DZIŚ › 10 PKT DLA SERCA. SPRAWDŹ, CO POPRAWIĆ ▸ 18-19

GAZETA wyborcza
wyborcza.pl
NIE MA WOLNOŚCI BEZ SOLIDARNOŚCI

Piątek, 29 maja 2026 | Redaktorka prowadząca Alina Janusz | Cena gazety 12,99 zł (w tym 8% VAT) | nr 124.11223, 1 Nakład 85 tys. + 322 tys. prenumerat cyfrowych

Temat dnia

USA WCIĄŻ STANĘŁYBY W OBRONIE POLSKI

Rozmowa z Leonem Panettą, byłym sekretarzem obrony USA i byłym szefem CIA ▸ 4-5

FOT. PATRYK OGORZAŁEK / AGENCJA WYBORCZA.PL

Wydaje Wyborcza Sp. z o. o.
nr indeksu 348198

ISSN 0860-908X 22
9 770860 908150

Reportaż

Blizny na lata

Czy pani chciała popełnić samobójstwo? – pyta lekarz, patrząc na jej dokumentację. Magda nie ma siły tłumaczyć, że to współlokatorka chciała ją zabić ▸ 16-17

Pierwsze umowy z SAFE podpisane

Wojskowa kumulacja

Szykuje się dzień, jakiego jeszcze polskie wojsko nie widziało. Podpisy za około 180 miliardów złotych w ciągu doby, a potem cztery lata intensywnych zbrojeń.

Maciek Kucharczyk

W podwarszawskim Legionowie podpisano wczoraj pierwsze umowy finansowane z programu SAFE. Dotyczą dostaw na potrzeby Wojsk Obrony Cyberprzestrzeni, m.in. systemu kryptograficznego i mobilnego laboratorium cyberbezpieczeństwa. – Ta kropka nad „i" jest już widoczna i pewna. Pieniądze na SAFE są zagwarantowane. Do 30 maja będziemy mieli podpisane umowy z dziesięcioma tysiącami firm – mówił Donald Tusk.

Rekordowy dzień

I dodał: – Czasami ludzie pytają mnie, czy nie wydajemy za dużo na obronność. Niektórzy uważają, że zagrożenie wciąż jest abstrakcyjne. Jedna odpowiedź. Może niektórych znużyła, ale jest prawdziwa: wydajemy te pieniądze, żeby uniknąć wojny – podkreślił premier.

W ramach programu SAFE Unia Europejska wymaga, aby kontrakty zawierane przez pojedyncze państwa zostały podpisane do końca maja. Inaczej nie będzie na nie finansowania. Polski rząd zamierza podpisywać niemal wyłącznie kontrakty samodzielne, bez współpracy z innymi państwami, kierując je głównie do naszego przemysłu. Dlatego czas na wydanie praktycznie wszystkich przyznanych nam w ramach SAFE pieniędzy jest do końca tego tygodnia. W praktyce oznacza to tyle, że szykuje się rekordowy dzień wydawania pieniędzy przez MON.

Nieoficjalnie można usłyszeć, że tylko część największych kontraktów zostanie zawarta publicznie, przed kamerami.

Ale będą musiały być one zrealizowane do końca 2030 r. W produkcji nowoczesnego uzbrojenia 4,5 roku to nie tak dużo, co oznacza ograniczenia. Nie będzie można np. za unijny kredyt zamówić tysiąca potrzebnych nam polskich bojowych wozów piechoty Borsuk. Zamówione zostanie trochę ponad sto, bo tylko tyle można wyprodukować w założonym terminie. Według ujawnionych przez rząd danych najwięcej pieniędzy dziś wydamy na ogólnie pojęte systemy artyleryjskie – 47,6 mld zł, czyli 28 proc. całości.

Wiele miliardów ma pójść na tak zwany sprzęt towarzyszący, czyli różne wozy dowodzenia czy transportu amunicji itp. Ich niewystarczające zamówienia oprócz dużych zakupów koreańskich armatohaubic K9 były dotychczas poważnym problemem. SAFE ma to częściowo naprawić.

Najwięcej na daleki zasięg

Do tego oddzielnie 23,8 mld zł, czyli mniej więcej 14 proc. całości, ma zostać przeznaczone na zakupy amunicji głównie dla artylerii. Oznacza to, że większość unijnej pożyczki pójdzie na wzmocnienie zdolności rażenia na odległość.

Kolejna duża kategoria to obrona przeciwlotnicza, przeciwrakietowa i przeciwdronowa oraz same drony – 44,2 mld zł, czyli 26 proc.

Trzecia co do wielkości kategoria to walka naziemna i wsparcie za 32,3 mld zł, czyli 19 proc.

Ostatnią względnie dużą kategorią jest sprzęt dla lotnictwa i rozpoznania satelitarnego: 13,6 mld zł, czyli 8 proc. Dodatkowo 8,5 mld zł ma zostać przeznaczone na cyberbezpieczeństwo, systemy teleinformatyczne, jak również okręty. ●

REKLAMA Kraj/34436676

1 RP

eprasa.pl 78f2f2c83a

Agnieszka Kublik

Tusku, nie możesz

Premier wpisał się w galopujące antyukraińskie nastroje. I w narrację nacjonalistów.

Na warszawskim Powiślu na chodnikach atakują przechodniów anonimowe napisy „Nie chcemy turystów z Ukrainy". A po inwazji Rosji na Ukrainę Polacy spontanicznie ruszyli z pomocą wojennym uciekinierom. Bez wsparcia, ba, nawet bez zachęty państwa.

Aż 94 proc. w 2022 roku popierało pomoc Ukraińcom i tak było do połowy roku 2023. Prawica grała na antyukraińskich nastrojach. Wybory przegrała, ale odniosła sukces – w grudniu zeszłego roku do 48 proc. zjechał odsetek popierających pomoc Ukraińcom. Aż 46 proc. było przeciw.

To najgorsze wyniki od czasu aneksji Krymu w 2014 roku.

22 maja młody influencer z Ukrainy wjechał nielegalnie sportową Corvettą niemal pod samo schronisko nad Morskim Okiem. Ot, wygłup młodzieńca głodnego rozgłosu. Maksymalna kara to 5 tys. zł, ale dostał stuzłotowy mandat i osiem punktów karnych, bo okłamał strażników, że tylko zgubił drogę. No dobra, dali się okłamać.

Już dzień później głos zabrał sam premier Rzeczpospolitej Polskiej. Donald Tusk na X pisał: „Rajd ukraińskiego kierowcy na drodze do Morskiego Oka budzi zrozumiałe oburzenie. Zwróciłem się do MSWiA o pilne ustalenie wszystkich szczegółów tego zdarzenia i wyciągnięcie surowych konsekwencji".

Minister Marcin Kierwiński meldował, że sprawca czynu „zostanie rozliczony". I został – dostał zakaz wjazdu na teren Polski na pięć lat!

Właściwie za co? Nie pomazał niezmywalną farbą Wawelu, nie wystawił pomnika na Giewoncie, nie wyciął kawałka rezerwatu...

Skąd u Tuska myśl, że jeśli ktoś wielbi Brauna, bo ten nienawidzi Ukraińców, to porzuci go dla Tuska?

Gdyby nie słowo „ukraiński" we wpisie Tuska, nie byłoby problemu. Bo czy gdyby to był Anglik, Amerykanin czy Bułgar, Tusk oburzałby się mniej?

Premier wpisał się w galopujące antyukraińskie nastroje. I w narrację nacjonalistów.

Tusku, nie możesz. Tusku, musisz z tym walczyć, a nie wspierać.

W marcu weszły w życie rządowe przepisy wygaszające pomoc Ukraińcom, którzy m.in. stracili prawo do bezpłatnej opieki zdrowotnej – w tym dializ, radioterapii, chemioterapii, przedłużania recept – świadczenie 800 plus i prawo do zasiłku na pochówek.

To była riposta rządu na społeczne nastroje. Socjologowie szacują, że antyukraiński populizm jest wyborczo „cenny", można nim ugrać nawet 10 procent.

Przed rokiem to Tusk ostrzegał, że nakręcanie antyukraińskich nastrojów w Polsce wpisuje się w scenariusz Putina, „organizowany przez obcych agentów i miejscowych idiotów".

Dziś Tusk działa przeciwko własnym wyborcom, którzy pomoc Ukraińcom popierają. Przeciwko są wyborcy Kaczyńskiego, Mentzena i Brauna.

Skąd u Tuska myśl, że jeśli ktoś wielbi Brauna, bo ten nienawidzi Ukraińców, to porzuci go dla Tuska? ●

Andrzej rysuje

FOT. RAFAŁ SZCZEPANKOWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Katowice
Mali pacjenci na dużej scenie

FOT. GRZEGORZ CELEJEWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Katowice, 27 maja 2026 roku. Ostatnie przygotowania do koncertu charytatywnego dla Fundacji Iskierka, która świętowała swoje 20-lecie. Wystąpiła Dziecięca Orkiestra Onkologiczna złożona z małych pacjentów, a wsparli ich m.in. Kwiat Jabłoni, Artur Rojek oraz gościnnie wirtualny Sting.

Więcej zdjęć z Polski i ze świata oraz niezwykłych galerii na Wyborcza.pl/zdjecia

Coraz cieplej

1,9

ST. C

Nawet o tyle mogą być wyższe średnioroczne globalne temperatury w latach 2026-2030, wynika z nowej prognozy klimatycznej Światowej Organizacji Meteorologicznej (WMO). Wartość progowa, której nie powinniśmy przekraczać, to 1,5 st. C. ▶ **wyborcza.biz**

W weekend w Wyborczej

FOT. RAFAŁ SZCZEPANKOWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

ROK Z PREZYDENTEM NAWROCKIM. PODSUMOWUJE BARTOSZ T. WIELIŃSKI

Spektakularny wyborczy sukces Karola Nawrockiego nie przełożył się na spektakularną prezydenturę.

Andrzej Poczobut Honorowym Obywatelem Sopotu
Jest dla nas wzorem

Rada Miasta Sopotu przyjęła jednogłośnie uchwałę o nadaniu dziennikarzowi „Wyborczej" tytułu honorowego obywatela. – Pokazał swoim życiem, jak trudna i jak ważna jest walka o demokrację, wolne słowo, solidarność – mówiła prezydentka Sopotu Magdalena Czarzyńska-Jachim.

Andrzej Poczobut dołączył do grona Honorowych Obywateli Sopotu, którzy ten tytuł otrzymali w poprzednich latach. Na liście są Czesław Miłosz, Władysław Bartoszewski, abp Tadeusz Gocłowski, Lech Wałęsa, Irena Szewińska, Marian Mokwa, prof. Wojciech Rajski i wielu innych.

Radni Sopotu uchwałę w sprawie tytułu dla Andrzeja Poczobuta przyjęli wczoraj, zaś uroczyste wręczenie odbędzie się 6 września 2026 r., podczas koncertu dla mieszkańców w Operze Leśnej, w którym corocznie udział bierze kilka tysięcy osób.

Z projektem uhonorowania Poczobuta wystąpiła prezydentka Sopotu Magdalena Czarzyńska-Jachim. Dlatego, gdy uchwałę w tej sprawie udało się przegłosować po jej myśli, nie kryła radości.

– Dziękuję za jednogłośne przyjęcie uchwały. Andrzej Poczobut pokazał swoim życiem, jak trudna i jak ważna jest walka o demokrację, wolne słowo, solidarność. Pięć lat białoruskiego więzienia nie złamało go, jest dla nas wzorem niezłomności, determinacji i walko o to, co najważniejsze – mówiła podczas sesji sopockiej rady miasta.

W uzasadnieniu uchwały czytamy, że: „Sopot od wielu lat angażuje się w działania solidarnościowe i pomocowe wobec osób prześladowanych, potrzebujących oraz zmuszonych do opuszczenia swoich domów z przyczyn politycznych lub humanitarnych (...). Wielokrotnie dawał wyraz swojej solidarności poprzez działania samorządu, organizacji społecznych, instytucji miejskich oraz samych mieszkańców. Sopocianie aktywnie angażowali się w pomoc osobom potrzebującym – zarówno poprzez działania organizacyjne i społeczne, jak i oddolne inicjatywy wsparcia, budując wspólnotę opartą na empatii, odpowiedzialności i otwartości". Wystarczy przypomnieć grupę Zupa na Monciaku, która wspiera osoby potrzebujące i organizuje cotygodniowe spotkania przy wspólnym posiłku na sopockim Monciaku, a od 2022 roku także konwoje humanitarne do Ukrainy.

FOT. SŁAWOMIR KAMIŃSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Andrzej Poczobut jest dziennikarzem i publicystą „Wyborczej", a także działaczem społecznym – jednym z najbardziej rozpoznawalnych liderów Polaków mieszkających na Białorusi. W 2021 roku został aresztowany przez białoruskie władze i osadzony w więzieniu. W procesie politycznym skazano go na osiem lat kolonii karnej pod zarzutem podżegania do nienawiści. Przez ponad pięć lat spędzonych za kratami, mimo wyjątkowo ciężkich warunków, odmawiał podpisania prośby do Aleksandra Łukaszenki o ułaskawienie. W kwietniu 2026 roku, po 1859 dniach, odzyskał wolność. Stało się to w ramach międzynarodowej wymiany więźniów. Po powrocie do Polski prezydent RP uhonorował Poczobuta Orderem Orła Białego. ● **Krzysztof Katka**

eprasa.pl 78f2f2c83a

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY

- Czy to Shakespeare napisał te wszystkie arcydzieła? Rozmowa z najsłynniejszym szekspirologiem świata Stephenem Greenblattem
- To miała być optymistyczna rozmowa o sukcesie. Agata Romaniuk opowiada Tomaszowi Kwaśniewskiemu o tym, jak to się stało, że utrzymuje się z pisania książek
- Tragiczna i bezwzględna.Zapowiedziała w książce własną śmierć i słowa dotrzymała. Pół roku po publikacji przedawkowała tabletki nasenne. Portret Tove Ditlevsen

Zamów magazyn z darmową dostawą na: **Prenumerata24.pl** Więcej na: **Wyborcza.pl/ksiazki**

eprasa.pl 78f2f2c83a

Były szef Pentagonu dla „Wyborczej”

USA wciąż stanęłyby w obronie Polski

– **Trump może mówić różne rzeczy,** ale koniec końców zapewniam, że Kongres będzie bronił naszej obecności w Europie.

• **Żołnierz 2. Pułku Kawalerii Stryker Armii Stanów Zjednoczonych na poligonie w Grafenwoehr w Niemczech**
FOT. REUTERS/MICHAEL DALDER

ROZMOWA Z
LEONEM PANETTĄ
byłym sekretarzem obrony USA i byłym szefem CIA

KORESPONDENCJA Z USA

MACIEJ CZARNECKI: – Donald Trump ogranicza rolę Ameryki w NATO, ale zapewnia, że Polska będzie traktowana wyjątkowo. Uważa pan, że to spójna polityka? Przecież europejskie bezpieczeństwo to system naczyń połączonych.

LEON PANETTA: – Mamy sprzeczne sygnały z administracji, które czasem trudno odczytywać. Trump jest krytyczny wobec NATO, mówi o zmniejszeniu roli USA w Sojuszu, a zarazem myślę, że zdaje sobie sprawę, że jeśli Ameryka ma zapewniać światu przywództwo, to powinna stać u boku swoich sojuszników, w tym Polski. Dlatego wysyła do Polski dodatkowych żołnierzy. To podkreślenie wagi polsko-amerykańskich relacji.

Najważniejsze jest teraz, by sojusznicy, tacy jak Polska, budowali bardzo mocne więzi wewnątrz NATO i wykorzystywali je do pomocy Ukrainie w wojnie przeciwko Putinowi. Mam nadzieję, że USA będą w tym współuczestniczyć. Na razie nie znamy odpowiedzi na pytanie, czy tak będzie.

Jako były sekretarz obrony, który współdecydował o rozmieszczeniu wojsk, sądzi pan, że ci obiecani przez Trumpa dodatkowi żołnierze dla Polski to po prostu jednostka wstrzymana przez Pentagon plus jakiś dodatkowy element, czy zupełnie inne siły?

– Jako były sekretarz obrony uważam przede wszystkim, że nasi sojusznicy i partnerzy powinni wiedzieć, na czym stoją. Zawsze traktowałem Polskę jako bardzo dobrego przyjaciela i uważałem, że powinniśmy mocno ją wspierać, tak jak ona wspiera nas.

Nie mam pewności, dlaczego Trump zrobił to, co zrobił. Początkowo wydawało się, że chce ukarać Niemcy, zabierając im 5 tys. żołnierzy, bo nie podobało mu się, co Berlin miał do powiedzenia o roli USA w Iranie. Wydaje mi się, że na pewnym etapie był plan wysłania do Polski mniejszej liczby żołnierzy, a Trump powiedział: nie, przeniesiemy do Polski 5 tys. żołnierzy z Niemiec.

Efekt końcowy jest dobry. Dla USA ważne jest, aby utrzymywać mocną obecność wojskową w Europie, gdzie obecnie mamy ok. 80 tys. żołnierzy.

Przemieszczenie przez prezydenta kilku tysięcy w to czy inne miejsce może częściowo wynikać z jego osobistych instynktów, ale też z uznania, że Polska jest kluczowa dla bezpieczeństwa Europy.

Jest pan przekonany, że w razie ataku na Polskę USA dotrzymałyby zobowiązań z art. 5 traktatu NATO o wspólnej obronie?

– Wierzę, że tak by było. A to z uwagi na bardzo mocne, ponadpartyjne poparcie w Kongresie dla NATO i art. 5. Wielu z nas pamięta zamachy z 11 września i fakt, że NATO uruchomiło art. 5, by pośpieszyć z pomocą Stanom Zjednoczonym...

Najważniejsze jest teraz, by sojusznicy, tacy jak Polska, budowali bardzo mocne więzi wewnątrz NATO i wykorzystywali je do pomocy Ukrainie w wojnie przeciwko Putinowi. Mam nadzieję, że USA będą w tym współuczestniczyć. Na razie nie znamy odpowiedzi na pytanie, czy tak będzie

Dotąd jedyny raz w historii.

– Owszem. Kiedy byłem sekretarzem obrony, to wsparcie NATO i walka ramię w ramię z nami, czy w Iraku, czy Afganistanie, były bardzo ważne.

Tylko że Trump wydaje się tego nie pamiętać.

– On mówi jednego dnia to, drugiego tamto. Działa w oparciu o własne instynkty, w zależności od tego, jaki problem stoi przed nim danego dnia.

Polska musi jednak rozumieć, jak silne jest poparcie w Kongresie dla sojuszu polsko-amerykańskiego i obrony europejskich krajów przed jakąkolwiek agresją, jak ta ze strony Putina. Kongres nigdy nie zagłosuje za wyjściem z NATO. A jego zgoda byłaby wymagana. Dlatego uważam, że art. 5 jest chroniony.

eprasa.pl 78f2f2c83a

Były szef Pentagonu dla „Wyborczej”

Kongresmeni z komisji sił zbrojnych wpisali do projektu nowej ustawy o wydatkach obronnych poparcie dla stałej obecności wojsk USA w Polsce. To realne?
– Moim zdaniem jest duża szansa, że Kongres przegłosuje, a prezydent podpisze ten zapis. Obie partie mocno wspierają amerykańską obecność w Polsce i innych krajach. To dobra inicjatywa.

Natomiast niepokojąco dla Europy brzmią przecieki na temat piątkowej narady w Brukseli. Wysłannik Pentagonu miał tam zakomunikować sojusznikom, że USA będą w przyszłości udostępniać NATO znacznie mniej kluczowego sprzętu wojskowego. Spodziewa się pan, że ten proces będzie przynajmniej zachodził w koordynowany sposób?
– Ciężko przewidywać działania obecnej administracji. Zwykle nie postępuje wedle podręcznikowych reguł.

Właśnie to nas martwi.
– Rozumiem to. Jednak administracja mówi o stopniowych krokach. Myślę, że to się będzie działo przez dłuższy czas, prawdopodobnie aż do końca kadencji Trumpa. Mogą wycofać to czy tamto, ale mam przeczucie, że z uwagi na zdecydowaną postawę Kongresu rząd nie będzie podejmować drastycznych kroków na rzecz redukcji obecności w Europie i zobowiązań Ameryki w NATO.

Trump może danego dnia powiedzieć coś innego, podobnie jak Hegseth, ale koniec końców zapewniam, że Kongres będzie bronił naszej obecności w Europie.

Nie mam co do tego wątpliwości. Tylko boję się, że to nie wystarczy. Trump od powrotu do władzy go marginalizuje.
– W tym kraju też są pewne obawy, że Kongres nie wypełnia dostatecznie swojej funkcji nadzoru nad poczynaniami administracji. W naszym systemie konstytucyjnym mamy trzy odrębne, ale równoważne władze, a Kongres powinien odgrywać w naszej demokracji rolę odrębnej, równoważnej instytucji.

Nie zawsze tak było, ale ostatnio – czy to z uwagi na pewne ruchy polityczne prezydenta, czy inne obawy – Republikanie naprawdę na różne sposoby zaczęli się przeciwstawiać i bronić kwestii związanych z obroną narodową. Zwiększają fundusze na ten cel. Rozumieją, że w niebezpiecznym świecie bardzo ważne jest, aby Stany Zjednoczone utrzymywały sieć sojuszy. Zawsze w to wierzyłem.

Zapewniamy od czasów drugiej wojny światowej nie tylko mocne przywództwo, ale i wsparcie dla naszych sojuszy. Podczas tej administracji mogło się trochę zachwiać, ale zapewniam, że w głębi Stany Zjednoczone, naród i Kongres wierzą, że jesteśmy odpowiedzialni za wspieranie naszych sojuszników i musimy przeciwstawiać się despotom.

To wymaga także wsparcia dla Ukrainy, które USA ograniczyły.
– Kiedy taki despota jak Putin najechał suwerenną Ukrainę, bardzo ważne było, że USA i NATO postanowiły, że nie pozwolą, by mu się to udało. Pomimo pewnej ambiwalencji prezydenta w tej kwestii Ukraina, dzięki swojej odwadze i poświęceniu, stawiła czoła inwazji Putina, powstrzymała jego postępy i odzyskała część utraconych terytoriów.

Obecnie to ona zyskała przewagę z uwagi na umiejętność wykorzystania dronów i walki z Rosjanami, cenę, jaką płacą Rosjanie za swój atak. Ukraina pokazała ogromną siłę. Zapewniam, że Amerykanie mają ogromny szacunek wobec tej walki i mocno ją popierają.

Jeszcze niedawno Trump mówił Wołodymyrowi Zełenskiemu: „Nie masz żadnych kart”.
– To jedna z tych rzeczy, które Trump mówi, a nie znajdują pokrycia w faktach.

Tylko że tu nie chodzi tylko o słowa. One miały skłonić Zełenskiego, żeby zaakceptował żądania Rosji.
– Cóż, Zełenski pokazał... Wojna, która toczy się w Ukrainie, jest prawdopodobnie wojną przyszłości, prowadzoną za pomocą dronów. Przekonaliśmy się o tym również w Iranie. Zełenski zapewnił dużą pomoc krajom, które były atakowane irańskimi dronami. Ukraina rozwinęła nie tylko obronę przeciw dronom, ale też zdolności produkcji dużej liczby dronów, które wysyła na Rosję.

Polska musi rozumieć, jak silne jest poparcie w Kongresie dla sojuszu polsko-amerykańskiego i obrony europejskich krajów przed jakąkolwiek agresją, jak ta ze strony Putina. Kongres nigdy nie zagłosuje za wyjściem z NATO. A jego zgoda byłaby wymagana. Dlatego uważam, że art. 5 jest chroniony

Uważam, że z Putinem można radzić sobie tylko z pozycji siły. Nie można z nim negocjować, próbować go do czegoś przekonywać, bo on nie rozumie języka słów, tylko język siły.

Co do Iranu, to czy jest jeszcze jakiś sposób, w jaki Trump mógłby zakończyć tę wojnę i zachować twarz?
– Mierzy się z tym obecnie i nie mamy pewności, w którym kierunku pójdzie. USA płacą bardzo dużą cenę, zwłaszcza za zamknięcie cieśniny Ormuz i związane z tym skutki dla naszej gospodarki, cen paliw i kosztów życia. Dlatego prezydent zdaje sobie sprawę z tego, że w taki czy inny sposób musi doprowadzić do zakończenia tej wojny.

Problem w tym, że ponieważ nie było zmiany reżimu i mamy u władzy w Teheranie bardziej twardogłowych, nie można ufać, iż irańskie władze będą przestrzegać porozumień. Choć one też chcą zakończenia tego konfliktu. Obawiam się jednak, że za 4-5 lat USA znów staną przed perspektywą potencjalnej wojny z Iranem.

Wtedy możecie być też na wojnie z Chinami. USA byłyby na to gotowe?
– Musimy zdać sobie sprawę z tego, że żyjemy w niebezpiecznym świecie. Jest w nim prawdopodobnie najwięcej punktów zapalnych od zakończenia drugiej wojny światowej. Stoimy przed agresją Putina w Ukrainie, zagrożeniami ze strony Chin dla Tajwanu i Morza Południowochińskiego. Chiny – niezależnie od prób poprawienia naszych stosunków, które uznaję za pozytywne – pozostają naszym adwersarzem. Korea Północna buduje broń nuklearną i grozi jej użyciem. Iran, Bliski Wschód, terroryzm...

USA muszą mieć zdolności do ustanawiania mocnych sojuszy, by radzić sobie z tymi punktami zapalnymi. Nie możemy robić tego sami. Na Bliskim Wschodzie potrzebujemy bliskich relacji z Izraelem i innymi. W radzeniu sobie z Chinami potrzebujemy Australii, Japonii czy Korei Południowej. A z Putinem – Polski i innych krajów z NATO.

Pytałem o ocenę zdolności wojskowych. Straciliście na Bliskim Wschodzie tyle Tomahawków i pocisków do Patriotów...
– Podczas wojny z Iranem Stany Zjednoczone uszczupliły swoje zdolności rakietowe. Wykorzystaliśmy sporo pocisków, dronów, różnego rodzaju uzbrojenia. Poważnie uszczupliliśmy nasz arsenał i musimy go uzupełnić. Mamy mocną bazę przemysłową i zdolności uzupełnienia tych systemów broni, ale to wymaga czasu. Martwię się, że gdyby teraz wybuchła wojna czy kryzys w innej części świata, USA byłoby trudno się zmobilizować, by na nie odpowiedzieć.

Tymczasem Hegseth zwalnia kolejnych generałów.
– Jestem bardzo zaniepokojony tym, jak Pete Hegseth kieruje Pentagonem. Od początku uważałem, że nie nadaje się na sekretarza obrony. Najbardziej niepokoją mnie właśnie jego wysiłki na rzecz osłabiania dowództwa wojskowego w Pentagonie. Usunął wielu dobrych, doświadczonych dowódców.

Z mojego punktu widzenia jako byłego sekretarza obrony mogę powiedzieć, że należy polegać na doradztwie, wskazówkach i doświadczeniu ludzi, którzy byli na wojnie, a nie się ich pozbywać.

Jego ruchy osłabiły morale w Pentagonie. Jest sporo zamieszania, które mi się nie podoba, bo w niebezpiecznym świecie jest bardzo ważne, aby sekretarz obrony i Pentagon dokładnie wiedzieli, co należy do ich obowiązków. ●

Leon Panetta

• były sekretarz obrony i szef CIA za rządów Baracka Obamy. Polityk i prawnik. Zasiadał w Izbie Reprezentantów, był szefem personelu w administracji Billa Clintona. Obecnie prowadzi w Kalifornii własny think tank, Panetta Institute for Public Policy.

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY

Kraj/34414013

JUTRO W „WYBORCZEJ”

Wydanie sobotnie „Wyborczej” możesz kupić
OD SOBOTY DO CZWARTKU!
Szukaj w punkcie sprzedaży prasy.

MIĘSO ARMATNIE WYCIĄGA WNIOSKI
Czego nauczyła się rosyjska armia po 4 latach wojny

KONIEC NAJMU KRÓTKOTERMINOWEGO:
Podróże tylko dla bogatych?

PRZEMOCOWY DOM:
Uciekniesz z „Domu złego” i co dalej

1 RP

eprasa.pl 78f2f2c83a

Prawica kłóci się o pakt senacki

Zdaniem Mentzena pakt senacki bez Brauna nie ma sensu, bo nie da większości, ale Kaczyński z Braunem układać się nie chce. Senator KO Marek Borowski przewiduje: – Osiągnięcie porozumienia będzie dla nich trudne.

Tomasz Nyczka

Lider Konfederacji Sławomir Mentzen – podczas ostatnich spotkań z wyborcami – bywa pytany o prawicowy pakt senacki. We wtorek w Golubiu-Dobrzyniu tłumaczył, dlaczego nic w tej sprawie się nie dzieje.

– Zaproponowałem tę ideę jeszcze jesienią i poszedłem z nią do prezydenta. O pakcie senackim rozmawiałem dwa, może trzy razy. Za każdym razem pan prezydent, co mnie cieszyło, był bardzo zainteresowany ideą, żeby trzy partie prawicowe porozumiały się i przejęły Senat – tłumaczył polityk.

W czym więc problem? – Jarosław Kaczyński spotkał się z ambasadorem amerykańskim Tomem Rose'em, który zakazał mu paktu senackiego z Grzegorzem Braunem. A pakt senacki bez Brauna nie ma sensu, bo nie będziemy mieli większości – argumentował Mentzen. I pytał prezesa PiS: – Dlaczego boi się amerykańskiego ambasadora i nie chce paktu senackiego, który sprawi, że po wyborach prawica będzie rządziła w Senacie?

Różne konfiguracje

Do problemu tego samego dnia odniósł się Przemysław Czarnek, kandydat PiS na premiera. W podcaście Bogdana Rymanowskiego tłumaczył, że PiS „nie akceptuje pewnych zachowań Brauna i daje oczywisty przekaz w tej sprawie". Krytykował to, jacy ludzie pojawiają się w otoczeniu lidera Korony Konfederacji Polskiej.

Czarnek: – Mamy świadomość, że bez paktu wygrać walkę o Senat, będzie bardzo trudno. W 2019 roku mimo znakomitego wyniku w skali ogólnopolskiej, Senat jednak straciliśmy ze względu na pakt z tamtej strony. Nie trzeba być wielkim strategiem, aby wiedzieć, że bez paktu Senatu nie odzyskamy.

Kandydat PiS na premiera zastrzegł jednak od razu. – Jestem za szerokim paktem senackim, ale na pewno bez ludzi, o których przed momentem mówiliśmy, z panem Grzegorzem Braunem włącznie. Wszystkie inne konfiguracje na szerokiej prawicy, które doprowadzą do odbicia Senatu z rąk lewicy, są do rozpatrzenia – podkreślił.

• **1 września 2023 r. Toruń, Rynek Staromiejski. Sławomir Mentzen z tekturowym prezesem PiS**
FOT. MACIEJ WASILEWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Nieco tajemniczo argumentował, że pakt „można robić nie tylko z Braunem i Konfederacją". Przyznał, że w tej sprawie spotyka się „z ważnym politykiem", ale jego nazwiska nie chciał podać.

– Są różne konfiguracje, które rozważamy – podsumował Czarnek.

Kaczyński nie chce z Koroną

Prezes PiS Jarosław Kaczyński od dawna odcina się od polityka Korony. – To mój obowiązek jako Polaka, o żadnych sojuszach z Braunem nie ma mowy. Kto chce zawierać [z nim sojusz] albo głosować na Brauna, w gruncie rzeczy głosuje na Tuska i na Putina. To jest poza jakimikolwiek wątpliwościami – powiedział Kaczyński w styczniu, na spotkaniu z wyborcami.

Kaczyński tłumaczył, że Braun działa w polityce w sposób, „który straszliwie kompromituje nas na arenie międzynarodowej i wyklucza współpracę ze Stanami Zjednoczonymi, co zagraża polskiemu bezpieczeństwu"

– To droga do skrajnego nieszczęścia Polski – podkreślał prezes PiS.

PiS nie akceptuje pewnych zachowań Brauna i daje oczywisty przekaz w tej sprawie. Mamy świadomość, że bez paktu wygrać walkę o Senat będzie bardzo trudno

PRZEMYSŁAW CZARNEK
kandydat PiS na premiera

Politycy Korony odpowiadają, że „Kaczyński może być poddany presji ze strony amerykańskiej", dlatego odcina się od Brauna i wyklucza pakt z nim. Podobne sugerował wicemarszałek Sejmu z Konfederacji Krzysztof Bosak, który oceniał, że „naciski formułowane przez obcych dyplomatów na polskich polityków co do tego, co ma się dziać w naszej polityce wewnętrznej, są niedopuszczalne". – Kaczyński może być poddany presji ze strony amerykańskiej – tłumaczył „Wyborczej" Roman Fritz z Korony.

Koalicja spokojna

– Gdyby prawica porozumiała się w sprawie paktu, musiałaby wystawić w okręgach tylko jednego kandydata. A to są trzy, nawet cztery partie – mówi „Wyborczej" senator KO Marek Borowski. I zaznacza: – Oni się nie lubią, a musieliby się podzielić miejscami. Są dobre okręgi dla nich, w których mają szansę na mandat, choć nieliczne, ale i są złe. Zapewne każda z tych partii chciałaby dobre. Mniejsze partie czułyby się wykiwane, bo dużo tych dobrych miejsc by nie dostały.

Dodaje, że łączny elektorat PiS, Konfederacji i Korony to nie są wyborcy, którzy „zamkną oczy i będą głosowali na kogoś, kogo nie lubią".

– Jeśli pojawi się kandydat od Brauna, to jakaś część pisowskiego, czy mentzenowskiego elektoratu zwyczajnie na niego nie zagłosuje. Podobnie jeżeli chodzi o konfederatów. Te ugrupowania łączy tylko to, że chcieliby się dorwać do władzy. Ale nie wierzę, że doszłoby tam do porozumienia, gdyby przyszło do głosowania na poszczególnych kandydatów. Prezydent na pewno będzie próbował to skleić, jednak osiągnięcie porozumienia będzie dla nich trudne. A jeśli Kaczyński wyklucza jeszcze z tego paktu Brauna, to wcale nie zwiększa to ich szans. Z Braunem niedobrze i bez Brauna niedobrze – tak bym to określił – mówi senator.

Borowski przyznaje, że koalicja „oczywiście obserwuje tę sytuację" i właśnie „dlatego nasi senatorowie jeszcze bardziej pracują w okręgach". – Uważam, że wygramy wybory do Senatu. Na naszą korzyść działa też to, że nasi kandydaci od poprzednich wyborów umocnili swoją pozycję i zbudowali rozpoznawalność. A to są w dużym stopniu wybory na nazwiska – podsumowuje Marek Borowski.

Na niepartnerskich zasadach

Zgadza się z nim senator PSL Jan Filip Libicki. – To nie jest dla nas zagrożenie – przekonuje. Wyjaśnia, dlaczego taki pakt najpewniej się nie uda.

– Kaczyński nie jest w stanie z nikim zawrzeć umowy na partnerskich zasadach. Nawet wiedząc, że powinien się powstrzymać, bo może konfederaci będą mu potrzebni do koalicji, nie potrafi tego zrobić i obraża ich. A każde takie urąganie oddala ich od paktu senackiego – zaznacza Libicki.

Mówi też, że pakt jest mało realny jeszcze z innego powodu. – Nawet gdyby Konfederacja nie powiedziała, że chce mieć połowę miejsc, to pewnie chciałaby jedną trzecią. A to oznacza, że kilkunastu senatorom PiS trzeba powiedzieć, że nie wystartują w wyborach, bo muszą ustąpić miejsca konfederatom. Przewiduję, że PiS nie tylko nie dogada się w sprawie paktu senackiego z Koroną, ale nawet z Konfederacją – kończy.

Pakt senacki

• To nazwa porozumienia wszystkich partii strony demokratycznej.

• Został zawarty przed wyborami parlamentarnymi w 2019 r. Rozmowy w tej sprawie zainicjował wtedy i prowadził Grzegorz Schetyna, ówczesny przewodniczący Platformy Obywatelskiej.

• Porozumienie zakładało, że w poszczególnych okręgach demokraci nie wystawią kandydatów przeciwko sobie.

• Pakt pozwolił opozycji przejąć kontrolę nad Senatem – kandydaci strony demokratycznej w 2019 roku zdobyli 51 na 100 mandatów.

• Pakt senacki został utrzymany również w kolejnych wyborach parlamentarnych w 2023 roku i też zapewnił stronie demokratycznej większość w Senacie.

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY
34437125

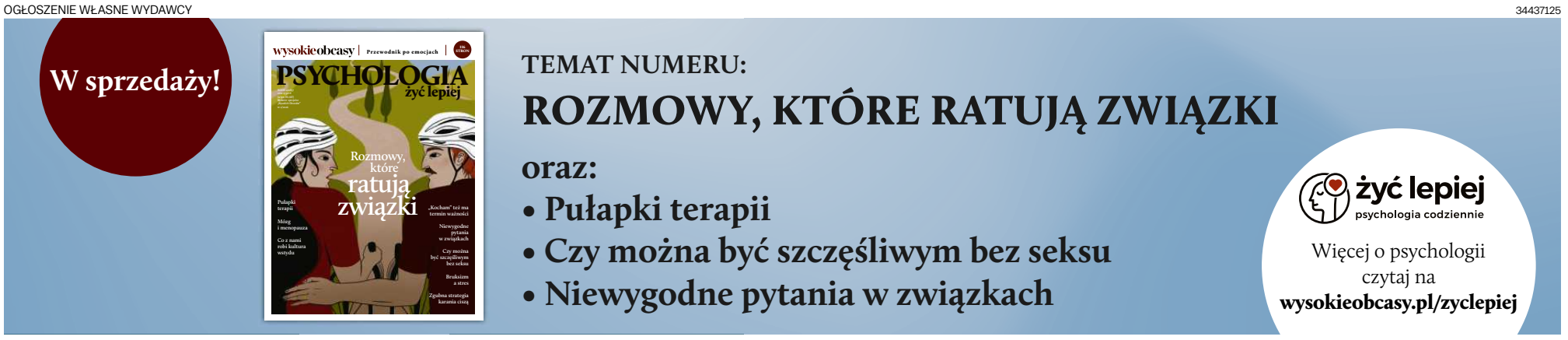

1 RP

eprasa.pl 78f2f2c83a

Jak oddzielić seks od zdrowia

Edukacja zdrowotna będzie od września przedmiotem obowiązkowym, z wyjątkiem części dotyczącej zdrowia seksualnego. MEN nie przekonało biskupów, którzy twierdzą, że przedmiot niesie treści „antyrodzinne i genderowe".

Karolina Słowik

Od września obowiązkowo edukacji zdrowotnej będą uczyć się dzieci od klasy IV szkoły podstawowej wzwyż. W średnich będzie ona obowiązywać przez dwa lata – z wyłączeniem klas maturalnych. Nauka będzie przebiegać wg dwóch wariantów – podstawowego i z dodatkową częścią o edukacji seksualnej.

Ministra edukacji Barbara Nowacka próbuje pogodzić tych, którzy uważają, że na edukację zdrowotną powinno chodzić każde dziecko, z tymi, którzy obawiają się „lekcji o seksie". Projekty rozporządzeń MEN właśnie rozpoczęły etap konsultacji społecznych. Co z nich wynika?

– To teoretycznie dwa przedmioty, ale praktycznie jeden – podkreśla Antonina Kopyt, psycholożka, nauczycielka, współautorka podstawy programowej edukacji zdrowotnej i członkini zespołu, który pracował nad wydzieleniem z niej części o zdrowiu seksualnym. I zaznacza, że część nieobowiązkowa to nie będzie dodatkowa godzina, która miałaby dociążyć uczniów. – To będzie wyglądać tak: nauczyciel prowadzi obowiązkową edukację zdrowotną przez cały rok szkolny. I np. w lutym ogłasza na zebraniu z rodzicami, że 7 marca odbędzie się lekcja z działu „zdrowie seksualne". Rodzice mogą zdecydować, czy wypisują dziecko z lekcji. Mogą też to zrobić na początku roku szkolnego albo w innym momencie – dodaje Kopyt.

Nauczyciel będzie miał obowiązek zorganizować spotkanie z rodzicami i przedstawić treści i materiały, z których będzie korzystał podczas zajęć nieobowiązkowych.

Miesiączka zostaje

Kopyt przyznaje, że z głównej części przedmiotu usunięto niewiele. – To są drobne zmiany. Np. wbrew niektórym sugestiom miesiączka wciąż pojawia się w dziale dojrzewanie – mówi.

– Do tego rozdziału treści podeszliśmy prosto. Z części obligatoryjnej wyjęliśmy przede wszystkim dział zdrowie seksualne – dodaje.

Na obowiązkowej edukacji zdrowotnej nauczyciele będą musieli zrealizować dziewięć działów. Będą to: Wartości i postawy, Zdrowie fizyczne, Aktywność fizyczna, Odżywianie, Zdrowie psychiczne, Zdrowie społeczne, Dojrzewanie, Zdrowie środowiskowe, Internet i profilaktyka uzależnień. Ta część będzie na ocenę. Jedynie „edukacja zdrowotna – zdrowie seksualne" nie będzie oceniana i nie będzie mieć wpływu na promocję do następnej klasy.

• **Obowiązkowo edukacji zdrowotnej będą uczyć się dzieci od kl. IV podstawówki wzwyż**

FOT. GETTY IMAGES

Na nieobowiązkowej części

Z projektu rozporządzenia wynika, że nieobowiązkowych lekcji o zdrowiu seksualnym nie będzie dużo. W klasach IV–VI po jednej godzinie, w VII–VIII – po dwie, a w szkołach średnich po trzy (wyłączając klasy maturalne).

Czego dzieci będą się uczyć w części nieobowiązkowej?

W klasie IV będą omawiać m.in. pojęcie zdrowia seksualnego czy „złego dotyku". Dowiedzą się, jak reagować w sytuacji przekroczenia granic intymnych przez inną osobę.

W klasie V będzie mowa o stereotypach płciowych.

W VI omówią proces zapłodnienia, przebieg ciąży, porodu i opieki nad niemowlęciem.

W VII będą mówić o seksualności, szczególnie w kontekście dorastania. Ale też o „roli szacunku, odpowiedzialności, miłości i komunikacji". Będzie mowa o przemocy seksualnej, molestowaniu, cyberprzemocy.

W klasie VIII będzie o świadomej zgodzie, asertywnej odpowiedzi, seksualizacji obecnej m.in. w mediach, o sposobach przeciwdziałania. Będzie również o odpowiedzialnym przygotowaniu się do inicjacji seksualnej i konsekwencjach tego, gdy jest przedwcześna. Omówią pojęcie orientacji psychoseksualnej i tożsamości płciowej.

O aborcji, ale i o miłości

Z kolei w szkołach średnich w pierwszym roku uczniowie będą się uczyć analizować informacje dotyczące zdrowia seksualnego, omówią profilaktykę infekcji i chorób przenoszonych drogą płciową, metody antykoncepcji i odpowiedzialne przygotowanie się do rodzicielstwa.

W drugim roku nauki będzie o płodności i niepłodności, odpowiedzialnym rodzicielstwie. Poruszone zostaną kwestie związane z ciążą, porodem, połogiem, karmieniem i opieką nad niemowlęciem. Będzie też o sposobie organizacji opieki okołoporodowej i prawach kobiet. Ale również o poronieniu, aborcji. Będzie też o związkach: o tym, co wpływa na ich trwałość, o szacunku, odpowiedzialności, miłości i komunikacji.

Prawica niezadowolona

Prawnicy z ultrakatolickiego Instytutu Ordo Iuris nie są przekonani. Uważają, że nawet okrojony ze zdrowia seksualnego przedmiot obowiązkowy ma „silny antyrodzinny wydźwięk". „Małżeństwo jest de facto zrównywane ze związkami nieformalnymi, w tym homoseksualnymi, wbrew wyraźnemu brzmieniu art. 18 Konstytucji RP" – piszą.

W środę do ministerialnych propozycji odniosła się Konferencja Episkopatu Polski. Padły mocne słowa o tym, że obowiązkowa edukacja zdrowotna to złamanie konstytucji i naruszenie zasad współpracy rodziców i szkoły. A podstawa programowa niesie treści „antyrodzinne i genderowe".

OGŁOSZENIE
Kraj/34433464

17. Nagroda im. Ryszarda Kapuścińskiego

Dzień Reportażu

30 maja (sobota) – spotkania z finalistkami i finalistami Nagrody na Międzynarodowych Targach Książki w Warszawie

Program

11:00–12:00 Prowadzenie Aleksandra Zbroja	**Kasper Bajon** *Poznań kolonialny. Rodzinna historia z Tanzanią w tle*, Wydawnictwo Czarne
12:00–13:00 Prowadzenie Wiktoria Bieliaszyn	**Joanna Czeczott** *Cisza nad stepem. Kazachstan i pamięć o Rosji*, Wydawnictwo Czarne
13:00–14:00 Prowadzenie Monika Tutak	**Anna Bikont** *Nie koniec, nie początek. Powojenne wybory polskich Żydów*, Wydawnictwo Czarne
14:00–15:00 Prowadzenie Joanna Wróżyńska	**Emily Carrington** *Nasz mały sekret*, przeł. Wojciech Jędrak, Wydawnictwo timof comics
15:00–16:00 Prowadzenie Wojciech Szot	**Peter Pomerantsev** *Propagandysta, który przechytrzył Hitlera. Jak wygrać wojnę informacyjną*, przeł. Aleksandra Paszkowska, Wydawnictwo Krytyki Politycznej

Spotkania tłumaczone na język polski i PJM

Książki dostępne w Pawilonie Warszawy nr C18

Szczegóły: FB/NagrodaRK, kultura.um.warszawa.pl, wyborcza.pl

REKLAMA
ORGANIZATOR I FUNDATOR NAGRODY
Warszawa
WSPÓŁORGANIZATOR
wyborcza.pl

1 RP

eprasa.pl 78f2f2c83a

Dramat Polki w Tajlandii

Bezpodstawnie oskarżona o kradzież drobnej pamiątki, zatrzymana i zastraszana przez funkcjonariuszy, a w końcu okradziona – czytelniczka opowiada o wymuszeniu, jakiego ofiarą padła w Tajlandii.

Marta Urzędowska

– Dużo jeżdżę po świecie, ale jeszcze nigdy nie spotkało mnie nic podobnego. Polecieliśmy do Tajlandii blisko 50-osobową grupą, podróżowaliśmy pięcioma katamaranami, to był prywatny wyjazd zorganizowany przez doświadczonych żeglarzy – opowiada „Wyborczej" pani Beata (imię zmienione), pracownica służby zdrowia, która na początku maja wybrała się do Tajlandii.

Na miejscu przeżyła dramatyczny incydent. Choć sama chce pozostać anonimowa, razem z towarzyszami podróży postanowiła nagłośnić sprawę i ostrzec innych turystów.

Zaczęło się na targu

Nasza rozmówczyni (chce pozostać anonimowa ze względu na stres i obawy) relacjonuje, że rozpoczęta 4 maja podróż przebiegała wyśmienicie. Dopiero pod koniec, podczas pobytu na wyspie Phuket, wydarzyła się opisywana tu historia.

– Mieszkaliśmy w pięknym hotelu, do miasta wychodziliśmy grupkami, ale ostatniego dnia, 17 maja, choć wybraliśmy się na miejscowy bazar w czwórkę, rozdzieliliśmy się na godzinę, bo każdy chciał kupić inne pamiątki. Weszłam do sklepiku, gdzie wcześniej kupowałam magnesy, żeby dokupić drobiazgi. Najpierw wybrałam mały domek z patyczków, a kiedy sprzedawczyni go pakowała, dobrałam jeszcze z półki maleńki, kilkucentymetrowy koszyczek. Kosztował równowartość 5 zł. Podałam jej go, zapakowała wszystko razem, podała cenę, zachwalając, że daje mi „good price", po czym zapłaciłam i wyszłam – opowiada.

Wspomina, że po wyjściu jeszcze dłuższą chwilę spacerowała po bazarze, kilka razy mijając sprzedawczynię, która pozdrawiała ją z uśmiechem i zwyczajowym ukłonem. Jednak kiedy Polka usiadła na pobliskim skwerku, sprzedawczyni podeszła do niej i przy użyciu translatora powiedziała, że kobieta nie zapłaciła za koszyczek. Pokazała nagranie, na którym widać było, jak zdejmuję go z póki, potem drugie, z pustym miejscem po koszyczku. Brakowało fragmentu, na którym podaję go sprzedawczyni i płacę – relacjonuje Polka.

Po nieudanych próbach przekonywania, że wszystko zostało zapłacone, Polka zaproponowała, że zapłaci ponownie, żeby mieć kłopot z głowy, jednak sprzedawczyni uparcie odmawiała, a w końcu wzięła koszyczek. – Po tej rozmowie poszłam do budynku obok na masaż, a kiedy wyszłam, sprzedawczyni już nie było – opowiada.

Haracz w gotówce

Choć pani Beata szybko zapomniała o dziwnym incydencie, wieczorem, kiedy była w trakcie wymeldowywania się online z hotelu przed porannym wylotem, obsługa wezwała ją do recepcji, mówiąc, że czeka na nią policja. – To było trzech mężczyzn w cywilu, jeden starszy, dwóch małolatów. Wyjaśnili, że są tu z powodu kradzieży koszyczka – wspomina. I relacjonuje dalej: – Pokazali mi to samo nagranie ze sklepu, nie dali nic sobie wytłumaczyć, zresztą słabo mówili po angielsku. Nie pomogło, że pokazałam im paragon ze sprzedaży. Koniecznie chcieli mnie zabrać na komisariat, wtedy nasz kapitan, doświadczony znany żeglarz, kardiolog z Giżycka dr Jerzy Cygler, poprosił jednego z członków załogi, świetnie znającego angielski, żeby ze mną pojechał.

• **Policyjna szajka wymusiła na turystce bardzo wysoki haracz**
FOT. SETTAWAT UDOM

Na komisariacie przedstawiono jej wyższego rangą oficera, na miejscu czekała też sprzedawczyni. – Zadzwonili po swojego tłumacza, na miejscu zjawił się młody, elegancki Ormianin, Jurik. Zapewnił, że od lat pomaga turystom i pomoże też mnie. Wyjaśnił, że sprzedawczyni życzy sobie równowartość 10 tys. zł, policja – drugie tyle, a jego honorarium to kolejne 7 tys. W sumie mam natychmiast zapłacić gotówką równowartość 27 tys. zł – wylicza.

Kiedy kobieta odpowiedziała, że nie ma takich pieniędzy, usłyszała, że spędzi noc w areszcie, czekając na komendanta. Policjant powiedział, że to wspólna klatka z gwałcicielami i mordercami i on by tam swojej matki nie wpuścił nawet na kwadrans. – Byłam przerażona – relacjonuje. – Dodał, że komendant rano zdecyduje, czy wystarczy mnie deportować, czy muszę poczekać w areszcie na sąd, co może potrwać nawet pół roku – dodaje.

Kiedy stało się jasne, że sytuacja robi się groźna, Cygler, razem z kolegą, który pomagał w tłumaczeniu, pojechali z ormiańskim tłumaczem do hotelu, gdzie towarzysze podróży zrobili zrzutkę i udało się zebrać niemal całą kwotę. – Nie chcieli euro, tylko swoją walutę, czyli baty, więc pojechaliśmy do kantoru – relacjonuje w rozmowie z „Wyborczą" Cygler. – To była 22.00, a w kantorze już czekali z odliczoną kwotą w plikach powiązanych gumkami. Nikt niczego nie przeliczał, wszystko było przygotowane, właściciel kantoru na pewno był w to zamieszany – przekonuje.

Kiedy z pieniędzmi podjechali pod komisariat, Jurik kazał im zaczekać przy samochodzie. – Nie może być świadków, ja to załatwię – uciął ich prośby, by mogli wejść razem z nim. – Nie wiedzieliśmy, czy wziął te pieniądze i uciekł, czy wróci z dziewczyną, czy nie – przyznaje Jerzy Cygler. Po pół godzinie Ormianin wrócił z Polką i podwiózł ich w pobliże hotelu.

Ambasada nieużyteczna

Cygler podkreśla, że w czasie pobytu kobiety na komisariacie dzwonił do ambasady RP w Bangkoku z prośbą o pomoc. Jednak nie dostał żadnego wsparcia. – To był wieczór, więc dzwoniliśmy na numer dyżurny. Odebrała pani, powiedziała, że ambasada nie zajmuje się takimi sprawami, a jedyna rada, jakiej nam udzieliła, brzmiała: „Niech ta pani weźmie wszystkie dokumenty i zrobi kopie" – relacjonuje Cygler. – Żadnego wsparcia, woli pomocy, tylko przekazanie suchej, krótkiej informacji. Rozmowa w ogóle nie miała sensu. Uważam, że pracownica ambasady powinna była przynajmniej zadzwonić na komisariat, żeby ustalić, co się dzieje – krytykuje.

Haracz

27

TYS. ZŁ

• **Równowartość takiej kwoty w gotówce miała natychmiast zapłacić polska turystka w Tajlandii**

Rada była tym bardziej chybiona, że policjanci nie dali Polce żadnych dokumentów, za to kazali jej podpisać oświadczenie, którego nie rozumiała, grożąc, że bez tego, mimo wniesionej zapłaty, nie wypuszczą jej.

– Jedyne, na co wpadłam, to by zamiast podpisu napisać jednym ciągiem połączone wyrazy „Nicnierozumiemztychhieroglifów" – opowiada.

Po powrocie Polki do hotelu, kiedy cała załoga w foyer omawiała zajście i zapowiadała, że sprawę trzeba nagłośnić, okazało się, że siedzący niedaleko mężczyzna wszystko nagrywa. – Przeraziłam się. Zaczęłam głośno mówić, że niczego nie będę nagłaśniać, że to już koniec całej sprawy i jestem bardzo zadowolona. Ale i tak bałam się, że zatrzymają mnie jeszcze na lotnisku, bezpiecznie poczułam się dopiero po wylądowaniu w Amsterdamie – dodaje.

Protest trafił do króla

Przyznaje, że – choć zna wiele osób, które podróżują do Tajlandii i nie doświadczają podobnych problemów – ona sama już nigdy się tam nie wybierze. – Przerażające było to, że ktoś nas musiał obserwować. Może dostali informację z hotelu, że mamy pieniądze? Wyraźnie wiedzieli, ile mogą zażądać od całej grupy. Myślę, że kluczowe, by w czasie podróży nigdy nie zostawać samemu, by w każdym momencie mieć świadków, co utrudnia takie wymuszenia. Cieszę się, że już jestem bezpieczna, ale nawet teraz, po tygodniu od powrotu, czuję stres – przyznaje kobieta.

Kapitan wyprawy zapewnia, że nie zostawi sprawy bez reakcji. – Napisałem protest w tej sprawie, wysłałem go na oficjalny adres króla Tajlandii, do ich MSZ, MSW, do ambasady Tajlandii w Polsce – wylicza. – Wiem, że to niczego nie zmieni, na pewno nie uda się odzyskać wyłudzonych pieniędzy, ale uważam, że takie sytuacje należy nagłaśniać, bo obawiam się, że to może być popularny tam proceder – dodaje.

„Wyborcza" skontaktowała się z polską placówką w Tajlandii. Sprawa jest poważna – ambasady i konsulaty powinny interweniować w przypadku informacji o ograniczeniu wolności polskiego obywatela. W tym przypadku, według relacji naszych rozmówców, ambasada nie podjęła żadnych czynności.

Ambasada w Bangkoku odesłała nas do wydziału prasowego MSZ. Na wysłane dwa dni temu pytania nie dostaliśmy dotychczas odpowiedzi. ●

www.nekrologi.wyborcza.pl/34436769

Z głębokim żalem żegnamy naszego Kolegę

Radosława Pasterczyka

Dziękujemy za Twój uśmiech, życzliwość i wszystkie wspólne chwile.

Rodzinie i Bliskim

składamy

wyrazy najgłębszego współczucia.

Koleżanki i koledzy z Redakcji TVN24

1 RP

eprasa.pl 78f2f2c83a

Odtajnienie archiwów NSDAP

Odkąd Amerykanie odtajnili mikrofilmy NSDAP, Niemcy rzucili się, by sprawdzić, czy ich przodkowie nie należeli do partii, czy byli nazistami.

Michał Kokot

Gdy w marcu amerykańskie Archiwum Narodowe opublikowało w internecie skany mikrofilmów z 12 mln kart członkowskich Narodowo-Socjalistycznej Niemieckiej Partii Robotników (NSDAP), z powodu gigantycznego zainteresowania padły serwery, na których były zapisane. Niemcy zaczęli masowo sprawdzać historię swoich dziadków i pradziadków, o których dotąd sądzili, że raczej odgrywali marginalną rolę podczas Holocaustu i II wojny światowej lub wręcz opierali się systemowi.

Wg przeprowadzonego w ub.r. przez tygodnik „Die Zeit" sondażu 58 proc. Niemców jest przekonanych, że ich przodkowie nie ponoszą żadnej winy za czasy narodowego socjalizmu, a 11 proc. jest zdania przeciwnego. Pozostałe ponad 30 proc. nie potrafi tego ocenić.

Własne algorytmy

W innym pytaniu tylko 3 proc. uznała, że ich rodzina aktywnie wspierała reżim Hitlera. Pozostali nie wiedzieli, co robili ich przodkowie. Teraz wielu ze zdziwieniem odkrywa, że wbrew rodzinnym legendom, ich krewni należeli do NSDAP. W ustaleniu tego, co się działo, oprócz amerykańskich archiwów, pomagają też niemieckie media, które stworzyły własne algorytmy do przeszukiwania baz danych. „Spiegel" zebrał kilkanaście opowieści tych, którzy odkryli, że prawdę na temat swoich krewnych.

Jest tam historia 75-letniego emerytowanego komisarza policji z Bremy, który z osłupieniem niedawno odkrył, że członkami NSDAP był jego dziadek, pradziadek, babcia, jej matka i cała jej rodzina. A także jego własna matka, która latami powtarzała mu, żeby nie drążył przeszłości. – Co było, minęło – powtarzała. Już wiem dlaczego – mówi mężczyzna. W rodzinie powtarzało się wtedy, że tylko jego dziadek był „zły". Po wojnie został przez francuski sąd skazany na karę śmierci. Jego wnuk do dzisiaj nie wie, dlaczego. – Przez 40 lat byłem policjantem kryminalnym, przez całe życie zajmowałem się wymuszeniami i rabunkami. Teraz mam 75 lat i do rozwikłania najpoważniejszą sprawę: własną rodzinę – dodaje.

Miał ratować, a rabował

Kirsten Endres, 65-latka z Freiburga, znalazła w archiwach swojego dziadka Heinricha. Nigdy go nie poznała, historię o nim znała z opowieści matki. Ta mówiła, że jako spedytor morski pomagał Żydom, od których odkupywał meble, by mogli ratować się ucieczką statkiem do USA przed nazistami. Ale Endres odkryła, że Heinrich był jednym z tych Niemców, którzy wzbogacili się na zrabowanym od Żydów mieniu. Chodziło o tzw. Akcję-M z 1942 r. Żydzi wywożeni wtedy z Francji i krajów Beneluksu do obozów koncentracyjnych pozostawiali za sobą puste mieszkania. Meble z nich mogli później po atrakcyjnych cenach odkupić zachodni Niemcy. Jednym z nich był dziadek Endres. Po wojnie Amerykanie w jego mieszkaniu natrafili na zrabowane meble.

Oportunizm czy przekonanie

Dziadek 51-letniej Niny le Viseur miał wg rodzinnej opowieści opierać się nazistom i wręcz cierpieć z powodu ich represji. W rodzinie krążyła przez dekady opowieść o tym, jak specjalnie prześmiewczo nazwał dwa konie, które musiał co roku nazistom oddawać na państwową paradę, by ośmieszyć reżim. Była to jedynie legenda. Dziadek był członkiem NSDAP, wstąpił w kwietniu 1941 r.

Niektórzy z rozmówców „Spiegla" próbują usprawiedliwiać swoich przodków strachem przed władzą lub zwykłym oportunizmem, dzięki któremu mogli robić kariery w nazistowskim państwie. Michael Jöde, 48-latek z Hamburga, sądzi, że jego dziadek, Fritz, pedagog muzyczny, wstąpił do NSDAP 1 stycznia 1940 r., by dostać posadę na Uniwersytecie Mozarteum w Salzburgu. Dziadek przyznał się przed nim do tego, ale stwierdził, że wkrótce później z partii wystąpił. Jöde dowodu na to nigdy nie znalazł. W rozmowie ze „Spieglem" mówi, że niełatwo jest je zdobyć.

Ich brak po wojnie wykorzystywali właśnie członkowie NSDAP w procesach denazyfikacyjnych. Dziadek 65-letniej Lilli Götz, Oberscharführer rezerwy SA, został w pierwszej instancji skazany za deportację Żydów. Ale po odwołaniu sąd złożony z ławników go uniewinnił, uznając, że był jedynie biernym zwolennikiem nazistów.

1 proc. oskarżonych

Per Hinrichs, redaktor dziennika „Die Welt", przypomina, że podobne wyroki wydawano w powojennych Niemczech nader często. W 1949 r. sądy złożone z ławników uznały ponad połowę z 2,5 mln oskarżonych o zbrodnie Niemców za „biernych zwolenników" nazistów. Jedna trzecia postępowań została umorzona, a tylko 1,4 proc. oskarżonych uznano za winnych.

Niemiecka publiczna Centrala Kształcenia Politycznego (BPB) uzupełnia, że w trakcie procesów brakowało dowodów, oskarżeni wzajemnie umniejszali swoją winę, a do tego rosła polityczna presja na sądy, by uniewinniały Niemców na zachodzie ze względu na zimną wojnę z ZSRR.

Hinrichs też znalazł swojego dziadka w archiwach NSDAP. Jak wielu, i on był przekonany, że wstąpił do partii z powodu oportunizmu. Friedrich Hinrichs był ginekologiem, który miał zostać pozbawiony w latach 30. stanowiska z powodów politycznych. Ale jego wnuk odkrył, że tak wcale nie było – po prostu upłynął termin jego kontraktu, nowy nie został przedłużony, a on sam wstąpił najpewniej do partii z przekonania i powodów ideologicznych.

Hinrichs w tekście cytuje Jürgena Faltera, niemieckiego historyka, który przestrzega, by „nie osądzać wszystkich członków NSDAP z gorącą głową". Jednocześnie przyznaje, że też oni przyczynili się do stabilizacji systemu w Trzeciej Rzeszy. ●

Rozliczenia

67

PROC.

• **Tylu ankietowanych w przeprowadzonym na początku 2025 r. sondażu dla „Die Zeit" zgodziło się z tym, że Niemcy dobrze przerobiły historię narodowego socjalizmu po wojnie i mogą być wzorem dla innych państw**

REKLAMA

Kraj/34434244

1 RP

eprasa.pl 78f2f2c83a

Bez darmowego miejsca postojowego i Thermomiksa

Większy popyt sprawił, że deweloperzy mniej ochoczo podchodzą do oferowania promocji klientom. Miejsca postojowe czy komórki lokatorskie gratis odeszły w zapomnienie. To jednak nie znaczy, że nie warto negocjować. Pole do tego nadal jest dobre.

• **Dobre wyniki z początku roku sprawiły, że deweloperzy miej ochoczo podchodzą do oferowania promocji**
FOT. GETTY IMAGES

Justyna Sobolak

Rok 2026 zaczął się dla deweloperów bardzo dobrze. Develia w pierwszym kwartale 2026 roku sprzedała 860 mieszkań – o 10 proc. więcej rok wcześniej w tym okresie. Dom Development ze sprzedanymi 1161 lokalami poprawił wynik rok do roku o 12 proc. Atal osiągnął ponad 80-procentowy wzrost rok do roku. W samym marcu spółka zakontraktowała 365 lokali, co stanowi najlepszy miesięczny wynik od sierpnia 2021 roku.

Grupa Archicom sprzedała 602 mieszkania, rok wcześniej – 530 lokali. Murapol poprawił wynik rok do roku o 8 proc. – W okresie od stycznia do marca sprzedaliśmy łącznie 953 lokale, w tym 735 w ramach umów deweloperskich i przedwstępnych oraz 218 opłaconych umów rezerwacyjnych – zauważa Nikodem Iskra, prezes zarządu Murapol.

Twierdzi, że więcej kupujących to efekt niższych stóp procentowych, rosnących wynagrodzeń oraz dobrej kondycji rynku pracy.

– Sprzyjają one odbudowie zdolności kredytowej klientów i utrzymaniu popytu na mieszkania. W średnim i długim terminie perspektywy zarówno dla rynku mieszkaniowego, jak i dla Grupy Murapol pozostają korzystne – podkreśla.

Gratisy odchodzą w zapomnienie

Te dobre wyniki z początku roku sprawiły, że deweloperzy miej ochoczo podchodzą do oferowania promocji. Jeszcze kilka miesięcy temu bez trudu można było znaleźć oferty z komórkami lokatorskimi czy miejscami postojowymi gratis. Co bardziej kreatywne firmy oferowały klientom zniżki do sklepów budowlanych czy nawet Thermomiksy. Dzisiaj takich ze świecą szukać. Deweloperzy poprzestają głównie na organizowaniu dni otwartych.

Atal ogłosił dzień sąsiada, w ramach którego oferuje 10 tys. zł rabatu w wybranych inwestycjach. Większą akcję prowadzi jedynie Murapol, oferując pulę mieszkań i apartamentów inwestycyjnych z pakietami bonusów pozwalającymi na oszczędności w wysokości 138 tys. zł.

W ramach akcji można uzyskać rabat na cenie mieszkania, upust na miejsce postojowe czy obniżkę na system smart home.

– Chcemy zaoferować klientom realne korzyści zakupowe oraz jeszcze większą dostępność naszej oferty w atrakcyjnych warunkach. Przygotowana pula mieszkań i apartamentów inwestycyjnych to propozycja dla osób, które szukają zarówno funkcjonalnego lokalu na własne potrzeby, jak i nieruchomości o potencjale inwestycyjnym – wyjaśnia Łukasz Tekieli, dyrektor ds. sprzedaży w Grupie Murapol.

Negocjować zawsze warto

Nie oznacza to jednak, że klienci stracili dobrą pozycję negocjacyjną. Choć popyt się poprawił, to oferta na największych rynkach jest nadal rekordowa. Z danych Otodom wynika, że na koniec kwietnia deweloperzy na siedmiu największych rynkach w Polsce oferowali ponad 59,2 tys. mieszkań. Wybór jest więc duży.

Ile można wynegocjować? Potencjalni nabywcy powinni śledzić ogłoszenia. Deweloperzy zobowiązani są do ujawniania cen mieszkań oraz informowania o zmianach w cennikach w ciągu ostatnich 30 dni. To pozwala ocenić skłonność danej firmy do upustów. Dobrym źródłem informacji jest także Rejestr Cen Nieruchomości oraz Deweloperuch.pl – na obu stronach znaleźć można informacje o cenach transakcyjnych, czyli tych, które faktycznie znalazły się na aktach notarialnych.

Nie warto ślepo zawierzać średnim cenom ofertowym, publikowanym przez serwisy ogłoszeniowe. Marek Wielgo, ekspert portalu RynekPierwotny.pl, przyznaje zwraca uwagę, że średnia cena metra kwadratowego zaczęła ostatnio bardziej wprowadzać w błąd niż informować.

– Zmiany średniej ceny metra kwadratowego zależą w głównej mierze od przesunięć w strukturze cenowej oferty. Gdy na rynek trafia duża pula mieszkań znacznie droższych od rynkowej średniej, wskaźnik rośnie – tłumaczy Marek Wielgo,

Z danych BIG DATA RynekPierwotny.pl wynika, że średnia cena metra kwadratowego nowych mieszkań w Warszawie sięgnęła już 20 tys. zł. Ale gdy zajrzeć głębiej, obraz rynku przestaje być tak dramatyczny. Mediana – czyli cena dokładnie ze środka stawki – wynosiła 17,6 tys. zł. To aż 13-procentowa różnica.

Podobny mechanizm widać również w innych metropoliach. W Krakowie średnia to 17,1 tys. zł, a mediana 16 tys. zł, we Wrocławiu odpowiednio 15,3 i 14,3 tys. zł, a w Poznaniu 14,3 i 13,2 tys. zł.

Porządkowanie rynku

Pytani w ankiecie Dompress.pl o to, co czeka rynek w najbliższych miesiącach, deweloperzy są spokojni. – Popyt na mieszkania pozostaje stabilny. Dziś kupują przede wszystkim klienci zaspokajający własne potrzeby mieszkaniowe, w tym osoby finansujące zakup kredytem – zauważał Tomasz Kaleta, dyrektor zarządzający ds. sprzedaży i marketingu w Develii.

Zdaniem Grzegorza Smolińskiego, członka zarządu Dom Development, deficyzjom zakupowym sprzyjają obniżone stopy procentowe i systematyczny wzrost wynagrodzeń.

Zbigniew Juroszek, prezes zarządu Atal, twierdzi, że zainteresowanie nabywców wyrównuje się we wszystkich miastach, w których firma jest obecna, również tych, gdzie popyt w ostatnim półroczu był słabszy. – Seria obniżek stóp procentowych w Polsce pobudziła popyt i zachęciła wielu klientów do przyspieszenia decyzji o zakupie. Większość z nich realizuje teraz własne cele mieszkaniowe, np. dla poprawy życiowego standardu. W tej grupie widzimy jeszcze spory potencjał zakupowy, który wspierać może dalsza poprawa parametrów kredytowych lub przynajmniej ich niepogorszenie – stwierdził.

Bartłomiej Rzepa, członek zarządu spółki realizującej inwestycję Osiedle Symbioza, mówi serwisowi Wyborcza.biz, że „wiosna na rynku mieszkań nie przynosi dziś prostego scenariusza". – Taniej nie będzie, ale będziemy mówić o większej możliwości wyboru i bardziej racjonalnych decyzjach zakupowych – mówi.

Zauważa, że klienci uważnie porównują oferty i coraz częściej szukają nie tylko atrakcyjnej ceny, lecz także jakości codziennego życia, dobrego otoczenia i funkcjonalnej przestrzeni. – To właśnie dlatego znaczenia nabierają inwestycje położone blisko zieleni, z rozwiniętą infrastrukturą i wygodnym dostępem do miasta. W takich lokalizacjach popyt pozostaje stabilny, nawet jeśli sam rynek jest dziś bardziej ostrożny niż jeszcze kilka kwartałów temu. Nie spodziewamy się więc gwałtownych spadków cen, raczej dalszego porządkowania rynku i większej wrażliwości kupujących na realną wartość projektu – dodaje. ●

Ile za metr kwadratowy?

• Średnia cena metra kwadratowego nowych mieszkań:

• W Warszawie
20 tys. zł

• W Krakowie
17,1 tys. zł

• We Wrocławiu
15,3 tys. zł

• W Poznaniu
14,3 tys. zł

eprasa.pl 78f2f2c83a

Nasi dziennikarze nagrodzeni w konkursie Platynowe Megawaty

Andrzej Kublik i Ireneusz Sudak zostali docenieni w tegorocznej edycji konkursu Platynowe Megawaty organizowanego przez Towarową Giełdę Energii.

Kasia Bielecka

Platynowe Megawaty to konkurs organizowany przez Towarową Giełdę Energii. Nagradzane są w nim materiały poświęcone rynkom energii, gazu, odnawialnym źródłom energii i nowym trendom w energetyce. Organizatorzy podkreślają, że celem konkursu jest promowanie merytorycznego dziennikarstwa, które nie tylko informuje, ale też tłumaczy odbiorcom skomplikowane procesy zachodzące w energetyce i gospodarce.

W tegorocznej 12. edycji konkursu Platynowe Megawaty nagrody otrzymali dwaj dziennikarze związani z „Gazetą Wyborczą" i serwisem Wyborcza.biz: Andrzej Kublik i Ireneusz Sudak.

Andrzej Kublik otrzymał wyróżnienie specjalne za wieloletni wkład

• **Ireneusz Sudak**

• **Andrzej Kublik**

FOT. MATEUSZ SKWARCZEK / AW

w opiniotwórcze dziennikarstwo energetyczne.

Andrzej Kublik od lat jest jednym z najbardziej cenionych w Polsce dziennikarzy piszących o energetyce. Specjalizuje się w tematyce ropy, gazu, bezpieczeństwa energetycznego, czy spółek Skarbu Państwa. Trafnie analizuje gospodarcze konsekwencje decyzji politycznych, a o najbardziej skomplikowanych sprawach potrafi pisać przejrzyście. Jest również znawcą spraw rosyjskich – polityki, gospodarki, oligarchii i powiązań kapitałowych.

Czytelnicy serwisu Wyborcza.biz znają jego teksty m.in. o fuzji Orlenu z Lotosem, przejęciu PGNiG przez Orlen, szwajcarskiej spółce Orlenu (o czym pisał jako pierwszy), rosyjskiej presji gazowej czy bezpieczeństwie infrastruktury energetycznej w Europie. Andrzej był już wcześniej nagradzany w konkursie Platynowe Megawaty – m.in. za tekst o gazowym stanie nadzwyczajnym w Mołdawii oraz za publikację dotyczącą uszkodzenia gazociągu Balticconnector.

Andrzej znany jest w redakcji z tego, że potrafi z równą uwagą opisywać wielkie geopolityczne napięcia, które analizuje, jak nikt inny, i techniczne szczegóły dotyczące gazociągów, rafinerii czy transportów surowców. Gdy czasem pytamy w redakcji, czy dany szczegół dotyczący budowy rurociągu, terminalu albo energetycznej procedury nie jest zbyt specjalistyczny, potrafi nas przekonać, dlaczego jest też ważny.

Ireneusz Sudak otrzymał nagrodę za najlepszy tekst na temat rynku energii w 2025 roku oraz wyróżnienie specjalne ze prokonsumenckie podejście oraz edukacyjny wymiar tworzonych treści.

A tekst uznany za najlepszy w zeszłym roku to materiał „Szarada dla zaawansowanych zawodników. Jak prawidłowo odczytać rachunek za prąd?".

Ireneusz Sudak jest dziennikarzem i twórcą cyfrowym z 20-letnim doświadczeniem w mediach informacyjnych i internetowych. W serwisie Wyborcza.biz pisze o transformacji energetycznej wielowymiarowo – tam, gdzie spotykają się wielka polityka, interesy firm i codzienne rachunki czytelników. Zajmuje się odnawialnymi źródłami energii, fotowoltaiką, energetyką wiatrową, sporami wokół węgla i atomu oraz tym, jak rządowe dokumenty i decyzje regulacyjne przekładają się na tempo polskiej transformacji. W 2016 roku otrzymał nagrodę Polskiego Stowarzyszenia Energetyki Wiatrowej.

Ale energetyka to nie jedyny obszar, w którym jego teksty uruchamiają ważne publiczne debaty. Ireneusz specjalizuje się także w tematyce kryptoaktywów i rynków finansowych.

Na początku kwietnia 2026 roku to właśnie Ireneusz Sudak ujawnił w serwisie Wyborcza.biz, że giełda kryptowalut Zondacrypto – wówczas sponsor Polskiego Komitetu Olimpijskiego i jedna z najbardziej rozpoznawalnych w Polsce marek rynku krypto – ma problemy z wypłatą pieniędzy na czas. To był pierwszy tekst, który uruchomił lawinę informacji o nieprawidłowościach w Zondzie. A te pogrążyły giełdę tak, że dziś mierzy się z prokuratorskim śledztwem.

To jego dziennikarska specjalność: wyłapywanie tematów, które z pozoru są branżowe – energetyka, fotowoltaika, giełda, kryptowaluty, regulacje – ale szybko okazują się sprawami o dużym znaczeniu dla tysięcy ludzi, rynku i ogólnopolskiej polityki.

Obaj nagrodzeni od lat opisują energetykę jako jeden z kluczowych tematów gospodarczych – nie tylko branżę dla ekspertów, ale obszar, który wpływa na bezpieczeństwo państwa, ceny energii, inwestycje, klimat, finanse publiczne i codzienne życie odbiorców.

Nagrody dla Andrzeja Kublika i Ireneusza Sudaka to także wyróżnienie dla dziennikarstwa, które nie upraszcza na siłę, nie ucieka od szczegółu i traktuje czytelników i czytelniczki poważnie. W świecie, w którym energetyka stała się polem politycznych sporów, dezinformacji i wielkich pieniędzy, taka praca jest szczególnie potrzebna.

OGŁOSZENIE PŁATNE

Kraj/34434513

Fundusze Europejskie | Rzeczpospolita Polska | Dofinansowane przez Unię Europejską | PARP Grupa PFR

ROZBUDOWA DROGI WOJEWÓDZKIEJ NR 744 NA ODC. TYCHÓW STARY – STARACHOWICE

Coraz bliżej finału. Nowoczesna trasa połączy region z Mazowszem

Już 30 maja mają zakończyć się prace przy jednej z najważniejszych inwestycji drogowych w północnej części województwa świętokrzyskiego. Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 744 na odcinku Tychów Stary – Starachowice poprawi bezpieczeństwo, komfort podróżowania oraz połączenie regionu z województwem mazowieckim i siecią dróg krajowych.

Droga wojewódzka nr 744 prowadzi ze Starachowic w kierunku Radomia, między innymi przez Mirzec i Wierzbicę. Od lat była ważnym korytarzem komunikacyjnym dla mieszkańców i przedsiębiorców, jednak jej stan techniczny był fatalny. Nawierzchnia była spękana, jezdnia miała zmienną szerokość, brakowało chodników, zatok autobusowych i odpowiedniej infrastruktury poprawiającej bezpieczeństwo ruchu.

Teraz to wszystko się zmieniło. W trakcie dobiegającej właśnie końca inwestycji gruntownie przebudowano ponad pięciokilometrowy odcinek drogi – od skrzyżowania w Tychowie Starym do połączenia z zachodnią obwodnicą Starachowic. Zmodernizowany fragment zyskał parametry drogi klasy GP. Jezdnia została poszerzona do 7 metrów, wykonano również nowe pobocza.

Jednym z najważniejszych elementów rozbudowy jest czterowlotowe rondo w Tychowie Starym, które uporządkowało ruch na skrzyżowaniu drogi wojewódzkiej z drogami powiatowymi. Przebudowano także fragmenty dróg dojazdowych, zjazdy publiczne do posesji prywatnych.

Projekt zakładał również budowę nowoczesnej infrastruktury dla pieszych i rowerzystów. Wzdłuż drogi powstały chodniki, ciąg pieszo-rowerowy oraz ścieżki rowerowe. Wybudowano siedem zatok autobusowych wyposażonych w wiaty przystankowe. Pojawiło się także nowe oświetlenie uliczne, kanalizacja deszczowa, ekrany akustyczne, bariery ochronne oraz nowe oznakowanie pionowe i poziome.

Inwestycja ma duże znaczenie dla całego regionu. Połączenie drogi wojewódzkiej nr 744 z zachodnią obwodnicą Starachowic i drogą krajową nr 42 pozwoli wyprowadzić ruch tranzytowy z centrum miasta oraz usprawni komunikację pomiędzy województwem świętokrzyskim i mazowieckim. Projekt poprawi także dostęp mieszkańców do Transeuropejskiej Sieci Transportowej TEN-T oraz zwiększy możliwości rozwoju gospodarczego północnej części regionu.

Drogowcy mają zakończyć prace już 30 maja

Koszt inwestycji wynosi ponad 53,8 miliona złotych. Projekt „Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 744 na odcinku Tychów Stary – Starachowice" jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach programu Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej 2021–2027. Dofinansowanie unijne stanowi 85 procent kosztów kwalifikowalnych i wynosi ponad 40,3 miliona złotych.

Prace budowlane rozpoczęły się w styczniu 2024 roku. Zakończenie inwestycji planowane jest na 30 maja 2026 roku.

www.mapadotacji.gov.pl

1 RP

eprasa.pl 78f2f2c83a

Ubezpieczenie dla artystów

Nareszcie jest ustawa dla twórców kultury!

Państwo polskie może pomagać księżom, rolnikom czy samozatrudnionym. Gdy ma pomóc artystom, budzi to zgrozę, oburzenie i kpiny.

Witold Mrozek

Myślałem, że już tego nie dożyję. Projekt ustawy o zabezpieczeniu artystów po latach prac nad kolejnymi wersjami trafił z rządu do Sejmu. Twórcy dopominali się o niego od dawna. Jeśli marszałek Czarzasty podda firmowany przez Ministerstwo Kultury projekt pod obrady, a koalicja go przegłosuje, państwo będzie dopłacać do składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne najmniej zarabiającym zawodowym artystom, pracującym na umowach o dzieło.

Oczywiście, natychmiast rozkręciła się karuzela demagogii. Pomagania artystom polska prawica boi się chyba nawet bardziej niż małżeństw jednopłciowych, a małżeństw jednopłciowych przecież boi się niesłychanie. Kiedyś ziobryści krzyczeli, że władza chce dawać pieniądze Krystynie Jandzie, dziś konfederaci straszą, że rząd Tuska chce płacić „patocelebrytom", krzyczą o „dopłatach na pseudodzieła, sztuki obsceniczne, niemające nic wspólnego z realną kulturą" – jak był łaskaw się wyrazić pan poseł Michał Wawer, rzecznik partii Bosaka i Mentzena. Co bardziej niechętni publicyści ekonomiczni piszą z kolei o psuciu systemu i o „przywilejach" – „przywilejach" dla ludzi, którzy zarabiają w okolicach pensji minimalnej albo i mniej.

Trzeba więc powtórzyć to po raz dwa tysiące sto trzydziesty siódmy: nikt nie będzie dopłacał do emerytury Krystynie Jandzie, która skądinąd jest naszym skarbem narodowym. To nie jest ustawa dla „celebrytów". Żeby dostać dopłatę, trzeba zarabiać przez trzy lata mniej niż 125 proc. pensji minimalnej – jak na celebrytę, dosyć mało. Nie dostanie tych pieniędzy także Jaś Kapela – pisarz, performer i freakfighter, brany chętnie na cel przez prawicę czy Kanał Zero – bo jest etatowym pracownikiem Krytyki Politycznej, więc składkę zdrowotną i emerytalną ma opłacone przez pracodawcę.

Ustawa skierowana jest do tych, którzy zarabiają na umowach cywilno-prawnych, przede wszystkim: umowach o dzieło. To ci, którzy wcielając w swoje życie zawodowe w bardzo wysokim stopniu „mobilność" i „elastyczność", przez lata promowane jako szczególne wartości na rynku pracy, płacą brakiem możliwości wzięcia urlopu zdrowotnego czy marnymi perspektywami na emeryturę. Tych uprawnień nie będzie mógł dostać każdy.

Status artysty zawodowego przyznawać będzie komisja współtworzona przez organizacje branżowe. Wymagania to osiąganie przez trzy lata z rzędu dochody z działalności artystycznej, która musi stanowić istotną część aktywności zawodowej danej osoby.

• **Nie jest to „projekt Cienkowskiej". System wsparcia ubezpieczeń społecznych artystów chcieli wprowadzić w Polsce wszyscy ministrowie kultury**

FOT. DAWID ŻUCHOWICZ / AGENCJA WYBORCZA.PL

Jako przerwa w tej ciągłości pracy nie będą traktowane okresy, kiedy osoba starająca się o uprawnienia była zajęta opieką nad dzieckiem, innym członkiem rodziny, albo też chorowała. Od decyzji komisji w sprawie statusu zawodowego będzie można się odwołać.

Ten status nie będzie nadawany dożywotnio, trzeba będzie odnawiać go co trzy lata. Po takim dwukrotnym odnowieniu, czyli po dziewięciu latach ciągłości, będzie można otrzymać uprawnienia na kolejne pięć lat, „jeśli artysta zawodowy posiada istotny dorobek artystyczny oraz daje rękojmię wykonywania zawodu artystycznego w przyszłości".

To chyba najbardziej przekonsultowana ustawa w najnowszej historii Polski. Dyskusje trwały od niemal dekady

W obecnej wersji ustawy organizacyjne będzie odpowiadać już działająca instytucja (Centrum Edukacji Artystycznej, przemianowane na Centrum Edukacji i Pracy Artystycznej) – nie powstanie żaden nowy instytut czy urząd. Za dopłaty w nowej wersji odpowiadać będzie po prostu ZUS – a nie żaden nowo stworzony urząd w rodzaju KRUS.

Nowy „projekt Cienkowskiej", jak nazywa go prawica, został zatem odchudzony w porównaniu z poprzednimi wersjami. Ale i tak ustawa potraktowana została przez posłów Konfederacji jako powód do wniosku o odwołanie ministry kultury. Do dymisji Cienkowskiej wzywają też politycy PiS. Tylko że to nie jest „projekt Cienkowskiej". System wsparcia ubezpieczeń społecznych artystów chcieli wprowadzić w Polsce wszyscy ministrowie kultury, począwszy od prof. Piotra Glińskiego. Tak, tego samego, który teraz (jako poseł) również domaga się dymisji ministry Marty Cienkowskiej.

To chyba najbardziej przekonsultowana ustawa w najnowszej historii Polski. Dyskusje trwają od niemal dekady – bo to w 2016 roku minister Piotr Gliński i wiceministra Wanda Zwinogrodzka pierwszy raz zapowiedzieli „ustawę o statusie artysty". Odbywały się burzliwe dyskusje, spotkania i konferencje z udziałem rozmaitych organizacji, nierzadko również o prawicowych sympatiach. Rząd PiS nie urzeczywistnił projektu Glińskiego i Zwinogrodzkiej przez dwie kadencje swoich rządów.

W Polsce udało się od tamtego czasu wprowadzić program 500+, a potem zastąpić go programem 800+, objąć wszystkich doktorantów stypendium, wybudować dwustukilometrowy mur na granicy z Białorusią, powołać nowy rodzaj sił zbrojnych (Wojska Obrony Terytorialnej) i liczne nowe instytucje kultury. Wbrew pozorom, państwo polskie potrafi wprowadzać w życie całkiem spore projekty. Ale nie gdy trzeba pomóc tym, którzy wytwarzają kulturę tego państwa.

Początkowo miały pochodzić z opłaty reprograficznej – czyli składki, mającej rekompensować twórcom powielanie dóbr kultury przez użytkowników, doliczanej do ceny umożliwiających to urządzeń i nośników. Opłata istnieje w większości państw europejskich. Tyle, że w Polsce do tej pory objęte nią były papier ksero, kasety magnetofonowe, czyste płyty CD albo faksy. Zapachniało klimatem retro? Owszem, bo przepisów o opłacie reprograficznej nie nowelizowano od 2011 roku.

Za rządów obecnej koalicji te dwa tematy zostały rozdzielone: sprawa ubezpieczeń i sprawa opłaty reprograficznej. To dobrze, bo na demagogiczne straszenie „podatkiem od smartfonów", jak lobbyści przezwali opłatę reprograficzną, można odpowiadać teraz w innym wątku debaty niż na demagogiczne straszenie „roszczeniowymi nierobami", czyli artystami. Teraz dopłaty do ubezpieczeń pochodzić będą z budżetu państwa, a więc z podatków. Około 300 milionów złotych rocznie – to szacowany koszt – to, na przykład, bagatela, połowa budżetu IPN.

Prawicy, gdy rządziła, kwota ta nie oburzała. Mówił o tym w 2018 roku Maxymilian Bylicki, niegdyś doradca ministra Piotra Glińskiego, wcześniej prezydenta Warszawy Lecha Kaczyńskiego. Bylicki sam przyznał, że grupa wspieranych artystów byłaby zbliżona liczebnie do innej grupy, której państwo dopłaca do ubezpieczeń, i to więcej niż będzie dopłacać artystom. Są to duchowni – z Funduszu Kościelnego składki opłacane są ponad 20 tysiącom księży, zakonnic i zakonników. O podobnej liczbie wspieranych osób mowa przy ustawie o zabezpieczeniu socjalnym artystów.

Tak, państwo polskie może pomagać księżom, rolnikom czy samozatrudnionym, którzy dostali od tegoż państwa „wakacje ZUS-owskie", warte ponad trzy miliardy złotych z publicznych pieniędzy rocznie. Gdy ma pomóc artystom, budzi to zgrozę, oburzenie i kpiny. I tak się kręcimy w kółko, podczas gdy mijają lata.

Jest jednak nowy wątek w tej powtarzającej się od dekady awanturze o składki artystów. Smutnym znakiem czasów jest wplecenie tematu ustawy w trwającą dziś brutalną i haniebną nagonkę antyukraińską.

Prawicowy internet kipi gniewem. Działacze Konfederacji czy Młodzieży Wszechpolskiej oburzają się, że system obejmie też artystów–uchodźców z Ukrainy oraz artystów ukraińskich (i innych narodowości), którzy mają u nas pozwolenie na pobyt stały.

Tak będzie – i nie ma w tym nic nadzwyczajnego, bo chodzi o te artystki i tych artystów z Ukrainy czy innego kraju – słowo „Ukraina" w ogóle w projekcie nie pada – którzy pracują tu, w Polsce, i płacą tutaj podatki. Ich składki będą trafiać do polskiego systemu emerytalnego i polskiego NFZ, do którego i tak Ukraińcy wpłacają więcej, niż kosztuje opieka zdrowotna dla nich. Skandalem byłoby, gdyby nie było dla nich miejsca w systemie – a nie to, że jest.

Podobnie objęci wprowadzanym przez ustawę systemem będą artyści z krajów Unii Europejskiej mieszkający i pracujący w Polsce. Dziś zresztą wielu polskich artystów korzysta ze znacznie bardziej rozbudowanego systemu socjalnego w Niemczech. Ale to oczywiście nikogo nie oburza. ●

Witold Mrozek

• **Teksty w dziale Opinie wyrażają poglądy autorów i nie muszą odzwierciedlać stanowiska redakcji**

eprasa.pl 78f2f2c83a

Ławnicy SN: wszystkie osoby uzurpujące sobie miano sędziów Sądu Najwyższego powinny natychmiast zrezygnować

Obrońmy Sąd Najwyższy przed osuwaniem się w całkowitą nielegalność

Wyborcza to Wy
Wasze inicjatywy

listy@wyborcza.pl

Osoby wybrane przez Sejm do KRS w 2018 i 2022 r. wiedziały, że to działanie nielegalne i sprzeczne z Konstytucją, a delikty poczynione przez nie powinny być odpowiednio ukarane, w przyszłości legalizm wyboru kandydatów do KRS nie może zależeć jedynie od woli większości parlamentarnej, kategorycznie negatywna ocena działalności dr hab. Małgorzaty Manowskiej w SN, („źle przysłużyła się Ojczyźnie, a za swe działania odpowie ona przed niezawisłym sądem"), ani ona ani sędzia Zbigniew Kapiński nie byli i nie są legalnymi sędziami Sądu Najwyższego, aprobata dla legalności działań sanacyjnych wobec KRS – to tylko niektóre z postanowień przyjętych przez Radę Ławniczą Sądu Najwyższego w czterech uchwałach.

Poniżej ich pełna treść.

Uchwała Rady Ławniczej Sądu Najwyższego II kadencji nr 6/2026 z 26 maja 2026 r. w sprawie legalności i działań tzw. Krajowej Rady Sądownictwa w latach 2018-2026

Rada Ławnicza Sądu Najwyższego II kadencji, mając na względzie przyjętą uprzednio Uchwałę nr 1/2026 z dnia 5 marca 2026 r. w sprawie przywrócenia konstytucyjnej Krajowej Rady Sądownictwa RP, przypomina i stwierdza, jak następuje:

1 Sędziowie – członkowie Krajowej Rady Sądownictwa (dalej: KRS), wybrani do KRS w liczbie piętnaściorga przez Sejm VIII i IX kadencji w 2018 i 2022 r., zostali wybrani w procedurze w sposób rażący niezgodnej z art. 187 ust. 1 pkt 2 w związku z art. 173 Konstytucji RP. Wszelkie wątpliwości odnośnie do wykładni sposobu wyboru sędziowskich członków KRS rozwiązała nadto wykładnia konstytucyjna Trybunału Konstytucyjnego w wyroku z dn. 18 lipca 2007 r. (sygn. K 25/07).

2 W związku z powyższym osoby wybrane przez Sejm do KRS w 2018 i 2022 r. musiały pozostawać w świadomości nielegalnego postępowania sprzecznego z Konstytucją; własnowolnie, nieprzymuszone przystąpiły do tak ukształtowanej procedury i musiały wiedzieć, że swoją zgodą na wybór i podjęcie czynności ujmą legalności samej instytucji KRS.

Nie zmieniły też swojego postępowania w kolejnych latach, gdy wyroki polskich, unijnych i międzynarodowych sądów i trybunałów nie pozostawiły wątpliwości odnośnie do nielegalności i wadliwości prawnej ich pozycji ustrojowej. W związku z tym ponoszą za swoje decyzje pełną odpowiedzialność.

3 W latach 2018-2026 tzw. KRS rozpatrzyła, oceniła i przedłożyła prezydentowi RP kilka tysięcy kandydatur do pełnienia

• **Sędzia Zbigniew Kapiński nie był i nie jest legalnym sędzią Sądu Najwyższego – podkreśla Rada Ławnicza Sądu Najwyższego** FOT. ROBERT KOWALEWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

urzędu sędziowskiego i asesorskiego. Wprowadzenie w obieg prawny licznych orzeczeń i wyroków sędziów o tak wadliwym statusie przyczyniło się do pogłębienia chaosu w polskim ustroju prawnym, do kryzysu praworządności i do wymiernych, wielomilionowych strat finansowych państwa polskiego.

4 W wyniku działań tzw. KRS w Sądzie Najwyższym doszło do największego kryzysu praworządności od powstania III RP, ponieważ osoby niebędące sędziami SN a jedynie uzurpujące sobie stanowisko sędziów SN zdobyły liczebną przewagę nad sędziami legalnymi, co pozwoliło tej zorganizowanej grupie atakującej konstytucyjny ustrój państwa na dalsze niezgodne z prawem zmiany ustroju prawnego. Najwyższy Sąd Rzeczypospolitej przestał być miejscem, w którym zapadają wyroki i orzeczenia pewne, finalne i niepodważalne.

5 To w związku z tego rodzaju nielegalną aktywnością tzw. KRS w latach 2018-2026 ławnicy Sądu Najwyższego nie mogli w zgodzie z Konstytucją RP pełnić swojej misji publicznej, zaś wszystkie podmioty, do których apelowali, pozostawały głuche na wielokrotne apele o uzdrowienie sytuacji prawnej, wyrażane także w uchwałach Rady Ławniczej SN.

6 Wszyscy członkowie tzw. KRS ponoszą za taki stan rzeczy, zbiorowo jak i indywidualnie, pełną odpowiedzialność, z której nikt ich zwolnić nie może. W szczególności odpowiedzialność spada na przewodniczących tzw. KRS, tj. Leszka Mazura, Pawła Styrnę i Dagmarę Pawełczyk-Woicką.

7 Mając powyższe na względzie i biorąc pod uwagę uprzednio podjęte uchwały z lat 2023-2026 Rada Ławnicza SN II kadencji potępia działania tzw. KRS z lat 2018-2026 i wyraża nadzieje, że delikty poczynione przez jej członków zostaną w przyszłości odpowiednio ukarane.

Uchwała Rady Ławniczej Sądu Najwyższego II kadencji nr 7/2026 z dnia 26 maja 2026 r. w sprawie wyboru nowej Krajowej Rady Sądownictwa

Rada Ławnicza Sądu Najwyższego II kadencji, w nawiązaniu do uprzednio przyjętej Uchwały nr 1/2026 z dnia 5 marca 2026 r. w sprawie przywrócenia konstytucyjnej Krajowej Rady Sądownictwa RP, stwierdza, jak następuje:

I wobec wskazanych w ww. uchwale w pkt. 1 uwarunkowań prawnych i politycznych, wybór piętnaściorga członków Krajowej Rady Sądownictwa (dalej: KRS) dokonany przez Sejm X kadencji w dn. 15 maja br. warunkowo uznaje za ważny w duchu Konstytucji RP. Czyni tak tym bardziej, że wobec wspomnianego w poprzedniej uchwale weta prezydenta RP nie było innej możliwości niż wybór poprzez głosowanie parlamentarne spełniające zasadniczy wymóg zgodności z konstytucją.

Jest nim uwzględnienie w głosowaniu parlamentarnym wyników wyborów dokonanych przez polskich sędziów w wyborach powszechnych i transparentnych, przy uwzględnieniu wymogów konstytucyjnych co do składu Rady i ograniczeń wynikających z obowiązującej ustawy. Sejm działał w stanie wyższej konieczności, zaś wybory w gronie społeczności sędziów przeprowadzono w demokratyczny, transparentny, równy i niepodważalnie konkluzywny sposób, nieskrępowanie i samorządnie;

2 legalność procedury wynika przede wszystkim z faktu, iż Sejm zatwierdził wybór sędziów w odniesieniu do trzynastu osób bez żadnych zmian, o co środowiska prawnicze, w tym Rada Ławnicza SN apelowały uprzednio; wątpliwości na tle Konstytucji RP budzi wyłącznie wskazanie do KRS kandydatów klubów poselskich, tj. Łukasza Piebiaka i Łukasza Zawadzkiego, co stoi w sprzeczności z przepisami Konstytucji, a nadto w odniesieniu do Łukasza Piebiaka, aktywnie działającego w przeszłości na rzecz zniszczenia polskiego sądownictwa, jest obrazą prawa i praworządności;

3 winę i odpowiedzialność za niemożność przeprowadzenia w pełni konstytucyjnego standardu powołania nowego składu KRS ponosi prezydent RP, dr Karol Nawrocki, który – co Rada przypomina ponownie – jawnie i wiarołomnie opowiedział się po stronie tych, którzy polskie prawo najwyższe w ostatniej dekadzie uporczywie i świadomie łamali. Prezydent RP sprzeniewierzył się swemu konstytucyjnemu obowiązkowi czuwania nad przestrzeganiem Konstytucji RP zgodnie z Jej art. 127 ust. 2 oraz złożonemu przed Zgromadzeniem Narodowym ślubowaniu, w którym zobowiązywał się dochować wierności postanowieniom Konstytucji w myśl Jej art. 130;

4 właściwy i w pełni zgodny z Konstytucją RP sposób wyłaniania piętnaściorga członków KRS – sędziów SN, sądów powszechnych, administracyjnych i wojskowych należy przywrócić poprzez odpowiednią nowelizację ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa w pierwszym możliwym momencie, tak aby ostatecznie usunąć niezgodność ustawy z Konstytucją.

Legalizm wyboru kandydatów nie może w przyszłości zależeć jedynie od woli odpowiedniej większości parlamentarnej.

Uchwała Rady Ławniczej Sądu Najwyższego II kadencji nr 8/2026 z dnia 26 maja 2026 r. w sprawie zakończenia kadencji dr hab. Małgorzaty Manowskiej

Rada Ławnicza Sądu Najwyższego II kadencji, w związku z zakończeniem w dn. 26 maja 2026 r. kadencji dr hab. Małgorzaty Manowskiej, stwierdza, że dr hab. Małgorzata Manowska

1 nigdy nie została legalnie wybrana sędzią Sądu Najwyższego, a zatem w latach 2020-2026 jedynie uzurpowała sobie funkcję I prezesa SN, czerpiąc korzyści z układu politycznego, z którym była powiązana;

2 aktywnie przyczyniła się do destrukcji demokratycznego państwa prawnego w Polsce, działała wyłącznie w interesie osób podobnie jak ona sama niebędących sędziami SN, a tylko uzurpujących sobie to miano, doprowadziła też do pogłębienia kryzysu praworządności w RP;

3 świadomie i uporczywie łamała poprzez swą obecność i działalność w SN Konstytucję RP, a pozostając głęboko zaangażowana po jednej stronie sceny politycznej, przedstawiała siebie w roli arbitra i niezależnego sędziego;

4 posiadając akademicką wiedzę prawną, doświadczenie oraz stopnie naukowe w zakresie nauk prawnych, wiedzę tę i umiejętności wykorzystywała dla łamania prawa;

5 prowadziła działania wrogie względem legalnych sędziów Sądu Najwyższego oraz legalnych ławników Sądu Najwyższego. Ławnikom SN przez pół roku odmawiała prawa do złożenia ślubowania i objęcia funkcji, zniesławiała ich na podstawie fałszywych dokumentów, uniemożliwiała a następnie utrudniała działanie Rady Ławniczej SN, a także sformułowała wnioski o odwołanie 23 z 30 ławników SN II kadencji, przy czym wszystkie one zostały odrzucone przez Senat RP.

W związku z powyższym Rada Ławnicza Sądu Najwyższego II kadencji ocenia kategorycznie negatywnie działalność dr hab. Małgorzaty Manowskiej w SN, wskazuje, iż źle przysłużyła się Ojczyźnie, a także wyraża nadzieję, że za swe działania odpowie ona przed niezawisłym sądem.

Uchwała Rady Ławniczej Sądu Najwyższego II kadencji nr 9/2026 z dnia 26 maja 2026 r. w sprawie powołania I prezesa Sądu Najwyższego przez prezydenta RP

Rada Ławnicza Sądu Najwyższego II kadencji, w nawiązaniu do uprzednio przyjętej Uchwały nr 2/2026 z dnia 5 marca 2026 r. w sprawie obsadzenia stanowisk I prezesa SN oraz prezesa Izby Odpowiedzialności Zawodowej SN, w związku z powołaniem w dniu 25 maja 2026 r. sędziego Zbigniewa Kapińskiego na stanowisko I prezesa SN przez prezydenta RP, dr. Karola Nawrockiego, stwierdza, jak następuje:

1 sędzia Zbigniew Kapiński nie był i nie jest legalnym sędzią Sądu Najwyższego, został powołany do SN w wadliwej i nielegalnej procedurze z udziałem niekonstytucyjnej tzw. Krajowej Rady Sądownictwa, a zatem jedynie uzurpuje sobie miano sędziego SN;

2 już wobec powyższego nie można uznać, by Zbigniew Kapiński został obrany legalnie I prezesem SN; nadto został on wskazany jako kandydat w dn. 27 lutego br. przez tzw. Zgromadzenie Ogólne Sędziów Sądu Najwyższego, które nie było legalnym zgromadzeniem sędziów przewidzianym ustawą, ponieważ brały w nim udział osoby, które nie są legalnymi sędziami Sądu Najwyższego z tożsamych powodów, przy ich pełnej świadomości tego faktu; tymczasem legalni sędziowie SN odmówili wzięcia udziału w ww. zebraniu;

3 prezydent RP, dr Karol Nawrocki, dokonując powołania Z. Kapińskiego na stanowisko I prezesa SN, w sposób jawny nie tylko opowiedział się po raz kolejny po stronie obozu politycznego demontującego demokratyczne państwo prawne w Polsce, ale przede wszystkim dopuścił się otwarcie, rozmyślnie deliktu konstytucyjnego, za co powinien stanąć przed Trybunałem Stanu lub niezawisłym sądem. Jest to działanie godne potępienia, pogłębiające kryzys sądownictwa w Polsce.

Rada Ławnicza SN II kadencji wzywa wszystkich praworządnych prawników oraz ludzi dobrej woli do obrony Sądu Najwyższego przed dalszym osuwaniem się w całkowitą nielegalność. Wszystkie osoby uzurpujące sobie miano sędziów Sądu Najwyższego winny natychmiast zrezygnować z nieprawnie pełnionych funkcji. ●

Wszystkie uchwały zostały podjęte jednogłośnie, w obecności dziewięciorga członków Rady Ławniczej SN.
W głosowaniu uczestniczyli:
ŁSN Stanisław Adamski,
ŁSN Małgorzata Figa-Tomińska,
ŁSN dr Andrzej Kompa – przewodniczący Rady Ławniczej SN
ŁSN Joanna Lasko – wiceprzewodniczący RŁ SN,
ŁSN prof. dr hab. Jarosław Płuciennik, wiceprzewodniczący RŁ SN;
ŁSN Sława Rafalak,
ŁSN Monika Szafraniec,
ŁSN Robert Szczerbaniak,
ŁSN Przemysław Wiszniewski

eprasa.pl 78f2f2c83a

Burza po Fryderykach

Z KRYZYSEM POD RĘKĘ

Burza po tegorocznej edycji to burza w szklance branżowej mętnej wody świadcząca o tym, że artyści sami nie wiedzą, dla kogo i za co są Fryderyki. W dodatku co roku zmieniane są zasady gry, pojawiają się i znikają kategorie nagrody, nie mówiąc już o terminie i sposobie ich wręczania.

Jarek Szubrycht

Mniej lub bardziej cierpko o rozdanych w poniedziałek 25 maja Fryderykach wypowiadają się w serwisach społecznościowych muzycy, wydawcy, ale też po prostu fani rozczarowani lub rozbawieni wyborami Akademii Fonograficznej.

Wszystkich wątków – choćby tych związanych z samą organizacją gali, konferansjerką czy rozziewem pomiędzy nazwami niektórych kategorii a ich faktyczną zawartością – streszczał nie będę, skupię się na najważniejszym, bo dotykającym najistotniejszego problemu Fryderyków: dla kogo to jest nagroda i za co właściwie.

„TABLETKA NA BÓL DUPKI"

Zacznę od zacytowania fragmentów wpisu Grzegorza Kaźmierczaka, lidera Variété, zamieszczonego na jego publicznym profilu na Facebooku:

Nasz zespół, Variete dostał w tym roku drugą z rzędu nominację do tej nagrody. W tym roku, za płytę „Sieć Indry" (w kategorii płyta roku/muzyka alternatywna), a cztery lata wcześniej, za album „Dziki książę", w kategorii muzyka literacka i poetycka (z jakichś powodów zlikwidowano już tę kategorię). Te dwie nominacje cieszą nasze serca i są odbierane jako sukces zespołu. Musieliśmy na nie trochę poczekać, dostaliśmy je za dziesiątą i jedenastą z kolei płytę zespołu.

Prawdę mówiąc, nie spodziewałem się, że dostaniemy Fryderyka w tym roku. W naszej kategorii były „Kury", świetne wrocławskie „Błoto" czy zespół naszego niegdysiejszego, cudownego, saksofonisty Kuby Więcka „Hoshi" i spodziewałem się, że komuś z nich przypadnie ona w udziale, dostał ją jednak Michał Fox Król – trudno mi uwierzyć, że ludzie z branży, najwięcej głosów oddali właśnie na tak bezbarwną – jak samo wystąpienie Michała na gali – muzykę. I tu zaczęło się moje poczucie, że coś jest nie tak z tą nagrodą.

Dalej Kaźmierczak skupia się na oprawie gali i parze prowadzących – Krzysztofie Zalewskim i Gabi Drzewieckiej – po czym wraca do samej nagrody, tak pisząc o triumfatorce tegorocznych Fryderyków:

Trzy Fryderyki dostała Kasia Lins za covery Republiki. Kilka lat temu Fryderyka, również za covery Maanamu, dostał Ralf Kamiński (zresztą w tej samej wówczas co my kategorii, muzyka literacka i poetycka); już wtedy wszystko się w mnie burzyło – jak można premiować kogoś za robienie coverów w zestawieniu z artystami, którzy proponują utwory oryginalne. Droga branżo, czy naprawdę tak głosowałaś? Właściwie w przypadku Ralfa Kamińskiego Fryderyka powinna dostać Kora, a w przypadku Kasi Lins Grzegorz Ciechowski – niestety, w chwili przyznania Fryderyków oboje grali już w innej orkiestrze. Znałem Ciechosia, Bydgoszcz – Toruń – blisko, próby, festiwale, rozmowy, wiadomo. Widziałem wiele oryginalnych wykonań „Bikini", które „scoverowała" artystka, proszę Państwa, nie ma porównania, w Ciechowskim były pasja, siła i charyzma, a tu jedynie widowiskowa parafraza. Droga branżo, czy naprawdę idziesz tym kierunku i nagradzasz jedynie poprawnych odtwórców, nie doceniając oryginalnych artystów.

Wpis Kaźmierczaka poniósł się szeroko po internecie, wywołując skrajne reakcje. Jedni we wszystkim się zgadzali, inni podejmowali polemikę. Za wywołanego do odpowiedzi uznał się Ralph Kaminski wyraźnie dotknięty – w sumie słusznie – przekręceniem jego scenicznych personaliów.

Poza przepisaniem liderowi Variété „tabletki na ból dupki" Kaminski poinformował Kaźmierczaka, że nigdy o nim nie słyszał i dopiero zamierza poznać jego twórczość, po czym poradził powściągnąć emocje, bo „Fryderyki to zabawa... dla nas mniejszych i większych dzieci z branży, słuchacze mają to gdzieś".

Swoją wypowiedź Kaminski zakończył koncyliacyjnym cytatem z „Na straganie" Jana Brzechwy: „Moi drodzy, po co kłótnie/ Po co wasze swary głupie/ Wnet i tak zginiemy w zupie!".

Zgoda. Nie warto brać się za łby i wyrywać sobie Fryderyków, ale co do zupy... Jeśli chodzi o wywar, w którym z jednej strony gotują się covery, tribute bandy i wystawne jubileusze, a z drugiej generatywna sztuczna inteligencja, wyręczająca piosenkopisarzy w ich robocie, to tak – już bulgocze pod pokrywką.

Tylko czy to oznacza, że trzeba samemu się kroić i wskakiwać do gara na ochotnika?

Liczona już w dekadach historia Fryderyków usiana jest kontrowersjami – i nic w tym złego. Nie ma takich nagród, które zaspokajałyby wszystkie potrzeby, nie ma takich kryteriów, które nie budziłyby mniejszych lub większych wątpliwości, ale Fryderyki od lat dumnie kroczą z kryzysem pod rękę. Co roku zmieniane są zasady gry, pojawiają się i znikają kategorie, nie mówiąc już o terminie i sposobie ich wręczania. Trudno za tym nadążyć nawet członkom Akademii Fonograficznej, więc śmiem przypuszczać, że fani muzyki dawno już stracili rozeznanie. Tak, tu Ralph się nie myli. Mają to gdzieś. Nie dlatego, że nie lubią muzyki, tylko dlatego, że coraz trudniej zrozumieć, o co w tych nagrodach chodzi.

NIEUROCZYSTA GALA

Publiczność nie ma też powodu, by sądzić, że Fryderyki to coś naprawdę istotnego. Owszem, mówi im się co roku, że to najważniejsze nagrody muzyczne w kraju, ale skoro uroczystość ich wręczenia odbywa się w poniedziałek i wygląda jak ubogi krewny imprezy, którą jedna z komercyjnych stacji telewizyjnych dręczyła nas w weekend, wnioski nasuwają się same.

Ktoś mógłby zaprotestować przeciw temu zestawieniu. Przecież Polsat Hit Festival to widowisko muzyczne wymyślone po to, by ściągnąć przed telewizory jak największą liczbę widzów z pomocą piosenek znanych i lubianych, w nowych wykonaniach i efektownej oprawie. Wszystkie telewizyjne tzw. festiwale idą w tym kierunku, bo im z badań wychodzi, że starzejąca się telewizyjna publiczność lubi powspominać. Prezento-

• **25 maja br. Warszawa, Studio Transkolor. Piotr Rogucki i Coma na gali Fryderyków**
FOT. MICHAŁ BOROWCZYK / AGENCJA WYBORCZA.PL

• **Ralph Kaminski, który dostał Fryderyka w 2022 roku za nowe wersje piosenek Kory**
FOT. ARTUR ZAWADZKI/ REPORTER

• **Kasia Lins nagrodzona Fryderykiem za własną wizję Grzegorza Ciechowskiego**
FOT. MICHAŁ BOROWCZYK / AGENCJA WYBORCZA.PL

eprasa.pl 78f2f2c83a

wane coraz rzadziej nowości toną w tej powodzi muzycznej nostalgii, nawet na festiwalu opolskim wymyślonym po to, by kreować przeboje i gwiazdy. W głowach odbiorców utrwala się zatem przeświadczenie, że kiedyś było lepiej, prawdziwa muzyka, wybitni artyści, przebojowe przeboje, a tym, co współczesne, interesować się nie trzeba.

Nawet na Fryderykach gra się covery – przy czym tegoroczny hołd Anny Marii Jopek dla Stanisława Soyki uważam za absolutnie uzasadniony – i w dodatku covery nagradza. Nie dziś się to zaczęło, przecież w 2011 roku polską Piosenką Roku zostało „Love Shack" amerykańskiej grupy B-52's, w wykonaniu Acid Drinkers, pokonując m.in. single Brodki z „Grandy". Szkoda, że do dziś nikt nie wyciągnął z tego odpowiednich wniosków.

CUDZESY

W 2022 roku Ralph Kaminski dostał Fryderyka za nowe wersje piosenek Kory, rok później zespół Mitch & Mitch za album z utworami Ennio Morricone, a tym razem Kasia Lins za własną wizję Ciechowskiego. Czy to artyści, którzy na Fryderyki i inne pochwały nie zasługują? Ależ zasługują, jeszcze jak, szkoda tylko, że dostrzegani są przez koleżanki i kolegów po fachu, kiedy biorą się za cudzy repertuar (Mitche mają też Fryderyka za płytę ze Zbigniewem Wodeckim). A przecież wszyscy wyżej wymienieni tworzą i wykonują własną muzykę z pasją, siłą i charyzmą, o które upomina się Kaźmierczak. Może na jakimś etapie kariery sięgają po cudzesy z potrzeby serca, nie mam powodu, by w to wątpić, ale mogą też kalkulować, że dziś, tylko odwołując się do klasyki, mogą dotrzeć do szerokiej publiczności. Jednych zachwycą, innych oburzą szarganiem świętości, zawsze to lepsze, niż zginąć w tłumie.

Gdybyśmy żyli w idealnym świecie, ten Fryderyk poszedłby w ich stronę [Bedoesa 2115 & Kubiego Producent za „Kamień z serca"]. Dla mnie te nagrody są kompletnie nieważne i przepraszam was najmocniej, ale sam sobie ich nie przyznaję

O.S.T.R.
z Fryderykiem za utwór „Sam"
uznany za hiphopowy singiel roku

Tylko czy Fryderyki powinny płynąć z prądem, czy próbować kształtować rynek i jego wizerunek?

Oczywiście, trudna sztuka reinterpretacji też powinna być doceniana – w osobnej kategorii, która zresztą przez chwilę na Fryderykach zaistniała, ale zniknęła.

Problemem nie jest to, że Coma wygrała z Behemothem w kategorii Rock/Metal, skoro już tak obszerny wór na przesterowane gitary istnieje (a nie powinien – to od dekad dwie odrębne, bardzo żywotne kultury, dwa różne światy). Gorzej, że triumfowała nie z premierowym materiałem, tylko ze swoimi hitami w wersji live. Taka płyta mogłaby przecież ścigać się z innymi podobnymi nagraniami, w innej kategorii – bo uchwycenie koncertowego żywiołu na płycie to duża sztuka.

Kaźmierczak nie wierzy, że branża muzyczna głosowała na Foxa, a ja owszem, wierzę. To artysta w środowisku dobrze znany, współpracownik gwiazd i pewnie człowiek lubiany, a przy tym jego produkcje nie schodzą poniżej pewnego poziomu. Nie trzeba wszystkich znać, żeby to wiedzieć. A tych innych płyt nominowanych w kategorii „muzyka alternatywna" wypadałoby posłuchać przed głosowaniem – kto dziś ma na to czas? Zresztą Ralph przyznaje, że o Kaźmierczaku nie słyszał, nie zna jego muzyki. A przecież Variété było nominowane, można było kliknąć i poznać.

BEZ SŁUCHANIA

Chciałbym tutaj zaznaczyć, że nie chodzi wyłącznie o Kaminskiego, który akurat się przyznał, w ogóle nie o niego. Wielu członków Akademii Fonograficznej – to przede wszystkim muzycy, do tego m.in. pracownicy wytwórni płytowych i dziennikarze muzyczni – głosuje bez słuchania, bez sprawdzania, bez analizowania zgłoszonych i nominowanych materiałów. Jasne, że nie wszyscy, nie można uogólniać, choć znam niemało takich przypadków, a coroczne kontrowersje wokół nagrody każą przypuszczać, że jest to zjawisko na tyle powszechne, by wypaczyć sens nagrody.

O.S.T.R. dostał w tym roku Fryderyka za utwór „Sam" uznany za hiphopowy singiel roku. Żaden to skandal, łódzki raper zawsze trzyma poziom, więc taka decyzja Akademii Fonograficznej wstydu nie przynosi. Ktoś protestuje? Owszem, sam O.S.T.R.-y, który uważa, że zwycięstwo należało się Bedoesowi 2115 & Kubiemu Producentowi za utwór „Kamień z serca".

„Gdybyśmy żyli w idealnym świecie, ten Fryderyk poszedłby w ich stronę. Dla mnie te nagrody są kompletnie nieważne i przepraszam was najmocniej, ale sam sobie ich nie przyznaję. Gdyby to ode mnie zależało, to tak, Bedoes powinien dostać tego Fryderyka" – powiedział O.S.T.R. w filmiku opublikowanym dzień po gali. Cóż, widocznie on akurat słuchał wszystkich nominowanych w swojej kategorii i zdaje sobie też sprawę z tego, jak oba utwory rezonowały w uszach publiczności. Statuetkę przekazał fundacji Cancer Fighters, na licytację.

ZASIĘGI I WYNIKI

Jakie zatem powinny być Fryderyki? Mają stawiać na popularność, wyniki sprzedaży, zasięgi w mediach społecznościowych? Czemu nie, niech będą nazywaniem po imieniu tych muzycznych fenomenów, które docenia publiczność. Zasady będą jasne, żadnych zastrzeżeń. A może Fryderyki mają premiować artyzm, oryginalność, jakość? Też dobrze, tylko trzeba to robić zupełnie inaczej. Ktoś naprawdę powinien tej muzyki słuchać, dumać nad nią i tłumaczyć zainteresowanym, za co i dlaczego jednych docenia, a innych pomija. A może ma to być po prostu plebiscyt wskazujący, kto w środowisku jest rozpoznawany i lubiany? Mogłoby i tak być, gdyby to oprzeć na bardziej przejrzystych zasadach. Fryderyki, które próbują realizować wszystkie te cele naraz, nie osiągają żadnego. ●

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY
Kraj/34414004

GAZETA wyborcza

Kto zostanie
Człowiekiem Roku

DZIŚ OD 17.30 NA WYBORCZA.PL

• Oglądaj rozmowę Adama Michnika i Anne Applebaum: „Zmierzch populizmu czy zmierzch demokracji?"
• Sprawdź wyniki plebiscytu Czytelników i wybór redakcji

REKLAMA
MECENAS STRATEGICZNY
TOTALIZATOR SPORTOWY
7 LAT
PATRON MEDIALNY
TVP

2 RP

eprasa.pl 78f2f2c83a

Witamy w Polsce

Cykl Witamy w Polsce tworzy zespół kilkudziesięciu reporterów „Wyborczej" pracujących w redakcjach w całym kraju.

BLIZNY NA LATA

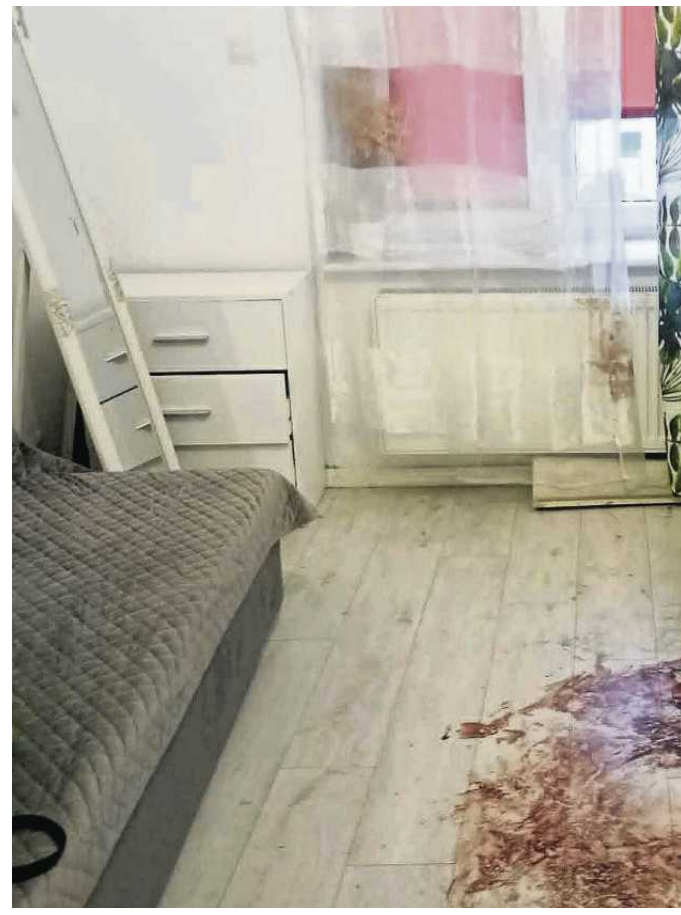

Czy pani próbowała popełnić samobójstwo? – pyta lekarz, gdy sprawdza jej dokumentację. Magda nie ma już siły tłumaczyć, że to współlokatorka próbowała ją zabić – zadała jej wiele ciosów nożem.

PIOTR ŻYTNICKI

Sąsiad dzwoni na numer alarmowy, bo w zamkniętym mieszkaniu na poznańskim Łazarzu ktoś woła o pomoc: – Proszę przyjechać, straszny krzyk. Tam jest ktoś mordowany.

Drugi telefon: – Z okna zwisa dziewczyna, cała zakrwawiona. Jest na parapecie, nie rusza się.

Policjant wchodzi przez okno. Na podłodze kobieta w kałuży krwi. – Był tu jeszcze ktoś? – pyta. Chwyta ręcznik, przykłada go do pleców i uciska. Kobieta jęczy: – To boli.

Drzwi pokoju zamknięte od wewnątrz. Policjant otwiera ostrożnie, sprawdza łazienkę, korytarz. Na podłodze i ścianach jest krew. Widzi rozbite lustro i nóż.

W drugim pokoju pali się światło. Puka, nikt nie odpowiada. Wybija szybę. Na kanapie widzi kobietę z przeciętym gardłem. W pierwszym pokoju leży Magda. Rany kłute na plecach, rany głowy, przebite płuco i szyja. Ratowników jest za mało – krwotok na szyi uciska policjant, zabierają go do karetki. Informują dyspozytora: stan pacjentki krytyczny. Na szpitalnym oddziale ratunkowym serce Magdy zatrzymuje się dwa razy. Resuscytacja się udaje. Lekarze zlecają pilne prześwietlenie – w skierowaniu: „Stan po próbie samobójczej".

Magda ma ponad 30 ran kłutych i ciętych. Ubytek krwi doprowadził do hipotermii – temperatura ciała 32 st. Ciśnienie – 60/30. Lekarze zakładają dreny – krew i powietrze w jamie opłucnej doprowadziły do obustronnej odmy, płuca się zapadły. Magda zostaje przewieziona na OIOM, potem na blok operacyjny.

ŻADNA BÓJKA

Matka Magdy mieszka poza Poznaniem. Rano przychodzą policjanci. Pytają o relacje córki ze współlokatorką, nie mówią, co się stało. Ma dzwonić do komendy w Poznaniu, ale ta przez telefon nie udziela informacji. Próbuje dodzwonić się do córki – telefon milczy. Szuka informacji w internecie. Trafia na artykuł o policyjnej interwencji ws. „brutalnej bójki z udziałem dwóch kobiet w kamienicy przy ul. Kolejowej". – To nie była żadna bójka ani próba samobójcza – mówi Magda.

Rozmawiamy kilka miesięcy po tamtym wieczorze. Kołnierz zasłania poprzeczną bliznę na szyi. Pod swetrem na plecach kryją się kolejne. Po operacji lekarze wprowadzili ją w śpiączkę. Już w pierwszej dobie – w ramach masywnej transfuzji – lekarze przetoczyli Magdzie 32 jednostki krwi i jej składników.

– Odzyskałam świadomość po tygodniu – wspomina. Upewniam się, czy czuje się na siłach wracać do wydarzeń, które poprzedziły walkę o jej życie. Przytakuje.

Na Łazarzu zamieszkała trzy lata temu. Była studentką. Mieszkanie składało się z 3 pokoi, łazienki i korytarza. Każdy pokój miał aneks kuchenny i drzwi na klucz. Współlokatorki były w zbliżonym wieku – studiowały lub pracowały. Nie zawierały przyjaźni. Sandra wprowadziła się we wrześniu 2025 r. Pracowała jako recepcjonistka i ochroniarka w apartamentowcu, ale współlokatorkom powiedziała, że pracuje zdalnie. Nie mówiła o swojej przeszłości.

CHCE ZABIĆ

20 listopada 2025 r. trzecia lokatorka wyszła po południu. Od paru godzin nie działał internet. Właścicielka obiecała, że zgłosi awarię. Magda chciała wstawić pranie, posprzątać. Sandra czekała na nią na korytarzu. Nie mogła znaleźć telefonu. Naciskała, by Magda dopytała telefonicznie właścicielkę, kiedy usuną awarię. Już był wieczór, ale Magda ustąpiła. Rozmawiały na głośniku. Właścicielka powiedziała, że od ręki nikt jej pewnie nie usunie awarii. Sandra nie ustępowała: – Ale w czym problem? Czemu to nie działa? Kiedy będzie internet?

Właścicielka: – Pani Sandro, kolejny raz rozmawia pani ze mną agresywnie. Jeśli nie zmieni pani tonu, zakończę rozmowę.

Ostrzeżenia nie pomogły, więc rozłączyła się bez słowa.

– Sandra spojrzała na mnie i wtedy zaczął się horror – mówi Magda. – Złapała mnie za szyję i uderzyła moją głową o ścianę. Ciągnęła za włosy, próbowała je wyrwać. W dłoni wciąż miałam telefon, chciałam wybrać numer 112. Zaczęła mnie gryźć – ugryzła w ucho, rękę, policzek. Wiedziałam, że nie uda mi się zadzwonić, więc krzyczałam, błagałam o pomoc. Na podłodze w korytarzu stało lustro. Chwyciła je i rozbiła na mojej głowie. Wzięła odłamek i cięła nim moją szyję. Sąsiedzi usłyszeli krzyki. Dobijali się do drzwi, ale były zamknięte od środka, a klucz został w pokoju. Zdarła ze mnie bluzkę. Zaciągnęła mnie pod swój pokój. Otworzyła drzwi, wzięła nóż, dźgała w plecy.

Czułam, jak wbija mi coś ostrego. To był straszny, niewyobrażalny ból. Zrozumiałam, że chce mnie zabić. Bałam się, że mogę z tego nie wyjść.

Magda nie wie, jakim cudem udało jej się wyrwać.

– Pobiegłam do swojego pokoju i zamknęłam się od środka. Telefon był w korytarzu. Otworzyłam okno, wzywałam pomocy. Starsza sąsiadka krzyczała do mnie: „Dziewczyny, co wy robicie?". Zwisałam z okna i nie miałam siły tłumaczyć. Zsunęłam się z powrotem do pokoju i upadłam. Po chwili był przy mnie policjant. Traciłam świadomość, nie mogłam złapać oddechu.

W ŚPIĄCZCE

Magda zapamiętała jeszcze powiew świeżego powietrza, gdy ratownicy wynosili ją do karetki. Potem straciła przytomność.

Sandra z ranami ciętymi na szyi pojechała do innego szpitala. Gdy ją opatrywano, policjanci zapytali, jak się nazywa. – To moja sprawa – odpowiedziała. – Niech lekarz zajmie się zszywaniem.

Policjanci zapamiętali, że mówiła nieskładnie. Twierdziła, że leczy się na depresję. Płakała, a zaraz się śmiała. Dodała: – Nie chciałam nikomu zrobić krzywdy.

Hospitalizowano ją na oddziale psychiatrycznym. Lekarzowi powiedziała, że próbowała popełnić samobójstwo, kiedy – jak stwierdziła – „zorientowała się, co się stało".

Magdy nie można było przesłuchać – była w śpiączce. Śledczy poprosili o pomoc lekarkę medycyny sądowej. Potwierdziła, że Sandra sama się zraniła – świadczyły o tym tzw. nacięcia próbne na szyi. Na rękach i przedramionach nie było z kolei obrażeń, które wskazywałyby na obronę.

Lekarka nie miała wątpliwości: to Magda była ofiarą ataku. Ze względu na lokalizację i liczbę ran kłutych nie mogła zadać ich sobie sama ani przypadkiem nadziać się na nóż.

Prokuratura zarzuciła Sandrze usiłowanie zabójstwa Magdy. Sąd aresztował podejrzaną.

LINIA OBRONY

Właścicielka mieszkania zeznała, że tamtego wieczoru Sandrę zirytowała awaria internetu. Poznały się kilka tygodni wcześniej, przy podpisywaniu umowy. Sandra się spóźniła, ona się spieszyła – zamieniły tylko kilka zdań. Zapamiętała ją jako spokojną i uprzejmą.

Sandra wyprowadziła się od matki, gdy skończyła 18 lat. Jej rodzice żyli osobno. W dzieciństwie chorowała na złośliwy nowotwór – siatkówczaka. Straciła jedno oko, nosiła protezę. W gimnazjum zaczęła pić alkohol. Później pojawiły się kolejne problemy, próby samobójcze, leczenie psychiatryczne. Przyznała, że sięgała po marihuanę i „kryształ", czyli metamfetaminę.

Z powodu narkotyków była w ośrodku leczenia uzależnień. Gdy wyszła, wróciła do używek, łączyła je z lekami. Ze względu na stan zdrowia przyznano jej rentę socjalną.

Miesiąc przed atakiem na Magdę zrezygnowała z pracy w apartamentowcu. Tydzień przed poprosiła ojca, by opłacił jej czynsz. Tłumaczyła, że nie może zrobić przelewu, bo zepsuł się jej telefon. Ojciec nie uwierzył i nie zapłacił. Gdy była w szpitalu, lekarze pobrali jej krew. Badanie nie wykazało obecności substancji odurzających. W chwili ataku znajdowała się jednak pod wpływem alkoholu.

W wywiadzie lekarskim powiedziała, że od miesiąca była w ciągu alkoholowym – piła codziennie kilka piw albo pół litra wódki.

Nie przyznała się do usiłowania zabójstwa. Na przesłuchaniu twierdziła, że to Magda ją zaatakowała, a ona tylko się broniła, a potem była już w amoku. Potwierdziła, że sama się okaleczyła, bo chciała się zabić. Nie potrafiła wyjaśnić, jak powstały rany na ciele Magdy.

– To linia obrony. Nieprawdziwa. To była próba zabójstwa ze szczególnym okrucieństwem i premedytacją – podkreśla Magda.

eprasa.pl 78f2f2c83a

• **Tak wyglądał pokój Magdy, studentki z Poznania, po próbie zabójstwa i akcji ratunkowej** FOT. ARCHIWUM PRYWATNE

JAKO OFIARA

– Cieszę się, że przeżyłam. Nie spodziewałam się, z iloma problemami zetknę się jako ofiara – mówi Magda.

Na oddziale intensywnej terapii leżała dwa tygodnie. Potem przeniesiono ją na pulmonologię, bo miała uszkodzone płuco. Przy zmianie oddziału dostała wypis – kartę informacyjną leczenia.

Magda przeczytała dokument. Z zapisów wynikało, że próbowała popełnić samobójstwo. Jej matka poszła to wyjaśnić, ale nic nie wskórała.

Następnego dnia pielęgniarka zabrała Magdę na badanie USG. Lekarz, który miał je przeprowadzić, sprawdził w komputerze jej dokumentację.

– Czy pani próbowała popełnić samobójstwo? – zapytał.

– To nieprawda. To mnie próbowano zabić. Zostałam zaatakowana bez powodu – odpowiedziała.

Lekarz przyznał jej rację – sama nie byłaby w stanie zadać sobie takich ran.

Magda pokazuje mi wypis z oddziału anestezjologii. Już na etapie zlecania badań na oddziale ratunkowym cztery razy wpisano „stan po próbie samobójczej". W innej rubryce widnieje określenie „rozszerzona próba samobójcza".

Życie Magdy uratowali lekarze z Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego w Poznaniu. Dzień po wyjściu ze szpitala poprosiła o sprostowanie dokumentacji, w której pojawił się zapis o „próbie samobójczej".

Dyrektorka szpitala Krystyna Mackiewicz odmówiła, twierdząc, że prawo na to nie pozwala. Winą za błędny wpis obarczyła zespół pogotowia ratunkowego, który – jak twierdziła – przekazał takie informacje medykom ze szpitalnego oddziału ratunkowego. Medycy potraktowali je jako element wywiadu lekarskiego, ponieważ Magda była nieprzytomna.

Dyrektorka przyznała, że „charakter obrażeń jednoznacznie wskazywał na udział osób trzecich", ale podkreśliła, że „samobójstwo rozszerzone z definicji oznacza próbę zabójstwa".

„Samobójstwo rozszerzone" to określenie używane m.in. w mediach na opis zabójstwa, po którym sprawca odbiera sobie życie. Kryminolodzy zauważają, że bywa mylące – przesuwa uwagę na samobójstwo sprawcy i może sugerować, że ofiara godziła się na śmierć.

W takich przypadkach chodzi tymczasem o dwa odrębne zdarzenia: zabójstwo i samobójstwo. W historii Magdy i Sandry – o próbę zabójstwa i próbę samobójczą.

Magda uważa, że „rozszerzona próba samobójcza" nie powinna znaleźć się w dokumentacji, bo nie jest pojęciem medycznym. Tak samo „próba samobójcza", którą przedstawiono jako fakt.

– Dokumentacja poświadcza więc nieprawdę, a to przestępstwo. Szpital musi ją skorygować – mówi Magda.

Rzecznik Praw Pacjenta przyznał jej rację i poprosił szpital o zmianę stanowiska w tej sprawie. Wskazał, że wbrew twierdzeniom dyrektorki prawo dopuszcza takie korekty. „Pozostawienie informacji bez zmian wiąże się z ryzykiem mylnej oceny danych klinicznych pacjentki w przyszłości" – podkreślił. To ważne, bo po wyjściu ze szpitala Magda jest pod opieką różnych specjalistów i na każdą wizytę przynosi pełną dokumentację.

ZABRAKŁO REFLEKSJI

W połowie stycznia szpital powiadomił Magdę, że zajmuje się jej sprawą, potem zamilkł. W międzyczasie Krystyna Mackiewicz przeszła na emeryturę, a nowym dyrektorem został jej zastępca Stanisław Szczepaniak. Nie chce rozmawiać. Gdy zaczynam interesować się sprawą, szpital zmienia stanowisko – informuje, że dokumentację skorygowano i wysłano pocztą. Od pierwszej prośby Magdy minęły trzy i pół miesiąca. Zabieram Magdę na spotkanie z pełnomocnikami dyrektora szpitala ds. praw pacjentów. – To, jak szpital potraktował Magdę, jest skandaliczne. Jak to jest możliwe? – pytam.

Pełnomocniczka Anna Ruszczak powtarza, że informacja o „samobójstwie rozszerzonym" pochodziła od załogi karetki pogotowia. Sprawdziłem, że w dokumentacji pogotowia nie ma takiego zapisu. Ruszczak odpowiada, że była to informacja ustna.

Szpital nie ma dowodu, że taka informacja wyszła od załogi pogotowia. – Wiemy to z relacji personelu SOR, który takiego wpisu dokonał – przekonuje Ruszczak.

Dokumentację z błędnymi zapisami lekarze wydrukowali po dwóch tygodniach hospitalizacji, gdy Magdę przenoszono na pulmonologię. Mieli więc czas na korektę.

Ruszczak: – Myślę, że zabrakło refleksji. Tylko tyle mogę powiedzieć.

Magda: – Przez kolejne miesiące nie było tej refleksji.

Ruszczak: – Wiem i bardzo nad tym ubolewamy. Ten okres był za długi. Być może nie wykazaliśmy się odpowiednią wrażliwością w tej sytuacji. Nie chcę nikogo bronić. Cokolwiek byśmy nie powiedzieli, nie stawia nas to w dobrym świetle.

Ruszczak wyjaśnia, że pomyłka zaczęła się na oddziale ratunkowym, gdy zapis o „próbie samobójczej" pojawił się w skierowaniu na badania. Potem był powielany. Zwłokę w korekcie tłumaczy koniecznością wprowadzenia zmian w systemie komputerowym i wygenerowania nowych wersji dokumentów.

– Po raz pierwszy się z tym mierzyliśmy – podkreśla.

CELE NAUKOWE

Gdy Magda czekała na sprostowanie dokumentacji, do jej matki zadzwonił z nieznanego numeru mężczyzna, który przedstawił się jako lekarz oddziału intensywnej terapii. Zapytał o stan zdrowia Magdy i powiedział, że chciałby wykorzystać ten przypadek w celach naukowych.

Magda: – Nie zgadzałam się, by informacje o moim zdrowiu były wykorzystywane w projektach badawczych.

Pełnomocnicy twierdzą, że telefon wynikał z wymogów akredytacyjnych – szpital ma obowiązek monitorować „wskaźniki skuteczności zabiegów i terapii" i w tym celu kontaktuje się z pacjentami OIOM, którzy przeżyli.

Dodają, że lekarz chciał przy okazji zaproponować udział w badaniu naukowym zatwierdzonym przez komisję bioetyczną, ale po rozmowie z matką Magdy wycofał się z tego pomysłu.

Magda: – Przez trzy miesiące nikt nie miał czasu i chęci, by skontaktować się ze mną w sprawie korekty błędnej dokumentacji, ale był lekarz, który miał czas dzwonić i wypytywać o mój stan.

Jest wdzięczna lekarzom za uratowanie życia. Mówi jednak, że postawa szpitala i odmowa sprostowania dokumentacji pogłębiły jej traumę po próbie zabójstwa. Czuła się bezradna i lekceważona. Zamiast wracać do zdrowia, musiała walczyć z instytucją.

KAUCJA

Problemem okazuje się także właścicielka mieszkania Wioleta Kopyt. Gdy trzy lata temu Magda wynajmowała pokój, wpłaciła tysiąc złotych kaucji. Po wyjściu ze szpitala nie wróciła już do mieszkania. Właścicielka zgodziła się na rozwiązanie najmu, ale kaucji nie oddała.

W wiadomości do matki Magdy napisała, że córka wprowadziła się do wyremontowanego pokoju i musi go zdać w „stanie niepogorszonym".

Matka: – Pojechałam zabrać rzeczy córki. Wszędzie była krew. To nie jej wina, że została zaatakowana.

Magda odmówiła odmalowania pokoju. Napisała: „Ewentualne zanieczyszczenia lub pogorszenie stanu lokalu są następstwem zdarzenia o charakterze przestępczym, za które nie ponoszę odpowiedzialności".

Właścicielka: „Do dnia dzisiejszego nie nastąpiło formalne zdanie lokalu. Nie otrzymaliśmy kluczy od mieszkania". Magda nie mogła zwrócić kluczy, zabezpieczyła je policja. Po szpitalu wróciła do rodzinnej miejscowości, zawiesiła studia i skupiła się na leczeniu.

Później poinformowała właścicielkę, że klucze są do odbioru – w kancelarii jej pełnomocnika w centrum Poznania. Właścicielka zamilkła. Dzwonię do niej, by zapytać o zwrot kaucji. Wioleta Kopyt nie chce rozmawiać. Po naszej rozmowie zwraca jednak Magdzie 641 zł. Potrąca 359 zł za rzekomą wymianę zamka w drzwiach pokoju. Kluczy nie odbiera.

KOMENTARZE RANIĄ

Magdę reprezentują za darmo radca prawny Kamil Moneta i adwokat Jerzy Szajkowski. Pytam Monetę, co najbardziej poruszyło go w tej historii. – Może to zabrzmi dziwnie, ale nie sama zbrodnia, bo z takimi sprawami stykamy się co dzień. Najbardziej poruszające jest to, co działo się wokół niej, i jej konsekwencje – odpowiada.

Gdy Magda się do niego zgłosiła, sięgnął do artykułów, które portale internetowe publikowały tuż po zdarzeniu. Pojawiały się informacje o bójce dwóch kobiet, a w komentarzach – ostre reakcje.

– Na Magdę wylał się hejt. Nie wiedząc, co się wydarzyło, ludzie pisali na przykład, że patologia pobiła się o faceta – mówi Moneta. – Przywrócenie sprawiedliwości to nie tylko ukaranie sprawcy, ale także oddanie głosu pokrzywdzonej. Ludzie często nie zdają sobie sprawy, że nieprzemyślane komentarze również mogą ranić.

Adwokat Jerzy Szajkowski: – Będziemy walczyć o wymierzenie sprawiedliwej i surowej kary.

Magda czeka na proces. Psychiatrzy po jednorazowym badaniu nie byli w stanie ocenić poczytalności Sandry. Rzecznik prokuratury Łukasz Wawrzyniak mówi, że konieczna jest obserwacja na oddziale szpitalnym.

LECZENIE BLIZN POTRWA LATA

Magda wróciła na studia. Uczelnia wydłużyła jej sesję egzaminacyjną i przyznała indywidualny tok nauczania. Wcześniej łączyła naukę z pracą, teraz przez stan zdrowia nie może pracować. Skupia się na leczeniu i rehabilitacji. Liczy się dla niej każda złotówka.

Od miesięcy leczy się w ramach NFZ – chodzi od specjalisty do specjalisty, na rehabilitację i fizjoterapię. Czeka na tomograf, który ma sprawdzić, jak goją się płuca.

Blizny okazują się osobnym, bardziej złożonym problemem. Nie goją się prawidłowo – tworzą się bliznowce, przerosty i stany zapalne. Bolą, swędzą i ograniczają ruch. Dermatolog w ramach NFZ przepisał maść sterydową. Nie pomogła. Zasugerował, by poszukała specjalistycznej kliniki zajmującej się leczeniem takich blizn.

Magda chodzi więc do lekarzy prywatnie – w klinikach, z którymi się kontaktowała, leczenie blizn nie jest refundowane przez NFZ. Jedni specjaliści proponują ostrzykiwanie sterydami, inni laser, jeszcze inni rozwiązania z zakresu inżynierii tkankowej. Wszystko odbywa się metodą prób. Po jednym z zabiegów blizny zaczęły krwawić.

Na dalsze leczenie jeździ do Warszawy – tam od początku kierowali ją lekarze, wskazując większe doświadczenie i możliwości.

Jeden zabieg to wydatek rzędu kilku tysięcy złotych, a potrzebnych jest ich co najmniej kilkanaście. W sumie – dziesiątki tysięcy złotych.

– W moim przypadku dodatkową trudnością jest liczba i rozmieszczenie blizn – mówi Magda. – Mam wrażenie, że problem blizn jest w medycynie często lekceważony.

Lekarze mówią, że ich leczenie to proces na lata – w ostrożnych prognozach nawet do trzydziestki. W bardziej optymistycznych scenariuszach potrzeba co najmniej dwóch lat, zanim uda się je wyraźnie zmniejszyć i opanować.

Magda: – Sprawczyni zniszczyła moje życie. Odebrała mi zdrowie i poczucie bezpieczeństwa. Każdego dnia żyję z bólem, bliznami i traumą. Takie rany nie kończą się na ciele. ●

eprasa.pl 78f2f2c83a

TYLKO ZDROWIE

NIE MIESZAJ...

dr n. med. Iwona Filipecka*

...słońca z ciemnymi okularami bez filtra

Do Ziemi docierają dwa typy promieniowania: UVA i UVB, oba są groźne zarówno dla oka, jak i skóry.

Okulary z filtrem UV są najlepszym rozwiązaniem fotoprotekcyjnym, bo chronią zarówno oko, jak i powieki. Ważne, by zwrócić uwagę na obecność filtra UV z oznaczeniem UV400, czyli blokującego całe pasmo promieniowania UVA i UVB. To mogą być nawet zupełnie przejrzyste soczewki okularowe, ale z warstwą blokującą UV, więc nie kolor i stopień przyciemnienia są tu decydującymi parametrami.

Trzeba jednak uważać, bo okulary kupione za kilkanaście złotych mogą mieć metkę z informacją o filtrze, a faktycznie go nie będzie. To groźna sytuacja, bo przyciemnienie rozszerza źrenicę, wpuszczając więcej szkodliwego promieniowania do oka.

Oczy chronić trzeba nie tylko przy pełnym Słońcu. Dlaczego? Nawet w pochmurne dni do powierzchni Ziemi dociera znaczna część promieniowania UV – szacuje się, że nawet 70-80 proc. Groźne jest nie tylko promieniowanie bezpośrednio padające ze Słońca, ale również rozproszone i odbite – szczególnie latem od wody, a zimą od śniegu. ● **Not. ET**

*okulistka z Centrum Okulistyki i Optometrii Okulus Plus w Katowicach

PYTANIE DO... specjalisty chorób wenerycznych

Czy mamy epidemię rzeżączki i kiły?

Lek. Andrzej Katafias

założyciel i kierownik Centrum PrEP – Centrum Chorób Przenoszonych Drogą Płciową oraz Profilaktyki Przedekspozycyjnej HIV w Gdańsku

Najnowsze dane Europejskiego Centrum ds. Zapobiegania i Kontroli Chorób pokazują rekordowe poziomy zakażeń bakteryjnych w Europie. Liczba zakażeń rzeżączki wzrosła o ponad 300 proc. od 2015 r., przypadków kiły jest dwa razy więcej, a przypadki chlamydii notują rekordowe wartości – ponad 200 tys. rocznie.

Te wzrosty zachorowań widzę u siebie w gabinecie. W każdym tygodniu zgłaszają się do mnie pacjenci z kiłą, chlamydiozą i rzeżączką. Przychodzą z różnych powodów. Część dlatego, że dowiedziała się o objawach albo o dodatnim wyniku u partnera lub partnerki. Część chce się przebadać profilaktycznie. A pozostali mają już objawy. Jednak nawet połowa zakażonych chlamydiozą nie ma żadnych objawów. Możemy czuć się dobrze i nieświadomie zakażać innych.

Zakażenie potwierdzamy badaniem PCR. Ale część osób wykonuje je wyłącznie z pochwy albo z cewki moczowej, a przecież seks oralny, analny czy rimming [stymulacja odbytu] mogą prowadzić do zakażenia również w gardle czy odbycie. Jeśli badamy tylko jedno miejsce, możemy przeoczyć infekcję. Dlatego diagnostyka powinna odpowiadać temu, jak wygląda życie seksualne pacjenta, a nie schematowi.

Warto znać objawy chorób. Kiła to choroba ogólnoustrojowa. Zaczyna się zwykle od niebolesnego owrzodzenia w miejscu wniknięcia bakterii, które potrafi samo zniknąć. Później mogą pojawić się wysypka na skórze, także na dłoniach i stopach oraz powiększone węzły chłonne. Chlamydioza często przebiega skrycie, ale daje czasem nietypową wydzielinę, pieczenie przy oddawaniu moczu, ból podbrzusza, niekiedy krwawienia.

Rzeżączka to zwykle ropna wydzielina z cewki, pochwy lub odbytu, pieczenie przy oddawaniu moczu, a przy zakażeniu gardła ból przypominający anginę.

Jeśli widzisz u siebie takie objawy, zgłoś się do lekarza. Może to być lekarz rodzinny. ●

Notowała Katarzyna Staszak

LICZBA

46

PROC.

• **Polaków aktywnych zawodowo nie potrafi całkowicie oderwać się od pracy podczas urlopu**
– wynika z badania SW Research przeprowadzonego na zlecenie agencji rekrutacyjnej Devire

KSIĄŻKA

„Liga Krewniaków – bohaterów masz we krwi" to pełna przygód i humoru opowieść, która zabiera dzieci w niezwykłą podróż do wnętrza ludzkiego ciała. Udowadnia, że krew wcale nie musi być tematem „tylko dla dorosłych" ani tym bardziej strasznym.

„Liga Krewniaków. Bohaterów masz we krwi", Katarzyna Velinov, Monika Rędzińska-Królikowska, Wydawnictwo: Europejska Fundacja Dawców Krwi.

Sprawdź, co robisz dobrze, a co możesz popr

10 punktów

Długi sen nie zastąpi ruchu, a unikanie alkoholu to za mało, żeby stwierdzić „dobrze się odżywiam". Szansa na dłuższe życie w zdrowiu, zaczyna się od szczerych odpowiedzi.

Katarzyna Staszak

Nigdy nie jest ani za późno, ani za wcześnie, by zadbać o zdrowie – mówi prof. Aleksander Prejbisz z Narodowego Instytutu Kardiologii. Widzę go w aplikacji mojeIKP, czyli w Internetowym Koncie Pacjenta.

Każdy z nas ma takie konto – w wirtualnej chmurze czekają na nas załadowane dane o naszym zdrowiu. Jednak trzeba się na koncie zarejestrować. Dane o zdrowiu są powiązane z numerem PESEL.

Możesz korzystać z konta na komputerze lub w aplikacji mojeIKP, która jest do ściągnięcia na telefon lub tablet.

W aplikacji czeka na nas ankieta, która pozwala nam ocenić, czy dobrze dbamy o zdrowie.

NIE TYLKO DIETA I RUCH MA ZNACZENIE

Żeby znaleźć ankietę, otwórz aplikację i zaloguj się, przejdź do zakładki „Profilaktyka", wybierz „Ankieta 10 dla Serca" i rozpocznij wypełnianie.

– Jest 10 obszarów wpływających łącznie na zdrowie twojego serca teraz i w przyszłości. Zadbaj już dziś o każdy z tych czynników i znacząco zmniejsz ryzyko chorób układu krążenia w nadchodzących latach – zachęca prof. Prejbisz w powitalnym filmie.

Czym jest dziesiątka dla serca? To 10 czynników związanych ze zdrowiem układu krążenia, a tym samym zdrowiem całego organizmu:

• **Optymalne ciśnienie tętnicze** – takie, które wiąże się z najniższym ryzykiem uszkodzenia serca, mózgu i nerek; w ankiecie dostaniemy 0 punktów, czyli najbardziej pożądaną ilość, za ciśnienie 120/70 mm Hg. Pierwsza, wyższa liczba oznacza ciśnienie skurczowe, druga – ciśnienie rozkurczowe. Lekarze stwierdzają nadciśnienie od 140 mm Hg/90 mm Hg. Taka osoba wymaga leczenia. Ankieta sprawdza też, czy bierzesz leki na nadciśnienie.

• **Optymalny cholesterol** – ankieta pyta o cholesterol LDL (tzw. zły), powinien być niższy niż 115 mg/dl. To wartość przyjęta w ankiecie dla wszystkich. Jeśli masz już stwierdzone duże ryzyko zawału czy udaru, lekarz zapewne mówił ci o tym, że twój LDL powinien być jeszcze niższy, w najcięższych przypadkach – nawet niższy niż 55 mg/dl.

• **Optymalny cukier** – ankieta pyta o stężenie glukozy na czczo. To proste badanie możesz zrobić nawet w domu, jeśli masz dostęp do glukometru. Ankieta daje 0 punktów, czyli najlepszy wynik, za wartość poniżej 100 mg/dl.

• **Optymalna masa ciała** – tu podajemy wzrost i masę ciała, a aplikacja wylicza nasze BMI, czyli wskaźnik masy ciała. Dodatkowe pytanie w tym obszarze dotyczy obwodu talii – może go znasz, a może będziesz sięgać po miarę w trakcie wypełniania ankiety. Warto znać tę wartość, bo coraz częściej pytają o nią lekarze.

• **Zdrowe odżywianie** – ten obszar rozbity jest na kilka pytań, sprawdza: jakiego tłuszczu używamy w kuchni – czy jest to przede wszystkim oliwa lub olej rzepakowy; czy zjadamy minimum 400 g warzyw i 200 g owoców dziennie; jakie mięso jadasz najczęściej (uwaga weganie i wegetarianie – premiowane jest unikanie mięsa i jedzenie ryb); jakie napoje pijesz – wodę, soki czy napoje gazowane; czy jadasz wysokoprzetworzone produkty i czy solisz. Po zakończeniu ankiety aplikacja podpowiada, że warto jadać rośliny strączkowe. Codziennie. Można dodawać je do zup, sałatek, albo zjadać w postaci pasty kanapkowej.

eprasa.pl 78f2f2c83a

TYLKO ZDROWIE

rawić

w dla serca

• **Najlepsza forma ruchu dla ciebie to ta, która sprawia ci przyjemność, więc będziesz do tej aktywności wracać**
FOT. HALFPOINT

• **Niepalenie tytoniu** – substancje zawarte w papierosach czy cygarach niszczą naczynia krwionośne, zmuszają serce do cięższej pracy.

• **Niepicie alkoholu** – tu autorzy ankiety zastosowali ciekawy zabieg, pytają osobno o picie piwa, osobno o wino i o wódkę. Lekarze, z doświadczenia wiedzą, że część osób na pytanie o picie alkoholu odpowiada przecząco, ale gdy są dopytywani o piwo, przyznają, że owszem, piją je regularnie. Piwo bowiem, nie przez wszystkich traktowane jest jak alkohol. Jednak dla naszego organizmu nie ma znaczenia, jaki rodzaj alkoholu pijemy i czy był on tani, czy drogi. Każdy napój z etanolem jest dla naszego organizmu toksyną.

• **Zdrowy sen** – lubimy mówić o swoim śnie, bo nic tak szybko nie wpływa na nasze samopoczucie jak miniona noc przespana źle lub dobrze. Jednak regularne niedosypianie ma ogromny wpływ na nasz cały organizm. Podnosi ryzyko cukrzycy, nadwagi, zawału i udaru.

• **Mało stresu** – wszyscy życzymy sobie spokoju, ale życie zawodowe i prywatne wciąż dostarcza nam powodów do zmartwień i nerwów. Dlatego ważne jest, jak radzimy sobie ze stresem, czy mamy sprawdzone sposoby na relaks. Po zakończeniu ankiety w aplikacji moje IKP dostaniesz podpowiedzi, jakie szybkie techniki relaksacyjne możesz wprowadzić, żeby obniżyć poziom stresu.

• **Dużo ruchu** – dla zdrowia liczy się każdy rodzaj ruchu, także ten spontaniczny, gdy podnosisz się z krzesła, żeby zrobić coś w ogrodzie lub iść po zakupy. Ankieta sprawdza jednak, czy podejmujesz zaplanowaną aktywność fizyczną, która trwa minimum 30 minut. Ruch może być umiarkowany jak maszerowanie lub intensywny jak pływanie na basenie lub trening kolarski. Nie ma jednej formy aktywności najlepszej dla wszystkich. Najlepsza forma ruchu dla ciebie to ta, która sprawia ci przyjemność, więc będziesz do tej aktywności wracać.

CZY ODPOWIADASZ SZCZERZE?

– Zdrowie to inwestycja na każdym etapie życia tak jak na lokacie bankowej. Im wcześniej zaczniesz dbać o każdy z 10 obszarów, tym więcej korzyści osiągniesz w przyszłości. Wypełnienie ankiety jest pierwszym krokiem do zdrowia. Dzięki niej sprawdzisz, o jakie obszary już dbasz, a które wymagają dodatkowej uwagi – zachęca prof. Prejbisz.

Ankieta ma sens, jeśli szczerze na nią odpowiesz. W końcu robisz to dla siebie. Przed jej wypełnieniem warto mieć pod ręką lub w pamięci swoje ostatnie wyniki dotyczące ciśnienia, cholesterolu i glukozy. Jeśli jednak nie pamiętasz jakiegoś wyniku, możesz zatrzymać się na tym pytaniu i wrócić do ankiety, gdy zbierzesz informacje.

Wynik ankiety to szacowane ryzyko śmierci. Najlepiej, jeśli jest porównywalne do innych osób w twoim wieku, które mają optymalne wyniki we wszystkich 10 obszarach dbania o zdrowie. Jeśli masz wysokie ciśnienie, pomóc mogą leki. Niedostatek ruchu lub zbyt mało warzyw i owoców w diecie to coś, co można poprawić od zaraz. Przyda się też codzienny spacer i dopisanie kilku pozycji do listy zakupów.

Wypełniona ankieta jest w aplikacji zapamiętana, kolejną możesz wypełnić za rok. To jak wyzwanie – być zdrowszym za rok. Da się to zrobić. To nie czas jest naszym największym wrogiem, tylko kiepskie nawyki.

– Aż dwie trzecie zgonów przed 75 r. życia jest związanych z przyczynami możliwymi do uniknięcia. To niewiarygodne. To są zgony, którym można zapobiec przez styl życia lub przez leczenie – mówił prof. Bogdan Wojtyniak z Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego, gdy prezentował raport o długości życia Polaków. Zaznaczył, że kobiety w Polsce żyją obecnie o około dwa lata krócej niż przeciętne mieszkanki Unii Europejskiej. U mężczyzn ta różnica wynosi cztery lata.

Swoimi codziennymi decyzjami możemy te różnice zmniejszyć.

TO, CO DOBRE DLA SERCA, JEST DOBRE DLA MÓZGU

Większość z nas nie myśli wiele o sercu, bardziej boimy się raka i demencji. A jednak najczęściej umieramy przez choroby układu krążenia. Schorzenia, które są mocno związane z naszym stylem życia.

Jeśli myślenie o sercu cię nie motywuje, może zmobilizujesz się bardziej z powodu troski o mózg? – Tak się składa, że to, co dobre dla twojego serca, chroni również twój mózg. Udar i zawał mają wspólne przyczyny – przypomina Ministerstwo Zdrowia.

Jeśli zadbasz o układ krążenia, zmniejszysz ryzyko demencji. Kondycji mózgu silnie szkodzą cukrzyca, nadciśnienie, brak ruchu, a także zaniedbany sen i stres.

Jeśli czujesz, że przydałaby ci się konsultacja dietetyczna, możesz skorzystać z bezpłatnych porad przez telefon lub wideo. Taką telekonsultację można umówić w Centrum Dietetycznym Online prowadzonym w ramach Narodowego Centrum Edukacji Żywieniowej. Każdy może skorzystać z tylu konsultacji, ilu potrzebuje. Oprócz konsultacji indywidualnych możliwe są także porady rodzinne, w których uczestniczyć mogą rodzice z dziećmi. ●

OGŁOSZENIE
Kraj/34430371

OGŁOSZENIE
34429903

eprasa.pl 78f2f2c83a

WYCIĄG Z OGŁOSZENIA O PRZETARGU

Burmistrz Miasta Oleśnicy

ul. Rynek 1 56-400 Oleśnica, ogłasza:

III-przetarg ustny nieograniczony na sprzedaż następującej nieruchomości położonej w Oleśnicy

Lp	Adres nieruchomości: Oleśnica	Numer działki	Arkusz Mapy	Powierzchnia działki w m²	KW Nr	Cena wywoławcza nieruchomości w zł.	Wadium w zł.
1.	ul. Holenderska, obręb Lucień	**225**	**94**	1.683	**WR1E/00028070/7**	**795.000,00**	**79.500,00**

Cena sprzedaży gruntu, osiągnięta w przetargu podlega opodatkowaniu stawką VAT w wysokości 23%, zgodnie z art. 5 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 2 pkt 6 oraz zgodnie z art. 41 ust. 1 w związku z art. 146a pkt 1 ustawy z dnia 11.03.2004r. o podatku od towarów i usług (t.j. Dz. U. z 2025r., poz. 775, z późn. zm.).

Przeznaczenie nieruchomości w planie miejscowym i sposób jej zagospodarowania: zgodnie z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego pomiędzy ul. Polną, Wikliniarską, Ludwikowską i Stawową w Oleśnicy, uchwalonym przez Radę Miasta Oleśnicy uchwałą nr XXXIV/270/2013 z dnia 27 czerwca 2013 r., ogłoszoną w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego poz. 4314 z dnia 12 lipca 2013r., nieruchomości przeznaczone są pod zabudowę mieszkaniową wielorodzinną (w/w działki znajdują się w jednostce strukturalnej o symbolu: 4.MW).

Działka gruntowa **nr 225 AM 94** znajduje się w strefie ochrony konserwatorskiej dla zabytków archeologicznych.

Przetarg na wyżej wymienione nieruchomości, odbędzie się dnia **13 sierpnia 2026** r. o godz. **11^{00}** (w Sali Obrad – pokój nr 37 na II piętrze w części ratuszowej Urzędu Miasta Oleśnicy).

Najpóźniej do dnia **10 sierpnia 2026r**. na rachunek bankowy Gminy Miasta Oleśnicy nr 18 9584 0008 2001 0000 0055 0004 w Banku Spółdzielczym w Oleśnicy należy wpłacić wadium w pieniądzu.

Ogłoszenie o przetargu wywieszono na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta Oleśnicy Rynek-Ratusz, oraz opublikowano na stronach internetowych http://www.olesnica.pl (w zakładce Aktualności) i http://idumolesnica.bip.gov.pl (Menu użytkownika – Nieruchomości: Sprzedaż – Kupno).

Szczegółowe informacje dotyczące przetargu można uzyskać w Wydziale Geodezji, Gospodarki Gruntami, Rolnictwa i Ochrony Środowiska Urzędu Miasta Oleśnicy (pok. 103, I p.) lub telefonicznie pod nr (071) 798-21-54 w godz. od 8^{00} do 16^{00}.

Kraj/34436928

BK-GN.6840.3.2026

WYCIĄG Z OGŁOSZENIA O PRZETARGU

Działając na podstawie ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami

Burmistrz Miasta Czeladź

ogłasza I przetarg ustny nieograniczony na sprzedaż przysługującego Gminie Czeladź prawa użytkowania wieczystego nieruchomości gruntowej

1. Do sprzedaży przeznacza się prawo użytkowania wieczystego niezabudowanej nieruchomości gruntowej, będącej w użytkowaniu wieczystym Gminy Czeladź do dnia 5 grudnia 2089 roku, oznaczonej numerem działki 3490 obręb Czeladź (dawny nr 3/7 arkusz mapy 46) o powierzchni 0,2182 ha, położonej przy ulicy T. Kościuszki w Czeladzi, zapisanej w księdze wieczystej KA1B/00048685/6. Grunt stanowi własność Skarbu Państwa, symbol użytków z ewidencji gruntów B.
   W dziale III – Prawa, roszczenia i ograniczenia oraz w dziale IV – hipoteki księgi wieczystej nie ma wpisów.
2. **Nieruchomość została przeznaczona do sprzedaży w trybie przetargu ustnego nieograniczonego.**
3. **Cena wywoławcza** prawa użytkowania wieczystego wynosi: 4**00.000,00 złotych netto** (słownie złotych: czterysta tysięcy 00/100).
   Do ceny zostanie doliczony podatek VAT zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (tekst jednolity Dz. U. z 2025 r. poz. 775 ze zm.).
4. **Kwota wadium** ustalona została w wysokości **80.000,00 złotych** (słownie złotych: osiemdziesiąt tysięcy 00/100), płatna do dnia **24 lipca 2026 r.**
   Postąpienie nie może wynosić mniej niż 1% ceny wywoławczej z zaokrągleniem w górę do pełnych dziesiątek złotych.
5. **Termin i miejsce przetargu:** Urząd Miasta Czeladź, ul. Katowicka 45, 41-250 Czeladź**,** sala konferencyjna I piętro **w dniu 31 lipca 2026 r. o godzinie 10^{00}**.
6. **Miejsce wywieszenia i publikacji ogłoszenia o przetargu:**
   Ogłoszenie o przetargu zostało opublikowane w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta Czeladź pod adresem www.bip.czeladz.pl oraz wywieszone zostało na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta Czeladź – ul. Katowicka 45, 41-250 Czeladź na II piętrze.
7. **Informacje dodatkowe dotyczące przetargu można uzyskać w Wydziale Gospodarki Nieruchomościami Urzędu Miasta Czeladź, pokój 414 na II p. lub pod numerem telefonu 32 76 37 980.**

Kraj/34436692

Wójt Gminy Rudka
ul. Brańska 13
17-123 Rudka

Znak: GKD.6721.12.2024

OGŁOSZENIE WÓJTA GMINY RUDKA

z dnia 29 maja 2026 r.

o rozpoczęciu konsultacji społecznych dotyczących projektu planu ogólnego Gminy Rudka

Na podstawie art. 13i ust. 3 pkt 8 oraz art. 8e, 8h, 8i i 8j ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1130 ze zm.) oraz art. 39 ust. 1 pkt 2–5, w związku z art. 54 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 ze zm.), w związku z Uchwałą Rady Gminy Rudka w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego Gminy Rudka, zawiadamiam o rozpoczęciu konsultacji społecznych dotyczących projektu planu ogólnego Gminy Rudka wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.

Projekt planu ogólnego wraz z uzasadnieniem oraz prognozą oddziaływania na środowisko dostępny będzie pod adresem:
https://bip-ugrudka.podlaskie.eu/gospodarka-przestrzenna/plan-ogolny-gminy/plan-ogolny-gminy.html
oraz w siedzibie Urzędu Gminy Rudka, ul. Brańska 13, 17-123 Rudka, pokój nr 16, w dni robocze w godz. od 9:00 do 13:00 przez cały okres trwania konsultacji społecznych.

KONSULTACJE SPOŁECZNE

prowadzone będą od dnia 01 czerwca 2026 r. do dnia 30 czerwca 2026 r. w następujących formach:
- zbieranie uwag do projektu planu ogólnego w terminie od dnia 01 czerwca 2026 r. do dnia 30 czerwca 2026 r.;
- spotkanie otwarte w formie dyskusji, poprzedzone prezentacją projektu planu ogólnego, które odbędzie się w dniu 10 czerwca 2026 r. w budynku remizy OSP w Rudce, ul. Ks. Pr. M. Badowskiego 4, w godzinach od 16:00 do 18:00;
- prowadzenie badań ankietowych oraz zbieranie opinii dotyczących projektu planu ogólnego w terminie od dnia 01 czerwca 2026 r. do dnia 30 czerwca 2026 r., w tym również podczas spotkania otwartego.

Uwagi do projektu planu ogólnego oraz prognozy oddziaływania na środowisko można składać do Wójta Gminy Rudka w terminie od dnia 01 czerwca 2026 r. do dnia 30 czerwca 2026 r.

Uwagi należy składać wyłącznie na formularzu, którego wzór określa Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 13 listopada 2023 r. (Dz. U. z 2023 r. poz. 2509), dostępnym w postaci elektronicznej pod adresem:
https://bip-ugrudka.podlaskie.eu/gospodarka-przestrzenna/plan-ogolny-gminy/plan-ogolny-gminy.html.
a także w postaci papierowej w sekretariacie Urzędu Gminy Rudka, ul. Brańska 13, 17-123 Rudka.

Składający uwagę jest zobowiązany podać swoje imię i nazwisko albo nazwę oraz adres zamieszkania albo siedziby oraz adres poczty elektronicznej, o ile taki posiada, a także wskazać, czy jest właścicielem lub użytkownikiem wieczystym nieruchomości objętej uwagą, oraz może podać dodatkowe dane do kontaktu, takie jak adres do korespondencji lub numer telefonu.

Uwagi na wskazanym formularzu należy składać w formie:
- papierowej – na adres Urzędu Gminy Rudka, ul. Brańska 13, 17-123 Rudka,
- elektronicznej, w tym za pomocą środków komunikacji elektronicznej, w szczególności poczty elektronicznej na adres: sekretariat@rudka.pl lub adres do e-Doręczeń: AE:PL-35083-98821-HDVUB-21

w terminie od dnia 01 czerwca 2026 r. do dnia 30 czerwca 2026 r.

Organem właściwym do rozpatrzenia uwag jest Wójt Gminy Rudka.

UWAGA – PRZEGLĄDARKA DANYCH PLANISTYCZNYCH

Zgodnie z obowiązującymi przepisami, plan ogólny gminy ma formę wyłącznie danych przestrzennych, tj. obiektów na mapie wraz z atrybutami je opisującymi. W celu zapoznania się z projektem należy skorzystać z przeglądarki danych planistycznych – dedykowanego narzędzia stworzonego przez Ministerstwo Rozwoju i Technologii dla całego kraju.

Wójt
Marcin Gawrysiak

Kraj/34437028

ODWOŁANIE ROKOWAŃ NA SPRZEDAŻ NIERUCHOMOŚCI

Stosownie do art. 38 ust. 4 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U.2026.399 t. j.).

Burmistrz Solca Kujawskiego
o d w o ł u j e

rokowania na sprzedaż nieruchomości gruntowej zabudowanej o numerze ewidencyjnym 1024/8, położonej w Solcu Kujawskim przy ul. Tartacznej **wyznaczone na dzień 17 czerwca 2026 r. na godzinę 9^{00}**.

Przyczyna odwołania rokowań: po ponownej analizie stanu prawno-podatkowego nieruchomości ustalono, iż sprzedaż nieruchomości powinna korzystać ze zwolnienia z podatku od towarów i usług (VAT), co wymaga zmiany warunków sprzedaży.

Kraj/34436964

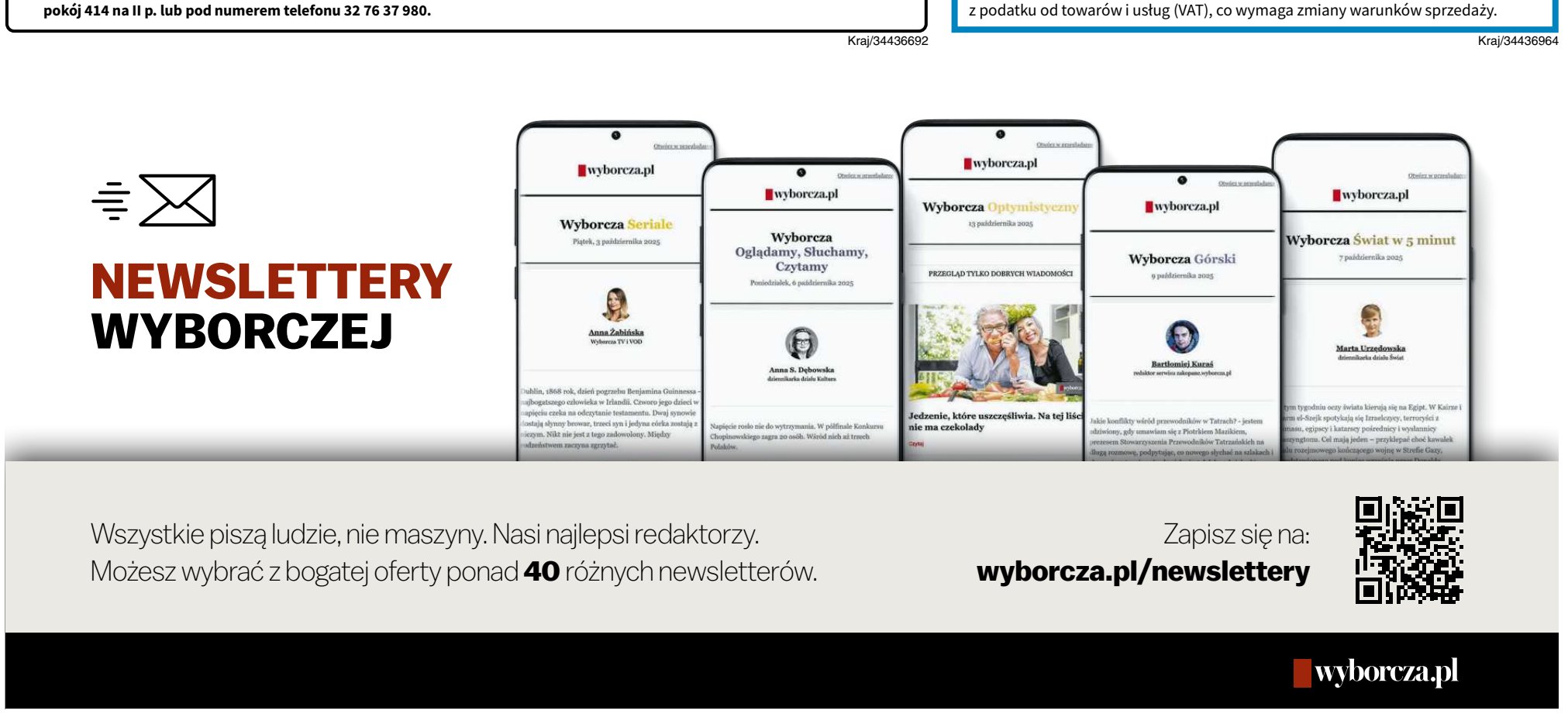

eprasa.pl 78f2f2c83a

OGŁOSZENIE O SPRZEDAŻY RUCHOMOŚCI

Wykonawca Układu – Zarządca Majątku Vistal Offshore Sp. z o. o. 81-336 Gdynia, ul. Indyjska 7,

ogłasza sprzedaż ruchomości wykorzystywanych przy pracach stoczniowych. Przedmioty do nabycia w pojedynczych pakietach

Przedmiot sprzedaży:
Maszyny i urządzenia stoczniowe, narzędzia, wyposażenie warsztatowe oraz inne składniki majątku ruchomego.

W przypadku chęci otrzymania dodatkowych informacji dotyczących pakietów oraz wykazu sprzętu prośbę należy przesłać na adres:
oferty@kdr-24.pl

Termin składania ofert:
Do dnia **12.06.2026 r.**
– decyduje data wpływu

Kontakt:
Marcin Janik
tel.: 512 373 125
e-mail: ogloszenia@voff.pl

Kraj/34436593

ODESZLI.pl

Stwórz Miejsce Pamięci

Wejdź na serwis
odeszli.pl

pomoc@odeszli.pl
tel. 22 55 55 383
22 55 55 399
22 55 55 555

WYCIĄG Z OGŁOSZENIA

o przetargu na zbycie nieruchomości

Burmistrz Miasta Szczecinek

ogłasza:

II przetarg ustny nieograniczony na sprzedaż nieruchomości niezabudowanej oznaczonej jako **działka nr 88/9 o pow. 7064 m² położonej w obrębie 28 przy ul. Trzesieckiej** w Szczecinku, przeznaczonej w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego „Trzesieka IV" **pod teren usług w tym również pod stację paliw wraz z towarzyszącą infrastrukturą**. Nieruchomość wpisana do księgi wieczystej nr KO1I/00051535/3 w Sądzie Rejonowym w Szczecinku. Pierwszy przetarg na sprzedaż w/w nieruchomości odbył się w dniu 15.04.2026r.

Cena wywoławcza – 1.700.000,00 zł netto (do ceny ustalonej w przetargu zostanie doliczony podatek VAT w stawce obowiązującej w dniu podpisania umowy notarialnej)

Wadium – 170.000,00 zł
Minimalne postąpienie – 17.000,00 zł

Miasto Szczecinek nie posiada badań geologicznych w/w działki.

Przetarg na sprzedaż w/w nieruchomości zostanie przeprowadzony **w dniu 30 lipca 2026 r. o godz. 10-tej** w siedzibie Urzędu Miasta Szczecinka przy Placu Wolności 13 w sali nr 104. Osoby zainteresowane winny dokonać wpłaty wadium na konto Miasta Szczecinek numer **06 8935 0009 1300 4758 2000 0170** w Banku Spółdzielczym w Jastrowiu w taki sposób, aby na koncie Miasta wpłata znalazła się **najpóźniej w dniu 24 lipca 2026 r.**

Miejsce wywieszenia publikacji ogłoszenia o przetargu:
– www.szczecinek.pl – Nieruchomości – Nieruchomości przeznaczone do zbycia,
– www.bip.szczecinek.pl – Nieruchomości do sprzedaży,
– tablica ogłoszeń Wydziału Nieruchomości w Urzędzie Miasta.

Szczegółowe informacje o przetargu można uzyskać w Wydziale Nieruchomości Urzędu Miasta Szczecinka Plac Wolności 13, pok. nr 203 (II p.) lub telefonicznie pod numerem (094) 371-41-41(40).

Kraj/34436945

WYCIĄG Z OGŁOSZENIA O PRZETARGU

Burmistrz Miasta Limanowa ogłasza III przetarg ustny nieograniczony na sprzedaż nieruchomości zabudowanej budynkiem nr 7 położonym przy ul. Kościuszki w Limanowej, obejmującej działkę ewid. nr 558/1 obr 5 m. Limanowa o pow. 0,0407 ha, stanowiącej własność Gminy Miasto Limanowa, objętej księgą wieczystą nr NS1L/00030344/9.

I przetarg ustny nieograniczony na sprzedaż przedmiotowej nieruchomości został przeprowadzony w dniu 29 stycznia 2026 roku i zakończył się wynikiem negatywnym.

II przetarg ustny nieograniczony na sprzedaż przedmiotowej nieruchomości został przeprowadzony w dniu 23 kwietnia 2026 roku i zakończył się wynikiem negatywnym.

Działka zabudowana jest budynkiem mieszkalnym w którym znajdują się dwa lokale mieszkalne. Budynek w złym stanie technicznym. Uzbrojenie pełne w zasięgu. Powiatowy Inspektorat Nadzoru Budowlanego w Limanowej wydał decyzję o wyłączeniu w całość budynku mieszkalnego z użytkowania. Miasto Limanowa posiada ostateczną decyzję na rozbiórkę budynku mieszkalnego zlokalizowanego na przedmiotowej działce z daty 13 lutego 2023 roku.

Zgodnie z obowiązującym planem zagospodarowania przestrzennego miasta Limanowa działka znajduje się w większości w terenach zwartej zabudowy usługowo mieszkaniowej położonej w strefie śródmiejskiej „CENTRUM" i w strefie ochrony konserwatorskiej symbol U/M/kz oraz w niewielkiej części w terenach zieleni urządzonej, zieleńce, skwery wraz z ciągami pieszymi symbol ZP.

Działka 558/1 obr 5 m. Limanowa częściowo obciążona jest służebnością gruntową przejazdu i przechodu na rzecz każdoczesnych właścicieli działki 653 obr 5 m. Limanowa. Za wyjątkiem obciążenia wskazanego powyżej, przedmiotowa nieruchomość jest wolna od zobowiązań i innych obciążeń.

Cena wywoławcza 550000,00 zł brutto *(Cena zwolniona z podatku Vat).* **Wadium 50000,00 zł.** Przetarg ustny nieograniczony odbędzie się w dniu **30 lipca 2026 roku o godz. 10⁰⁰** w budynku Urzędu Miasta Limanowa przy ul. Jana Pawła II 9, 34-600 Limanowa, sala nr 207. *Warunkiem przystąpienia do przetargu jest wpłacenie wadium w terminie do 24 lipca 2026 roku na konto Urzędu Miasta Limanowa Bank Spółdzielczy w Limanowej nr 71 8804 0000 0000 0023 3100 0004.*

Pełną treść ogłoszenia o przetargu wywieszono na tablicy informacyjnej w Urzędzie Miasta Limanowa, opublikowano w Biuletynie Informacji Publicznej https://bip.malopolska.pl/umlimanowa na stronie internetowej www.miastolimanowa.pl w zakładce inwestycje i gospodarka- gospodarka nieruchomościami oraz na stronie internetowej www.limanowa.in. Szczegółowe informacje można uzyskać w Wydziale Zagospodarowania Przestrzennego, Nieruchomości i Ochrony Środowiska tel. 185065853, 185065865. Urząd Miasta Limanowa zastrzega sobie prawo odwołania przetargu w uzasadnionych przypadkach.

Kraj/34436656

ZARZĄD WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO

DOW-G-I.7440.3.2026.RR — Wrocław, dnia 20 maja 2026 r.

OBWIESZCZENIE

Działając na podstawie art. 80 ust. 3 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. – *Prawo geologiczne i górnicze* (Dz. U. z 2025 r. poz. 69), zwanej dalej *pgig*, oraz art. 14a i art. 10 ust. 1 i ust. 2, 2a,2b 3 *Ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o przygotowaniu i realizacji strategicznych inwestycji w zakresie sieci przesyłowych,* (t.j. Dz. U z 2024 r. poz. 1199), zwanej dalej *ustawą z dnia 24 lipca 2015 r.,*

MARSZAŁEK WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO
informuje
współwłaścicieli nieruchomości gruntowej o nieustalonym stanie prawnym stanowiącej
działkę 541/14 (KW WR1S/00022106/0), obręb 0001 Miękinia,
gmina Miękinia – miasto, powiat średzki,

że w dniu 20.05.2026 r., wydana została decyzja nr 8/2026 zatwierdzająca „Projekt robót geologicznych dla określenia warunków geologiczno-inżynierskich podłoża dla budowy linii elektroenergetycznej 400 kV w ramach zadania pn. „Budowa nowej stacji 400/110 kV w rejonie Legnicy (SE Miękinia) wraz z wprowadzeniem linii 400 kV Mikułowa – Pasikurowice oraz Czarna – Pasikurowice.

Projekt robót geologicznych został zatwierdzony na wniosek Polskich Sieci Energetycznych S.A., ul. Warszawska 165, 05-520 Konstancin–Jeziorna.

Niniejsze obwieszczenie podaje się do publicznej wiadomości w terminie od dnia **22 maja 2026 r.** do dnia **04 czerwca 2026 r.**

Z treścią wyżej wymienionej decyzji można zapoznać się w Wydziale Geologii Urzędu Marszałkowskiego, ul. Wybrzeże Juliusza Słowackiego 12-14, 50-411 Wrocław, pok. nr 200, w godz. 7:30 – 15:30, po uprzednim elektronicznym (roman.rataj@dolnyslask.pl) lub telefonicznym (71 770 44 45) poinformowaniu o takim zamiarze i uzgodnieniu terminu.

Zgodnie z art. 9 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1961) Marszałek Województwa Dolnośląskiego informuje, że w toku postępowania w sprawie wniosku Polskich Sieci Energetycznych S.A. o zatwierdzenie ww. projektu ustalono, że współwłaściciele działki nr 541/14 obręb 0001 Miękinia, gmina Miękinia – miasto, na której zaprojektowano roboty geologiczne, stali się stronami postępowania, zgodnie z art. 80 ust. 3. pgig.

Od decyzji służy odwołanie do Ministra Klimatu i Środowiska w terminie 14 dni od skutecznego doręczenia, za pośrednictwem Marszałka Województwa Dolnośląskiego. Zgodnie z art. 49 k.p.a. doręczenie uważa się za dokonane po upływie 14 dni od dnia publicznego ogłoszenia.

W trakcie biegu terminu do wniesienia odwołania strona może zrzec się prawa do wniesienia odwołania wobec organu administracji publicznej, który wydał decyzję. Z dniem doręczenia organowi administracji publicznej oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez ostatnią ze stron postępowania, decyzja staje się ostateczna i prawomocna.

DOLNY ŚLĄSK
URZĄD MARSZAŁKOWSKI WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO
Wybrzeże J. Słowackiego 12-14, 50-411 Wrocław
www.umwd.dolnyslask.pl

Kraj/34436818

WYCIĄG Z OGŁOSZENIA O PRZETARGU

Burmistrz Miasta Oleśnicy

ul. Rynek 1, 56-400 Oleśnica, informuje o:

I-przetargu ustnym nieograniczonym na sprzedaż nieruchomości położonej w Oleśnicy przy ul. Rzemieślniczej 3a:

– działka gruntu nr 2/27 AM 51 o powierzchni 294 m²; nieruchomość jest zabudowana budynkiem mieszkalno-usługowym, 2-kondygnacyjnym o łącznej powierzchni użytkowej 159,48 m² ; budynek niepodpiwniczony; znajdują się w nim: na parterze lokal użytkowy o powierzchni użytkowej 64,04 m² oraz na piętrze lokal mieszkalny o powierzchni użytkowej 66,62 m²,
– KW – WR1E/00055558/0,
– przeznaczenie nieruchomości w planie miejscowym i sposób jej zagospodarowania: : obecnie brak planów zagospodarowania przestrzennego – Zgodnie z Uchwałą nr: LVII/583/2023 z dn.: 28 września 2023r. w sprawie: zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Oleśnicy, nieruchomość przeznaczona pod tereny centrum usług ogólnomiejskich „Stare Miasto" wraz z zabudową mieszkaniową. Obszar wpisany do rejestru zabytków, ośrodek historyczny miasta i zespół obwarowań miejskich; nieruchomość zabudowana budynkiem mieszkalno-usługowym, w którym znajdują się lokal mieszkalny i użytkowy,
– działka nr 2/27 AM 51 znajduje się w obszarze historycznego ośrodka miejskiego Oleśnicy, wpisanego do rejestru zabytków decyzją nr A/1855/390 z 25.11.1956r.,
– działka nr 2/27 AM 51 znajduje się w obszarze historycznego układu urbanistycznego wraz z przedmieściami, osiedlem Rataje i Lucień wpisanym do ewidencji zabytków oraz znajduje się w zasięgu stanowiska archeologicznego nr 28/53/78-32AZP na terenie objętym ochroną konserwatorską ,
– cena wywoławcza nieruchomości wynosi **583.000,00 zł** (słownie złotych: pięćset osiemdziesiąt trzy tysiące),
– **przetarg na wyżej wymienioną nieruchomość, odbędzie się dnia 12 sierpnia 2026r. o godz. 11⁰⁰ (w Sali Obrad – pokój nr 37 na II piętrze w części ratuszowej Urzędu Miasta Oleśnicy),**
– wadium wynosi **58.300,00 zł** (słownie złotych: pięćdziesiąt osiem tysięcy trzysta). **Najpóźniej do dnia 07 sierpnia 2026r. na rachunek bankowy Gminy Miasta Oleśnicy nr 18 9584 0008 2001 0000 0055 0004 w Banku Spółdzielczym w Oleśnicy należy wpłacić wadium w pieniądzu**.

Ogłoszenie o przetargu wywieszono na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta Oleśnicy Rynek-Ratusz, oraz opublikowano na stronach internetowych http://www.olesnica.pl (w zakładce Aktualności) i http://idumolesnica.bip.gov.pl (Menu użytkownika – Nieruchomości: Sprzedaż – Kupno).
Szczegółowe informacje dotyczące przetargu można uzyskać w Wydziale Geodezji, Gospodarki Gruntami, Rolnictwa i Ochrony Środowiska Urzędu Miasta Oleśnicy Rynek – Ratusz (pok. 103, I p.) lub telefonicznie pod nr (071) 798-21-54 w godz. od 8⁰⁰ do 16⁰⁰.

Kraj/34436932

WYCIĄG Z OGŁOSZENIA O PRZETARGU

Zgodnie z § 6 ust. 5a rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 r. w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości (Dz. U. z 2021 r. poz. 2213)

Prezydent Miasta Białegostoku

ogłasza pierwszy przetarg ustny nieograniczony na sprzedaż nieruchomości gminnej:

1. **Oznaczenie nieruchomości: lokal mieszkalny nr 19**, stanowiący własność Gminy Białystok, położony przy **ul. Gen. Józefa Bema 91** w Białymstoku, składający się z 4 pokoi, kuchni, łazienki, WC i 2 przedpokoi o pow. użytkowej **62,25 m²** (5 izb), na IV piętrze, zbywany wraz ze sprzedażą udziału w nieruchomości wspólnej, którą stanowi grunt oznaczony jako działka **nr 180**, o pow. **0,1338 ha**, w obrębie 8 – Bema (Kw. Nr BI1B/00017333/3) oraz części budynku i urządzenia, które nie służą wyłącznie do użytku właścicieli lokali.
2. **Cena wywoławcza: 428.100,00 zł**.
3. **Termin i miejsce przetargu: 4 sierpnia 2026 r.** (wtorek) **godz. 9⁰⁰**, **sala 10** Urzędu Miejskiego, przy ul. Słonimskiej 1, w Białymstoku.
4. **Terminy okazania lokalu –** 27 lipca 2026 r. w godz. 9⁰⁰ – 9³⁰ oraz 29 lipca 2026 r. w godz. 9⁰⁰ – 9³⁰.
5. **Wysokość wadium: 42.900,00 zł** do dnia **30 lipca 2026 r**. Za datę wpłaty uważać się będzie datę zaksięgowania wadium na rachunku bankowym sprzedającego.
6. **Informacja o miejscu wywieszenia i publikacji ogłoszenia o przetargu:** tablica ogłoszeń w siedzibie Urzędu Miejskiego w Białymstoku przy ul. Słonimskiej 1 oraz Internet strony: www.bip.bialystok.pl – zakładka „Przetargi na nieruchomości" oraz www.bialystok.pl – zakładka „Dla mieszkańców" „Nieruchomości".
7. **Dane teleadresowe, pod którymi można uzyskać szczegółowe informacje:** Departament Skarbu Urzędu Miejskiego w Białymstoku, przy ul. Słonimskiej 1, tel. (85) 869-60-88.

Kraj/34436922

eprasa.pl 78f2f2c83a

KSSE
Katowicka Specjalna Strefa Ekonomiczna

Wyciąg z Ogłoszenia o I przetargu pisemnym nieograniczonym na sprzedaż nieruchomości

Katowicka Specjalna Strefa Ekonomiczna

działając w imieniu Prezydenta Miasta Jaworzno, na podstawie art. 12 ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o wspieraniu nowych inwestycji (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 459), w oparciu o zarządzenie Prezydenta Miasta Jaworzna Nr ON.0050.235.2026 z dnia 26 maja 2026 r. oraz na podstawie ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. z 2026 r. poz.399) i § 3 ust. 1 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 r. w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 2213),

informuje,

że na stronie internetowej Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej S.A. www.ksse.pl oraz w siedzibie Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej S.A., na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Jaworznie www.bip.jaworzno.pl, w zakładce „Komunikaty i obwieszczenia" – „Nieruchomości" oraz na tablicy ogłoszeń w budynku głównym Urzędu Miejskiego w Jaworznie przy ul. Grunwaldzkiej 33, zostało podane do publicznej wiadomości ogłoszenie o:

I przetargu pisemnym nieograniczonym na sprzedaż prawa własności nieruchomości gruntowej stanowiącej własność Gminy Miejskiej Jaworzno

1. Przedmiotem przetargu jest **prawo własności nieruchomości składającej się z działek gminnych nr 3833/566 o pow. 5,9076 ha, 3833/514 o pow. 0,0080 ha i 3833/517 o pow. 0,0082 ha, obręb geodezyjny Jeleń miasta Jaworzna, położonej przy ul. Rozwojowej w Jaworznie, objętej księgą wieczystą Nr KA1J/00030902/3, prowadzoną w Sądzie Rejonowym w Jaworznie – Wydziale V Ksiąg Wieczystych.**
2. Nieruchomość nie jest obciążona ograniczonymi prawami rzeczowymi oraz nie jest przedmiotem zobowiązań poza ograniczeniami w sposobie korzystania z nieruchomości (działka 3833/566) zapisanymi w Dziale III księgi wieczystej **Nr KA1J/00030902/3**.
3. Zgodnie z ustaleniami **miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Dąb" w Jaworznie –** etap I zatwierdzonego Uchwałą Nr XIV/195/2015 Rady Miejskiej w Jaworznie z dnia 26 listopada 2015 r. (Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dnia 9 grudnia 2015 r. poz. 6657), obowiązującego od 23 grudnia 2015 r., przedmiotowa nieruchomość położona jest głównie na terenie oznaczonym symbolem **4PU – tereny produkcyjno–usługowe** i w niewielkiej części na terenie oznaczonym **KDGP – Teren drogi publicznej klasy „główna ruchu przyśpieszonego".**

   Szczegółowe informacje w przedmiocie obowiązującego dla przedmiotowej nieruchomości planu zagospodarowania przestrzennego oraz dopuszczalnego sposobu jej zagospodarowania uzyskać można w Wydziale Urbanistyki i Architektury Urzędu Miejskiego w Jaworznie, ul. Grunwaldzka 52 (tel. 32 61 81 624).

   Ponadto miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dostępny jest na publicznym portalu planistycznym Miasta Jaworzna.

   Termin zagospodarowania nieruchomości: wykonanie i oddanie do użytkowania obiektów w terminie 5 lat od wydania nieruchomości, potwierdzone decyzją pozwalającą na użytkowanie obiektu.
4. **Cena wywoławcza nieruchomości: 7.223.700,00 zł netto** (siedem milionów dwieście dwadzieścia trzy tysiące siedemset złotych).
   Do ceny nieruchomości uzyskanej w przetargu zostanie doliczony należny podatek VAT wg stawki obowiązującej w dacie sprzedaży (aktualnie stawka ta wynosi 23%). Oferowana cena nabycia nieruchomości musi być wyższa od ceny wywoławczej.
5. Przetarg na sprzedaż nieruchomości odbędzie się **w dniu 31.07.2026 r. o godz. 10.00 w siedzibie Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej S.A. w Katowicach przy ul. Wojewódzkiej 42.**
6. **Warunki uczestnictwa w przetargu:**
   1) **złożenie pisemnej oferty** w dwóch egzemplarzach w zaklejonej kopercie z napisem: „Przetarg – prawo własności działek 3833/566, 3833/514 i 3833/517, obr. geod. Jeleń m. Jaworzna" w siedzibie organizatora przetargu w Katowicach przy ul. Wojewódzkiej 42, w terminie do dnia **22.07.2026 r. do godz. 16:00**
   2) **wniesienie w pieniądzu do dnia 22.07.2026 r. wadium w wysokości 1.083.555,00 zł** (słownie: jeden milion osiemdziesiąt trzy tysiące pięćset pięćdziesiąt pięć złotych), na rachunek Urzędu Miejskiego w Jaworznie prowadzony **w Banku Handlowym w Warszawie S.A. NRB 51 1030 1159 0000 0000 9206 6029 SUMY DEPOZYTOWE, z dopiskiem: „Przetarg pisemny – nieruchomość 6ha obr. Jeleń". Za potwierdzenie wpłaty przyjmuje się datę uznania rachunku bankowego Urzędu Miejskiego w Jaworznie**.
7. Szczegółowe informacje dot. procedury przetargowej uzyskać można w siedzibie Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej S.A. Podstrefy Sosnowiecko-Dąbrowskiej w Sosnowcu, ul. Żytnia 8, tel. 32 298 89 69 oraz w Wydziale Obrotu Nieruchomościami Urzędu Miejskiego w Jaworznie, Plac Górników 5, pok. 19, tel. 32 618 16 36.

Kraj/34436645

Starosta Choszczeński
informuje,
że na tablicy ogłoszeń w siedzibie Starostwa Powiatowego w Choszcznie przy ul. Nadbrzeżnej 2, zostało wywieszone oraz opublikowane w Biuletynie Informacji Publicznej (bip.powiatchoszczenski.pl), na okres dwóch miesięcy

Starosta Choszczeński

ogłoszenie o zamiarze wszczęcia postępowania zmierzającego do ustalenia wysokości odszkodowania za nieruchomość o nieregulowanym stanie prawnym, która na podstawie decyzji nr 1 Starosty Choszczeńskiego, znak: B.6740.16.2.2025.PAC z dnia 12 lutego 2026 r. o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej pod nazwą „Przebudowa drogi powiatowej nr 2204Z Choszczno – Stawin" z dniem 24 marca 2026 r. z mocy prawa stała się własnością Powiatu Choszczeńskiego:
– działka nr 26/59 o powierzchni 0,0030 ha (wydzielona z działki nr 26/24), położona w obrębie 0002 Choszczno, gmina Choszczno, stanowiąca własność w udziale 163/1000 zmarłej dnia 12.12.2017 r. Pani Izabeli Duczmańskiej (córka Zdzisława i Urszuli).

W związku z powyższym, wzywa się właścicieli lub ich następców prawnych oraz osoby, które wykażą, że przysługują im prawa rzeczowe do ww. nieruchomości, aby w terminie 2 miesięcy od daty ukazania się niniejszego ogłoszenia, zgłosili się do Starostwa Powiatowego w Choszcznie przy ul. Niedziałkowskiego 14, pokój 8 od poniedziałku do piątku w godzinach od 7^{30}-15^{30}, tel. 95 765 70 14 wew. 15 i udokumentowali swoje prawa. Jednocześnie informuje, że ogłoszenie o zamiarze wszczęcia postępowania wywieszono również na tablicy ogłoszeń oraz opublikowano w Biuletynie Informacji Publicznej w siedzibie Urzędu Miejskiego w Choszcznie.

Starosta Choszczeński
mgr Wioletta Kaszak

Kraj/34436884

WYCIĄG Z OGŁOSZENIA
PREZYDENTA MIASTA ŁODZI

o ustnych przetargach nieograniczonych (licytacjach) na sprzedaż:

I. nieruchomości stanowiących własność Miasta Łodzi położonych w Łodzi przy:

- **al. Marszałka Józefa Piłsudskiego 53, oznaczonej w ewidencji gruntów w obrębie W-25 jako działka nr 11 o powierzchni 226 m², uregulowanej w księdze wieczystej nr LD1M/00112908/7.**
  Cena wywoławcza nieruchomości wynosi: **560 000 zł (słownie: pięćset sześćdziesiąt tysięcy złotych) brutto.** Sprzedaż nieruchomości zwolniona jest z podatku VAT na podstawie art. 43 ust. 1 pkt 10 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług.
  Wadium wynosi: **56 000 zł (słownie: pięćdziesiąt sześć tysięcy złotych).**
  Cenę nabycia nieruchomości stanowi cena osiągnięta w przetargu.

- **ul. Osobliwej 9, oznaczonej jako działka nr 33/1 w obrębie G-27 o powierzchni 527 m², uregulowanej w księdze wieczystej nr LD1M/00033084/6.**
  Cena wywoławcza nieruchomości wynosi: **192 000 zł (słownie: sto dziewięćdziesiąt dwa tysiące złotych) brutto.** Sprzedaż nieruchomości zwolniona jest z podatku VAT na podstawie art. 43 ust. 1 pkt 9 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2025 r. poz. 775, 894, 896, 1203, 1541 i 1811 oraz z 2026 r. poz. 507).
  Wadium wynosi: **19 200 zł (słownie: dziewiętnaście tysięcy dwieście złotych).**
  Cenę nabycia nieruchomości stanowi cena osiągnięta w przetargu.

- **ul. Obwodowej bez numeru oznaczonej w ewidencji gruntów w obrębie G-11 jako działka nr 75/6 o powierzchni 299 m², uregulowanej w księdze wieczystej nr LD1M/00273895/8. Obwodowej bez numeru oznaczonej w ewidencji gruntów w obrębie G-11 jako działka nr 75/6 o powierzchni 299 m², uregulowanej w księdze wieczystej nr LD1M/00273895/8.**
  Cena wywoławcza nieruchomości wynosi: **150 000 zł (słownie: sto pięćdziesiąt tysięcy złotych) brutto.** Sprzedaż nieruchomości zwolniona jest z podatku VAT na podstawie art.43 ust 1 pkt. 9 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz.U. z 2025 r. 775, 894, 896, 1203, 1541 i 1811 oraz z 2026 r. poz. 507).
  Wadium wynosi: **30 000 zł (słownie: trzydzieści tysięcy złotych).**
  Cenę nabycia stanowi cena osiągnięta w przetargu.

- **ul. Uprawnej 9, oznaczonej w obrębie B-37 jako działka nr 221 o powierzchni 846 m², uregulowanej w księdze wieczystej nr LD1M/00089965/3.**
  Cena wywoławcza nieruchomości wynosi: **330 000 zł (słownie: trzysta trzydzieści tysięcy złotych) brutto.** Sprzedaż nieruchomości zwolniona jest z podatku VAT na podstawie art. 43 ust. 1 pkt 10 w związku z art. 29a ust. 8 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2025 r. poz. 775, 894, 896, 1203, 1541 i 1811 oraz z 2026 r. poz. 507).
  Wadium wynosi: **66 000 zł (słownie: sześćdziesiąt sześć tysięcy złotych).**
  Cenę nabycia nieruchomości stanowi cena osiągnięta w przetargu.

II. udziału Miasta Łodzi (6/576 części) we współwłasności nieruchomości położonej w Łodzi przy ul. św. Teresy od Dzieciątka Jezus bez numeru, oznaczonej w obrębie B-30 jako działka nr 16/67 o powierzchni 982 m², uregulowanej w księdze wieczystej nr LD1M/00314147/0.
Cena wywoławcza udziału we współwłasności nieruchomości wynosi: **10 455 zł (słownie: dziesięć tysięcy czterysta pięćdziesiąt pięć złotych) brutto,** w tym podatek VAT według obecnie obowiązującej stawki 23%.
Wadium wynosi: **2091 zł (słownie: dwa tysiące dziewięćdziesiąt jeden złotych).**
Cenę nabycia udziału we współwłasności nieruchomości stanowi cena osiągnięta w przetargu.

Przetargi odbędą się w dniu 7 sierpnia 2026 r. o godz. 10:00
w siedzibie Urzędu Miasta Łodzi, Łódź, ul. Piotrkowska 104 – Duża Sala Obrad.

OGŁOSZENIE PREZYDENTA MIASTA ŁODZI O PRZETARGACH zawierające szczegółowe informacje dotyczące przetargu wywieszone jest na tablicy ogłoszeń w siedzibie Wydziału Zbywania i Nabywania Nieruchomości w Departamencie Gospodarowania Majątkiem UMŁ, w Łodzi przy ul. Piotrkowskiej 104 (IV p.).

Ogłoszenie publikowane jest również w Biuletynie Informacji Publicznej pod adresem: https://bip.uml.lodz.pl/urzad-miasta/przetargi/sprzedaz-nieruchomosci/ oraz na stronie internetowej pod adresem: https://uml.lodz.pl/dla-biznesu/nieruchomosci-na-sprzedaz/sprzedaz-nieruchomosci/. Szczegółowe informacje dotyczące przetargu dostępne są również w siedzibie Wydziału Zbywania i Nabywania Nieruchomości w Departamencie Gospodarowania Majątkiem, w Łodzi przy ul. Piotrkowskiej 104, (IV p., pok. 457a lub 457) oraz pod numerami telefonów: (42) 638-54-73, 638-43-31, 638-44-14.

Kraj/34436459

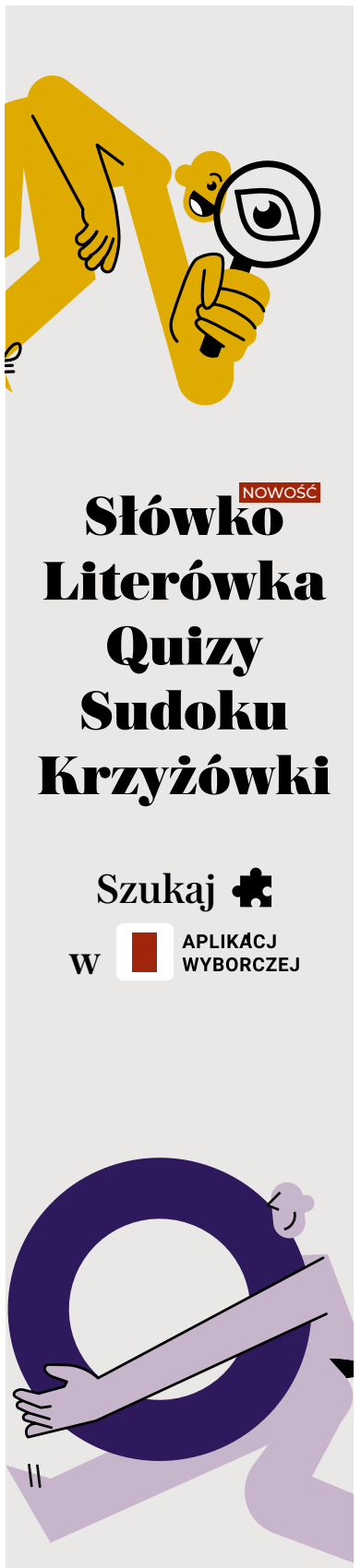

eprasa.pl 78f2f2c83a

Czy wkrótce skończy się era Florentino Pereza w Realu Madryt?

Walka o władzę w Realu Madryt wywołuje ekscytację porównywalną z wyborami prezydenckimi w wielu krajach. Mijają właśnie dwie dekady od chwili, gdy o fotel prezesa królewskiego klubu ubiegał się więcej niż tylko jeden kandydat.

Dariusz Wołowski

• **Florentino Perez rządzi w Realu Madryt od 23 lat** FOT. REUTERS / VIOLETA SANTOS MOURA

Dwa fatalne sezony drużyny z Santiago Bernabeu wywołały coś na kształt piłkarskiego trzęsienia ziemi w stolicy Hiszpanii. Podczas meczów w Madrycie część kibiców królewskiego klubu wygwizdywała piłkarzy, którzy zakończyli kolejne rozgrywki bez trofeum. Na trybunach stadionu Realu pojawiły się też okrzyki nawołujące do dymisji 79-letniego prezesa Florentino Pereza. Człowiek, który rządzi klubem przez 23 lata (od 2000 roku, z przerwą w latach 2006-2009), stracił nad sobą panowanie i przystąpił do kontrofensywy, która, według komentatorów, pogorszyła tylko jego sytuację.

Perez atakuje media, a pani minister Pereza

W publicznym wystąpieniu Perez powiedział, że on i jego klub są ofiarą zorganizowanego spisku medialnego. Wymienił z nazwiska kilku dziennikarzy hiszpańskich, w tym także dziennikarki sportowe, które jego zdaniem „nie mają pojęcia o piłce nożnej". Po tych słowach interweniowała Ana Redondo, ministerka do spraw równouprawnienia w Hiszpanii, która zakwalifikowała wypowiedzi Pereza jako niedopuszczalne i seksistowskie. „Co jest zapewne efektem jego wieku i maczystowskiego światopoglądu" – dodała.

W swoim wystąpieniu Perez przypomniał, że jakiś czas temu dziennikarze wybrali go najlepszym prezesem klubu w całej historii piłki nożnej. Rzeczywiście, podczas jego rządów Real wygrał Ligę Mistrzów siedmiokrotnie. Żaden inny prezes, nawet jego legendarny poprzednik, Santiago Bernabeu, nie miał takich osiągnięć.

Ostatni raz królewska drużyna zwyciężyła w Champions League w 2024 roku. Kryzys nastąpił potem. Jest zaskakująco głęboki. Przecież latem tamtego roku do zespołu dołączył Francuz Kylian Mbappe, uznawany wtedy za najlepszego piłkarza na świecie. A jednak Real z Mbappe od dwóch lat regularnie przegrywa z Barceloną, opartą na wychowankach i dojrzałych piłkarzach, takich jak Polak Robert Lewandowski.

W Madrycie nikt nie kwestionuje dokonań Pereza, część kibiców Realu uważa jednak, że nadszedł czas na zmiany. Do niedawna wydawało się niemożliwe, by Florentino został odsunięty od władzy. Sam publicznie zastrzegł, że ci, którzy chcą się go pozbyć z klubu, „będą musieli go zastrzelić".

Po kolejnym fatalnym sezonie Real Madryt ogłosił jednak przedterminowe wybory prezesa.

Perez rządów w Realu nie chce oddać, ale pierwszy raz od 22 lat ma kontrkandydata w wyborach. Ostatni raz było tak w 2004 roku, czyli jeszcze gdy w klubie z Santiago Bernabeu grali Zinedine Zidane i Francisco Pavon – członkowie składu zbudowanego według słynnej koncepcji Pereza „Zidanes i Pavones", czyli kupowania do królewskiej drużyny największych światowych gwiazd i uzupełniania ich wychowankami. Dwa lata po tym, jak w 2004 roku Florentino miażdżącą większością głosów wygrał wybory w Realu, podał się do dymisji ze względu na głęboką zapaść drużyny. Przyznał, że nie potrafił zapanować nad piłkarzami.

Właśnie wtedy, latem 2006 roku, do wyborów nowego prezesa Królewskich stanęło aż pięciu kandydatów. Wygrał Ramón Calderón, który pokonał Juana Palaciosa, Juana Miguela Villara, Lorenzo Sanza i Arturo Baldasano. Wyniki musiał zresztą rozstrzygnąć sąd, bo zaskarżano głosy oddane korespondencyjnie.

Calderon wytrwał na stanowisku zaledwie trzy lata. W 2009 roku do wciąż pogrążonego w kryzysie Realu wrócił Perez. Rozbił bank, bo w jednym oknie transferowym wydał na nowych graczy rekordowe 254 mln euro. Sprowadził do zespołu między innymi Cristiano Ronaldo, Kakę, Karima Benzemę i Xabiego Alonso.

Perez 17 lat rządzi Realem bez opozycji

Od tamtej pory w wyborach prezesa Realu Perez nie miał rywali. Tak było w 2009 roku, a potem w 2013, 2017, 2021 i 2025. Kontrkandydaci nie spełniali warunków dopuszczających ich do wyborów lub w ostatniej chwili rezygnowali, bo nie widzieli szans na sukces. Jak Juan Onieva w 2009 roku.

Perez rządził Realem niepodzielnie, właściwie bez opozycji. W 2013 roku klub stworzył na trybunach Santiago Bernabeu „sektor animacyjny". Zasiadający tam kibice współpracują z władzami klubu. Nie biorą udziału w protestach przeciw Perezowi, za co fani z innych sektorów czasem ich wygwizdują. Legendarny stadion Realu jest więc miejscem swoistego plebiscytu i walki o wpływy.

W Madrycie nikt nie kwestionuje dokonań Pereza, część kibiców Realu uważa jednak, że nadszedł czas na zmiany

Ostatnio stało się jednak coś, na co nikt nie liczył. 37-letni biznesmen z Alicante, Enrique Riquelme, postanowił wystartować w kolejnych wyborach na prezesa Realu. „Dzieci chcą władzy" – skomentował Perez pewny siebie. Wydawało się, że Riquelme wycofa się szybko, bo nie uzyska gwarancji bankowych na kwotę 193 mln euro, czyli 15 proc. rocznego budżetu klubu. Taki jest wymóg dla kandydatów na prezesa Realu.

W końcu jednak w sobotę Andbank España udzielił gwarancji majątkowych prezesowi i największemu akcjonariuszowi firmy Cox Energy, zajmującej się energiami odnawialnymi. Tak więc w wyborach 7 czerwca Perez będzie miał rywala.

Riquelme zrobił majątek na energii odnawialnej w Ameryce Łacińskiej, Hiszpanii i Portugalii. W minioną niedzielę przedstawił skład ludzi, których zamierza powołać do zarządu, jeśli oczywiście wygra.

Perez jest jednak pewny zwycięstwa. Od jakiegoś czasu ma umowę z Jose Mourinho. Portugalczyk będzie nowym trenerem Realu, który już przecież raz prowadził – w latach 2020–2013. Według hiszpańskich mediów Mourinho przedstawił już Perezowi listę graczy, których Real powinien kupić tego lata, by wrócić na europejski szczyt w kolejnym sezonie. Oficjalne ogłoszenie nominacji dla portugalskiego szkoleniowca wstrzymywane jest jednak do wyborów.

Obaj kandydaci – Perez i Riquelme – zapewniają socios, którzy mają głosować, że do Realu wciąż będą sprowadzani najwybitniejsi piłkarze. Perez jest w tej dziedzinie specjalistą, to on stworzył „Los Galacticos" z Luisem Figo, Zinedinem Zidanem, Brazylijczykiem Ronaldo i Davidem Beckhamem.

W 2000 roku wystartował w wyborach na prezesa Realu jako biznesmen nieznany w świecie futbolu. Obiecał jednak kibicom „Królewskich", że wykupi z Barcelony Portugalczyka Luisa Figo i sprowadzi go na Santiago Bernabeu. Perspektywa wydarcia największemu rywalowi jego największej gwiazdy przemówiła do fanów Realu. Zagłosowali na Pereza, co było punktem zwrotnym w historii klubu.

Czy era Pereza dobiegnie końca 7 czerwca? Wątpliwe, a jednak niewykluczone. ●

SPORT.PL

- **Turniej na kortach Rolanda Garrosa.** Relacje, analizy, korespondencje
- **Biletowe szaleństwo w NBA.** Dwie wejściówki na finał w Nowym Jorku w cenie... ferrari
- **Oto siła Ligi Konferencji.** Polskie kluby rozbiły punktowy bank

Wiadomości, wyniki, historie sportowe znajdziesz na **Sport.pl**

Zapraszamy na Sport.pl+. Subskrypcja za 1 zł miesięcznie przez pół roku. Płatność 6 zł z góry za 6 miesięcy, potem 9,90 zł co cztery tygodnie.

34433707

wyborcza

REDAKCJA
ul. Czerska 8/10, 00-732 Warszawa
Telefon: 22 555 66 00 (czynny w dni powszednie w godz. 10-17);
E-mail: redakcja@wyborcza.pl
Listy do redakcji: listy@wyborcza.pl
Redakcja nie zwraca tekstów niezamówionych oraz zastrzega sobie prawo ich redagowania i skracania. Wnioski i pytania w sprawie ochrony danych osobowych: iod@wyborcza.pl
REDAKTOR NACZELNY: Adam Michnik
PIERWSZY ZASTĘPCA, REDAKTOR NACZELNY WYBORCZA.PL: Roman Imielski
ZASTĘPCY: Agata Żelazowska, Bartosz T. Wieliński
PROJEKT GRAFICZNY: Jacek Utko
KOLPORTAŻ: Michał Szałański
Problemy z dostępnością „Wyborczej" lub z właściwą mutacją lokalną: kolportaz@wyborcza.pl
Prenumerata cyfrowa: prenumerata.wyborcza.pl; pomoc@wyborcza.pl, 22 555 54 55, 519 255 455

Inne formy prenumeraty: wyborcza.pl/prenumerataGW
Gazeta Wyborcza w serwisach społecznościowych: facebook.com/wyborcza, bsky.app/profile/wyborcza.pl, instagram.com/gazeta_wyborcza
LICENCJE NA TREŚCI: licencje@wyborcza.pl

WYDAWCA
Wyborcza sp. z o.o., ul. Czerska 8/10
00-732 Warszawa; NIP: 521-403-30-11
PREZESKA ZARZĄDU: Aleksandra Sobczak
REKLAMA
Dyrektor sprzedaży: Bartosz Wysocki
Biuro reklam i ogłoszeń:
ul. Czerska 8/10, 00-732 Warszawa
reklama@wyborcza.pl; 22 555 55 55, faks: 22 555 54 44
DRUK: Polska Press
ISSN 0860-908X
Rozpowszechnianie redakcyjnych materiałów publicystycznych bez zgody wydawcy jest zabronione.

IZBA WYDAWCÓW PRASY
NAKŁAD KONTROLOWANY

eprasa.pl 78f2f2c83a

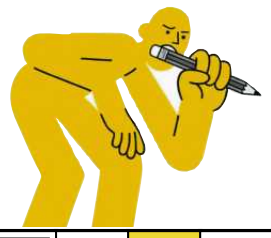

krzyżówka

■	1	2		3		■	4	5		6		7
8	■		■		■	9	■		■		■	
	■		■	10								
11					■		■		■		■	
	■		■		■	12			13			
14							■	■		■	■	
	■		■		■		■	■		■	■	
■	15		16					17		18		■
19	■	■		■	■		■		■		■	20
	■	■		■	■	21						
22		23		24			■		■		■	
	■		■		■		■	25				
26									■		■	
	■		■		■		■		■		■	
27						■	28					■

Hasło: ☐☐☐☐ ☐☐☐☐☐

Litery w kolorowych polach, czytane rzędami, utworzą rozwiązanie.

Poziomo:
1) największe miasto Nebraski (USA)
4) świstek z pralni, przechowalni bagażu
10) oszust, hochsztapler
11) kraj, w którym panowali Ptolemeusze
12) dawniej: gruźlica płuc
14) pajac o kredowobiałej twarzy
15) wszczyna śledztwa
21) gromkie po świetnym koncercie
22) drzewo zrzucające igły na zimę
25) ruszać się jak ... w smole
26) przejechanie obok przeszkody
27) Trynidad i ..., kraj ze stolicą w Port of Spain
28) wielkanocne albo doniczkowe

Pionowo:
2) niewielka jednostka długości (mm)
3) Paweł Jasienica albo Norman Davies
5) ręczny – do wyrównania powierzchni trawnika, zagęszczania gleby
6) puls
7) bufet na terenie koszar
8) kojarzy się ze słynną piramidą w Gizie
9) w wolnych chwilach klei, piłuje, wierci, lutuje
13) Tutsi i ..., zwaśnione grupy ludności w Rwandzie
16) mgła nad mokradłem
17) kojarzy się z „Panem Tadeuszem" i mrówkami
18) wyraz lub zwrot przejęty z języka Gorkiego
19) dobrostan, wygoda życia
20) włączany przez kierowcę; kierunkowskaz
23) nos fregaty, galeonu
24) „... okoliczności łagodzących", płyta Starego Dobrego Małżeństwa

Rozwiązanie „krzyżówki" nr 40 z 28.05:
Poziomo: 1) jacht **4)** Chocim **10)** refektarz **11)** skarb **12)** barmani **14)** Szancer **15)** Chodakowska **21)** wieczór **22)** stajnia **25)** oranż **26)** bulterier **27)** fiszka **28)** obrys
Pionowo: 2) almanach **3)** herbicyd **5)** haker **6)** chata **7)** mozaika **8)** ursusy **9)** sfabrykowanie **13)** mors **16)** obój **17)** wieloryb **18)** kształty **19)** rostbef **20)** Mrożek **23)** Atlas **24)** nieuk
Hasło: Herby rodowe.

sudoku

1	3	9					8	2
2	7	4	3	8	5			6
	6					7	4	3
		7		4	1		3	
6					8		2	1
			5	6	3	8		9
7	9				2	3		4
	1		4			2	9	7
5		2	9				6	

8			7					3
					6		9	
4			3		1	2		7
3	7			4		1	2	
		1			7	6	3	
	2	7	5	3				1
							7	
	4							2

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY Kraj/34427030

Czekamy na Twoje uwagi i pomysły

ROZRYWKA @WYBORCZA.PL

zakreślanka

Zakreślaj słowa z listy na planszy. Mogą być ukryte w wierszach, kolumnach lub prowadzić wężykiem. Niewykorzystane litery czytane rzędami utworzą hasło

T	Ł	R	G	E	S	Z
A	P	A	O	Z	Z	C
K	E	L	N	R	O	T
Z	Ł	I	I	B	P	U
C	A	S	E	M	E	G
M	O	T	Ę	O	A	A
D	I	W	R	K	A	Z
C	Y	C	Z	Ł	Z	E
I	N	L	Ó	P	S	W

siłaczka, brzeszczot, wspólnicy, okrętwidmo, pelargonie, pegaz, łza

Hasło z 28.05: nieużytki

skojarzenia

Balsam	Presto	Kita	Kanarek
Bukiet	Plusk	Allegro	Nuta
Vivace	Lira	Żonkil	Omyk
Kukurydza	Aromat	Banan	Andante

Znajdź powiązania między hasłami i połącz je w cztery grupy po cztery hasła, by każdą grupę łączyło jedno wspólne skojarzenie.

Rozwiązanie z 28.05:
Pozycje w ofercie sprzedaży samochodu: Rocznik, Kolor, Model, Przebieg. **Nowe wersje starej piosenki:** Przeróbka, Trawestacja, Remiks, Cover. **Typy obrazów:** Olej, Miniatura, Akwarela, Marina. **Łysy, łysa, łyse:** Góra, Konie, Polana, Opona

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY Kraj/34426992

Słówko
Wybierz słowo, sprawdzaj litery i kombinuj, aż skończą Ci się próby

Literówka
Kilka liter i jedno zadanie: ułożyć jak najwięcej słów

Jeszcze więcej rozrywki w Aplikacji Wyborczej
Szukaj w aplikacji

Zakreślanka

Skojarzenia

1 RP

eprasa.pl 78f2f2c83a

wyborcza

KATOWICE
TYGODNIK

Piątek, 29 maja 2026 | Redaktorka prowadząca **Beata Strąk**

katowice.wyborcza.pl | Kontakt z redakcją: katowice@wyborcza.pl

Sprawa Zondacrypto

Była policjantka szuka Sylwestra Suszka

Do wydziału Prokuratury Krajowej w Katowicach w trybie pilnym ściągnięto prokurator Justynę Grzesiak, która przejęła śledztwo w sprawie zaginięcia Sylwestra Suszka, założyciela giełdy kryptowalut Zondacrypto.

Marcin Pietraszewski

Prokurator Grzesiak to była policjantka, która pracowała w wydziale gospodarczym Prokuratury Okręgowej w Katowicach. Za rządów PiS była delegowana do departamentu ds. przestępczości gospodarczej Prokuratury Krajowej, po czym wróciła na Górny Śląsk. 22 maja w trybie pilnym delegowano ją do śląskiego wydziału Prokuratury Krajowej. W Prokuraturze Okręgowej zostawiła prowadzone przez siebie śledztwa, aby zająć się poszukiwaniami Sylwestra Suszka, założyciela giełdy kryptowalut BitBay, która obecnie nazywa się Zondacrypto.

„Prowadzone przez ponad 4 lata postępowanie nie pozwoliło na ustalenie nawet podstawowych okoliczności związanych z istotą postępowania, tj. zaginięciem pokrzywdzonego. Zdaniem naczelnika wydziału obecna formuła się wyczerpała. Nowa prokurator referent ma ponownie, świeżym okiem, zapoznać się z materiałem dowodowym i przeanalizować go, a nadto wykonać czynności procesowe, które można wykonać, a które dotychczas nie zostały przeprowadzone" – napisał „Wyborczej" prokurator Przemysław Nowak, rzecznik Prokuratury Krajowej.

Pojechał do Czeladzi i zniknął

Sylwester Suszek zaginął 10 marca 2022 r. Po raz ostatni widziano go na terenie bazy paliwowej Mariana W., ps. „Maniek", w Czeladzi. Twórca BitBaya trzymał tam swój helikopter. Jego komórka przestała logować się do sieci, od tego czasu nie dał znaku życia. Jedyną osobą, której w tej sprawie przedstawiono zarzuty, jest „Maniek". Zarzucono mu pozbawienie Suszka wolności. Rok przed jego zaginięciem stery w BitBay przejął adwokat Przemysław Kral, który w firmie kierował działem prawnym. Kral najpierw zmienił nazwę giełdy na Zondacrypto, a potem na Zondacrypto. Po zaginięciu Suszka wyjechał do Monako.

• **Sylwester Suszek w kilka miesięcy zrobił licencję pilota i kupił sobie helikopter. Tankował go w bazie paliwowej w Czeladzi, gdzie zaginął w marcu 2022 r.**

FOT. ARCHIWUM RODZINY

Poszukiwania założyciela BitBay prowadzi jego siostra Nicole. Nie wierzy, że brat żyje, chce znaleźć jego ciało. Przyznaje, że marzy o spotkaniu z Przemysławem Kralem. – Chcę mu zadać 27 pytań, kto i dlaczego po zaginięciu mojego brata przejął jego majątek. Posiadam materiały, z których wynika, że Sylwek czuł się odsunięty od kierowania BitBayem – twierdzi kobieta.

Po zaginięciu brata dostała maila z nagraniem głosu mężczyzny. Brzmiał jak Sylwester, tylko trochę elektronicznie. – Powiedział, że potrzebuje pomocy, że mam załatwić bitcoiny, które wtedy były warte 12 mln zł, i przesłać je na podany w mailu adres. Dodał, że mam nikomu nie ufać, a telefon jego partnerki jest podsłuchiwany. Do nagrania była dołączona wiadomość tekstowa: „To nie są żarty, po tygodniu będzie zdjęcie ciała" – wspomina Nicole Suszek.

Prowadzone przez ponad 4 lata postępowanie nie pozwoliło na ustalenie nawet podstawowych okoliczności związanych z istotą postępowania, tj. zaginięciem pokrzywdzonego. Zdaniem naczelnika wydziału obecna formuła się wyczerpała

PROKURATOR PRZEMYSŁAW NOWAK
rzecznik Prokuratury Krajowej

Prokurator prześwietlił powstanie BitBaya

Do tej pory śledztwo w sprawie zaginięcia Suszka prowadził prokurator Marcin Rodzaj. Przejął je we wrześniu 2022 r. z Prokuratury Okręgowej w Sosnowcu. Jedną z pierwszych rzeczy, które chciał zrobić, było przesłuchanie Przemysława Krala. Problem w tym, że Kral już wtedy był w Monako i nie przyjeżdżał do Polski. Nie pojawił się nawet w sądzie w Krakowie, gdzie toczyła się jego sprawa karna dotycząca utrudniania prokuratorskiego śledztwa. Obecnie Kral zniknął, a giełda przestała wypłacać klientom pieniądze. Śledztwo w tej sprawie prowadzi Prokuratura Regionalna w Katowicach, do której wpłynęło już ponad 1,5 tys. zgłoszeń od klientów, którzy stracili ponad 350 mln zł.

– Rodzaj wgryzł się w historię powstania BitBaya, prześwietlił inwestorów, tropił przepływy pieniędzy. To na jego ustaleniach bazował premier Donald Tusk, kiedy kilka miesięcy temu na utajnionym posiedzeniu Sejmu opowiadał o Zondacrypto. Dodatkowo czynności, które przeprowadzał Rodzaj, były nadzorowane przez przełożonych i nigdy nie było zarzutów, że czegoś nie wykonał. Jedyną rzeczą, której nie zrobił, to faktycznie przesłuchanie Krala, ale wszyscy wiedzieli, że było to niemożliwe. Nowej referentce też się to nie uda, chyba że Kral zdecyduje się pójść na współpracę i np. zostanie małym świadkiem koronnym – mówi jeden z pracowników Prokuratury Krajowej.

Przypomina, że prokurator Justyna Grzesiak do Katowic miała przyjść dopiero w wakacje. Marcin Rodzaj pod koniec kwietnia został bowiem odwołany z delegacji do śląskiego wydziału Prokuratury Krajowej. Ma odejść z niego pod koniec lipca. Razem z nim na wniosek Marka Wełny, nowego naczelnika tego wydziału, odwołano także Sebastiana Głucha, Krzysztofa Motyla, Karola Zoka, Gabrielę Cichońską i Annę Hetmańczyk.

– Zmiana referenta śledztwa dotyczącego zaginięcia szefa Zondacrypto w tak kluczowym momencie, kiedy wszystkie służby w Polsce próbują ustalić miejsce pobytu Krala, a także zabezpieczyć jakikolwiek majątek firmy, jest niekorzystna. Nowa referentka będzie potrzebowała wielu tygodni na zapoznanie się z aktami sprawy, tymczasem Rodzaj ma tę wiedzę w głowie. Żal, żeby z tego nie korzystać – mówi pracownik PK.

„Zrobić brudną robotę"

Czystką personalną w śląskim wydziale PK zainteresowała się Krajowa Rada Prokuratorów. To organ, który stoi na straży niezawisłości polskiej prokuratury. W liście przesłanym do KRP odwołani prokuratorzy zarzucili nowemu naczelnikowi brak niezależności oraz rewanżyzm. Napisali, że Wełna po przejęciu wydziału mówił im, że nie ma zastrzeżeń do ich pracy i zapewniał, że nie będzie zmian personalnych. Po czym napisał wnioski o ich odwołanie, a na spotkaniu z prokuratorami miał powiedzieć, że przyszedł do Katowic, aby na czyjeś polecenie „zrobić brudną robotę".

14 maja w Warszawie odbyło się posiedzenie KRP, podczas którego szóstka śledczych z Katowic opowiedziała o rozmowie z Markiem Wełną i podtrzymała zarzuty z listu do rady. Ta na kolejne posiedzenie zdecydowała się wezwać Wełnę. Dopiero potem zajmie stanowisko dotyczące zmian kadrowych w Katowicach.

eprasa.pl 78f2f2c83a

Sprawa posła Łukasza Litewki

Ta śmierć uruchomiła w ludzi

Nagły lęk może zwiększać tendencję do dzielenia się na grupy: osób podobnych sobie i osób obcych. To stary, ewolucyjny mechanizm, który ułatwiał niegdyś przetrwanie.

ROZMOWA Z
DR MARTĄ ŁUKOWSKĄ
psycholożką z Uniwersytetu SWPS w Katowicach

MAGDALENA WARCHALA-KOPEĆ: Kiedy usłyszałam o śmierci posła Łukasza Litewki, moją pierwszą myślą było, że został zamordowany, choć nie znałam żadnych szczegółów wydarzenia. Dlaczego mój mózg podpowiedział mi od razu tak drastyczny scenariusz?
DR MARTA ŁUKOWSKA: Odbiję to pytanie. Dlaczego pani tak pomyślała?

Poseł ujawniał patologiczne i przestępcze zachowania różnych osób i krótko przed śmiercią pisał, że otrzymywał pogróżki. Budził emocje. Jego internetowy profil zalewały wyrazy uwielbienia, ale też nienawiści.
– Bardzo wielu ludzi w Polsce otrzymuje pogróżki i nie giną w zaaranżowanych wypadkach. Są wśród nich osoby zajmujące się na przykład aktywizmem klimatycznym, które depczą po piętach lobbystom i innym wpływowym osobom. Mierzą się z falą hejtu i gróźb, ale nikt ich nie zabija.

Dlaczego wielu z nas uwierzyło, że w tym przypadku mogło być inaczej?
– Na postrzeganie tej konkretnej sprawy wpływa nasze przekonanie, kim był ten człowiek i jakie pełnił funkcje społeczne. Istotne są także nasze poglądy dotyczące sprawiedliwości w świecie. Sytuacja, w której nagle, w dosyć prozaiczny i całkiem prawdopodobny sposób, ginie młody człowiek, którego postrzegaliśmy jako osobę czyniącą dobro, po prostu nie mieści się w naszej siatce sensów. Brzytwa Ockhama, zasada ekonomii myślenia, zakłada, że w szukaniu wyjaśnień należy dążyć do prostoty. Wyjaśnienie, że droga była dziurawa, kierowca źle się poczuł lub z innego powodu stracił panowanie nad pojazdem, jest proste i prawdopodobne. Nie mieści nam się jednak w głowie, że takie rzeczy przydarzają się dobrym ludziom. To nie wpasowuje się w nasz sposób rozumienia rzeczywistości. Dlatego odczuwamy potrzebę nadania sensu temu bezsensownemu zdarzeniu.

Bycie zamordowanym ma większy sens niż śmierć w wypadku?
– Wszystko zależy od tego, skąd weźmiemy materiały do nadawania tego sensu. To zależy od naszej relacji z wydarzeniem, naszego osobistego światopoglądu. Jeśli wcześniej pojawiały się informacje, że poseł dostawał pogróżki, a my uznajemy źródło tych informacji za rzetelne, to w poszukiwaniu sensu tej sytuacji, łatwo będzie nam sięgnąć po wyjaśnienia, zgodne z naszą wiedzą, z naszymi przewidywaniami, naszym wyobrażeniem o tym, jak funkcjonuje świat.

• **Zdjęcie posła Lewicy Łukasza Litewki przed gmachem Sejmu**
FOT. SŁAWOMIR KAMIŃSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

O pogróżkach informował sam poseł. Same okoliczności wypadku też były niejasne: trasa bez kamer, brak świadków. A przecież zawsze gdzieś ktoś coś zobaczy, nagra.
– Ulegamy złudzeniu, zwłaszcza w dużych metropoliach, że wszystko wszędzie jest pod kontrolą kamer. Otóż nie jest. Sama dużo jeżdżę rowerem po Metropolii i widzę, że jest dużo rejonów, w których nie ma żadnych kamer, a sposób, w jaki poruszają się tam kierowcy, jest po prostu skandaliczny. Niejednokrotnie byłam świadkiem sytuacji, w których życie rowerzystów było zagrożone. W tym wypadku zginęła osoba rozpoznawalna, w dodatku mająca wrogów, a sam wypadek został nagłośniony. Wszystko zaczęło się składać w całość prowadzącą do przekonania, że poseł mógł paść ofiarą ataku. Prawdopodobnie w przypadku osoby mniej znanej takie wnioski nie zostałyby wyciągnięte, zwłaszcza że kierowca nie uciekł i przyznał się do spowodowania wypadku.

W naturalny sposób mamy tendencję do dopatrywania się sensu w czymś, co sensu często nie ma. Ludzki umysł jest stworzony do poszukiwania wzorców i jest w stanie złożyć go z bardzo wielu, także wybiórczo i tendencyjnie wybranych, przesłanek

Wiele osób uważa, że to element jakiejś gry.
– Nie znam dowodów i do czasu rozstrzygnięcia sprawy nie mogę na ten temacie wypowiadać się jednoznacznie. Wiele osób nie jest jednak w stanie czekać na rozstrzygnięcia śledztwa, m.in. osoby, które mają ograniczoną tolerancję utrzymywania się w stanie niepewności, ograniczoną zdolność do niedomykania poznawczego i nieformułowania jednoznacznych konkluzji. To konstrukt opisany przez profesora Arie Kruglanskiego i osoby z nim współpracujące. Stąd wybiórcze dobieranie argumentów do swojej tezy, pozwalające tendencyjnie wnioskować w sposób zgodny ze swoimi oczekiwaniami po to, żeby poradzić sobie z niepewnością i niezgodą na coś, co uważa się za niesprawiedliwe i pozbawione sensu. Takie osoby mają skłonność do poszukiwania szybkich, jednoznacznych odpowiedzi. A rzetelnych odpowiedzi może dostarczyć postępowanie prowadzone przez powołane do tego służby.

Jaką rolę odgrywa w tym wszystkim Doda, która wyznaczyła nagrodę za informacje o tym, jakim człowiekiem był prywatnie sprawca wypadku?
– Nie mam pojęcia, co powiedziała Doda, ponieważ nie śledzę wypowiedzi celebrytów.

Zaapelowała o informacje, czy sprawca wypadku ostatnio się nie wzbogacił, czy nie miał myśli samobójczych, co mogłoby sugerować, że wypadek spowodował celowo. Ujawniła, że „według zebranej przez nią wiedzy, nie był on osobą stabilną".
– Mamy konkretne organy do badania takich spraw. Prowadzenie śledztwa nie jest rolą celebrytki, która nie jest prokuratorem, przydzielonym do tej sprawy, nie ma dostępu do akt i dowodów. Inicjowanie prywatnego śledztwa może być odebrane jako nawoływanie do samosądu. Może też prowadzić do zbiorowej histerii. Ludzie podążają za osobą, która ma charyzmę i jest rozpoznawalna, przejmują jej sposób myślenia. To może być bardzo szkodliwe, także dla samego śledztwa. Samodzielne zbieranie dowodów może doprowadzić do tego, że ludzie dla chwilowej chwały i sławy, dla nagrody lub z potrzeby uporządkowania sobie światopoglądu, będą się doszukiwały i dostarczały rzekomych dowodów, które w ogóle takimi dowodami nie są.

W naturalny sposób mamy tendencję do dopatrywania się sensu w czymś, co sensu często nie ma. Ludzki umysł jest stworzony do poszukiwania wzorców i jest w stanie złożyć go z bardzo wielu, także wybiórczo i tendencyjnie wybranych, przesłanek. Dlatego istotne jest, żeby zespół profesjonalistów zgromadził te przesłanki, a następnie wykonał logiczną pracę wokół tego, co z nich wynika. Pozwólmy organom ścigania wykonać ich pracę.

Dlaczego jako społeczeństwo tak bardzo nie ufamy organom ścigania?
– To jest pytanie polityczne i nie wiem, czy jestem powołana, żeby na nie odpowiedzieć. Myślę jednak, że ta nieufność może wynikać z tego, że w ostatnich latach wiarygodność różnych organów administracji publicznej, zwłaszcza sądownictwa, była systematycznie podkopywana przez polityków i polityczki różnych opcji. Wielu ludzi czuje się zagubionych w ocenie, kto jest odpowiedzialny, komu można ufać, kto jest prawidłowo, a kto nieprawidłowo wybranym reprezentantem organów ścigania czy sądownictwa. Ludzie mają w tych sprawach rozbieżne poglądy, często różnią się także w zakresie tego, w jakim stopniu ufają autorytetom. Obserwujemy teraz sporą erozję zaufania do autorytetów w ogóle, ale to już temat na zupełnie inną rozmowę.

W internecie ludzie wymieniają się teoriami w sprawie śmierci posła, ale też celowo fabrykują fake newsy i „dowody" tworzone za pomocą AI. Jestem w stanie zrozumieć tych, którzy gdybają, bo nie radzą sobie z emocjami, ale nie pojmuję, po co celowo siać dezinformację?
– Powody mogą być różne. Część ludzi rzeczywiście chce sobie temat uporządkować, zamknąć, wyciągnąć jednoznaczny wniosek. Być może to pragnienie motywuje ich nawet do generowania nieprawdziwych dowodów, byle tylko zamknąć dyskusję i mieć jasną odpowiedź. Innymi może kierować chęć uzyskania jakiejś korzyści z wprowadzania do obiegu fałszywych informacji. Mogą to być korzyści materialne, podnoszenie sobie internetowych zasięgów, budowanie siły własnej grupy, ale też korzyści psychologiczne. Dzięki spreparowanym dowodom pewne osoby przez chwilę mogą stać się obiektem czyjejś uwagi, ktoś wchodzi z nimi w kontakt, otrzymują poklask, albo mogą sprowokować kogoś do kłótni, wyładować na nim swoje negatywne emocje.

Dlaczego kryzysowe sytuacje tak bardzo uwypuklają podziały społeczne? Po katastrofie w Smoleńsku czy po wybu-

eprasa.pl 78f2f2c83a

ach pierwotny lęk

chu pandemii też najpierw się jednoczyliśmy, ale szybko pojawiły się teorie spiskowe i dwa zwalczające się wzajemnie obozy.

– W tym kontekście ciekawe wydaje mi się odniesienie do tak zwanej teorii opanowywania trwogi, która mówi o tym, że w obliczu zagrożenia, czy skonfrontowania z faktem śmiertelności, nagle pojawia się świadomość własnej śmiertelności. Ten nagły pierwotny lęk może zwiększać tendencję do polaryzacji i dzielenia się na grupy: osób podobnych sobie i osób obcych. Bliskie relacje wewnątrz grupy osób, które uważamy za podobne, oddalają poczucie zagrożenia.

To stary, ewolucyjny mechanizm, który ułatwiał niegdyś przetrwanie. Mówiąc prościej, gdy czujemy się zagrożeni, trzymamy się ze „swoimi". Zależy nam, żeby zwiększyć poczucie przynależności, bo jest nam po prostu raźniej. Często szukamy sobie przy tym jakiegoś wroga, w opozycji do którego będziemy się identyfikować. Uważam jednak, że kryzysowe sytuacje same z siebie nie powodują polaryzacji społecznej. Mogą co najwyżej intensyfikować polaryzację, która i tak jest już bardzo wyraźnie w społeczeństwie obecna.

Po śmierci posła Litewki wiele osób i środowisk próbuje sobie zawłaszczyć jego postać. Lewica podkreśla, że był „od nich", prawica zwraca uwagę, że wyznawał tradycyjne wartości, lecz jego partia „zakazywała mu" współpracy z prezydentem.

– Znów schodzimy na tory polityki. Powiem więc tylko tyle, że politycy zwykle uciekają się do różnych zabiegów zwiększania swojej popularności. W obliczu śmierci posła Litewki, gdy ze szczególną mocą ujawniła się jego olbrzymia popularność, niektórzy próbują zagospodarować na swoją korzyść społeczne emocje, które się pojawiły. Robią to także osoby, które wcześniej nie współpracowały z nim blisko, nie wspierały jego inicjatyw. Być może decydują się na to również dlatego, żeby przypadkiem nie znaleźć się w drugim obozie, do którego trafiają jawni przeciwnicy czy wrogowie zmarłego. To nie tylko polityczny, ale też społeczny proces, który dotyczy bardzo wielu sytuacji budzących emocje społeczne.

Jak w obliczu tego wszystkiego mają poradzić sobie bliscy posła Litewki, ale też osoby, na których rzecz organizował charytatywne zbiórki, często nawet ratując ich życie?

– Jeśli chodzi o rodzinę, przyjaciół, współpracowników, z którymi był w codziennym kontakcie, to reakcja na tak nagłą nieoczekiwaną śmierć bliskiej osoby spełnia kryterium definicyjne traumy. Zwłaszcza członkowie rodziny potrzebują przejść przez proces żałoby, pogodzić się z tym, co się wydarzyło. Jeżeli po miesiącu nadal obserwować będą u siebie objawy, charakterystyczne dla zespołu stresu pourazowego, takie jak nagłe niechciane wspomnienia o tej sytuacji, rozregulowane poziomy pobudzenia, nadmierna czujność, problemy ze snem, warto, by poszukały pomocy psychologicznej. Być może świadomość różnych stadiów żałoby może w tym przypadku pomóc, choć w sytuacji tak nagłej i traumatycznej jak ta, trajektoria żałoby może być trochę inna niż w większości innych przypadków.

Politycy zwykle uciekają się do różnych zabiegów zwiększania swojej popularności. W obliczu śmieci posła Litewki, gdy ze szczególną mocą ujawniła się jego olbrzymia popularność, niektórzy próbują zagospodarować na swoją korzyść społeczne emocje, które się pojawiły

Ważne jest też wsparcie społeczne. To, co się dzieje obecnie wokół śmierci posła Litewki, czyli wielka solidarność i współczucie, mogą być wspierające. Z drugiej strony mnożące się teorie spiskowe mogą rozregulowywać rodzinę, która eksponowana na takie insynuacje, może nie być w stanie skupić się na swoich własnych odczuciach związanych z tą tragiczną śmiercią. Natomiast w przypadku osób, dla których zmarły nie był prywatnie bliską osobą, a jedynie z nim sympatyzowały, czy nawet były beneficjentami jego zbiórek, nie możemy mówić o wydarzeniu traumatycznym, co najwyżej o wydarzeniu szokującym. Dlatego warto, by zastanowiły się nad tym, jak ich reakcje wpływają na ludzi naprawdę bliskich zmarłemu i spróbowały nie obciążać ich dodatkowo snuciem insynuacji. ●

Rozmawiała
Magdalena Warchala-Kopeć

REKLAMA

Wrocław/34433609

1KA

eprasa.pl 78f2f2c83a

Miasta idei

Ta firma zmieniła Śląsk i Zagłębie. KSSE kończy 30 lat

Około 700 przedsiębiorstw, które łącznie zainwestowały ponad 50 mld zł i stworzyły blisko 100 tys. miejsc pracy – to efekt działania Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej przez ostatnie trzy dekady.

Przemysław Jedlecki

W kwietniu 1996 roku wojewoda katowicki podpisał akt notarialny utworzenia Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej. Formalnie powstała wtedy państwowa spółka, a nie sama strefa. Tę 18 czerwca 1996 roku formalnie powołał premier.

Kapitał założycielski spółki akcyjnej wynosił 170 tys. zł. – Strefa ma przyciągnąć do Katowickiego dużych inwestorów. Jeśli dostaną koncesje na działalność w KSSE, przez 10 lat nie będą płacić podatku, a przez następne 10 tylko połowę normalnej stawki. Szacuje się, że pracę w strefie znajdzie ponad 40 tys. osób – planowano.

PIERWSZY BYŁ OPEL

Pierwszym inwestorem w KSSE był General Motors. – Musicie doprowadzać inwestora do szaleństwa swoimi wizytami, telefonami, faksami. Przekonywać, że wasza oferta jest najlepsza – wyjaśniał w czerwcu 1996 roku przedstawicielom śląskich miast Scott R. Mackie, wiceprezes General Motors Europe.

Mówił tak po sukcesie Gliwic, które GM wybrał wtedy ostatecznie na lokalizację swojej fabryki samochodów. Sukces tkwi w szczegółach i choć było pewnie nieco przesady w twierdzeniu, że o ostatecznym wyborze Gliwic zadecydowało 100 metrów asfaltu, z pewnością nie bez znaczenia był fakt, że na okoliczność wizyty prezesa GM władze Gliwic wybudowały wtedy właśnie 100 metrów asfaltowej drogi biegnącej w głąb pola.

Inwestycja Opla w Gliwicach była jedyną w strefie w roku 1996. W ciągu paru lat GM zainwestował ponad 1,2 mld zł. Przyciągnął w następnych latach kolejne projekty.

Dziś KSSE obejmuje swoim zasięgiem województwo śląskie oraz sześć powiatów województwa opolskiego, a na jej terenie funkcjonuje około 700 przedsiębiorstw, które łącznie zainwestowały ponad 50 mld zł i stworzyły blisko 100 tys. miejsc pracy.

Tylko w 2025 roku KSSE wydała 101 nowych decyzji o wsparciu inwestycji, dzięki którym w województwach śląskim i opolskim powstanie 753 nowych miejsc pracy i zostaną zrealizowane przedsięwzięcia o łącznej deklarowanej wartości 3,488 mld zł. W porównaniu do 2024 roku oznacza to 10-procentowy wzrost pod względem liczby wydanych decyzji i 28-procentowy wzrost pod względem zadeklarowanych nakładów inwestycyjnych.

KSSE NAJLEPSZĄ STREFĄ W POLSCE

Co więcej, taka liczba decyzji jest rekordowym rezultatem wśród wszystkich specjalnych stref ekonomicznych (SSE) w Polsce w ośmioletniej historii pomiarów prowadzonych w ramach Polskiej Strefy Inwestycji (PSI). Od momentu powstania Polskiej Strefy Inwestycji w 2018 roku KSSE do roku 2025 łącznie pozyskała inwestycje o wartości 25,18 mld zł, wydając 571 decyzji o wsparciu, co pozwoliło na utworzenie 12 211 nowych miejsc pracy.To plasuje Katowicką Specjalną Strefę Ekonomiczną na pierwszym miejscu w każdej z trzech powyższych kategorii wśród wszystkich 14 specjalnych stref ekonomicznych. Po raz kolejny KSSE pozostaje najlepszą strefą działającą w Polsce.

– Rekordowa liczba decyzji inwestycyjnych ze wsparciem KSSE to dowód na bardzo dobrą, partnerską współpracę z przedsiębiorcami zainteresowanymi realizacją projektów rozwojowych na terenie województwa śląskiego i w sześciu powiatach województwa opolskiego. Unikatowy ekosystem usług, jaki tworzymy w KSSE znajduje uznanie i zaufanie mikro, małych, średnich i dużych firm – zarówno z kapitałem polskim, jak i zagranicznym. Jesteśmy dumni z tego, że możemy oferować wsparcie, dzięki któremu zarówno podjęcie decyzji o nowej inwestycji lub reinwestycji staje się łatwiejsze, proces realizacji jest optymalny, a efekt końcowy – nie tylko w wymiarze efektywnościowym – spełnia oczekiwania naszych inwestorów. Ich sukces jest także naszym sukcesem, bo przecież wspólnie inwestujemy w przyszłość – ocenia Rafał Żelazny, prezes KSSE.

Dodaje, że tych wyników nie byłoby bez przedsiębiorców, którzy podejmują wysiłek inwestycyjny i pracowników KSSE, którzy prezentowali oferty strefy, pozyskiwali inwestorów i wspierali ich na każdym etapie realizacji projektów.

Rafał Żelazny przypomina też, że w rankingu Financial Times fDi Intelligence Global Free Zones of the Year 2025, KSSE po raz kolejny została uznana za najlepszą strefę przemysłową w Europie. Eksperci docenili przede wszystkim dynamikę realizowanych projektów inwestycyjnych oraz zaangażowanie KSSE w budowanie trwałych relacji z lokalnymi interesariuszami – inwestorami i sektorem publicznym – poprzez organizację branżowych wydarzeń tematycznych, wsparcie przedsiębiorczości oraz rozwój kształcenia zawodowego.

STREFA OTWIERA SIĘ NA SEKTOR OBRONNY

Inwestycje napędzają też zmiany w przepisach. W lipcu 2025 roku weszła w życie nowelizacja przepisów dotyczących pomocy publicznej w ramach PSI, która rozszerzyła katalog działalności objętych wsparciem m.in. o produkcję broni, amunicji oraz materiałów wybuchowych. Oznacza to, że przedsiębiorcy z sektora obronnego, dotychczas wykluczeni z mechanizmów wsparcia strefowego, mogą obecnie ubiegać się o preferencje podatkowe.

Nowe regulacje otwierają możliwości nie tylko dla producentów finalnych wyrobów, lecz także dla szerokiego grona podostawców, w tym firm logistycznych, chemicznych, automotive czy technologicznych. W warunkach rosnących wydatków państwa na obronność, które w 2026 roku mają osiągnąć poziom niemal 5 proc. PKB, sektor ten zyskuje strategiczne znaczenie i stabilne perspektywy rozwoju, a nowelizacja stanowi impuls do dywersyfikacji działalności oraz poszukiwania nowych rynków.

Niedawno okazało się, że np. Nitroerg w Krupskim Młynie będzie produkował pentryt i heksogen. Inwestycja otrzymała wsparcie Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej.

– Sytuacja geopolityczna, dynamiczny wzrost inwestycji w sektorze obronnym w Europie, ograniczona dostępność wyspecjalizowanych wykonawców mają istotny wpływ na harmonogram realizacji projektu. Biorąc pod uwagę skalę obecnego ożywienia inwestycyjnego w branży zbrojeniowej oraz fakt, że zapytania ofertowe kierujemy wyłącznie do europejskich podmiotów – również z uwagi na kwestie szeroko rozumianego bezpieczeństwa – szacujemy, że uruchomienie produkcji będzie

Lider

12 211

NOWYCH MIEJSC PRACY

- **powstało od czasu utworzenia Polskiej Strefy Inwestycji w 2018 roku, co plasuje KSSE na pierwszym miejscu wśród specjalnych stref ekonomicznych**

eprasa.pl 78f2f2c83a

• KSSE obejmuje swoim zasięgiem woj. śląskie oraz sześć powiatów woj. opolskiego, na jej terenie funkcjonuje m.in. Kirchhoff Polska

• FOT. KRZYSZTOF KRZEMIŃSKI

możliwe najwcześniej w 2029 roku – zapowiada Krzysztof Maciejczyk, rzecznik przedsiębiorstwa.

NOWE INWESTYCJE W 2026 ROKU

W tym roku również sporo się dzieje w miastach i gminach, które mają swoje tereny na obszarze KSSE. W marcu delegacja Ryanair odwiedziła Sosnowiec w związku z planowaną inwestycją. Lotniczy gigant rozpatruje Sosnowiec jako lokalizację nowoczesnego centrum serwisowego silników lotniczych typu MRO (Maintenance, Repair & Overhaul) obejmującego zaawansowaną, wysokospecjalistyczną infrastrukturę o strategicznym znaczeniu dla rozwoju sektora lotniczego w Polsce.

Szacunkowa wartość inwestycji wynosi ok. 500 mln euro (wraz z kosztami operacyjnymi), a planowane zatrudnienie to około 600 osób.

Projekt został pozytywnie zweryfikowany w ramach Programu Wspierania Inwestycji o Istotnym Znaczeniu dla Gospodarki Polskiej na lata 2011–2030 i ma otrzymać wsparcie rządowe w wysokości ponad 126 mln zł. Inwestor uzyskał również decyzję o wsparciu obejmującą zwolnienie podatkowe dla projektu, przyznane przez Katowicką Specjalną Strefę Ekonomiczną.

– Liczę na to, że inwestycja Ryanaira w Sosnowcu, nad którą pracowano tak długo, dojdzie do skutku. To dowód, że współpraca między Katowicką Specjalną Strefą Ekonomiczną a miastem, przy wsparciu województwa i Ministerstwa Rozwoju i Technologii, daje realne efekty. W Sosnowcu za setki milionów euro powstanie fabryka zatrudniająca setki wykwalifikowanych pracowników, którzy będą pracowali przy zaawansowanych technologiach. To wspaniałe, że finalizujemy te współpracę – ocenia Arkadiusz Chęciński, prezydent Sosnowca.

Z kolei w Bytomiu na terenach po byłej KWK „Centrum" przy ul. Łużyckiej i Piłkarskiej powstanie miejsce, który łączy biznes, edukację i innowacje, wspiera rozwój nowych firm i tworzy miejsca pracy. Projekt Akcelerator biznesowy KSSENON to wspólny projekt KSSE i Bytomia o wartości niemal 100 mln zł.

– Bytom wciąż mierzy się ze skutkami transformacji przemysłowej, dlatego inicjatywy związane z zagospodarowaniem terenów pokopalnianych, a tym samym zwiększenia atrakcyjność inwestycyjnej Bytomia i całego regionu, są dla nas bardzo ważne. Utworzenie akceleratora biznesowego KSSENON to ambitny projekt, w którym pokładamy duże nadzieje – mówi Mariusz Wołosz, prezydent Bytomia.

Projekt przewiduje powstanie spójnego kompleksu modularnych hal przemysłowych wraz z niezbędną dla jego funkcjonowania infrastrukturą drogową i techniczną oraz zagospodarowaniem terenu. Hale będą przeznaczone pod wynajem na prowadzenie działalności gospodarczej w oparciu o nowoczesną infrastrukturę, a ich wielkość będzie dopasowana w szczególności do potrzeb małych i średnich przedsiębiorstw (moduły od 300 m kw.).

Powstanie również trzykondygnacyjny budynek biurowo-usługowy, w którym swoją siedzibę będzie miało Centrum Kompetencji – „Akademia Umiejętności Zawodowych KSSENON" oraz Centrum Coworkingu, a także dwukondygnacyjny budynek biurowy połączony bezpośrednio z halą.

Łącznie do dyspozycji firm oddanych zostanie blisko 10 tys. m kw. hal produkcyjno-magazynowych i 2,5 tys. m kw. powierzchni biurowej.

Inwestycja zostanie poprowadzona w systemie projektuj-buduj i będzie polegać m.in. na budowie hal wraz z zagospodarowaniem terenu. Bytom będzie partycypowało w kosztach budowy układu drogowego, natomiast pieczę nad budową hal ma sprawować Katowicka Specjalna Strefa Ekonomiczna. Zakończenie inwestycji zaplanowane zostało na 2029 rok.

CO Z SAMOCHODAMI ELEKTRYCZNYMI Z JAWORZNA?

Katowicka Specjalna Strefa Ekonomiczna od samego początku była zaangażowana w utworzenie Jaworznickiego Obszaru Gospodarczego (JOG) i projekt pierwszego osobowego samochodu elektrycznego produkowanego w Polsce.

Niedawno państwowa spółka ElectroMobility Poland ogłosiła strategiczne partnerstwo w projekcie hubu produkcyjno-rozwojowego w Jaworznie. Partnerem spółki będzie tajwański Hon Hai Technology Group (Foxconn), globalny lider zaawansowanych technologii oraz największy na świecie producent elektroniki.

– Foxconn wnosi do projektu know-how w obszarze mobilności jutra, gdzie, oprócz kompetencji tradycyjnej motoryzacji, o sukcesie marek decydują rozwiązania cyfrowe oraz efektywność łańcuchów dostaw. W erze tzw. connected vehicles coraz większe znaczenie ma sposób gromadzenia i bezpieczeństwo przechowywania danych generowanych przez współczesne samochody. Doświadczenie partnera obejmuje zarówno technologię, wdrażanie jak i skalowanie złożonych projektów przemysłowo-technologicznych. Ogranicza to szereg ryzyk w realizacji tak dużego i wielowymiarowego przedsięwzięcia, jakim jest hub EMP – mówi Cyprian Gronkiewicz, prezes ElectroMobility Poland.

Przypomina, że projekt hubu EMP zakłada rozwój portfolio pojazdów elektrycznych, początkowo obejmującego trzy modele, a także stworzenie nowej europejskiej marki z siedzibą i zarządzaniem w Polsce. Planowane joint venture skoncentruje się na budowie silnej lokalnej marki oraz stopniowym wprowadzaniu pojazdów na rynek europejski, przy jednoczesnym rozwoju kompetencji technologicznych i operacyjnych w Polsce. W zakres projektu wchodzą budowa zakładu produkcyjnego w Jaworznie, obejmującego kluczowe etapy procesu produkcji, w tym spawalnię nadwozi, lakiernię, montaż pakietów baterii i układów napędu elektrycznego oraz końcowy montaż pojazdów.

Rekordowa liczba decyzji inwestycyjnych ze wsparciem KSSE to dowód na bardzo dobrą, partnerską współpracę z przedsiębiorcami zainteresowanymi realizacją projektów rozwojowych na terenie województwa śląskiego i w sześciu powiatach województwa opolskiego

RAFAŁ ŻELAZNY
prezes Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej

INNOWACYJNY PROJEKT W DĄBROWIE GÓRNICZEJ

Niedawno KSSE wydała też decyzję o wsparciu dla spółki LVL Energy. Planowana inwestycja w Dąbrowie Górniczej osiągnie wartość aż 1,86 mld zł.

Spółka kupiła od miasta działkę o powierzchni 3,9282 ha w strefie inwestycyjnej w Tucznawie. Najważniejszym elementem planowanego przez LVL Energy przedsięwzięcia będzie nowoczesne centrum przetwarzania danych, czyli infrastruktura o strategicznym znaczeniu dla rozwoju cyfrowej gospodarki. Obiekt posłuży do przechowywania i przetwarzania danych oraz świadczenia zaawansowanych usług infrastruktury IT dla klientów biznesowych.

Uzupełnieniem centrum danych będzie m.in. bateryjny magazyn energii o planowanej mocy ok. 200 MW. Spółka przewiduje również możliwość budowy stacji szybkiego ładowania pojazdów. – To jedna z najbardziej strategicznych inwestycji w Katowickiej Specjalnej Strefie Ekonomicznej nie tylko dla Dąbrowy Górniczej, ale całego regionu. Przedsięwzięcie jest nie tylko innowacyjne, ale wpisuje się w działania na rzecz transformacji energetycznej i cyfrowej. To rozwój nowoczesnej infrastruktury cyfrowej i energetycznej, sprzyjający współpracy między biznesem, technologią a administracją – podkreśla Ewa Fudali-Bondel, wiceprezydent Dąbrowy Górniczej.

– To jedna z największych inwestycji objętych wsparciem w ostatnich latach oraz jeden z największych projektów infrastrukturalnych realizowanych obecnie w regionie. To także pierwsza decyzja o wsparciu dla spółki i projekt, który pokazuje skalę zmian zachodzących w gospodarce: od tradycyjnej infrastruktury do nowoczesnej energetyki i gospodarki cyfrowej – podkreślają przedstawiciele Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej.

REKLAMA

Katowice/34436772

1 KA

eprasa.pl 78f2f2c83a

Pozbądź się zaćmy i zapomnij o okularach po operacji. Jest nowy rodzaj soczewek

Zaćma powoduje trudności z widzeniem, a przez to szereg problemów w codziennym życiu. Rozwiązaniem jest zabieg wymiany soczewki naturalnej na syntetyczną. Teraz do wyboru jest nowa technologia, dająca pacjentom większy komfort niż standardowe soczewki jednoogniskowe. “Optyka soczewki spiralnej jest bardzo zaawansowana, a jej celem jest naśladowanie w swojej funkcji zdrowego ludzkiego oka”.

– Dla mnie jako okulisty technologia spiralna to bardzo duży krok w rozwoju soczewek wewnątrzgałkowych, pozwalający na spełnienie oczekiwań pacjentów, którzy coraz częściej po operacji zaćmy lub refrakcyjnej wymiany soczewek oczekują całkowitej niezależności od okularów – mówi dr Krzysztof Ochalik.

Gdy soczewka jest do wymiany

Zaćma jest bardzo powszechnym schorzeniem. Szacuje się, że cierpi na nią ponad 80 proc. osób w wieku 60 lat lub starszych. Objawy? Widzenie staje się coraz bardziej niewyraźne, kształty i kontury robią się nieostre, świat sprawia wrażenie zamglonego, kolory blakną, światło zaczyna się rozmywać i równocześnie razić. Na co dzień wszystko to oczywiście przeszkadza. Gdy mamy zaćmę, np. prowadzenie samochodu po zmierzchu jest bardzo męczące. A zdarzają się też sytuacje kłopotliwe, bo zaćma powoduje m.in. kłopoty z rozpoznawaniem twarzy. Irytujące są trudności z czytaniem.

Skąd te zmiany i problemy? Dzieje się tak dlatego, że naturalna soczewka – mówiąc obrazowo – zużywa się i z czasem mętnieje. Działa więc coraz mniej efektywnie, coraz gorzej i mniej precyzyjnie radzi sobie z „zarządzaniem” światłem docierającym do oka.

Na zaćmę cierpi bardzo dużo osób, ale na szczęście już od ponad 70 lat znana jest skuteczna metoda leczenia. Polega na wymianie „zużytej” soczewki naturalnej na syntetyczną. Sam zabieg jest względnie łatwy i szybki, a do tego stosunkowo mało inwazyjny – polega na rozbiciu zmętniałej soczewki przy pomocy ultradźwięków i umieszczeniu w jej miejsce nowej.

Dobra wiadomość: zmiana na lepsze jest odczuwalna bardzo szybko, a okres rekonwalescencji pozostaje względnie krótki. Widzenie zaczyna poprawiać się właściwie od razu po wykonaniu wymiany soczewek, a większość osób w ciągu kilku dni wraca do codziennych czynności. Przy czym trzeba pamiętać, że wzrok dostosowuje się i „kalibruje” jeszcze przez kilka miesięcy. Mózg też potrzebuje trochę czasu, by przystosować się do nowej sytuacji i „nauczyć się” tej nowej soczewki.

Do wyboru są różne zaawansowane soczewki

Przebieg samej operacji jest właściwie zawsze taki sam, natomiast soczewki są różne. Dokładniej: mają wbudowane różne technologie, dają więc nieco inne efekty. Pacjenci mogą dziś wybierać spośród różnych rodzajów zaawansowanych soczewek wewnątrzgałkowych. Nowością jest technologia spiralna. Na czym właściwie polega? Najważniejsze jest to, że soczewka z optyką spiralną kieruje 100 proc. dostępnego światła do siatkówki, czyli tylnej części oka. Można powiedzieć, że “zarządza” światłem bardzo precyzyjnie.

Nie wszystkie rodzaje soczewek mają takie właściwości. Niektóre zaawansowane soczewki wewnątrzgałkowe tracą część dostępnego światła, gdy dostaje się ono do oka, powodując niewielką zmianę widzenia w warunkach słabszego oświetlenia.

Technologia spiralna jest pod tym względem rewolucyjna. Sprawia, że całe światło jest wykorzystywane do widzenia. Zapewnia więc wysoką jakość widzenia w każdych warunkach.

– Optyka soczewki spiralnej jest bardzo zaawansowana, a jej celem jest naśladowanie w swojej funkcji zdrowego ludzkiego oka – podkreśla dr Ochalik.

I wyjaśnia: – Optyka soczewki spiralnej ma unikalną budowę stworzoną z użyciem sztucznej inteligencji celem zapewnienia jak najwyższych walorów optycznych. Technologia pozwala na płynne widzenie z daleka i bliska, a także z odległości pośrednich. Unikamy skokowych zmian ostrości. Innowacyjna budowa implantu skutecznie redukuje poświaty i rozmycia świateł, co znacznie poprawia komfort jazdy samochodem w warunkach zmierzchowych. Zapewnia duży kontrast obrazu i, co bardzo istotne, przy zastosowaniu technologii spiralnej skraca się czas adaptacji pacjentów do „nowego widzenia”, co potwierdzają liczne badania kliniczne – opowiada okulista.

Płynne widzenie niezależnie od odległości nie jest cechą wszystkich dostępnych dziś soczewek. Dla pacjenta to bardzo istotna sprawa, bo warto mieć na uwadze komfort życia po operacji. Kto liczy więc na wspomnianą, całkowitą niezależność od okularów, powinien rozważyć soczewki z optyką spiralną.

– Soczewki klasyczne, czyli jednoogniskowe pozwalają na ostre widzenie tylko z daleka lub tylko z bliska. Pacjent po operacji zaćmy lub wymiany refrakcyjnej z soczewką jednoogniskową jest zależny od okularów najczęściej do pracy z bliska. Przy zastosowaniu soczewki wewnątrzgałkowej z optyką spiralną możemy oczekiwać niezależności od okularów i ostrego widzenia z każdej odległości - podsumowuje dr Krzysztof Ochalik.

Skonsultuj się z lekarzem

Podobnie jak w przypadku wszystkich zabiegów chirurgicznych, istnieją zarówno korzyści, jak i zagrożenia wynikające z wyboru określonego rodzaju soczewki. Przede wszystkim nie można zagwarantować wyników zastosowania soczewki wewnątrzgałkowej. Ważne jest, aby mieć świadomość możliwego wpływu na wzrok po zabiegu.

Żadna z informacja zawarta w materiałach dydaktycznych nie ma na celu udzielania porad medycznych dotyczących leczenia jakiejkolwiek choroby lub dolegliwości, ani nie zastępuje profesjonalnej porady medycznej, diagnozy lub leczenia.

Zawsze należy omówić ryzyko i możliwe skutki uboczne z chirurgiem okulistycznym, który doradzi również, czy produkt ten jest odpowiedni dla danego schorzenia. I to lekarz zawsze podejmuje ostateczną decyzję do co przebiegu leczenia.

Materiał pochodzi od firmy Rayner

Katowice/34436098

KAL 2

eprasa.pl 78f2f2c83a

Dom Aniołów Stróżów

Kiedyś błąkały się po ulicach, dziś są samotne w domach

– Wiele zmieniło się na lepsze, ale to, czego niezmiennie doświadczają dzieciaki, to samotność – mówi Monika Bajka, prezeska stowarzyszenia Dom Aniołów Stróżów, w którym od 30 lat każde potrzebujące dziecko znajduje wsparcie.

Michalina Bednarek

Historia Domu Aniołów Stróżów sięga lat 90. ubiegłego wieku i starego dworca kolejowego w Katowicach. Podczas wigilii dla osób bezdomnych okazało się, że nocą, w zimie, po dworcu błąkają się dzieci.

ANIOŁY RODZĄ SIĘ W BRUDZIE I TRUDZIE

Był rok 1991. Adrian, założyciel pierwszej grupy pomocowej, był wtedy klerykiem i ze Śląskim Seminarium Duchownym zorganizował świąteczne spotkanie dla bezdomnych. Był już późny wieczór, a na dworcu wciąż było pełno dzieci i młodzieży. Widok zastanawiał. Adrian zaczął z nimi rozmawiać, a wkrótce wrócił do nich z pierwszą doraźną pomocą. To był czas misji ulicznej, bez instytucji, struktury, pieniędzy. Dopiero po kilku latach udało się stworzyć stałe miejsce, by pomagać.

W 1994 roku naprzeciwko dworca od strony Placu Andrzeja powstał pierwszy dom – otwarty do późnych godzin i przyjmujący każdego. Anioły skupiały się wtedy na młodzieży od 12 do 18 lat, tworzącej młodociane gangi działające na dworcu i w kwartale ulic Andrzeja, Batorego i Kościuszki – nazywanym „trójkątem bermudzkim".

Młodzi zaczęli przychodzić, bo widzieli autentyczną chęć pomocy. Ktoś z nimi rozmawiał, okazał zainteresowanie. Wolontariusze nie mieli żadnych kompetencji, ale tym bardziej chcieli pomagać i robili to z pokorą. Z czasem organizacja się rozrastała, kolejne dzieci zaczęły otrzymywać pomoc, w tym posiłki, ubrania, możliwość kąpieli. W 1999 roku utworzono Dom Aniołów Stróżów na katowickim Załężu, który funkcjonuje do dziś. Powstały jeszcze domy w Chorzowie i Sosnowcu, a na ulicach zaczęli pracować streetworkerzy.

• **Monika Bajka, szefowa Domu Aniołów Stróżów**
FOT. GRZEGORZ CELEJEWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

ROZMOWA Z
MONIKĄ BAJKĄ
prezeską Domu Aniołów Stróżów

MICHALINA BEDNAREK: Wasi podopieczni też zmienili się na przestrzeni tych lat?
MONIKA BAJKA: Tak i nie. Z jednej strony widać różnice w sytuacji socjalnej dzieci. Kiedyś było tak, że dzieciaki były bardzo ubogie. To była kwestia tego, żeby mieć buty, zjeść obiad, i było to zjawisko masowe. Z drugiej strony dziś też codziennie karmimy dzieciaki, mimo że sytuacja socjalna w Polsce jest na zupełnie innym poziomie. Pieniądze, które dziś otrzymuje się na wsparcie rodziny, są przekazywane na przykład na utrzymanie mieszkania czy regulowanie rachunków. Oczywiście w ekstremalnych przypadkach zdarza się, że są przeznaczane na używki albo paznokcie. Pamiętajmy, że choć wsparcie instytucjonalne jest większe, to wiele z tych rodzin mieszka wciąż w mieszkaniach wynajmowanych, ma nieoszczędnościowe formy ogrzewania, co generuje bardzo duże koszty życia, brakuje na wiele rzeczy.

Nadal na ulicach można spotkać głodne dzieci?

Dzieci wyglądają dziś lepiej, są lepiej ubrane i na pierwszy rzut oka biedy nie widać, ale brak kąpieli w domach to wciąż problem

– Często jest tak, że dzieciaki nie jedzą śniadań, w domu nie mogą liczyć na obiad. Zamiast tego dostają 10 zł na hot doga. Oczywiście są obiady w szkołach, ale taki nastolatek już około godz. 16 znów jest głodny. Dlatego wciąż dużą częścią naszej działalności pozostaje karmienie dzieci. Codziennie w stałych grupach mamy 130 dzieci, w programach ulicznych jakieś 200 dzieci, do tego dochodzą osoby, które są u nas okresowo, więc karmimy codziennie 300 dzieci.

Nie jesteśmy jednak zwykłą stołówką. Gotujemy razem z dziećmi, chodzimy wspólnie na zakupy i dzięki temu uczymy ich realnych umiejętności. Najpierw muszą ustalić, ile mają pieniędzy do wydania i na co je stać, ile potrzebują produktów, żeby ugotować obiad, aby starczył dla wszystkich. Tym samym uczą się realnej siły nabywczej pieniądza i tego, jak go zagospodarować. Do tego dochodzi pytanie, czy na pewno to, co chcą kupić, jest zdrowe. To nie przypadek, że wielu naszych podopiecznych w dorosłym życiu zostaje w branży gastronomicznej.

Nie spotykamy już raczej dzieciaków w potarganych ubraniach czy dziurawych butach.
– Fakt, dzieci wyglądają dziś lepiej, są lepiej ubrane i na pierwszy rzut oka biedy nie widać, ale brak kąpieli w domach to wciąż problem. Nie ma co porównywać biedy socjalnej, która była dawniej, z tą teraz. Chociażby dlatego, że w przeszłości często to dzięki Aniołom dzieciaki były pierwszy raz w kinie. Dziś dzięki różnym programom i projektom dzieci mają szansę poznawać świat nie tylko przez pryzmat swojego podwórka czy dzielnicy. Choć nadal każdego roku wyjeżdżamy z naszymi podopiecznymi na wycieczki, by poznawali miejsca, do których kiedyś nie miałyby dostępu.

Zatem z jednej strony wiele zmieniło się na lepsze, ale to, czego niezmiennie doświadczają dzieciaki, to samotność. Część dzieci, które trafiają pod skrzydła Aniołów, są zostawione same sobie, bez wsparcia i zrozumienia ze strony dorosłych. Większość z tych rodzin to też rozbite rodziny, samotne matki. Nieraz mierzące się z chorobami, depresją i masą codziennych problemów. W takiej sytuacji dziecko musi radzić sobie samo. To prowadzi do szeregu problemów emocjonalnych. Dziś naszym wyzwaniem są jeszcze bardziej wszelkie problemy psychiczne.

Anioły widzą ten problem?
– Z jednej strony kiedyś nie znaliśmy wielu jednostek diagnostycznych, dzieci były po prostu niegrzeczne. A dziś już wiemy, że to może być ADHD czy inne spektrum. Dzieci są wciąż jednak uwikłane w trudne sytuacje rodzinne i przeżywają to w samotności. Kiedyś błąkały się po ulicach, dziś są samotne w swoich domach, gdzie niby jest rodzic czy opiekun, ale brakuje relacji i wsparcia. Często sami dorośli są w bardzo trudnej sytuacji życiowej i po prostu sobie nie radzą. A skoro brak relacji i wsparcia, to dzieci zaczynają szukać ich w przestrzeni internetu, a jak wiadomo, to wylęgarnia problemów.

Jakich?
– Przede wszystkim dzieci w sieci doświadczają hejtu. Wcześniej hejt, wówczas dokuczanie czy znęcanie, odbywał się w obrębie podwórka czy klasy, gdzie widzami było zaledwie kilka osób. W sieci widzów może być tysiące, więc to jest przygniatające obciążenie. Stąd też obserwujemy wśród dzieciaków ogromny stres związany z opinią innych, akceptacją, przypodobaniem się. Poprzeczka została postawiona bardzo wysoko przez tę całą otoczkę mediów społecznościowych.

eprasa.pl 78f2f2c83a

Z tym nawet dorośli sobie nie radzą.
– Dokładnie tak, ale jeśli jesteś zdrowy, masz zdrowe poczucie własnej wartości i odpowiednio ustawione priorytety, to nawet jeśli ulegniesz czarowi Instagrama czy innych portali, gdzie życie zawsze jest idealne, to masz zasoby do tego, aby wrócić do siebie i tego, co ważne. Dzieciaki tych narzędzi nie mają wypracowanych. Nie mają żadnego filtra, aby odróżnić rzeczywistość od tej wykreowanej. Dlatego tak ważne jest tworzenie realnych, przyjacielskich relacji.

Jak to zrobić?
– My pracujemy z dzieciakami w stałych grupach, gdzie tworzą się relacje przyjacielskie. To w tych grupach dzieci doświadczają przede wszystkich rozmów i życzliwości oraz zrozumienia ze strony rówieśników, którzy również mierzą się ze swoimi problemami. Taka grupa ma wartość korekcyjną, bo dzieci są różne. Jedne są bardziej wygadane i chcą rządzić, inne wycofane i ciche. W grupie pokazywane jest tej stronie głośniejszej, że musi dać też przestrzeń tym cichszym. W ten sposób budujemy relacje, uczymy się negocjacji, empatii względem innych i komunikacji. Posiadanie swojej grupy to też budowanie poczucia wartości, ale grupa z wychowawcą – pedagogiem działa jak lustro. Zawsze można się w nim przejrzeć i sprawdzić, czy na pewno postępujemy dobrze.

Każde dziecko jest też objęte indywidualną pomocą psychologiczną. Jak to wygląda?
– Przede wszystkim trzeba postawić diagnozę na poziomie deficytów i zasobów emocjonalnych, społecznych, edukacyjnych i rodzinnych. Na tej podstawie ustalany jest plan korekcyjny i grupy, w które łączymy dzieciaki właśnie na podstawie diagnoz. Do tego dochodzą też indywidualne spotkania i konsultacje zarówno z wychowawca prowadzącym, jak i z psychologami.

20 lat temu nie mieliśmy stanowiska psychologa, ale dziś nasza działalność nie mogłaby bez tego trwać. To są naprawdę setki godzin konsultacji i pomocy psychologicznej. Stąd też nasza kadra nie może się składać wyłącznie z wolontariuszy. Na co dzień potrzebujemy specjalistów, którzy będą na swoich stanowiskach zawsze wtedy, kiedy są potrzebni. Są z nami młodzi, którzy przytłoczeni problemami szukają wyjścia w myślach samobójczych. Najważniejsze, co im możemy dać, to nie tylko z nimi być, ale też otoczyć mądrą, specjalistyczną, dostosowaną do potrzeb pomocą.

• **Dzieci biorą udział w gotowaniu posiłków, chodzą na zakupy, wybierają produkty. – Uczymy ich realnych umiejętności – mówią w stowarzyszeniu** FOT. GRZEGORZ CELEJEWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

W jaki sposób dotrzeć do dzieciaków, które potrzebują pomocy, skoro siedzą zamknięte w domach ze smartfonami?
– My wciąż pracujemy na ulicach, nasi streetworkerzy wchodzą w społeczności i budują zaufanie do siebie. Nawiązują kontakty z rodzinami, bo nie da się pomóc bez zaufania. Po nitce do kłębka dochodzimy do momentu, kiedy taką rodzinę zapraszamy do siebie i pokazujemy, co mamy do zaoferowania. Nie oceniamy, nikomu nie mówimy, że są złymi rodzicami. Pokazujemy możliwości, ale do niczego nie zmuszamy. Drugą drogą są szkoły i nauczyciele oraz pomoc społeczna. Te instytucje mają pod swoją opieką rodziny i mogą wytypować te, gdzie nasza pomoc będzie potrzebna. Rodziny przyprowadzają też do nas kolejne rodziny z sąsiedztwa. Jednak największym wyzwaniem dla nas pozostaje sieć.

Jak sobie z tym radzicie?
– Zapoczątkowaliśmy program „Dzieci w sieci", ale nie jest to program edukacyjny o tym, jakie są tam zagrożenia, bo tego jest już sporo. Największym wyzwaniem programu jest to, jak dotrzeć do dzieci, które w sieci spędzają swój cały czas. Logujemy się więc do przeróżnych gier online, jesteśmy na różnych forach czy grupach, chcemy dołączać do tych społeczności. Mamy taką zasadę – jeśli chcemy dotrzeć do dziecka, to musimy wejść w jego rzeczywistość. Wchodzimy więc na to jego „podwórko online".

Oczywiście w kompetencjach naszych pedagogów nie ma umiejętności grania w gry komputerowe, dlatego wszystkiego się uczymy od podstaw. Trud się jednak opłaca, bo jeśli już ten kontakt się nawiąże i dziecko trafi do nas, to wchodzi w zupełnie inny świat, gdzie gra się wspólnie w siatkówkę, gotuje, rozmawia i zaczyna ufać dorosłemu. Zaczyna wierzyć, że jest dla kogoś ważne i że może mieć bliskie relacje, których tak mu brakuje.

Te wszystkie działania wymagają ogromnych nakładów finansowych. Mylę się?
– Około 30 proc. naszej działalności pokrywają pieniądze z samorządów, bo to, co robimy, to zadania własne gmin. Pokrywają jednak tylko bazowe koszty, bo proszę sobie wyobrazić, ile gazu czy prądu zużywa 200-osobowa rodzina. Druga droga finansowania to sponsorzy i darczyńcy indywidualni. Tych pozyskujemy, organizując charytatywne wydarzenia, jak najbliższy bieg, rajd rowerowy czy Kosmiczny Mecz z Aniołami. Wydatków jest sporo, bo oprócz miłego spędzania czasu oraz opieki psychologów i pedagogów mamy w naszych domach przeróżne zajęcia specjalistyczne, np. z logopedą. Do tego dochodzą wszystkie sprawy administracyjno-prawno-promocyjne, bez czego nie moglibyśmy działać.

Nasza kadra nie może się składać wyłącznie z wolontariuszy. Na co dzień potrzebujemy specjalistów, którzy będą na swoich stanowiskach zawsze wtedy, kiedy są potrzebni

Jakie są najpilniejsze potrzeby?
– Na szczęście większych remontów na razie nie mamy w planach, ale codziennie pieniądze są potrzebne na utrzymanie naszych Domów w poprzemysłowych dzielnicach trzech miast: Katowic-Załęża, Chorzowa-Batorego i Sosnowca-Juliusza, a także na posiłki, bo na żywność wydajemy sporo. Przed nami też wakacje, a to dla Domu Aniołów Stróżów okres intensywny i trudny. Przede wszystkim dlatego, że nie ma szkoły, więc dzieciaki tym bardziej pozostają bez opieki, codziennych ram i ciepłego posiłku. Mając na uwadze również to, jak wiele wypadków wydarza się wśród dzieci właśnie w wakacje, organizujemy dla nich Anielskie Lato, czyli nieodpłatne półkolonie, podczas których codziennie organizujemy zajęcia, wyjścia czy wycieczki oraz wyżywienie.

No i pozostaje też sprzęt komputerowy, bo zmieniające się dziś oprogramowania sprawia, że używane laptopy, które czasami otrzymujemy w darowiźnie, szybko okazują się bezużyteczne. A wiadomo, że bez nich w obecnych czasach niewiele się da zrobić, dzieciaki nie mogą być cyfrowo wykluczone.

Plany otwarcia kolejnego ośrodka?
– Marzy mi się, żeby nasze domy nie były potrzebne, ale póki co jesteśmy realistami. Dostajemy zapytania z innych miast, czy chcemy rozszerzyć ofertę, ale prawdę mówiąc, nie mamy zasobów do tego. Na pewno nie chciałabym, aby powstanie nowej placówki odbywało się kosztem obecnych domów, bo całemu naszemu zespołowi bardzo zależy na jakości i na tym, by naprawdę zmieniać życie dzieci. A do tego trzeba dużo uwagi, wysiłku i wielu lat pomocy.

Dzień Dziecka z Domem Aniołów Stróżów
Odbędą się bieg charytatywny i piknik rodzinny

W niedzielę 31 maja w katowickim Parku Kościuszki pojawi się kilkuset biegaczy od maluchów po seniorów. Każdy pakiet startowy to „cegiełka" na rzecz podopiecznych Domu Aniołów Stróżów.

– Codziennie pracujemy w naszych trzech ośrodkach: w Katowicach Załężu, Chorzowie Batorym i Sosnowcu Juliuszu, ale kilka razy do roku organizujemy duże wydarzenia, które integrują społeczność lokalną i promują aktywny wypoczynek. Jednym z najważniejszych jest bieg charytatywny „TAURON Biegnij dla Aniołów" – mówi Kamil Nowak, przedstawiciel stowarzyszenia Dom Aniołów Stróżów.

Impreza odbędzie się tuż przed Dniem Dziecka – w niedzielę 31 maja w godz. 9-14. W katowickim Parku Kościuszki pojawi się kilkuset biegaczy od maluchów po seniorów. Wydarzeniu towarzyszyć będzie piknik rodzinny, przygotowany z myślą zarówno o dzieciach, jak i ich rodzicach.

– Nie każdy może lub chce biegać, ale chyba każdy lubi dobrą zabawę. Dlatego zapraszamy do udziału w pikniku, który towarzyszy naszej imprezie biegowej – zachęca Kamil Nowak. – Zaplanowaliśmy m.in. strefę gier i animacji, zabawy ruchowe, warsztaty plastyczne. Nie zabraknie strefy gastronomicznej z różnymi przysmakami oraz Anielskiego Sklepiku Charytatywnego, w którym będzie można znaleźć wyjątkowe pamiątki i gadżety. Swoje stoisko zorganizuje Biedronka, będzie też miejsce, w którym można skorzystać z masażu – wylicza.

Udział w biegu to nie tylko rekreacja, ale przede wszystkim realna pomoc, ponieważ każdy pakiet startowy to „cegiełka" na rzecz podopiecznych Domu Aniołów Stróżów.

– Pieniądze przeznaczamy na wakacje dla dzieciaków, które zostają w mieście. Organizujemy zajęcia, warsztaty, wyjścia i wycieczki dla około 300 dzieci, które nie wyjeżdżają nigdzie na wakacje. Nie poczują się wykluczone z tego powodu, że rodzicom brakuje pieniędzy na wypoczynek – mówi Monika Bajka, prezeska Domu Aniołów Stróżów. – Bieg jest zatem okazją, żeby zrobić coś dobrego, ale też aktywnie i zdrowo spędzić czas – dodaje.

Bieg główny na dystansie 5 km można przebiec, przemaszerować z kijkami lub przejść z psem. Dla dzieci przygotowano krótsze dystanse od 230 do 690 m. – Są też różne kategorie wiekowe dla dzieciaków – dodaje Dariusz Dudek, sportowiec i ambasador Domu Aniołów Stróżów.

Partnerem tytularnym biegu jest TAURON Polska Energia. – Wspieramy bieg, bo to część naszej misji. Nie tylko wielki sport narodowy, ale właśnie takie lokalne inicjatywy. Tutaj zwyciężają wszyscy, przede wszystkim dzieci, ale też dorośli, którzy pokazują młodszym, że warto uprawiać sport i odejść od cyfrowych narzędzi, by spędzić czas na łonie natury – mówi Olga Kostrzewska-Cichoń, rzeczniczka prasowa Grupy TAURON.

Imprezę co roku wspierają też inne firmy i organizacje. – Znamy to stowarzyszenie i wiemy, jak wiele dobra niesie dzieciom i lokalnej społeczności. Inspiruje do pomagania nie tylko instytucje, ale całe rodziny, pokazując, że wsparcie można dawać w bardzo atrakcyjny sposób – dodaje Alicja Rajtar ze Stalexportu Autostrady Małopolskiej.

– Dom Aniołów Stróżów na trwałe wpisał się w krajobraz nie tylko Katowic. Warto pamiętać, nie tylko przy okazji biegu, że są osoby, które codziennie poświęcają się na rzecz najmłodszych – mówi Maciej Biskupski, wiceprezydent Katowic.

Kto nie będzie mógł się pojawić w niedzielę w Katowicach, niech weźmie udział w biegu wirtualnym. Do 30 czerwca wystarczy w dowolnym miejscu i czasie przebiec wybrany dystans i wpłacić równowartość opłaty startowej.

Michalina Bednarek

Więcej o imprezie: anioly24.pl/biegnij-dla-aniolow.

1 KA

eprasa.pl 78f2f2c83a

Współpraca z organizacjami pozarządowymi przybiera różne formy • fot. G. Bargieła, wKatowicach.eu

Katowice – Miasto Współodpowiedzialne

Współczesne miasta to nie tylko nowoczesna infrastruktura i dynamiczna gospodarka. To przede wszystkim wspólnota ludzi, którzy chcą mieć realny wpływ na swoje otoczenie. Miasto Katowice od lat udowadnia, że kluczem do sukcesu w budowaniu wysokiej jakości życia mieszkańców jest ścisła, dojrzała i oparta na zaufaniu współpraca z mieszkańcami, a ważną rolę odgrywają tu organizacje pozarządowe (NGO). Często to właśnie one potrafią najszybciej reagować na lokalne wyzwania, a samorząd stwarza im do tego optymalne warunki.

W latach 2015-2026 model relacji Katowic z sektorem pozarządowym przeszedł głęboką transformację. - *To droga od klasycznego modelu zlecania zadań publicznych do modelu partnerstwa strategicznego. Dzisiaj organizacje pozarządowe są trwałym i kluczowym elementem lokalnego systemu realizacji polityk publicznych* – podkreśla Marcin Krupa, prezydent Katowic.

Różne rodzaje wsparcia

Początkowo współpraca koncentrowała się na tradycyjnych obszarach, takich jak pomoc społeczna, kultura czy sport. Z biegiem lat zakres ten znacząco się poszerzył. Organizacje stały się partnerami w procesach konsultacyjnych i doradczych, uczestnicząc w tworzeniu dokumentów strategicznych miasta i rozwoju inicjatyw lokalnych. Ważnym krokiem było wzmocnienie zaplecza instytucjonalnego – dawny Inkubator Społecznej Przedsiębiorczości ewoluował w Katowickie Centrum Organizacji Pozarządowych, prowadzone obecnie przez Stowarzyszenie MOST. Dzięki temu katowickie NGO-sy mają dostęp do profesjonalnego wsparcia merytorycznego, prawnego i lokalowego, co pozwala im na ciągły rozwój.

Równolegle rozwijały się inne formy współpracy, w tym Programy Aktywności Lokalnej, które – realizowane początkowo przez miejskie jednostki – z czasem zostały przekazane do realizacji organizacjom pozarządowym. NGO-sy wielokrotnie potwierdzały swoją skuteczność jako realizatorzy działań blisko mieszkańców, potrafiący elastycznie reagować na zmieniające się potrzeby społeczne oraz działać sprawnie w sytuacjach kryzysowych.

W kolejnych latach miasto konsekwentnie łączyło wsparcie finansowe z rozbudowanym wachlarzem działań pozafinansowych. Obejmowały one m.in. promocję działań organizacji, wsparcie informacyjne oraz kampanie społeczne skierowane do mieszkańców, wzmacniające świadomość roli III sektora w mieście.

- *Istotnym elementem współpracy jest także zachęcanie do wspierania lokalnych organizacji pożytku publicznego w ramach kampanii „1,5% podatku zostaw blisko" oraz systematyczne wzmacnianie współpracy między katowickim samorządem a sektorem organizacji pozarządowych* – wyjaśnia Małgorzata Moryń-Trzęsimiech, naczelniczka wydziału polityki społecznej Urzędu Miasta Katowice.

Finansowy fundament współpracy

Nie bez znaczenia jest również wsparcie finansowe miasta dla organizacji pozarządowych. Przyjmuje ono różne formy – to z jednej strony preferencyjne stawki czynszu przy wynajmie przestrzeni od miasta na potrzeby działania NGO-sów, natomiast z drugiej strony są to liczne umowy na realizację zadań publicznych.

- *Od 2015 roku wartość wydatków Katowic na realizację zadań publicznych we współpracy z organizacjami pozarządowymi rosła nieprzerwanie, z pandemiczną korektą w roku 2020. W 2015 roku było to blisko 29 mln zł, by w 2025 r. podwoić tę kwotę do wartości prawie 70 mln zł* – mówi Marcin Krupa, prezydent Katowic. - *Łącznie w tym czasie przeznaczyliśmy na ten cel ponad 516 mln zł, podpisując z organizacjami pozarządowymi 6,5 tys. umów* – dodaje prezydent.

Dom Aniołów Stróżów – wspólna droga ku lepszej przyszłości

Najlepszym przykładem tego, jak wieloletnie wsparcie miasta pozwala organizacji rozwinąć skrzydła i realnie zmieniać życie mieszkańców, jest historia współpracy ze Stowarzyszeniem Pomocy Dzieciom i Młodzieży „Dom Aniołów Stróżów". Ta relacja, trwająca nieprzerwanie od 1997 roku, pokazuje ewolucję od działań interwencyjnych do profesjonalnego systemu wsparcia.

W latach 90. Stowarzyszenie zaczynało od trudnej pracy streetworkerskiej w okolicach dworca PKP, pomagając dzieciom dotkniętym problemem bezdomności i uzależnień. Miasto Katowice od początku dostrzegło w tych działaniach ogromną wartość, wspierając rozwój placówki przy ul. Andrzeja i ekspansję działań na kolejne dzielnice, jak Załęże.

Dziś, dzięki systemowemu wsparciu tego zaangażowania przez miasto, „Anioły" nie są już tylko grupą wolontariuszy, ale profesjonalną organizacją prowadzącą m.in. specjalistyczne świetlice terapeutyczne, kluby młodzieżowe oraz unikalny w skali kraju program pracy podwórkowej. To modelowy przykład partnerstwa, w którym miasto dostarcza zasoby, a organizacja – unikalną wiedzę i relacje z mieszkańcami.

To dopiero początek

Współpraca Miasta Katowice z organizacjami pozarządowymi to proces ciągły, oparty na wzajemnym uczeniu się. Ostatnie lata pokazują, że sektor NGO stał się w Katowicach dojrzałym, merytorycznym partnerem, a przykład „Domu Aniołów Stróżów" dowodzi, że stabilne wsparcie samorządu pozwala organizacjom budować trwałe systemy pomocy.

Katowice są dziś miastem, w którym głos sektora społecznego jest słyszalny, a jego rola w budowaniu nowoczesnej metropolii – nie do przecenienia. Pozwala to tworzyć przestrzeń wspólnoty opartej na dialogu i wzajemnym wsparciu, a największymi beneficjentami tej sytuacji są sami mieszkańcy.

Katowice/34435242

eprasa.pl 78f2f2c83a

eprasa.pl 78f2f2c83a

Urodzinowy test w Tarnowskich Górach

Miasto ludzi i dla ludzi

Stu uczniów ze szkół średnich w Tarnowskich Górach wzięło udział w teście wiedzy o mieście. Najlepsi dobrych odpowiedzi udzielili błyskawicznie.

Przemysław Jedlecki

• **Zwycięzcy testu: Marta Świtała, Jakub Pisula i Wojciech Wawrzyńczak**
FOT. GRZEGORZ CELEJEWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

My nie oczekujemy, że nagle w naszym mieście wyrosną wielkie szklane wieżowce, jak np. Empire State Building w Nowym Jorku. Tarnowskie Góry to miasto, które ma być przyjazne, dostępne, dobre do normalnego, codziennego życia. To ważne i tym się zajmujemy, by miejskie usługi były na odpowiednim poziomie

ARKADIUSZ CZECH
burmistrz Tarnowskich Gór

Test wiedzy o Tarnowskich Górach zorganizowaliśmy z okazji 500. urodzin miasta.

30 kwietnia 1526 r. książę opolski Jan II oraz margrabia Ansbach i książę karniowski Jerzy Hohenzollern nadali przywilej wolności górniczej (Bergfreiheit) na terenie swoich włości. Spisane po niemiecku uprawnienia zachęciły gwarków – głównie z okolic księstwa Ansbach i Olkusza – do osiedlania się w rejonie dzisiejszych Tarnowskich Gór. Tę datę uznaje się za historyczny początek Tarnowskich Gór.

Tarnowskie Góry świętowanie urodzin rozpoczęły już w kwietniu, ale wiele będzie się działo przez cały rok. Kulminacyjnym punktem są trzydniowe Gwarki.

„Wyborcza" z okazji urodzin miasta postanowiła zorganizować test wiedzy o Tarnowskich Górach dla uczniów tutejszych szkół średnich. Zaczęliśmy od przypomnienia w serii artykułów najważniejszych informacji o mieście, jego historii i mieszkańcach. Młodzież mogła się przygotować do testu, ponieważ odpowiedzi na wszystkie pytania, które w nim zadaliśmy, znajdowały się właśnie w naszych tekstach.

Pytań było 40. Uczestnicy spośród trzech możliwych do wyboru odpowiedzi mieli wskazać dobrą. Zaś na rozwiązanie testu było aż 40 minut. Okazało się, że czasu było aż nadto, ponieważ najszybsi test wypełnili w mniej niż dwie minuty. Osoby, które potrzebowały czasu najwięcej, pracę zakończyły góra po 10 minutach.

Pytaliśmy m.in. o to, o jakim miejscu wspominał w bulli papież Innocenty III (o Reptach), sprawdziliśmy też, czy młodzież pamiętała, z jakiej huty żelaza pochodziła uruchomiona w Tarnowskich Górach maszyna parowa (Penydarren). Warto było też wiedzieć, kim był Alfons Kopia (działaczem Stowarzyszenia Miłośników Historii i Zabytków Ziemi Tarnogórskiej).

Spośród uczestników testu znakomita większość udzieliła dobrej odpowiedzi na ponad połowę pytań, zaś 20 osób znało odpowiedzi na ponad 30 pytań.

MARTA BYŁA NAJLEPSZA

Najlepiej test napisała Marta Świtała z II LO im. Stanisława Staszica. Prawidłowo odpowiedziała na 39 pytań i zajęło jej to mniej niż pięć i pół minuty.

Marta nie ukrywała radości z wygranej, choć po odebraniu dyplomu i czeku na 2 tys. zł nie była jeszcze pewna, na co przeznaczy wygraną. – W szkole biorę udział w projekcie, który polega na poznawaniu lokalnej historii, dzięki temu było mi łatwiej przyswoić wiedzę. Czytałam teksty w „Wyborczej", ale też sięgałam po inne materiały. Choć przyznam, nie byłam pewna odpowiedzi na pytanie, jaką powierzchnię mają miejskie schrony – mówi Marta, która chodzi do trzeciej klasy o profilu matematyczno-fizycznym.

Drugie miejsce zajął Jakub Pisula z Zespołu Szkół Chemiczno-Medycznych. Znał odpowiedzi na 38 pytań, a test oddał po trzech minutach. Tyle samo punktów miał jego kolega ze szkoły Wojciech Wawrzyńczak, ale test wypełnił po nieco ponad sześciu minutach. Stąd trzecie miejsce. Obaj przyznali, że przygotowania nie zabrały im zbyt wiele czasu. Dobrą metodą na uczenie się o mieście było odsłuchiwanie artykułów „Wyborczej" np. podczas gry na komputerze.

Nagrodą za drugie miejsce na podium był tysiąc złotych, za trzecie – 500 zł.

Dyplomy i symboliczne czeki uczniom wręczył Arkadiusz Czech, burmistrz Tarnowskich Gór.

– Mówiłem kiedyś, że Tarnowskie Góry to nie tylko miasto srebra, ale przede wszystkim miasto ludzi. To nasi mieszkańcy stanowią największy potencjał Tarnowskich Gór. To oni są skarbem – ocenia burmistrz. Dodaje, że zaskoczyło go to, że młodzież tak szybko i dobrze odpowiadała na pytania o 500-letnią historię Tarnowskich Gór: – Jestem zachwycony tym, jak sobie poradzili.

Na urodziny życzy miastu dalszego spokojnego rozwoju. – My nie oczekujemy, że nagle w naszym mieście wyrosną wielkie szklane wieżowce, jak np. Empire State Building w Nowym Jorku. Tarnowskie Góry to miasto, które ma być przyjazne, dostępne, dobre do normalnego, codziennego życia. To ważne i tym się zajmujemy, by miejskie usługi były na odpowiednim poziomie. Po cichu marzę, by lepiej było, jeśli chodzi o ochronę zdrowia. Przy czym te kwestie od naszego samorządu praktycznie wcale nie zależą, choć jak najbardziej dotyczą mieszkańców – mówi Arkadiusz Czech.

KRÓTKA HISTORIA TARNOWSKICH GÓR

Tarnowskie Góry zawdzięczają swoje istnienie bogactwom ziemi: rudom ołowiu, srebra, cynku i żelaza. Legenda mówi, że pierwszą bryłę kruszcu srebronośnego wyorał chłop Rybka ok. 1490 roku. Zaczęli przybywać osadnicy, powstały pierwsze osady górnicze. Na gruntach wsi Tarnowice powstają „gory" (po staropolsku), czyli kopalnie – stąd nazwa miasta Tarnowskie Góry.

Ówczesny właściciel tych ziem Jan II Dobry, książę opolski, oraz margrabia Jerzy Hohenzollern von Ansbach w 1526 roku nadali powstającemu miastu przywilej wspierający górnictwo, tj. „akt wolności górniczej". W tym samym roku prawdopodobnie „gród gwarków" otrzymał prawa miejskie, a w dwa lata później ogłoszony został tzw. „Ordunek gorny".

W 1529 roku powstał w mieście Urząd Górniczy. Był to okres szybkiego rozwoju górnictwa rud srebronośnych oraz miasta, w którym równie intensywnie rozwijały się handel i rzemiosło. Wtedy wybudowano wiele do dziś istniejących kamienic. W połowie XVI wieku Tarnowskie Góry były nie tylko największym ośrodkiem górnictwa kruszcowego na Górnym Śląsku, ale także jednym z największych w Europie. 25 lipca 1562 roku Jerzy Fryderyk von Ansbach nadał Tarnowskim Górom herb oraz potwierdził wszystkie wcześniejsze przywileje.

Wielu zwolenników znalazła tu reformacja. Jej utrwalenie nastąpiło po śmierci księcia Jana II (1532), kiedy miasto przeszło pod panowanie Hohenzollernów. W 1529 roku zwolennicy reformacji wybudowali pierwszy drewniany kościół, a w dwa lata później na jego miejscu – murowany. W 1531 roku utworzono różnowierczą szkołę, której rektorem na przełomie XVI i XVII wieków był Daniel Franconius, wybitny ariański pedagog i poeta.

PRZEŁOMOWA WOJNA

W mieście odbywały się spotkania literatów protestanckich, organizowane pod patronatem jednego z czołowych śląskich luteran – Andrzeja Kochcickiego. Gościli tu m.in. Walenty Roździeński i Szymon Pistorius. Świetności miasta kres położyła wojna trzydziestoletnia, która toczyła się w latach 1618-1648.

W 1676 roku w Tarnowskich Górach wybuchła zaraza, która ustąpiła po „procesji błagalnej" do Piekar. Na pamiątkę tego zdarzenia tarnogórzanie zobowiązali się udawać corocznie w niedzielę po 2 lipca do Sanktuarium Matki Boskiej Piekarskiej. Tradycja ta trwa do dzisiaj.

16 grudnia 1740 roku wkroczeniem wojsk pruskich na Śląsk rozpoczęły się wojny śląskie. Po zakończeniu pierwszej z nich w 1742 roku miasto przeszło spod panowania austriackiego w ręce pruskie. Sytuacji tej nie zmieniły dwie kolejne wojny. Rozpoczęte w drugiej połowie XVIII wieku poszukiwania kruszców uwieńczone zostały powodzeniem, co zaowocowało ponownym rozwojem górnictwa. W latach 80. tego wieku powstaje rządowa kopalnia i huta „Fryderyk" – nazwana od królewskiego imienia. W kopalni w 1788 roku uruchomiona została jedna z pierwszych na kontynencie europejskim, sprowadzona z Anglii, maszyna parowa do odwadniania wyrobisk górniczych.

NOWA RZECZYWISTOŚĆ

Wiek XIX wiąże się z ponownym ożywieniem miasta. W 1803 roku otwarto pierwszą szkołę górniczą, kilkanaście lat później wydrążono nową sztolnię „Fryderyk", założono drukarnię, wybrukowano rynek i ulice Krakowską i Lubliniecką, założono nowe fabryki i hutę żelaza, rozpoczęto budowę wodociągów miejskich. W 1857 r. uruchomiono pierwszą linię kolejową do Opola. Rozwój miasta przypieczętowało powstanie w 1873 r. starostwa tarnogórskiego.

Z upływem lat wyczerpały się zasoby rud i na początku XX wieku skończyło się wydobywanie kruszcu. W 1922 roku w wyniku Powstań Śląskich i plebiscytu miasto zostało włączone do Polski. W nowej rzeczywistości Tarnowskie Góry nadal były siedzibą powiatu. Tę rolę miasto spełniało również po II wojnie światowej aż do 1975 roku. Status powiatu Tarnowskie Góry odzyskały po reformie administracyjnej 1 stycznia 1999 roku. ●

eprasa.pl 78f2f2c83a

Nowe przedstawienie w Teatrze Śląskim w Katowicach

Hamlet o sercu z węgla

To spektakl, w którym może się przejrzeć i zjednoczyć cała śląska brać. A pozostali – zobaczyć w tej historii pragnienie tej pierwszej: bycia zauważonym, docenionym, uznanym.

• **W wizualnej części zostajemy sprowadzeni w dół: na gruba, czyli na kopalnię, pomiędzy jej ciemne, niebezpieczne chodniki**

FOT. PRZEMYSLAW JENDROSKA

Marta Odziomek-Pawlikowska

Ostatnio „Hamletów" ci u nas dostatek. Widziałam już w tym roku dwie realizacje z teatrów w Tychach i Sosnowcu. Jestem też pod wrażeniem „Hamneta", ale nie filmu, tylko książki Maggie O'Farrell, w szczególności jej zakończenia, kiedy grający na scenie ducha króla sam William Szekspir zamienia się symbolicznie na miejsca ze swoim niedawno zmarłym synem, Hamnetem/Hamletem.

REŻYSER DUCHEM SPEKTAKLU

W spektaklu Teatru Śląskiego w reżyserii Roberta Talarczyka duchem jest sam reżyser (choć będzie grał tę postać wymiennie z Mirosławem Książkiem). Ubrany w długi czarny mantel (płaszcz) na wzór górniczego munduru galowego napomina swojego syna, by ten nie zapominał.

Śmiem twierdzić, że ma pamiętać nie tylko o ojcu i dokonanej zbrodni, ale także o tym, skąd jest, jakie jest jego dziedzictwo i w jakim języku się komunikuje.

Jak wiemy, Hamletowi nie będzie to dane, bo zginie. Przekazuje więc ów obowiązek swojemu przyjacielowi, Horacjowi. Ten w spektaklu Talarczyka zo-

REKLAMA Katowice/34434717

eprasa.pl 78f2f2c83a

staje w finałowej scenie wepchnięty do muzealnej gabloty z nałożonym na głowę czako pozbawionym piór.

Jakże to wymowny obraz. Czyżbyśmy oglądali ostatniego na tej ziemi, zajętej przez Fortynbrasa, żywego Ślązaka? Scena ta, pozbawiona słów, ale ze złowieszczą muzyką w tle, jest jak krzyk niezgody, jak jęk przestrogi dla publiczności. Nie dajmy umrzeć Ślązkowi i śląskiemu językowi.

GODKA JEST BOHATEREM

Ten język, naszo ślonsko godka, jest jednym z bohaterów spektaklu. O ile nie najważniejszym i – co jest moją subiektywną opinią – najciekawszym.

To język – jak udowodnił niedowiarkom spektakl – wzruszający, żywy, dosadny, szorstki, czasem prosty, innym razem skomplikowany, posiłkujący się innymi językami, ale osobny. Potrafiący nazywać różne stany emocjonalne i opowiadać o uniwersalnym ludzkim doświadczeniu, będący blisko istoty życia. Jakie to cenne – być blisko tego, co najważniejsze. A „Hamlet" jest między innymi o tym i język śląski, którym godajom bohaterowie, mocno akcentuje tę zależność.

To piękny język, na dźwięk którego się wzruszam, bo to język też moich przodków, a wielu z nich już obok mnie nie ma. Ale też język, którego zaczęłam się wstydzić, kiedy nauczycielka w podstawówce zwróciła mi uwagę, bym w szkole posługiwała się polskim. No więc przestałam go używać, dziś czasem wymsknie mi się jakieś śląskie słowo w rozmowie z najbliższą rodziną.

Ale teatr to, prócz języka, także obrazy. W tej wizualnej części oczywiście zostajemy sprowadzeni w dół: na gruba, czyli na kopalnię, pomiędzy jej ciemne, niebezpieczne chodniki. Pomysł to banalny, ale – tak sobie myślę – chyba nie mógł pojawić się inny, trzeba było wykorzystać ten górniczy entourage.

Naszo ślonsko godka jest jednym z bohaterów spektaklu. To język wzruszający, żywy, dosadny, szorstki, czasem prosty, innym razem skomplikowany, posiłkujący się innymi językami, ale osobny

Zanim pojawi się tekst, oglądamy scenkę między dwojgiem zakochanych w sobie młodych ludzi, która nie kończy się happy endem – ona po nim rozpacza. Być może to zapowiedź nieudanej relacji między Hamletem i Ofelią, ale być może kwintesencja górniczego losu, który potoczył się nieszczęśliwie: ukochana zostaje sama, jego zabrała ziemia, kiedy był na szychcie.

HAMLET Z GÓRNICZEJ RODZINY

W tym podziemnym świecie rozgrywa się akcja najpopularniejszego prawdopodobnie dramatu wszech czasów. Hamlet to syn z górniczej rodziny, z czarną kurtką wysadzaną złotymi guzikami i oczami podciągniętymi czarną kreską. Dwór z kolei nosi szaty w kolorach flagi Górnego Śląska: żółte i ciemnoniebieskie. To zapewne nowość wprowadzona przez aktualnego króla Danii, przypuszczam, że za starego Hamleta było inaczej, bardziej na górniczą modłę (bo duch króla tak się nosi).

Urzekły mnie niektóre, ciemne jak węgiel sceny, które rozjaśniało jedynie białe, punktowe światło czołówek. Odegrane w ten sposób spotkania z duchem króla nabierały interesującego kontekstu. Udanym pomysłem było także wykorzystanie motywu ze zwisającymi na linach kostiumami – w ten sposób górnicy zostawiali swoje ubrania, które następnie podwieszano pod sufitami łaźni łańcuszkowych.

Nie przekonała mnie scena z występami trupy aktorskiej – pantomima rozgrywająca się do ciężkiej, heavy metalowej muzyki czy ta, nawiązująca do tradycji górniczej karczmy, podczas której dochodzi do pojedynku między Hamletem a Laertesem.

Ta pierwsza tylko produkowała niepotrzebny chaos, druga zupełnie nie pasowała do grozy ostatnich wydarzeń. Nie wiem też, dlaczego Ofelia od początku była tak niestabilna emocjonalnie i tak przerysowana, choć gra Eweliny Adamskiej-Porczyk, która się w nią wcielała, była magnetyzująca, sensualna, bardzo poruszająca.

POLONIUSZ JAK ŚLĄSKA MATKA

Tak, ten spektakl nie miałby racji bytu, gdyby nie aktorzy. Przede wszystkim ci, którzy wyssali język śląski z mlekiem matki, ale i ci, którzy się godki nauczyli. Oczywiście nie do przebicia byli: Dariusz Chojnacki jako Horacjo (ciągle nie wiem, dlaczego się tak od początku chichrał), Barbara Lubos-Rokita w roli wpierw statecznej i zamkniętej, a potem zrozpaczonej Gertrudy, Grażyna Bułka, która zagrała Poloniusza. I zagrała go wybornie, właściwie ukradła wszystkim – według mnie – pierwszą część spektaklu. Moje oczy były bardzo często skierowane na Poloniusza: cwanego, wyrachowanego, rządzącego w domu żelazną ręką, posiadającego w sobie cechy i śląskiego ojca, i śląskiej matki (bo przecież w śląskim domu porządku pilnuje kobieta).

Jakoś do siebie podobni, ale jakże inni byli Klaudiusz i właśnie Hamlet. Ten pierwszy, grany przez Marcina Gawła, stanowił przeciwieństwo przybranego syna – raz wyniosły, to znów rubaszny, poważny i wesoły, odważny, ale czegoś się lękający. A jak sobie poradził Paweł Kempa w tytułowej roli? Sądzę, że uniósł ją na swoich barkach, wypadł bardzo przyzwoicie, w szczególności w drugiej części spektaklu. Można było z zainteresowaniem obserwować rozwój jego postaci – od niepewnej i rozedrganej, przez wściekłą, żądną zemsty, po gorzko refleksyjną. Potrafił być zarówno księciem Danii, jak i synem górnika i ten dualizm ładnie tu wybrzmiał.

REKTORZY NA SCENIE

Rozmowa kopidołów (grabarzy), do której zaangażowano obecnego rektora Uniwersytetu Śląskiego, Ryszarda Koziołka i profesora Tadeusza Sławka, byłego rektora tej uczelni, stanowiła pewnego rodzaju eksperyment z udziałem – jakby nie było – amatorów. Ktoś może zapytać: po co to? Odpowiem tak: może po to, żeby dać znak: środowisko akademickie, intelektualiści, naukowcy, humaniści są gotowi, by przyjąć język śląski w poczet innych języków.

Nie mogę jeszcze nie wspomnieć o pewnym duecie, czyli Rosencrantzu i Guildensternie, przyjaciołach Hamleta, których z finezją zagrali Jan Jakubik i Aleksandra Przybył. Jakże trafny to pomysł, by uczynić z nich parę wyzwolonych, cieszących się życiem studenciaków. Każde ich pojawienie się wnosiło w ten ciemny świat powiew swobody i artyzmu.

Można powiedzieć, że ten „Hamlet", którego premiera odbyła się w połowie maja w Teatrze Śląskim to nowy rozdział w historii, która zaczęła się od „Cholonka" w Korezie (a być może jeszcze wcześniej, tylko już o tym nie pamiętamy) i wnet zajęła inne regionalne sceny. Historii spektakli o Śląsku i po śląsku, przywracających nam głos, ważność i sprawczość. Ale „Tragedyjo Hamleta, ksiyncia Dynymarku" sięga jeszcze dalej. Pokazuje, że również kanon literacki, nie tylko tutejsza lokalność, może wybrzmiewać tym naszym głosem.

Moja przygoda ze śląskim „Hamletem" się nie skończyła. Zabrałam go do domu, bo można kupić wydaną przez wydawnictwo Biblioteki Śląskiej książkę z tłumaczeniem „Hamleta" na śląski, którego słuchaliśmy podczas premiery (były też polskie napisy – w tłumaczeniu Tadeusza Sławka). Dokonał go przepięknie Mirosława Syniawa (wcześniej także przetłumaczył „Tkoczy" Hauptmanna). Będę sobie czytać i rozkoszować się słowami, słowami, słowami – to jest: godką, godką, godką. ●

1KA

OGŁOSZENIE PŁATNE Katowice/34436936

SPÓŁDZIELNIA MIESZKANIOWA „SILESIA"
z siedzibą w Katowicach ul. Głuszców 9
ogłasza przetarg nieograniczony na wykonanie zadania pn.:

1) **Opracowanie dokumentacji technicznej na modernizację instalacji wodociągowej przeciwpożarowej dla budynku mieszkalnego przy ul. Radockiego 152 w Katowicach, dz. 35/6, w celu wykonania rozdziału zasilania w wodę na cele bytowe i przeciwpożarowe, zgodnie z warunkami przyłączenia do sieci wodociągowej z dnia 2 marca 2026r. wydane przez Katoawickie Wodociągi S.A.**
2) **Wykonanie modernizacji instalacji wodociągowej przeciwpożarowej dla budynku mieszkalnego przy ul. Radockiego 152 w Katowicach, dz. 35/6.**

Dodatkowych informacji udzielają pracownicy Działu Remontów tel. (32) 202-80-34 wew. 3 lub Działu Inspektorów Nadzoru wew. 6.

Specyfikacja Istotnych Warunków Zamówienia będzie dostępna w siedzibie Spółdzielni w Katowicach przy ul. Głuszców 9 pokój nr 6 lub drogą elektroniczną tj.: remonty@smsilesia.pl po wcześniejszym zgłoszeniu.

OGŁOSZENIE PŁATNE Katowice/34436642

Prezydent Miasta Mysłowice informuje:

Na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Miasta Mysłowice, na II piętrze oraz na stronie internetowej www.myslowice.pl, BIP **podano do publicznej wiadomości szczegółowe wykazy nieruchomości stanowiących własność Gminy Mysłowice przeznaczonych do:**

dzierżawy:
- zawarcia na okres trzech lat umowy dzierżawy nieruchomości niezabudowanej, położonej przy ulicy Cegielnianej, stanowiącej własność Gminy Mysłowice – z przeznaczeniem pod cele rekreacyjne (przedłużenie dzierżawy), zarządzenie 254,
- zawarcia na okres trzech lat umowy dzierżawy nieruchomości niezabudowanej, położonej przy ulicy Poli Gojawiczyńskiej, stanowiącej własność Gminy Mysłowice - z przeznaczeniem na dojście (chodnik), zieleń izolacyjna, (przedłużenie dzierżawy), zarządzenie 255,
- zawarcia na okres trzech lat umowy dzierżawy nieruchomości niezabudowanej, położonej przy ulicy Bernarda Świerczyny, stanowiącej własność Gminy Mysłowice – z przeznaczeniem pod cele składowe (kontenery), pole manewrowe – wewnętrzny układ komunikacyjny (przedłużenie dzierżawy), zarządzenie 256.

termin wywieszenia: 29.05.2026r.do 19.06.2026r.

sprzedaży w drodze bezprzetargowej:
- lokalu mieszkalnego nr 25 znajdującego się w budynku mieszkalnym wielorodzinnym przy ul. F.Chopina 13 w Mysłowicach, stanowiącego własność Gminy Mysłowice, wyznaczonego do sprzedaży w drodze bezprzetargowej na rzecz najemcy wraz z pomieszczeniem przynależnym oraz udziałem w częściach wspólnych budynku oraz sprzedażą ułamkowej części gruntu jako prawa związanego z lokalem, zarządzenie 258,
- lokalu mieszkalnego nr 19 znajdującego się w budynku mieszkalnym wielorodzinnym przy ul. Katowickiej 29A w Mysłowicach, stanowiącego własność Gminy Mysłowice, wyznaczonego do sprzedaży w drodze bezprzetargowej na rzecz najemców wraz z pomieszczeniem przynależnym i udziałem w częściach wspólnych budynku oraz sprzedażą ułamkowej części gruntu jako prawa związanego z lokalem, zarządzenie 257,
- lokalu mieszkalnego nr 30 znajdującego się w budynku mieszkalnym wielorodzinnym przy ul. Armii Krajowej 25 w Mysłowicach, stanowiącego własność Gminy Mysłowice, wyznaczonego do sprzedaży w drodze bezprzetargowej na rzecz najemców wraz z pomieszczeniem przynależnym i udziałem w częściach wspólnych budynku oraz sprzedażą ułamkowej części gruntu jako prawa związanego z lokalem, zarządzenie 245,
- lokalu mieszkalnego nr 56 znajdującego się w budynku mieszkalnym wielorodzinnym przy ul. Armii Krajowej 12 w Mysłowicach, stanowiącego własność Gminy Mysłowice, wyznaczonego do sprzedaży w drodze bezprzetargowej na rzecz najemcy wraz z pomieszczeniem przynależnym i udziałem w częściach wspólnych budynku oraz sprzedażą ułamkowej części gruntu jako prawa związanego z lokalem, zarządzenie 246,
- lokalu mieszkalnego nr 9 znajdującego się w budynku mieszkalnym wielorodzinnym przy ul. Armii Krajowej 12C w Mysłowicach, stanowiącego własność Gminy Mysłowice, wyznaczonego do sprzedaży w drodze bezprzetargowej na rzecz najemcy wraz z pomieszczeniem przynależnym i udziałem w częściach wspólnych budynku oraz sprzedażą ułamkowej części gruntu jako prawa związanego z lokalem, zarządzenie 239,
- lokalu mieszkalnego nr 21 znajdującego się w budynku mieszkalnym wielorodzinnym przy ul. W. Korfantego 17A w Mysłowicach, stanowiącego własność Gminy Mysłowice, wyznaczonego do sprzedaży w drodze bezprzetargowej na rzecz najemcy wraz z udziałem w częściach wspólnych budynku oraz sprzedażą ułamkowej części gruntu jako prawa związanego z lokalem, zarządzenie 240,
- lokalu mieszkalnego nr 43 znajdującego się w budynku mieszkalnym wielorodzinnym przy ul. Armii Krajowej 10 w Mysłowicach, stanowiącego własność Gminy Mysłowice, wyznaczonego do sprzedaży w drodze bezprzetargowej na rzecz najemcy wraz z udziałem w częściach wspólnych budynku oraz sprzedażą ułamkowej części gruntu jako prawa związanego z lokalem, zarządzenie 243,
- lokalu mieszkalnego nr 5 znajdującego się w budynku mieszkalnym wielorodzinnym przy ul. Brzezińskiej 55A w Mysłowicach, stanowiącego własność Gminy Mysłowice, wyznaczonego do sprzedaży w drodze bezprzetargowej na rzecz najemcy wraz z pomieszczeniem przynależnym i udziałem w częściach wspólnych budynku oraz sprzedażą ułamkowej części gruntu jako prawa związanego z lokalem, zarządzenie 242,
- lokalu mieszkalnego nr 18 znajdującego się w budynku mieszkalnym wielorodzinnym przy ul. Armii Krajowej 14A w Mysłowicach, stanowiącego własność Gminy Mysłowice, wyznaczonego do sprzedaży w drodze bezprzetargowej na rzecz najemcy wraz z pomieszczeniem przynależnym i udziałem w częściach wspólnych budynku oraz sprzedażą ułamkowej części gruntu jako prawa związanego z lokalem, zarządzenie 241.

Osoby, którym na podstawie art. 34 ust. 1 pkt. 1 i pkt. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami (tekst jednolity Dz. U. z 2026r. poz. 399), przysługuje pierwszeństwo w nabyciu wyżej opisanej nieruchomości Gminy Mysłowice, mogą w terminie 6 tygodni, licząc od dnia wywieszenia niniejszego wykazu, złożyć wniosek o jej nabycie.

termin wywieszenia: 29.05.2026.10.07.2026r.

eprasa.pl 78f2f2c83a

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY

- Czy to Shakespeare napisał te wszystkie arcydzieła? Rozmowa z najsłynniejszym szekspirologiem świata Stephenem Greenblattem
- To miała być optymistyczna rozmowa o sukcesie. Agata Romaniuk opowiada Tomaszowi Kwaśniewskiemu o tym, jak to się stało, że utrzymuje się z pisania książek
- Tragiczna i bezwzględna.Zapowiedziała w książce własną śmierć i słowa dotrzymała. Pół roku po publikacji przedawkowała tabletki nasenne. Portret Tove Ditlevsen

Zamów magazyn z darmową dostawą na: **Prenumerata24.pl** Więcej na: **Wyborcza.pl/ksiazki**

eprasa.pl 78f2f2c83a

KATOWICKIE CMENTARZE KOMUNALNE

POMOC W ORGANIZOWANIU POGRZEBÓW

ul. Murckowska 9
40-266 Katowice

CAŁODOBOWE USŁUGI
tel.: 32 255 21 32,
32 255 15 51, 607 399 321

mail: kck@kck.katowice.pl

Katowice/34414054

Prezydentowi Katowic

Marcinowi Krupie

składamy wyrazy głębokiego współczucia z powodu śmierci

Teścia

Przyjaciele z kierownictwa Urzędu Miasta Katowice

www.nekrologi.wyborcza.pl/34436956

PREZYDENT MIASTA BĘDZINA

informuje, iż na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu Miejskiego w Będzinie przy ul. 11 Listopada 20 wywieszone zostało Zarządzenie nr 0050.204.2026 z dnia 22.05.2026 r. w sprawie sprzedaży lokali mieszkalnych w formie bezprzetargowej na rzecz ich najemców, stanowiących własność Gminy Będzin z jednoczesną sprzedażą prawa własności ułamkowej części gruntu i podania do publicznej wiadomości wykazu lokali mieszkalnych przeznaczonych do sprzedaży.

Katowice/34436282

INFORMACJA

Burmistrz Miasta Lędziny
informuje,

iż na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu Miasta Lędziny przy Lędzińskiej 55, 43-143 Lędziny, a także na stronach internetowych tut. Urzędu www.ledziny.pl - **na okres 21 dni, tj. od dnia 29.05.2026 r. do dnia 18.06.2026 r.** zamieszczone zostały niżej wymienione wykazy:

a) wykaz nieruchomości będących własnością Gminy Lędziny, przeznaczonych do zbycia w drodze przetargu – działka nr 170/22 o pow. 0,0028 ha nr 171/22 o pow. 0,0083 ha, położone w Lędzinach, obręb Smardzowice, przy ul. Spokojnej – Załącznik do Zarządzenia Nr ***0050.539.2026*** Burmistrza Miasta Lędziny z ***dn. 25.05.2026 r.***
b) wykaz nieruchomości będącej własnością Gminy Lędziny, przeznaczonej do zbycia w drodze przetargu – działka nr 3126/51 o pow. 0,0805 ha wraz z udziałem 1/3 części działki nr 3124/51 o pow. 0,0414 ha, położone w Lędzinach, obręb Smardzowice, przy ul. Spokojnej – Załącznik do Zarządzenia Nr ***0050.540.2026*** Burmistrza Miasta Lędziny z ***dn. 25.05.2026 r.***

Pełna treść ww. zarządzeń dostępna jest na stronie internetowej Urzędu Miasta Lędziny www.ledziny.pl.

Katowice/34436441

INFORMACJA DLA UŻYTKOWNIKÓW PŁATNEGO ODCINKA AUTOSTRADY A4 KATOWICE – KRAKÓW

W związku z budową Miejsc Obsługi Podróżnych oraz przebudową odwodnienia na koncesyjnym odcinku autostrady A4, w czerwcu 2026 r. na odcinku pomiędzy Węzłem Rudno a PPO Balice na obu jezdniach, to jest w kierunku Krakowa oraz Katowic, na długości 1 km obowiązywać będzie zmieniona organizacja ruchu. Ruch odbywać się będzie dwoma zawężonymi pasami ruchu i przy ograniczeniu prędkości.

Ponadto, pomiędzy Węzłami Jeleń i Byczyna na długości 2 km zawężona będzie jezdnia w kierunku Katowic – ruch odbywać się będzie dwoma pasami ruchu, przy ograniczeniu prędkości.

Szczegółowe informacje są na bieżąco publikowane na stronach internetowych: **www.a4info.pl**, **www.ia4.pl**, na platformie X: **www.twitter.com/A4KatKra** oraz w **Punktach Informacji Drogowej.**

Przepraszamy za utrudnienia i prosimy o ostrożną jazdę.

Eurovia Polska S.A. – Wykonawca robót

Kraków/34436798

Chorzowska Spółdzielnia Mieszkaniowa w Chorzowie,
ul. Kopalniana 4A

ogłasza przetarg nieograniczony na ustanowienie odrębnej własności lokali mieszkalnych

LP	ADRES LOKALU	POW.UŻ.	OPIS	PARAMETRY ENERGETYCZNE LOKALU		CENA WYWOŁAWCZA STANOWIĄCA WARTOŚĆ NIERUCHOMOŚCI
1.	**ul. Farnej 9/4**	**66,10 m²**	2 pokoje, kuchnia z oknem, łazienka z wc, przedpokój, pomieszczenie gospodarcze II piętro, **ogrzewanie piecowe węglowe z obowiązkiem niezwłocznej zmiany źródła ciepła przez nabywcę.**	Zwolnienie z obowiązku sporządzenia świadectwa charakterystyki energetycznej dla części budynku, zgodnie z art. 3 ust. 4 pkt 1 ustawy z dnia 29.08.2014 r. o charakterystyce energetycznej budynków (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 101 z późn. zm.)		**255 684,00 zł**
2.	**ul. Łagiewnicka 112/2**	**51,60 m²**	2 pokoje, kuchnia, łazienka, wc, przedpokój, 2 komórki, parter, **ogrzewanie centralne**	Wskaźnik rocznego zapotrzebowania na energię użytkową	EU=117,12 kWh/(m² rok)	**349 526,00 zł**
				Wskaźnik rocznego zapotrzebowania na energię końcową	EK=162,90 kWh/(m² rok)	
				Wskaźnik rocznego zapotrzebowania na nieodnawialną energię pierwotną	EP=143,70 kWh/(m² rok)	
				Jednostkowa wielkość emisji CO_2	E_{co2}=0,0427 t CO_2/(m² rok)	
				Udział odnawialnych źródeł energii w rocznym zapotrzebowaniu na energię końcową	U_{OZE} = 0,00 %	

OFERTY
- termin składania ofert do dnia **17.06.2026 r. do godz. 15:00**
- miejsce składania ofert: **Sekretariat Spółdzielni ul. Kopalniana 4A, pok. 29**
- oferty powinny być sporządzone wg wzoru stanowiącego załącznik nr 1 do Regulaminu określającego tryb i zasady przetargu na ustanowienie odrębnej własności lokalu mieszkalnego
- wzór oferty dostępny na stronie internetowej www.chsm.com.pl lub w siedzibie Spółdzielni przy ul. Kopalnianej 4A w Chorzowie – Dział Członkowsko-Mieszkaniowy

WADIUM:
- termin wpłaty wadium: **23.06.2026 r.**
- nr rachunku bankowego do wpłaty wadium: **BP PKO O/Chorzów nr 09 1020 2368 0000 2002 0022 8445,** wadium uznaje się za wpłacone z chwilą uznania środków na rachunku bankowym Spółdzielni
- **wysokość wadium wynosi:**
  - **ul. Farna 9/4: 25 600,00 zł**
  - **ul. Łagiewnicka 112/2: 35 000,00 zł**

PRZETARG:
- przetarg na w/w lokale odbędzie się w dniu: **24.06.2026 r., w pokoju nr 28, w siedzibie Spółdzielni przy ul. Kopalnianej 4A**
  - **ul. Farna 9/4: godz. 11:00**
  - **ul. Łagiewnicka 112/2: godz. 11:30**
- w przypadku nieobecności oferenta jego oferta nie będzie otwarta i oferent nie bierze udziału w przetargu
- w przypadku wielości ofert Spółdzielnia zastrzega sobie możliwość zmiany miejsca rozstrzygnięcia przetargu.

INFORMACJE DODATKOWE:
- adres kancelarii notarialnej, w której po przetargu zostaną zawarte akty notarialne: **Kancelaria Notarialna Danuty Bańczyk, Chorzów, ul. Wolności 16/4**
- Regulamin określający warunki przetargu dostępny jest do wglądu w Dziale Członkowsko-Mieszkaniowym Spółdzielni oraz na stronie internetowej www.chsm.com.pl

KONTAKT W SPRAWIE PRZETARGU I OGLĘDZIN LOKALU:
- sprawy formalne: Dział Członkowsko-Mieszkaniowy: ul. Kopalniana 4A, 41-500 Chorzów, tel. 32 241-52-08 wew. 301, 302, 304, 305,
- sprawy finansowe: Dział Opłat: ul. Kopalniana 4A, 41-500 Chorzów, tel. 32 241-52-08
  - **ul. Farna 9/4** wew. 314,
  - **ul. Łagiewnicka 112/2 :** wew. 317,
- sprawy techniczne i oględziny lokalu :
  - **ul. Farna 9/4 -** Administracja Osiedla „Chorzów Batory": ul. Strzybnego 4, 41-506 Chorzów, tel. 32 246-46-12, 32 246-12-84,
  - **ul. Łagiewnicka 112/2 -** Administracja Osiedla „Żołnierzy-Września": ul. J. Lompy 11, 41-500 Chorzów, tel. 32 241-59-83,

Spółdzielnia może odstąpić od przetargu na każdym etapie bez podania przyczyn.

Katowice/34436390

KSSE
Katowicka Specjalna Strefa Ekonomiczna

Wyciąg z Ogłoszenia o I przetargu pisemnym nieograniczonym na sprzedaż nieruchomości

Katowicka Specjalna Strefa Ekonomiczna

działając w imieniu Prezydenta Miasta Jaworzno, na podstawie art. 12 ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o wspieraniu nowych inwestycji (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 459), w oparciu o zarządzenie Prezydenta Miasta Jaworzna Nr ON.0050.235.2026 z dnia 26 maja 2026 r. oraz na podstawie ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. z 2026 r. poz.399) i § 3 ust. 1 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 r. w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 2213),

informuje,

że na stronie internetowej Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej S.A. www.ksse.pl oraz w siedzibie Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej S.A., na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Jaworznie www.bip.jaworzno.pl, w zakładce „Komunikaty i obwieszczenia" – „Nieruchomości" oraz na tablicy ogłoszeń w budynku głównym Urzędu Miejskiego w Jaworznie przy ul. Grunwaldzkiej 33, zostało podane do publicznej wiadomości ogłoszenie o:

I przetargu pisemnym nieograniczonym na sprzedaż prawa własności nieruchomości gruntowej stanowiącej własność Gminy Miejskiej Jaworzno

1. Przedmiotem przetargu jest **prawo własności nieruchomości składającej się z działek gminnych nr 3833/566 o pow. 5,9076 ha, 3833/514 o pow. 0,0080 ha i 3833/517 o pow. 0,0082 ha, obręb geodezyjny Jeleń miasta Jaworzna, położonej przy ul. Rozwojowej w Jaworznie, objętej księgą wieczystą Nr KA1J/00030902/3, prowadzoną w Sądzie Rejonowym w Jaworznie – Wydziale V Ksiąg Wieczystych.**

2. Nieruchomość nie jest obciążona ograniczonymi prawami rzeczowymi oraz nie jest przedmiotem zobowiązań poza ograniczeniami w sposobie korzystania z nieruchomości (działka 3833/566) zapisanymi w Dziale III księgi wieczystej **Nr KA1J/00030902/3**.

3. Zgodnie z ustaleniami **miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Dąb" w Jaworznie –** etap I zatwierdzonego Uchwałą Nr XIV/195/2015 Rady Miejskiej w Jaworznie z dnia 26 listopada 2015 r. (Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dnia 9 grudnia 2015 r. poz. 6657), obowiązującego od 23 grudnia 2015 r., przedmiotowa nieruchomość położona jest głównie na terenie oznaczonym symbolem **4PU** – **tereny produkcyjno–usługowe** i w niewielkiej części na terenie oznaczonym **KDGP – Teren drogi publicznej klasy „główna ruchu przyśpieszonego".**

   Szczegółowe informacje w przedmiocie obowiązującego dla przedmiotowej nieruchomości planu zagospodarowania przestrzennego oraz dopuszczalnego sposobu jej zagospodarowania uzyskać można w Wydziale Urbanistyki i Architektury Urzędu Miejskiego w Jaworznie, ul. Grunwaldzka 52 (tel. 32 61 81 624).

   Ponadto miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dostępny jest na publicznym portalu planistycznym Miasta Jaworzna.

   Termin zagospodarowania nieruchomości: wykonanie i oddanie do użytkowania obiektów w terminie 5 lat od wydania nieruchomości, potwierdzone decyzją pozwalającą na użytkowanie obiektu.

4. **Cena wywoławcza nieruchomości: 7.223.700,00 zł netto** (siedem milionów dwieście dwadzieścia trzy tysiące siedemset złotych).
   Do ceny nieruchomości uzyskanej w przetargu zostanie doliczony należny podatek VAT wg stawki obowiązującej w dacie sprzedaży (aktualnie stawka ta wynosi 23%). Oferowana cena nabycia nieruchomości musi być wyższa od ceny wywoławczej.

5. Przetarg na sprzedaż nieruchomości odbędzie się **w dniu 31.07.2026 r. o godz. 10.00 w siedzibie Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej S.A. w Katowicach przy ul. Wojewódzkiej 42.**

6. **Warunki uczestnictwa w przetargu:**
   1) **złożenie pisemnej oferty** w dwóch egzemplarzach w zaklejonej kopercie z napisem: „Przetarg – prawo własności działek 3833/566, 3833/514 i 3833/517, obr. geod. Jeleń m. Jaworzna" w siedzibie organizatora przetargu w Katowicach przy ul. Wojewódzkiej 42, w terminie do dnia **22.07.2026 r. do godz. 16:00**
   2) **wniesienie w pieniądzu do dnia 22.07.2026 r. wadium w wysokości 1.083.555,00 zł** (słownie: jeden milion osiemdziesiąt trzy tysiące pięćset pięćdziesiąt pięć złotych), na rachunek Urzędu Miejskiego w Jaworznie prowadzony **w Banku Handlowym w Warszawie S.A. NRB 51 1030 1159 0000 0000 9206 6029 SUMY DEPOZYTOWE, z dopiskiem: „Przetarg pisemny – nieruchomość 6ha obr. Jeleń". Za potwierdzenie wpłaty przyjmuje się datę uznania rachunku bankowego Urzędu Miejskiego w Jaworznie**.

7. Szczegółowe informacje dot. procedury przetargowej uzyskać można w siedzibie Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej S.A. Podstrefy Sosnowiecko-Dąbrowskiej w Sosnowcu, ul. Żytnia 8, tel. 32 298 89 69 oraz w Wydziale Obrotu Nieruchomościami Urzędu Miejskiego w Jaworznie, Plac Górników 5, pok. 19, tel. 32 618 16 36.

Kraj/34436645

eprasa.pl 78f2f2c83a

13.06.2026

POLSKA STOLICA KULTURY

BB 2026 Bielsko-Biała Polska Stolica Kultury

MAGIA GÓR

FESTIWAL GÓRSKI

CENTRUM EDUKACJI EKOLOGICZNEJ EKOSYNTEZA, UL. GROTOWA 11 BIELSKO-BIAŁA

11:00 Spacery górskie z przewodnikami Akademickiego Koła Przewodników Górskich w Bielsku-Białej (wstęp wolny)

15:00 – 18:00 Bieg Górski GOPR – Rodzinne Zawody na Orientację

14:00 – 20:00 **Warsztaty dla dzieci i dorosłych:**

- Klub Wysokogórski Bielsko-Biała
- Speleoklub w Bielsku-Białej
- Grupa Beskidzka GOPR
- Placówka Straży Granicznej im. 3. Pułku Strzelców Podhalańskich w Bielsku-Białej
- Warsztaty rowerowe na torze przeszkód dla najmłodszych

14:00 – 20:00 **Prelekcje Ludzi Gór:**

- Karolina Tuszyńska „W Australii też są góry, czyli moja podróż przez Tasmanię”
- Bartek Ziemski „Everest & Lhotse na nartach” – relacja z wyprawy
- Weronika Łukaszewska i Sławomir Sanocki „Łuk Karpat zimą”
- Piotr Pustelnik „Góry moimi oczami”

20:00 Prezentacja rzeźb z udziałem artystów Jana Sajdaka i Oskara Zięty kurator: Justyna Weronika Łabądź

20:30 Koncert Kapela Hanki Wójciak

Pełny program:

Ekosynteza Centrum Edukacji Ekologicznej w Bielsku-Białej

Bielskie Centrum Kultury im. Marii Koterbskiej

Klub Wysokogórski Bielsko-Biała

Grupa Beskidzka GOPR

Speleoklub Bielsko-Biała

Śląski Oddział PCK

Iceland Liechtenstein Norway grants

Narodowe Centrum Kultury

Miasto Bielsko-Biała

Projekt "Polskie Stolice Kultury 2026-2028 "korzysta z dofinansowania o wartości 3 000 000 € otrzymanego od Islandii, Liechtensteinu i Norwegii w ramach funduszy EOG. Celem projektu jest wzmocnienie roli kultury w strategiach rozwoju społeczno-gospodarczego miast piastujących tytuł Polskiej Stolicy Kultury.

Katowice/34433638

KAL 1

eprasa.pl 78f2f2c83a

wyborcza
KRAKÓW
TYGODNIK

Piątek, 29 maja 2026 | Redaktorka prowadząca **Magdalena Mach**

krakow.wyborcza.pl | Kontakt z redakcją: krakow@wyborcza.pl

Po odwołaniu Aleksandra Miszalskiego

Prawica idzie po miasta

Prawica nie kryje, że odwołanie Aleksandra Miszalskiego to początek fali referendalnej w Polsce. W kolejce czekają Rzeszów, Lublin, Kielce, Gliwice czy Białystok. – Po przegranej w Krakowie Donald Tusk jest w poważnych opałach. To źle wróży Koalicji Obywatelskiej – mówi prof. Anna Siewierska z Uniwersytetu Rzeszowskiego.

Anna Kolet

Tuż po ogłoszeniu oficjalnych wyników niedzielnego referendum, zgodnie z którymi prezydent Aleksander Miszalski stracił urząd prezydenta Krakowa, na Rynku Głównym ustawili się najważniejsi politycy PiS z Przemysławem Czarnkiem na czele.

– To początek wielkiej fali, która przetoczy się przez Polskę i zakończy odwołaniem samego Tuska. Dziś mamy do czynienia z odejściem „Tuska krakowskiego", ale to zakończy się odejściem i Donalda Tuska, bo rządy jego koalicji 13 grudnia są postrzegane tak samo, jak rządy Miszalskiego – grzmiał w poniedziałek kandydat PiS na premiera.

Będzie efekcie domina?

Ten przekaz rozlał się w prawicowych mediach, które na paskach od kilku dni krzyczą o odwołaniu przez mieszkańców „krakowskiego Tuska", a politycy zapraszani do programów wieszczą „efekt domina" i początek fali, która wymiecie z miast „zabetonowane kliki urzędniczo-polityczne".

Prof. Anna Siewierska, politolożka z Uniwersytetu Rzeszowskiego, prognozuje, że fala referendalna faktycznie może ruszyć przez Polskę. – Na Krakowie przetestowano pewien model walki politycznej, który teraz może być zastosowany w innych miastach – mówi.

Politolożka tłumaczy, że w kampanii referendalnej mieliśmy do czynienia z wojną na algorytmy, których Koalicja Obywatelska nie opanowała.

– Popełniono bardzo wiele błędów, a ze strony przeciwników Miszalskiego było to bardzo sprawnie przeprowadzone. I musiało zaskakująco dużo kosztować. Nie jestem w stanie oszacować ile, ale czegoś takiego nie robią przypadkowe osoby, tylko wyspecjalizowane firmy – ocenia. I dodaje, że w referendum byli zaangażowani zwykli mieszkańcy, ale od strony promocyjno-logistycznej stała za tym organizacja lub partia, która miała odpowiednie zasoby finansowe. – Dlatego myślę, że chodziło o przetestowanie pewnych rozwiązań po to, by je zaaplikować w innych miastach – podkreśla.

• **Beata Szydło w poniedziałek na Rynku Głównym w Krakowie**
FOT JAKUB WŁODEK / AGENCJA WYBORCZA.PL

Dla Koalicji Obywatelskiej ma jedną radę: – Donald Tusk jest w opałach. Jego ekipa od promocji i mediów społecznościowych powinna dokładnie przeanalizować przypadek Krakowa, by uniknąć podobnych błędów w innych miastach.

Konrad Fijołek też może zostać odwołany?

Na pierwszy ogień może pójść Rzeszów. Już w poniedziałek rano Jacek Strojny, rzeszowski radny z klubu Razem dla Rzeszowa, zapowiedział złożenie wniosku o odwołanie prezydenta miasta Konrada Fijołka. Ten co prawda startował z własnego komitetu, ale z poparciem PO, PSL i Lewicy.

– Referendum w Krakowie pokazało siłę i determinację mieszkańców. To, że są w stanie się obudzić i zdecydować o losie miasta – mówi „Wyborczej" Jacek Strojny. Podał przy tym kilka argumentów za odwołaniem Fijołka. To pogarszający się stan finansów miasta, próba przepchnięcia zamiany po zaniżonej wartości działek miejskich, czy utajnienie planu ogólnego.

Jeśli nie uda się odwołanie prezydenta przez radę miasta, pozostanie zebranie podpisów mieszkańców o przeprowadzenie referendum. W przypadku Rzeszowa taki wniosek musiałoby poprzeć ok. 18 tys. mieszkańców.

Tu także może być referendum

Zdaniem Łukasza Pawłowskiego z Ogólnopolskiej Grupy Badawczej, taki scenariusz jest możliwy. Już w 2024 roku przygotował on listę miast, w których może dojść do skutecznego odwołania władz. Znalazł się na niej Kraków, ale także Zabrze, w którym w ubiegłym roku mieszkańcy w referendum pokazali czerwoną kartkę prezydentce z KO. Jak powstała lista?

– Analizowaliśmy wyniki po wyborach samorządowych i zauważyliśmy lukę pomiędzy frekwencją, jaka była w wyborach parlamentarnych czy prezydenckich, w których mamy dużą grupę zmobilizowanych wyborców politycznych. Tam, gdzie była ona wyjątkowo niska, dziś progi referendalne też są niskie. Ta luka stworzyła niebezpieczną przestrzeń dla prezydentów miast – tłumaczy Pawłowski.

Przykładem może być Wrocław, w którym próg referendalny wynosi ok. 22 proc., czyli 10 punktów procentowych mniej, niż w poprzedniej kadencji, a wyborców PiS i Konfederacji starczyłoby do tego, by referendum było ważne, co zapewne skutkowałoby odwołaniem prezydenta Jacka Sutryka.

Ekspert zwraca jednak uwagę na to, że referendum przeprowadza się po to, by po odwołaniu włodarza wygrać przyspieszone wybory. – Dlatego nie wierzę w taki zryw w Warszawie, Poznaniu, Gdańsku czy Łodzi, bo tam obecnego prezydenta związanego z KO może zastąpić tylko inna osoba z tego samego środowiska. W tych ośrodkach przewaga polityczna na rzecz Koalicji jest zbyt duża i nie ma realnej siły, która uwierzyłaby, że może wygrać przyspieszone wybory – mówi szef OGB.

W Krakowie partia prawicowa też nigdy nie sięgnęła po władzę, ale – jak zwraca uwagę Pawłowski – jest tu Łukasz Gibała, który w 2024 roku przegrał z Miszalskim o włos i teraz będzie faworytem w nadchodzących wyborach.

Zdaniem Łukasza Pawłowskiego referendum z powodzeniem mogłoby się odbyć w Rzeszowie, Lublinie, Kielcach, Gliwicach czy Białymstoku.

– To są miasta z niskim progiem, w których po referendum mógłby wygrać ktoś z obozu konserwatywnego lub lokalnego środowiska politycznego – zaznacza Łukasz Pawłowski. ●

Nie wierzę w taki zryw w Warszawie, Poznaniu, Gdańsku czy Łodzi, bo tam obecnego prezydenta związanego z KO może zastąpić tylko inna osoba z tego samego środowiska

ŁUKASZ PAWŁOWSKI
Ogólnopolska Grupa Badawcza

Teraz czas na Mszanę Dolną? ▶ **2**
Prezydenta odwołali mieszkańcy spoza centrum Krakowa ▶ **3**

eprasa.pl 78f2f2c83a

Po referendum w Krakowie czas na Mszanę Dolną?

Wzajemne usuwanie władzy

Referendalna bomba tyka już nie tylko w Krakowie. Polityczne trzęsienie ziemi może przejść także przez gminę Mszana Dolna. W tle są oskarżenia o łamanie prawa, sądy, sztuczna inteligencja i internetowa wojna.

Piotr Starmach

• **Niewykluczone, że jeszcze w tym roku mieszkańców tej małopolskiej gminy czeka referendum** FOT. PIOTR STARMACH

Polityczny spór w Mszanie Dolnej wchodzi na zupełnie nieznany góralom poziom. Po miesiącach konfliktu pomiędzy wójtem Mirosławem Cichorzem a radnymi doszło do sytuacji, która jeszcze niedawno wydawała się trudna do wyobrażenia: obie strony chcą wzajemnie siebie odwołać.

KOLEJNE REFERENDUM

Wszystko dzieje się chwilę po głośnym referendum w Krakowie, w którym mieszkańcy zdecydowali o odwołaniu prezydenta miasta Aleksandra Miszalskiego. Podobne polityczne trzęsienie ziemi może teraz przejść przez jedną z największych gmin powiatu limanowskiego.

Podczas ubiegłotygodniowej sesji radni uruchomili procedurę referendum w sprawie odwołania wójta Mszany Dolnej. Uchwała przeszła dziewięcioma głosami. To zdecydowana większość całego gremium, bo w głosowaniu uczestniczyło czternastu radnych. Teraz przewodniczący rady przekaże informację o wyniku głosowania komisarzowi wyborczemu.

Lista zarzutów wobec wójta jest długa i bardzo mocna. W uzasadnieniu uchwały pojawiły się oskarżenia o niegospodarność, przekroczenie uprawnień, rażące łamanie prawa, działanie na szkodę rady gminy czy paraliżowanie jej prac poprzez częste zwoływanie sesji nadzwyczajnych. Radni zarzucają włodarzowi również forsowanie projektów, które nie miały większościowego poparcia, oraz ingerowanie w kompetencje przewodniczącego rady.

„Atmosfera pracy w urzędzie gminy jest nieakceptowalna, doszło do masowych zwolnień pracowników, które nie były uzasadnione merytorycznie, co poskutkowało tym, że gmina weszła w spory sądowe i będzie musiała zapłacić odszkodowania" – czytamy w treści uzasadnienia.

Do sprawy odniósł się już wójt gminy, Mirosław Cichorz. „Żaden z tych punktów nie ma nic wspólnego z rzeczywistością. Wypunktuję i rozliczę ich z każdego tego słowa. W moim odczuciu jest to naruszenie mojego dobrego imienia, to, co wrzucili w uzasadnieniu" – oświadczył w portalach społecznościowych.

WOJNA MIĘDZY WÓJTEM A RADNYMI

I jednocześnie... zachęca do wzięcia udziału w głosowaniu w sprawie jego odwołania.

„Jeśli w tym referendum okaże się, że jednak chcecie, abym dalej był wójtem gminy Mszana Dolna, referendum okaże się ważne, a ja dalej będę wójtem gminy, to rada zostanie z automatu rozwiązana" – przekonuje Cichorz.

Broni nie zmierzają składać zwolennicy wójta. Jeszcze zanim rada uruchomiła procedurę referendum, w gminie rozpoczęła się akcja zbierania podpisów pod odwołaniem samych radnych. Za inicjatywą stoją działacze związani z Mirosławem Cichorzem oraz jego rodziną. W składzie komitetu referendalnego znalazła się m.in. żona wójta.

Sytuacja zaczyna przypominać polityczny paradoks. Obóz wójta próbuje doprowadzić do usunięcia rady gminy, podczas gdy rada równolegle chce pozbawić stanowiska wójta. Mieszkańcy obserwują bezprecedensowy pojedynek, w którym obie strony próbują nawzajem wyeliminować przeciwnika przy pomocy referendum.

– Jesteśmy hitem internetu. Od kilku miesięcy żaden serial nie cieszy się większą popularnością, niż sesje naszej rady gminy. Nawet znajomi z Krakowa dzwonią i pytają, co się u nas wyprawia – żalą się mieszkańcy zagórzańskich wsi.

Konflikt narastał od dawna i dziś obejmuje praktycznie wszystkie obszary działania samorządu. Spory notorycznie wybuchają wokół inwestycji, wydatków, sposobu prowadzenia sesji, kompetencji przewodniczącego rady, polityki kadrowej magistratu czy komunikacji prowadzonej przez wójta w portalach społecznościowych. W efekcie praca urzędu jest praktycznie sparaliżowana.

DWIE SESJE JEDNOCZEŚNIE I PROKURATURA

Do kulminacji doszło 1 kwietnia, w czyli prima aprilis. Obrady, które z powodu remontu budynku urzędu gminy od kilku miesięcy odbywały się gościnnie w sąsiednim gmachu urzędu miasta, zwołano na wniosek wójta. Po kilku dniach wójt wypowiedział urzędowi umowę najmu sali ze skutkiem natychmiastowym i ogłosił, że sesja odbędzie się w budynku Sezam – należącym jeszcze do niedawna do Spółdzielni Samopomoc Chłopska – którego zakup bada obecnie prokuratura.

1 kwietnia w gminie odbyły się równocześnie dwie sesje rady. U wójta byli radni, którzy go popierają, a w urzędzie miasta – opozycja

Problem polegał na tym, że zgodnie ze statutem gminy zawiadomienie o sesji może publikować wyłącznie przewodniczący rady, a nie wójt. Według radnych nie został też zachowany wymagany siedmiodniowy termin poinformowania o obradach, dlatego część z nich uznała zwołanie sesji przez wójta za niezgodne z procedurami.

Ostatecznie 1 kwietnia w gminie odbyły się równocześnie dwie sesje rady. U wójta byli radni, którzy go popierają, a w urzędzie miasta – opozycja. W obydwu miejscach nie było kworum.

– Proponowaliśmy polubowne zakończenie sporu, ale wójt odrzucił tę możliwość. Jego działania pokazują, że zamiast szukać porozumienia, podtrzymuje atmosferę konfliktu – mówią „Wyborczej" radni.

Ogromne emocje budzi także internetowa działalność wójta. Zarówno Mirosław Cichorz, jak i jego sympatycy zaczęli wykorzystywać sztuczną inteligencję do tworzenia materiałów uderzających w radnych opozycji.

ATAK Z POMOCĄ AI

Największe poruszenie wywołał wygenerowany przez AI utwór stylizowany na ciężkie, metalowe brzmienie. W piosence pojawiały się personalne przytyki pod adresem konkretnych radnych, a całość była utrzymana w agresywnym, prześmiewczym klimacie. W tle pojawiały się przebitki z sesji rady gminy, a internauci szybko zaczęli masowo udostępniać nagranie.

– Można odnieść wrażenie, że próbuje on radę zdyscyplinować, ośmieszyć, obrazić i poniżyć. To nie jest akceptowalny sposób współdziałania dwóch niezależnych organów w gminie – komentuje Jan Chorągwicki, przewodniczący rady gminy. W rozmowie z „Wyborczą" wójt stwierdza, że nie ma sobie nic do zarzucenia. – Robi się wielkie halo, bo wójt opublikował film czy utwór, który pokazuje oblicze tej rady. Na litość boską, radni to nie są małe dzieci, które trzeba tylko głaskać – mówi.

Na tym jednak nie koniec. Część radnych zdecydowała się skierować sprawę do sądu. Agnieszka Zawadzka i Rafał Kubowicz pozwali wójta za naruszenie dóbr osobistych po tym, jak opublikował ich zdjęcia z napisem „hejter" i oskarżał ich o prowadzenie anonimowych kont służących do atakowania go w internecie. Domagają się przeprosin oraz wpłaty 20 tys. zł na cel społeczny.

– To jest taki zagórzański Łukaszenka. Jemu się wydaje, że jest na Białorusi – nie gryzie się w język radny Rafał Kubowicz.

Jeżeli sympatykom wójta uda się zebrać wymaganą liczbę podpisów, niewykluczone, że mieszkańcy gminy jednego dnia będą głosować zarówno nad odwołaniem wójta, jak i rady gminy. Kiedy? Termin pozostaje nieznany.

OGŁOSZENIE PŁATNE Kraków/34436798

INFORMACJA DLA UŻYTKOWNIKÓW PŁATNEGO ODCINKA AUTOSTRADY A4 KATOWICE – KRAKÓW

W związku z budową Miejsc Obsługi Podróżnych oraz przebudową odwodnienia na koncesyjnym odcinku autostrady A4, w czerwcu 2026 r. na odcinku pomiędzy Węzłem Rudno a PPO Balice na obu jezdniach, to jest w kierunku Krakowa oraz Katowic, na długości 1 km obowiązywać będzie zmieniona organizacja ruchu. Ruch odbywać się będzie dwoma zawężonymi pasami ruchu i przy ograniczeniu prędkości.

Ponadto, pomiędzy Węzłami Jeleń i Byczyna na długości 2 km zawężona będzie jezdnia w kierunku Katowic – ruch odbywać się będzie dwoma pasami ruchu, przy ograniczeniu prędkości.

Szczegółowe informacje są na bieżąco publikowane na stronach internetowych: **www.a4info.pl**, **www.ia4.pl**, na platformie X: **www.twitter.com/A4KatKra** oraz w **Punktach Informacji Drogowej.**

Przepraszamy za utrudnienia i prosimy o ostrożną jazdę.

Eurovia Polska S.A. – Wykonawca robót

OGŁOSZENIE PŁATNE Kraków/34436888

Informacja Burmistrza Gminy Krzeszowice

W dniach **29.05.2026 r. do 10.07.2026 r.** na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Krzeszowicach: www.bip.malopolska.pl/umkrzeszowice (zakładki: Zamówienia publiczne i ogłoszenia – > Ogłoszenia różne – > 2026) oraz na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu przy ul. Grunwaldzkiej 4 (parter – ściana pomiędzy pok. nr 4 i 5)

zamieszcza się wykazy nieruchomości przeznaczonych do zbycia dotyczące:

– dz. nr. 860/31, 860/46, 860/76, 860/80 obr. Krzeszowice;
– dz. nr. 727/2 obr. Krzeszowice.

Osoby, którym przysługuje roszczenie o nabycie w/w nieruchomości z mocy Ustawy o gospodarce nieruchomościami lub odrębnych przepisów oraz poprzedni właściciele zbywanych nieruchomości pozbawieni prawa ich własności przed dniem 5 grudnia 1990 r. albo ich spadkobiercy mają pierwszeństwo jej nabyciu za cenę podaną w wykazie nieruchomości przeznaczonych do zbycia, pod warunkiem złożenia wniosków o nabycie w terminie 6 tygodni licząc od dnia wywieszenia wykazu, tj. do dnia 10.07.2026 r.

1KR

eprasa.pl 78f2f2c83a

Po referendum w Krakowie

Prezydenta odwołali mieszkańcy spoza centrum

Gdyby tylko mieszkańcy centrum Krakowa decydowali w niedzielnym referendum, to Aleksander Miszalski pozostałby prezydentem miasta.

Bartłomiej Kuraś

Frekwencyjny próg ważności niedzielnego referendum wynosił 26,98 proc. uprawnionych do głosowania w przypadku prezydenta oraz 30,59 proc. w głosowaniu dotyczącym przyszłości rady miasta.

Nawoływania do bojkotu

Zgodnie z ustawą o referendum lokalnym głosowanie jest ważne, gdy udział w nim weźmie co najmniej trzy piąte liczby osób uczestniczących wcześniej w wyborze danego organu. W przypadku prezydenta Krakowa próg wyniósł 158 555 uczestników (obliczony w stosunku do drugiej tury samorządowych wyborów prezydenckich w Krakowie), a dla rady miasta – 179 792.

Strategia zwolenników Aleksandra Miszalskiego sprowadzała się do nawoływania do bojkotu referendum, tak, by nie przekroczyć wymaganego progu frekwencji. Okazała się nieskuteczna, nie doceniono możliwości mobilizacji elektoratu nieprzychylnego Koalicji Obywatelskiej, który w konserwatywnym w dużej mierze Krakowie, wcale nie jest mały. Pokazały to wyniki poprzednich wyborów w tym mieście, zarówno na szczeblu centralnym, jak i samorządowym.

W końcu to z Krakowa pochodzą Andrzej Duda, Małgorzata Wassermann, Ryszard Terlecki, Konrad Berkowicz czy Barbara Nowak. Beata Szydło była pod Wawelem szefową lokalnych struktur PiS, a Grzegorz Braun zdobył tu mandat w ostatnich wyborach do Parlamentu Europejskiego. Karol Nawrocki w wyborach na prezydenta Polski dostał w Krakowie 37,84 proc. głosów.

Referendum w Krakowie

Frekwencja w komisjach wyborczych w sprawie odwołania Prezydenta Miasta Krakowa przed upływem kadencji. Próg ważności wynosił 26,98 proc.

■ Powyżej wymaganego progu ■ Poniżej wymaganego progu

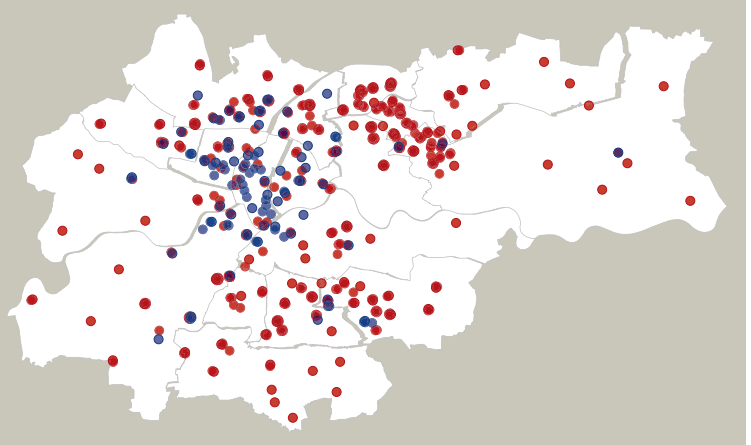

ŹRÓDŁO: PKW; MAPA: DANUTA PAWŁOWSKA BIQDATA.WYBORCZA.PL

Frekwencja referendalna

W poniedziałek okazało się, że frekwencja w niedzielnym referendum za odwołaniem prezydenta miasta wyniosła 29,99 procent. Za odwołaniem Aleksandra Miszalskiego zagłosowało 171 581 osób, przeciwko – 3631.

W głosowaniu w sprawie odwołania Rady Miasta Krakowa, w której większość ma KO i Nowa Lewica, frekwencja wyniosła z kolei 29,97 procent. Czyli za mało. Za odwołaniem rady głosowało 168 010 osób, przeciwko – 6713.

Z danych z komisji wynika, że gdyby to tylko mieszkańcy centrum decydowali w niedzielnym referendum, Aleksander Miszalski pozostałby prezydentem Krakowa. Wymagana frekwencja nie została przekroczona w wielu lokalach wyborczych w dzielnicach Stare Miasto, Grzegórzki i Krowodrza. Zdecydowanie większa, ponad 30 procent, była w Nowej Hucie, na Prądniku, Woli Duchackiej, w Bronowicach i Prokocimiu.

Zwolennicy odwołania Miszalskiego z pewnością zdawali sobie sprawę, na podstawie wyników wcześniejszych wyborów, że to w tych dzielnicach mogą zmobilizować chętnych do głosowania. To tam pojawiło się więcej plakatów komitetu referendalnego niż w centrum miasta.

Niebawem kolejne wybory

Takie preferencje wyborcze osób głosujących za odwołaniem prezydenta miasta z Koalicji Obywatelskiej w znacznej mierze pokrywają się z wynikami ostatnich wyborów w Krakowie. Zarówno tych centralnych, jak i samorządowych, w których kandydaci PiS i Konfederacji osiągali lepsze wyniki w dzielnicach poza centrum miasta. Stare Miasto, Krowodrza, czy Grzegórzki częściej wybierają kandydatów Koalicji Obywatelskiej.

Około 30-procentowa frekwencja, przy bojkocie referendum przez zwolenników Aleksandra Miszalskiego, pokazuje też, że prawicowy elektorat pozostaje zmobilizowany. A to powinno dać do myślenia Koalicji Obywatelskiej rządzącej obecnie naszym krajem. Nawoływanie do nieuczestniczenia w referendum, aby przez małą frekwencję spowodować jego nieważność, okazało się działaniem szkodzącym prezydentowi z KO.

Otwarte pozostaje teraz pytanie, kto go zastąpi. Kolejne wybory w Krakowie mają się odbyć na przełomie lata i jesieni.

wyborcza.pl

• **Więcej czytaj na krakow.wyborcza.pl**

REKLAMA

Wrocław/34433609

1 KR

eprasa.pl 78f2f2c83a

Lista posad związana z urzędem marszałkowskim

Milionowe nagrody i praca dla swoich

Córka posła, kolega Beaty Szydło, były członek Młodzieży Wszechpolskiej. – Jeszcze nigdy wcześniej skala zatrudnienia partyjnych notabli nie była tak duża. To praktycznie ośmiornica pisowska – twierdzi radny sejmiku z KO Krzysztof Nowak. Rekordzista zarobił w ubiegłym roku blisko 600 tysięcy złotych.

Anna Kolet

O miękkim lądowaniu „tłustych kotów PiS", po przegranych wyborach parlamentarnych, pisaliśmy już w 2024 roku. Pokazaliśmy wówczas przypadki ponad 20 małopolskich działaczy, którzy po oddaniu władzy przez partię Jarosława Kaczyńskiego musieli pożegnać się ze stołkami w spółkach Skarbu Państwa, ale znaleźli zatrudnienie w jednostkach podległych marszałkowi. Lista pęcznieje z miesiąca na miesiąc i dziś liczy już blisko 70 nazwisk.

MARSZAŁEK SPŁACA DŁUGI

W województwie małopolskim od 2018 roku rządzi PiS. Marszałkiem jest teraz Łukasz Smółka, który wcześniej był m.in. szefem gabinetu politycznego ministra infrastruktury Andrzeja Adamczyka (obaj pochodzą z Krzeszowic). Został wybrany małopolskim marszałkiem w 2024 roku po tym, jak pięciokrotnie przepadła kandydatura posła Łukasza Kmity. Przeciwko Kmicie (wyznaczonemu na to stanowisko przez Jarosława Kaczyńskiego) zbuntowało się kilkoro radnych PiS. Trzymiesięczny spór pokazał ostre podziały w partii. Radnych pogodził dopiero Smółka, który – jak zauważa radny Krzysztof Nowak – musi teraz spłacać polityczne długi, obdzielając posadami przedstawicieli każdej ze zwaśnionych frakcji.

„Rodzina PiS na swoim" – taką nazwę nosi lista z nazwiskami osób związanych z partią, która trafiła w ręce radnego KO Krzysztofa Nowaka. – Co ciekawe, otrzymałem ją od osoby związanej z PiS, co pokazuje, że nawet w szeregach tej partii rodzi się bunt przeciwko kolesiostwu – tłumaczy Nowak. I dodaje: – Jeszcze nigdy wcześniej skala zatrudnienia partyjnych notabli nie była tak duża. I nie mówimy tu o podrzędnych stanowiskach, ale o stanowiskach lukratywnych. To praktycznie ośmiornica pisowska w województwie małopolskim.

Na liście wymienionych jest 68 nazwisk, obok stanowisko, jakie objęła dana osoba po ostatnich wyborach i opis tego, czym zasłużyła się dla partii.

APOLLO FILM DLA DZIAŁACZY

Na pierwszym miejscu wymieniony jest cały zarząd spółki Apollo Film, operatora krakowskiego Kina Kijów, a oprócz tego zarządzającego czterema nieruchomościami: budynkiem dawnego kina Świt w Krakowie, dawnego kina Hel w Radomiu, biurowca w Krakowie, budynku po kinie Atlantic, gdzie prywatna firma prowadzi centrum fitnessu.

Prezesem Apollo film jest Jakub Dziedzic, lokalny działacz PiS, który w 2024 r. bez powodzenia startował do Rady Miasta Krakowa. W ubiegłym roku zarobił w spółce ponad 162 tys. zł.

Jego zastępcą został Jakub Cieśla, skarbnik PiS-u w okręgu krakowskim, radny dzielnicy XV Mistrzejowice, a wcześniej przewodniczący Forum Młodych PiS w Krakowie, wicedyrektor w Małopolskiej Agencji Rozwoju Regionalnego i prezes TBS „Krak-System", którego większościowym udziałowcem jest spółka skarbu państwa Chemobudowa-Kraków. W ubiegłym roku Cieśla zarobił ponad 139 tys. zł.

Pięcioosobowa rada nadzorcza Apollo Film w całości złożona jest z „samych swoich". Zasiadają w niej: były krakowski radny PiS Krzysztof Durek; radny PiS z powiatu chrzanowskiego Krzysztof Kasperek; Krzysztof Tenerowicz, kiedyś wysoko postawiony członek Młodzieży Wszechpolskiej, związany także z Ruchem Narodowym, w latach 2010-2014 małopolski radny Suwerennej (wówczas Solidarnej) Polski, bliski współpracownik Adama Andruszkiewicza, który w rządzie PiS był wiceministrem cyfryzacji, a potem wiceministrem w Kancelarii Premiera. Jest przewodniczącym rady z rocznym wynagrodzeniem ponad 22 tys. zł; były tarnowski radny PiS Kazimierz Żurowski; oraz Radosław Pobol, były radny sejmiku województwa dolnośląskiego i były radny w Głogowie, który za rządów PiS był prezesem w spółce Tauron Dystrybucja.

RODZINA W SZPITALACH

Działacze związani z PiS obsiedli też posady w małopolskich szpitalach podległych marszałkowi. I tak:

Piotr Kopijasz, brat Iwony Gibas z zarządu Województwa Małopolskiego został dyrektorem Wojewódzkiego Szpitala Psychiatrycznego w Andrychowie.

Aleksander Wierzba, związany ze środowiskiem byłej premier Beaty Szydło, od maja ubiegłego roku kieruje Małopolskim Szpitalem Rehabilitacyjnym w Krzeszowicach. Wcześniej był m.in. członkiem rady nadzorczej w spółce Energa Operator, wiceprezesem ds. marketingu i rozwoju biznesu w GSU Polisa S.A oraz nadsztygarem ds. BHP w KWK Piast. Co ciekawe, jak informował lokalny portal, Wierzba nie ma doświadczenia w zarządzaniu placówkami służby zdrowia, ale ogłoszony przez marszałka konkurs na to stanowisko nie zawierał takiego wymogu.

Była posłanka PiS Anna Czech jest dyrektorką Szpitala Wojewódzkiego im. św. Łukasza w Tarnowie.

Radny PiS powiatu krakowskiego Michał Tochowicz został dyrektorem Szpitala Klinicznego im. dr. Józefa Babińskiego w Krakowie.

W Szpitalu Specjalistycznym im. Ludwika Rydygiera w Krakowie prezesem zarządu jest Artur Asztabski, który z ramienia PiS bez powodzenia startował w wyborach do sejmiku województwa małopolskiego. Jest rekordzistą, jeśli chodzi o wynagrodzenia. W ubiegłym roku zarobił blisko 600 tys. zł, z czego 418 tys. zł to jego wynagrodzenie stałe, a ponad 174 tys. zł wynagrodzenie zmienne (czyli premia).

W radzie nadzorczej zasiadają: Michał Roehlich, były przewodniczący klubu radnych PiS w Radzie Miasta Wieliczka, obecny zastępca burmistrza Wieliczki, za rządów PiS prezes spółki skarbu państwa Kopalnia Soli Wieliczka Turystyka; Damian Konieczny, były radny PiS z Wieliczki, były prezes Kopalni Wieliczka Wsparcie; Marcin Szuba, związany ze środowiskiem Zbigniewa Ziobry (był szefem jego dawnego stowarzyszenia Katon, a za rządów PiS zasiadał w radzie nadzorczej PZU). Jako przewodniczący rady nadzorczej dostał w ubiegłym roku ponad 52 tys. zł.

Zdzisław Filip, jeden z najbliższych przyjaciół Beaty Szydło, jej kolega ze szkolnej ławki, został członkiem rady nadzorczej w spółce Małopolskie Parki Zdrowia, w której w ubiegłym roku zarobił blisko 43 tys. zł. Wcześniej był członkiem rady nadzorczej Portu Lotniczego Balice oraz prezesem Tauron Wydobycie.

Kolejna spółka podległa marszałkowi to Małopolska Kolumna Transportu Sanitarnego. Prezesem jest tam Sebastian Mucha, tarnowski radny PiS. W ubiegłym roku zarobił ponad 245 tys. zł. W radzie nadzorczej zasiada Beata Kijak, córka posła PiS Wie-

Miliony na nagrody

6,5

MLN ZŁ

• Tyle pieniędzy przeznaczono w latach 2023-2025 na nagrody dla kadry kierowniczej urzędu marszałkowskiego. Średnio na osobę wypada po niemal 40 tys. zł rocznie

eprasa.pl 78f2f2c83a

• **Łukasz Smółka w lipcu 2024 roku**

FOT. KONRAD KOZŁOWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

sława Krajewskiego (z wynagrodzeniem za ubiegły rok w wysokości 26,4 tys. zł).

NOWE WŁADZE MARR

Zmiany zaszły również w Małopolskiej Agencji Rozwoju Regionalnego. Prezesem został Marcin Kozik z Jaworzna, były radny PiS w sejmiku śląskim, który w 2019 r. bezskutecznie kandydował do Sejmu z list tej partii. W ubiegłym roku marszałek Smółka powołał go też do Rady ds. Sektora Kosmicznego. W MARR zarobił w 2025 r. prawie 280 tys. zł.

Wiceprezesem MARR jest Witold Olech, były doradca Beaty Szydło, szara eminencja PiS w Małopolsce, który wcześniej zasiadał m.in. w zarządach spółek z grupy Tauron. Jego wynagrodzenie za ubiegły rok to ponad 271 tys. zł.

Kolejnym wiceprezesem MARR jest od niedawna Tomasz Tomala, były dyrektor gabinetu politycznego Andrzeja Adamczyka, były radny PiS powiatu wielickiego. Za rządów PiS był też członkiem rady nadzorczej w spółce Poczta Polska Dystrybucja, a także członkiem rady nadzorczej PKP Intercity. W trzy miesiące w MARR zarobił ponad 54 tys. zł.

W radzie nadzorczej MARR zasiada prof. Mariusz Andrzejewski z Uniwersytetu Ekonomicznego. Za czasów pierwszych rządów PiS – od grudnia 2005 do kwietnia 2006 r. – był podsekretarzem stanu w Ministerstwie Finansów i współautorem programu ekonomicznego PiS. W 2009 r. bez powodzenia kandydował do Parlamentu Europejskiego z listy PiS. Często jest wymieniany jako potencjalny kandydat tej partii na prezydenta Krakowa.

DWORCE DLA POLITYKÓW

Na liście są również nazwiska osób, które obecnie rządzą w spółce Małopolskie Dworce Autobusowe. Prowadzi ona dworce w Krakowie i Nowym Sączu, spółka zarabia także na publicznych toaletach. Zatrudnia 65 osób, w tym trzy na stanowiskach dyrektorskich.

Zarząd liczy trzy osoby. Prezesem jest Witold Słomka, były burmistrz Świątnik Górnych i kandydat PiS do małopolskiego sejmiku (z wynagrodzeniem za ubiegły rok ponad 323 tys. zł). Wiceprezesami są: Zbigniew Starzec, obecny radny PiS w radzie powiatu oświęcimskiego, a wcześniej starosta oświęcimski i wicewojewoda małopolski (zarobił w ubiegłym roku ponad 293 tys. zł); Mateusz Małodziński, były wicewojewoda małopolski z PiS politycznie związany z Ryszardem Terleckim (był m.in. jego doradcą) i europosłanką PiS Beatą Mazurek, której asystował przez kilka lat. W ostatnich wyborach parlamentarnych został kandydatem PiS na senatora z Krakowa (nie uzyskał mandatu), próbował też dostać się do sejmiku województwa. W spółce zarobił w ubiegłym roku blisko 260 tys. zł.

Członkowie rady nadzorczej MDA miesięcznie zarabiają po ok. 3 tys. zł. Tych jest aż pięcioro, a wśród nich: Anna Górska, kandydatka PiS w wyborach do Sejmu (2024) nieprawomocnie skazana przez sąd w sprawie nielegalnego przejęcia przez gminę Szerzyny nieruchomości pensjonariusza DPS w Nowodworzu; Robert Choma, związany z PiS były prezydent Przemyśla; Grażyna Trojanowska, która w 2024 roku startowała z list PiS do rady powiatu chrzanowskiego; Kamil Olesiak, radny PiS z Nowego Sącza, politycznie związany z posłem tej partii Patrykiem Wicherem.

POSŁANKI Z KONTROLĄ

– Bój o fotel marszałka województwa, który rozegrał się pomiędzy Łukaszem Smółką a posłem Kmitą, był tak naprawdę walką pomiędzy dwiema zwalczającymi się frakcjami PiS o to, kto przejmie urząd i kto będzie mógł ulokować na stołkach swoich spadochroniarzy. Dziś czarno na białym widzimy, jak to wygląda w praktyce. I to nie są jakieś pojedyncze przypadki, ale skala jest ogromna. To, co dzieje się obecnie w urzędzie marszałkowskim, jest kontynuacją tego, co PiS przez osiem lat rządów robił w kraju – komentuje poseł KO Dominik Jaśkowiec.

Posłanki KO, Aleksandra Kot i Weronika Smarduch, przeprowadziły kontrolę w urzędzie marszałkowskim.

– W pismach do spółek i do marszałka Smółki pytałyśmy przede wszystkim o warunki i okoliczności zatrudnienia osób związanych z PiS w zarządach i radach nadzorczych spółek oraz instytucji samorządowych. W szczególności interesowała nas dokumentacja konkursowa, protokoły posiedzenia komisji oraz proces podjęcia decyzji o zatrudnieniu kandydatów związanych z PiS – mówi posłanka Kot.

Jak dodaje, zastrzeżenia budzi przebieg postępowań konkursowych na stanowiska dyrektorów w Szpitalu Psychiatrycznym w Andrychowie oraz Szpitalu Wojewódzkim im. św. Łukasza w Tarnowie. W przypadku Andrychowa odnotowano brak potwierdzenia obecności Piotra Kopijasza, obecnego dyrektora, w protokole posiedzenia komisji konkursowej. W przypadku szpitala w Tarnowie i dyrektorki Anny Czech stwierdzono brak protokołu prac komisji konkursowej oraz brak załącznika – koncepcji zarządzania placówką, stanowiącego standardowy element tego typu postępowań.

– Jesteśmy na etapie domykania procesu analizy wszystkich dokumentów. Wtedy będziemy podejmowali kolejne działania w sprawie wyjaśnienia okoliczności zatrudnienia wszystkich 70 osób w małopolskich spółkach – informuje posłanka Kot.

My również poprosiliśmy o komentarz urząd marszałkowski. Na odpowiedź czekamy.

MILIONY NA NAGRODY

W ślad za „listą kolesi" Krzysztof Nowak wystąpił również o informację w sprawie wysokości nagród, jakie marszałek przyznał swoim podwładnym. Poprosił o dane z lat 2023-2025.

Z wyliczeń przekazanych nam przez radnego wynika, że największą beneficjentką okazała się skarbniczka urzędu Marta Tylek, która w trzy lata otrzymała blisko 270 tys. zł nagród. Jej zastępczyni, Agnieszka Tulej, dostała 194 tys. zł nagród, główna księgowa urzędu Małgorzata Polończyk ponad 193 tys. zł, a dyrektorka departamentu zdrowia Dominika Studnicka – ponad 177 tys. zł. Ponad 169 tys. zł przypadło Klaudii Grudzińskiej-Rekuć, szefowej departamentu zarządzania zasobami ludzkimi. Ponad 160 tys. zł dodatkowego wynagrodzenia otrzymała Joanna Schilbach, zastępczyni dyrektora departamentu systemu zarządzania programami europejskimi.

W sumie kadra kierownicza urzędu marszałkowskiego w trzy lata otrzymała od marszałka blisko 6,5 mln zł nagród. Jak wylicza Nowak, średnio na jedną osobę wypada po niemal 40 tys. zł rocznie. Radny nie otrzymał jednak odpowiedzi na pytanie, za co konkretnie przyznano nagrody. ●

REKLAMA Kraków/34432225

eprasa.pl 78f2f2c83a

FOT. CEZARY ASZKIEŁOWICZ / AGENCJA WYBORCZA.PL

Olga Szpunar

Czytelnicze traumy naszego dzieciństwa

Rozalka w piecu, śmierć Lampo

Matka ucznia zaprotestowała przeciw omawianiu na lekcji książki „Oskar i Pani Róża", bo umiera w niej chłopiec chory na białaczkę. Studentka polonistyki poskarżyła się na traumę po omawianiu literatury obozowej.

Bekiem zbudził czarownicę. Bardzo straszną babę Jędzę. Co dziewczynek złote włosy. Tak na krosnach tka jak przędzę" – ten fragment „Koziołka Matołka" powodował, że moje dziecko uciekało z pokoju. Dziś jest studentem i cały czas to pamięta.

BARDZO BAŁAM SIĘ BUKI

Pytam moich rozmówców o książki, które wywarły na nich silne wrażenie w dzieciństwie. Nie mogli spokojnie spać po ich przeczytaniu lub zalewali się nad nimi łzami.

Violetta Kalka, polonistka: – „Muminki". Bardzo bałam się Buki.

Przemek Rojek, polonista: – „Antek". Śmierć Rozalki wsadzonej do pieca na trzy zdrowaśki mocno mnie straumatyzowała. Nic nie jest w stanie tego pokonać.

Tomasz Wojciechowski, psycholog dziecięcy: – „Akademia Pana Kleksa", ale nie książka, lecz film i słynny marsz wilków. No, ale tej sceny bały się chyba wszystkie dzieci w Polsce.

Wojciech Rzehak, polonista: – W podręczniku do czwartej klasy podstawówki było opowiadanie, którego tytułu nie mogę sobie przypomnieć. Dziewczynka wraca pociągiem z mamą. Na stacji czeka na nią tata z kwiatkami, a chłopcy zaczynają rzucać w ten pociąg kamieniami. Jeden z nich mocno rani dziewczynkę. Okropnie to przeżywałem. Przyjechało pogotowie, nie pamiętam czy ona umarła, ale pamiętam ostatnie zdanie o tacie: „Kwiaty, które miał wypadły mu z ręki". Rozalka wsadzona do pieca, „Dziewczynka z zapałkami", która umiera z zimna...

Czytaliśmy, co nam kazali i nikt się naszym stanem psychicznym w związku z tym nie przejmował. Obowiązywała zasada: kto nie maszeruje, ten ginie.

NA RELIGII TEŻ JEST STRASZNIE

Kalka zamieściła na swoim Facebooku post o rodzicach, którzy coraz częściej ingerują w to, co czytają dzieci w szkole. Głos zabrali też inni nauczyciele.

„Podczas omawiania lektury „Oskar i Pani Róża" oburzona mamusia przybiegła do mnie z pretensjami, jak śmiałam mówić o śmierci. Podobne zdanie miała na temat „Trenów" Kochanowskiego" – napisała nauczycielka ze Szczecina.

„Gdyby pójść tym torem, to trzeba wycofać 3/4 lektur. A może mam omijać trudne treści? Niech mnie ktoś oświeci... Jak tu omówić „Makbeta", „Zbrodnię i karę" i te wszystkie lektury, w których ktoś odbiera życie komuś lub sobie, ktoś komuś wyrządza zło? Czy mam wypikać rosyjskie wulgaryzmy w „Innym świecie"? Omijać wulgaryzmy w opowiadaniach Borowskiego?" – pyta polonistka.

A „Wyborczej" opowiada: – Znajomy jest wykładowcą na uniwersytecie. Na zajęciach omawiał ze studentami literaturę obozową. Jedna z dziewczyn poskarżyła się potem władzom uczelni, że ma z tego powodu traumę.

Głos zabrała małopolska kuratorka oświaty, Gabriela Olszowska: „To i na religii dzieją się straszne wydarzenia, a na historii... – nie kpię – zastanawiam się, dokąd można dojść, zamiatając wszystko sprzed nóg i oczu? Literatura musi być ostrzeżeniem. Choćby bolesnym".

„KTO NIE JE ZUPY, TEN UMRZEĆ MUSI"

„Kto nie je zupy, ten umrzeć musi. Tak też z Michasiem, był zdrów i tłusty. Pięć dni grymasił, umarł na szósty" – tak kończy się

eprasa.pl 78f2f2c83a

wierszyk „Historia bardzo smutna o chłopcu, który nie chciał jeść zupy".

Jest też inny – „O Juleczku, co miał zwyczaj ssać palec". „Bo kto palce w buzię tłoczy zaraz krawiec doń wyskoczy z nożycami zły okrutnie i paluszki niemi utnie (...) Płacze Julek, żal niebodze, a paluszki na podłodze".

Obydwa utwory ukazały się w zbiorze „Złota różdżka, czyli bajki dla niegrzecznych dzieci". Napisał je dziewiętnastowieczny niemiecki pisarz i psychiatra Heinrich Hoffmann.

– Uwielbiam je i zdarzyło mi się o nich rozmawiać z licealistami, ale nie wyobrażam sobie, by dziś czytać to dzieciom. Przy naszej obecnej wrażliwości mogłoby to się skończyć odebraniem praw rodzicielskich – żartuje Rzehak.

Ale jedna z nauczycielek całkiem serio pisze pod postem Kalki: „Niestety za sytuację odpowiadają psycholodzy, którzy wmawiają uczniom, że życie jest piękne, łatwe i przyjemne i nie można narażać ich na stres".

Psycholog, Tomasz Wojciechowski, odpowiada: – To, że wspominamy nasze czytelnicze traumy z dzieciństwa, pokazuje, że nie byliśmy ze stali. Tyle że w latach 80. czy 90. nie umieliśmy mówić o własnych odczuciach. Nasi rodzice też nie umieli, więc nikt się nie buntował przeciw strasznym baśniom braci Grimm czy Andersena.

Wojciechowski zauważa, że to samo dzieło literackie w różnych czasach może być różnie interpretowane i wywoływać zupełnie inne reakcje czytelników. Gdy na początku XIX wieku bracia Grimm tworzyli „Jasia i Małgosię" historia ta mogła dawać dzieciom nadzieję i pocieszenie. Gdy śmierć z powodu głodu i chorób była na porządku dziennym, znalezienie chatki z piernika, pokonanie wiedźmy i nakarmienie rodziny dodawało otuchy. Teraz opowieść o złej macosze namawiającej ojca do wyprowadzenia dzieci do lasu mogłaby poruszać obecne w dzieciach lęki lub doświadczenia związane z rozpadem rodziny.

– A sam pomysł, że ojciec zostawia dzieci w lesie, jest chyba poza pojmowaniem kogokolwiek i kojarzy się z największymi patologiami. Co ciekawe, w oryginale historii to nie macocha, a mama namawia męża do porzucenia dzieci. Ale sami bracia Grimm „złagodzili" tę opowieść podmieniając ją na macochę, bo już wtedy ta historia spotykała się z krytyką, jako „za mocna" – mówi psycholog.

W latach 80. i 90. nikt nie rozmyślał, czy Rozalka umierająca w piecu to nie za dużo dla ucznia podstawówki. Jak się okazuje, dla wielu było to jednak za dużo.

– I dobrze, że o tym rozmawiamy. Jako dzieci na pewno byliśmy bardziej oswojeni z tematem śmierci niż współczesne pokolenie. Mieliśmy dziadków, którzy przeżyli wojnę i te przeżycia, nieraz straszne, pojawiały się w ich opowieściach. My tego słuchaliśmy. Tymczasem w stosunku do naszych dzieci włączamy mechanizmy ochronne. Chcemy kontrolować świat i tak nim kierować, żeby dziecko czuło się w nim dobrze. Często o trudnych sprawach w ogóle nie chcemy słuchać i o nich rozmawiać. Mamy wojnę tuż obok i nie ma siły, by dzieci o niej nie wiedziały, ale dla większości z nich śmierć i nieszczęście to cyferki. Słyszą w telewizji, że tyle osób zginęło, tyle zostało rannych. Koniec – mówi psycholog. I stawia ważne pytanie: – Czy należy chronić dzieci przed trudnymi tematami? Należy je z nimi oswajać i książki są do tego bardzo dobrym narzędziem. Tyle że tutaj bardzo wiele zależy od nauczyciela. Gdy omawia „Oskara i Panią Różę" dobrze, żeby wiedział, czy w klasie nie ma ucznia, któremu w rodzinie właśnie nie umiera ktoś na raka. Podejście do takiego tematu jest kwestią delikatności, ale podejść trzeba. Mam wrażliwą córkę, która będąc w III klasie, nie była w stanie przeczytać „Psa, który jeździł koleją". Podchodziła do tej książki z ogromnym lękiem kilka razy, nie mogąc doczytać fragmentu, w którym główny bohater umiera. W końcu przeczytała to razem z mamą. Literatura jest po to, by w nas coś poruszać. Jak jest dobrze napisana, to dobrze porusza. Czasem wywołuje nieprzyjemne uczucia takie, jak lęk przed śmiercią i jeśli chcemy dobrze przygotować dzieci do życia, musimy pozwolić im je przeżyć – mówi Wojciechowski.

LAMPO MUSI ŻYĆ!

Gdy pytam znajomych o poruszające lektury z dzieciństwa „Pies który jeździł koleją" pojawia się bardzo często. Znajoma z redakcji opowiada: – Po przeczytaniu tej książki dostałam takiej histerii, że nikt nie mógł mnie uspokoić. W końcu mama powiedziała, że kupiliśmy książkę bez ostatniej strony. I że na tej brakującej stronie jest prawdziwe zakończenie, w którym Lampo jednak żyje.

W 2023 roku na podstawie powieści Romana Pisarskiego powstał film z faktycznie zmienionym zakończeniem. Lampo nie ginie w nim pod kołami pociągu.

Przemek Rojek: – Czasami mam wrażenie, że nie chcemy pozwolić dzieciom się smucić. Nasza kultura ruguje z otoczenia smutek, świadomość umierania, a dzieci należy z nimi oswajać. Literatura może być szczepionką na trudy przyszłego życia. Dawkowana w bezpieczny sposób pozwoli młodym ludziom się na nie przygotować.

Czasami mam wrażenie, że nie chcemy pozwolić dzieciom się smucić. Nasza kultura ruguje z otoczenia smutek, świadomość umierania, a dzieci należy z nimi oswajać. Literatura może być szczepionką na trudy przyszłego życia

PRZEMEK ROJEK
polonista

Wydaje nam się, że dzieci są teraz nazbyt wrażliwe, ale może to my staliśmy się zbyt wrażliwi, zbyt wyczuleni, zbyt uważni?

Jest taki komiks Bogusia Janiszewskiego i Maxa Skorwidera „O, choroba", który opowiada dzieciom o białaczce. Gdy syn zaczynał go czytać, byłem pewien obaw czy nie wpłynie to na niego zbyt przygnębiająco. Nic takiego się nie stało. To wspaniały komiks, brutalny, ale również bardzo mądry, pełen specyficznego poczucia humoru. Może ten humor i komiksowa forma spowodowały, że syn przyjął temat ze spokojem. Za to płakał nad „Chłopcami z Placu Broni". I dobrze. Nie martwmy się, gdy dzieci płaczą, czytając książkę. Nie utożsamiajmy wzruszenia z traumą. Zresztą czynnik traumatyzujący zawsze jest nieobiektywny. Bajka o pajączku może wywołać spazmy u dziecka, które ma arachnofobię. Nie pamiętam, żeby któregoś z moich uczniów straumatyzowały opowiadania Borowskiego, za to moja uczennica potwornie mocno przeżyła „Cudzoziemkę" Kuncewiczowej. Był taki moment, że ta książka była w spisie lektur na poziomie rozszerzonym. Dziewczyna nie mogła spokojnie o niej mówić, głos wiązł jej w gardle i się łamał. Więc gdybyśmy chcieli ustrzec dzieci przed silnymi wrażeniami, to nie musielibyśmy zrezygnować z 3/4 lektur, lecz ze wszystkich.

KREW SIĘ LEJE GĘSTO

Kalka wylicza: – W „Balladynie" Słowackiego mamy morderstwo za morderstwem. W „Balladach i romansach" Mickiewicza są duchy, upiory i zjawy, o „Dziadach" nawet nie wspomnę. „Makbet" Szekspira morduje, kogo się da. „Antygona" Sofoklesa się wiesza, jej narzeczony nabija się na własny miecz. W ten sposób każdą lekturę możemy wyeliminować. Wytnijmy z książek całe zło, a potem puśćmy w świat dzieci. Wychowywanie ich w przekonaniu, że ten świat jest cudowny, jest głupie, bo świat jest coraz mniej cudowny a człowiek, który tego nie wie, nie będzie umiał odnaleźć się w rzeczywistości.

I dodaje: – Gdy miałam dziesięć lat, tato przeczytał mi „Kozetę" Wiktora Hugo. Mocno płakałam przy tej książce. Nie uważam, że źle zrobił. Jako dziesięciolatka wyszperałam z biblioteczki dziadka „Dzieciństwo w pasiakach" Bartnikowskiego. Od tamtej pory czytam wszystko o Holocauście. Jestem przeciwna banalizowaniu zła. Więc „Chłopiec w pasiastej piżamie" i inne obozowe bajki mnie denerwują. Uważam, że literatura obozowa jest piękna, bo pokazuje całą prawdę o człowieku. Książki trzeba dobierać adekwatnie do wieku, ale nie można chronić dzieci przed nimi totalnie. Bo się obudzą z ręką w nocniku.

We wpisie pod postem polonistki ktoś zauważa: „A gry komputerowe i seriale typu „Squid Game" nie traumatyzują dzieciaczków?".

Wojciechowski: – Oczywiście, że traumatyzują. Tu chodzi o stopień wrażliwości. Jak jej nie masz, nie poruszy cię ani brutalna gra komputerowa, ani książka. Teoretycznie na grach masz napisane, od jakiego są wieku, na książkach takiej informacji nie ma. I jednak większość młodych siada do gier ze świadomością, że wszystkie te strzelanki nie są realne. Z książkami różnie bywa. Wrażliwość na słowo pisane jest inna, wyobraźnia inaczej działa. ●

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY

34436763

W SPRZEDAŻY

GASLIGHTING, czyli manipulacje w naszych relacjach
Rodzice to robią dzieciom, kobiety kobietom, mężczyźni kobietom, i na odwrót

PSYCHOLOGIA: Powrót do matki

URODA: Rytuały w menopauzie

DAVID ATTENBOROUGH kończy 100 lat

DWIE OKŁADKI DO WYBORU!

wysokieobcasy extra

1 KR

eprasa.pl 78f2f2c83a

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY

- Czy to Shakespeare napisał te wszystkie arcydzieła? Rozmowa z najsłynniejszym szekspirologiem świata Stephenem Greenblattem
- To miała być optymistyczna rozmowa o sukcesie. Agata Romaniuk opowiada Tomaszowi Kwaśniewskiemu o tym, jak to się stało, że utrzymuje się z pisania książek
- Tragiczna i bezwzględna.Zapowiedziała w książce własną śmierć i słowa dotrzymała. Pół roku po publikacji przedawkowała tabletki nasenne. Portret Tove Ditlevsen

Zamów magazyn z darmową dostawą na: **Prenumerata24.pl** Więcej na: **Wyborcza.pl/ksiazki**

eprasa.pl 78f2f2c83a

ODESZLI.pl

Stwórz Miejsce Pamięci

Wejdź na serwis
odeszli.pl

Ze smutkiem przyjęliśmy informację o śmierci w dniu 23 maja 2026 roku

Zdzisława Lesia

ur. w 1943 roku,
w młodości aktywnego działacza Zrzeszenia Studentów Polskich w UJ,
w czasie tzw. karnawału „Solidarności" sekretarza ds. organizacyjnych
Komitetu Krakowskiego PZPR,
w latach 1982–1983 redaktora naczelnego „Gazety Krakowskiej",
kierownika Domu Kultury „Barany" w Pałacu pod Baranami,
od początku lat 90. kierownika pierwszej w Krakowie księgarni poświęconej
tematyce żydowskiej – „Jarden",
do ostatnich dni życia czynnego w „Kuźnicy" i jej ciałach statutowych.

Kuźniczanie

www.nekrologi.wyborcza.pl/34436836

ODESZLI.pl

Dziel się wspomnieniami o bliskich

Wejdź na serwis **odeszli.pl**

KLEPSYDRA

CMENTARZ KOMUNALNY
I KREMATORIUM

INFOLINIA: 12 352 44 44
CMENTARZ: +48 502 930 185
KREMATORIUM: +48 502 930 170

Nowy zielony cmentarz
Pierwsza kwatera ekologiczna
Kolumbaria na urny
Kamieniarstwo i opieka nad grobami

www.cmentarzkrakow.pl | Kraków, ul. Wielogórska 16

34429501

Całodobowe wsparcie i doradztwo

Dbamy o godne pożegnanie w każdej cenie

- Kompleksowe usługi pogrzebowe
- Rozliczenia bezgotówkowe
- Transport krajowy i międzynarodowy
- Własne krematorium
- Organizacja stypy i pożegnań

KARAWAN GRUPA FIRM POGRZEBOWYCH
TRADYCJE OD 1981 ROKU

Punkty Obsługi Klienta
10 lokalizacji w Krakowie

- ul.Rakowicka 26A 12 222 00 30
- ul. Sieroszewskiego 5B 12 686 61 45
- ul. Bieżanowska 24 12 656 21 11
- ul. Reduta 3B 12 222 50 49
- ul. Rakowicka 33A 12 421 89 83
- ul. Dolnych Młynów 3 12 632 11 22
- ul. Wrocławska 8 12 631 77 95
- ul. Ćwiklińskiej 10 606 793 279
- Cm.Batowice 12 413 63 46
- Cm.Grębałów 12 645 14 35
- Krakowskie Krematorium
- ul. Wielogórska 12 413 33 33

KRAKOWSKIE KREMATORIUM
tel. 12 413-33-33
biuro@kremacja-krakow.pl

30-398 Kraków, ul. Wielogórska 20
Gwarantujemy:
bezpieczeństwo i profesjonalizm | duży wybór urn | możliwość przechowania po kremacji

Zapraszamy do współpracy firmy pogrzebowe

Kraków/34429617

GAZETA wyborcza DLA FIRM, URZĘDÓW I INSTYTUCJI

- **Przetargi,** licytacje, zamówienia publiczne
- **Ogłoszenia** sądowe i rekrutacyjne
- **Nekrologi,** kondolencje, wspomnienia

KONTAKT: kontakt_komunikaty@wyborcza.pl, tel. 507 094 232
nekrologi@wyborcza.pl, tel. 22 555 55 55

Komunikaty.pl

nekrologi.wyborcza.pl

1 KRL

eprasa.pl 78f2f2c83a

Fundacja FINE wspiera i edukuje

Pierwsze 1000 dni dziecka decyduje o jego rozwoju

Pierwsze trzy lata w życiu dziecka to kluczowy etap jego rozwoju. Przypomina o tym Fundacja FINE i dba o to, by żłobki czy kluby dziecięce, do których trafiają maluchy w tym wieku, zapewniały im najlepszą opiekę.

Marta Gruszecka

• **Pierwsze trzy lata w życiu dziecka to „kluczowy" etap jego rozwoju - podkreślają Karolina Bisping-Adamik i Anna Kenig-Pióro z Fundacji FINE** FOT. MATERIAŁY PRASOWE FUNDACJI FINE

13 grudnia 2024 roku, Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej podpisało rozporządzenie o nowych standardach opieki nad dziećmi do lat 3. Ustawa dotyczyła żłobków, klubów dziecięcych i opiekunów dziennych, a zapisane w niej przepisy miały zacząć obowiązywać od 1 stycznia 2026 roku. O czym mówią wprowadzone przez MRPiPS nowe standardy? Nieważne, czy placówka jest prywatna czy publiczna, czy żłobek znajduje się w małej miejscowości czy w dużym mieście – jakość opieki wszędzie ma być wysoka. Wśród zaleceń dla opiekunów i instytucji pojawia się m.in. zapewnianie dzieciom kontaktu z naturą, budowania w maluchach poczucia własnej wartości, dbałości o ich autonomię, wspieranie w procesie budowania relacji. To wszystko w oparciu o szacunek do dzieci i oddanie im głosu.

MAŁE DZIECI – WIELKA SPRAWA

Pomocną dłoń do rodziców, opiekunów i instytucji, mających niewiele czasu na adaptację do nowych zasad opieki, wyciągnęła krakowska Fundacja FINE (Fundacja Inicjatyw dla Nowej Edukacji) działająca na rzecz rozwoju umiejętności i postaw przyszłości. W czerwcu 2025 roku, dzięki projektowi „Małe Dzieci – Wielka Sprawa", mianowano ją Małopolskim Liderem Akademii Wsparcia.

Pojęcie wsparcia jest przez Fundację szeroko rozumiane – w ramach Małopolskiej Akademii Wsparcia FINE prowadzi różnorodne szkolenia i warsztaty dla jednostek samorządu terytorialnego (czyli urzędników kontrolujących lub raczej wspierających żłobki czy kluby dziecięce), dyrektorów i opiekunów instytucji opieki nad dziećmi do lat 3 oraz dla rodziców i opiekunów dzieci jako partnerów w budowaniu jakościowej opieki.

OPIEKA OPARTA NA SZACUNKU I UWAŻNOŚCI

– Dziś coraz wyraźniej widzimy, że wspieranie małych dzieci zaczyna się od wspierania ich rodziców. Dlatego tak ważne jest budowanie świadomości rodzicielskiej, dbanie o dobrostan dorosłych, zmniejszanie niepewności i zdejmowanie z rodziców presji bycia „idealnymi". Rodzicielstwo nie potrzebuje perfekcji, potrzebuje wsparcia, zrozumienia i poczucia bezpieczeństwa. Tylko wtedy możliwe jest budowanie prawdziwego zaufania do instytucji opieki i edukacji, tak aby rodzice czuli, że to nie tylko miejsce świadczenia usługi, ale realny partner wspierający rodzinę. Warunkiem jest jednak wysoka jakość opieki, oparta na relacjach, szacunku i uważności na potrzeby dziecka oraz jego najbliższego otoczenia – mówi Karolina Bisping-Adamik, prezeska Fundacji FINE.

Anna Kenig-Pióro, dyrektorka operacyjna Fundacji FINE, podkreśla, że rozporządzenie MRPiPS jest jej bliskie: Nowe standardy dają dzieciom głos i autonomię, a to ułatwia im rozwój i dorastanie. Rozporządzenie jest dużą, pozytywną rewolucją w tym obszarze – mówi. Jako przykład wskazuje sytuacje związane z posiłkami. – Wielu z nas pamięta przymus jedzenia zupy mlecznej, bez względu na to, czy miało się na nią ochotę. Dziś przymuszanie dziecka do jedzenia uznawane jest za przemocowe i niedopuszczalne.

Nowe przepisy przywiązują też dużą wagę do roli opiekunki lub opiekuna dziecka. – Do niedawna ich obecność była bagatelizowana, uważano, że główne zadania opiekunów to czynności higieniczne czy zapewnienie fizycznego bezpieczeństwa, ale na przykład zabawa już nie. Stereotyp sugerujący, że jest to praca niewymagająca większych kompetencji, przywodzi na myśl opiekunkę, która zamiast bawić się i wspierać rozwój dziecka, popija kawę. Tymczasem niektórzy rodzice czy opiekunowie oddają swoje dzieci do żłobków lub innych miejsc opieki na osiem godzin, to jedna trzecia dnia. Zależy nam zatem na tym, by nasze dziecko było zaopiekowane i dobrze się tam czuło. Kiedy wiem, że jest bezpieczne, o wiele łatwiej mi pracować – podkreśla Anna Kenig-Pióro.

Wielu z nas pamięta przymus jedzenia zupy mlecznej, bez względu na to, czy miało się na nią ochotę. Dziś przymuszanie dziecka do jedzenia uznawane jest za przemocowe i niedopuszczalne

ANNA KENIG-PIÓRO
dyrektorka operacyjna Fundacji FINE

Rodzicielstwo nie potrzebuje perfekcji, potrzebuje wsparcia, zrozumienia i poczucia bezpieczeństwa. Tylko wtedy możliwe jest budowanie prawdziwego zaufania do instytucji opieki i edukacji

KAROLINA BISPING-ADAMIK
prezeska Fundacji FINE

JAK KARMIĆ Z MIŁOŚCIĄ?

Fundacja FINE prowadzi różne warsztaty i szkolenia mające pomóc opiekunom w opiece nad dziećmi. – Podczas dopasowanych do konkretnych grup szkoleń opowiadamy, na czym polegają nowe standardy opieki nad dziećmi do lat 3 i jak je wdrażać z uwzględnieniem specyfiki poszczególnych placówek. Podkreślamy, jak ważna i odpowiedzialna jest praca opiekunów i jak bardzo doceniamy to, czym się zajmują. Dlatego zmiany w postrzeganiu swojej roli często zauważamy u opiekunek (1 procent opiekunów to mężczyźni) już po jednym dniu intensywnej pracy szkoleniowej, wychodzą od nas bardzo zbudowane, docenione, wracają do pracy bogatsze o nowe kompetencje i z większą wiarą w siebie – mówi dyrektorka operacyjna. Podczas szkoleń Fundacja FINE porusza m.in. tematy budowania relacji, komunikacji rodziców z dzieckiem, łączenia dwóch światów: żłobka i domu, uważności na naturę i spędzania czasu w jej otoczeniu czy wagi zdrowych nawyków żywieniowych kształtowanych już od pierwszych lat życia.

By uświadomić rodzicom, że nie da się być idealną mamą czy tatą i pomóc im w byciu wystarczająco dobrym w świecie, w którym oczekiwania wobec rodzicielstwa wciąż wzrastają, Fundacja FINE prowadzi podcast edukacyjny „Projekt Rodzic". – Stworzyliśmy podcast, w którym rozmawiamy o rodzicielstwie bliskim prawdziwemu życiu, a nie nierealnym oczekiwaniom. Poruszamy tematy granic, emocji, zmęczenia, zdrowego odżywiania, cyfrowego świata dzieci czy adaptacji do żłobka. Wśród gości znalazły się m.in. Natalia de Barbaro, z którą rozmawiałyśmy o presji społecznych oczekiwań wobec rodziców, oraz Katarzyna Błażejewska-Stuhr, z którą poruszałyśmy temat zdrowej relacji z jedzeniem. Chcemy tworzyć treści, które dają rodzicom praktyczną wiedzę, większy spokój i poczucie sprawczości, opierając się na najnowszych badaniach i wiedzy, która pomaga odnaleźć się w dynamicznie zmieniającej się rzeczywistości – mówi Karolina Bisping-Adamik, prezeska Fundacji FINE.

WSPÓLNA PRZYSZŁOŚĆ

Fundacja FINE, obok działań społecznych i edukacyjnych, coraz mocniej rozwija także obszar badań nad tym, jak zmieniający się świat wpływa na dzieci, rodziny i system edukacji. Jakich kompetencji będą potrzebować dzieci dorastające w rzeczywistości sztucznej inteligencji, niepewności i szybkich zmian społecznych? Jak dziś projektować edukację i opiekę, by nie przygotowywały do świata, którego już nie ma? To są pytania, które fundacja chce stawiać coraz głośniej – nie tylko reagując na bieżące potrzeby, ale współtworząc rozwiązania na przyszłość.

Szczegółowe informacje o działaniach Fundacji FINE są dostępne na stronie fine.ngo. 1KR

eprasa.pl 78f2f2c83a

Kraków

Muzeum Krakowa

PREZYDENT MIASTA KRAKOWA
ALEKSANDER MISZALSKI

oraz

MICHAŁ NIEZABITOWSKI
DYREKTOR MUZEUM KRAKOWA

zapraszają na

POCHÓD LAJKONIKA

11·06·2026

12.30 • wymarsz orszaku z siedziby Wodociągów Miasta Krakowa przy ul. Senatorskiej 1

13.30 • harce Lajkonika i taneczna bitwa włóczków z Tatarami na dziedzińcu Klasztoru Norbertanek

18.45 • harce przed Filharmonią Krakowską

20.15 • główne uroczystości przed wieżą Ratuszową

Więcej na www.muzeumkrakowa.pl »

MUZEUM KRAKOWA · INSTYTUCJA KULTURY MIASTA KRAKOWA

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego

dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury

MECENAS MUZEUM
PARTNER GŁÓWNY WYDARZENIA

WODOCIĄGI Miasta Krakowa
125 lat! Jesteśmy z Wami. Każdego dnia.

PATRONI MEDIALNI

65 TVP 3 KRAKÓW

Kraków.pl

Kraków Culture KARNET

PARTNERZY

IMAGO

KZA

wawel

GamEscape

Fundacja Osada

Kamilówka

Towarzystwo Miłośników Historii i Zabytków Krakowa

Kraków Miasto Stanisława Wyspiańskiego

Kraków/34434578

1 KRL

eprasa.pl 78f2f2c83a

CO JEST GRANE

Lajkonik przejdzie przez Kraków

Dostać buławą „na szczęście”

Wyrusza tylko raz w roku, by zapewnić mieszkańcom Krakowa szczęście na kolejne dwanaście miesięcy. Podczas tradycyjnego pochodu ma na sobie szatę zaprojektowaną przez Stanisława Wyspiańskiego, a u boku włóczków i Tatarów. Najsłynniejszy krakowski bohater – Lajkonik – przejdzie przez Kraków.

Marta Gruszecka

Kolorowy orszak Lajkonika to jedna z najstarszych tradycji Krakowa, której historia sięga średniowiecza. Legenda mówi, że w 1287 roku, podczas trwającej procesji Bożego Ciała, na przedmieściach miasta doszło do najazdu Tatarów. Atak nieprzyjaciela odparli włóczkowie, czyli krakowscy flisacy zamieszkujący podkrakowską wieś Zwierzyniec. Dzięki ich odwadze i walce udało się uratować miasto. Sukces w starciu z wrogiem włóczkowie postanowili hucznie obwieścić – ich przywódca ubrał strój chana, wsiadł na przejętego od Tatarów konia i wyruszył w stronę Rynku Głównego. Po drodze na jego cześć wiwatowały tłumy krakowian. I właśnie ta tradycja, od 2014 roku wpisana na listę niematerialnego dziedzictwa kulturowego, jest nazywana dziś Pochodem Lajkonika.

W 1872 roku prezydent Józef Dietl zdecydował, że impreza będzie wspierana finansowo przez miasto. Bohaterstwo Lajkonika docenił też sam Stanisław Wyspiański – od 1904 roku przywódca włóczków, zwany też Konikiem Zwierzynieckim, ubiera strój zaprojektowany przez wszechstronnego artystę. W wersji uwspółcześnionej – oryginał sprzed 122 lat przechowuje Muzeum Krakowa.

Toast za pomyślność miasta

Plan na tegoroczne święto Lajkonika? Krakowski bohater (w Lajkonika ponownie wcieli się Mariusz Glonek) wyruszy razem z 40-osobowym, składającym się z włóczków i Tatarów orszakiem o godz. 12.30 sprzed siedziby Wodociągów Miasta Krakowa (Senatorska 1) w kierunku placu Na Stawach. Po drodze Lajkonik będzie tańczył (i zapraszał do tańca) w rytmach muzyki kapeli Mlaskotów, trącał widzów tradycyjną buławą „na szczęście” i zbierał haracz od miejscowych kupców. Godzinę później (13.30) zaplanowano harce na dziedzińcu Klasztoru Sióstr Norbertanek w towarzystwie przedszkolaków, uczniów i ich opiekunów oraz indywidualnych widzów. To właśnie na terenie klasztoru Lajkonik zaprezentuje swój pierwszy taniec z chorągwią włóczków, tutaj również odbędzie się taneczna bitwa włóczków z Tatarami. Między 14.45 a 16 orszak przejdzie ulicą Tadeusza Kościuszki w kierunku skrzyżowania z aleją Krasińskiego. Kupcy, bądźcie czujni – Lajkonik będzie zaglądał do sklepów i okolicznych lokali, by symbolicznie zapewnić tym miejscom szczęście na kolejny rok. Na trasie orszaku znajdzie się również m.in. bulwar Rodła (tam odbędzie się spotkanie z flisakami), antykwariat Abecadło, DH Jubilat, Pałac Biskupi czy kawiarnia „Lajkonik”. Finał trasy zaplanowano na godz. 20.15 na Rynku Głównym przed wieżą Ratuszową. Tam prezydent Miasta Krakowa wręczy Lajkonikowi należny mu haracz, razem wzniosą toast za pomyślność miasta, Lajkonik wykona trzeci taniec z chorągwią, zatańczą też włóczkowie i Tatarzy.

• **Pochód Lajkonika przez Kraków**

FOT. JAKUB WŁODEK / AGENCJA WYBORCZA.PL

Dzieci malują Lajkonika

Przy okazji święta Lajkonika Muzeum Krakowa zaprasza do wzięcia udziału w trzech konkursach – pierwszy to „Najpiękniejszy dziecięcy orszak Lajkonika” (dla przedszkolaków i uczniów klas I, II, III i IV szkół podstawowych, zgłoszenia do 10 czerwca na adres folklor@muzeumkrakowa.pl). Konkurs „Mój Lajkonik 2026” polega na wykonaniu rysunku Lajkonika, orszaku lub nawiązującego do legendy o Lajkoniku (dwie kategorie: dla dzieci w wieku od 4 do 7 lat oraz od 8 do 10 lat, zgłoszenia do 7 czerwca na ten sam adres). Trzeci konkurs to #LajkonikDay, w ramach którego trzeba będzie nagrać film lub rolkę przedstawiającą dzień z życia Lajkonika (nagrania muszą być wykonane 11 czerwca podczas pochodu, a post dostępny publicznie na Facebooku lub Instagramie do 30 czerwca do godz. 23.59).

Na Pochód Lajkonika Muzeum Krakowa zaprasza 11 czerwca od godz. 12.30. Zbiórka orszaku przy Centrum Interpretacji Niematerialnego Dziedzictwa Krakowa, start sprzed siedziby Wodociągów Miasta Kraków (Senatorska 1). ●

Szczegółowy program jest dostępny na stronie **muzeumkrakowa.pl**

REKLAMA Kraków/34434613

1KR

eprasa.pl 78f2f2c83a

Kraków

Teatr Bagatela

Stacyjka Zdrój

Jeremi Przybora · Jerzy Wasowski

Libretto: Andrzej Poniedzielski

Piosenki z Kabaretu Starszych Panów

Reżyseria: Adam Opatowicz

premiera: 20 czerwca

spektakle: 19, 21, 26, 27, 28 czerwca

Licencjana wystawienie utworuzostała wydana przez Stowarzyszenie Autorów ZAiKS.

TEATR „BAGATELA” IM. TADEUSZA BOYA-ŻELEŃSKIEGO – INSTYTUCJA KULTURY MIASTA KRAKOWA

eprasa.pl 78f2f2c83a

CO JEST GRANE

Krakowski Festiwal Filmowy

Młodsze pokolenie w dokumencie i krótkim metrażu

ROZMOWA Z **BARBARĄ ORLICZ-SZCZYPUŁĄ,** dyrektorką Krakowskiego Festiwalu Filmowego

MARTA GRUSZECKA: Z Krakowskim Festiwalem Filmowym jest pani związana od wielu lat. 66. edycja będzie jednak szczególna – po raz pierwszy występuje pani w roli dyrektorki KFF.
BARBARA ORLICZ-SZCZYPUŁA: Jest to dla mnie duże wyzwanie. Oczywiście, znam festiwal od podszewki, więc można uznać, że nic mnie nie zaskoczy. A jednak mierzę się z zadaniami, które są dla mnie nowe, których muszę się nauczyć. Z drugiej strony, jako dyrektorka mam legitymację, by nadawać kształt temu wydarzeniu, żeby spełnić oczekiwania publiczności i uczestników branżowych. Bardzo ważne dla mnie jest to, że pracuję ze znakomitym zespołem – to ułatwia organizację tak dużej imprezy. I bardzo się cieszę, że od strony artystycznej wspiera mnie Anita Piotrowska, dyrektorka artystyczna. To ona w dużej mierze odpowiada za program filmowy. Wspólnie działamy, by stworzyć kompletne wydarzenie, otwarte na widzów, nie tylko naszych wiernych fanów, ale również na nowych uczestników. Ta edycja na pewno będzie momentem przejścia – stopniowo wprowadzać będziemy nowe sekcje i nowe elementy programowe.

Od kilku lat festiwalowi towarzyszy hasło Insider. Jak je rozumieć?
– Insider to słowo-klucz, które opowiada o tym, czym jest festiwal: miejscem, które zaprasza, by wejść do środka, zajrzeć głębiej, znaleźć się w centrum. Dotyczy to zarówno wspaniałych sal krakowskich kin studyjnych, jak i historii opowiadanych przez reżyserów, którzy prezentują u nas swoje filmy. Chcemy, żeby nasi widzowie poczuli emocje płynące z ekranu, znaleźli się blisko twórców i bohaterów oraz mogli poczuć, że są częścią festiwalowej historii.

Wspólne przeżywanie to cecha, która odróżnia festiwale od tradycyjnej dystrybucji. Tutaj można wspólnie obejrzeć film, a potem o nim porozmawiać. Mamy poczucie, że to jest ważne. Dlatego Insider jako zaproszenie do filmowej podróży, do wnętrza, towarzyszyć nam będzie również podczas tej edycji.

• **Barbara Orlicz-Szczypuła**
FOT. E. SUCHECKA

Tradycją festiwalu są cztery konkursy: Konkurs Polski, Międzynarodowy Konkurs Dokumentalny, Międzynarodowy Konkurs Krótkometrażowy i DocFilmMusic. Czy podczas oglądania konkursowych zgłoszeń zauważyła pani powtarzające się tematy? O czym najchętniej opowiadają dziś twórcy zagraniczni, a co interesuje polskich filmowców?
– Polskie kino jest dziś częścią międzynarodowego „krwiobiegu", a nasze rodzime problemy coraz częściej wpisują się w te globalne. Z pewnością w dokumencie zagranicznym i polskim, a także w filmach krótkich, coraz częściej wybiega się w przyszłość. Wiele tytułów opowiada o ludziach poszukujących różnie rozumianej ucieczki od niespokojnej rzeczywistości albo próbuje uchwycić moment jakieś zmiany. Z drugiej strony, można zaobserwować, także w kinie polskim, nowy rodzaj podwyższonej wrażliwości, związanej na przykład z tematyką rodzinną czy byciem w bliskich relacjach. Na pewno warto odnotować, że polscy twórcy często sięgają do filmowych archiwów i wykorzystują je w bardzo kreatywny sposób – by opowiedzieć coś ważnego o nas dzisiaj. Myślę też, że trendów w kinie polskim należy szukać w krótkim metrażu, który niczym sejsmograf wyłapuje to, czym żyje młodsze pokolenie naszych twórców i co wkrótce znajdzie również wyraz w pełnym metrażu.

Trendów w polskim kinie należy szukać w dokumencie i krótkim metrażu, które niczym sejsmograf wyłapują to, czym żyje młodsze pokolenie naszych twórców i co wkrótce znajdzie również wyraz w pełnym metrażu.

Smok Smoków, prestiżowa nagroda festiwalowa, trafi w tym roku do Kim Longinotto. Dlaczego wybraliście właśnie tę reżyserkę?
– Nagrodę Smok Smoków przyznaje Rada Programowa naszej fundacji – Krakowskiej Fundacji Filmowej – i jest to prestiżowa nagroda za wkład w rozwój światowego kina. Jej laureatami i laureatkami są najważniejsi twórcy kina dokumentalnego i animowanego, m.in. Werner Herzog, Allan King, Albert Maysles czy Helena Třeštíková. Kim Longinotto była naszą kandydatką już kilka lat temu, niestety wtedy nie mogła przyjechać, gdyż kręciła kolejny film. W tym roku z radością przyjęła nasze zaproszenie i przyjedzie do Krakowa, by zaprezentować swoje filmy i spotkać się z publicznością. Jest autorką ponad 20 dokumentów opowiadających o kobiecym doświadczeniu na różnych kontynentach. Do Krakowa przywiezie nam mocne kino społeczne, które tworzy z szacunkiem i niespotykaną empatią do bohaterów i bohaterek. Ma niebywałą intuicję reżyserską, z dużym wyczuciem porusza się po odmiennych kulturowo regionach. Jej dokumenty otwierały najważniejsze wydarzenia filmowe, były doceniane i nagradzane na międzynarodowych festiwalach na całym świecie. Pokażemy osiem filmów, a reżyserka oprócz spotkań z widzami, poprowadzi również lekcję mistrzowską. Wspaniale opowiada i ma łatwość nawiązywania relacji ze słuchaczami, dlatego myślę, że będzie to świetne spotkanie.

Rok 2026, ze względu na przypadającą w tym roku 100. rocznicę urodzin mistrza, jest Rokiem Andrzeja Wajdy. W jaki sposób KFF przypomni twórczość reżysera?
– Andrzej Wajda był bliski naszemu festiwalowi, często w nim uczestniczył i było dla nas oczywiste, że w ramach obchodów Roku Andrzeja Wajdy chcemy zaprezentować coś szczególnego. Wspólnie z Kubą Mikurdą, dokumentalistą, twórcą filmów found footage, sięgniemy do archiwów Telewizji Polskiej, by zaprezentować Wajdę nieoczywistego. Okazuje się, że w TVP jest ogromne archiwum programów z udziałem Wajdy, w których pojawia się on nie tylko jako reżyser, ale jako człowiek w ciągłym procesie tworzenia. Kuba wybrał do programu fragmenty czterech programów, niezwykle fascynujących, np. spotkanie z publicznością wokół filmu „Brzezina" z udziałem reżysera, Daniela Olbrychskiego, Emilii Krakowskiej i Olgierda Łukaszewicza. Fantastyczna jest nigdy niewyemitowana w całości szczera rozmowa Wajdy z Andrzejem Żuławskim o kondycji polskiego kina. Będą to dwa bloki filmowe z wprowadzeniem kuratorskim – warto zapisać sobie to wydarzenie.

Jedną z nowych sekcji festiwalowych są „Osobowości". Czyją twórczość zaprezentuje cykl?
– To nowy cykl wymyślony przez Anitę Piotrowską. Zaprezentujemy w nim dokumentalne sylwetki wybitnych postaci świata kultury. Ułożyłyśmy świetne pasmo literackie. Pokażemy m.in. film o Siri Hustvedt, jednej z najważniejszych współczesnych autorek, która zaprasza nas do swojego nowojorskiego domu i opowiada o swojej twórczości, rodzinie, małżeństwie z Paulem Austerem. Innym portretem – przewrotnym, bo opowiedzianym przez młodych czytelników – jest film poświęcony twórczości noblistki Annie Ernaux. Daje nadzieję, pokazuje, że młodzież czyta dobrą literaturę, jest nią poruszona i ma potrzebę rozmowy.

W tym paśmie nie zabraknie akcentu polskiego i filmu „Moi Themersonowie" Marcina Borchardta – opowieści o Franciszce i Stefanie Themersonach. Artystycznym duecie, który w latach trzydziestych XX wieku otwierał Polskę na sztukę eksperymentalną. Ona – ilustratorka i rysowniczka, on – prozaik, poeta, filmowiec. W filmie opowiada o nich Jasia Reichardt, której los splótł się w szczególny sposób z życiem tych artystów.

Wyjątkową bohaterką tego cyklu będzie Juliette Binoche, debiutująca za kamerą jako reżyserka dokumentalna. Zobaczymy hipno-

eprasa.pl 78f2f2c83a

CO JEST GRANE

tyzujący zapis prób do spektaklu „In-I", który aktorka realizowała wspólnie z tancerzem, Akramem Khanem. Po seansie 1 czerwca połączymy się z reżyserką na żywo.

66. edycja KFF ma „Fokus na Bałkany". Czym wyróżnia się bałkańskie kino?
– Zdecydowałyśmy się w tym roku pokazać kinematografię całego regionu, chociaż już w trakcie przygotowań wiedziałyśmy, że to zadanie nie na jeden festiwal. Sam fakt, że Bałkany to kilkanaście krajów – nie tylko byłej Jugosławii, ale to także Bułgaria, Grecja, część Rumunii, czy Turcji – utrudniał nam działanie. Obejrzałyśmy bardzo dużo filmów i ostatecznie wybór padł tylko na kilka. Ale może jest to pomysł na kontynuację za rok?

W tegorocznym programie pokażemy laureata Europejskiej Nagrody Filmowej, hybrydowy dokument „Fiume o morte!", który jest rekonstrukcją historii z początku XX wieku, kiedy Rijekę (Fiume) przejął oddział faszyzujących buntowników. Nie zabraknie opowieści o czasach Jugosławii – historii Emerika Bluma, wizjonera i twórcy eksperymentu gospodarczego, który zadziwiał cały świat, czy opowieści o fenomenalnej drużynie koszykarzy, których w chwili triumfu rozdziela wielka polityka, a kraj, który reprezentowali, przestaje istnieć. Macedońska reżyserka Petra Seliskar zabierze nas w tamtejsze góry, gdzie w pięciu braci w samotności zajmuje się wypasem owiec. Cały program uzupełnią filmy krótkometrażowe pokazujące rozmaitość formy i tematów, po które sięgają młodzi twórcy.

Zważywszy na odbywające się równolegle z festiwalem Mistrzostwa Świata w Piłce Nożnej, pod Wawelem powstanie Filmowa Strefa Kibica. Jakie historie piłkarskie odkryjemy dzięki plenerowym pokazom?
– Wymyśliłyśmy piłkarski program, mimo że nie jesteśmy zagorzałymi fankami futbolu. Ale jego fenomen, rzesze fanów i zbliżający się mundial skłoniły nas do pokazania, że piłka nożna to także atrakcyjny temat dla dokumentalistów i twórców filmów krótkometrażowych.

W plenerowym Kinie Pod Wawelem, w Filmowej Strefie Kibica, codziennie o godz. 21 zapewnimy piłkarskie emocje. W filmie „Mundial. Gra o wszystko" cofniemy się w czasie do 1982 roku do występu polskich piłkarzy na mistrzostwach świata w Hiszpanii. W dokumencie „Będziesz legendą, człowieku" ponownie kibicować będziemy naszym piłkarzom, tym razem podczas Euro 2012.

Poznamy też mieszkańców islandzkiej wioski, którzy chcą odbudować boisko, by zagrać mecz na własnej murawie. Nie zabraknie kobiecej piłki nożnej i dzielnej drużyny The Corinthians, której piłkarki walczyły o uznanie piłki nożnej kobiet przez FIFA. Pokażemy też blok krótkometrażowy oraz – co mnie szczególnie cieszy – pięć filmów zrealizowanych przez uczestników krakowskiej Świetlicy Filmowej, inicjatywy, która jest hubem edukacyjnym dla lokalnej branży filmowej, zwłaszcza dla młodych filmowców.

KFF to miejsce spotkań ze światowym kinem, ale i z twórcami. Na jakie się wybrać i kogo warto posłuchać?
– Jak już wspomniałam, festiwal to głównie wspólne oglądanie filmów, ale też rozmowy na tematy, które się z tych filmów wyłaniają. Nieustająco polecam pasmo KFF Talks, w którym, jak co roku, będziemy rozmawiać nie tylko o filmach. ●

Rozmawiała Marta Gruszecka

1 KR

Rozmowy na Krakowskim Festiwalu Filmowym

Kobiety robią ostrzejsze kino niż mężczyźni?

Kino plenerowe pod Wawelem i Filmowa Strefa Kibica, rozmowy w ramach KFF Talks, cykl „Grać w shortach" w nowo otwartej klubokawiarni UNA. To zaledwie kilka propozycji z wciągającego jak dobry film programu zbliżającego się Krakowskiego Festiwalu Filmowego.

Marta Gruszecka

Na atmosferę tych dni czeka się przez cały rok. Bieganie z kina do kina, zaznaczanie w programie, co koniecznie chce się zobaczyć albo przypadkowe seanse, które wbijają w fotel. Rozmowy z twórcami, których w innych okolicznościach pewnie byśmy nie spotkali, pokazy plenerowe. Przez ponad sześć dekad Krakowski Festiwal Filmowy zbudował sobie niesamowitą sympatię widzów – jako jedna z nich nie mogę się doczekać tego, co czeka nas podczas tegorocznej 66. edycji.

• **Kadr z filmu „„Tam, gdzie wracają bociany" w reż. Tamary Kotevskiej**
FOT. MATERIAŁY PRASOWE KRAKOWSKIEGO FESTIWALU FILMOWEGO

W świecie sztucznej inteligencji

Festiwal potrwa osiem dni. Zainauguruje go tradycyjna gala otwarcia w kinie Kijów połączona z pokazem filmowym (31 maja). „Syntetyczna szczerość" Marca Isaacsa wprowadzi nas w centrum jednego z najważniejszych wyzwań współczesności – sztucznej inteligencji i obrazów powstających coraz częściej bez kamery.

– W świecie, w którym granica między prawdą a cyfrową kreacją staje się coraz mniej uchwytna, brytyjski reżyser pyta o przyszłość dokumentu i o to, czy wciąż możemy ufać temu, co widzimy. Te i wiele innych pytań będzie można zadać twórcy osobiście podczas otwartego spotkania Case Study (2 czerwca, godz.16) – zapowiada Anita Piotrowska, dyrektorka artystyczna Krakowskiego Festiwalu Filmowego.

Okazją do spotkania będą również rozmowy z gośćmi i gościniami festiwalu podczas KFF Talks. Tegoroczny cykl będzie poświęcony miejscu człowieka w zmieniającym się świecie. Otworzy go dyskusja wokół dokumentu „Bez litości" Isy Willinger z nowej sekcji „Zjawiska". Czy kobiety robią ostrzejsze filmy niż mężczyźni? Reżyserka dokumentu postanowiła to sprawdzić. Analizując twórczość uznanych reżyserek współczesnych, w swoim filmie pokazuje, jak odległe od stereotypu może być tak zwane „kino kobiece". O tym, jak wybrzmiewa ono w kinie polskim i światowym, porozmawiają reżyserka filmu, dr hab. Monika Talarczyk oraz brytyjska dokumentalistka Kim Longinotto, tegoroczna laureatka Smoka Smoków.

Kto tworzy narrację o konfliktach?

Inna dyskusja będzie dotyczyła sztuki filmowej. O tym „Co robią z nami obrazy?" porozmawiają reżyser konkursowego dokumentu „Holofiction" Michal Kosakowski, dr Bartosz Kwieciński oraz krytyczka filmowa Ola Salwa.

– Punktem wyjścia będzie doskonale niemiecko-austriacki wideoesej, złożony z kilku tysięcy fragmentów fabuł, pokazujący bez słownego komentarza, jak kino utrwala wzorce przedstawiania Zagłady i kształtuje pamięć – komentuje dyrektorka artystyczna. O współczesnych konfliktach opowiedzą uczestnicy spotkania „Wojna, słowo, media. Kto tworzy narrację o konfliktach?". – Gaza, Sudan, Iran, Ukraina – choć cywile cierpią w każdej z tych wojen, ich medialne obrazy układają się w różne hierarchie ważności. O wojnach „zapomnianych" i sposobach ich opowiadania porozmawiają Dariusz Rosiak, Marcin Żyła oraz Maciek Nabrdalik, współreżyser konkursowego filmu „Igrając z diabłem" – zapowiada Anita Piotrowska.

Zespół KFF zaprasza również do nowo otwartej kluboksięgarni UNA przy Rynku Głównym na spotkania z aktorkami i aktorami filmów krótkometrażowych. – Cykl „Grać w shortach" będzie okazją do rozmowy o pracy w krótkiej formie i o znaczeniu shortów w aktorskiej karierze. W tym samym miejscu odbędą się także otwarte spotkania: „Poznaj mój warsztat", inspirowany filmem „Stroiciele" Pawła Chorzępy oraz „Okiem dyrygentki" z Agnieszką Duczmal i Anną Duczmal-Mróz o kulisach muzycznego rzemiosła, pasji, pracy z orkiestrą i artystycznej tradycji przekazywanej z pokolenia na pokolenie – zaprasza dyrektorka artystyczna.

Emocje w Filmowej Strefie Kibica

Uwielbianą przez widzów formą spotkania z filmem będzie Plenerowe Kino Pod Wawelem. W tym roku, zważywszy na odbywające się w USA, Meksyku i Kanadzie, Mistrzostwa Świata w Piłce Nożnej przy ulicy Powiśle stanie Filmowa Strefa Kibica. Publiczność zobaczy tutaj dziewięć historii związanych z mundialem – od biografii gwiazd stadionów, po kameralne opowieści o pasji, rywalizacji i wielkich sportowych emocjach.

Dla młodych widzów

Podczas Krakowskiego Festiwalu Filmowego dobrze bawić będą mogli również się najmłodsi. – Wspólnie z Fundacją Carbon Footprint i Uniwersytetem Dzieci po raz kolejny zapraszamy uczniów szkół podstawowych na ekologiczną wycieczkę po festiwalowych lokalizacjach, podczas której zajrzą za kulisy jednego z najważniejszych festiwali w mieście i odkryją filmową mapę Krakowa od kuchni. Bo KFF to nie tylko seanse – to przede wszystkim ludzie. To wspólne doświadczanie miasta, kina i świata, którym warto uważnie się przyglądać – podsumowuje dyrektorka artystyczna.

Noc na Kazimierzu

Co jeszcze w programie? Warto wpisać w kalendarz m.in. festiwalową noc na Kazimierzu i koncert Omasta & WFO – White Note Jazz Project, podczas którego jazzowe aranżacje muzyki Krzysztofa Komedy, Jerzego „Dudusia" Matuszkiewicza, Zbigniewa Namysłowskiego i Jana Ptaszyna Wróblewskiego spotkają się z wizualizacjami Laury Paweli (3 czerwca).

Repertuar KFF obejmuje też m.in. pokaz specjalny filmów Heleny Amiradżibi połączony z promocją książki „(Nie)zapomniane dokumentalistki" (31 maja, godz. 15, Małopolski Ogród Sztuki), Masterclass z dwukrotnie nominowanym do Oscara reżyserem Jayem Rosenblattem (4 czerwca, godz. 16, Pałac Potockich), wystawę „Tadeusz Rolke. Fischmarkt" (31 maja, godz. 16, Galeria ZPAF) oraz cykl VR@KFF. W tegorocznej odsłonie pojawi się sześć wyjątkowych projektów immersyjnych, które zwracają uwagę na współczesne problemy, bliskie wielu z nas. Wśród tematów znalazły się demencja i próby odzyskania tożsamości, utrzymanie bliskości z chorą osobą czy zmagania z depresją i lękiem u młodej dziewczyny, a także wspomnienia imigrantki z Iranu, która zaczyna nowe życie, codzienność Singapuru oczami jego mieszkańców i kolejną odsłonę projektu opowiadającego o aborcji. VR@KFF będzie dostępny bezpłatnie od 1 do 5 czerwca w Bunkrze Sztuki. ●

66. Krakowski Festiwal Filmowy odbędzie się w kinach od 31 maja do 7 czerwca 2026 roku oraz od 5 czerwca do 19 czerwca online na KFF VOD. Szczegółowe informacje o programie i biletach są dostępne na stronie krakowfilmfestival.pl.

eprasa.pl 78f2f2c83a

CO JEST GRANE

„Adonis ma gościa" w Krakowskim Teatrze VARIETE

O przyjaźni papugi z wroną

Chcieliśmy pokazać dzieciom, że warto być ciekawym drugiego człowieka, słuchać i próbować zrozumieć innych, nawet jeśli bardzo się od nas różnią.

ROZMOWA Z **RAFAŁEM SUPIŃSKIM,** reżyserem spektaklu „Adonis ma gościa"

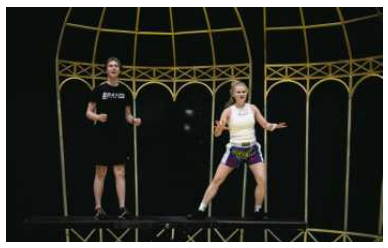

• **Teatr VARIETE zaprasza na spektakl, „Adonis ma gościa"** FOT. MAGDA WOCH / KRAKOWSKI TEATR VARIETE

MARTA GRUSZECKA: Główną bohaterką sztuki „Adonis ma gościa" jest papuga. Co to za zwierzątko, jakie ma cechy charakteru?
RAFAŁ SUPIŃSKI: Adonis to papuga zakochana w sobie i przekonana o własnej wyjątkowości. Ponieważ mieszka samotnie w złotej klatce, którą nazywa „pałacem", stworzyła własną wizję świata. Osoby, które ją karmią, uważa za służbę, a siebie za gwiazdę. Nigdy nie nauczyła się budować prawdziwych relacji, żyje w świecie własnych wyobrażeń i przekonaniu, że jest najlepsza, najpiękniejsza i najważniejsza.

W pewnym momencie Adonis spotyka Wronę. Czy połączy ich przyjaźń, czy raczej ptaki będą ze sobą konkurować?
Węgiel jest w naszej historii symbolem wolności i życia poza „bezpiecznym pałacem". Zderzenie tych dwóch światów – Adonisa, który wierzy, że klatka jest luksusem, oraz Węgla, który walczył o przetrwanie i niezależność – od początku prowadzi do konfliktu. Oboje próbują przekonać siebie nawzajem do swojego sposobu patrzenia na świat. Dokąd ich to zaprowadzi? O tym widzowie przekonają się podczas spektaklu.

Papuga i Wrona to zupełnie różne gatunki. No właśnie – czy spektakl ma podkreślać, że inności nie trzeba się bać?
Zdecydowanie tak. Sztuka pokazuje, jak bardzo nasze doświadczenia i środowisko, w którym dorastamy, wpływają na sposób postrzegania świata i innych ludzi. To, co inne, nie musi być złe ani niebezpieczne. Często dopiero spotkanie z kimś, kto myśli inaczej niż my, pozwala poszerzyć własną perspektywę. Bardzo bliskie jest mi zdanie: „Trzeba zebrać jak najwięcej opinii, by być jak najbliżej rzeczywistości". Warto być otwartym, pytać i próbować zrozumieć drugiego człowieka, zamiast opierać się wyłącznie na stereotypach czy gotowych opiniach.

Jakie pana zdaniem jest główne przesłanie tej sztuki dla dzieci?
W spektaklu pojawia się wiele małych przesłań ukrytych w relacjach bohaterów. Jednym z najważniejszych tematów jest jednak umiejętność rozmowy i spotkania z kimś, kto patrzy na świat zupełnie inaczej niż my. Dzisiaj bardzo łatwo zamknąć się we własnej „klatce" – swoich opinii, przyzwyczajeń czy sposobu myślenia. Chcieliśmy pokazać dzieciom, że warto być ciekawym drugiego człowieka, słuchać i próbować zrozumieć innych, nawet jeśli bardzo się od nas różnią. To opowieść o tym, że czasem właśnie ktoś zupełnie inny może pomóc nam zobaczyć świat szerzej i odważniej.

„Adonis ma gościa" to spektakl muzyczny z muzyką graną na żywo. Jakie kompozycje przybliżą nam historię ptaków?
Muzyka odgrywa w tym spektaklu bardzo ważną rolę. Pojawiają się inspiracje swingiem, jazzem, sambą, funkiem czy reggae. Każdy styl muzyczny pomaga opowiedzieć emocje bohaterów i podkreśla ich sposób patrzenia na świat. Zależało nam na tym, by poprzez humor, rytm i energię muzyki mówić także o ważnych i współczesnych tematach.

„Adonis ma gościa" na podstawie sztuki Freda Apke to pierwszy w historii Krakowskiego Teatru VARIETE spektakl dla młodych widzów. W rolach głównych: Michał Szostak i Julia Turczynowicz-Suszycka. Autorem tekstów piosenek jest Jakub Szydłowski, muzyki Jakub Lubowicz, autorką przekładu Marta Klubowicz, choreografię ułożył Santiago Bello, kostiumy przygotowała Marzena Śmietało, scenografię Michał Wyszkowski, a plakat Sylwia Szyrszeń-Jaskierska. Sztuka jest rekomendowana dla dzieci od 5. roku życia. ●

Rozmawiała Marta Gruszecka

Premiera spektaklu „Adonis ma gościa" 30 maja (sobota) o godz. 17 w Krakowskim Teatrze VARIETE (Grzegórzecka 71). Pozostałe pokazy 30 maja o godz. 11, 31 maja o godz. 12, 1 czerwca o godz. 9 i 12 oraz 2 czerwca o godz. 12. Orogram i bilety są dostępne na stronie teatrvariete.pl.

Queerowy Bal w Narodowym Starym Teatrze

„Brokat, taniec i dobra energia"

Queerowy Bal jest otwarty dla wszystkich osób, które chcą wspólnie tworzyć przestrzeń opartą na szacunku i otwartości – zaprasza zespół Narodowego Starego Teatru w Krakowie.

• **Queerowy Bal w Narodowym Starym Teatrze odbędzie się 30 maja** FOT. HEJA SAR

Kiedy Narodowy Stary Teatr organizuje bal, można spodziewać się znakomitej zabawy. Takiej nocy, kiedy ulubiony teatr zamienia się w „tancbudę" (cytując dyrektora artystycznego Jakuba Skrzywanka), długo się nie zapomina.
Bal karnawałowy to wspomnienie z zimy. Wiosną dyrekcja teatru przy wsparciu działu edukacji MICET zaprasza widzów na Queerowy Bal. Zabawa odbędzie się po raz drugi – pierwsza, ubiegłoroczna edycja, została odebrana tak dobrze, że dziś teatr może pochwalić się specjalnym wyróżnieniem. – Queerowy Bal w Narodowym Starym Teatrze im. Heleny Modrzejewskiej w Krakowie otrzymał nagrodę podczas LGBT+ Diamonds Awards w kategorii Lokalna Inicjatywa Roku. I szczerze? Nic dziwnego. Wspólne tańce, cekiny, wzruszenia i atmosfera – tego nie da się podrobić, ale możemy to powtórzyć! – zaprasza zespół Narodowego Starego Teatru.
O idei balu mówią Dorota Ignatjew i Jakub Skrzywanek, dyrekcja Narodowego Starego Teatru: – Queerowy Bal to wydarzenie celebrujące różnorodność, wolność wyrażania siebie i budowanie wspólnoty. „Queer" to termin używany przez część społeczności LGBTQ+ – osoby o różnych tożsamościach płciowych i orientacjach seksualnych. Słowo to, kiedyś używane jako określenie obraźliwe, z czasem dla wielu osób stało się symbolem dumy, widzialności i prawa do bycia sobą. Tworzymy przestrzeń spotkania i wspólnego świętowania opartą na szacunku, bezpieczeństwie i radości bycia razem.

Tegoroczna edycja balu będzie nawiązywała do historii lat 20. i 30. – Chcemy oddać hołd tym, bez których polska walka o wolność oraz walka o równość obywateli wobec prawa nie wyglądałyby tak samo: polskim sufrażystkom. Tym bardziej, że już w 1932 roku Polki i Polacy mogli cieszyć się z dekryminalizacji relacji homoseksualnych, czego wówczas zazdrościła nam Europa – mówi dyrekcja.

Podczas balu będzie działał sklepik, w którym będzie dostępna limitowana kolekcja toreb WIDZX. Dyrekcja zaprasza na bal osoby pełnoletnie. ●

Marta Gruszecka

Queerowy Bal w Narodowym Starym Teatrze odbędzie się 30 maja (sobota) w Sali Modrzejewskiej (Jagiellońska 1) w godz. 22-3. Bilety są dostępne na stronie bilety.stary.pl.

REKLAMA Kraków/34435206

Kraków

TEATR LUDOWY

THOMAS VINTERBERG, MOGENS RUKOV

UROCZYSTOŚĆ

REŻYSERIA, ADAPTACJA: MAŁGORZATA BOGAJEWSKA

GRAMY: 6, 7 CZERWCA 19.00

DUŻA SCENA

TEATR LUDOWY • INSTYTUCJA KULTURY MIASTA KRAKOWA

MPK S.A. w Krakowie
Mecenas Teatralnego Instytutu Młodych – ZUE S.A. GRUPA ZUE
Partner Teatru Ludowego KIA WADOWSCY
Partner premier Teatru Ludowego mpec Kraków
KRAKÓW AIRPORT im. Jana Pawła II
Patron medialny pap POLSKA AGENCJA PRASOWA
RADIO KRAKÓW
KrakówCulture KARNET

1KR

eprasa.pl 78f2f2c83a

wyborcza

WROCŁAW TYGODNIK

Piątek, 29 maja 2026 | Redaktor prowadzący **Leszek Frelich**

wroclaw.wyborcza.pl | Kontakt z redakcją: wroclaw@wyborcza.pl

FOT. KRZYSZTOF ZATYCKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Strzelnica w Świętoszowie

Kawaleria pancerna się szkoli

▸9

eprasa.pl 78f2f2c83a

Groźby i głośne różańce pod szpitalem

Ksiądz z ludźmi Bąkiewicza i baner z Hitlerem

– Wielu ludzi, szczególnie kobiety, mówią mi, żebym nie zmienił decyzji w sprawie zatrudnienia pani Gizeli – podkreśla starosta lubański, zajadle atakowany za zgodę na zatrudnienie Gizeli Jagielskiej w miejscowej porodówce. To jedyny szpital w regionie, w którym zwiększa się liczba porodów.

Hubert Głuch

Tablica ogłoszeń przy jednym z kościołów w Lubaniu na Dolnym Śląsku. Pod klepsydrą, na której pogrążona w smutku rodzina żegna zmarłego, bije po oczach różowy plakat Fundacji Ratuj Życie. Na nim noworodek i podpis: „Publiczny różaniec o zatrzymanie aborcji". I rozpiska cyklicznych wydarzeń. Zawsze pod miejscowym szpitalem. Zawsze w czwartą sobotę miesiąca. Aż do lutego 2027 roku.

– Pewnie, że się tego spodziewałam. To nie szkodzi, że mają więcej kilometrów niż do podwrocławskiej Oleśnicy, odległość nie ma dla nich znaczenia – mówi dr Gizela Jagielska, która od lutego pracuje na porodówce w lubańskim szpitalu powiatowym.

Antyaborcyjni manifestanci zbierają się przed wejściem do szpitala w soboty, choć akurat wtedy Jagielska nie pracuje.

CHODZI O IDEOLOGIĘ

– Nie chcę powiedzieć, że wpisali się w krajobraz szpitala, bo absolutnie się do tego nie przyzwyczajamy. To destabilizuje pracę – mówi Anna Płotnicka-Mieloch, prezes NZOZ Łużyckie Centrum Medyczne w Lubaniu. – Zaraz nad izbą przyjęć jest oddział intensywnej terapii. To są najtrudniejsi pacjenci, a lekarz, który dyżuruje w soboty, mówi mi, że jest „stałym uczestnikiem tych zgromadzeń". Jemu to bardzo przeszkadza, a powinien mieć spokój, musi się skupić na pacjentach w ciężkim stanie.

Demonstranci nic sobie z tego nie robią i puszczają głośne nagrania z megafonów ustawionych w kierunku szpitala. Co jakiś czas włączają też płacz noworodków.

– To jest kompletnie nieadekwatne do tego, że są tu też kobiety, które straciły dzieci. I to jest dla nich dramat. Ale im nie chodzi o żywe dziecko, im chodzi o ideologię – uważa prezeska.

Według Płotnickiej-Mieloch na demonstrantów narzekają też pacjenci i osoby im towarzyszące. Jest coraz cieplej, więc w szpitalu często otwarte są okna. Wtedy wewnątrz słychać nagrania i modlitwy. Prezeska przyznaje, że zdarzają się konflikty pomiędzy pacjentami, a manifestującymi.

– Pacjenci są różni, nie jestem w stanie opanować każdego. A jak ktoś zostanie sprowokowany i zrobi komuś krzywdę, to będę za to odpowiedzialna – mówi.

Dlatego wielokrotnie prosiła antyaborcjonistów o opuszczenie terenu szpitala – zawsze bezskutecznie. Potem kazała ustawić tabliczki informujące, że to teren prywatny – też bez rezultatu. Protestujący powołują się na prawo do zgromadzeń publicznych.

– Przychodzi około 30-40 osób. To są ciągle te same osoby. Organizatorem jest za każdym razem ten sam mężczyzna z Jeleniej Góry. Co jakiś czas pojawia się jeszcze kilku mięśniaków z Ruchu Obrony Granic ze Zgorzelca – mówi prezeska. – Ale mieszkańcy bronią szpitala. Przychodzą i proszą, żebym się nie dała złamać. Gwarantuję im, że się nie dam.

Są tu też kobiety, które straciły dzieci. I to jest dla nich dramat. Ale im nie chodzi o żywe dziecko, im chodzi o ideologię. Na demonstrantów narzekają też pacjenci i osoby im towarzyszące

ANNA PŁOTNICKA-MIELOCH
prezes NZOZ Łużyckie Centrum Medyczne w Lubaniu

„Złamaniem się" miałoby być zwolnienie Gizeli Jagielskiej. Anna Płotnicka-Mieloch wyjaśnia, że zatrudniając lekarkę spodziewała się manifestacji. Kiedy pojawiła się informacja, że ginekolożka przeniesie się do Lubania, prezeska od razu dostawała maile. Przeczytała w nich np., że powinna zmienić nazwę placówki na „Auschwitz", bo jest jak komendant obozu koncentracyjnego.

Teraz maile ustały. Jednak wykorzystywanie porównań do nazistów zostało podczas tych zgromadzeń.

MODLITWA NA TLE HITLERA. KURIA NIE ZAREAGUJE

– To była chyba druga „miesięcznica". Przyjechał ksiądz z okolicy. W sutannie, z różańcem i gitarą stał na tle ogromnego baneru z Adolfem Hitlerem, obok którego był oczywiście abortowany płód. Modlił się, śpiewał, odmawiał różaniec. Mało tego, uczestniczyło w tym jakieś 9-10-letnie dziecko – relacjonuje Anna Płotnicka-Mieloch.

Prezeska szpitala postanowiła napisać skargę do biskupa. Poruszyła aspekt zakłócania ciszy i spokoju osób chorych oraz nadużywanie symboliki nazistowskiej. Poprosiła o podjęcie działań wobec księdza i zobowiązanie go do powstrzymania się od podobnych działań w otoczeniu placówek medycznych.

Odpowiedź z diecezji legnickiej przyszła równo miesiąc później. Kuria odparła, że kościelne osoby prawne nie są stroną w sporze.

„Jeśli w pikietach [...] brał udział jakiś duchowny, to występował tam jako osoba prywatna" – napisano w odpowiedzi. I podziękowano za „troskę, aby działalność osób duchownych w przestrzeni publicznej zawsze odpowiadała najwyższym standardom moralnym".

– Ostatnio ksiądz znowu był i się modlił. Tym razem „Hitler" nie dojechał – wspomina Płotnicka-Mieloch.

POSTĘPOWANIE W PROKURATURZE

Kuria legnicka nie była ani pierwszym, ani najważniejszym adresem, pod który list wysłała prezeska szpitala. Skontaktowała się z Ministerstwem Sprawiedliwości, Ministerstwem Zdrowia oraz Ministerstwem Spraw Wewnętrznych i Administracji.

„Zwracam się z wnioskiem o pilne podjęcie działań legislacyjnych mających na celu zapewnienie skutecznej ochrony prawnej placówek medycznych poprzez wprowadzenie stref bezpieczeństwa oraz zakazu organizowania zgromadzeń w bezpośrednim sąsiedztwie szpitali" – napisała bezpośrednio do ministra sprawiedliwości Waldemara Żurka.

Podnosiła m.in., że wobec pracowników szpitala kierowane są groźby, jak „kula w łeb".

O podejrzeniu popełnienia przestępstwa poinformowała też lubańską prokuraturę. Rzeczniczka prasowa Prokuratury Okręgowej w Jeleniej Górze Ewa Węglarowicz-Makowska potwierdziła nam, że takie zawiadomienie wpłynęło. Zostało przekazane do dalszego prowadzenia Prokuraturze Rejonowej w Lwówku Śląskim.

– Postępowanie dotyczy publicznego prezentowania symboliki odwołującej się do ustroju narodowosocjalistycznego w postaci baneru z wizerunkiem Adolfa Hitlera, podczas zgromadzenia publicznego na terenie Łużyckiego Centrum Medycznego oraz znieważenia członków personelu medycznego placówki, poprzez porównywanie ich do zbrodniarzy nazistowskich – informuje Węglarowicz-Makowska.

eprasa.pl 78f2f2c83a

• **Manifestacja przed szpitalem w Lubaniu**
FOT. CZYTELNIK GW

Prokurator wszczął dochodzenie, obejmując jednocześnie czyn ściganiem z urzędu. Postępowanie prowadzone jest w sprawie. Nikomu nie przedstawiono zarzutów.

STAROSTA ZASŁUGUJĘ NA EKSKOMUNIKĘ

Z prokuraturą kontaktować musiał się też Zbigniew Zjawin, starosta powiatu lubańskiego. Sprawa dotyczy publicznego pomawiania urzędnika. – Miało to poniżyć pokrzywdzonego w opinii publicznej i narazić na utratę zaufania, niezbędnego do sprawowania funkcji – wyjaśnia rzeczniczka Prokuratury Okręgowej w Jeleniej Górze.

W tej sprawie wykonywane są czynności sprawdzające. Dopiero po ich zakończeniu prokurator podejmie decyzję co do dalszego toku postępowania.

Według starosty, do pomawiania miało dojść dwukrotnie, podczas manifestacji przed budynkiem urzędu. – W treści przekazywanego przez urządzenie nagłaśniające nagranego tekstu, długości kilkunastu minut, wprost były nawoływania do mnie, przypisując mi współudział w aborcjach – mówi Zjawin.

Pikiety trwały około 4-5 godzin, a na transparentach – obok rozczłonkowanego płodu – umieszczono wizerunek starosty. W budynku starostwa pojawiły się też ulotki, których głównym antybohaterem był Zbigniew Zjawin.

– Ludzie, którzy, jak domniemuję, są związani ze środowiskami antyaborcyjnymi, wywierają też naciski poprzez wysyłanie dziesiątek, setek maili na adres urzędu. W nich jest nakłanianie, żebym spowodował zwolnienie doktor Gizeli. I w ogóle, że zasługuję na ekskomunikę, bo moje postępowanie jest niegodne, nieludzkie – opisuje starosta.

Przyznaje, że subtelnie naciskali na niego też niektórzy przedstawiciele Kościoła. Nie wszyscy, ale były to odczuwalne sygnały. To dla Zbigniewa Zjawina szczególnie bolesne, ponieważ sam jest osobą wierzącą i praktykującą. Mówi, że jest przeciwnikiem aborcji, ale podkreśla, że kobiety mają prawo do pełnej opieki i w trudnych sytuacjach muszą mieć możliwość uzyskania pomocy.

Zbigniew Zjawin poznał osobiście Gizelę Jagielską. Zdaje sobie sprawę, że jest specjalistką z wielkim uznaniem w świecie medycyny. Podobne zdanie mają o lekarce mieszkańcy powiatu.

– Jestem od lat związany z samorządami, znam to miejsce i wielu ludzi, szczególnie kobiety. Mówią mi, żebym nie zmienił decyzji w sprawie jej zatrudnienia pani Gizeli. Po to, żeby czuły się bezpiecznie, żeby ich córki i wnuczki czuły się bezpiecznie – mówi starosta. – Chcemy stworzyć tutaj naprawdę dobry szpital z oddziałami położniczym, ginekologicznym, neonatologiczny. W tej chwili nasza porodówka jest chyba jedyną na Dolnym Śląsku, która notuje zwiększoną liczbę porodów. Robimy to nie dla siebie, a dla mieszkańców, przede wszystkim dla kobiet. Żeby miały najlepszą możliwą opiekę na miejscu.

Dlatego Zjawin, mimo że spodziewał się konsekwencji zatrudnienia dr Jagielskiej, zapewnia, że nie ma jego zgody na ubliżanie mu i szkalowanie jego wizerunku. Z taką reakcją środowisk antyaborcyjnych liczył się, ponieważ utrzymuje kontakty z Wiolettą Efinowicz, starostką oleśnicką. Ją spotkało to samo – o czym pisaliśmy w „Wyborczej”.

REKLAMA
Wrocław/34433609

1 WR

eprasa.pl 78f2f2c83a

Listy Einsteina i Skłodowskiej-Curie

Z wielkim szacunki i delikatnością

• **Książka ukazała się w ubiegłym roku i wywołała sensację. Wydane zostały wersje niemiecka, angielska, francuska i japońska, w przygotowaniu jest portugalska, ale na tym się nie skończy**

FOT. FUNDACJA ROZWOJU EDUKACJI DLA PRZEMYSŁU

„Jeśli motłoch nadal będzie się Panią zajmował, proszę po prostu nie czytać tych bredni" – pisał Albert Einstein do Marii Skłodowskiej-Curie atakowanej przez prasę z powodu romansu z żonatym profesorem fizyki.

Beata Maciejewska

On pisał po niemiecku, ona po francusku, nawet po 20 latach nie przeszli na „ty". I choć osiągnęli status globalnych ikon popkultury, ich korespondencja pozostała ukryta w archiwach prawie 100 lat.

– Nie mogłam w to uwierzyć. Dwóch gigantów nauki korespondowało ze sobą dwie dekady, gdzie są więc te listy? O czym pisali? – mówi dr Ewa Łabno-Falęcka z Fundacji Rozwoju Edukacji dla Przemysłu, inicjatorka i wydawczyni listów.

Książka ukazała się w ubiegłym roku i wywołała sensację. Wydane zostały wersje niemiecka, angielska, francuska i japońska („w Japonii wzbudziliśmy duże zainteresowanie, polska uczona jest tam popularna i szanowana"), w przygotowaniu jest portugalska, ale na tym się nie skończy.

– Maria Skłodowska-Curie to jedyna uczona, która dwa razy dostała Nobla, w dwóch różnych dziedzinach. Nasza supermarka narodowa i globalna, symbol siły polskiej nauki i polskich kobiet, a wciąż tak mało się nią interesujemy i zaniedbujemy jej promocję – uważa Ewa Łabno-Falęcka.

Dla Biblioteki w Ossolineum to okazja, żeby pokazać swój skarb z Działu Rękopisów: listy Marii Skłodowskiej-Curie do sławnego historyka ustroju i prawa polskiego, prof. Oswalda Balzera oraz do Ludwika Bernackiego, przedwojennego dyrektora Ossolineum, a także rękopis przemówienia Teofila Gębarowicza „O teoryi względności Einsteina".

Ale drugą tak sławną korespondencyjną parę jak Einstein ze Skłodowską, trudno sobie wyobrazić.

PIERWSZE SPOTKANIE, PIERWSZA PROTEKCJA

– Jestem czasem pytana, czy te 26 listów i kartka pocztowa wysłana z Brazylii to cała spuścizna epistolograficzna 20 lat znajomości Einsteina i Marii Skłodowskiej-Curie? Ale nie znam odpowiedzi. Wiem tylko, że to wszystkie listy, które do tej pory udało się odnaleźć. A poszukiwania miały wręcz detektywistyczny charakter, bo żmudną kwerendę prowadziliśmy w Jerozolimie, Paryżu, Zurychu, Düsseldorfie i Princeton – opowiada dr Ewa Łabno -Falęcka. – Nie wiemy jednak, czy nie czekają na nas jeszcze jakieś niespodzianki.

Na projekt wydania listów wpadła po rozmowie z córką, która zapytała: „Wiesz, że Skłodowska była jedną z pierwszych kobiet w Europie, które zrobiły prawo jazdy?".

– Nie wiedziałam. Dziś już wiem, że Maria zrobiła prawo jazdy, żeby móc załadować na podarowaną jej ciężarówkę aparaty rentgenowskie i wyruszyć na fronty I wojny światowej prześwietlać płuca francuskich żołnierzy. Nie wiedziałam też, że korespondowała z Albertem Einsteinem. Takie listy powinny być opublikowane – mówi dr Łabno-Falęcka.

Albert i Maria poznali się w 1909 r. na obchodach 350-lecia Uniwersytetu Genewskiego. Ona była 11 lat starsza, otaczała ją sława noblistki i odkrywczyni radu, on też już był znany w świecie naukowym, bo ogłosił szczególną teorię względności. Ale światowym celebrytą zostanie dopiero za 10 lat, gdy zaobserwowane zostanie zjawisko ugięcia promieni światła przechodzących w pobliżu Słońca, potwierdzające ogólną teorię względności.

Dwa lata później spotkali się w Brukseli, na pierwszej ze słynnych konferencji organizowanych przez belgijskiego przemysłowca Ernesta Solvaya, i zaprzyjaźnili.

A ponieważ Einstein chciał dostać etat profesora politechniki w Zurychu, Maria napisała entuzjastyczny list rekomendacyjny:

„W Brukseli, gdzie uczestniczyłam w kongresie naukowym, na którym był

REKLAMA Wrocław/34436859

1 WR

eprasa.pl 78f2f2c83a

em

również Einstein, mogłam docenić błyskotliwość jego umysłu, zakres dokumentacji i rozległość wiedzy. Zważywszy, że Einstein jest jeszcze bardzo młody, zasadne jest pokładanie w nim ogromnych nadziei i postrzeganie go jako jednego z czołowych teoretyków przyszłości. Myślę, że instytucja naukowa, która dałaby Einsteinowi niezbędne dlań środki do pracy, powołując go na istniejące stanowisko czy też stwarzając nowe, na warunkach, na jakie zasługuje, będzie poważana za taką decyzję i z pewnością wyświadczy wielką przysługę nauce".

Przyszłość dowiodła, że nie przesadziła, a zaskarbiła sobie wdzięczność Einsteina.

Jego pierwszy list do Marii był gestem wsparcia w trudnej sprawie osobistej, która omal nie zniszczyła kariery naszej noblistki.

– Był listopad 1911 r., Einstein pisał z Pragi do „Wielce Szanownej Pani Curie", że nie ma jej wprawdzie nic konkretnego do przekazania, ale jest „wściekły z powodu tego, w jaki nikczemny sposób motłoch śmie się z Panią obchodzić" – mówi dr Łabno-Falęcka.

MARIA I ROMANS? NIEMOŻLIWE.

To był hejt na miarę internetu. Prasa ujawniła romans 44-letniej Marii (od wielu lat wdowy) i wybitnego fizyka, prof. Paula Langevina, męża i ojca czworga dzieci.

„Jestem przekonany, że będzie Pani zawsze gardziła tym motłochem, niezależnie od tego, czy udaje szacunek, czy też próbuje zaspokoić swoją żądzę sensacji Pani kosztem! Czuję się w obowiązku wyrazić mój podziw dla Pani ducha, energii i uczciwości, i powiedzieć, jak wielkie miałem szczęście, mogąc poznać Panią osobiście w Brukseli" – pisał Einstein.

„Motłoch" miał jednak siłę, której osobistą pogardą nie można było pokonać. Żona Langevina wykradła listy kochanków i dała je prasie, więc gazety (wychodzące w kilkusettysięcznych nakładach) miały co publikować, prowokując do publicznych dyskusji, co przystoi profesorowi Sorbony:

„Moje noce są straszne. Myślę o tym, że jesteś z nią, nie mogę spać, z wielkim trudem udaje mi się zdrzemnąć na dwie lub trzy godziny, budzę się w gorączce i nie mogę pracować. Zrób coś, żeby z tym skończyć. (...) Obawiam się nieprzewidzianych wypadków, takich jak napady płaczu, na które jesteś tak nieodporny, czy pułapki, w jaką wciągnie cię jej ciąża. Gdyby znów miała dziecko, będzie to ostatecznym rozstaniem, gdyż nie mogłabym znieść hańby wobec siebie samej, ciebie i ludzi, których cenię. Jeżeli twoja żona to rozumie, wykorzysta ten sposób. Dlatego też, proszę cię, nie każ mi czekać zbyt długo na separację od łoża".

Maria musiała znosić demonstracje moralistów pod własnym domem (przeklęta cudzoziemka, złodziejka mężów, rozbija francuską rodzinę), publiczne sceny i groźby zdradzonej żony, że zabije kochankę, a na dodatek dostała list od Svantego Arrheniusa, członka Szwedzkiej Akademii Nauk, który 10 dni przed uroczystością wręczenia Marii nagrody Nobla, pisał, żeby nie przyjeżdżała:

Albert i Maria poznali się w 1909 r. na obchodach 350-lecia Uniwersytetu Genewskiego. Ona była 11 lat starsza, otaczała ją sława noblistki i odkrywczyni radu, on też już był znany w świecie naukowym, bo ogłosił szczególną teorię względności

„Dotarły do nas kopie przypisywanego Pani listu, który został opublikowany w prasie francuskiej. Zapytałem więc kilku kolegów, co ich zdaniem należy uczynić w tej sytuacji. Zaczęto, mam nadzieję błędnie, domniemywać, że opublikowane listy są autentyczne. Wszyscy koledzy stwierdzili, że lepiej byłoby, gdyby Pani nie przyjeżdżała tu 10 grudnia. Tak więc upraszam Panią o pozostanie we Francji; nikt nie umie przewidzieć, co się może zdarzyć podczas wręczania nagrody. Gdyby Akademia sądziła, że wspomniany list może być autentyczny, z całym prawdopodobieństwem nie przyznałaby Pani nagrody, dopóki nie przedstawiłaby Pani wiarygodnych dowodów na to, że jest on fałszerstwem".

Listy kochanków były nierozważne, list ze Sztokholmu arogancki, a list z Pragi przyniósł nadzieję, że nie wszyscy chcą rzucić kamieniem i w końcu zapanuje spokój.

Inna rzecz, że genialny fizyk oblałby egzamin z psychologii – w liście do przyjaciela, Heinricha Zanggera, stwierdził, że romans jest wymysłem prasy, a Maria „posiada błyskotliwą inteligencję, lecz pomimo swej uczuciowej natury nie jest na tyle atrakcyjna, aby mogła komukolwiek zagrażać."

PRZYJAŹŃ I SZACUNEK

Ale nie tylko kwestie uczuć zajmowały genialnych uczonych i nie zawsze też się zgadzali. Po zakończeniu I wojny światowej Maria zaprosiła Alberta do Międzynarodowej Komisji Współpracy Intelektualnej przy Lidze Narodów (na jej bazie powstało potem UNESCO), mającej odbudować rozbitą przez wojnę międzynarodową wspólnotę naukową.

On z oporami się zgodził (jako Żyd i pacyfista nie czuł się właściwym reprezentantem Niemiec), potem zrezygnował, tłumacząc, że „Liga Narodów pod pozorem obiektywizmu była posłusznym narzędziem polityki siły". Ona odpisała, że „Liga Narodów nie jest doskonała. I nie miała na to żadnych szans, ponieważ ludzie są niedoskonali. Ale może się poprawić, w miarę jak biedne ludzkie stworzenia uznają to za niezbędne. To pierwsza próba porozumienia międzynarodowego, bez którego cywilizacji grozi zagłada. Obawiam się, że proces ten potrwa długo".

Nawet jeśli się spierali, to robili to z wielkim szacunkiem i delikatnością, żeby nie naruszyć przyjaźni. Pielęgnował ją również po śmierci Marii.

„Koleżeńska relacja, która łączyła mnie przez tyle lat z tą wspaniałą kobietą, należy do najlepszych i najpiękniejszych chwil w moim życiu. We wszystkim rozumieliśmy się tak dobrze i często czułem, że jej stosunek do życia ludzkiego był głębszy i prawdziwszy niż mój" – napisał w 1937 r. do Ewy Curie.

Prof. Tomasz Pospieszny, biograf Marii Skłodowskiej-Curie, napisał, że listy były ważną częścią życia prywatnego i zawodowego tej wielkiej uczonej. Napisała ich tysiące, czasem kreśląc tylko kilka zdań, a czasem udzielając długich i szczegółowych porad naukowych. Nawet gdy była już poważnie chora, dyktowała listy córkom lub sekretarce.

W książce znalazła się pocztówka, którą Albert Einstein wysłał Marii 7 maja 1925 r. z Rio de Janeiro. Tylko kilka słów: „Proszę przyjąć od nas, droga Pani, wyrazy szacunku". Einstein napisał w liczbie mnogiej, bo spotkał w Brazylii medyka i muzyka, prof. Aloyso de Castro, który również znał Marię. „Szacunek" to słowo klucz w związku tych niezwykłych ludzi. ●

wyborcza.pl

• **Więcej wiadomości z Wrocławia i okolic czytaj na Wyborcza.pl**

REKLAMA Wrocław/34436660

Zawodowcy 2026

Wybierz zawód przyszłości!

Centrum Kształcenia Ustawicznego · CKZ Wrocław · ezn elektroniczne zakłady naukowe · LZN · Technikum nr 18 · ZSE · Technikum nr 19 we Wrocławiu · ZS Nr 3 · Technikum nr 5 · Wrocław ZS Nr 2 · ZS6 Technikum nr 15 · ZSEA · Z$E-

eprasa.pl 78f2f2c83a

Afera Collegium Humanum

Tak studiowali rektorzy wrocł

• **Inauguracja roku akademickiego Collegium Humanum w Teatrze Polskim w Warszawie, 26 października 2022 r.** FOT. SŁAWOMIR KAMIŃSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Prokurator zrobił byłemu rektorowi Uniwersytetu Przyrodniczego test z wiedzy, jaką powinien posiadać absolwent studiów MBA – wynik był katastrofalny. Z kolei rektor Politechniki Wrocławskiej przyznał, że dostał dyplom, choć żadne zajęcia się nie odbyły.

Marcin Rybak

Studia wrocławskich rektorów to jeden z wątków śledztwa w sprawie afery Collegium Humanum.

W sądach w Warszawie i Krośnie są już dwa akty oskarżenia. Pierwszy z listopada ubiegłego roku obejmuje 29 osób, w tym prezydenta Wrocławia Jacka Sutryka, byłego rzecznika prezydenta RP Błażeja Spychalskiego czy dwóch ważnych polityków PiS: Ryszarda Czarneckiego i Karola Karskiego.

PROFESOR WÓJS I STUDIA, KTÓRYCH NIE PAMIĘTA

Profesor Arkadiusz Wójs, rektor Politechniki Wrocławskiej nie jest objęty żadnym aktem oskarżenia. Nie jest też podejrzanym w śledztwie, prowadzonym ciągle w związku z przekrętami na uczelni Collegium Humanum.

Prokurator ustalił, że profesor Wójs chciał uzyskać dyplom MBA, żeby poszerzyć swoją wiedzę z zakresu finansów i zarządzania. Wybrał Collegium Humanum, bo – jak przyznał na przesłuchaniu – było mu niezręcznie studiować na którejś z wrocławskich uczelni.

Gdy zapisywał się na studia MBA, namówiono go dodatkowo na jeszcze jedne studia podyplomowe: MBA Zarządzanie w Agrobiznesie. W promocji, za połowę ceny. Zgodził się. Był akurat czas pandemii, jesień 2020 roku, więc jedne i drugie studia były prowadzone on-line. Różne materiały, prezentacje, czasem testy sprawdzające wiedzę, umieszczane były na internetowej platformie Navoica. To internetowa witryna Ministerstwa NaukiSą tam różne materiały edukacyjne.

Gdy zaczęła się pandemia uczelnia Collegium Humanum uruchomiła na platformie Navoica specjalną stronę z materiałami dostępnymi wyłącznie dla jej studentów.

Problem w tym, że – wypytywany podczas jednego z przesłuchań w prokuraturze – rektor Wójs mało co pamiętał z tych studiów. Nie pamiętał żadnego prowadzącego, nie pamiętał czy dostawał linki do zajęć. Dopiero, gdy prokurator pozwolił mu zalogować się do własnej skrzynki mailowej, odnalazł tam przesyłane studentom informacje. W tym te o platformie Navoica, przy pomocy której prowadzone były zajęcia.

Tyle że o tej platformie przed przesłuchaniem profesor nic nie wiedział. Miał nawet mówić prokuratorowi, że pierwszy raz, właśnie podczas przesłuchania, usłyszał tę nazwę.

PREZES RADZI, JAK ŚCIĄGAĆ NA EGZAMINIE

Co zatem rektor Politechniki Wrocławskiej z tych studiów zapamiętał? Bardzo trudny egzamin końcowy. Test, który dawał dyplom MBA. Tymczasem – jak ustaliła „Wyborcza" – rektorowi pomógł Maciej Potocki, prezes miejskiej spółki Wrocławski Park Technologiczny, również absolwent Collegium Humanum.

Śledczy znaleźli maila, w którym Potocki instruował rektora Wójsa, jak zdać. Pisał (pisownia oryginalna – red.):

„1. Nie oblejesz.

2. Będzie test on-line. Ważne test będzie aktywny 2 lub 3 dni. Możesz go rozwiązywać jak długo chcesz, możesz zapisywać postępy i wracać do dalszego wypełniania kilkukrotnie. Warto zacząć pierwszego dnia, gdy test będzie aktywny, aby mieć czas na ewentualne powracanie do testu.

3. Podpowiadam: odpal dwa kompy. Na jednym test a na drugim otwórz ze swojego profilu studenta materiały do wykładów i wyszukiwarkę googla. 4. Czas na rozwiązanie testu jest nieograniczony, byle się zmieścić w tych 2 – 3 dobach.

5. Zorganizuj się dobrze do wypełnienia testu a będzie OK."

Dodajmy, że dzięki dyplomowi MBA rektor Wójs wszedł do rady nadzorczej Wrocławskiego Parku Technologicznego. Jego największym akcjonariuszem jest miasto, ale niewielkie pakiety akcji mają też wrocławskie wyższe uczelnie.

A co z dyplomem MBA – Zarządzanie w Agrobiznesie? Rektor Wójs przyznał w śledztwie, że żadnych zajęć na tym kierunku nie było. Przekonywał nawet, że czuł się naciągnięty na 5 tysięcy złotych z powodu tych studiów, których nie było.

Dyplom jednak odebrał. – Ale wrzuciłem go do szafy – mówił w śledztwie, sugerując, że nie był i nie jest mu do niczego potrzebny. Dodajmy, że dyplom MBA Zarządzanie w Agrobiznesie umożliwia kupowanie gruntów rolnych. Bo taką ziemię może, zgodnie z prawem, kupić rolnik albo osoba, która ma rolnicze wykształcenie, choćby podyplomowe.

Spytaliśmy rektora Wójsa, czy posłużył się dyplomem z szafy i czy kupował jakieś grunty. Nie odpowiedział. Spytaliśmy, czy zdawał egzamin, kierując się radami Macieja Potockiego i czy – gdyby tak egzamin zaliczał student Politechniki – to czy dostałby pozytywną ocenę. Odpowiedzi również nie dostaliśmy.

PROKURATOR ROBI TEST

Nie tylko rektor Wójs słabo pamiętał swoje studia MBA. Tak samo były rektor Uniwersytetu Przyrodniczego Tadeusz Trziszka. Podobnie jak profesor Wójs nie jest objęty ani zarzutami, ani żadnym aktem oskarżenia. Nie potrafił jednak powiedzieć podczas przesłuchania, kiedy te studia zaczął i kiedy skończył, ani w jakie dni i w jakich godzinach były zajęcia. Ani też, czy w weekendy, czy wieczorowo. Trziszka nie pamiętał również, czy widział prowadzących zajęcia, gdy się na nią łączył. Innych uczestników zajęć ze swej grupy też nie kojarzył. Choć byli w niej i rektor Wójs, i prezes Potocki.

eprasa.pl 78f2f2c83a

awskich uczelni

Jak ustaliła „Wyborcza", profesorowi Trziszce prokurator zrobił test z wiedzy, jaką powinien posiadać absolwent studiów MBA. Nie odpowiedział poprawnie na żadne pytanie.

Tłumaczył, że nie pamięta, że ta wiedza do niczego nie była mu potrzebna, że wiedział wtedy, kiedy trzeba było wiedzieć. W końcu podsumował, że studenci też uczą się tylko na egzamin i potem zapominają.

Spytaliśmy profesora Trziszkę o ten prokuratorski „egzamin", ale również, jaki jest sens studiowania, jeśli wiedza z tych studiów (dających prawo zasiadania w radzie nadzorczej spółki prawa handlowego) nie jest do niczego potrzebna.

Profesor Trziszka odpisał: „w sprawie Collegium Humanum ja już wyczerpałem temat studiów MBA. Byłem na zeznaniach w Prokuraturze i miałem wywiady z dziennikarzami. Dlatego nie będę uczestniczyć w odgrzewaniu bigosu. Tę sprawę uważam za zakończoną i nie wyrażam zgody na udział w Pańskim artykule".

CO STUDIOWAŁ PREZES

Wspomniany już prezes miejskiej spółki Wrocławski Park Technologiczny Maciej Potocki też niezbyt dobrze pamięta swoje studia. Też nie jest w śledztwie ani podejrzanym, ani oskarżonym. Jak ustaliła „Wyborcza", w prokuraturze przekonywał, że studiował na Collegium Humanum MBA Zarządzanie w Agrobiznesie, bo „pasjonował się tematyką rolnictwa i żywności".

Choć ze swojego studiowania również nie za wiele zapamiętał. Na przykład nie pamiętał wykładowców. W śledztwie miał przekonywać, że nie dla wykładowców chodził na zajęcia, tylko z powodu swojej pasji: „elementów żywnościowych". Nie pamiętał też przedmiotów na studiach. Nie pamiętał, ile razy logował się do systemu i ile trwały poszczególne zajęcia.

Dodajmy, że cała trójka – dwaj profesorowie i prezes Potocki – studiowali w tym samym czasie, w roku akademickim 2020/2021. Z dokumentów wynika, że byli w jednej grupie. Wreszcie – jak czytamy w uzasadnieniu aktu oskarżenia w sprawie Collegium Humanum – prezes Potocki źle zapamiętał nawet, co w ogóle studiował. Bo w dokumentach uczelni śledczy wyczytali, że to były podyplomowe studia MBA, a nie – jak przekonywał prezes Potocki – MBA Zarządzanie w Agrobiznesie. Autor aktu oskarżenia przypomina też relację rektora Wójsa, z której wynika, że w roku akademickim 2020/2021 zajęć z Zarządzania w Agrobiznesie w ogóle nie było.

„Wyborcza" spytała prezesa Potockiego o tę pomyłkę. Czy on studiował ów Agrobiznes, a tylko uczelnia się pomyliła, czy to on podał nieprawdziwe informacje, odpowiadając na pytanie prokuratury.

Przypomnijmy, że to właśnie we Wrocławskim Parku Technologicznym kontrakt – zdaniem prokuratury fikcyjny – dostał rektor Collegium Humanum Paweł Cz. Według prokuratury była to łapówka za lewy dyplom MBA prezydenta Wrocławia Jacka Sutryka.

REKTOR AWF LEPIEJ ZAPAMIĘTAŁ

Znacznie lepiej niż prezes Potocki oraz profesorowie Wójs i Trziszka swoje studiowanie na Collegium Humanum zapamiętał za to były już rektor Akademii Wychowania Fizycznego profesor Andrzej Rokita. AWF dostał w 2018 roku dotację z Narodowego Centrum Badań i Rozwoju na „na zwiększenie kompetencji zarządczych kadry" wrocławskiej uczelni. Wytypowano cztery osoby. Miały studiować MBA na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.

Jak czytamy w uzasadnieniu aktu oskarżenia w sprawie Collegium Humanum, prezes Potocki źle zapamiętał nawet, co w ogóle studiował

Problem w tym, że AWF do połowy 2020 roku miał rozliczyć dotację, a poznański uniwersytet nie uruchamiał studiów. Wtedy dowiedzieli się o Collegium Humanum, gdzie nauka miała trwać rok, zajęcia organizowane były zdalnie i w weekendy.

Rektor Rokita pamiętał, że zajęcia prowadzone były przy pomocy internetowej platformy Teams. Pamiętał jednego z wykładowców, który był z Francji, dokładniej pamiętał przedmioty, które były wykładane oraz osoby, które uczestniczyły w zajęciach razem z nim.

Test końcowy był on-line i profesor Rokita zdawał go w domu. Pamięta, że przygotowywał się w oparciu o notatki z zajęć i materiały, które zostawiali prowadzący. Nie kojarzył jedynie platformy Navoica. Choć to tutaj – według relacji pracowników Collegium Humanum, przesłuchiwanych w śledztwie – umieszczane były materiały dla studentów z różnych przedmiotów. ●

REKLAMA

Wrocław/34434473

1 WR

eprasa.pl 78f2f2c83a

Idąc w Białym Marszu do Gross-Rosen, stanęłyśmy pod rzeźbami płonących wiedźm

Dziś stosy płoną w internecie

Nie dowiem się już, jak to się stało, że właśnie rzeźby płonących wiedźm postawiono pod dawnym obozem koncentracyjnym Gross-Rosen. Jednak wiedza, kogo przedstawiają, nadaje pomnikowi zupełnie inną wymowę.

Dobkiewicz

Na pomniku przed bramą byłego obozu koncentracyjnego Gross-Rosen są umieszczone trzy żelazne rzeźby, autorstwa wałbrzyskiej artystki Marii Bor. Dwie przedstawiają pozostałości spalonych ludzkich ciał. Pochodzą z cyklu „Człowiecze pochodnie", który oddawał hołd wszystkim straconym w historii dziejów ludziom.

Przez wiele lat myślałam, że symbolizują więźniów zamęczonych w tym miejscu, czyli mężczyzn, bo w głównej siedzibie więziono właśnie ich. Pierwszych 98 przywieziono z Sachsenhausen, by zbudowali nowy obóz wokół Wzgórz Strzegomskich. Wśród nich większość stanowili Polacy, a dwóch było Polakami żydowskiego pochodzenia. Później te proporcje się odwróciły. Mieli zbudować obóz, którego więźniowie niewolniczo pracowaliby w pobliskim kamieniołomie, kupionym przez spółkę SS – DEST.

Już w 1941 roku okazało się, że biznesowo przedsięwzięcie się opłaca, więc filię Sachsenhausen zamieniono na samodzielny obóz. Tak właśnie powstał KL Gross-Rosen, który na zawsze naznaczył dolnośląski krajobraz.

Naukowcy podają kilka etapów jego funkcjonowania, ale w 1944 roku zmienił się jego charakter. W obozie zaczęto umieszczać kobiety. Trafiały do grossroseńskich filii, tworzonych na terenie dzisiejszej Polski, Niemiec i Czech, które powstały pod potrzeby produkcji wojennej. Niemieccy mężczyźni byli na wojnie, więc założono, że żydowskie kobiety powinny ich zastąpić w fabrykach. W sumie w 45 filiach uwięziono ich ponad 25 tysięcy.

Płonące Wiedźmy Marii Bor

I właśnie do kobiet nawiązują rzeźby Marii Bor, które powstały w 1970 roku i stanęły przed bramą z napisem „Arbeit macht frei". Te dwie, które stoją na pomniku, mają nazwy „Płonąca wiedźma I" i Płonąca wiedźma II". Trudno nie skojarzyć ich z procesami o czary, w których oskarżano o uprawianie czarnej magii i konszachty z diabłem. Najwięcej tych oskarżeń odnotowano między XV a XVII wiekiem, a nasiliły się szczególnie w okresie reformacji i kontrreformacji. Słynny podręcznik dla łowców czarownic „Młot na czarownice" przypisywał ich sprawstwo głównie kobietom. To je brutalnie sądzono i mordowano w świetle prawa.

• **Poświęcony pamięci więzionych kobiet II Biały Marsz do dawnego obozu Gross-Rosen, 21 maja 2026 r.** FOT. KRZYSZTOF ZATYCKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Dziś nie dowiem się już, jak to się stało, że właśnie takie rzeźby postawiono pod obozem koncentracyjnym. Jednak wiedza, kogo przedstawiają, nadaje grossroseńskiemu pomnikowi Marii Bor zupełnie inną wymowę. Zwłaszcza że przez ostatnie kilkadziesiąt lat pamięć o więźniarkach grossroseńskich w Polsce nie była powszechna. Przypomniałam o nich w 2021 roku, gdy napisałam dla Wydawnictwa Znak „Dziewczyny z Gross-Rosen". Od tej pory staram się o nich opowiadać i upamiętniać ich historię. W czwartek 21 marca w stronę byłego obozu poprowadziłam symboliczny Biały Marsz ku ich pamięci pod hasłem „Kobiety dla kobiet przeciw wojnie". Już drugi, bo pierwszy ruszył w 80. rocznicę zakończenia II wojny światowej. Stanęłyśmy właśnie pod pomnikiem Marii Bor, pod jej „Płonącymi Wiedźmami".

Trudno mi zrozumieć, dlaczego w XXI wieku ubrane na biało kobiety z białymi kwiatami i pozytywnym, antywojennym przesłaniem mogą komukolwiek przeszkadzać

Żydowskie pochodzenie ciągle przeszkadza

Maria Bor nie wiedziała, że w XXI wieku stosy również zapłoną, z tym że teraz w internecie. To tam odbywa się współczesne polowanie na czarownice. Doświadczył tego boleśnie prezydent Zielonej Góry Marcin Pabierowski, którego delegacja też była z nami na Białym Marszu, gdy po wygranych wyborach dokonał sprostowania historii. Po latach zdecydował, że na tablicy upamiętniającej istnienie podobozów Gross-Rosen pojawił się napis: „kobiety pochodzenia żydowskiego". Został zaatakowany przez posła Konrada Berkowicza z Nowej Nadziei i jego zwolenników. W internecie wylał się na niego ordynarny hejt i zarzucono mu, że odbiera cierpienie Polakom. Tak, jakby było ono towarem, którym można kupczyć. Prezydent nie zrobił nic ponad to, co w Zielonej Górze powinno być zrobione już dawno.

Już po wydaniu „Dziewczyn z Gross-Rosen" wspólnie z Markiem Grzelką zawalczyliśmy o tę prawdę historyczną także w Nowej Soli.

Żydowskie pochodzenie grossroseńskich więźniarek ciągle przeszkadza. Możliwe, że było powodem tego, że przez lata pomijano milczeniem ich istnienie w obozie, skupiając się na mężczyznach. Dopiero w 2020 roku profesor Dorota Sula, pracowniczka naukowa muzeum, napisała książkę „Żydzi polscy w KL Gross-Rosen", przełamując dotychczasową narrację o grossroseńskim obozie. Teraz pracuje nad opracowaniem historii Żydów węgierskich. Tych narodowości było przecież znacznie więcej. W swoich książkach piszę na przykład o niemieckiej Żydówce Felice Schragenheim czy o czeskiej Żydówce Valerie Straussowej.

Dajemy kobietom drugie życie

W tym roku zaatakowano również Biały Marsz. Spodziewam się, że im będzie o nas więcej w mediach, tym te ataki będą mocniejsze.

Trudno mi zrozumieć, dlaczego w XXI wieku ubrane na biało kobiety z białymi kwiatami i pozytywnym, antywojennym przesłaniem mogą komukolwiek przeszkadzać. A jednak, z jakiegoś powodu, dla części społeczeństwa to, co wspólnie robimy, jest nieakceptowalne. W komentarzach pod moimi postami są pytania, dlaczego mówię o Żydówkach, kiedy Żydzi mordują w Palestynie, i drastyczne zdjęcia dzieci. Nie odpisuję, bo autorzy tych wpisów nie chcą rozmowy – chcą krwi i spalić mnie na internetowym stosie.

Staram się sobie tłumaczyć, że to tylko rzeczywistość internetowa, wirtualna, z natury nieprawdziwa, choć przykra i męcząca. Ale ta właśnie rzeczywistość dziś odbiera także Oldze Tokarczuk, naszej noblistce i Dolnoślązaczce, jej dorobek. Za jedną, być może niefortunną, a być może wyrwaną z kontekstu wypowiedź, pojawiają się ordynarne sugestie, że to nie ona pisała swoje książki, ale AI. Dla pisarza czy pisarki nie może być nic gorszego niż odebranie autorstwa dzieła.

W tym wszystkim ratuje mnie właśnie Biały Marsz, bo przypomina, co jest ważne. Gdy idę ramię w ramię z innymi kobietami dla pamięci grossroseńskich dziewczyn, to czuję, jak bardzo tamten wirtualny świat jest nieistotny. Jak bardzo absurdalne jest to, że niektórzy umieścili w nim swoje życie i nie zdają sobie sprawy, że wystarczy kryzys energetyczny, aby zniknęło. Nam, tym z marszu, to nie grozi.

Wielu kolegów i koleżanek dziennikarzy pytało mnie w tym roku, dlaczego idziemy ubrane na biało, a nie na czarno. Odpowiedź jest jedna: wydobywamy te kobiety z wieloletniego niebytu i dajemy drugie życie. A jak mówi żydowskie powiedzenie: dusza człowieka dotąd żyje, dopóki się o niej wspomina i pamięta. ●

Agnieszka Dobkiewicz

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY 34436986

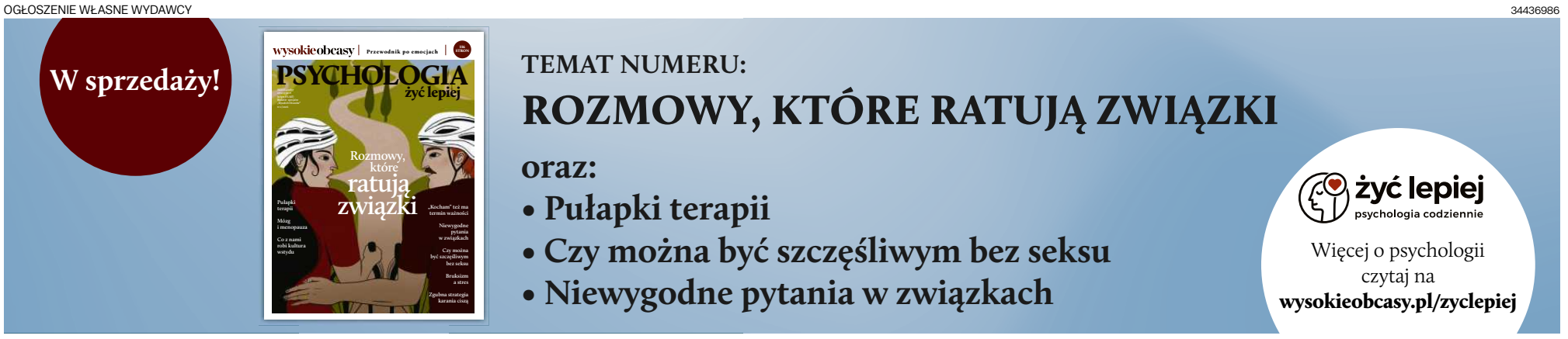

1 WR

eprasa.pl 78f2f2c83a

Strzelnica dla piechoty w Świętoszowie

200 wyszkolonych w tydzień

– Chodzi o to, żeby wyszkolić jak najwięcej osób w jak najbardziej realistycznych warunkach. I w jak najkrótszym czasie – mówi major Jacek Sobański.

Hubert Głuch

• **Zmodernizowana strzelnica piechoty w Świętoszowie** FOT. KRZYSZTOF ZATYCKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Zmodernizowana strzelnica piechoty, na której żołnierze będą mogli doskonalić umiejętności strzeleckie i brać udział w szkoleniach bojowych, jest już otwarta – mówiła kpt. Agata Rolnik, oficer prasowa 10. Brygady Kawalerii Pancernej.

Rozmawialiśmy 19 maja. Za nami słychać było strzały z broni krótkiej i serie karabinów maszynowych. Obiekt w Świętoszowie należy do 10. Brygady Kawalerii Pancernej im. gen. broni S. Maczka. Do jej głównych zadań należy reagowanie kryzysowe, w tym udział w misjach organizacji międzynarodowych, prowadzenie działań obronnych w przypadku zagrożenia państwa i wsparcie sojuszników. W czasie pokoju zajmuje się działaniami stabilizującymi i prewencyjnymi, wspiera administrację i służby ratownicze oraz szkoli.

NIE 28, ALE 160 ŻOŁNIERZY

Modernizacja strzelnicy to pokłosie wprowadzonego w 2023 roku programu strzelań z broni strzeleckiej (PSBS), bazującego na doświadczeniach wojsk specjalnych. Zakłada pięć poziomów, które ukończyć muszą żołnierze. – Chodzi o to, żeby wyszkolić jak najwięcej osób, w jak najbardziej realistycznych warunkach. I w jak najkrótszym czasie – mówi szef sekcji szkoleniowej major Jacek Sobański. – Poziom szkolenia i jego jakość są u nas naprawdę na wysokim poziomie.

Przez rok kawaleria pancerna chce przeszkolić cały etat brygady. Zajęcia już się odbywają – na dwóch obiektach, które posiada brygada. To nowo otwarta zmodernizowana strzelnica piechoty i plac ćwiczeń ogniowych.

– Do tej pory oba obiekty były wielką płaszczatką. Mogliśmy jednocześnie i niezależnie szkolić jedynie 28 żołnierzy. Teraz udało się zwiększyć ich liczbę do 160 – przekazuje Sobański.

To za sprawą podzielenia obu obiektów na osie. Na strzelnicy piechoty każdą z osi oddziela wał, dzięki czemu nie mamy już do czynienia z „płaszczatką", a na każdej osi mogą być prowadzone niezależne strzelania, z różnych typów broni.

Na strzelnicy piechoty jest teraz pięć osi. Na każdej można strzelać z dowolnego rodzaju broni osobistej. W dniu otwarcia instruktorzy prezentują możliwości. Na osi pierwszej prowadzą strzelania z karabinków Grot, ogień prowadzony jest zza osłony. Na trzeciej pokaz celności dają celowniczy karabinów maszynowych, a na czwartej trwają strzelania z broni krótkiej.

– Trzecia oś jest bardzo szeroka, z możliwością strzelania w głąb do 700 metrów – opowiada major Sobański.

Oś ma jeszcze jedną zaletę. Wyposażona jest w podnośniki z ukazującymi się celami. Strzelcy prowadzą ogień zza niskiego wału, w którym zlokalizowane są stanowiska dla karabinów maszynowych.

Oś czwarta przeznaczona jest do strzelania z granatników podwieszanych i przeciwpancernych.

Ostatnia oś podzielona jest na dwie części: 5A i 5B. Na 5A obecnie można ćwiczyć strzelanie z broni osobistej. Ale tor przejdzie jeszcze modernizację. – Będziemy rozpoczynać budowę strzelnicy w okopie składającą się z trzech rubieży, korytarzy łączących i wszelkich uniedogodnień występujących na polu walki – mówi szef sekcji szkoleniowej.

STRZELANIA W MARSZU CZY W NATARCIU

Niemniej ciekawa będzie część 5B. To strzelnica sytuacyjna w lesie. – Będziemy mogli prowadzić strzelania w marszu czy na wycofaniu, w obronie i w natarciu – opowiada mjr Sobański.

W obrębie całej osi szkolenia prowadzone są z użyciem systemu UTM, czyli amunicji barwiącej. Amunicja bojowa byłaby niebezpieczna ze względu na rykoszetowanie pocisków w okopie i zniszczenia w drzewostanie, jakich dokonaliby strzelcy.

Oprócz strzelnicy piechoty żołnierze z 10. Brygady Kawalerii Pancernej mogą też korzystać z placu ćwiczeń ogniowych podzielonego na dwie osie.

– Na osiach 1A i 1B prowadzimy strzelania z broni osobistej – mówi major Sobański i zdradza plany na przebudowę: – Będą tam cele ukazujące się, tak samo, jak na osi trzeciej w s-piechu [strzelnicy piechoty]. To da nam bardzo dużą przepustowość.

Żołnierze ćwiczą też strzelanie z wozów bojowych. Dzieje się to m.in. na drugiej osi placu ćwiczeń ogniowych. – Mogą tam strzelać czołgi z wykorzystaniem laserowego symulatora strzelań, z karabinów przeciwlotniczych, karabinów sprzężonych. Maksymalny kaliber, z którego możemy prowadzić tam ogień, to 12,7 mm, więc strzelamy z wozów zabezpieczenia i z wozów dowodzenia, jeżeli mają zamontowaną broń – opisuje.

Na placu znajdują się też dwa nasypy dla strzelców wyborowych. Na każdym z nich ćwiczy jednocześnie osiem osób.

– Dedykujemy też strzelania do dronów. Jesteśmy w trakcie pozyskiwania wyrzutni rzutek, rozpoczęliśmy prace nad wdrożeniem dwóch masztów i drona na linie, który będzie symulował lot – mówi major Sobański.

Modernizacja strzelnicy to pokłosie wprowadzonego w 2023 roku programu strzelań z broni strzeleckiej, bazującego na doświadczeniach wojsk specjalnych

Chodzi o naukę zwalczania bezzałogowych statków powietrznych. Żołnierze będą używali do tego strzelb gładkolufowych. Ćwiczenia już są prowadzone, przy współpracy ze strażą leśną.

NOWOCZESNE POLE WALKI

Na szkolenia ze zwalczania i obsługi dronów zwracali uwagę także pracownicy firmy Autocomp Management, obecni na otwarciu zmodernizowanej strzelnicy. Firma, wspólnie z Wojskowym Instytutem Technicznym Uzbrojenia, jest producentem i dostawcą symulatorów oraz systemów wspomagających szkolenia dla wojska i innych służb mundurowych. 19 maja prezentowali mobilny system szkolenia operatorów dronów i zwalczania zagrożeń dronowych „Ważka".

– Dużo jest symulatorów pozwalających na naukę latania, natomiast brakuje takich, które umożliwiają trening bojowy na wirtualnym polu walki, zapewniając realizm, różnorodne warunki atmosferyczne i oświetleniowe, a także wiarygodne reakcje przeciwnika z wykorzystaniem realnych terenów. Zgłaszali to niejednokrotnie żołnierze i dlatego my taki system szkolenia przygotowaliśmy – mówi w rozmowie z „Wyborczą" gen. bryg. rez. Dariusz Górniak, dyrektor zarządzający Autocomp Management.

System szkolno-treningowy „Ważka" jest odpowiedzią na zapotrzebowanie wojska. Zawiera trzy elementy: symulator dronów obserwacyjnych, symulator dronów bojowych FPV i stanowisko strzelca obrony bezpośredniej.

– Co jest bardzo ciekawe z punktu widzenia żołnierzy i dowódców, te trzy elementy są w jednej wirtualnej rzeczywistości. Pozwalają uczyć współdziałania pomiędzy operatorami dronów obserwacyjnych i uderzeniowych – opowiada Górniak. I wskazuje, że do tej samej wirtualnej rzeczywistości włączyć może się też żołnierz z przystosowaną strzelbą gładkolufową lub karabinem w goglach VR. – Może ćwiczyć prowadzenie osłony ze stanowisk ogniowych lub samoobronę przed dronami. Nie walczy z wirtualnym przeciwnikiem wyimaginowanym przez sztuczną inteligencję, a z dronami, których operatorami są inni żołnierze – podkreśla.

Przedstawiciele Autocomp Managment uczestniczyli w szkoleniach, pokazach i odprawach na wysokich szczeblach – m.in. w kwietniu w odprawie szefa sztabu generalnego gen. Wiesława Kukuły, gdzie pokazywali swój produkt. Żołnierze mogli testować symulatory na strzelnicy w Świętoszowie.

SZKOLENIA PRZEZ CAŁY ROK

– Strzelnica jest używana przez cały rok, najczęściej 5 dni w tygodniu prowadzone są tu szkolenia. Moi instruktorzy prowadzą zajęcia z żołnierzami 10. Brygady Kawalerii Pancernej, ale szkolimy też PKW [polski kontyngent wojskowy – red.] na przykład ostatnio PKW Łotwa, 43 WOG [wojskowy oddział gospodarczy – red.] i inne jednostki z naszej dywizji – opowiada młodszy chorąży Artur, instruktor.

Żołnierze szkoleni są z każdego z pięciu poziomów. Taki kurs trwa dwa dni.

– Tygodniowo jesteśmy w stanie przeszkolić około dwustu żołnierzy, jeśli chodzi o broń krótką lub karabinki – ocenia instruktor.

eprasa.pl 78f2f2c83a

Cyberprzemoc w internecie

Gmina Kobierzyce przeciwko hejtowi w sieci

Jak dotrzeć do dzieci z przekazem o niebezpieczeństwach w internecie? Twórcy akcji „Stop hejt, start respect" przekonują, że nie wystarczy ostrzegać – trzeba angażować.

Bożena Sobiech

• **Wycofanie z relacji, izolowanie się, niechęć do kontaktu z rówieśnikami mogą być sygnałem alarmowym**

FOT. MATERIAŁY PRASOWE

• **Psychologowie i eksperci przestrzegają, że skutki cyberprzemocy mogą wykraczać poza chwilowe pogorszenie nastroju**

FOT. SHUTTERSTOCK

Internet stał się naturalnym środowiskiem życia młodych ludzi – przestrzenią, w której uczą się, komunikują, budują relacje i tożsamość. Jednak wraz z rozwojem cyfrowej rzeczywistości narasta zjawisko cyberzagrożeń, takich jak przemoc werbalna przybierająca formę hejtu, przemoc seksualna czy manipulacje.

O CZYM MILCZĄ NASTOLATKI

Niepokojące dane przynoszą m.in. raporty NASK „Nastolatki 3.0" oraz „Agresja i przemoc seksualna w internecie"*. Badania pokazują, że niemal 40 proc. młodych osób doświadczających cyberprzemocy nie zgłasza problemu ani nie szuka pomocy. O doświadczeniach internetowej przemocy seksualnej milczy aż trzy czwarte nastolatków.

Autorzy raportów zwracają uwagę na przyczynę: młode osoby często obawiają się reakcji otoczenia – krytyki, bagatelizowania problemu czy ograniczenia dostępu do internetu w ramach próby ochrony lub też kary.

– Dzieci często myślą, że jeśli powiedzą komuś o problemie, to sytuacja się pogorszy, hejterzy będą się jeszcze bardziej wyśmiewać – mówi psycholog Aleksandra Musiał, współtworząca Wielką Koalicję Przeciwko Hejtowi. – Tymczasem nie ma nic gorszego niż izolacja i brak jakiegokolwiek wsparcia. Bardzo ważne jest to, żeby dziecko miało poczucie, że nie jest samo, że może do kogoś przyjść, porozmawiać i zostać wysłuchane.

– Cyberprzemoc i przemoc seksualną w internecie musimy traktować jako poważne zagrożenia zdrowia i bezpieczeństwa młodych ludzi" – podkreśla Radosław Nielek, dyrektor NASK, komentując wyniki badań instytutu.

Psychologowie i eksperci zajmujący się bezpieczeństwem cyfrowym przestrzegają, że skutki cyberprzemocy mogą wykraczać daleko poza chwilowe pogorszenie nastroju. Hejt może negatywnie wpływać na poczucie własnej wartości młodych ludzi, zwiększać lęk i pogłębiać kryzysy psychiczne. Dlatego dorośli powinni zwracać uwagę nie tylko na aktywność dziecka w internecie, ale także na zmiany w jego zachowaniu.

Musiał: – Wycofanie z relacji, izolowanie się, niechęć do kontaktu z rówieśnikami mogą być sygnałem alarmowym. Nie wszystko wynika z dojrzewania czy zwykłego buntu. Czasem takie zachowania powinny zapalić nam lampkę ostrzegawczą. Nawet jeśli dziecko nie chce od razu rozmawiać, warto dać mu przestrzeń i pokazać: „jestem obok, możesz podejść, kiedy będziesz chciał".

EDUKACJA PRZEZ DZIAŁANIE

Ale ważna jest też profilaktyka. Zdaniem ekspertki ta oparta wyłącznie na ostrzeganiu traci dziś swoją skuteczność – dzieci i młodzież oczekują działań angażujących, interaktywnych i opartych na aktywności. Na takim właśnie założeniu opiera się 30-dniowa akcja „Stop hejt, start respect", realizowana przez Wielką Koalicję Przeciwko Hejtowi, gminę Kobierzyce oraz Aleję Bielany.

Projekt skierowany do uczniów szkół podstawowych łączy aktywność fizyczną z edukacją dotyczącą cyberprzemocy i relacji rówieśniczych. Uczniowie zdobywają punkty za pokonane kilometry oraz oglądanie materiałów edukacyjnych w aplikacji mobilnej. Dzieci mogą zapraszać do udziału swoje rodziny i znajomych, udostępniając im specjalne kody do aplikacji. Każdego dnia uczestnicy otrzymują nowe treści edukacyjne dotyczące przeciwdziałania hejtowi, reagowania na przemoc czy konsekwencji prawnych agresji w sieci.

– Szukaliśmy sposobu, żeby i edukować, i przeciwdziałać hejtowi, ale też zaktywizować dzieci – tłumaczy Aleksandra Musiał. – W procesie socjalizacji, budowania relacji, zapobiegania izolacji społecznej ważna jest aktywizacja społeczna poprzez sport, dlatego połączyliśmy jedno z drugim. W aplikacji dzieci codziennie mają do obejrzenia rolkę albo post związany z przeciwdziałaniem hejtowi. Żeby zaliczyć dzień, muszą zapoznać się z tym materiałem. To połączenie zabawy z edukacją i pokazywaniem, jakie mogą być konsekwencje hejtu, również pod kątem prawnym – podkreśla.

Akcja „Stop hejt, start respect" ma już za sobą pilotażową odsłonę, którą w ubiegłym roku prowadzono w Namysłowie. W kampanii uczestniczyło wówczas 1550 osób i 73 klasy szkolne, a przygotowane materiały edukacyjne zostały wyświetlone około 25 tys. razy. Finał tegorocznej edycji zaplanowano na 16 czerwca w Alei Bielany. Wtedy poznamy zwycięskie klasy oraz laureatów nagród przygotowanych dla uczestników rywalizacji.

MÓWIĆ JĘZYKIEM MŁODYCH

Twórcy projektu wychodzą z założenia, że młodzi ludzie funkcjonują dziś w świecie nowych technologii i właśnie tam należy szukać skutecznych form komunikacji. Dlatego dobrze się składa, że zespół Wielkiej Koalicji Przeciwko Hejtowi jest różnorodny pod względem profesji.

– Łączymy ze sobą nie tylko psychologów, ale i prawników, przedstawicieli IT, grafików, marketing – wylicza Musiał.

– Dzieci korzystają z nowych technologii i właśnie tak trzeba dziś do nich docierać. Musimy mówić ich językiem i wykorzystywać narzędzia, które są dla nich naturalne. Z opinii zwrotnych wynika, że taka formuła w naszej akcji działa, dzieci angażują się i chętnie uczestniczą w projekcie – dodaje.

Doświadczenia ekspertki z warsztatów prowadzonych w szkołach również pokazują, że dzieci zdecydowanie bardziej angażują się wtedy, gdy same mogą wykonywać zadania, współpracować i wpływać na przebieg zajęć. – Nie każdy utrzyma skupienie przez 40 minut słuchania wykładu czy czytania tekstu. Staraliśmy się więc stworzyć projekt nowoczesny, angażujący i dopasowany do świata, w którym funkcjonują młodzi ludzie – podkreśla psycholog.

Organizatorzy akcji postawili na wspólne działania, zdrową rywalizację i codzienne małe cele. Zdobywanie punktów, aktywność fizyczna czy możliwość działania w grupie mają budować u dzieci poczucie wartości i pokazywać, że relacje mogą opierać się na współpracy, a nie wykluczaniu. – Najważniejsze jest pokazanie dziecku, że nie zostaje samo. Że ktoś jest obok i że może otrzymać realne wsparcie – podsumowuje Aleksandra Musiał.

Badania pokazują, że niemal 40 proc. młodych osób doświadczających cyberprzemocy nie zgłasza problemu ani nie szuka pomocy. O doświadczeniach internetowej przemocy seksualnej milczy aż trzy czwarte nastolatków

*Raport „Agresja i przemoc seksualna w internecie" (2025) – opracowany na bazie badań na populacji nastolatków – 3937 uczniów ze 160 szkół we wszystkich województwach w Polsce. „Nastolatki 3.0" – raport z ogólnopolskiego badania uczniów i rodziców (2023). Oba dokumenty powstały w Państwowym Instytut Badawczym NASK.

SPONSOR

ALEJA BIELANY

eprasa.pl 78f2f2c83a

LATO JUŻ BLISKO.

Odkrywaj Dolny Śląsk rodzinnie

Ma być ciekawie! Na Dolnym Śląsku problemu z tym nie ma. Przedstawiamy kilka propozycji na rodzinne wyprawy.

fot. archiwum UMWD

Jeśli szukacie pomysłu na kilkugodzinną wycieczkę, w trakcie której można zobaczyć kilka ciekawych miejsc i nie tracić czasu na dłuższe przejazdy, wybierzcie się na zamki Bolków i Świny. Obie te warownie ze średniowiecznym rodowodem mają szczególną aurę, którą można poczuć spacerując między ich potężnymi murami i odkrywając różne zakamarki. O obu krążą fascynujące legendy związane z ukryciem różnych skarbów. Obie są też świetnymi punktami widokowymi, choć Bolków jednak w tej konkurencji wygrywa udostępnioną do zwiedzania wieżą.

Natomiast Świny są lepsze w kategorii „naprawdę odjechane opowieści". Zamek należał przez wieki do rodu Świnków, w którym nie brakowało ekscentrycznych postaci. Nie wszystkie te opowieści są grzeczne. Ale można też skupić się na zwiedzaniu samego zamku. Uwagę zwraca tu zwłaszcza potężny donżon, czyli wieża mieszkalna.

To inwestycja Henryka ze Świn, rycerza z XIV wieku, być może pierwszego śląskiego krzyżowca. Podczas wypraw oglądał architekturę warowni francuskich czy fortyfikacje na wyspie Rodos. Niewykluczone, że to stąd czerpał inspiracje architektoniczne zlecając budowę tego obiektu.

Zamki Bolków i Świny podobno połączone są tunelem, ale jak na razie pozostaje nieodkryty. Faktem jest natomiast, że znajdują się tak blisko siebie, że „widzą się" wzajemnie. Przejazd samochodem między nimi trwa dosłownie kilka minut.

Jeszcze jedno: gdy już będziecie w Bolkowie, warto przespacerować się po tamtejszym rynku, na który turyści rzadko zaglądają, a jest bardzo ciekawy i przyjemny. I są tam lody, czyli latem żelazny punkt programu rodzinnych wycieczek.

Czeka zamek potężny, a nieodkryty

Niewykluczone, że najwięcej lodziarni na metr kwadratowy rynku jest jednak w Oleśnicy. Czy to ciekawe miejsce na wycieczkę? Zdecydowanie! I niedoceniane, nie tylko z powodu lodziarni. Widzieliście już oleśnicki Zamek Książęcy? Bez cienia przesady można powiedzieć, że jest to jeden z najbardziej spektakularnych obiektów tego rodzaju na Dolnym Śląsku, a konkurencja w kategorii „duże zamki i pałace" jest tu przecież spora.

Niedawno przeszedł renowację i po dłuższym czasie znowu został udostępniony do zwiedzania.

Murowany zamek stoi tu od XIV wieku, przy czym przez wieki był rozbudowywany i przebudowywany. Ogromne wrażenie robi tu wysoka zamkowa wieża oraz dziedziniec z krużgankami. Z dawnego wystroju niewiele się zachowało, ale w kilku salach można podziwiać wspaniale dekorowane sufity, a w jednej z komnat... łazienkę w szafie. Dzieci są tym pomysłem zachwycone. To rozwiązanie jest oryginalne, stworzone kiedyś dla pewnej księżniczki. Natomiast z wieży widokowej, ozdobionej figurami ośmiu lwów, rozciąga się przepiękny widok na Oleśnicę i okolicę.

Kto zwiedza zamek indywidualnie, otrzymuje audioprzewodnik. Wygodny w noszeniu i używaniu, co ma znaczenie. Jest też ciekawie przygotowany i warto z niego skorzystać. W przystępny sposób przedstawia dawnych mieszkańców zamku i wydarzenia, do których tu doszło. A jest o kim i o czym opowiadać.

Oleśnicki zamek był bowiem własnością znaczących rodów w historii Europy Środkowej – Piastów, Podiebradów, Wirtembergów czy Welfów, a na koniec Hohenzollernów, przy czym jego ranga była wtedy naprawdę wysoka, bo stał się nawet siedzibą następców tronu królestwa Prus i Cesarstwa Niemieckiego. Można tu poznać burzliwe losy Cecylii, ostatniej księżnej koronnej (od 1905 roku), która mieszkała w tym zamku przez kilka dekad, aż do 1945 roku. Nigdy nie została cesarzową, bo cesarstwo w międzyczasie się rozpadło.

Zamek Książęcy w Oleśnicy to jeden z punktów na Europejskim Szlaku Zamków i Pałaców, na którym znajduje się w sumie ponad 20 dolnośląskich obiektów.

Przeżyjcie coś wyjątkowego

Tramwaj, zjeżdżalnia, wodospad – wszystko pod ziemią, w dawnej kopalni. Do tego pokaz wytapiania sztabek. To zrobiło największe wrażenie na 11-latkach, z którymi rozmawiałem o zwiedzaniu Kopalni Złota w Złotym Stoku. To jedno z miejsc, w których można liczyć na sporo aktywności i ciekawych wrażeń zarówno dla młodszych, jak i starszych.

Podobnie będzie w Muzeum Papiernictwa w Duszniках-Zdroju, gdzie warsztaty czerpania papieru to niezmiennie wielki hit i tak już chyba zostanie. W końcu zrobić papier własnymi rękami – to jest coś!

Jeśli lubicie warsztaty i eksperymenty, wybierzcie się do Sudeckiej Zagrody Edukacyjnej w Dobkowie, w Krainie Wygasłych Wulkanów. Wszystko tam jest pod znakiem geologii, która okazuje się być fascynującą przygodą. Można tam liczyć na niecodzienne wrażenia, doświadczając m.in. trzęsienia ziemi wywołanego erupcją wulkanu.

W Dobkowie opowiadają i wyjaśniają też, co można zobaczyć, czego dotknąć i co znaleźć podczas wędrówek po tej niezwykłej krainie. Wtedy można ruszyć w teren i patrzy się na te wszystkie wąwozy, skały i kamieniołomy zupełnie inaczej.

Przy czym na erupcję wulkanu nie ma tu szans, bo tutejsze wulkany wyrzucały lawę i dymiły dość dawno. Ale i tak warto wybrać się na Ostrzycę, czyli szczyt w kształcie charakterystycznego wulkanicznego stożka. To pozostałości wulkanicznego komina. Zobaczycie tam pola lawy zastygłej miliony lat temu – naprawdę przemawiają do wyobraźni. A ze szczytu rozciąga się szeroki widok na sudeckie pasma górskie. Samo wejście na szczyt Ostrzycy to krótka wycieczka, w sam raz dla niecierpliwych wspinaczy w młodszym wieku lub starszych, którzy preferują umiarkowany wysiłek.

Zobaczcie te widoki i miejsca

Jeśli szukacie pomysłów na wycieczki górskie, to w Sudetach znajdziecie mnóstwo możliwości. A może mikrowyprawa na Krzyżną Górę i Sokolik? To niewielkie, skaliste szczyty w Górach Sokolich, na zachodnim skraju Rudaw Janowickich, niedaleko Jeleniej Góry. Są położone blisko siebie, wejście na oba jest niełatwe, ale też stosunkowo krótkie, więc nagroda przychodzi szybko. I co to za nagroda!

Z obu szczytów rozciąga się panorama okolicy, a szczególne wrażenie robi Kotlina Jeleniogórska zamknięta pasmem Karkonoszy. Można pobawić się w zgadywanie, który szczyt to Śnieżka, choć to akurat łatwe. Trudniej wskazać inne karkonoskie olbrzymy (tak wyglądają z tej perspektywy).

Koniecznie zajrzyjcie też do klimatycznego schroniska Szwajcarka, znajdującego się dość blisko Krzyżnej Góry i Sokolika.

Tę wycieczkę można połączyć z wizytą w Dolinie Pałaców i Ogrodów. Ze Szwajcarki jest raptem kilka minut samochodem do Zamku Karpniki. Samego zamku zwiedzać nie można, bo to hotel, ale spacer wokół obiektu, wśród zieleni i nad wodą (zamek jest otoczony fosą, blisko są też stawy), też sprawia przyjemność. Widoki piękne. Można też wybrać się do niedalekiego pałacu w Łomnicy, który sam w sobie nie jest może szczególnie imponujący (jak na Dolny Śląsk), ale za to w środku znajduje się jedno z najciekawszych muzeów w regionie, przedstawiające historię jednego z „lnianych" magnatów. W Łomnicy jest też nieźle rozwinięta gastronomia, a to poważny argument w przypadku całodziennych wycieczek rodzinnych.

DOLNY ŚLĄSK

eprasa.pl 78f2f2c83a

Czerwiec z kulturą

Jazz, elektronika i wystawy

• **Wrocławski Festiwal Dobrego Piwa** FOT. MATERIAŁY PRASOWE

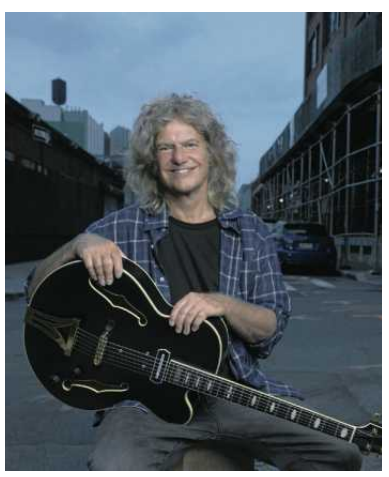

• **Pat Metheny** FOT. JIMMY KATZ

• **Praca Normana Smużniaka** FOT. MATERIAŁY PRASOWE

Koncerty Pata Metheny'ego i Grzegorza Turnaua, impreza na Pergoli, wystawy i Wrocławski Festiwal Dobrego Piwa – to niektóre ciekawe wydarzenia w czerwcu.

Rafał Zieliński

Szósty miesiąc roku to z jednej strony przedwakacyjne wygaszenia działalności niektórych instytucji kultury, z drugiej początek sezonu plenerowych wydarzeń. Podpowiadamy, na co warto wybrać się w czerwcu.

GRZEGORZ TURNAU Z NOWĄ PŁYTĄ

Grzegorz Turnau to kompozytor, piosenkarz i pianista, autor tekstów, aranżer. W 1984 roku, jeszcze jako licealista, otrzymał I Nagrodę na XX Studenckim Festiwalu Piosenki, wkrótce potem trafił do Piwnicy pod Baranami, z którą związany był przez trzynaście lat. W 1991 roku ukazał się jego debiutancki album „Naprawdę nie dzieje się nic". Od tego czasu wydał 17 solowych albumów i uczestniczył w kilkudziesięciu innych projektach fonograficznych. Mający premierę 10 października 2025 roku jego album „Szósta godzina" spotkał się z entuzjastycznym przyjęciem zdobywając pierwsze miejsce w zestawieniu OLiS. Płyta to teksty Leszka Aleksandra Moczulskiego, Józefa Czechowicza, Roberta Frosta, Adama Zagajewskiego, Bronisława Maja i Grzegorza Turnaua, na koncercie muzykowi będą towarzyszyć Dorota Miśkiewicz i Atom String Quartet. 8 czerwca, godz. 19.

• **pl. Wolności 1**

„W ZWIERCIADLE" W STUDIO BWA

Kultura ballroomu wywodzi się z nowojorskiego Harlemu. Stworzyły ją czarne i latynoskie kobiety trans w latach 60. w geście oporu wobec dotykającej uczestniczki konkursów piękności dla drag queen dyskryminacji rasowej, a także ze względu na tożsamość i orientację seksualną. Wystawa „W zwierciadle" pozwoli zobaczyć, w jaki sposób kultura ta zaadaptowała się w rodzimych realiach i wciąż się rozwija w Polsce. Na wystawie zaprezentowane zostaną fotografie, prace wideo i obiekty immersyjne Agnieszki Sejud. To artystka wizualna zajmująca się fotografią analogową i cyfrową, kolażem, publikacjami artystycznymi, instalacjami i sztuką wideo. Wystawa jest czynna do 5 lipca.

• **Ruska 46a**

ZAKOŃCZENIE SEZONU W NFM

Czerwiec w Narodowym Forum Muzyki tradycyjnie wypełnią koncerty kończące sezon. Już w piątek, 5 czerwca, wieczorem zatytułowanym „Fenomen Brucknera" ze słuchaczami pożegna się orkiestra NFM Filharmonia Wrocławska. Na 20 czerwca zaplanowano koncert finałowy Chóru Melomana, a na 23 czerwca koncert „Muzyczne ścieżki Wrocławia", czyli zakończenie sezonu przez Chór NFM.

• **Więcej na nfm.wroclaw.pl**

PAT METHENY W NFM

Trasa Side-Eye III+ to kontynuacja projektu Pata Metheny'ego, w którym gitarzysta zaprasza do współpracy młodych, utalentowanych muzyków. Metheny przygodę z muzyką zaczął od trąbki, w wieku dwunastu lat przerzucił się na gitarę. Na światową scenę jazzową wkroczył w 1974 roku, a współpracując z Garym Burtonem, szybko wypracował swój charakterystyczny styl. W trakcie kariery Metheny stale poszerzał granice gatunku, eksperymentował i współpracował m.in. ze Stevem Reichem, Herbie Hancockiem i Davidem Bowiem. Jego twórczość obejmuje kompozycje na zespoły różnej wielkości, orkiestry, balet oraz projekt Orchestrion. Jest też pionierem w użyciu syntezatorów w jazzie i współtworzył nowe typy gitar, w tym 42-strunową gitarę Pikasso. Artysta zdobył 20 nagród Grammy i trzy Złote Płyty. W 2015 roku dołączył do DownBeat Hall of Fame, a w 2018 otrzymał tytuł NEA Jazz Master, najwyższe wyróżnienie w jazzie. We Wrocławiu wystąpi w cyklu „Siesta w drodze". 9 czerwca, bilety: 299-489 zł.

• **pl. Wolności 1**

2. FESTIWAL ARTYSTEK I ARTYSTÓW

Przed nami druga edycja Festiwalu Artystek i Artystów Capitolu, odbędzie się w dniach 23-16 czerwca. To wydarzenia, które powstało z myślą o stworzeniu przestrzeni do spotkań z artystami tego teatru i poznania ich wszechstronnych talentów. Tworzą oni projekty teatralne, muzyczne i artystyczne, ale także rozwijają się w edukacyjnych i sportowych obszarach. Czerwcowy festiwal to okazja, aby zobaczyć ich koncerty i monodramy muzyczne oraz wspólnie pośpiewać i wziąć wraz z nimi udział w różnych aktywnościach fizycznych. W programie są też wystawa „Gram w kolory", spotkania z artystami i poranne śpiewania. Ostatniego dnia festiwalu odbędzie się koncert „Capitol od kuchni". Część wydarzeń jest biletowana.

• **Więcej na teatr-capitol.pl**

PIWO I MUZYKA

Koncerty, piwa z około 60. najlepszych polskich browarów rzemieślniczych oryginalne jedzenie, licytacje charytatywne – to tylko niektóre atrakcje, jaki szykują organizatorzy 16. Wrocławskiego Festiwalu Dobrego Piwa. Największy i najstarszy festiwal piwa kraftowego w Polsce odbędzie się w dniach 19-21 czerwca na stadionie Tarczyński Arena Wrocław. Zespoły i DJ-e przeniosą uczestników w czasy lat 70., serwując hity złotej ery disco. Na terenie festiwalu będą dwie sceny. Na pierwszej będą konkursy z nagrodami oraz licytacja na rzecz podopiecznych fundacji Cancer Fighters. Z kolei o tym, jak łączyć piwo z jedzeniem, opowie Grzegorz Caputa, współtwórca sukcesu bloga „Przepisy Joli". Druga scena stanie w samym centrum Strefy Kubańsko-Karaibskiej. Tam na uczestników festiwalu czekać będą warsztaty z gry na congach, pokazy taneczne i DJ-e grający latynoskie rytmy. O strefę gastronomiczną zadbają Wrocławscy Ulicożercy, odbędzie się spotkanie piwowarów domowych. Na terenie Festiwalu staną Strefy Chilloutu, będą piątkowe Silent Disco i gra w kapsle. Nie zabraknie też stoisk z rzemieślniczymi wyrobami.

• **Al. Śląska. 1. Wstęp wolny.**
Więcej na festiwaldobregopiwa.pl

„KARMAZYNOWY WĘDROWIEC"

W Galerii Miejskiej można oglądać obrazy i papiery Normana Smużniaka. Punktem odniesienia dla prezentowanej części twórczości malarza na co dzień związanego z wrocławską ASP jest szeroko rozumiana barokowa wrażliwość. Najpełniej wyraża się ona u Smużniaka w mnogości dialogujących ze sobą motywów, znaków i aluzji, ornamentacyjnym traktowaniu formy, bogactwie barwy i światła, kompozycyjnej otwartości, przestrzenności budowanej kolorem oraz nieokiełznanej ekspresji. W swoich dziełach malarz wykorzystuje cały zróżnicowany arsenał bezpośrednich inspiracji. Wśród nich czołowe miejsce zajmują wnętrza śląskich barokowych bazylik i kościołów, które dla Smużniaka stają się nie tylko odniesieniem stylistycznym czy wrażeniowym impulsem, ale także budują metafizyczno-duchowe zaplecze jego sztuki. Wystawę „Norman Smużniak / Karmazynowy wędrowiec" można oglądać do 20 czerwca.

• **Kiełbaśnicza 28**

WROCLOVE DEEP HOUSE FESTIVAL

27 czerwca na Pergoli obędzie się Wroclove Deep House Festival, wydarzenie stworzone z myślą o fanach muzyki klubowej. Zabrzmią klimaty oparte m.in. na deep housie. Serwować je będą tego wieczoru Marsh, czyli jedna z najjaśniejszych gwiazd kultowej brytyjskiej wytwórni Anjunadeep, niemiecki producent Rezident, jego rodak pianista i producent Nils Hoffmann, polska DJ-ka, producentka i wokalistka Vonda7 i holenderski duet Tinlicker. Wydarzeniem będzie występ amerykańskiego duetu Warung, który zagra w Polsce po raz pierwszy. Godz. 15, bilety od 213 zł.

• **Wystawowa 1**

TEATR NA FAKTACH

Teatr na Faktach to projekt Instytutu Grotowskiego, którego celem jest popularyzacja teatru dokumentalnego. Składa się z corocznych kursów dla osób zajmujących się pisaniem, reżyserią, pracą dziennikarską i scenografią, w trakcie których poznają oni nowe narzędzia opisywania i przedstawiania rzeczywistości w formie spektaklu dokumentalnego. Podsumowaniem kursów są przeglądy zrealizowanych przez uczestników spektakl. Efekt tej pracy to piąty już Festiwal Teatru na Faktach, który w tym roku odbędzie się w dniach 11–14 czerwca pod hasłem „Poziom zero". Zobaczymy m.in. spektakl „Z pudełek" Tomasza Borczyka i Carlosa Tuñona, związanej z Teatrem Ósmego Dnia Leny Witkowskiej, „Inwazję" Aliny Kostiukovej i sztukę kolektywu Kobietostan w reżyserii Weroniki Fibich oraz spektakl Ady Tabisz. Poznamy wyniki konkursu na dokumentalne czytanie performatywne, będą też dyskusje.

• **Więcej na grotowski-institute.pl**

FESTIWAL PASIBUSA

Szósta edycja Festiwalu Pasibusa odbędzie się na Torze Wyścigów Konnych Partynice w dniach 26-28 czerwca. Łącznie będzie ponad 60 foodtrucków, w których będzie można spróbować m.in. pizzy, dań kuchni tureckiej, amerykańskiej, meksykańskiej, azjatyckiej czy drinków i piwa. Festiwal to też wiele innych atrakcji, w tym koncerty: zagrają m.in. Wactoja, 52 Dębiec, Liroy, The Harpagans, Mezo, Małe TGD, Ras Luta i Poparzeni Kawą Trzy. Będą też m.in. Silent Disco, Runmageddon Kids, PubQuiz, alejka ze stoiskami rękodzielników i strefa One More Game z planszówkami. Wstęp wolny.

• **Zwycięska 2. Więcej informacji na festiwalpasibrzucha.pl**

eprasa.pl 78f2f2c83a

Morze muzycznej obfitości

Narodowe Forum Muzyki im. Witolda Lutosławskiego we Wrocławiu ogłosiło program koncertów w sezonie 2026/2027. Znalazły się w nim i dzieła kanoniczne, i fascynujące repertuarowe wyzwania oraz nowości, które zabrzmią w wykonaniu znamienitych zespołów NFM oraz muzyków z całego świata.

Jeszcze we wrześniu sezon otworzy **NFM Orkiestra Leopoldinum**, która do wspólnej pracy zaprosiła łotewską akordeonistkę **Kseniję Sidorovą**. Artyści oprócz dzieł klasycznych zaproponują publiczności polskie i argentyńskie tanga. Podczas kolejnego wydarzenia – ***Opowieści z wysp*** – sięgną po twórczość angielską, a pod koniec listopada w ramach stypendium artystycznego Prezydenta Miasta Wrocławia prawykonają kompozycję **Mateusza Ryczka** *Struny Miasta* na puzon, orkiestrę i elektronikę. Tego wieczoru zabrzmi też słynna *Tabula Rasa* **Arvo Pärta**.

Inaugurację sezonu **NFM Filharmonii Wrocławskiej** poprowadzi maestro **Jacek Kaspszyk**, a **Steven Isserlis** wykona partię solową *Koncertu wiolonczelowego e-moll* op. 85 **Edwarda Elgara**, po nim zaś zabrzmi *VII Symfonia e-moll* **Gustava Mahlera**. W nadchodzących miesiącach zespół, a z nim całe NFM skupi się też na twórczości **Johannesa Brahmsa**, którego sto trzydziesta rocznica śmierci upamiętniona zostanie w 2027 roku. W październiku NFM Filharmonia Wrocławska zaprezentuje *II Symfonię D-dur* op. 77 oraz *Koncert skrzypcowy D-dur* op. 73 tytana romantyzmu (solistą będzie **Benjamin Beilman**). W tym samym miesiącu dwudziestolecie pracy koncertmistrzowskiej w tej orkiestrze świętować będzie **Radosław Pujanek**. Z kolei w ramach zwieńczenia wspólnych obchodów dwudziestolecia działalności **Wrocławskiej Orkiestry Barokowej** oraz **Chóru NFM** pod batutą **Davida Reilanda** zabrzmi monumentalne oratorium **Felixa Mendelssohna Bartholdy'ego** *Eliasz* op. 70. Szczególną uwagę warto też zwrócić na koncert ***Rethinking the Well-Tempered Clavier*** stanowiący dialog pianistki **Natalyi Pasichnyk** z lipskim kantorem – preludia i fugi spotkają się tu ze śpiewem **Calmus Ensemble**, skutkując zaskakująco świeżym oddziaływaniem emocjonalnym. A skoro o **Johannie Sebastianie Bachu** mowa, zapraszamy na kawę z mistrzem u progu sezonu serwowaną przez maestra **Andrzeja Kosendiaka** wraz z **Wrocław Baroque Ensemble**. Miesiąc później wraz z muzykami będzie można przemierzyć ***Bursztynowy Szlak*** z Wenecji aż do Gdańska.

W listopadzie, po zakończeniu **17. Międzynarodowego Konkursu Skrzypcowego im. Henryka Wieniawskiego**, w NFM podczas kameralnego recitalu wystąpi **laureatka** lub **laureat** tego wydarzenia. Miłośnicy pianistyki także znajdą program dla siebie, podczas koncertów orkiestrowych bowiem we Wrocławiu gościć będą laureaci Międzynarodowego Konkursu Pianistycznego im. Fryderyka Chopina **Lukas Geniušas** i Międzynarodowego Konkursu Chopinowskiego na Instrumentach Historycznych **Piotr Pawlak**. W Święto Niepodległości **Marcin Masecki** wraz z **Lutosławski Quartet** wykona impresje na temat chopinowskich *Preludiów* z op. 28. Dzień później, 12 listopada, ulubieni przez publiczność **Bomsori Kim** i **Rafał Blechacz** sięgną między innymi po sonatę **Ignacego Jana Paderewskiego**. Już po raz dwudziesty trzeci odbędzie się też jeden z flagowych festiwali NFM **Jazztopad** – szczegóły tej edycji zostaną ogłoszone już niebawem!

Na początku grudnia **NFM Orkiestra Leopoldinum** wraz ze swoim dyrektorem artystycznym **Alexandrem Sitkovetskym** skupi się na muzyce amerykańskiej, w tym filmowej. Podczas wieczoru ***Ameryka i Film*** artyści zaprezentują między innymi *Psycho Suite* Bernarda Herrmanna z *Psychozy* Alfreda Hitchcocka. To nie jedyne wydarzenie oparte na kulturze Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej, kraju, którego deklaracja niepodległości została ogłoszona dokładnie dwieście pięćdziesiąt lat temu. Kilka dni później bowiem odbędzie się koncert ***American Dream*** w wykonaniu **LutosAir Quintet** z programem zawierającym utwory kompozytorek **Ruth Crawford Seeger** i **Valerie Coleman**.

W trakcie całego sezonu **NFM Filharmonia Wrocławska** zagra także szereg kompozycji współczesnych, między innymi z dorobku **Kaii Saariaho** czy **Philippe'a Manoury'ego**. Szczególną uwagę warto zwrócić na koncert wiolonczelowy *Tout un monde lointain…* **Henriego Dutilleux**. W utworze tym pod batutą **Pascala Rophé** światowej sławy wiolonczelista **Jean-Guihen Queyras** wejdzie w dialog z orkiestrą. Tuż przed Bożym Narodzeniem Stradivariusa przywiezie ze sobą do Wrocławia **Kolja Blacher**. Jesień to też czas kameralistyki: wystąpią wówczas między innymi **Lyatoshynsky Trio** (z elektroniką!), poruszający duet altówkowy **Caroli Fredes** i **Wojciecha Kołaczyka** oraz sięgające po instrumenty historyczne **Trio Laflamme**. A to jeszcze nie pełen obraz okresu przedświątecznego! **Andrzej Kosendiak** z **Wrocław Baroque Ensemble** zaprosi na bachowskie kantaty, a podczas wydarzenia ***Carols with Karol*** siły połączą **chóry NFM** oraz **Karol Mossakowski**. Zimową część sezonu rozpoczną niezwykłe **Koncerty sylwestrowe** przenoszące melomanów nad seledynowe wody laguny weneckiej. Mandolinista **Avi Avital** wraz z sopranistką **Núrią Rial** i **Wrocławską Orkiestrą Barokową** zestawią **pieśni gondolierów** z nieśmiertelnymi dziełami **Antonia Vivaldiego**. Wieczór 31 grudnia ukoronowany zostanie balem.

To tylko część propozycji, jakie NFM przygotowało jeszcze w tym roku. Warto zagłębić się i w dalszy repertuar, by poszukać czegoś dla siebie. Nie zabraknie regularnych spotkań z NFM Filharmonią Wrocławską oraz inspirujących rozmów z muzykami i kuratorami wydarzeń NFM, przybliżających kulisy ich pracy czy ujawniających interesujące wątki związane z życiem skoncentrowanym wokół sztuki. A od września do grudnia w foyer NFM z okazji osiemdziesięciolecia Akademii Sztuk Pięknych im. Eugeniusza Gepperta we Wrocławiu prezentowana będzie jubileuszowa wystawa. Zapowiada się istne morze artystycznej obfitości.

Szczegółowe informacje oraz bilety dostępne są online

Wrocław/34435389

eprasa.pl 78f2f2c83a

Rekrutacja do szkół ponadpodstawowych

Dziś nie wybiera się już zawodu na całe życie

Niewiele zawodów utrzyma się w tradycyjnej formie. Automatyka, robotyka, elektryka, hydraulika, branża budowlana wymagają kompetencji hybrydowych. Warto kształcić się zawodowo – mówi Anna Chołodecka, doradczyni zawodowa.

ROZMOWA Z
ANNA CHOŁODECKĄ
doradczynią zawodową, dyrektorką Centrum Placówek Kształcenia Zawodowego (CPKZ) we Wrocławiu

SŁAWOMIR SZYMAŃSKI: Jak rozmawiać z młodym człowiekiem o wyborze przyszłości zawodowej?
ANNA CHOŁODECKA: Z pewnością nie powinno się udzielać porad typu: „Idź tam, gdzie zawsze będzie praca", „Humanista nie znajdzie pracy", „AI zabierze wszystko", „Musisz wybrać już teraz."

Poza tym, rodzice często mają wyobrażenie zawodów z własnej młodości, uważają, że warto podtrzymywać tradycję rodzinną. Tymczasem ich dzieci wejdą na rynek pracy hybrydowej, pracy z AI, będą dokonywać częstych zmian zawodowych, doświadczać pracy projektowej i globalnej. Dlatego warto wspierać w nich samodzielność, ciekawość, odporność psychiczną, uczyć odpowiedzialności i decyzyjności, pozwalać popełniać błędy, choć pod kontrolą.

Czy wybierając branżę kierować się sytuacją na rynku pracy? Czy ważniejsze są jednak pasje i zainteresowania?
– Pasje, hobby, zainteresowania warto mieć i rozwijać. Steve Jobs, współzałożyciel Apple, symbol innowacyjności w branży IT, miał wiele zainteresowań. W warsztacie ojca majsterkował, zajmował się elektroniką. Interesował się muzyką, filozofiami wschodu, stosował niekonwencjonalne na swoje czasy diety. Kiedy relegowano go z college'u zapisał się na kurs kaligrafii, co mu niezwykle pomogło przy budowaniu komputerów.

Ważne jest to, że dziś nie wybiera się zawodu na całe życie. Młodemu człowiekowi powiedziałabym więc: Masz prawo próbować. Budujesz kompetencje, a nie zawód. Nie rezygnuj z zainteresowań, one są bardzo ważne, ale łącz je z praktyką. Bądź też otwarty na nowe technologie. Warto też ułożyć plan B, bo branże będziesz zmieniał w życiu wiele razy.

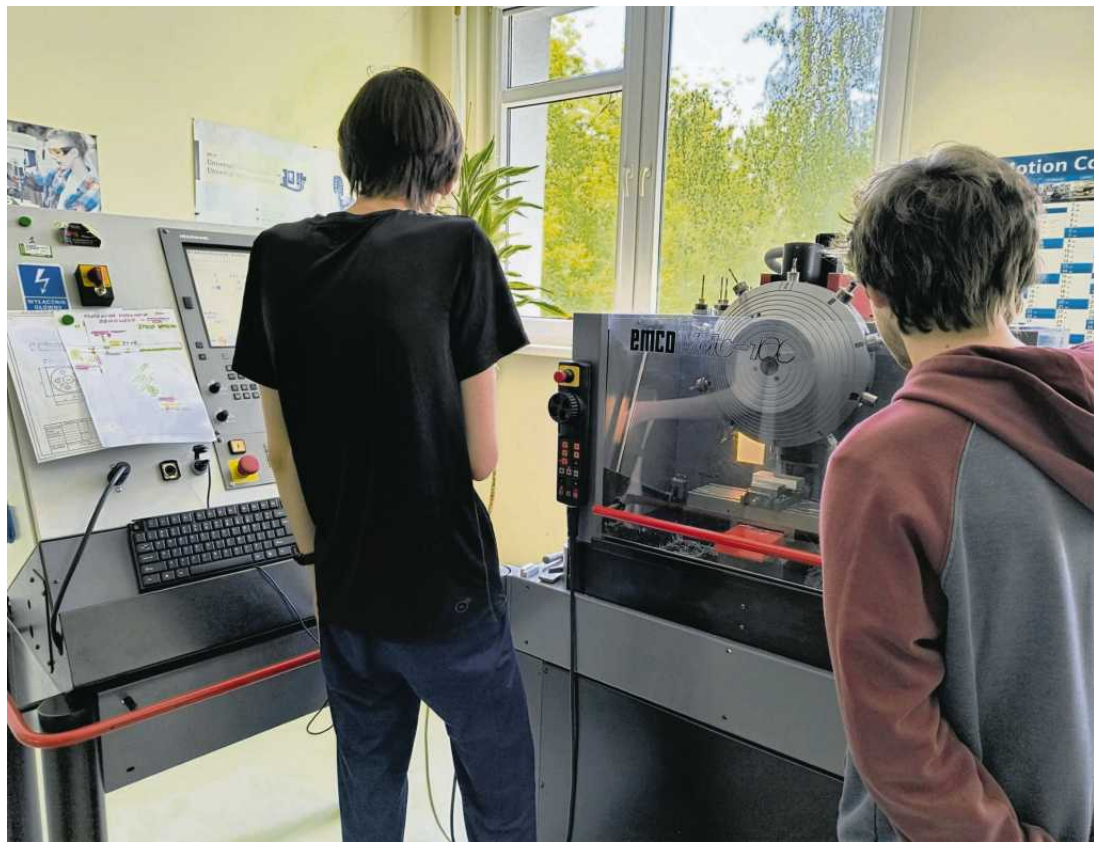

• **Czas odczarować zawodówki, teraz to są szkoły branżowe i technika. Wybór takiej opcji to dobre rozwiązanie, szczególnie teraz, gdy przyszłość to przekwalifikowywanie i podnoszenie kwalifikacji** FOT. SŁAWOMIR SZYMAŃSKI

Ale szkoły kształcące w zawodach proponują jednak określone kierunki, czyli branże i zawody.
– Czas odczarować zawodówki, teraz to są szkoły branżowe i technika. Wybór takiej opcji to dobre rozwiązanie, szczególnie teraz, gdy przyszłość to przekwalifikowywanie i podnoszenie kwalifikacji.

W wielu zawodach kształconych na poziomie szkolnictwa zawodowego niezbędne jest dostosowanie podstaw programowych do nowej rzeczywistości. Zadania zawodowe i potrzebne umiejętności zmieniają się.

Wyzwanie przyszłości to trenowanie od przedszkola takich kompetencji, jak: komunikacja interpersonalna, myślenie analityczne, umiejętności poznawcze, odporność psychiczna, krytyczne myślenie, współpraca, odpowiedzialność i decyzyjność, a na wierzchołku tej piramidy stosowanie narzędzi AI

ANNA CHOŁODECKA

Szkoły kształcenia w zawodach realizują poza podstawami programowymi własne programy, oparte na najnowszych technologiach, uczniowie pracują przy projektach, często są to projekty inżynierskie.

Uczniowie mogą zbierać mikropoświadczenia, certyfikaty. Ponadto realizują praktyki, staże projektowe bezpośrednio w firmach. Szkoły, placówki oświatowe współpracują z firmami, to daje dostęp do najnowszej techniki i technologii w rzeczywistych warunkach.

Niewiele zawodów utrzyma się w tradycyjnej formie, nawet twarde, dziś gwarantujące zatrudnienie w branżach takich jak opieka zdrowotna czy edukacja. Dotyczy to również stanowisk technicznych. Automatyka, robotyka, elektryka, hydraulika, branża budowlana wymagają kompetencji hybrydowych, a elektryk będzie pracował na styku kilku dziedzin. Warto kształcić się zawodowo.

Jak to może wyglądać?
– Oczywiście nadal będzie się zajmował klasycznymi instalacjami, kładzeniem kabli itd., ale będzie go wspierać AI, np. poprzez szybszą diagnostykę usterek, generowanie dokumentacji i schematów, symulacje instalacji i obciążeń, wsparcie serwisowe „w terenie". To oznacza, że elektryk korzystający z takich narzędzi będzie po prostu bardziej wydajny – a nie zbędny. Dla niego AI nie będzie konkurentem tylko wsparciem.

Wyzwaniem dla edukacji nie jest dziś przygotowanie do wykonywania zadań zawodowych w tradycyjnym ujęciu. Wyzwanie przyszłości to trenowanie od przedszkola takich kompetencji, jak: komunikacja interpersonalna, myślenie analityczne, umiejętności poznawcze, odporność psychiczna, krytyczne myślenie, współpraca, odpowiedzialność i decyzyjność, a na wierzchołku tej piramidy stosowanie narzędzi AI.

Wkraczamy w Przemysł 5.0, czyli taki etap rozwoju technologii, w którym maszyny przejmują powtarzalne czynności, a pracownicy skupiają się na kreatywności, innowacjach i personalizacji, co tworzy bezpieczne i przyjazne środowisko pracy.

Nikt dziś nie kopie przysłowiowych „rowów łopatą" – od tego są koparki i do nich człowiek będzie potrzebny. Natomiast również po trzyletniej branżowej szkole w zawodzie „operatora obrabiarek skrawających można projektować, prototypować i obsługiwać maszyny sterowane numerycznie.

Z drugiej strony, wiele dotychczasowych zawodów zniknie, a rynek pracy może nie być otwarty na osoby bez odpowiedniego doświadczenia.
– Według raportu Międzynarodowego Funduszu Walutowego z 2024 r. zagrożone są stanowiska wejściowe i rutynowe: młodzi niedoświadczeni wchodzący na rynek, pracownicy biurowi, administracja, część analityków, część programistów.

W których branżach będzie najłatwiej o pracę?
– Wzrost zatrudnienia jest prognozowany w obszarze związanym z technologią i danymi.

W grę wchodzą na pewno AI i uczenie maszynowe, analiza danych, cyberbezpieczeństwo, automatyka i robotyka, informatyka praktyczna czy mechatronika

Często dobrze płatne, choć wciąż niedoceniane są zawody takie jak elektryk, automatyk, technik HVAC, operator CNC, monter OZE czy mechanik nowoczesnych systemów. UE wyasygnuje też duże środki na zieloną transformację, więc będzie potrzeba specjalistów w obszarach takich jak energetyka odnawialna, gospodarka odpadami, inżynieria środowiska, efektywność energetyczna, elektromobilność.

Kto lubi pracę z człowiekiem, może pomyśleć o psychologii, fizjoterapii, pielęgniarstwie, terapii zajęciowej, opiece senioralnej, medycynie czy dietetyce.

Jeśli ktoś wybierze się do doradcy zawodowego, to czego może oczekiwać? Konkretnych wskazówek?
– Doradca zawodowy, wychowawca, pedagog w szkole mogą podpowiadać tylko z bocznego lub nawet tylnego siedzenia. To dziecko, uczeń kieruje swoją karierą edukacyjno-zawodową. Otoczenie powinno dostarczać mu informacji dotyczących możliwości wyboru szkoły i zmian w świecie pracy, a także diagnozować jego umiejętności i stwarzać warunki do rozwijania zainteresowań.

Rozmawiał Sławomir Szymański

eprasa.pl 78f2f2c83a

NOWOŚĆ
Słówko
Literówka
Quizy
Sudoku
Krzyżówki

Szukaj w APLIKACJI WYBORCZEJ

Zeskanuj QR kod
i pobierz aplikację

POBIERZ Z Google Play
Pobierz w App Store

Prezydent Wrocławia

ogłasza

przetarg ustny nieograniczony
na sprzedaż wolnego lokalu mieszkalnego:

ul. Stawowa 2 m. 15

Powierzchnia lokalu	-	**39,96 m²**
Cena wywoławcza w zł	-	**359 000,00 zł**
Wadium	-	**35 900,00 zł**

Lokal mieszkalny oglądać można w dniach 22.06.2026 r. w godz. 9^{00} – 11^{00}, 23.06.2026 r. w godz. 11^{00} – 13^{00} oraz 24.06.2026 r. w godz. 12^{00} – 14^{00}, po uprzednim ustaleniu terminu z Biurem Obsługi Klienta nr 1, ul. św. Antoniego 19, 50-073 Wrocław, tel. 71 798-69-74.

U W A G I:

1. **Przetarg** odbędzie się w siedzibie Urzędu Miejskiego Wrocławia, pl. Nowy Targ 1-8 w sali nr 215, o godz. 12:00 dnia **9 lipca 2026 r.**
2. Wadium na w/w lokal uczestnik przetargu winien wpłacić **najpóźniej do dnia 2 lipca 2026 r.** na konto Gminy Wrocław – **Bank PKO BP S.A. nr 36 1020 5226 0000 6302 0417 7655.** Datą dokonania wpłaty wadium jest data uznania rachunku bankowego Gminy.
3. Dowodem wniesienia wadium jest potwierdzenie z banku.
4. Pełną informację dotyczącą przetargu zawiera ogłoszenie wywieszone na tablicy w siedzibie Urzędu Miejskiego Wrocławia ul. G. Zapolskiej 4, I p.
   Ogłoszenia o przetargach dostępne są również w Internecie pod adresem:
   http://bip.um.wroc.pl
5. Prezydent Wrocławia może odwołać przetarg z ważnych powodów.

Szczegółowe informacje uzyskać można w Wydziale Sprzedaży Lokali Urzędu Miejskiego Wrocławia przy ul. G. Zapolskiej 4, pok. 143 tel. 71 777-91-16.

Wrocław/34436810

Spółdzielnia Mieszkaniowa „Budowlani”

z siedzibą we Wrocławiu przy ul. Komuny Paryskiej 15,
tel. 71 342 – 48 – 91 lub 96,

OGŁASZA PRZETARG NIEOGRANICZONY

NA WYKONANIE PRZEGLĄDU PRZEWODÓW KOMINOWYCH WENTYLACYJNYCH ORAZ WYKONANIE PRZEGLĄDU I SPRAWDZENIA STANU TECHNICZNEGO WEWNĘTRZNEJ INSTALACJI GAZOWEJ W BUDYNKACH SPÓŁDZIELNI WE WROCŁAWIU.

Szczegółowe wymagania ofertowe określone są w Specyfikacji, którą można odebrać w siedzibie Spółdzielni.

Za wydanie Specyfikacji pobierana jest opłata w wysokości 20,00 zł brutto, którą tak samo jak wadium w wysokości 3 000,00 zł należy wpłacić na konto bankowe Spółdzielni: **PKO BP Nr 52 1020 5242 0000 2602 0018 0430** do dnia 09.06.2026 r.

Oferty pisemne powinny zawierać:

- Kwotę ryczałtową za wykonanie przeglądu w jednym lokalu – netto i z podatkiem VAT.
- Okres gwarancji.
- Uprawnienia i referencje oferenta.
- Termin realizacji zadania.
- Warunki płatności.
- Inne, podane w Specyfikacji.

Oferty należy składać w zamkniętych i opieczętowanych kopertach do dnia 11.06.2026 r. do godz. 11.00 w sekretariacie Spółdzielni z dopiskiem „GAZ i WENTYLACJA” na kopercie.

Otwarcie ofert nastąpi **11.06.2026 r. o godz.12.00**

Zastrzegamy sobie prawo swobodnego wyboru oferenta i unieważnienia postępowania bez podawania przyczyn.

Wrocław/34436780

Prezydent Wrocławia

obwieszczenie

Zgodnie z art. 72 ust. 6 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1112 ze zmianami) oraz na podstawie art. 49 §1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2025 r., poz. 1691)

informuję ogół społeczeństwa,

poprzez podanie niniejszego obwieszczenia do publicznej wiadomości:
– na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego Wrocławia (http://www.bip.um.wroc.pl),
– na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego Wrocławia przy pl. Nowy Targ 1-8,
– w sposób zwyczajowo przyjęty w miejscu planowanego przedsięwzięcia, tj. w prasie lokalnej – Gazeta Wyborcza Wrocław,
że w dniu 21.05.2026 r. została wydana **decyzja nr 269/2026** o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego dla zadania pn.:

„Remont kapitalny konstrukcji estakad Jana III Sobieskiego wraz z budową ciągów pieszo rowerowych w rejonie obiektów”,

przewidzianego do realizacji w Alei Jana III Sobieskiego, ul. Wilanowskiej i ul. Dobroszyckiej we Wrocławiu oraz w ich rejonie, na częściach działek nr: 2/2, 2/3, 2/7, 2/8, AR_8, obręb Psie Pole; 87/2, 24/6, 86/1, AR_20, obręb Zakrzów,

która to decyzja dotyczy przedsięwzięcia mogącego znacząco oddziaływać na środowisko.

Zgodnie z art. 49 §2 *Kodeksu postępowania administracyjnego* oraz art. 72 ust. 6 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*, wskazuje się dzień **29.05.2026 r.**, jako ten, w którym:
– nastąpiło publiczne obwieszczenie na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego Wrocławia, w Biuletynie Informacji Publicznej urzędu oraz w prasie lokalnej,
– udostępniono treść decyzji na okres 14 dni w Biuletynie Informacji Publicznej urzędu.
Niniejsze zawiadomienie uważa się za dokonane po upływie czternastu dni od wskazanego powyżej terminu.

Z treścią decyzji oraz aktami sprawy, strony postępowania mogą zapoznać się w Wydziale Architektury i Zabytków Urzędu Miejskiego Wrocławia (pl. Nowy Targ 1-8, parter, pok. 1c, godz. 8:00-15:00). Ze względów organizacyjnych należy zawiadomić tut. Wydział z co najmniej jednodniowym wyprzedzeniem – o zamiarze zapoznania się z dokumentami (tel. tel. +48 71 777 80 58, +48 71 777 75 78, +48 71 777 75 60), co usprawni realizację przysługującego stronie uprawnienia.

Wrocław/34436637

Prezydent Wrocławia

obwieszczenie

Zgodnie z art. 72 ust. 6 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1112 ze zmianami) oraz na podstawie art. 49 §1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2025 r., poz. 1691)

informuję ogół społeczeństwa,

poprzez podanie niniejszego obwieszczenia do publicznej wiadomości:
– na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego Wrocławia (http://www.bip.um.wroc.pl),
– na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego Wrocławia przy pl. Nowy Targ 1-8,
– w sposób zwyczajowo przyjęty w miejscu planowanego przedsięwzięcia, tj. w prasie lokalnej – Gazeta Wyborcza Wrocław,
że w dniu **21.05.2026 r.** została wydana decyzja nr **267/2026** o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego dla inwestycji polegającej na budowie „Wrocławskiego Centrum Sportu”, dla terenu położonego we Wrocławiu w rejonie ul. Konińskiej, (oznaczenia geodezyjne: obręb Żerniki, AR_10: działka nr 62/82, AR_21: część działki nr 1 oraz działki nr: 6/7, 7/1, 11/2, 12, 13/2, 14/2, 17/2, 18/2, 4/5, 5/3, AR_22: działki nr: 1/10, 2/18, 6/1, 7/3, AR_23: część działki nr 12/9, AR_27: część działki nr 4/2, 1/3, działki nr 2/5, 3/1), która to decyzja dotyczy przedsięwzięcia mogącego znacząco oddziaływać na środowisko.

Zgodnie z art. 49 §2 Kodeksu postępowania administracyjnego oraz art. 72 ust. 6 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, wskazuje się dzień **29.05.2026 r.**, jako ten, w którym:
– nastąpiło publiczne obwieszczenie na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego Wrocławia, w Biuletynie Informacji Publicznej urzędu oraz w prasie lokalnej,
– udostępniono treść decyzji na okres 14 dni w Biuletynie Informacji Publicznej urzędu.
Niniejsze zawiadomienie uważa się za dokonane po upływie czternastu dni od wskazanego powyżej terminu.

Z treścią decyzji oraz aktami sprawy, strony postępowania mogą zapoznać się w Wydziale Architektury i Zabytków Urzędu Miejskiego Wrocławia (pl. Nowy Targ 1-8, parter, pok. 1c, godz. 8:00-15:00). Ze względów organizacyjnych należy zawiadomić tut. Wydział z co najmniej jednodniowym wyprzedzeniem – o zamiarze zapoznania się z dokumentami (tel. tel. +48 71 777 80 58, +48 71 777 75 78, +48 71 777 75 60), co usprawni realizację przysługującego stronie uprawnienia.

Wrocław/34436643

eprasa.pl 78f2f2c83a

Dolny Śląsk inwestuje w trasy rowerowe

Systematycznie dochodzą nowe odcinki Cyklostrady Dolnośląskiej. Dużo dzieje się też w Sudetach. Największy atut regionu? Ma bardzo różnorodną ofertę dla rowerzystów. Dosłownie każdy znajdzie tu coś dla siebie.

fot. materiały prasowe UMWD

Dolny Śląsk jest dziś jednym z najbardziej atrakcyjnych regionów rowerowych w Polsce, bo oferuje coś dla każdego – od rodzinnych tras wśród przyrody, przez szlaki gravelowe i szosowe, aż po wymagające singletracki i trasy enduro. Jako samorząd województwa konsekwentnie inwestujemy w rozwój infrastruktury, w tym kolejne odcinki Cyklostrady Dolnośląskiej, bo wiemy, że nowoczesna i bezpieczna sieć tras to inwestycja zarówno w turystykę, jak i jakość życia mieszkańców. Chcemy, by Dolny Śląsk kojarzył się z aktywnym wypoczynkiem i był naturalnym pierwszym wyborem dla rowerzystów z całej Polski oraz zagranicy – mówi marszałek Paweł Gancarz.

Spójna sieć głównych tras

Wspomniana Cyklostrada jest flagowym projektem Dolnego Śląska. To nazwa sieci głównych dróg rowerowych w regionie, o łącznej długości ok. 1800 km. Mają być oddzielone od ruchu samochodowego, przebiegać obok najważniejszych atrakcji turystycznych, łączyć kluczowe ośrodki i być zintegrowane z transportem publicznym. Często są prowadzone śladem nieczynnych linii kolejowych, co zapewnia im łagodny profil, jak również walory krajobrazowe.

– *Rozwój turystyki rowerowej to dziś nie tylko budowa nowych tras, ale tworzenie całego systemu wygodnego podróżowania po regionie. Na Dolnym Śląsku ogromnym atutem jest możliwość łączenia roweru z koleją – mieszkańcy i turyści mogą wygodnie dotrzeć pociągiem w góry, do uzdrowisk czy atrakcji turystycznych i dalej odkrywać region na dwóch kółkach. Chcemy jeszcze mocniej rozwijać tę synergię, bo nowoczesna turystyka to mobilność, wygoda i swoboda wyboru* – wyjaśnia wicemarszałek Michał Rado

W tej chwili powstają nowe odcinki Cyklostrady między Bolesławcem a Chojnicami. Wiele innych jest już gotowych i można z nich korzystać. Długie odcinki wygodnych, wydzielonych tras można znaleźć między Trzebnicą a Żmigrodem i Miliczem (jedna z nich przebiega wzdłuż prawie całej Doliny Baryczy), w okolicach Kamiennej Góry i Krzeszowa, między Prochowicami a Ścinawą itd.

Systematycznie będą łączone. Np. wiosną przyszłego roku będzie można przejechać takimi drogami z Wołowa aż do Bolesławca.

W górach też z rozmachem

W Sudetach mamy już ok. 450 km single tracków, czyli jednokierunkowych, wyprofilowanych tras MTB, zaprojektowanych tak, by dawać jak najwięcej frajdy z jazdy. Najbardziej znana i rozbudowana jest sieć Singletrack Glacensis w ziemi kłodzkiej, składająca się z ponad 200 km, ale „single" znajdziecie też w Świeradowie-Zdroju, Szklarskiej Porębie, Kotlinie Jeleniogórskiej, Górach Kaczawskich, a nawet w okolicach Strzelina.

A jeśli ktoś poszukuje większych emocji i wrażeń, może wybrać się do bikeparków w Srebrnej Górze (łatwiejszy) lub na Czarnej Górze (trudniejszy), do dyspozycji jest też Family Bike Park Zieleniec (dla każdego). Powstaje też nowy ośrodek Enduro MTB

fot. materiały prasowe UMWD

fot. materiały prasowe UMWD

– *Oferta Dolnego Śląska w tym segmencie powiększa się bo na mapie pojawia się nowa miejscówka: kompleks tras Naturalsy wokół Sępiej Góry przy Świeradowie-Zdrój* – dodaje Piotr Nowicki, dolnośląski oficer rowerowy.

Dodajmy, że na Dolnym Śląsku wytyczono też tysiące kilometrów klasycznych szlaków MTB, o różnym stopniu trudności. Znajdziecie je w każdym paśmie sudeckim, ale nie tylko. Nawet w okolicach Miękini, czyli tuż pod Wrocławiem, też można poszaleć na MTB!

A np. Góry Izerskie przyciągają nie tylko rowerzystów górskich – świetnie nadają się również do jazdy na popularnych dziś gravelach. Jako wygodną bazę wypadową można wybrać Dolnośląskie Centrum Sportu na Polanie Jakuszyckiej.

Co jeszcze? W regionie zbudowano już 21 Dolnośląskich Rowerowych Parków Umiejętności, czyli obiektów do doskonalenia techniki jazdy, dla młodszych i starszych rowerzystów. Sześć następnych właśnie powstaje. Budują je gminy korzystając z dofinansowania samorządu województwa.

Dotację z budżetu województwa otrzymała również Polanica-Zdrój, która zbudowała centrum kolarstwa górskiego typu „Cross Country-XC". Obiekt spełnia wymogi Międzynarodowej Unii Kolarskiej (UCI) i umożliwia organizację zawodów rangi międzynarodowej.

Natomiast w Bielawie ma powstać tor dla kolarzy szosowych. Dofinansowanie z wojewódzkiego budżetu wynosi tu 3,6 mln zł.

Oferta rowerowa regionu wzbudza zainteresowanie

– *Po raz kolejny Dolny Śląsk promował rowerowe atrakcje na targach Bike Expo w Warszawie gdzie materiały promocyjne zeszły „na pniu" co potwierdza zainteresowanie mieszkańców centralnej Polski turystyką rowerową w naszym regionie. Ponadto stoisko Dolnośląskiej Organizacji Turystycznej pojawiło się na Garda Bike Festival gdzie odbiorcą byli zapaleńcy MTB z Włoch oraz Niemiec, jak co roku tłumnie odwiedzający imprezę* – opowiada Piotr Nowicki.

Kto chce poznać dolnośląskie trasy lub odkryć nowe, może zajrzeć do serwisu dolnyslaskrowerem.pl. Opisano tam, wraz ze zdjęciami, ponad 250 różnego rodzaju tras – od bardzo krótkich po wyprawowe, od łatwych po naprawdę wymagające technicznie lub kondycyjnie. W jednym miejscu znalazło się wszystko. Inspiracji, a do tego przydatnych wskazówek, znajdziecie tam mnóstwo! Przy okazji przekonacie się, jak bardzo różnorodne są dolnośląskie trasy. Przewodnik po rowerowym Dolnym Śląsku wydała również Dolnośląska Organizacja Turystyczna.

– *Turystyka rowerowa na Dolnym Śląsku rozwija się bardzo dynamicznie, a naszą ambicją jest tworzenie oferty naprawdę różnorodnej. Wspieramy zarówno duże projekty infrastrukturalne, takie jak Cyklostrada Dolnośląska, jak i lokalne inicjatywy – od tras MTB i enduro po miejsca przyjazne rowerzystom, które powstają przy schroniskach, hotelach czy atrakcjach turystycznych. Zależy nam, żeby każdy – niezależnie od wieku i poziomu zaawansowania – mógł znaleźć na Dolnym Śląsku trasę idealną dla siebie i wracał tutaj po kolejne doświadczenia* – podsumowuje wicemarszałek Wojciech Bochnak.

DOLNY ŚLĄSK

eprasa.pl 78f2f2c83a

wyborcza.pl
wyborcza TV
29 MAJA
4 CZERWCA
2026
VOD: Netflix | Disney+ | HBO Max | Prime Video
CANAL+ | SkyShowtime | Player | Apple TV+

„ZŁY PANICZ”.
ANI JEDNEJ FAŁSZYWEJ NUTY
S. 4-5

„GARY”.
PREZENT OD TWÓRCÓW „THE BEAR”
S. 5

„LONG STORY SHORT”.
LEKKO NIE BĘDZIE
S. 6

TA INNA SIOSTRA BENNET

Boleśnie zwyczajna, niezbyt ładna nudziara? S. 2-3

VOD

FOT. BBC/BAD WOLF/JAMES PARDON (3)

Boleśnie zwyczajna, niezbyt ładna NUDZIARA

Tej panny Bennet prawie nie znacie. Dawno żaden serial nie sprawił mi tyle przyjemności.

Jane Austen nadal jest niewyczerpanym źródłem inspiracji, czego dowodem z jednej strony kolejne ekranizacje jej powieści, z drugiej choćby „Bridgertonowie".

Tymczasem w cieniu tej krzykliwej produkcji o życiu erotycznie rozbuchanej rodziny z epoki regencji pojawił się serial nie tylko opowiadający wprost o jednej z bohaterek Austen, ale też dużo bardziej realistyczny i poruszający czułe struny w sercu.

Mary Bennet, ta nudna okularnica. Na pewno?

Zamiast seksu mamy tu ukradkowe spojrzenia i niewyrażone pragnienia. Ale przede wszystkim mamy bohaterkę, którą wszyscy lekceważą, a która okazuje się interesującą, inteligentną i potrafiącą zawalczyć o siebie osobą.

Mary Bennet (urocza Ella Bruccoleri), bo o niej mowa, to środkowa z pięciu panien Bennet, bohaterek „Dumy i uprzedzenia" Jane Austen. Która to? – macie pełne prawo zapytać. Bo ani ta piękna, jak najstarsza Jane, ani ta bystra z osobowością, jak Lizzy, ani próbująca naśladować siostry Kitty, ani najmłodsza, sprawiająca kłopoty Lydia. No właśnie. To ta, która czyta kazania dla młodych dziewcząt i nie umie śpiewać. Ta boleśnie zwyczajna, niezbyt ładna nudziara. A jednak Mary potrafi zaskoczyć.

„Taka jest smutna prawda, że młoda kobieta, która urodziła się bez perspektyw, powinna dołożyć wszelkich starań, żeby być piękna. Uboga, lecz ładna, wciąż ma pod górkę. A być biedną i przeciętną to już podły los. Tak uczyła nas matka". Od tych słów zaczyna się jej opowieść w serialu „Ta inna siostra Bennet".

Matka, pani Bennet, żyje w wiecznym napięciu, mając na głowie pięć córek, które trzeba wydać za mąż, by ocalić je od nędzy. Majątek jej męża przejdzie bowiem zgodnie z prawem po jego śmierci na najbliższego męskiego krewnego – pana Collinsa, mało pociągającego duchownego. Pan Bennet co prawda wciąż jest wśród żywych, ale kto wie, jak długo? A znalezienie pięciu odpowiednich mężów wymaga czasu i zabiegów.

Ciąg dalszy historii, którą dobrze znamy

Dwa pierwsze odcinki opisują wydarzenia dobrze znane z „Dumy i uprzedzenia", ale z perspektywy Mary, która doskonale zdaje sobie sprawę, że nie dorównuje w oczach matki swoim siostrom. Tak, nawet tej głupiej gęsi Lydii. Do tego się oszpeca, utrzymując, że musi nosić okulary, a przecież nikt

VOD

Mary Bennet (Ella Bruccoleri), to środkowa z pięciu panien Bennet, bohaterek „Dumy i uprzedzenia" Jane Austen

się z nią nie ożeni, jeśli będzie nosić okulary, prawda? Otóż nieprawda. Mary szybko znajduje adoratora, ten jednak jest nie z odpowiedniej sfery. Również zagięcie parolu na pana Collinsa, zgodnie z życzeniem matki, nie przynosi pożądanego rezultatu.

W odcinku trzecim zaczyna się już nowa historia samej Mary. Ta w końcu uwalnia się od swojej rodziny i rusza w świat – do Londynu, do wuja i wujenki, czyli państwa Gardiner. Zostaje guwernantką ich miłych dzieci i zaczyna odkrywać nie tylko uroki wielkiego miasta, ale też siebie.

Wyzwolona spod władzy wiecznie krytykującej ją matki ma szansę rozwinąć skrzydła. A wtedy na horyzoncie pojawia się on – Tom Hayward (Dónal Finn, kolejny utalentowany Irlandczyk). I serial wkracza na nowe terytorium. Ona jest zawstydzona tym, że nie może oderwać wzroku od żył na jego przedramieniu, gdy podwija rękaw koszuli. On jest zły na siebie, gdy bywa zazdrosny – zazdrosnym być nie ma prawa. Bo pojawia się i ten drugi – beztroski, pragnący zrzucić okowy konwenansu trzpiot William Ryder (Laurie Davidson).

Potencjalny miłosny trójkąt ma szansę pięknie się rozwinąć. Zwłaszcza że nasi epuzerzy (cieszę się, że mogę od czasu do czasu napisać tekst, w którym można używać takich wspaniałych, zapomnianych słów) nie mogliby się bardziej różnić. Ale czy Mary będzie tego chciała?

W końcu ma szansę na samodzielność, której nigdy nie zaznała.

Przekona się jednak, że z rodzinnych więzów trudno się wyzwolić, nawet mając przy sobie kochającą, mądrą i wspierającą ciotkę (Indira Varma), a w pamięci inspirujące słowa gospodyni, pani Hill, która jest w tym serialu kimś w rodzaju matki chrzestnej Kopciuszka (gra ją Lucy Briers, która była Mary Bennet w serialowej ekranizacji „Dumy i uprzedzenia" z 1995 roku).

Czekając na scenę w jeziorze

A my mamy szansę zanurzyć się w świecie bardzo podobnym do tego z powieści Austen, a jednak delikatnie nowocześniejszym. Nie na tyle, by odebrać mu urok, ale na tyle, by trafić do współczesnych kobiet mających nierzadko całkiem podobne problemy i dylematy. Bo jak mówią twórcy, choć najczęściej wyobrażamy sobie siebie jako Lizzy Bennet, większości z nas bliżej do Mary.

Będąc za granicą, obejrzałam pięć pierwszych odcinków serialu i nie mogłam się doczekać jego polskiej premiery. Ta nadeszła – i wtedy okazało się, że serial nie będzie, jak w Wielkiej Brytanii, dostępny w dwóch blokach po pięć odcinków, lecz w wersji: odcinek tygodniowo. Cierpliwość nie jest moją cnotą, nie wiem więc, jak sobie dam radę z czekaniem na ciąg dalszy. Dawno bowiem nie spędziłam tak uroczych dwóch i pół godziny z serialem.

Wspaniałe jest to, że dzięki tej „zwyczajnej" Mary dostajemy nie jednego – jak Colin Firth w serialu „Duma i uprzedzenie" sprzed 30 lat czy jak Jonathan Bailey w drugim sezonie „Bridgertonów" – a dwóch absztyfikantów w mokrych koszulach wynurzających się z jeziora.

Gdy serial będzie już dostępny w całości, z przyjemnością spędzę z nim pół dnia bez przerwy.

Maja Staniszewska

TA INNA SIOSTRA BENNET

Serial kostiumowy, Wielka Brytania 2026, wyk. Ella Bruccoleri, Richard E. Grant, Ruth Jones, Maddie Close, Grace Hogg-Robinson, Poppy Gilbert, Molly Wright, Lucinda Dryzek, Seán Carlsen, Aaron Gill

odc. 8/10. Kolejne w środy w HBO Max

„WYBORCZĄ TV" redaguje zespół działu Kultura; **Projekt makiety „Wyborczej TV":** Dorota Jezierska i Tomasz Lebioda; **Grafik:** Magdalena Birska; **Wydawca:** Wyborcza Sp. z o.o., ul. Czerska 8/10, 00-732 Warszawa, tel. 22 555 66 00, **e-mail:** kultura@wyborcza.pl, **Licencje na treści:** licencje@wyborcza.pl **Naświetlanie i druk:** Quad/Graphics Europe Sp. z o.o.; **Okładka:** HBO Max; **Serwis telewizyjny przygotowuje media-press.tv.**
Za zmiany w programie wprowadzone przez stacje po wysłaniu numeru gazety do drukarni redakcja nie odpowiada.

VOD

Ani jednej fałszywej nuty

„Zły panicz" to klasyczne kino akcji neonoir

„Zły panicz" mnie zachwycił. Fabuła może wydawać się nieskomplikowana, ale to tylko pozory.

Scenariusz tego filmu jest bardzo przebiegły, że w finale poczułam się przez twórców wyrolowana. W życiu za tym uczuciem nie przepadam. W kinie czasem bardzo mi go brakuje. Pewnie dlatego „Zły panicz" (chyba jedno z najgorszych tłumaczeń tytułu, jakie widziałam, koreański oznacza „Szlachcica") to mój ulubiony film 2023 roku. Teraz już dostępny w Polsce.

Główny bohater to postać niemal dickensowska. Marco jest pół-Filipińczykiem, pół-Koreańczykiem. Mieszka w filipińskich slumsach z ciężko chorą matką, przyjaźni się z dyrektorem sierocińca dla takich jak on, pogardliwie nazywanych „mieszańcami". Ojca nie zna, ale nie traci nadziei, że go kiedyś odnajdzie. Na utrzymanie zarabia nielegalnym boksem i drobnymi przestępstwami.

Pewnego dnia ojciec go odnajduje. Na spotkanie z porzuconym synem wysyła prawnika w drogim garniturze. Pachnie brudną forsą i luksusem, obiecuje sfinansowanie operacji matki. Jest jednak haczyk: Marco musi od razu lecieć do Korei Południowej. Nie wie jeszcze, że od kilku dni uważnie obserwuje go dziwny facet. Ubrany jak model „Vogue'a" pyszałek, który bardziej przejmuje się deszczem na swoich kosztownych butach niż moralnością, szerokim uśmiechem maskuje talent do zabijania. Zaczyna się pościg.

Trochę jak „Sukcesja"

„Zły panicz" to klasyczne kino akcji neonoir. Napięcie, jak to w koreańskich thrillerach, zbudowane jest tu po mistrzowsku. Początkowo bezimienny czarny charakter występuje rzadko. Oprócz mocnej sceny otwierającej pokazany jest np., jak pije colę, obserwuje Marco w samochodowym lusterku, dramatycznie, lecz dystyngowanie kaszle w chusteczkę. Z każdą minutą jest go jednak coraz więcej i w końcu staje się centralną postacią filmu.

Dawno nie widziałam w kinie tak świetnie skonstruowanego antybohatera. Co jest w nim tak wyjątkowego? Nie napiszę, bo musiałabym zdradzić fabułę. A w przypadku takich filmów to grzech ciężki.

Zresztą, sporo tu bohaterów, którzy zasługują na oddzielne historie. Starszy brat Marco to świetnie ubrany psychopata, który jednego wieczoru pozuje do zdjęć na imprezie charytatywnej w Seulu, a rano strzela w plecy tym, którzy zawiedli jego zaufanie. Jest też młodsza siostra w szkolnym mundurku, wyjątkowo wyrachowana bestia.

FOT. MATERIAŁY PRASOWE (2)

Wszyscy mają do wygłoszenia soczyste kwestie nasycone czarnym humorem i mocne sceny, które zostają w głowie na dłużej. Nowo odnaleziona rodzina Marco przypomina nieco rodzeństwo z „Sukcesji". Gdyby Royowie lubili krwawe strzelaniny.

Fantastyczny film akcji

„Zły panicz" to przede wszystkim świetnie nakręcony film akcji. W każdej scenie widać, że produkcja miała niemały budżet, a każdy kadr jest przemyślany. Mój ulubiony to ten, w którym z lotu ptaka widać migające między gałęziami drzew światła kilkunastu jadących w jednym kierunku samochodów. Końcowa strzelanina to jedna z lepszych scen kina akcji, jakie oglądałam w ostatnich latach. Surowa i zaplanowana w najdrobniejszych detalach trwa kilka minut, ale nie ma w niej ani jednej fałszywej nuty.

Oglądając „Złego panicza" bez kontekstu można uznać, że to po prostu pokaz koreańskiej maestrii w realizowaniu dynamicznego kina sensacyjnego. Reżyser i scenarzysta Park Hoon-jung – to on napisał m.in. świetne „Ujrzałem diabła" – w przedpremierowych wywiadach tłumaczył jednak, że zależało mu na tym, by oddać głos wykluczonym i dyskryminowanym.

Reprezentuje ich Marco: pół-sierota, pół-Filipińczyk i pół-Koreańczyk, chłopak, który nigdzie nie czuje się jak w domu. Filipińczycy spotykają się w Korei Południowej z rasizmem i uprzedzeniami. Koreańczycy cenią sobie sukces finansowy, a jednym z wymogów ich standardów piękna jest jasna skóra. Filipińczycy, jako obdarzeni ciemniejszą karnacją i pochodzący z państwa znacznie biedniejszego niż Korea Południowa, przyjeżdżają do tej drugiej z powodów ekonomicznych.

Powrót z wygnania

O filmie Park Hoon-junga było w Korei Południowej przed premierą głośno nie tylko z powodu poruszanej przez niego tematyki. Reżyser postanowił w roli bezimiennego antagonisty obsadzić Kima Seon-Ho, jednego z największych gwiazdorów koreańskiej fali, który globalną popularność zapewnił sobie rolami w sentymentalnych koreanowelach. Na Instagramie ma 10 mln fanów, a każde jego publiczne wyjście jest przez nich szeroko omawiane. Zdjęcie po zdjęciu.

Kim Seon-Ho „Złym paniczem" wrócił w 2023 roku po dwóch latach nieobecności. Wymuszonej przez skandal obyczajowy, w którego centrum się znalazł. Była dziewczyna oskarżyła go w sieci o to, że namawiał ją do wykonania aborcji. Aktor potracił kontrakty reklamowe i wycofał się z życia publicznego. Ostatecznie jego oskarżycielka wycofała się ze swoich słów. Nim to zrobiła, Park Hoon-jung zaproponował mu rolę postaci zupełnie innej od tych, w które wcielał się przez całą karierę: sympatycznych chłopców z sąsiedztwa i wrażliwych dyrektorów generalnych.

W „Złym paniczu" Kim Seon-Ho wykorzystuje swoją aparycję do tego, by wzbudzić w widzu niepokój. Jego ujmujący uśmiech i martwe spojrzenie przypominają Jokera w wykonaniu Heatha Ledgera. To rewelacyjna rola, która już otworzyła mu drzwi do kolejnych poważnych projektów. W 2023 roku Kim Seon-Ho odebrał za swój debiut filmowy liczące się w Korei statuetki Blue Dragon i Grand Bell dla najlepszego aktora.

Marta Górna

ZŁY PANICZ

Thriller akcji, Korea Południowa 2023, tw. Park Hoon-jung, wyk. Kim Seon-ho, Kang Tae-ju, Kim Kang-woo, Go Ara, Jung Lael, Heo Joon-seok, Choi Jung-woo, Lee Ki-young

Do wypożyczenia w TVP VOD i Player

Podróż do Gary

Serial „The Bear" to jedno z najważniejszych telewizyjnych wydarzeń ostatnich lat.

FOT. FX/DISNEY+

Richie i Mikey przewożą tajemniczą przesyłkę od wujka Jimmy'ego

Twórcy serialu „The Bear" zrobili fanom niemałą niespodziankę. Odcinek specjalny pt. „Gary" rzuca nowe światło na relacje między bohaterami.

Komediodramat „The Bear" osadzony w realiach chicagowskiej restauracji pokazuje brutalną codzienność branży gastronomicznej. Głównym bohaterem jest Carmen „Carmy" Berzatto (Jeremy Allen White) – wybitny szef kuchni, który próbuje przekształcić rodzinny bar z kanapkami w restaurację fine diningową. Marzy o kulinarnym perfekcjonizmie i gwiazdce Michelina, ale ambicja stopniowo staje się jego przekleństwem. W końcu orientuje się, że jego życie zaczyna się rozsypywać.

Pierwszy sezon zachwycał intensywnością i realizmem. Szefowie kuchni z całego świata podkreślali, że serial wyjątkowo wiarygodnie oddaje realia pracy w gastronomii. Chaos kuchni, nieustanny pośpiech i wszechobecny stres tworzyły niemal namacalną, klaustrofobiczną atmosferę.

W kolejnych sezonach twórcy poszli w innym kierunku – mocniej skupili się na psychologii postaci i pasji, jaka napędza bohaterów takich jak Sydney (Ayo Edebiri) czy Marcus (Lionel Boyce).

Jedną z najbardziej tajemniczych postaci serialu pozostaje Mikey (Jon Bernthal) – tragicznie zmarły brat Carmy'ego, pojawiający się wyłącznie w retrospekcjach. Był mentorem i najbliższym przyjacielem zarówno dla Carmy'ego, jak i Richiego (Ebon Moss-Bachrach).

„Gary" opowiada o podróży Richiego i Mikeya do tytułowego miasteczka. Bohaterowie przewożą tajemniczą przesyłkę od wujka Jimmy'ego. Akcja rozgrywa się w 2019 roku – była żona Richiego jest wtedy w zaawansowanej ciąży. Scenariusz napisali wspólnie Moss-Bachrach i Bernthal, a za reżyserię odpowiada twórca serialu, Christopher Storer.

„Gary" przywołuje atmosferę pierwszego sezonu. Bohaterowie są impulsywni i stale balansują na granicy konfliktu. Richie i Mikey darzą się ogromną sympatią, ale ich relacja pełna jest napięć, które prędzej czy później muszą eksplodować.

Odcinek świetnie buduje napięcie i odsłania nowe tajemnice Mikeya. To także mocna zapowiedź finałowego, piątego sezonu serialu, który – jak zapowiedziała stacja FX – będzie ostatnim.

Dawid Dróżdż

GARY

Komediodramat, USA 2026, tw. Christopher Storer, wyk. Ebon Moss-Bachrach, Jon Bernthal

Disney+

VOD

Lekko nie będzie

„Long Story Short" powie wam więcej o rodzinie niż terapeuta.

2019 r., Los Angeles. Naomi Schwartz otwiera drzwi swojemu dorosłemu synowi, Aviemu. „Avi! Kocham cię, kocham cię, kocham cię! Powiedz to samo!" – woła.

1997 r. Naomi, jej mąż Elliot oraz troje dzieci: Avi, Shira i Yoshi siadają do planszówki. Nastoletni Avi próbuje wytłumaczyć rodzinie zasady, ale nikt go nie słucha. Później Naomi odkrywa, że gra została wyprodukowana w Niemczech. Rodzinny wieczór natychmiast się kończy.

2002 r., wieczór honorujący Naomi w lokalnym centrum społeczności żydowskiej. Avi, już na studiach, i Shira, kończąca właśnie liceum, przysłuchują się peanom na cześć matki. Najpierw sarkastycznie je komentują, potem, coraz bardziej zdziwieni, odkrywają, że dla obcych im osób Naomi była pełną poświęcenia opiekunką, świetną przyjaciółką, ogromnym wsparciem.

Na koniec na scenę wchodzą Avi, Shira i Yoshi. Avi wygłasza drętwą przemowę, Shira jest wściekła, bo właśnie dostała kosza. Yoshi jest pijany. Naomi tego nie zauważa, jest wzruszona do łez.

2022 r. Shira i jej partnerka, Kendra, starają się o miejsce dla synów w elitarnym przedszkolu. Shira przyrządza knysze według przepisu matki, przypominając sobie wszystkie niemiłe uwagi, jakie od niej słyszała. Rozżalenie miesza się z tęsknotą: Naomi zmarła rok wcześniej w czasie pandemii. Dzieci nie mogły nawet porządnie się z nią pożegnać.

Matka jeszcze nie usiadła

To kilka z elementów, które podsuwa Bob-Waksberg. Poskładanie ich w całość zostawia widzowi.

To trudne, bo sceny z życia Schwooperów (dzieci Naomi Schwartz i Elliota Coopera) nie pojawiają się chronologicznie. Fabuła „Long Story Short" rozciąga się między rokiem 1959 a 2022.

W centrum opowieści znajduje się Naomi: inteligentna i wyrazista, ale też bierno-agresywna, krytykancka, narcystyczna, wysysająca z otoczenia energię, wpędzająca innych w poczucie winy.

Taka figura żydowskiej matki przewija się w amerykańskiej kulturze od lat – od mało wyrafinowanych komedii, po powieści Philipa Rotha. Nie jest ona jednak zarezerwowana dla jednej grupy etnicznej. Gdy

FOT. NETFLIX

Shira i Avi wspominają, jak Naomi stawiała na stole knysze, za każdym razem podkreślając, jak się nad nimi namordowała, fraza „jeszcze dzisiaj nie usiadłam" nasuwa się sama.

Jednocześnie – to ważne – ani przez sekundę nie wątpimy, że Naomi bezgranicznie kocha swoje dzieci. I one też nie mają co do tego wątpliwości, nawet jeśli przebywanie z matką to emocjonalna tortura. I też ją kochają, nawet jeśli zdanie „ja ciebie też" nie przechodzi im przez gardło.

Naomi to centralna postać serialu, lecz równie poruszające są relacje między innymi członkami rodziny: poczciwym, nieco wycofanym Elliotem; Avim, rozwiedzionym krytykiem muzycznym; wiecznie poddenerwowaną Shirą; Yoshim, który szuka swojej drogi, nieustannie pakując się w kłopoty.

A zniuansowany, pogłębiony obraz relacji między rodzeństwem we współczesnej popkulturze trafia się równie rzadko jak dobry serial w streamingu. Filmowcy wolą historie miłosne albo rozliczenia z rodzicami.

Więź między braćmi i siostrami, choć bardzo ważna, jest trudna do opisania, wielokierunkowa. Niełatwo ją podsumować w kilku zgrabnych zdaniach.

Terapia w dziesięciu odcinkach

Nielinearna narracja „Long Story Short" pomaga oddać tę złożoność. Nie jest jedynie rozrywkowym zabiegiem, który ma przykuć uwagę widza, lecz odzwierciedla to, jak postrzegamy i relacje rodzinne, i przeszłość.

Wspomnienia nie są fragmentem życia zamrożonym w czasie, tylko żywą materią, systemem naczyń połączonych.

Mało znaczące sceny wracają po latach jako momenty przełomowe. Dawne napięcia rzutują na obecne relacje. Rodzinne neurozy odbijają się od siebie i zapętlają. Inaczej oceniamy zachowania swoich rodziców jako dzieci, inaczej jako nastolatkowie, inaczej jako dorośli. Zwłaszcza gdy dociera do nas, że jesteśmy starsi niż oni wtedy.

Bob-Waksberg żongluje perspektywami, pozwalając nam poczuć empatię w stosunku do wszystkich postaci.

Uwalniająca jest zmienność perspektywy. Nie da się zmienić przeszłości, lecz można spojrzeć na nią inaczej. Można też dodać do niej kolejną warstwę, nadpisując historię – nie tylko tę rodzinną. Nie wymazywać złych doświadczeń, ale też nie traktować ich jak nienaruszalnego fundamentu.

„Long Story Short" to potrafi. A ja nie mogę się doczekać kolejnego sezonu.

Emilia Dłużewska

LONG STORY SHORT

serial komediowy, animacja, USA 2025, tw. Raphael Bob-Waksberg

10 odc., Netflix

PIĄTEK 29.05

KOLARSTWO

• GIRO D'ITALIA
UCI World Tour – 19. etap
12:15 | EUROSPORT 2

KOSZYKÓWKA

• NBA
Finał Konferencji Wschodniej – ewentualny 6. mecz: Cleveland Cavaliers – New York Knicks
02:00 | TVP SPORT

• ORLEN BASKET LIGA
20:10 | POLSAT SPORT EXTRA 4
Półfinał
20:10 | POLSAT SPORT 1

LEKKOATLETYKA

• MEMORIAŁ IRENY SZEWIŃSKIEJ
World Athletics Continental Tour Gold
18:00 | POLSAT SPORT 1

PIŁKA NOŻNA

• LIGUE 1 MCDONALD'S
Baraż – rewanż: OGC Nice – AS Saint-Étienne
20:40 | ELEVEN SPORTS 1

TENIS

• FRENCH OPEN W PARYŻU
6. dzień
11:00 | 14:00 | 16:00 | 20:00 | EUROSPORT 1
17:45 | EUROSPORT 2
18:00 | EUROSPORT 1, EUROSPORT 2

SOBOTA 30.05

BOKS

• GALA BOKSU ZAWODOWEGO
Gala na stadionie Wembley w Londynie – walka wieczoru w wadze lekkopółśredniej: Adam Azim – Steve Claggett
22:00 | TVP SPORT

HOKEJ NA LODZIE

• MISTRZOSTWA ŚWIATA ELITY W SZWAJCARII
1. półfinał
15:15 | POLSAT SPORT 1
2. półfinał
19:55 | POLSAT SPORT 1

• NHL
Finał Konferencji Zachodniej – ewentualny 6. mecz: Vegas Golden Knights – Colorado Avalanche
02:05 | TVP SPORT

KOLARSTWO

• GIRO D'ITALIA
UCI World Tour – 20. etap
10:30 | EUROSPORT 2

PIŁKA NOŻNA

• BETCLIC 2. LIGA
34. kolejka – Multiliga
14:25 | TVP SPORT

• LIGA MISTRZÓW UEFA
Finał w Budapeszcie: Paris Saint-Germain – Arsenal FC
17:45 | CANAL+ EXTRA 1
17:55 | TVP 1, TVP SPORT
19:00 | TVP 1

• MECZ TOWARZYSKI
Szkocja – Curaçao
14:00 | POLSAT SPORT 2

TENIS

• FRENCH OPEN W PARYŻU
7. dzień
11:00 | 14:00 | 16:00 | 20:00 | EUROSPORT 1
16:30 | EUROSPORT 2
18:00 | EUROSPORT 1, EUROSPORT 2

NIEDZIELA 31.05

HOKEJ NA LODZIE

• MISTRZOSTWA ŚWIATA ELITY W SZWAJCARII
Mecz o 3. miejsce
15:25 | POLSAT SPORT 1
Finał
20:15 | POLSAT SPORT 1

KOLARSTWO

• GIRO D'ITALIA
UCI World Tour – 21. etap
16:00 | EUROSPORT 2

KOSZYKÓWKA

• NBA
Finał Konferencji Wschodniej – ewentualny 7. mecz: New York Knicks – Cleveland Cavaliers
02:00 | TVP SPORT

• ORLEN BASKET LIGA
Półfinał
17:25 | POLSAT SPORT 2

LEKKOATLETYKA

• DIAMENTOWA LIGA – MEETING INTERNATIONAL MOHAMMED VI D'ATHLÉTISME DE RABAT
20:00 | POLSAT SPORT 2

• MITYNG GWIAZD NA RYNKU KOŚCIUSZKI W BIAŁYMSTOKU
World Athletics Continental Tour Bronze
13:15 | TVP SPORT

PIŁKA NOŻNA

• BETCLIC 1. LIGA
Baraż – finał
20:40 | TVP SPORT

• MECZ TOWARZYSKI
Szwajcaria – Jordania
14:50 | POLSAT SPORT 2
Czechy – Kosowo
15:50 | POLSAT SPORT 3
Mecz we Wrocławiu: Polska – Ukraina
17:20 | TVP 1, TVP SPORT
Niemcy – Finlandia
20:35 | POLSAT SPORT 3

PIŁKA NOŻNA. W finale Ligi Mistrzów UEFA zagrają Paris Saint-Germain – Arsenal FC. Transmisja w sobotę w TVP 1, TVP Sport i CANAL+ Extra 1. Na zdjęciu: Khvicha Kvaratskhelia z PSG · FOT. ALEXANDER HASSENSTEIN/GETTY IMAGES

PIŁKA RĘCZNA

• ORLEN SUPERLIGA
Finał – 2. mecz: Industria Kielce – ORLEN Wisła Płock
12:30 | POLSAT SPORT 1

TENIS

• FRENCH OPEN W PARYŻU
8. dzień
11:00 | EUROSPORT 1, EUROSPORT 2
13:00 | 19:30 | EUROSPORT 2
14:00 | 16:00 | 18:00 | 20:00 | EUROSPORT 1

PONIEDZIAŁEK 1.06

KOSZYKÓWKA

• ORLEN BASKET LIGA
Półfinał
20:10 | POLSAT SPORT 2

PIŁKA NOŻNA

• MECZ TOWARZYSKI
Norwegia – Szwecja
18:50 | POLSAT SPORT 1
Austria – Tunezja
20:35 | POLSAT SPORT 3

TENIS

• FRENCH OPEN W PARYŻU
9. dzień
11:00 | 13:00 | 16:00 | 18:00 | EUROSPORT 1, EUROSPORT 2
20:00 | EUROSPORT 1

WTOREK 2.06

HOKEJ NA LODZIE

• NHL
Finał – 1. mecz
02:00 | TVP SPORT

KOSZYKÓWKA

• ORLEN BASKET LIGA
Półfinał
20:10 | POLSAT SPORT 2

PIŁKA NOŻNA

• BETCLIC 2. LIGA
Baraż – 1. półfinał
12:55 | TVP SPORT
Baraż – 2. półfinał
15:55 | TVP SPORT

• MECZ TOWARZYSKI
Chorwacja – Belgia
17:50 | POLSAT SPORT 1
Gruzja – Rumunia
18:50 | POLSAT SPORT 3
Walia – Ghana
20:35 | POLSAT SPORT 1

PIŁKA RĘCZNA

• ORLEN SUPERLIGA
Mecz o 3. miejsce – 2. mecz: PGE Wybrzeże Gdańsk – Rebud KPR Ostrovia Ostrów Wielkopolski
18:00 | POLSAT SPORT 2

SIATKÓWKA

• LIGA NARODÓW KOBIET FIVB
Belgia – Polska
05:15 | POLSAT SPORT 1

TENIS

• FRENCH OPEN W PARYŻU
10. dzień
10:30 | 13:00 | 15:00 | 20:00 | EUROSPORT 1

ŚRODA 3.06

KOSZYKÓWKA

• NBA
Finał – 1. mecz
02:00 | TVP SPORT
03:25 | TVP SPORT

• ORLEN BASKET LIGA
Półfinał
20:10 | POLSAT SPORT 2

LEKKOATLETYKA

• PAAVO NURMI GAMES
World Athletics Continental Tour Gold
18:00 | POLSAT SPORT 2

PIŁKA NOŻNA

• MECZ TOWARZYSKI
Dania – Demokratyczna Republika Konga
19:50 | POLSAT SPORT 3
Holandia – Algieria
20:35 | POLSAT SPORT 1
Mecz na PGE Narodowym w Warszawie: Polska – Nigeria
20:35 | TVP 1
21:15 | TVP SPORT

SIATKÓWKA

• LIGA NARODÓW KOBIET FIVB
Tajlandia – Serbia
08:45 | POLSAT SPORT 1
Chiny – Czechy
13:15 | POLSAT SPORT 1
Ukraina – USA
16:45 | POLSAT SPORT 3
Dominikana – Turcja
17:45 | POLSAT SPORT 1
Włochy – Bułgaria
21:15 | POLSAT SPORT 3
Francja – Japonia
22:15 | POLSAT SPORT 2
Brazylia – Holandia
00:45 | POLSAT SPORT 1
Kanada – Niemcy
01:45 | POLSAT SPORT 2

TENIS

• FRENCH OPEN W PARYŻU
11. dzień
10:30 | 13:00 | 15:00 | 20:00 | EUROSPORT 1

CZWARTEK 4.06

HOKEJ NA LODZIE

• NHL
Finał – 2. mecz
02:00 | TVP SPORT

LEKKOATLETYKA

• DIAMENTOWA LIGA – GOLDEN GALA PIETRO MENNEA
21:00 | POLSAT SPORT 2

PIŁKA NOŻNA

• MECZ TOWARZYSKI
Słowenia – Cypr
17:50 | POLSAT SPORT 2
Szwecja – Grecja
18:50 | POLSAT SPORT 1
Francja – Wybrzeże Kości Słoniowej
21:00 | POLSAT SPORT 1
22:10 | TVP SPORT

SIATKÓWKA

• LIGA NARODÓW KOBIET FIVB
Czechy – Polska
08:45 | POLSAT SPORT 1
Chiny – Tajlandia
13:15 | POLSAT SPORT 1
Turcja – Holandia
21:15 | POLSAT SPORT 3
Brazylia – Dominikana
00:45 | POLSAT SPORT 1
Kanada – USA
01:45 | POLSAT SPORT 2

TENIS

• FRENCH OPEN W PARYŻU
Finał gry mieszanej
12:00 | EUROSPORT 1
12. dzień
15:00 | 17:00 | EUROSPORT 1

PIĄTEK 29.05

Od A do Z

AQUAMAN I ZAGINIONE KRÓLESTWO ★★
film s.f., USA 2023, reż. James Wan, wyk. Jason Momoa, Patrick Wilson, Yahya Abdul-Mateen II
20:00 | tvn
Władca Atlantydy szuka sojuszników, by powstrzymać wiedzione żądzą zemsty siły dążące do zagłady jego królestwa i reszty świata – tak jak to widzą autorzy komiksów z DC Comics.

BRYGADA PONAD PRAWEM ★★
film sens., Francja 2015, reż. Benjamin Rocher, wyk. Jean Reno, Alban Lenoir, Caterina Murino
20:00 | tv puls
Jean Reno na czele elitarnej jednostki policyjnej – działającej na granicy prawa, ale za to niezwykle skutecznej: tylko ona może powstrzymać kolejną falę zbrodni.

CUDZOZIEMIEC ★★★
film sens., Wlk. Brytania/USA/Chiny/Indie 2017, reż. Martin Campbell, wyk. Jackie Chan, Pierce Brosnan, Ray Fearon
21:55 | tv puls
Jackie Chan jako londyński restaurator, który traci córkę w zamachu irlandzkich terrorystów. Chce zemsty, ale nawet przedstawiciele północnoirlandzkich władz kryją powiązanych z nimi sprawców.

CZŁOWIEK Z ŻELAZA ★★★★★
dramat obycz., Polska 1981, reż. Andrzej Wajda, wyk. Jerzy Radziwiłowicz, Krystyna Janda, Marian Opania
22:35 | tvp kultura
Złota Palma w Cannes dla Solidarności, Andrzeja Wajdy i dalszego ciągu poszukiwań Mateusza Birkuta – przodownika pracy, który obnażył pustkę systemu – aż do logicznej kulminacji Sierpnia '80.

KAMERDYNER ★★★★
dramat obycz., USA 2013, reż. Lee Daniels, wyk. Forest Whitaker, Oprah Winfrey, John Cusack
20:00 | stopklatka
Amerykańska historia z punktu widzenia czarnoskórego kamerdynera, pracującego dla ośmiu kolejnych prezydentów USA. Inspiracja postacią autentyczną podniesiona do rangi syntetyzującej metafory.

Wściekły Byk

20:10 | tvp kultura
★★★★★

· FOT. MATERIAŁY PRASOWE

DRAMAT OBYCZ.
USA 1980, REŻ. MARTIN SCORSESE, WYK. ROBERT DE NIRO, JOE PESCI, CATHY MORIARTY

Oscar dla Roberta De Niro i powszechne uznanie dla Martina Scorsese za opowieść o życiu boksera Jake'a LaMotty na tle czasów, które go stworzyły. Wielkie kino na granicy arcydzieła. Koniecznie.

KAŻDY WIE LEPIEJ ★★★
komedia, Polska 2022, reż. Michał Rogalski, wyk. Joanna Kulig, Michał Czernecki, Grażyna Szapołowska
20:00 | tvn 7
Dwoje rozwodników postanawia założyć patchworkową rodzinę, co wzbudza gwałtowny sprzeciw ich rodziców, jak i byłych współmałżonków. Przekonujące wszystkich rozwiązanie podsuwa sztuczna inteligencja.

KRÓLESTWO NIEBIESKIE ★★★
dramat historyczny, Wlk. Brytania/Niemcy/Hiszpania/Maroko/USA/Włochy/Francja 2005, reż. Ridley Scott, wyk. Orlando Bloom, Eva Green, Liam Neeson
23:45 | hbo
Fresk w reżyserii Ridleya Scotta: średniowieczny kowal okazuje się synem rycerza i za namową ojca wyrusza do Jerozolimy, by bronić Grobu Pańskiego przed Saracenami. Imponujące, choć poniżej oczekiwań.

MAMMA MIA! ★★★
komedia muzyczna, USA/Wlk. Brytania/Niemcy 2008, reż. Phyllida Lloyd, wyk. Meryl Streep, Amanda Seyfried, Pierce Brosnan
19:10 | canal+ premium
Brawurowa ekranizacja musicalu opartego na piosenkach Abby: wychodząca za mąż dwudziestolatka zaprasza na wesele swoich trzech domniemanych ojców. Plus zaskakująca Meryl Streep jako jej matka.

MIASTECZKO SHELBY OAKS ★★
horror, USA/Belgia 2024, reż. Chris Stuckmann, wyk. Camille Sullivan, Sarah Durn, Brendan Sexton III
22:00 | canal+ premium
Zaginęła trójka internetowych poszukiwaczy zjawisk nadprzyrodzonych. Po 12 latach poszukiwań siostra jednej z zaginionych odkrywa przyczynę zniknięcia trójki – złe moce w wymarłym miasteczku.

POLOWANIE ★★
film sens., USA 2025, reż. Raja Collins, wyk. Mel Gibson, Shelley Hennig, Sofia Hublitz
23:30 | canal+ premium
Mel Gibson jako mistrz survivalu, który wraz z córką ratuje z rzeki ranną kobietę, by wkrótce dowiedzieć się, że jest ścigana przez psychotycznego gangstera i jego ludzi. Rutyna aż piszczy.

PRAWA LUDZI ★★
dramat wojenny, USA 2024, reż. Phil Blattenberger, wyk. Jacob Keohane, Jackson Rathbone, Dermot Mulroney
22:05 | hbo
Rok 1963. Agenci federalni, ścigający na pustyniach Nevady poszukiwanego listem gończym mordercy, wpadają na trop spisku, zagrażającego fundamentom amerykańskiego porządku prawnego.

PRZEKLEŃSTWO WYSPY ★★★
thriller, USA/Francja/Kanada 2002, reż. Kathryn Bigelow, wyk. Elizabeth Hurley, Catherine McCormack, Sean Penn
22:15 | ale kino+ hd
Kathryn Bigelow bawi się konwencją: dziennikarka wraz z mężem i szwagrem z narzeczoną próbuje zrekonstruować okoliczności morderstwa sprzed stu lat, nie dostrzegając w porę, że historia lubi się powtarzać. Solidne.

PSY WOJNY ★★★
film sens., Wlk. Brytania 1980, reż. John Irvin, wyk. Christopher Walken, Tom Berenger, Colin Blakely
20:00 | tvp historia
Z teki Frederika Forsythe'a: Christopher Walken na czele oddziału najemników, który szykuje się do obalenia dyktatora afrykańskiego państwa bogatego w złoża naturalne. Dokumentalne niczym powieść.

WHIPLASH ★★★★
dramat obycz., USA 2014, reż. Damien Chazelle, wyk. Miles Teller, J.K. Simmons, Paul Reiser
20:00 | cinemax
Utalentowany perkusista walczy o miejsce w szkolnym big-bandzie – gwarancie kariery – kosztem licznych upokorzeń ze strony wymagającego dyrygenta: trzy Oscary, laury na Sundance i mnóstwo innych nagród.

KONRAD J. ZARĘBSKI

PIĄTEK 29.05

TVP1

07:30 Agape blisko Ciebie
08:00 Serwis Info - magazyn
08:15 Makłowicz w podróży
08:45 Ranczo IV (3/13)
09:45 Komisarz Alex IV
10:40 Ojciec Mateusz XII
11:30 Okrasa łamie przepisy
12:00 Serwis Info - magazyn
12:10 Agrobiznes
12:40 Magazyn rolniczy (777)
12:55 Abruzja – klejnot Włoch. Dzika Natura (2)
14:00 Złoty chłopak
15:00 Serwis Info
15:15 Reporterzy (536)
15:35 Gra słów. Krzyżówka
16:05 Dziedzictwo
17:00 Teleexpress
17:25 Jaka to melodia? (5940)
18:00 Klan (184) - telenowela
18:35 Akacjowa 38
19:30 19.30 - wiadomości
19:55 Pytanie dnia

20:30 **Powrót** (6) - serial dramatyczny Polska 2021, wyk. Bartłomiej Topa
21:25 **Po prostu przyjaźń** ** - komedia Polska 2017 (140 min)
23:45 **Wojna zastępcza** (13) - serial sens. Polska 26
00:40 **Karbala** - dramat wojenny Polska/Bułgaria **** 2015, reż. Krzysztof Łukaszewicz (115 min)
02:35 **Smuga cienia** - dramat psychologiczny ** Polska/Wlk. Brytania 1976 (130 min)

TVP2

05:30 M jak miłość
06:20 Anna Dymna – spotkajmy się (444) - dyskusja
06:50 Barwy szczęścia
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7568) - mag.
07:55 Pytanie na śniadanie
11:40 Operacja zdrowie (82)
12:10 Andrzej Wajda – Notatki: Krystyna Janda (6)
12:30 Koło fortuny (1843)
13:15 Panna młoda (74)
14:05 Va banque (976)
14:35 Na sygnale
15:05 La Promesa – pałac tajemnic - telenowela
16:00 Koło fortuny (1844)
16:35 Familiada (3111)
17:20 Panna młoda (75)
18:15 Va banque (977)
18:50 Jeden z dziesięciu (18)
19:25 Barwy szczęścia
19:55 Domowe patenty (14)

20:05 **Barwy szczęścia** - serial obycz. Polska 2026
20:45 **Kocham Cię, Polsko!** (7) - quiz Polska 2026
22:20 **Postaw na milion** (389) - teleturniej
23:15 **To jest grane** (93)
23:45 **Program rozrywkowy**
00:00 **Milionerzy** - komedia *** Francja 2024, reż. Maxime Govare, Romain Choay (105 min)
01:45 **Wakacyjna terapia (Larguées)** - komedia ** Francja 2018, reż. Eloïse Lang (95 min)

POLSAT

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień - mag.
08:00 Halo tu Polsat (2910)
11:30 Gliniarze XIV (46,47,48) - serial fab.-dok. Polska 2023
14:40 Dlaczego ja? 32 (1) - serial fab.-dok. Polska 2025
15:50 Wydarzenia
16:20 Interwencja (5909) - mag. reporterów Polska 26
16:30 Na ratunek 112 XVII (2) - serial fab.-dok. Polska 2025
17:00 Gliniarze XX (63) - serial fabularno-dok. Polska 2026
18:00 Pierwsza miłość 50 (57) - serial obyczajowy Polska 2026, wyk. Aneta Zając
18:50 Wydarzenia, sport, pogoda - wiadomości
19:15 Gość „Wydarzeń" (529)
19:25 Smak na każdą kieszeń (5) - mag. kulinarny Polska 26
19:45 Pogoda - Polska 2026

20:00 **Oppenheimer** **** - film biograficzny USA/Wlk. Brytania 2023, reż. Christopher Nolan, wyk. Cillian Murphy (230 min)
23:50 **Kroniki Riddicka (The Chronicles of Riddick)** ** - film s.f. USA 2004, reż. David Twohy (150 min)
02:20 **Sekstaśma (Sex Tape)** ** - komedia USA 2014, reż. Jake Kasdan, wyk. Cameron Diaz, Jason Segel (140 min)

TVN

05:40 Uwaga! (8003) - mag.
05:55 Ukryta prawda (29/48)
06:50 Kuchenne rewolucje: Rybnik – Don Martinez 28 (3) - reality show Polska 2024
07:45 Dzień Dobry TVN (5730)
11:25 Kuchenne rewolucje: Restauracja „Best Bar", Ostrów Wielkopolski XX (1) - reality show Polska 2019
12:35 Kuchenne rewolucje: Restauracja „Nusma", Lębork XXVII (12) - reality show
13:40 Ukryta prawda (2,3,8/48) - serial fab.-dok.
16:50 Szpital św. Anny (10/50) - serial obycz. Polska 2025, wyk. Jolanta Fraszyńska
17:55 Detektywi V (63/64) - serial fab.-dok. Polska 2025
19:00 Fakty, sport, pogoda
19:35 Raport Roland Garros
19:50 Uwaga! (8004) - mag.

20:00 **Aquaman i Zaginione Królestwo (Aquaman and the Lost Kingdom)** ** - film s.f. USA 23, reż. James Wan, wyk. Jason Momoa (160 min)
22:40 **Godzilla minus 1 (Gojira -1.0)** *** - film sensacyjny Japonia 2023, reż. Takashi Yamazaki (155 min)
01:15 **Ścigany (The Fugitive)** **** - film sens. USA 1993, reż. Andrew Davis, wyk. Harrison Ford (155 min)

TV PULS

06:00 Policjanci z Miami (22,1/22) - serial krym. USA 1985, wyk. Don Johnson
08:00 Kobra – oddział specjalny XX (6,9/16) - serial sens.
10:00 Triumf miłości - telenowela Meksyk 2011
12:00 Nie igraj z aniołem - telenowela Meksyk 2008
13:00 Wspaniałe stulecie III - serial obycz. Turcja 2014
14:00 Kurierzy (5)
15:00 Lombard. Życie pod zastaw X - serial obycz.
17:00 Kurierzy (6) - serial obyczajowy Polska 2023
18:00 Lombard. Życie pod zastaw XVIII (12,13) - serial obyczajowy Polska 2025
20:00 **Brygada ponad prawem (Antigang)** ** - film sensacyjny Francja 2015, reż. Benjamin Rocher (115 min)
21:55 **Cudzoziemiec (The Foreigner)** *** - film sens. Wlk. Bryt./USA/Chiny/Indie 2017, reż. Martin Campbell (130 min)
00:05 **Pomścić córkę (Vendetta)** * - film sensacyjny USA 2022, reż. Jared Cohn, wyk. Bruce Willis (115 min)
02:00 **Menu na miarę** (10)

TVN7

05:20 Ten moment (5/40) - serial fab.-dok. Polska 2021
05:55 Szkoła (42,43,44/67) - serial fab.-dok. Polska 2019
08:45 Ukryta prawda (26,32,33/71) - serial fab.-dok.
11:55 W-11 Wydział Śledczy - serial fab.-dok. Polska 2013
14:00 Detektywi II (37/40) - serial fab.-dok. Polska 2024
15:00 Szpital św. Anny III (53) - serial obycz. Polska 2026
16:00 Sędzia Anna Maria Wesołowska VI (24,25)
18:00 Sekrety życia (29/40) - serial fab.-dok. Polska 2023
19:00 Ukryta prawda (37/60) - serial fab.-dok. Polska 2023, wyk. Agnieszka Czekańska
20:00 **Każdy wie lepiej** *** - komedia Polska 2022, reż. Michał Rogalski, wyk. Joanna Kulig, Michał Czernecki, Maria Maj (140 min)
22:20 **Rozumiemy się bez słów (La famille Bélier)** *** - komedia muzyczna Francja/Belgia 2014 (135 min)
00:35 **To nie tak jak myślisz, kotku!** *** - komedia Polska 2008, reż. Sławomir Kryński (130 min)

MEZZO

12:20 Tisseurs de sons
13:15 Intermezzo
13:30 Jean-Philippe Rameau: Platée - opera Francja 2022, reż. François-René Martin, wyk. Lawrence Brownlee
16:00 Intermezzo
16:40 Nate Smith – Jazz à Vienne - koncert Francja 22
18:20 Miles Davis: Live in Munich - koncert Niemcy 88
19:15 Jowee Omicil „sMiles" – Hołd dla Milesa Davisa
20:30 Opera Now: György Kurtág - serial dok.
20:55 Bach: Krótkie Msze – Ensemble Pygmalion, Raphaël Pichon - muzyka klas.
22:15 Giacomo Puccini: „Madame Butterfly" - opera Grecja 23, reż. Olivier Py, aut. David Belasco, wyk. Anna Sohn
00:30 Bruno Walter, portret

PULS 2

09:20 Bing (53,54/78)
09:35 Basia - serial anim.
10:00 Jeżyk i przyjaciele
10:25 Spidey i superkumple
11:25 Dinopociąg III
11:55 Smerfy - serial anim.
13:00 Gumisie VI (9)
14:00 Kacze opowieści
15:00 Miraculous IV (5,6/26)
16:00 Fineasz i Ferb II
17:00 Marta mówi! II
17:35 Superkoty
18:00 Blue (47,48/52)
18:15 Bing (53,54/78)
18:45 Masza i niedźwiedź V
19:00 Kacze opowieści (2)
20:00 Naga broń 33 1/3 - komedia USA 1994, reż. Peter Segal, wyk. Leslie Nielsen
21:45 800 - dramat historyczny Chiny 2020
00:50 Krzyk IV - horror USA 2011, reż. Wes Craven

TV4

07:55 Bogaty dom – biedny dom XIII (3) - serial dok.
08:55 Policjantki i policjanci IX (22,23/65) - serial obycz.
10:55 Na ratunek 112 XVIII (3,55) - serial fabularno-dok.
11:55 Dlaczego ja? 33 (22,23) - serial fab.-dok. Polska 2026
13:55 Trudne sprawy XXVII (13,14,15) - serial fab.-dok.
16:55 Łowcy skarbów. Kto da więcej (57) - reality show
18:00 Policjantki i policjanci XXIV (64,65) - serial obycz.
20:00 Gwiazdy kabaretu (169, 177) - kabaret i satyra
22:00 8 części prawdy - film krym. USA 2008, reż. Pete Travis, wyk. Dennis Quaid, Matthew Fox, Forest Whitaker
23:55 STOP Drogówka (373)
00:55 Love Island IV
02:30 Interwencja (5905)

METRO

07:40 Anatomia piękna II (7)
08:35 Szpital (60,61/69)
10:35 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
12:35 Anatomia piękna II (8)
13:35 Przepis na życie V (4)
14:35 Zapukaj do moich drzwi
15:45 The Floor (9, 10)
17:00 Fani czterech kółek XVI (4/18) - serial dokumentalny
18:00 Prawo Agaty V
19:00 Kartoteka X - serial fabularno-dok. Polska 2016
20:00 Oszukać złodzieja - film sens. Hiszpania/Argentyna/Francja 2016, reż. Daniel Calparsoro, wyk. Luis Tosar
22:10 Constantine - horror USA/Niemcy/Kanada/Wlk. Bryt. 2005, reż. F. Lawrence
00:35 Zbrodnie z pierwszych stron gazet VI (3/13)
01:35 Szpital (56/69)

PIĄTEK 29.05

STOPKLATKA

08:25 Wojciech Cejrowski – boso przez świat (53)
08:55 Robert Makłowicz (218, 205) - magazyn
10:45 Pyszne dania w 10 minut z Julią Oleś (5)
10:55 Doktor z alpejskiej wioski XIII - serial obycz.
11:55 Górski lekarz XIII
13:00 Katastrofy w przestworzach VI (2,3,10/5)
16:00 MacGyver II (22,1/22)
18:00 Wojny magazynowe: Kanada II (5,6/12)
19:10 Wojny kontenerowe II (8,9/13) - serial dok.
20:00 Kamerdyner (The Butler) **** - dramat obyczajowy USA 2013, reż. Lee Daniels, wyk. Forest Whitaker, Oprah Winfrey, John Cusack, Robin Williams (165 min)
22:45 Czerwony smok (Red Dragon) *** - thriller psycholog. Niemcy/USA/Włochy 2002, reż. Brett Ratner, wyk. Anthony Hopkins (165 min)
01:30 Wszyscy jesteśmy Chrystusami *** - dramat obycz. Polska 2006, reż. Marek Koterski, wyk. Marek Kondrat, Andrzej Chyra (140 min)

KINO POLSKA

07:45 Polska Kronika Filmowa 17A/63: Spotkanie z Aktywem
07:55 Syn szczęścia - film krótkom. Polska 2024
08:25 Tama - film krótkometrażowy Polska 2024
08:50 Potop Redivivus - film hist. Polska 1974/2014, reż. Jerzy Hoffman, wyk. Daniel Olbrychski, Małgorzata Braunek
12:50 Konsul - komedia sensacyjna Polska 1989, reż. Mirosław Bork, wyk. Piotr Fronczewski, Maria Pakulnis
15:05 Piłsudski - film biograficzny Polska 2019, reż. Michał Rosa, wyk. Borys Szyc, Magdalena Boczarska, Jan Marczewski, Maria Dębska
17:20 Pogranicze w ogniu (3,4) - serial sens. Polska 1988
20:00 Wałęsa. Człowiek z nadziei - film biograficzny Polska 2013, reż. Andrzej Wajda, wyk. Robert Więckiewicz, Agnieszka Grochowska, Iwona Bielska
22:45 Mała wielka miłość - komedia romantyczna Polska/USA 2008, reż. Łukasz Karwowski, wyk. Agnieszka Grochowska, Joshua Leonard
01:05 Ach śpij kochanie - thriller Polska 2017, reż. Krzysztof Lang, wyk. Karolina Gruszka, Andrzej Chyra

ALE KINO+

09:20 Wolna krowa - film krótkom. PL 23 (40 min)
10:00 Bestia (1,2/6)
12:00 Vera XII (4/5) - serial krym. Wlk. Brytania 2023
13:55 Na pustyni nie ma cienia (Il n'y a pas d'ombre dans le désert) ** - dramat obycz. Francja/Izrael 2024, reż. Yossi Aviram (135 min)
16:10 Marokańskie wakacje (Ocho apellidos marroquís) ** - komedia Hiszpania 2023, reż. Álvaro Fernández Armero (125 min)
18:15 Vera (6) - serial krym. Wlk. Brytania 2023
20:10 Na fali ryzyka (Breakwater) ** - thriller USA 2023, reż. James Rowe, wyk. Dermot Mulroney (125 min)
22:15 Przekleństwo wyspy (The Weight of Water) *** - thriller USA/Francja/Kanada 02, reż. Kathryn Bigelow, wyk. Elizabeth Hurley (130 min)
00:25 Godzina prawdy (The Vanished) ** - thriller USA 2020, reż. Peter Facinelli, wyk. Anne Heche (130 min)

POLSAT FILM

08:25 Przyjaciółki XXIII (3,4)
10:25 Świat według Kiepskich
14:30 Piąty element - film s.f. Francja 1997, reż. Luc Besson
16:50 S.W.A.T.: Miasto w ogniu - film sensacyjny USA 2011
18:45 Venom - film sens. USA/Chiny 2018, reż. Ruben Fleischer, wyk. Tom Hardy
21:00 Bullet Train - film sens. USA/Japonia 2022, reż. David Leitch, wyk. Brad Pitt
23:30 Bad Boys II - film sens. USA 03, reż. Michael Bay, wyk. Will Smith, Martin Lawrence
02:40 Ślad III (14/26)

KINO TV

08:35 Zagadki kryminalne panny Fisher II (8,9/13)
11:00 Panna Scarlet i komisarz (1,2/6) - serial kryminalny
13:10 Poirot IV (1/3)
15:15 Zagadki kryminalne panny Fisher II (10,11/13)
17:50 Panna Scarlet i komisarz (3,4/6) - serial kryminalny
20:00 Zaginiona dziewczyna - thriller USA 2014, reż. David Fincher, wyk. Ben Affleck
23:00 12 godzin - film sens. USA 2012, reż. Simon West, wyk. Nicolas Cage, Josh Lucas
00:50 Efekt motyla - thriller USA/Kanada 2004

TVP KULTURA

08:20 Wydarzenie aktualne
08:55 Kulturalni (19) - mag.
09:50 Paryżanka (A Woman of Paris: A Drama of Fate) *** - melodramat USA 1923 (100 min)
11:30 Będzie lepiej - komedia ** Polska 1936, reż. Michał Waszyński (110 min)
13:20 Fenomen Fogga
14:25 Wąchać kwiatki od spodu ** - komedia Francja/Włochy 1964 (105 min)
16:10 Godzina z... Mieczysławem Foggiem (2)
17:10 Starszy pan. I'm Sorry
18:05 Tygodnik kulturalny
18:55 Dzień, w którym umarła gwiazda rocka
19:30 Video Killed the Radio Star (6) - serial dok.
20:00 Wstęp do filmu (589)
20:10 Wściekły Byk (Raging Bull) ***** - dramat obycz. USA 1980, reż. Martin Scorsese (135 min)
22:25 Wstęp do filmu (593)
22:35 Człowiek z żelaza ***** - dramat obyczajowy Polska 1981, reż. Andrzej Wajda (155 min)
01:10 Przygody Sherlocka Holmesa (13/13)

WARNER TV

08:25 J.A.G. IX (2/23)
09:20 Bajer z Bel-Air III
10:20 Prawo Agaty (2)
11:25 Pełna chata VI (3,4/24)
12:25 J.A.G. IX (3,4/23)
14:15 Bajer z Bel-Air III
16:15 Pełna chata VI
18:20 Kopciuszek. W rytmie miłości - komedia USA 2011
20:00 Seks w wielkim mieście II - komedia USA 2010
22:55 Greystoke: legenda Tarzana, władcy małp - film przyg. Wlk. Brytania/USA 1984
01:35 Kryminalni: Misja śląska - film kryminalny Polska 2006

PARAMOUNT

09:55 Kosmiczna załoga - komedia USA 1999
12:00 Jak stracić chłopaka w 10 dni - komedia romantyczna USA/Niemcy 2003
14:30 Nieoczekiwana zmiana miejsc - komedia USA 1983
17:05 Mission: Impossible – Ghost Protocol - film sens. USA 2011, reż. Brad Bird
20:00 Mission: Impossible – Rogue Nation - film sens. USA 2015, wyk. Tom Cruise
22:55 Equilibrium - film s.f. USA 2002, reż. Kurt Wimmer
00:55 Za cenę życia - dramat kryminalny USA 2006

HBO

09:25 Batman Azteków: Starcie imperiów ** - film animowany Meksyk/USA 2025 (90 min)
10:55 Bezmiar - dramat *** obyczajowy Francja/Włochy 2022 (100 min)
12:35 Na planie (22) - mag.
13:00 La Grazia - dramat **** obyczajowy Włochy 2025 (135 min)
15:15 Do granic - dramat **** obycz. Hiszpania/Belgia 2022 (80 min)
16:35 Co będzie dalej? ** - komedia romant. USA 2023, reż. Meg Ryan, wyk. Meg Ryan (105 min)
18:20 Te dni - komedia USA *** 2025, reż. Lawrence Lamont (100 min)
20:00 Zniknięcia - horror USA *** 25, reż. Zach Cregger, wyk. Josh Brolin (125 min)
22:05 Prawa ludzi - dramat ** woj. USA 2024, reż. Phil Blattenberger (100 min)
23:45 Królestwo niebieskie *** - dramat hist. Wlk. Bryt./Niemcy/Hiszpania/Maroko/USA/Włochy/Francja 2005 (140 min)
02:05 Venom - film sens. USA/Chiny *** 2018, reż. Ruben Fleischer (110 min)

CINEMAX

13:15 Dziwak - komedio-dramat Islandia 2024
15:05 Ziemia naszych braci - dramat obyczajowy Francja/Iran/Holandia 2024
16:40 Paprika - film animowany Japonia 2006
18:10 Motyl i skafander - film biograficzny Francja/USA 2007
20:00 Whiplash - dramat obyczajowy USA 2014
21:45 Kingsman: Złoty krąg - film sens. Wlk. Brytania/USA 2017, reż. Matthew Vaughn
00:05 Tess - melodramat Francja/Wlk. Brytania 1979

ROMANCE TV

12:10 Człowiek robi, co może - komedia Niemcy 2012
14:15 Inga Lindström: Siła wspomnień - film obycz. Niemcy 04, reż. Karola Meeder
16:05 Toni – akuszer: Ucieczka z gniazda - komedia Niemcy 2021, reż. Sibylle Tafel
18:00 Zwierzyniec doktor Mertens (7/13) - serial obycz.
19:00 Górski lekarz (7/9)
20:00 Statek marzeń - serial obyczajowy Niemcy 2022
21:55 Inga Lindström: Hanna i dobre życie - film obycz. Niemcy/Szwecja 2023
23:50 Górski lekarz (7/9)

CANAL+ PREMIUM

08:50 Kiler - komedia **** Polska 1997 (105 min)
10:35 Warcraft: początek *** - film fantasy USA 2016, reż. D. Jones (120 min)
12:35 Łapu-Capu
12:40 Morderstwo w ambasadzie ** - film sens. Wlk. Brytania 2025 (85 min)
14:05 Cat's Eyes (8/8)
15:00 Hollywood Buzz (52)
15:30 Dalajlama. Przez mądrość do szczęścia
17:05 Saga »Zmierzch« – Zaćmienie ** - film fantasy USA 2010, reż. David Slade (120 min)
19:05 Łapu-Capu
19:10 Mamma Mia! - komedia *** muz. USA/Wlk. Brytania/Niemcy 2008, reż. Phyllida Lloyd (110 min)
21:00 To nie jest zagadka kryminalna (5) - serial kryminalny Belgia 2025
22:00 Miasteczko Shelby Oaks ** - horror USA/Belgia 2024, reż. Chris Stuckmann (90 min)
23:30 Polowanie - film sens. ** USA 2025, reż. Raja Collins (105 min)
01:15 Syn przeznaczenia ** - horror Wlk. Brytania/Francja 2025 (95 min)

TVN FABUŁA

11:50 Druga szansa IV (4,5)
13:55 Prawo Agaty (11)
14:55 Detektywi - serial dok.
15:55 Po drugiej stronie kamery (5) - serial dok.
17:00 Dziewczyny z Hollywood (13) - program rozrywk.
17:20 Psy i koty: Odwet Kitty - komedia USA/Australia 2010
19:00 Szpital św. Anny (17/50)
20:00 Na bank się uda - komedia kryminalna Polska 2019
22:20 Legendy ringu - komedia USA 2013, reż. Peter Segal
00:40 Batman – Początek - film przyg. USA/Wlk. Bryt. 05

AMC

10:15 Nie moje życie - thriller Kanada/USA 2006
12:10 Fala śmierci (1) - film katas. USA/Kanada 2007
14:15 Fala śmierci (2) - film katas. USA/Kanada 2007
16:15 Wyścig z czasem - film s.f. USA 2011, reż. A. Niccol
18:25 Aleksander - dramat historyczny USA/Wlk. Brytania/Niemcy/Holandia/Francja/Włochy 2004
22:00 Wielki szef - film sens. Hongkong 1971
23:55 Thirst - horror USA 2015
01:40 Za ciosem - film akcji USA/Hongkong/Aruba 1998

AXN

08:25 Doktor Larsen (10/10)
09:25 Castle VIII (1,2/22)
11:25 Detektyw Monk III (1,2/16) - serial krym. USA 04
13:25 Agenci NCIS: Hawaje (1,2/22) - serial krym.
15:20 Agenci NCIS XV (11,12/24)
17:10 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas (11,12/23)
19:10 Castle VIII (3,4/22)
21:05 Saga »Zmierzch«: Przed świtem, cz. 2 - film fantasy USA 2011, reż. Bill Condon
23:25 Bez litości II - film krym. USA 2018, reż. Antoine Fuqua

EPIC DRAMA

08:55 Lekarze na start
10:25 Agenci NCIS XVIII (13,4/16) - serial krym.
12:10 Wszystkie stworzenia duże i małe IV - serial obycz.
13:20 Panna Austen (2/4)
14:30 Poirot: Karty na stół X
16:30 Agenci NCIS XVIII (15,16/16) - serial krym.
18:20 Panna Scarlet VI
19:30 Lekarze na start
21:00 Królowa węży (3/8)
22:15 Panna Scarlet VI - serial krym. Wlk. Brytania 2025
23:20 Projekt Błękitna Księga
00:15 Lekarze na start
01:00 Agenci NCIS XVIII (11/16)

TVN STYLE

08:35 Pojedynek na podróże
09:35 I nie opuszczę Cię aż do ślubu (2) - reality show
10:20 Poukładani (2, 3)
11:25 Ugotowani (3, 4)
13:30 Kuchenne rewolucje (11, 10) - reality show Polska 18
15:35 Babski biznes II (8/8)
16:40 Jestem z Polski XVI (36)
17:45 Kuchenne rewolucje (14, 1, 2) - reality show
20:50 Bitwa o gości (11)
21:50 Jestem z Polski XVI (38,39)
23:45 Niezwykłe Stany Prokopa V (5/8) - serial dok.
00:50 EuroPOLKI studentki (4)

TVN TURBO

09:15 Fani czterech kółek XVII
10:15 Złomowisko PL XII
12:15 Naprawy nie do naprawy
13:00 Zawodowi handlarze
14:30 Wojny samochodowe
16:30 Jeździć, obserwować IV
18:00 Raport Turbo (4991)
18:15 Jeździć, obserwować VI
19:00 Prawko na świecie. Jazda bez zasad (10) - mag.
19:45 Moto kombat (1)
20:30 Mobilni mechanicy (9)
21:15 Duda kontra Szafrański X (8/10) - serial dok.
22:00 Raport Turbo (4991)
22:15 Z drugiej ręki (1) - mag.
23:00 Zawodowi handlarze (1)

BBC FIRST

09:45 Ojciec Brown XI (5/10)
10:40 Śmierć pod palmami XI
11:45 Zagadki doktora Blake'a
12:55 Shakespeare i Hathaway: prywatni detektywi II
14:55 Ojciec Brown V (4/15)
15:50 Lewis (3/6) - serial krym.
17:00 My Life is Murder IV (1)
18:00 Morderstwa w Midsomer
19:50 Śmierć pod palmami XI
21:00 Ojciec Brown XIII (7/10)
22:00 Śmierć z dala od palm IV
23:15 Shakespeare i Hathaway: prywatni detektywi II
01:15 Śmierć pod palmami XI

FX

08:15 Kości XII (8/12)
09:10 Z Archiwum X (19/24)
10:05 CSI: Kryminalne zagadki Miami VI (6,7/21)
11:55 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku IX (11,12/17)
13:45 Agenci NCIS IX (6,7/24)
15:35 FBI IV (19/21)
16:30 CSI: Kryminalne zagadki Miami VI (8,9/21)
18:20 Z Archiwum X (20/24)
19:15 FBI IV (20/21)
20:10 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku IX (13,14/17)
22:00 Chirurdzy XXII (12/18)
22:55 Speed – niebezpieczna szybkość - film sens. USA 1994

HGTV

08:10 Kupujemy dom na plaży XXVI (12) - serial dok.
09:05 Remontujemy dom na plaży IV - serial dok.
10:00 Letnia chata na lata
10:55 Zarobić na remoncie VI
11:55 Uratuj swój ogród (9)
12:55 Nowa Maja w ogrodzie
13:55 House Hunters (6, 7)
15:05 Mieszkanie na miarę
17:00 Polowanie na ogród VII
18:15 Weekendowa metamorfoza (6, 7) - reality show
20:10 Będzie pięknie (3/8)
21:15 Zgłoś remont (9)
22:10 House Hunters

BBC LIFESTYLE

10:05 Zapraszam do stołu (7)
11:00 Wielkie brytyjskie wypieki (3, 4) - program rozrywk.
13:35 Najdroższe brytyjskie domy III - serial dok.
14:40 Tajlandia z Sue Perkins
15:40 Zapraszam do stołu: wielka porcja (3) - reality show
17:40 Najdroższe brytyjskie domy III - serial dok.
18:40 Mistrzowie szycia (8)
19:45 Wielkie brytyjskie wypieki (5) - program rozrywkowy
21:00 Uwiedzione: sypiając z tajniakiem (2/3) - serial dok.
22:00 Życie w Monako (2/3)
23:10 Wstydliwe choroby (7/8)

COMEDY CENTRAL

08:00 Dwóch i pół XII (9,10/16)
08:55 Przyjaciele X (3—8/18)
11:55 Teoria wielkiego podrywu XI (14—19/24) - serial kom.
14:30 Dwóch i pół XII (11—14/16) - serial kom.
16:25 Przyjaciele X (9—14/18) - serial kom. USA 2004
19:30 Teoria wielkiego podrywu XI (20—24,1/24) - serial komediowy USA 2018
22:00 The Office PL II (1,2)
23:05 Comedy Club (3, 4)
00:05 Miasteczko South Park
01:00 Pracoholicy V (8/13)

TVP SERIALE

08:45 Komisarz Alex XXIV (9)
09:35 Rodzinka.pl III (23)
10:10 Klan - telenowela
10:40 Ranczo VI (9/13)
11:30 Rodzinka.pl XVIII (12,13)
12:30 Pan Mama (13)
13:10 Zaraz wracam (43)
13:45 Ojciec Mateusz 28
15:40 Komisarz Alex XXIV (10)
16:30 Na sygnale (76,77)
17:40 Ranczo VI (10,11/13)
19:30 Ojciec Mateusz 28 (7) - serial krym. Polska 2022
21:30 Ranczo VI (12,13/13)
23:20 Ojciec Mateusz 28
00:15 Biały potok - komedia Polska 21, reż. M. Grzybowski

CANAL+ KUCHNIA

14:25 ABC gotowania – kuchnia grecka (5) - mag. kulinarny
14:50 Kucharskiego pomysł na kuchnię (7, 8)
15:45 Włoska kuchnia Gino: dla rodziny (4,5) - serial dok.
16:40 Jamie Oliver (1)
17:35 David Rocco w zaciszu domowej kuchni (25, 26)
18:30 Jakubiak rozgryza Maltę
18:55 Nie tylko kimchi (1)
19:25 m jak mięso (2, 3)
20:15 Eva Longoria w poszukiwaniu hiszpańskich smaków
21:10 Anthony Bourdain XI
00:35 Bitwa na smaki (5, 6)

CANAL+ DOMO

11:50 Wielkie amerykańskie rancza (12,3) - serial dok.
12:50 Gardeners' World (8)
14:00 Cudotwórcy VII (2/13)
15:00 Kupcie sobie zamek!
15:55 Porządek musi być
16:50 Gardeners' World (11)
18:00 Ucieczka na wieś XXV
19:00 Wielkie projekty: Nowa Zelandia IX - serial dok.
20:00 Daleko od miasta XI
21:00 Cudotwórcy VII (3)
22:00 Wielkie projekty: transformacje (3) - reality show
23:05 Pomocy! Kupiliśmy wioskę (5,6/20) - serial dok.
00:45 Cudotwórcy VI (4/13)

PLANETE+

12:35 Hannu – zaklinacz rysi
13:40 Planeta Kalifornia (2/2)
14:50 Krajobrazy świata (5/12)
15:50 Niezwykłe podróże koleją IV (3/6) - serial dok.
16:55 Afryka z góry (10/10)
18:05 Na targach świata II
18:50 Cytadela Sisteron. U wrót Prowansji - film dok.
19:45 Jak wyprodukować szczęście - film dok.
20:50 Niezwykłe podróże koleją XIV (7) - serial dok.
22:00 Premiera: Wielki smog londyński - film dok. Francja 25

DISCOVERY CHANNEL

09:00 Gorączka złota: rzeka skarbów V (12/16) - serial dok.
10:00 Klan z Alaski V (8/15)
11:00 Przetrwać nad Jukonem
12:00 Fani czterech kółek XV
13:00 Nagi instynkt przetrwania XI (1,4/12) - serial dok.
15:00 Złomowisko PL IV (4)
16:00 Gorączka złota XVI (3)
17:00 Nic do zgłoszenia II (7/8)
18:00 Kamperem przez świat
19:00 Złomowisko PL VII
21:00 Specjalistki II - serial dokumentalny Polska 2020
22:00 Bimbrownicy XIV (13/16)
23:00 Nagi instynkt przetrwania XII - serial dok. USA 2026

TVP HISTORIA

12:40 Juliusz Cezar, narodziny dyktatury (2/3) - serial dok.
13:35 „Alternatywy 4", czyli jak się robi kultowy serial
13:55 Królowie (25)
14:30 Pogranicze w ogniu (13)
15:35 Sensacje XX wieku
17:30 Czas honoru (12)
18:20 Encyklopedia II wojny światowej (55, 56)
19:25 Królowie (64)
20:00 Psy wojny - film sens. Wlk. Brytania 1980
21:50 Świadkowie Putina
23:50 Sensacje XX wieku (4, 66, 67) - program hist.

HISTORY

11:15 Wykute w ogniu (2)
12:10 Gwiazdy lombardu XXV
13:05 Starożytni kosmici XVII
14:00 Tajemnice zaginionych miast (4) - serial dok. USA 26
14:55 Niewyjaśnione tajemnice świata III (21/22)
15:50 Gwiazdy lombardu XII
16:15 Jak to wyjaśnić V (14)
17:10 II wojna światowa: walka o Europę (1,8/8) - serial dok.
19:05 Starożytni kosmici XIV
22:00 W poszukiwaniu potwora V (2) - serial dok.
23:00 Tom Hanks: II wojna światowa (1,2/20) - serial dok.
00:50 Starożytni kosmici XIII

NATIONAL GEOGRAPHIC

13:00 Wojna widziana z powietrza II (6,3/6)
15:00 Strzegąc granic XI
17:00 Klucz do przepowiedni
18:00 Wcielenia zła: Tojo. Brzytwa Strachu (4/10)
19:00 Piekło pod wodą: II wojna światowa III (4/6)
20:00 Katastrofa w przestworzach XXIV (6/10) - serial dok.
21:00 Premiera: CIA: tajemnice i szpiedzy (6/8)
22:00 Tajne służby w akcji
23:00 Czarnobyl: świadkowie tragedii - serial dokumentalny

FOCUS TV

09:00 Starożytni kosmici IV
10:00 Gwiazdy lombardu XVIII
12:00 Wielkie konstrukcje III Rzeszy: wojna z Ameryką (2/6)
13:00 Poszukiwacze historii XXIV (8,9) - serial dok.
14:00 Naziści: ściśle tajna nauka (5,6/8) - serial dok.
16:00 Dorwać tuńczyka VI
18:00 Rolnicy. Podlasie II (28)
20:00 Największe wynalazki starożytności (1/10)
21:00 Niezwykłe osiągnięcia starożytności (7/10)
22:00 Operacja Barbarossa. Wojna wyniszczająca
00:00 Droga bez powrotu

BBC EARTH

11:10 Wielkie archeologiczne odkrycia II (1/4) - serial dok.
12:15 Błękitna Planeta II – kulisy - film dok. 2011
13:20 Pociągiem przez Imperium Osmańskie (3/5)
14:20 W okowach mrozu
15:20 Życie na pustkowiu (2/4)
16:20 Wielkie koty 24/7 II (2)
17:35 Wielkie archeologiczne odkrycia II (1/4) - serial dok.
18:40 Zielona planeta (5/5)
19:45 Amerykańskie Południe
20:55 Życie na pustkowiu XII
21:55 W okowach mrozu
22:55 Zabójcza pogoda VI

POLSAT VIASAT HISTORY

09:00 Życie w kraju Hitlera
10:05 Ramzes: władca Egiptu
11:05 Wojna światowa: 1914-1945 (7/8) - serial dok.
12:15 Militarny ranking (4/10)
13:25 Kryminologia starożytności - serial dokumentalny
14:20 Przywódcy III Rzeszy
16:40 Grobowce egipskich kapłanek - film dok. USA 2024
17:50 Wojenne fabryki III (6/6)
18:50 Militarny ranking (4/10)
20:00 W poszukiwaniu zaginionych wikingów - serial dok.
21:15 Naziści: korzenie zła (4)
23:15 Ramzes: władca Egiptu
00:15 Wojenne fabryki III (6/6)

SOBOTA 30.05

Od A do Z

BLUE MOON ★★★
film biograficzny, USA/Irlandia 2025, reż. Richard Linklater, wyk. Ethan Hawke, Margaret Qualley, Bobby Cannavale
23:50 | hbo
Richard Linklater na tropie tajemnic Lorenza Harta, współtwórcy musicali Richarda Rodgersa, odsuniętego od współpracy z powodu alkoholizmu. Tymczasem Rodgers z Oscarem Hammersteinem wystawia „Oklahomę!".

BODYGUARD ★★★
film sens., USA 1992, reż. Mick Jackson, wyk. Kevin Costner, Whitney Houston, Gary Kemp
19:45 | tvn
Wielki przebój Kevina Costnera i debiutującej na ekranie Whitney Houston: ochroniarz gwiazdy muzyki pop chroni ją przed intrygą zawistnego otoczenia. Plus silne wzruszenia i dużo dobrej muzyki.

FOCUS ★★★
komedia kryminalna, USA/Argentyna 2015, reż. Glenn Ficarra, John Requa, wyk. Will Smith, Margot Robbie, Adrian Martinez
22:20 | tvn 7
Oszust, szykując się do ostatniego numeru w karierze, spotyka kobietę swego życia – wyszkoloną przez siebie złodziejkę, z którą był związany uczuciowo. Dziś wspólniczkę czy rywalkę?

KRWAWA FORSA ★★
thriller, USA 2017, reż. Lucky McKee, wyk. Ellar Coltrane, Willa Fitzgerald, Jacob Artist
20:10 | ale kino+ hd
Historia jak ze „Skarbu Sierra Madre": podczas wyprawy w dzicz trzej mężczyźni z wielkiego miasta przejmują łup ukrywającego się w górach bandyty, lecz nie umieją powstrzymać dręczącej ich chciwości.

KUKUŁKA ★★
horror, Niemcy/USA 2024, reż. Tilman Singer, wyk. Hunter Schafer, Jan Bluthardt, Marton Csokas
21:00 | canal+ premium
Po śmierci matki nastolatka wraz z ojcem, jego nową żoną i jej niemą córką przenoszą się do Niemiec, gdzie ojciec modernizuje hotel. Atmosfera gęstnieje, gdy w okolicy pojawia się tajemnicza kobieta.

Przełęcz ocalonych

21:35 | tvp 1
★★★★

· FOT. MATERIAŁY PRASOWE

Mel Gibson powraca do głównego nurtu Hollywood opowieścią o Desmondzie Dossie – żołnierzu, który odmówił noszenia broni, a mimo to został odznaczony Medalem Honoru za postawę podczas bitwy na Okinawie.

FILM WOJENNY
USA/AUSTRALIA 2016, REŻ. MEL GIBSON, WYK. ANDREW GARFIELD, VINCE VAUGHN, SAM WORTHINGTON

LEKTOR ★★★★
melodramat, USA/Niemcy 2008, reż. Stephen Daldry, wyk. Kate Winslet, Ralph Fiennes, David Kross
22:10 | stopklatka
Kwestia odpowiedzialności synów za zbrodnie ojców: student odkrywa, że kobieta (Oscar dla Kate Winslet), która wprowadziła go w świat miłosnych uniesień, w czasie wojny była strażniczką w Auschwitz.

MATERIALIŚCI ★★★
komedia romantyczna, USA/Finlandia/Wlk. Brytania 2025, reż. Celine Song, wyk. Dakota Johnson, Chris Evans, Pedro Pascal
21:55 | hbo
Dakota Johson jako nowojorska zawodowa swatka, która szukając partnerów dla swoich klientek sama staje przed wyborem: mężczyzna perfekcyjny z wypchanym portfelem czy były chłopak, nadal budzący emocje.

OSTATNI WIKING ★★★
komedia kryminalna, Dania/Szwecja 2025, reż. Anders Thomas Jensen, wyk. Mads Mikkelsen, Nikolaj Lie Kaas, Sofie Gråbøl
20:00 | hbo
Włamywacz po wyroku pędzi po łup, który ukrył brat. Ale brat cierpi na zaburzenia osobowości i teraz jest Johnem Lennonem. Tymczasem zjawia się dawny wspólnik, który swoją część łupu już roztrwonił.

PRZERWANY LOT ★★★
film sens., USA/Wlk. Brytania/Puerto Rico 2023, reż. Jean-François Richet, wyk. Gerard Butler, Mike Colter, Yoson An
22:10 | tv puls
Pilot ratuje pasażerów samolotu podejmując ryzykowny manewr lądowania na wyspie w środku burzy. Wkrótce pasażerowie stają zakładnikami terrorystów i trzeba ich ratować po raz drugi. Plus Gerard Butler.

SICARIO 2: SOLDADO ★★★
film sens., USA/Meksyk/Włochy 2018, reż. Stefano Sollima, wyk. Benicio del Toro, Josh Brolin, Isabela Merced
20:00 | tvp kultura
Na granicy z Meksykiem trwa wojna z narkotykowymi kartelami, handlującymi też bronią dla terrorystów. Zanim do akcji wkroczy wojsko, trzeba spróbować bardziej subtelnych – i skuteczniejszych – metod.

UPROWADZONA III ★★★
film sens., USA/Hiszpania/Francja 2014, reż. Olivier Megaton, wyk. Liam Neeson, Maggie Grace, Forest Whitaker
20:00 | stopklatka
Liam Neeson powraca jako Bryan Mills – agent specjalny, który zaszedł za skórę zbyt wielu wrogom, by jeszcze raz ocalić zagrożone życie córki, a wcześniej samemu uwolnić się od zmyślnej intrygi.

WOJNA O PRZETRWANIE ★★
film s.f., Australia 2025, reż. Luke Sparke, wyk. Nick Wechsler, Ryan Kwanten, Tricia Helfer
22:40 | canal+ premium
Elitarny oddział, szukający w Wietnamie 1960 roku, zaginionych komandosów, natrafia w dżungli na obszar, gdzie Sowieci wskrzesili zastępy krwiożerczych dinozaurów. Wyłącznie dla koneserów.

WSZYSTKIE DROGI PROWADZĄ DO RZYMU ★★
komedia romantyczna, Włochy/Hiszpania/USA/Wlk. Brytania/Szwecja 2015, reż. Ella Lemhagen, wyk. Sarah Jessica Parker, Raoul Bova, Rosie Day
23:25 | tvp 2
Sarah Jessica Parker rusza śladem swojej zbuntowanej córki do Włoch, gdzie spotyka dawnego partnera – ciągle kawalera – więc jest okazja do bezpiecznej i jakże krzepiącej wakacyjnej przygody.

ZESZŁEJ NOCY ★★★
dramat obycz., USA/Francja 2010, reż. Massy Tadjedin, wyk. Keira Knightley, Sam Worthington, Guillaume Canet
22:25 | tvn
Keira Knightley jako żona podejrzewająca (niesłusznie) męża o biurowy romans i pod jego nieobecność rozważająca możliwość rewanżu z dawnym partnerem. Ku przestrodze.

KONRAD J. ZARĘBSKI

SOBOTA 30.05

TVP1

07:40 Rok w ogrodzie (1167)
08:05 Rok w ogrodzie extra
08:20 Pełnosprawni (na żywo)
08:55 Ranczo IV (4/13)
09:55 Komisarz Alex IV (13)
10:55 Ojciec Mateusz XII (11)
11:50 W samo południe - western USA 1952
14:05 Przed ekranem
14:15 Domowe patenty (14)
14:25 Okrasa łamie przepisy
15:00 Ojciec Mateusz 35 (4)
16:05 Dziedzictwo
17:00 Teleexpress
17:35 Studio Ligi Mistrzów UEFA (na żywo)
17:55 Piłka nożna: Liga Mistrzów UEFA (na żywo)
18:50 19.30 - wiadomości
19:00 Piłka nożna: Liga Mistrzów UEFA (na żywo)
20:00 Studio Ligi Mistrzów UEFA (na żywo)

20:30 Komisarz Alex XXV (13) - serial kryminalny Polska 2026
21:35 Przełęcz ocalonych (Hacksaw Ridge) ★★★★ - film wojenny USA/Australia 2016, reż. Mel Gibson (145 min)
00:00 Psy II. Ostatnia krew ★★★ - film sens. Polska 1994, reż. Władysław Pasikowski (105 min)
01:45 Po prostu przyjaźń ★★ - komedia Polska 2017, reż. Filip Zylber (135 min)

TVP2

05:10 Barwy szczęścia
06:25 M jak miłość
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7569) - mag.
07:55 Pytanie na śniadanie (7569) - mag. Polska 2026
11:30 Górna półka smaku (5)
12:10 W poszukiwaniu dobrego filmu (46) - mag. kulturalny
12:45 Kolekcja (9)
13:05 Panna młoda (75)
14:00 Familiada (3112)
14:35 Koło fortuny (1845)
15:15 Szansa na sukces. Opole 2026 (4) - show
16:15 Na dobre i na złe
17:20 Panna młoda (76) - serial obycz. Turcja 2024
18:15 Va banque (978)
18:50 Słowo na niedzielę
19:00 Informacje kulturalne
19:25 Rodzinka.pl XVIII (13) - serial kom. Polska 2026

20:00 Świat w obłokach – muzyczni spadkobiercy Marka Grechuty - koncert Polska 26
22:15 Gabi Drzewiecka zaprasza (12)
23:10 Program rozrywkowy
23:25 Wszystkie drogi prowadzą do Rzymu ★★ - komedia romantyczna Włochy/Hiszpania/USA/Wlk. Brytania/Szwecja 2015 (95 min)
01:00 Milionerzy (Heureux gagnants) ★★★ - komedia Francja 2024 (105 min)

POLSAT

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień - magazyn
08:00 Halo tu Polsat (2917) - magazyn Polska 2026
11:40 Ewa gotuje (574) - mag.
12:25 Super Mario Bros. Film (The Super Mario Bros. Movie) - film animowany USA/Japonia 2023 (115 min)
14:20 Bilet do raju (Ticket to Paradise) - komedia romant. USA 2022, reż. Ol Parker, wyk. George Clooney (145 min)
16:45 Nie ma mocnych - komedia Polska 1974, reż. Sylwester Chęciński, wyk. Wacław Kowalski (125 min)
18:50 Wydarzenia, sport, pogoda - wiadomości
19:15 Prezydenci i premierzy (453) - program publicyst.
19:25 Smak na każdą kieszeń (6) - mag. kulinarny Polska 26

19:55 Neo-nówka. Żywot Mariana - kabaret i satyra Polska 2022
22:55 Szybko i wściekle (Fast & Furious) ★★★ - film sensacyjny USA/Japonia 2009, reż. Justin Lin, wyk. Vin Diesel, Paul Walker, Michelle Rodriguez (135 min)
01:10 Alfa (Alpha) ★★★ - film przyg. USA/Chiny/Kanada 2018, reż. Albert Hughes, wyk. Kodi Smit-McPhee, Jens Hultén (135 min)

TVN

05:15 Jak to jest zrobione? XII
05:40 Uwaga! (8004) - mag.
05:55 Ukryta prawda (30/48)
06:50 Pogromcy chaosu (4) - program rozrywkowy
07:45 Dzień Dobry TVN (5731)
11:30 Na Wspólnej - serial obyczajowy Polska 2026
13:50 Ciężarówką przez Malezję (5/9) - serial dok.
15:00 Znów mam 17 lat (17 Again) - komedia USA 2009, reż. Burr Steers, wyk. Zac Efron, Matthew Perry, Michelle Trachtenberg, Allison Miller, Leslie Mann (135 min)
17:15 Tysiąc słów (A Thousand Words) - komedia USA 2012, reż. Brian Robbins, wyk. Eddie Murphy, Kerry Washington, Emanuel Ragsdale (105 min)
19:00 Fakty, sport, pogoda
19:35 Raport Roland Garros

19:45 Bodyguard ★★★ - film sens. USA 1992, reż. Mick Jackson, wyk. Kevin Costner, Whitney Houston, Gary Kemp (160 min)
22:25 Zeszłej nocy (Last Night) ★★★ - dramat obyczajowy USA/Francja 2010, reż. Massy Tadjedin (110 min)
00:15 Pan i pani Smith (Mr. & Mrs. Smith) ★★★ - komedia sensacyjna USA 2005, reż. Doug Liman, wyk. Brad Pitt (145 min)

TV PULS

06:00 Kobra – oddział specjalny XX (3/16) - serial sens. Niemcy 2015, wyk. Erdoğan Atalay, Vinzenz Kiefer
07:00 Zaklinaczka duchów III (11,12/18) - serial fantasy
09:00 Taki jest świat (22, 21)
10:00 Lombard. Życie pod zastaw XIII - serial obycz. Polska 2023, wyk. Zbigniew Buczkowski. W lombardzie zjawia się Michał. Chciałby wycenić gospodarstwo dziadka, które dostał w spadku oraz zabytkowe auto. Mężczyzna idzie na cmentarz, gdzie przy grobie krewnego spotyka sąsiadkę, która zmywa z płyty napis „morderca".
20:00 Non-stop ★★★ - film sens. Wlk. Brytania/Francja/USA/Kanada 2014, reż. Jaume Collet-Serra, wyk. Liam Neeson, Julianne Moore (130 min)
22:10 Przerwany lot (Plane) ★★★ - film sens. USA/Wlk. Brytania/Puerto Rico 2023, reż. Jean-François Richet, wyk. Gerard Butler (145 min)
00:35 Kobiety mafii ★★ - film sens. Polska 2018, reż. Patryk Vega, wyk. Olga Bołądź (160 min)

TVN7

05:10 Szkoła (45/68)
06:10 Wiza na miłość: pierwsze spotkanie II
07:05 New Looney Tunes II - serial anim. USA 2016
07:20 Sonic. Szybki jak błyskawica - film przyg. USA/Japonia/Kanada 2020, reż. Jeff Fowler, wyk. James Marsden
09:25 Ukryta prawda (24,25)
11:25 Mówię Wam (15) - mag.
12:35 Ukryta prawda (26—28/51) - serial fab.-dok.
15:35 Detektywi VI (46,47) - serial fabularno-dok.
17:40 Godzilla vs. Kong - film s.f. USA 2021, reż. Adam Wingard, wyk. Alexander Skarsgård (140 min)
20:00 Piekielna głębia (Deep Blue Sea) ★ - film sensacyjny USA/Meksyk 1999, reż. Renny Harlin (140 min)
22:20 Focus - komedia krym. ★★★ USA/Argentyna 2015, reż. Glenn Ficarra, John Requa, wyk. Will Smith, Margot Robbie, Adrian Martinez (135 min)
00:35 Dar (The Gift) ★★★ - thriller USA/Australia/Chiny 2015, reż. Joel Edgerton, wyk. Jason Bateman (135 min)

MEZZO

09:25 Solrey & Traffic Quintet: Ciao Casanova - muzyka klas.
11:00 André Campra: Idomeneusz - opera Francja 21
13:30 Nate Smith – Międzynarodowy Festiwal Jazzowy w Montrealu - koncert Kan. 25
14:50 Jazz pod jabłoniami
16:30 Friedrich Gulda Solo Flight – Monachium, 1981
17:25 Arte Flamenco – 35 lat - film dok. Francja 2024
18:00 Orkiestra Filharmonii Narodowej w Warszawie, Krzysztof Urbański: Tormis, Szymanowski, Strawiński
20:30 Giacomo Puccini: Tryptyk - opera Belgia/Francja 2022, reż. Jérémie Cuvillier
23:20 Orkiestra Kapitolu z Tuluzy pod batutą Thomasa Guggeisa wykonuje utwory Ravela i Mahlera - Francja 2021

PULS 2

08:20 My Little Pony. Film - film anim. Kanada/USA/Bułgaria/Irlandia/Filipiny 2017
10:15 Asterix podbija Amerykę - film animowany Niemcy/Francja/Hiszpania/USA/Wlk. Brytania/Kanada/Dania/Japonia 1994
12:00 Boso przez świat
13:45 Gwiazdy Mazurskiej Nocy Kabaretowej (12, 13)
15:45 Jorinde i Joringel - film fantasy Niemcy 2011
17:15 Baśń o sześciu łabędziach - film fantasy Niemcy 12
19:00 Asterix i wikingowie - film anim. F/Dania/B 2006
20:40 Bracia przyrodni - komedia USA 2008
22:40 Underworld - thriller USA/Wlk. Brytania/Niemcy/Węgry 2003, reż. Len Wiseman
01:00 Wstydliwe choroby VII

TV4

07:00 Galileo - pr. popularn.
09:05 #JesteśmyDlaDzieci (330) - mag. Polska 2026
09:30 Galileo - program popularnonaukowy Polska 25
12:35 Planeta Małp - film s.f. USA 2001, reż. Tim Burton, wyk. Mark Wahlberg, Tim Roth, Helena Bonham Carter, Michael Clarke Duncan, Estella Warren, Paul Giamatti
14:55 Policjantki i policjanci XXIV (51—55) - serial obycz. Polska 2026, wyk. Mariusz Węgłowski, Paweł Kowalczyk
20:00 Sprawiedliwi – wydział kryminalny XX (49—52) - serial krym. Polska 2026, wyk. Marek Włodarczyk, Michał Mrozek, Magdalena Margulewicz
00:00 Gwiazdy kabaretu (38, 51) - kabaret i satyra
02:05 STOP Drogówka (348)

METRO

07:05 Gorączka złota IX (5/21)
08:00 Klan z Alaski III
10:00 The Floor (7, 8)
11:10 Złomowisko PL V
13:10 Gwiazdy lumpeksów II (2) - serial dok. Polska 2025
14:10 No to lecę! (1) - turystyka Polska 2018
15:10 Niezwykłe Stany Prokopa VI (3/8) - serial dok.
16:10 Kryminalni VII (6,9)
19:25 Magda gotuje Internet (8) - talk-show Polska 2026
20:00 OSS 117 – Rio nie odpowiada - komedia szpiegowska Francja 2009, reż. Michel Hazanavicius
22:10 300: Początek imperium - dramat historyczny USA 2013, reż. Noam Murro
00:10 Kuba Wojewódzki (1)
01:20 Szpital (58/69)
02:20 Szkoła (22/63)

SOBOTA 30.05

STOPKLATKA DVB T

08:00 Komisarz Rex XIV - serial krym. Włochy 13
10:00 Hudson i Rex VII (1,2/8) - serial krym. Kanada 25
12:00 Top Dog. Niemcy (2) - program rozrywkowy
13:55 Potop Redivivus **** - film historyczny Polska 1974/2014, reż. Jerzy Hoffman, wyk. Daniel Olbrychski (230 min)
17:45 Max - film przyg. USA *** 2015, reż. Boaz Yakin, wyk. Josh Wiggins, Thomas Haden Church, Luke Kleintank (135 min)
20:00 Uprowadzona III (Taken 3) *** - film sens. USA/Hiszpania/Francja 14, reż. Olivier Megaton, wyk. Liam Neeson, Maggie Grace, Forest Whitaker (130 min)
22:10 Lektor (The Reader) **** - melodramat USA/Niemcy 2008, reż. Stephen Daldry, wyk. Kate Winslet, Ralph Fiennes (160 min)
00:50 Bo we mnie jest seks *** - film biograficzny Polska 2021, reż. Katarzyna Klimkiewicz, wyk. Maria Dębska, Leszek Lichota (135 min)

KINO POLSKA

07:35 Podróże kapitana Klipera (6) - serial anim.
07:45 Reksio - serial anim.
08:05 Moja mama - film krótkometrażowy Polska 2024
08:20 7 słów o przemijaniu
08:40 Siedem życzeń - serial młodzieżowy Polska 1984
09:55 Rachunek szczęścia
11:45 Wielka majówka - film muzyczny Polska 1981, reż. Krzysztof Rogulski, wyk. Jan Piechociński
13:45 Noce i dnie (1) - dramat obycz. Polska 1975, reż. Jerzy Antczak, wyk. Jerzy Bińczycki
15:45 Rozmowy nocą - komedia romantyczna Polska 2008, reż. Maciej Żak, wyk. Magdalena Różczka
17:45 Kingsajz - komedia Polska 1988, reż. Juliusz Machulski, wyk. Jacek Chmielnik, Jerzy Stuhr
20:00 Co mi zrobisz, jak mnie złapiesz - komedia Polska 1978, reż. Stanisław Bareja, wyk. Krzysztof Kowalewski, Bronisław Pawlik
22:10 Sztos - komedia sensacyjna Polska 1996, reż. Olaf Lubaszenko, wyk. Jan Nowicki
00:00 Sługi boże - thriller Polska 2016, reż. Mariusz Gawryś, wyk. Bartłomiej Topa, Julia Kijowska, Henryk Talar

ALE KINO+

08:10 The Office PL II (9)
08:50 Pałatka - film krótkom. Finlandia 2021 (20 min)
09:10 W 80 dni dookoła świata (Around the World in 80 Days) ** - film przyg. USA/Niemcy/Irlandia/Wlk. Bryt. 2004 (145 min)
11:35 Nasze córki (Voor de meisjes) **** - dramat obycz. Holandia/Austria/Belgia 2025, reż. Mike Van Diem (130 min)
13:45 Sprawa nierozwiązana (1,2,3,4/10) - serial krym.
16:05 Grantchester X (5,6/8)
18:10 Układ (Closed Circuit) *** - dramat krym. USA/Wlk. Brytania 2013, reż. John Crowley (120 min)
20:10 Krwawa forsa (Blood Money) ** - thriller USA 17, reż. Lucky McKee, wyk. Ellar Coltrane (110 min)
22:00 Prawnik z lincolna (The Lincoln Lawyer) *** - film sens. USA 2011, reż. Brad Furman, wyk. Matthew McConaughey, Marisa Tomei (145 min)
00:25 Superposition - thriller *** Dania 2023, reż. Karoline Lyngbye, wyk. Marie Bach Hansen (125 min)

POLSAT FILM

11:40 Garfield II - komedia USA/Wlk. Brytania 2006
13:15 Mój chłopak się żeni - komedia romant. USA 1997
15:35 Osobliwy dom Pani Peregrine - film przyg. USA/Wlk. Bryt./Belgia/Kanada 2016
18:00 Wojna o planetę małp - film sensacyjny USA/Kanada/Nowa Zelandia 2017
21:00 Niezniszczalni 4 - film sensacyjny USA 2023
23:05 Egzorcysta papieża - horror USA/Hiszpania/Wlk. Brytania 2023, reż. Julius Avery
01:15 Ślad (8/48) - serial krym.

KINO TV

08:00 Czterej pancerni i pies
10:20 Komandosi z Navarony - film woj. Wlk. Bryt./USA 1978
13:00 Francuski pocałunek - komedia romantyczna Wlk. Brytania/USA 1995
15:10 Dobry rok - komedio-dramat USA/Wlk. Brytania 06
17:40 Cztery wesela i pogrzeb - komedia romant. Wlk. Bryt. 1994, reż. Mike Newell
20:00 Hellboy - film fantasy USA 2004, reż. G. del Toro
22:40 Seksmisja - komedia Polska 1984, reż. J. Machulski
01:00 Igrzyska śmierci - film s.f. USA 2013, reż. Gary Ross

TVP KULTURA DVB T

08:55 Informacje kulturalne
09:10 Wydarzenie aktualne
09:30 Maria Montessori, wizjonerka - film dok.
11:05 Droga (6) - serial obycz.
12:15 II Konkurs Chopinowski na instrumentach historycznych (14) - festiwal
14:25 Wydarzenie aktualne
15:00 Zucchero Fornaciari - film dok. Włochy 2023
16:55 Tamte lata, tamte dni
17:35 Wąchać kwiatki od spodu (Des pissenlits par la racine) ** - komedia Francja/Włochy 1964 (105 min)
19:20 Dzień z życia artysty
20:00 Sicario 2: Soldado *** - film sens. USA/Meksyk/Włochy 2018, reż. Stefano Sollima, wyk. Benicio del Toro, Josh Brolin (130 min)
22:10 Deep Purple: Perfect Strangers Play Show - koncert Wlk. Bryt. 1984
00:25 Wstęp do filmu (589)
00:30 Wściekły Byk (Raging Bull) ***** - dramat obycz. USA 1980, reż. Martin Scorsese, wyk. Robert De Niro (130 min)
02:40 Dobry tytuł (49) - mag.

WARNER TV

09:30 Taxi IV - komedia sensacyjna Francja 2007
11:15 Miłość jak narkotyk - komedia romant. USA 1997
13:20 Superman II - film s.f. USA/Wlk. Brytania/Kanada 80
15:50 Seks w wielkim mieście II - komedia USA 2010
18:35 Psy i koty III: Łapa w łapę - film familijny USA 2020
20:25 Głupi i głupszy II: Kiedy Harry poznał Lloyda - komedia USA 2003, reż. Troy Miller
22:00 Wrogie niebo IV (6,7/12)
23:45 Ostatni sprawiedliwy - film sensacyjny USA 1996

PARAMOUNT

07:35 Kroniki Spiderwick - film przyg. USA 2008
09:30 Goonies - film przyg. USA 1985, reż. Richard Donner
12:00 Ostatni władca wiatru - film przyg. USA/Wietnam/Wlk. Bryt./Kanada/Dania 2010
14:05 Noe: wybrany przez Boga - film przyg. USA 2014
17:05 Mission: Impossible – Rogue Nation - film sens. USA 2015, wyk. Tom Cruise
20:00 Mission: Impossible – Fallout - film sens. USA 2018, reż. Christopher McQuarrie
23:10 Straszny film - komedia USA 2000, wyk. Anna Faris

HBO

08:55 Świąteczna afera w North Pole ** - komedia USA 2021 (85 min)
10:20 Te dni - komedia USA *** 2025, reż. Lawrence Lamont (95 min)
11:55 Bohemian Rhapsody *** - film biograf. USA/Wlk. Brytania 2018 (130 min)
14:05 Po prostu uwierz - film ** obycz. USA 24 (105 min)
15:50 Scott Pilgrim kontra świat *** - komedia USA/Wlk. Brytania/Kanada/Japonia 2010 (110 min)
17:40 Marsjanin - film s.f. **** USA/Wlk. Brytania 2015, reż. Ridley Scott, wyk. Matt Damon (140 min)
20:00 Ostatni wiking - komedia krym. Dania/Szwecja *** 25, reż. Anders Thomas Jensen, wyk. Mads Mikkelsen (115 min)
21:55 Materialiści - komedia romantyczna USA/Finlandia/Wlk. Brytania *** 2025 (115 min)
23:50 Blue Moon - film biograficzny USA/Irlandia 2025 (100 min) ***
01:30 Boska Sarah *** **Bernhardt** - film biograficzny Francja/Belgia 2024 (95 min)

CINEMAX

13:05 Sen o lwach - komedia Portugalia/Hiszp./Brazylia 24
14:35 Whiplash - dramat obyczajowy USA 2014
16:20 Dziewięć Królowych - film krym. Argentyna 2000
18:15 Ricky Bobby: Demon prędkości - komedia USA 2006
20:00 Jason Bourne - film sensacyjny USA/Chiny/Hiszpania/Japonia/Islandia/Niemcy/Włochy 2016
22:00 Władcy umysłów - film s.f. USA 2011, reż. George Nolfi
23:45 Pan i pani Smith - komedia sensacyjna USA 05

ROMANCE TV

08:20 Zwierzyniec doktor Mertens (4,5,6,7/13)
12:25 Lato w Chorwacji - romans Niemcy/Austria 2012
14:20 Rejs ku szczęściu
16:15 Lato w Portugalii - film obycz. Niemcy/Portugalia 13
18:05 Szalony dzień - komedia Niemcy 2022
20:00 Kanary – o jedno życie mniej (5) - serial krym.
21:00 Krawcowa z Madrytu
22:00 Dziewczyna na rowerze - komedia romantyczna Niemcy/Francja/USA 2013
00:05 Kanary – o jedno życie mniej (5) - serial krym. Hiszp. 24

CANAL+ PREMIUM

08:35 Kayara niepokonana ** - film anim. Hiszpania/Peru 2025 (80 min)
09:55 Łapu-Capu (129)
10:10 Stracony weekend. Historia miłosna - film dok. USA 2022
11:45 Azyl - film biograficzny ** USA/Wlk. Brytania/Czechy 2017 (125 min)
13:50 Bałtyk - film dok.
15:00 Ultimatum Bourne'a **** - film sensacyjny USA/Niemcy/Francja/Hiszpania 2007 (115 min)
16:55 Zmierzch - film fantasy USA/Wlk. Brytania ** 2008, reż. Catherine Hardwicke (120 min)
18:55 Kaskader - film sens. *** USA 2024, reż. David Leitch, wyk. Ryan Gosling, Emily Blunt, Teresa Palmer (125 min)
21:00 Kukułka - horror ** Niemcy/USA 2024, reż. Tilman Singer, wyk. Hunter Schafer (100 min)
22:40 Wojna o przetrwanie ** - film s.f. Australia 2025, reż. Luke Sparke, wyk. Nick Wechsler (130 min)
00:50 Puchatek: Krew i miód * - horror Wlk. Brytania/USA 2023 (90 min)

TVN FABUŁA

08:05 Prawo Agaty (2,3)
10:05 Kompas szkieletora - film przyg. USA 2022
11:55 Prosto w serce - komedia romantyczna USA 2007
14:20 Fantastyczne zwierzęta: Zbrodnie Grindewalda - film fantasy Wlk. Brytania/USA 2018, reż. David Yates
17:00 Fantastyczne zwierzęta: Tajemnice Dumbledore'a - film przyg. USA/Wlk. Bryt. 22
20:00 Meg - horror USA/Chiny 2018, reż. Jon Turteltaub
22:25 Dzień próby - film sens. USA 2001, reż. Antoine Fuqua

AMC

07:55 Tajemnicza wyspa (1, 2) - film fantasy USA/Tajlandia/Niemcy 05, wyk. Tom Mison
11:25 Przepowiednia końca świata - film s.f. Kanada 2011
13:20 Noe: wybrany przez Boga - film przyg. USA 2014
16:15 Poza zasięgiem - film sens. USA/Polska 2004
17:55 Gattaca – szok przyszłości - film s.f. USA 1997
20:05 Elektra - film sens. USA/Kanada/Szwajcaria 2006
22:00 Motel - horror USA 2007
23:40 Morderca mistrzów - film sens. Chiny/Hongkong 2014, reż. Teddy Chan

AXN

08:55 FBI: Most Wanted IV (9/22) - serial krym. USA 2023
09:55 Detektyw Monk II (9—13/16) - serial krym.
14:55 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas X (16—20/23)
20:00 Bez litości II - film krym. USA 2018, reż. Antoine Fuqua, wyk. Denzel Washington
22:45 Venom - film sens. USA/Chiny 2018, reż. Ruben Fleischer, wyk. Tom Hardy
00:40 Underworld: Bunt Lykanów - film sensacyjny USA/Nowa Zelandia 2009

EPIC DRAMA

08:55 Wszystkie stworzenia duże i małe VI (3/6)
09:50 Panna Austen (2/4)
11:00 Jane Eyre (2/4)
12:05 Panna Scarlet VI
13:15 Detektyw Murdoch XVIII
14:10 Marlow: klub zbrodni
15:10 Morderstwo w małym mieście II (10) - serial krym.
16:00 Sprawy pana Booka
17:10 Sherlock i córka (2)
18:10 Agenci NCIS XVIII
20:00 Grantchester V (4/6)
21:00 Dalgliesh - serial krym. Wlk. Brytania 2021
23:00 Królowa węży (3/8)
00:10 Poirot IX (1/4)

TVN STYLE

11:30 Dzieci świata (1/8)
12:00 Jestem z Polski XV (6,7,8) - serial dok. Polska 2025
15:05 Babski biznes II (8/8)
16:05 Ostre cięcie (5)
17:05 Zgłoś remont (10) - reality show Polska 2026
18:05 Bitwa o gości (11) - reality show Polska 2026
19:05 Kuchenne rewolucje (3, 4) - reality show Polska 24
21:05 Taylor Swift kontra Scooter Braun (1/2)
22:15 Ślub od pierwszego wejrzenia (1, 2) - real tv
00:20 Ślub last minute (2, 3)

TVN TURBO

09:45 Naprawy nie do naprawy (8) - mag. motoryzacyjny
10:30 Moto kombat (1)
11:15 Ciężarówką przez Chile (8/9) - serial dok. Polska 2026
12:15 Moto Fachury (1)
13:00 Jeździć, obserwować V (9,10/16) - serial dok.
14:30 Zawodowi handlarze
16:00 Wojny samochodowe
18:00 Z drugiej ręki (9, 10)
19:30 Naprawy nie do naprawy
20:15 MMA: Gala Sportów Walki: King's Arena 3 w Białymstoku (na żywo)
23:55 Ciężarówką przez Chile
00:55 Zawodowi handlarze (7)

BBC FIRST

08:30 Co ludzie powiedzą?
10:30 Morderstwa w Midsomer
12:20 Ojciec Brown IV
15:30 My Life is Murder III
17:30 Ulica nadziei V (2/6)
18:35 Śmierć z dala od palm IV
19:50 Śmierć pod palmami XI (5/8) - serial kryminalny
21:00 Pomost (1/4) - serial krym. Wlk. Brytania 2024
22:10 Milczący świadek XXI (5,6/10) - serial kryminalny
00:25 Ojciec Brown XIII (7/10)
01:25 Na niebieskich światłach II (3/6) - serial krym.

FX

08:45 CSI: Kryminalne zagadki Miami V (24,1,2/24)
11:30 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku IX (5,6/17)
13:20 Agenci NCIS IX (3,4,5/24) - serial krym.
16:05 Z Archiwum X (16,17,18/24) - serial s.f.
19:00 Niesamowity Spider-Man 2 - film s.f. USA 2014, reż. Marc Webb
22:00 Armageddon - film katas. USA 1998, reż. Michael Bay, wyk. Bruce Willis
01:05 Resident Evil: Domena zła - horror Wlk. Bryt./Niemcy/USA/Japonia/Francja 2002

HGTV

10:00 Z miłości do ogrodu IV
11:05 Odlotowy ogród (5)
11:35 Weekendowa metamorfoza (2) - reality show
12:40 Będzie pięknie (3/8)
13:40 Weekendowa metamorfoza (7) - reality show
14:40 Para w remont (1, 2)
16:35 House Hunters
18:50 Zgłoś remont (9)
19:50 Weekendowa metamorfoza (3) - reality show
20:45 Mieszkanie na miarę (2) - serial dok. Polska 2021
23:35 Letnia chata na lata
00:30 Sprzątaczki (1, 2)

BBC LIFESTYLE

08:35 Kulinarne podróże Billy'ego i Doma (2,3/8)
10:45 Wielkie nowozelandzkie wypieki (4, 5, 6) - show
15:00 Malezja dla smakoszy z Justine Schofield (5)
15:35 Wielkie amerykańskie wypieki (2) - program rozrywk.
16:40 Karaiby: raj miliarderów
18:45 Ekskluzywne hotele
19:45 Wielkie kanadyjskie wypieki (7, 8) - real tv
21:40 Tajlandia z Sue Perkins (2/3) - serial dok. Wlk. Bryt. 24
22:40 Najpiękniej ukryte hotele (2/6) - serial dok.
23:45 Wstydliwe choroby VIII

COMEDY CENTRAL

08:05 Teoria wielkiego podrywu X (23,24,1,2,3,4,5,6,7,8/24) - serial komediowy USA 2017
12:33 Teoria wielkiego podrywu XI (9,10/24)
13:25 Przyjaciele IX (9—18/24)
18:30 Przyjaciele IX (19/24)
19:00 Duchy (10,12,13,14/18) - serial komediowy USA 2021
21:00 Agent XXL: Rodzinny interes - komedia sensacyjna USA 2011, reż. John Whitesell
23:10 Comedy Club (5, 6)
00:30 Miasteczko South Park XXI (1,2/10)

TVP SERIALE

08:10 Na sygnale
10:25 Na dobre i na złe
11:25 Komisarz Alex XXV (12)
12:20 Rodzinka.pl XVIII (12,13)
13:25 Ojciec Mateusz XXVII
15:20 U Pana Boga w Królowym Moście (11/12)
16:15 Ranczo VI (7/13)
17:15 Czterdziestolatek
18:05 Na sygnale
19:40 U Pana Boga w Królowym Moście (12/12)
20:35 Ojciec Mateusz XXVII - serial krym. Polska 2022
22:30 Ranczo VI (8,9)
00:20 Gra z Cieniem (7)
02:10 Pitbull (8) - serial sens.

CANAL+ KUCHNIA

13:50 Jamie Oliver (5, 6)
14:45 Dzień dobry, obiad (6, 7)
15:40 Zgrillowani (1)
16:05 m jak mięso (3, 4)
16:55 Jamie Oliver (5)
17:55 Jakubiak rozgryza Maderę (3, 4) - mag. kulinarny
18:50 Włoska kuchnia Gino: dla rodziny (7) - serial dok.
19:20 Włoska kuchnia Gino: sekrety południa (1/7)
19:45 Planeta słodyczy (1, 2)
20:45 Ziemia, ogień i smak (6)
21:40 Mistrzowie przekąsek w akcji — Nowa Zelandia (2)
22:35 m jak mięso (3, 4)

CANAL+ DOMO

10:30 Ucieczka na wieś XXII
12:20 Cudotwórcy VII (15,16)
14:05 Cuda z drewna (12/12)
15:05 Wielkie projekty: nasza ulica III (6) - serial dok.
16:00 Patent na zieleń (3)
16:30 Tomasz Pągowski (2)
17:05 Meblokreacje (8) - mag. poradnikowy Polska 2017
17:35 Dom w miesiąc (3)
18:00 Daleko od miasta XI (5,6)
19:00 Podzielić M2 (11, 12)
20:00 Projekty marzeń — Nowa Zelandia (11/12)
21:00 Wielkie Projekty: Szwecja V (4/8) - serial dok.
22:00 Kupiliśmy sobie zamek

PLANETE+

13:35 Świetliki. Boskie światło natury - film dokumentalny
14:40 Burza - film dok.
15:50 Wielkie apetyty
17:00 Najdzikse ostępy Europy (3/5) - serial dok.
18:00 Ogień. Azjatycka tradycja (3/4) - serial dok.
18:40 Polska z góry IV (10,1/10)
19:45 Nowoczesna Turcja Ataturka - film dok. F 2023
20:50 Nelly i Nadine. Zakazana miłość - film dokumentalny
22:40 Kasparow. Gra o wielką stawkę - film dok. Francja 23

DISCOVERY CHANNEL

10:00 Łowcy opali VIII (16)
11:00 Celnicy na straży Szwecji IV (2/14) - serial dok.
12:00 Wyścigi po antyki
13:00 Złomowisko PL XII
15:00 Nic do ukrycia (4)
16:00 Lotnisko II (8/8)
17:00 Nagi instynkt przetrwania XI (12/12) - serial dok.
18:00 Vantara — azyl dla zwierząt (4/6) - serial dok.
19:00 Największe napady świata - film dok. USA 2023
20:00 Bimbrownicy XIV (13/16)
21:00 Fani czterech kółek
22:00 Łowcy opali VIII (16)
23:00 Akta ekspedycji II (1)

TVP HISTORIA

10:30 Flesz historii (763)
10:55 Historia polskiego sportu
11:55 Wszystkie kolory świata
13:00 Najwspanialsze góry Afryki - serial dokumentalny
14:00 Ex libris - magazyn
14:30 Wiedźmin - film fantasy Polska 01, reż. Marek Brodzki
16:50 Fenomen Fogga
17:45 Rodzina Połanieckich
19:20 Zabójcza nauka (3/6)
20:20 Zbrodnie sprzed lat (1)
21:15 Bitwa o Anzio - film wojenny Włochy/USA 1968
23:25 Psy wojny - film sens. Wlk. Brytania 1980

HISTORY

08:15 Starożytni kosmici XV
09:15 Straż graniczna: USA III
10:10 Wojny magazynowe XVI
11:10 II wojna światowa w kolorze — przełomowe momenty (4,5,6,7/10) - serial dok.
14:55 Gwiazdy lombardu XXV
16:15 Piątka z historii (1,2)
17:10 Dziki Zachód: legenda Siedzącego Byka (1/2)
19:05 Starożytni kosmici XIV (15,14/20) - serial dok. USA 21
21:00 Starożytni kosmici: najlepsze historie (7) - serial dok.
23:00 Niewyjaśnione tajemnice świata III (22,1/22)
00:50 Starożytni kosmici XVI

NATIONAL GEOGRAPHIC

08:00 Co poszło nie tak (3, 4)
10:00 Katastrofa w przestworzach XXV (6,2,9,10,6,3)
16:00 Premiera: Car S.O.S. XIV
17:00 Sztuka obrony: wojny w Europie (5/6) - serial dok.
18:00 Historia Związku Radzieckiego (2/3) - serial dok.
19:00 UFO: przełomowe śledztwa II (5/6) - serial dok.
20:00 Wyprawa na dno VI (3/7)
21:00 Premiera: Złapać przemytnika X (1,2) - serial dok.
23:00 Ciemna strona świata V
01:00 Alarm na lotnisku: Peru

FOCUS TV

08:00 Rolnicy. Podlasie VI (20)
09:00 Niezwykłe pociągi II
11:00 Najpotężniejsze II (3,4)
13:00 Rolnicy. Podlasie VII
16:00 Najpiękniejsze domy na wsi (5) - serial dok.
17:00 Wielkie wycieczkowce
18:00 Najbardziej niebezpieczne drogi do szkoły (4/5)
19:00 Jak to wyjaśnić II (13/28)
19:25 TOP 10 Największe tajemnice świata - serial dok.
20:00 Tajemnice piramid
21:00 UFO. Zaginione dowody II (6,10/10) - serial dok.
23:00 Poza kontrolą (15/17)
00:00 Przestępcze podziemie

BBC EARTH

08:55 W okowach mrozu: Kanada II (8/8) - serial dok.
09:55 Wielkie koty 24/7 II (2)
11:10 Rodzina pingwinów
12:20 W okowach mrozu (3/10) - serial dok. USA 2013
13:25 Układ Słoneczny (1/5)
14:40 Brytyjskie fabryki X
15:50 Starożytne mocarstwa
16:55 Amerykańskie Południe
17:55 Siedem światów, jedna planeta (4, 5, 6/7)
21:00 Układ Słoneczny (1/5)
22:15 W okowach mrozu (3/10)
23:15 Wielkie koty 24/7 II (2)
00:30 Zabójcza pogoda VI

POLSAT VIASAT HISTORY

08:00 Tajne bazy nazistów III (1,2/6) - serial dok. Kanada 23
10:00 Świta Hitlera (4,5,6/6) - serial dok. Wlk. Bryt. 2025
13:30 Tajne bronie II wojny światowej (6/6) - serial dok.
14:35 Militarny ranking (1,2,3,4/10) - serial dok.
19:05 Naziści: korzenie zła - serial dok. Kanada 2025
21:00 Życie prywatne przywódców Rzeszy (3/4) - serial dok. Niemcy 2025
22:00 Najgroźniejsi ludzie Hitlera - serial dok. Wlk. Bryt. 18
00:00 Kleopatra: tajemnicza władczyni - serial dok. F 2025

Od A do Z

AMERYKAŃSKI GANGSTER ★★★
dramat krym., USA/Wlk. Brytania 2007, reż. Ridley Scott, Josh Brolin, wyk. Denzel Washington, Russell Crowe, Chiwetel Ejiofor
23:35 | canal+ premium
W ujęciu Ridleya Scotta: Russell Crowe jako policyjny detektyw, który zagina parol na narkotykowego króla z Manhattanu sprowadzającego narkotyki z Azji w trumnach żołnierzy poległych w Wietnamie.

EMPIRE STATE: RYZYKOWNA GRA ★★★
dramat krym., USA 2013, reż. Dito Montiel, wyk. Liam Hemsworth, Michael Angarano, Dwayne Johnson
20:25 | tvp 1
Ochroniarz zwierza się przyjacielowi z niedoskonałości działania jego firmy ochraniającej największe banki, a ten proponuje wspólny skok. Na drodze staje im policjant Dwayne Johnson.

HEROSKI ★★
film przyg., USA/Wlk. Brytania 2023, reż. Jordan Gertner, wyk. Sasha Luss, Wallis Day, Isabelle Fuhrman
22:35 | tvn 7
Luc Besson bawi się: cztery panienki lądują w Tajlandii i przez przypadek stają się posiadaczkami bagażu z kokaina. Właściciele chcą go odzyskać, ale nie wiedzą, jak sprytne są panienki.

I.S.S. ★★
film s.f., USA 2023, reż. Gabriela Cowperthwaite, wyk. Ariana DeBose, Chris Messina, John Gallagher Jr.
22:20 | hbo
Kiedy na Ziemi wybucha zbrojny konflikt, przebywający na Międzynarodowej Stacji Kosmicznej astronauci – Amerykanie i Rosjanie – otrzymują z Ziemi polecenie przejęcia kontroli nad stacją za wszelką cenę.

KANDAHAR ★★★
film sens., USA/Arabia Saudyjska 2023, reż. Ric Roman Waugh, wyk. Gerard Butler, Navid Negahban, Ali Fazal
20:00 | tv puls
Agent CIA, którego misja w Afganistanie nie powiodła się, a on sam został zdemaskowany, ucieka do Kandaharu przy pakistańskiej granicy, gdzie może liczyć na względnie bezpieczną drogę ewakuacji.

Panna młoda!

20:00 | hbo
★★★

· FOT. NIKO TAVENISE / WARNER BROS. ENTERTAINMENT INC.

Chicago lat 30. XX w.: Frankenstein (Christian Bale!) prosi szaloną badaczkę o stworzenie partnerki – leku na samotność. Ale wskrzeszenie zamordowanej młodej kobiety niesie nieprzewidywalne konsekwencje.

HORROR
USA 2026, REŻ. MAGGIE GYLLENHAAL, WYK. JESSIE BUCKLEY, CHRISTIAN BALE, JAKE GYLLENHAAL

KAZNODZIEJA Z KARABINEM ★★★
film biograficzny, USA 2011, reż. Marc Forster, wyk. Gerard Butler, Michelle Monaghan, Michael Shannon
21:10 | tvp historia
Gerard Butler jako mężczyzna po przejściach, który po wyjściu z więzienia przechodzi moralną odnowę, zakłada wspólnotę religijną i podejmuje dzieło ratowania afrykańskich dzieci. Na faktach.

KOD MERKURY ★★
film sens., USA 1998, reż. Harold Becker, wyk. Bruce Willis, Alec Baldwin, Miko Hughes
20:00 | stopklatka
„Trzy dni Kondora" łamane przez „Rain Mana": agent FBI broni autystycznego chłopca przed agendą rządową próbującą ukryć swoje, wykryte przypadkiem przez malca, niepowodzenia. Plus Bruce Willis.

KRAINA MROKU ★★★
thriller, USA 2025, reż. Bryan Fuller, wyk. Mads Mikkelsen, Sophie Sloan, Sheila Atim
20:00 | canal+ premium
Mads Mikkelsen jako płatny zabójca, który na prośbę małej sąsiadki zgadza się zabić potwora, mieszkającego pod jej łóżkiem, który jakoby pożarł jej rodzinę. A co jeśli potwór okaże się prawdziwy?

LOTERIA! ★★
komedia sensacyjna, USA 2024, reż. Paul Feig, wyk. John Cena, Awkwafina, Simu Liu
20:00 | cinemax
W pogrążonej w kryzysie Kalifornii przyszłości zwycięzcą loterii jest nie tyle posiadacz szczęśliwego losu, ile ten, kto do zachodu słońca zdoła zabić szczęśliwca i przejąć jego los. Niekoniecznie.

MIŁOŚĆ, ŚLUB I INNE NIESZCZĘŚCIA ★★
komedia romantyczna, USA 2020, reż. Dennis Dugan, wyk. Maggie Grace, Diane Keaton, Jeremy Irons
22:10 | tvp 1
Refleksja (raczej wątpliwa) o uczuciach ludzi, którzy zawodowo zajmują się organizacją przyjęć weselnych – jakże niekompetentnych zważywszy ich podejście do własnych związków. Ominąć bez żalu.

POSZUKIWACZE ZAGINIONEJ ARKI ★★★★★
film przyg., USA 1981, reż. Steven Spielberg, wyk. Harrison Ford, Karen Allen, Paul Freeman
19:45 | tvn
Archeolog Indiana Jones kontra hitlerowski wywiad w poszukiwaniu biblijnej Arki Przymierza. Początek tetralogii Stevena Spielberga kreującej kanon współczesnego widowiska filmowego. Koniecznie!

PÓŁ ŻARTEM, PÓŁ SERIO ★★★★★
komedia, USA 1959, reż. Billy Wilder, wyk. Marilyn Monroe, Tony Curtis, Jack Lemmon
20:00 | tvp kultura
Dwaj muzycy ukrywają się przed mafią w damskiej orkiestrze, która akompaniuje uroczej Marilyn Monroe. Arcydzieło Billy'ego Wildera z Jackiem Lemmonem i Tonym Curtisem. Lektura obowiązkowa.

ROCZNICA ★★★
thriller, USA 2025, reż. Jan Komasa, wyk. Diane Lane, Kyle Chandler, Zoey Deutch
21:45 | canal+ premium
Hollywoodzki debiut Jana Komasy. Na srebrnym weselu zjawia się była studentka pani domu, wyznawczyni skrajnie prawicowych poglądów, które odbiją się nie tylko na losach rodziny, ale i życiu całego kraju.

ZŁA KOBIETA ★★
komedia, USA 2011, reż. Jake Kasdan, wyk. Cameron Diaz, Lucy Punch, Jason Segel
21:40 | cinemax
Zepsuta dziewczyna zostaje nauczycielką, lecz nie interesuje jej wychowanie młodzieży, ale możliwość poślubienia bogatego kolegi ze szkoły zaręczonego z inną. Jakoś mało śmieszne.

KONRAD J. ZARĘBSKI

TVP1

05:25 Sprawa dla reportera
06:20 Słownik polsko@polski
06:55 Słowo na niedzielę
07:00 Msza święta
08:00 Tydzień (1083)
08:55 Alternatywy 4 (8/9)
09:55 Ojciec Mateusz XII
10:55 Komisarz Alex XXV (13)
11:55 Między ziemią a niebem
12:00 Anioł Pański
12:15 Między ziemią a niebem
12:45 Portret kapłana
13:10 Szop mówi stop – bezpieczna polana - musical Polska 2026
14:25 Dom - serial obycz.
16:05 Jaka to melodia? (5942)
17:00 Teleexpress
17:20 Piłka nożna: Mecz we Wrocławiu: Polska – Ukraina (na żywo)
19:30 19.30 - wiadomości
19:55 Pytanie dnia, pogoda

20:25 **Empire State: Ryzykowna gra** - dramat krym. USA 2013, reż. Dito Montiel (105 min)
22:10 **Miłość, ślub i inne nieszczęścia** - komedia romantyczna USA 2020 (105 min)
23:55 **Przełęcz ocalonych (Hacksaw Ridge)** - film woj. USA/Australia 2016 (140 min)
02:15 **Psy II. Ostatnia krew** - film sens. Polska 1994, reż. Władysław Pasikowski (105 min)

TVP2

05:10 Barwy szczęścia
06:25 25 lat M jak miłość. Nasz srebrny jubileusz
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7570) - mag.
07:55 Pytanie na śniadanie (7570) - mag. Polska 2026
11:15 Domowe patenty (14)
11:25 Jak to się mówi, czyli Kasia u Bralczyka
11:55 Café Fogg (1, 2)
14:00 Familiada (3113)
14:35 Koło fortuny (1846)
15:10 Szansa na sukces. Opole 2026 (5) - show
16:15 Tak to leciało! (82)
17:15 Harald i Sonja: miłość wbrew regułom (2/4) - serial hist. Norwegia/Szwecja 2025
18:20 Pan Mama (17) - serial kom. Polska 2026, wyk. Paweł Domagała, Piotr Głowacki
18:55 Kocham Cię, Polsko! (3)

20:20 **Postaw na milion** (390) - teleturniej
21:20 **Kwiatki polskie duże** (12) - mag. Polska 2026
22:25 **Labirynt (Prisoners)** - thriller USA 13, reż. Denis Villeneuve, wyk. Hugh Jackman (150 min)
00:55 **Krucjata. Znak bliźniąt II** (11)
01:45 **Wszystkie drogi prowadzą do Rzymu** - komedia romantyczna Włochy/Hiszpania/USA/Wlk. Brytania/Szwecja 2015 (95 min)

POLSAT

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień
08:00 Halo tu Polsat (2925)
12:00 Gdzie jest Nemo? (Finding Nemo) - film animowany USA 2003 (140 min)
14:20 Mój przyjaciel szpieg (My Spy) - komedia sensacyjna USA/Kanada 2020, reż. Peter Segal, wyk. Dave Bautista, Chloe Coleman, Parisa Fitz-Henley (135 min)
16:35 Jak poślubić milionera? - komedia romantyczna Polska 2019, reż. Filip Zylber, wyk. Małgorzata Socha, Michał Malinowski (135 min)
18:50 Wydarzenia, sport, pogoda - wiadomości
19:35 Państwo w państwie (614) - program publicystyczny Polska 2026, program prowadzi Przemysław Talkowski

20:00 **Koniec świata, czyli Kogel Mogel 4** - komedia Polska 2022, reż. Anna Wieczur-Bluszcz, wyk. Grażyna Błęcka-Kolska (125 min)
22:05 **R.I.P.D. – Agenci z zaświatów (R.I.P.D.)** - komedia sensacyjna USA 2013, reż. Robert Schwentke (125 min)
00:10 **Maszyna (The Machine)** - komedia sensacyjna USA/Serbia 2023, reż. Peter Atencio (145 min)

TVN

05:15 Kto was tak urządził?
05:40 Uwaga! (7720) - mag.
05:55 Ukryta prawda (31/48)
06:50 Bez kompleksów (4) - reality show Polska 2025
07:45 Dzień Dobry TVN (5732)
11:30 Co za tydzień (1246)
12:10 Bitwa o gości (12) - reality show Polska 2026
13:20 Wredne dziewczyny (Mean Girls) - komedia USA/Kanada 2004, reż. Mark Waters (125 min)
15:25 Aquaman i Zaginione Królestwo (Aquaman and the Lost Kingdom) - film s.f. USA 2023, reż. James Wan, wyk. Jason Momoa (155 min)
18:00 Kuchenne rewolucje: Cieszyn – Winiarnia u Czecha 32 (12) - reality show Polska 26
19:00 Fakty, sport, pogoda
19:35 Raport Roland Garros

19:45 **Poszukiwacze zaginionej arki (Raiders of the Lost Ark)** - film przyg. USA 1981, reż. Steven Spielberg, wyk. Harrison Ford (145 min)
22:10 **Lejdis** - komedia Polska 2008, reż. Tomasz Konecki, wyk. Edyta Olszówka, Anna Dereszowska (170 min)
01:00 **Sanctum** - film przygodowy Australia/USA 2011, reż. Alister Grierson, wyk. Richard Roxburgh (140 min)

TV PULS

06:15 Kobra – oddział specjalny XX (6,9/16) - serial sens.
08:15 Don Matteo: Boski detektyw XIV (7,8/10)
10:20 Zaklinaczka duchów III (13,14/18) - serial fantasy
12:25 Johnny English: Nokaut - komedia sens. Wlk. Bryt./F/USA/Chiny 2018 (110 min)
14:15 Kariera frajera (The Waterboy) - komedia USA 98, reż. Frank Coraci (100 min)
15:55 Dziewczyna z Jersey (Jersey Girl) - komedia USA 04, reż. Kevin Smith (140 min)
18:15 Wakacje Jasia Fasoli (Mr. Bean's Holiday) - komedia Wlk. Brytania/Francja/Niemcy/USA 2007 (105 min)
20:00 **Kandahar** - film sens. USA/Arabia Saudyjska 2023, reż. Ric Roman Waugh, wyk. Gerard Butler (140 min)
22:20 **Jeden gniewny człowiek (Wrath of Man)** - thriller Wlk. Brytania/USA 2021, reż. Guy Ritchie, wyk. Jason Statham (155 min)
00:55 **Syberia (Siberia)** - film krym. Niemcy 18, reż. Matthew Ross, wyk. Keanu Reeves, Boris Gulyarin (120 min)

MEZZO

10:50 Jazz w La Villette: Michel Portal - koncert
12:15 Alexandre Kantorow, Daniel Lozakovich, Gautier Capuçon - muzyka klasyczna
13:30 Giacomo Puccini: „Madame Butterfly" - opera Grecja 2023, reż. Olivier Py
16:00 Wiktorija Mułłowa, Transylvania State Philharmonic Orchestra, Cristian Mandeal: Brahms - muz. klas.
17:40 Intermezzo
18:05 Giacomo Puccini: Tosca - opera Włochy 2023
20:30 Alexandre Kantorow, Utopia, Teodor Currentzis: Brahms, Mahler - muzyka klas.
22:15 Lucas Debargue, Orchestre National Bordeaux Aquitaine, Joseph Swensen: Gershwin, Ravel - muzyka klas.
00:00 Young Euro Classic 25

PULS 2

08:00 Aukcja w ciemno III (14,15/26) - serial dok. USA 13
09:00 Boso przez świat (73—75) - cykl reportaży
10:50 Oscar - komedia Francja 1967, reż. Edouard Molinaro, wyk. Louis de Funès
12:40 Zawieszeni na drzewie - komedia Włochy/Francja 1970, reż. Serge Korber
14:35 Złota gęś - film fantasy Niemcy 2014
16:30 Czarodziej Żytko - baśń filmowa Czechy 2018
18:45 Trzy piórka - baśń filmowa Niemcy 2014
20:00 Conan Barbarzyńca - film przygodowy USA/Hiszpania/Meksyk 1982, reż. John Milius, Marcus Nispel
22:30 Dzielnica strachu X (7,8,9) - serial kryminalny
01:25 Dzielnica strachu X (10)

TV4

07:50 Wielkie tajemnice historii IV (8/25) - serial dok.
08:40 Galileo - program popularnonaukowy Polska 26
10:45 Godzilla - film sens. USA/Japonia 1998, reż. Roland Emmerich, wyk. Jean Reno
13:40 Geneza Planety Małp - film s.f. USA/Wlk. Brytania/Kanada 2011, reż. Rupert Wyatt, wyk. James Franco
15:50 1000 lat po Ziemi - film s.f. USA 2013, reż. M. Night Shyamalan, wyk. Jaden Smith, Will Smith, Sophie Okonedo
17:55 Uroczysko V (47—50) - serial krym. Polska 2026
20:00 Sprawiedliwi. Trójmiasto III (49—52) - serial kryminalny Polska 2026
00:00 STOP Drogówka (349)
01:00 Wielkie tajemnice historii IV (7,1/25) - serial dok.

METRO

07:10 Gorączka złota IX (7/21) - serial dok. USA 2018
08:05 Klan z Alaski III
10:05 The Floor (9, 10)
11:40 Scooby-Doo - film przygodowy USA/Australia 2002, reż. Raja Gosnell
13:25 Diagnoza (9,10)
15:30 Kryminalni VII (10—12/13) - serial krym.
18:50 Milionerzy (610, 611)
20:00 Szogun - serial historyczny USA/Japonia 1980, wyk. Richard Chamberlain, Toshirô Mifune, Yoko Shimada
22:00 Ścigany - film sens. USA 1993, reż. Andrew Davis, wyk. Harrison Ford, Tommy Lee Jones, Sela Ward, Julianne Moore, Joe Pantoliano
00:30 Zbrodnie z pierwszych stron gazet VI (9/13)
01:35 Szpital (60/69)

TVN7

05:10 Szkoła (46/67) - serial fabularno-dok. Polska 2019
06:10 Wiza na miłość: pierwsze spotkanie II - serial dok.
07:05 New Looney Tunes II - serial anim. USA 2016
07:50 Kosmiczny mecz 2: nowa era - film animowany USA/Wlk. Brytania/Singapur/Kanada/Australia 2021
10:15 Ukryta prawda (29—33/51) - serial fab.-dok.
15:20 Detektywi VI (48,49) - serial fabularno-dok.
17:25 Sonic 2. Szybki jak błyskawica (Sonic the Hedgehog 2) - film anim. USA/Japonia/Kanada/Wlk. Brytania 2022, reż. Jeff Fowler (155 min)
20:00 **Na skraju jutra (Edge of Tomorrow)** - film s.f. USA 2014, reż. Doug Liman, wyk. Tom Cruise (155 min)
22:35 **Heroski (Sheroes)** - film przyg. USA/Wlk. Bryt. 2023, reż. Jordan Gertner, wyk. Sasha Luss (105 min)
00:20 **41 dni nadziei (Adrift)** - film biograficzny USA/Islandia/Hongkong 2018, reż. Baltasar Kormákur (125 min)
02:25 **Żyjąc z potworem VII**

NIEDZIELA 31.05

STOPKLATKA

08:50 **Komisarz Rex** (7/14) - serial sensacyjny
09:50 **Hudson i Rex VII** (3,2,3/8) - serial krym.
12:50 **Top Dog. Niemcy** (3) - program rozrywkowy Niemcy 2021
14:45 **K–9** - komedia sensacyjna USA 1990, reż. Rod Daniel, wyk. Jim Belushi, Mel Harris (125 min)
16:50 **Pan Wołodyjowski** - film historyczny Polska 1968, reż. Jerzy Hoffman, wyk. Tadeusz Łomnicki, Magdalena Zawadzka (190 min)
20:00 **Kod Merkury (Mercury Rising)** - film sens. USA 1998, reż. Harold Becker, wyk. Bruce Willis, Alec Baldwin, Miko Hughes, Chi McBride (145 min)
22:25 **Psychopata (Copycat)** - thriller USA 1995, reż. Jon Amiel, wyk. Sigourney Weaver, Holly Hunter, Dermot Mulroney (145 min)
00:50 **7 uczuć** - komediodramat Polska 2018, reż. Marek Koterski, wyk. Michał Koterski, Marcin Dorociński, Katarzyna Figura (170 min)

KINO POLSKA

07:35 Podróże kapitana Klipera - serial anim.
07:45 Reksio - serial anim.
08:05 Książę - film krótkometrażowy Polska 2021
08:15 W pustyni i w puszczy - film przyg. Polska 2001, reż. Gavin Hood, wyk. Adam Fidusiewicz, Karolina Sawka
10:50 Znachor - melodramat Polska 1981, reż. Jerzy Hoffman, wyk. Jerzy Bińczycki, Anna Dymna, Bożena Dykiel
13:45 Noce i dnie (2) - dramat obycz. Polska 1975, reż. Jerzy Antczak, wyk. Stanisława Celińska, Jerzy Bińczycki, Emir Buczacki, Władysław Hańcza
15:45 Powstanie warszawskie
17:40 Mała wielka miłość - komedia romant. Polska/USA 2008, reż. Łukasz Karwowski, wyk. Agnieszka Grochowska
20:00 Rozmowy kontrolowane - komedia Polska 1991, reż. Sylwester Chęciński, wyk. Stanisław Tym, Irena Kwiatkowska, Alina Janowska
22:05 Jestem mordercą - thriller psychologiczny Polska 2016, reż. Maciej Pieprzyca, wyk. Agata Kulesza, Arkadiusz Jakubik
00:55 Ekstradycja II (1) - serial sens. Polska 1995, wyk. Marek Kondrat, Renata Dancewicz

ALE KINO+

08:10 **The Office PL II** (12)
08:50 **Zdjęcie klasowe** - film krótkom. F 2022 (30 min)
09:20 **Pies przed sądem (Le procès du chien)** - komedia Szwajcaria/Francja 2024, reż. Laetitia Dosch (110 min)
11:10 **Przyrzeczenie (The Promise)** - dramat historyczny USA/Hiszpania 2016 (155 min)
13:45 **Sprawa nierozwiązana** (7) - serial krym.
16:00 **Storm** - dramat obycz. Norwegia 2022, reż. Erika Calmeyer, wyk. Tamina Ali (110 min)
17:50 **Czwarta władza (The Post)** - film biograficzny USA 2017, reż. Steven Spielberg, wyk. Meryl Streep (140 min)
20:10 **Grantchester X** (7,8/8) - serial kryminalny Wlk. Brytania 2025
22:15 **Gangster (Lawless)** - dramat krym. USA 2012, reż. John Hillcoat, wyk. Shia LaBeouf, Tom Hardy (140 min)
00:35 **Rozgrywka życia (Reverse the Curse)** - dramat obyczajowy USA 2023 (125 min)

POLSAT FILM

08:20 Była sobie Ziemia
09:15 Ron Usterka - film anim. USA/Wlk. Brytania/Indie 2021
11:40 Osobliwy dom Pani Peregrine - film przyg. USA/Wlk. Bryt./Belgia/Kanada 2016
14:20 Supertata - komedia USA 1974, reż. Dennis Dugan
16:05 Venom - film sensacyjny USA/Chiny 2018
18:30 Pojutrze - film katas. USA 04, reż. Roland Emmerich
21:00 Bad Boys II - film sens. USA 2003, reż. Michael Bay
00:00 Raj dla par - komedia USA 09, reż. Peter Billingsley

KINO TV

09:15 Czterej pancerni i pies (7,8) - serial wojenny
11:30 Max - film przyg. USA 2015, reż. Boaz Yakin
13:40 E.T. - film s.f. USA 1982
15:55 Junior - komedia USA 1994, reż. Ivan Reitman
18:15 Ści(ą)gany - komedia sensacyjna USA/Niemcy 1998
20:00 Igrzyska śmierci: Kosogłos. Część II - film przyg. USA/Niemcy/Kanada/Francja 2014, reż. Francis Lawrence
22:55 Jeden gniewny człowiek - thriller Wlk. Brytania/USA 21
01:20 Gangi Nowego Jorku - film sens. USA/Włochy 2002

TVP KULTURA

08:00 **Liturgia prawosławna**
09:05 **Przystań nad Biblią** (13)
09:25 **Moja Jerozolima**
10:00 **Brzechwa – dzieciom. Pan Drops i jego trupa. Pchła Szachrajka** - spektakl teatralny
11:15 **Przyjęcie na dziesięć osób plus trzy** - film obycz. Polska 1973, reż. Jerzy Gruza (65 min)
12:20 **Maria Montessori, wizjonerka** - film dok.
13:55 **W poszukiwaniu dobrego filmu** (47)
14:35 **Zgadnij, kto przyjdzie na obiad?** - komediodramat USA 1967, reż. Stanley Kramer (115 min)
16:30 **Dobry tytuł** (50) - mag.
17:15 **Studio Kultura** (704)
18:05 **Złote płyty zespołu Dwa Plus Jeden**
19:20 **Kobiela na plaży**
20:00 **Pół żartem, pół serio (Some Like It Hot)** - komedia USA 1959, reż. Billy Wilder (135 min)
22:15 **Kulturalni** (20) - mag.
23:10 **Mark Rothko: obraz patrzy na ciebie**
00:10 **Przed Madrytem (Antes de Madrid)** - film krótkom. Urugwaj 2023 (25 min)

WARNER TV

12:05 Głupi i głupszy II: Kiedy Harry poznał Lloyda - komedia USA 2003, reż. Troy Miller
13:45 Godziny szczytu II - film sens. USA/Hongkong 2001
15:30 Akademia policyjna III – Ponowne szkolenie - komedia USA/Kanada 1986
17:10 Superman II - film s.f. USA/Wlk. Brytania/Kanada 80
19:35 Superman III - film fantasy USA/Wlk. Brytania 1983
22:00 Yellowstone (7,8/9) - serial obycz. USA 2018
23:50 13. dzielnica - film sens. Francja 2004, reż. Pierre Morel

PARAMOUNT

09:00 Dwoje do poprawki - komedia romant. USA 2012
11:10 Kroniki Spiderwick - film przygodowy USA 2008
13:10 Gnijąca panna młoda - film animowany Wlk. Brytania/USA 2005
15:00 Zostańmy przyjaciółmi - komedia romantyczna USA/Niemcy/Kanada 2005
16:55 Mission: Impossible – Fallout - film sens. USA 2018
20:00 Włoska robota - film sens. USA/Francja/Włochy/Wlk. Brytania/Niemcy 2003
22:30 Straszny film II - komedia USA/Kanada 2001

HBO

09:10 **Królewski świąteczny balet** - romans USA 2024 (85 min)
10:35 **W ogniu pasji** - film biograficzny USA 2025, reż. Sean McNamara (110 min)
12:25 **Green Book** - film biogr, USA/Chiny 2018, reż. Peter Farrelly, wyk. Viggo Mortensen (125 min)
14:30 **Policja zastępcza** - komedia sensacyjna USA 2010, reż. Adam McKay (105 min)
16:15 **Twórca** - film s.f. USA 2023, reż. Gareth Edwards (130 min)
18:25 **Anakonda** - horror USA 2025, reż. Tom Gormican, wyk. Paul Rudd (95 min)
20:00 **Panna młoda!** - horror USA 2026, reż. Maggie Gyllenhaal, wyk. Jessie Buckley (140 min)
22:20 **I.S.S.** - film s.f. USA 23, reż. Gabriela Cowperthwaite (105 min)
00:05 **Zabójcza rywalizacja** - dramat obyczajowy USA 2025 (85 min)
01:30 **Piekielne wakacje** - horror USA/Kanada 2023 (90 min)

CINEMAX

13:00 Młode serca - dramat obycz. Belgia/Holandia 2024
14:40 Człowiek z Rzymu - komediodramat Holandia/Niemcy 2022
16:30 Sprawa Kramerów - dramat obycz. USA 1979
18:15 Piksele - komedia USA/Chiny 15, reż. Chris Columbus
20:00 Loteria! - komedia sensacyjna USA 2024
21:40 Zła kobieta - komedia USA 2011, reż. Jake Kasdan
23:15 Fargo II (5,6/10)
01:00 Zróbcie hałas - dramat obyczajowy Hiszpania 2025

ROMANCE TV

07:30 Górski lekarz
12:15 Wiele krów i czarna owca - komedia Niemcy 2019
14:05 Kanary – o jedno życie mniej (3,4) - serial krym.
16:15 Malibu – Kemping dla początkujących - film obyczajowy Niemcy 2022
18:05 Lilly Schönauer: Okrężna droga do szczęścia - film obycz. Austria/Niemcy 2007
20:00 Rosamunde Pilcher: Cztery balony i jedna śmierć - romans Niemcy/Austria 2022
21:55 Kwiaty tęsknoty - dramat obyczajowy Niemcy 2007, reż. Michael Karen

CANAL+ PREMIUM

08:15 **Mikołaj i ekipa** - film animowany Hiszpania/Kanada 2024 (90 min)
09:45 **Lilly i Kangurek** - komedia Australia 2025, reż. Kate Woods (105 min)
11:30 **Czy AI zabija internet?**
12:25 **Saga »Zmierzch« – Księżyc w nowiu** - melodramat USA 09, reż. Chris Weitz (130 min)
14:35 **Premierowa jazda**
14:50 **Tożsamość Bourne'a** - thriller USA/Niemcy/Czechy 2002 (115 min)
16:45 **Morderstwo w ambasadzie** - film sens. Wlk. Brytania 2025 (85 min)
18:10 **Mamma Mia! Here We Go Again!** - musical Wlk. Brytania/USA 2018, reż. Ol Parker (110 min)
20:00 **Kraina mroku** - thriller USA 2025, reż. Bryan Fuller (105 min)
21:45 **Rocznica** - thriller USA 2025, reż. Jan Komasa (110 min)
23:35 **Amerykański gangster** - dramat krym. USA/Wlk. Bryt. 2007 (155 min)
02:10 **Ludzie** - dramat wojenny Polska 2023, wyk. Mariia Shtofa (120 min)

TVN FABUŁA

11:25 Koniec wakacji - film psychologiczny Polska 1975
13:20 Atramentowe serce - film fantasy Niemcy/Wlk. Brytania/USA/Włochy 2008
15:35 Duma: Podróż do domu - film przyg. USA 2005
17:45 Vinci - komedia kryminalna Polska 2004
20:00 Meg 2: Głębia - horror USA/Chiny 2023
22:30 Król życia - komedia Polska 2015, reż. Jerzy Zieliński
00:35 Mroczny Rycerz powstaje - film sensacyjny Wlk. Brytania/USA 2012

AMC

10:10 Elektra - film sens. USA/Kanada/Szwajcaria 2006
12:05 Aleksander - dramat historyczny USA/Wlk. Brytania/Niemcy/Holandia/Francja/Włochy 2004
15:40 Kuloodporny - film fantasy USA/Kanada 2003
17:45 Ad Astra - film s.f. USA/Chiny/Brazylia 2019
20:15 183 metry strachu - horror USA 2016, reż. Jaume Collet-Serra, wyk. Blake Lively
22:00 Starcie w przestworzach - film s.f. USA 2008
23:55 Wolf Creek II - horror Australia 2013

AXN

08:30 Zabójcza broń III (2,3/15) - serial krym. USA 18
10:25 Detektyw Monk II (14,15,16,1,2/16) - serial krym.
15:15 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas X (21,22,23/23)
18:05 FBI: Most Wanted (1,2/14) - serial krym. USA 20
20:00 Venom - film sensacyjny USA/Chiny 2018
22:20 Underworld: Bunt Lykanów - film sensacyjny USA/Nowa Zelandia 2009
23:55 Bez litości II - film krym. USA 2018, reż. Antoine Fuqua

EPIC DRAMA

08:35 Sprawy pana Booka (4/6) - serial kryminalny
09:45 Sherlock i córka (2)
10:40 Księżycowy klejnot
11:40 Tess D'Urbervilles (2/4)
12:50 Rodzina Hardacre'ów (4/6) - serial obyczajowy
13:50 Wszystkie stworzenia duże i małe VI (3/6)
14:50 Panna Austen (2/4)
15:55 Jane Eyre (2/4)
17:00 Lekarze na start
20:00 Grantchester V (5/6)
21:00 Próba niewinności (2/4) - miniserial Wlk. Brytania 2018
22:00 Panna Marple V (2/4)
23:55 Grantchester V (5/6)

TVN STYLE

07:45 Dzień Dobry TVN
11:30 Ostre cięcie (6)
12:30 Babski biznes (6/8)
13:30 Jestem z Polski XVI (38,39,9) - serial dok.
16:35 Do zobaczenia (3/10)
17:10 Bitwa o gości (12)
18:10 Ugotowani (4)
19:10 Kuchenne rewolucje
21:05 Ostre cięcie (6) - reality show Polska 2025
22:05 Taylor Swift kontra Scooter Braun (2)
23:15 EuroPOLKI studentki (5)
00:15 Cały jej świat (4/12)
01:15 Nieoczywiste miejsca II

TVN TURBO

11:45 Z drugiej ręki (2) - mag.
12:30 Jeździć, obserwować VI
13:15 Moto kombat (2) - mag.
14:00 Zawodowi handlarze (2)
14:45 Duda kontra Szafrański X (9/10) - serial dok.
15:30 Naprawy nie do naprawy
16:15 Prawko na świecie (1)
17:00 Ciężarówką przez Chile
18:00 Mobilni mechanicy (10)
18:45 Raport końcowy (820)
19:10 Nic do ukrycia II (4)
20:10 Nic do zgłoszenia III
21:10 Jeździć, obserwować VI
21:55 Moto kombat (2) - mag.
22:40 Uwaga! Oszust: Ściema z ogłoszenia (12/12) - serial dok.

BBC FIRST

08:40 Śmierć z dala od palm IV
09:55 Lewis VIII (1,2/6)
11:50 Co ludzie powiedzą? V (8,9,10/11) - serial kom.
13:45 Śmierć pod palmami XI
14:55 Ojciec Brown XIII (7/10)
15:55 Tajemnice Brokenwood XI (2/6) - serial krym.
17:50 Ulica nadziei V (3/8)
18:45 Ludwig (5/6) - miniserial
19:55 Śmierć pod palmami XI (6/8) - serial kryminalny
21:00 Tajemnice Brokenwood XI (3/6) - serial krym.
22:55 Pomost (1/4)

FX

08:45 FBI IV (20/21)
09:40 CSI: Kryminalne zagadki Miami VI (3,4/21) - serial krym.
11:30 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku IX (7,8,9/17)
14:15 Agenci NCIS IX (6,7/24)
16:00 Z Archiwum X (19,20/24) - serial s.f. USA/Kanada 1994
18:00 Armageddon - film katastroficzny USA 1998
21:10 Strażnik - thriller USA 2006, reż. Clark Johnson, wyk. Michael Douglas
23:15 Uprowadzona - thriller USA 2008, reż. Pierre Morel
01:00 Uprowadzona II - film sensacyjny Francja 2012

HGTV

08:20 Z miłości do ogrodu IV
09:00 Nowa Maja w ogrodzie (5, 6, 3, 4) - mag. poradnikowy
11:05 Polowanie na ogród VII
12:40 Ogród Marthy Stewart (3, 4) - mag. poradnikowy
13:40 Design w australijskim stylu (6/8) - serial dok. USA 23
14:40 Zgłoś remont (9)
15:35 Będzie pięknie (3/8)
16:35 Weekendowa metamorfoza (8, 1, 2) - reality show
19:25 House Hunters
21:45 Dorota inspiruje (7, 1)
23:35 Łowcy staroci
00:35 Sprzątaczki (4, 5)

BBC LIFESTYLE

08:40 Karaiby: raj miliarderów (3,4) - serial dok. Wlk. Bryt. 23
10:45 Mistrzowie szycia (3, 4, 5) - program rozrywkowy
14:10 Wielkie amerykańskie wypieki (2, 3) - program rozrywkowy USA 2023
16:25 Kulinarne podróże Billy'ego i Doma (2,3/8)
18:40 Hotel Four Seasons przy Park Lane - serial dok.
19:40 Zdrowa zmiana (1,2)
20:45 Mistrzowie szycia (2) - program rozrywkowy
21:50 Cena idealnego ciała z Olivią Attwood II (4,5/6)
23:50 Wstydliwe choroby VIII

COMEDY CENTRAL

08:05 Teoria wielkiego podrywu XI (14—23/24) - serial kom.
12:35 Teoria wielkiego podrywu XI (24/24) - serial kom.
13:00 Tata ma plan II (18,19,20/21) - serial kom.
14:30 Duchy (10,12/18)
15:25 Ilu miałaś facetów? - komedia romant. USA 2011
17:45 Agent XXL: Rodzinny interes - komedia sens. USA 11
20:00 Rodzina od zaraz - komedia USA 2018
22:30 Colin od rachunków II
23:32 Comedy Club (7, 8)

TVP SERIALE

08:45 U Pana Boga w ogródku (1,2/12) - serial kom. Polska 08
10:35 Ranczo VI (9/13)
11:30 O psie, który jeździł koleją - film przyg. Polska 2023, reż. Magdalena Nieć
13:20 Ojciec Mateusz XXVII
15:20 Komisarz Alex XXV (13)
16:20 Ranczo VI (10/13)
17:20 U Pana Boga w ogródku (3/12) - serial kom. Polska 08
18:05 Na sygnale
19:40 Ojciec Mateusz 35 (4) - serial krym. Polska 2026
22:25 Ranczo VI (11,12/13)
00:15 Rodzinka.pl XVIII (13)
01:25 Korona królów

CANAL+ KUCHNIA

11:50 Maximum Foodie IV (7,8)
12:50 Hiszpańskim szlakiem z Gonzalo - serial dok.
13:50 Planeta słodyczy (3, 4)
14:50 Ziemia, ogień i smak (6)
15:40 Jamie Oliver (4/4)
16:40 Sekrety gigantów fast foodu - serial dok.
17:35 Dzień dobry, obiad (7, 8)
18:25 Jakubiak rozgryza Wietnam (1, 2, 3) - magazyn
19:45 Zgrillowani (3, 4)
20:35 m jak mięso (3, 4)
21:25 Nie tylko kimchi (7)
21:50 Podróż przez smaki Chin
23:50 Anthony Bourdain VII

CANAL+ DOMO

10:15 Gardeners' World (13)
11:25 Projekty marzeń — Nowa Zelandia (11/12) - serial dok.
12:25 Ucieczka na wieś XXIV
14:20 Wielkie Projekty: Szwecja V (4/8) - serial dok.
15:15 Kupiliśmy sobie zamek
16:10 W mieście czy na wsi
17:05 Wiejskie domy do liftingu (10) - reality show
17:55 Tomasz Pągowski. Remont u ciebie (2)
18:25 Daleko od miasta XIII
19:00 Ucieczka na wieś XXII
21:00 Pomocy! Kupiliśmy wioskę (5,6/20) - serial dok.
22:50 Cudotwórcy VII (15,16)

PLANETE+

12:30 Portugalia na dziko
13:35 Supermoce roślin
14:40 Ocalić raj II (4)
15:50 Byblos - film dok.
17:00 Najdziksze ostępy Europy (1/5) - serial dok.
18:00 Ogień. Azjatycka tradycja
18:40 Polska z góry. Zamki, dworki, pałace V (2,3)
19:45 Świat zawarty w obrazie
20:50 Berlin 1936. Olimpiada pod znakiem swastyki
22:00 Jak wygrać z Ku Klux Klanem (2/4) - serial dok.
22:55 Ślady Zagłady: Auschwitz

DISCOVERY CHANNEL

09:00 Złomowisko PL XII
11:00 Kamperem przez świat
12:00 Lotnisko II (8/8)
13:00 Ed Stafford: inicjacja
14:00 Gorączka złota XVI
15:00 Vantara — azyl dla zwierząt (5/6) - serial dok.
16:00 Specjalistki II
17:00 Nic do ukrycia (4)
18:00 Celnicy na straży Szwecji IV (2/14) - serial dok.
19:00 Brudne skarby (8)
20:00 Akta ekspedycji II (1)
21:00 Gorączka złota XVI
22:00 Conspiracies & Coverups - serial dok.
23:00 Celnicy na straży Turcji

TVP HISTORIA

12:50 Kanadyjskie Parki Narodowe (3/5) - serial dok.
13:50 Flesz historii (763)
14:15 Bitwa o Anzio - film wojenny Włochy/USA 1968
16:15 Juliusz Cezar, narodziny dyktatury (2/3) - serial dok.
17:15 Ex libris - magazyn
17:40 Blisko, coraz bliżej (1)
19:10 Zapomniane agentki II wojny światowej (4/6)
20:10 Kroniki Hitlera (13/13)
21:10 Kaznodzieja z karabinem - film biograficzny USA 11
23:30 Popiół i diament - dramat obyczajowy Polska 1957

HISTORY

09:15 Skarby Hitlera: ostatnia wyprawa (4) - serial dok.
10:10 Gwiazdy lombardu XXV
13:00 Niewyjaśnione tajemnice świata IV (8/11)
14:00 Piątka z historii (7)
14:25 Tajemnice skute lodem
15:20 Starożytni kosmici XVII
16:10 Tajemnice zaginionych miast (5) - serial dok. USA 26
17:10 Jak Hitler przegrał wojnę
20:00 Tom Hanks: II wojna światowa (1,2/20) - serial dok.
22:00 Tajemnice, które miały trwać wiecznie II (11)
23:00 Starożytni kosmici XIV (6,7/20) - serial dok. USA 2022

NATIONAL GEOGRAPHIC

15:00 **Premiera:** Zaginione skarby Biblii (6) - serial dok.
16:00 Egipt: miejsce pełne tajemnic V (6/10) - serial dok.
17:00 Sztuka obrony: wojny w Europie (6/6) - serial dok.
18:00 Historia Związku Radzieckiego (3/3) - serial dok.
19:00 UFO: przełomowe śledztwa II (6/6) - serial dok.
20:00 Makro inżynieria III (4)
21:05 Największe katastrofy budowlane III (6/10)
22:00 Katastrofa w przestworzach XX (2,4,7,5/10) - serial dok.

FOCUS TV

08:00 Rolnicy. Podlasie VI (22)
09:00 Podróże Gienka i Jastrzębia II (5,6) - serial dok.
10:00 Podglądacze przyrody
11:00 Z klimatem i z pasją (1)
11:30 Wojny magazynowe V
14:00 Gwiazdy lombardu XXV
15:00 Tajemnice wielkich bitew - serial dok.
17:00 Rolnicy. Podlasie VIII
21:00 Podglądacze przyrody
21:30 Górale IX (12)
22:00 Sekretny świat Amiszów - reportaż
23:00 Największe śledztwa CBŚP - serial dok. Polska 2024
00:00 Pogromcy mafii (8)

BBC EARTH

08:50 W okowach mrozu
09:50 Dynastie (1/5)
11:00 Wielkie koty 24/7 II (3)
12:15 W okowach mrozu (4/10)
13:15 Amerykańskie Południe
14:15 Nowozelandzka wyprawa Jimmy'ego Doherty'ego
15:20 Fenomeny współczesnego życia III (5/5) - serial dok.
16:25 Układ Słoneczny (1/5)
17:40 W okowach mrozu
18:40 Dynastie (1/5)
19:50 Rodzina pingwinów
21:00 Wielkie koty 24/7 II (3)
22:15 W okowach mrozu (4/10)
23:15 Przyszłość natury (2/4)

POLSAT VIASAT HISTORY

08:35 Życie prywatne przywódców Rzeszy (3/4)
09:35 Adolf Hitler: zrozumieć dyktatora (4/6) - serial dok.
10:45 Najgroźniejsi ludzie Hitlera - serial dok. Wlk. Bryt. 18
12:40 Wojny faraonów (1,2,3,4) - serial dok. Niemcy 2024
17:35 Grobowce egipskich kapłanek - film dok. USA 2024
18:45 Naziści: korzenie zła
21:00 Wiolonczelistka z Auschwitz - film dok.
22:55 Informator z Oświęcimia - film dok.
00:10 Kryminologia starożytności - serial dok.

Od A do Z

8 ★★
dramat obycz., Hiszpania 2025, reż. Julio Medem, wyk. Ana Rujas, Javier Rey, Tamar Novas
23:15 | cinemax
Kobieta i mężczyzna urodzeni tego samego dnia 1931 roku i ich osiem spotkań na przestrzeni 90 lat: hiszpańska historia, naznaczona „od zawsze" to republikańską, to znowu faszystowską przeszłością.

CI, KTÓRZY ŻYCZĄ MI ŚMIERCI ★★★
film sens., USA/Kanada 2021, reż. Taylor Sheridan, wyk. Angelina Jolie, Finn Little, Jon Bernthal
22:00 | tvn
Chłopiec był świadkiem zbrodni, ścigają go mordercy, a w lessie wybucha pożar, który ma zatrzeć ślady. Z odsieczą rusza leśna strażniczka i specjalistka od survivalu, dzielna Angelina Jolie.

CZERWONA JASKÓŁKA ★★
film sens., USA/Węgry 2018, reż. Francis Lawrence, wyk. Jennifer Lawrence, Joel Edgerton, Matthias Schoenaerts
20:35 | polsat
Jennifer Lawrence jako była rosyjska baletnica, która po odpowiednim przeszkoleniu zostaje wysłana do Budapesztu, by uwieść – i tym samym zneutralizować - agenta CIA. Niestety, poniżej oczekiwań.

EFEKT MOTYLA ★★★
thriller, USA/Kanada 2004, reż. Eric Bress, J. Mackye Gruber, wyk. Ashton Kutcher, Amy Smart, Melora Walters
20:00 | tvn 7
Frapujące studium schizofrenii: manipulujący swą przeszłością Ashton Kutcher nie do końca jest gotowy ponieść konsekwencje zmian, jakie jego działania odciskają na przyszłości.

FACHOWIEC ★★★
film sens., Wlk. Brytania/USA 2025, reż. David Ayer, wyk. Jason Statham, David Harbour, Michael Peña
22:35 | hbo
Jason Statham według scenariusza Sylvestra Stallone: kierownik magazynu i samotny ojciec nieoczekiwanie powraca do dawnego, owianego tajemnicą zawodu, by odszukać uprowadzoną córkę swego szefa.

Jeden gniewny człowiek

20:00 | tv puls
★★★★

· FOT. MATERIAŁY PRASOWE

Guy Ritchie obsadza Jasona Stathama jako londyńskiego gangstera, który mści się za przypadkową (i niepotrzebną) śmierć syna, rozbijając od środka precyzyjny plan napadu, w którym sam uczestniczy.

THRILLER
WLK. BRYTANIA/USA 2021, REŻ. GUY RITCHIE, WYK. JASON STATHAM, HOLT MCCALLANY, JEFFREY DONOVAN

LICENCJA NA ZABIJANIE ★★★
film sens., Wlk. Brytania/Meksyk/USA 1989, reż. John Glen, wyk. Timothy Dalton, Carey Lowell, Robert Davi
20:00 | tvp kultura
„Bond" nr 16: Timothy Dalton jako 007 w prywatnej misji – na tropie narkotykowego króla z Kolumbii. Trochę więcej okrucieństwa, ale dawny szyk – jeden z najlepszych w cyklu.

MIDWAY ★★
dramat wojenny, USA/Chiny 2019, reż. Roland Emmerich, wyk. Ed Skrein, Patrick Wilson, Luke Evans
21:55 | tvp 1
Wojna na Pacyfiku od Pearl Harbor do tytułowej – przełomowej – bitwy pokazana jak cytat z gry komputerowej z (nad)użyciem efektów specjalnych. Szkoda Rolanda Emmericha za kamerą do takiego gniota.

MOZZARELLA ★★
dramat obycz., Włochy 2024, reż. Diego Santangelo, wyk. Daniele Aiello, Martina Varriale, Pietro Juliano
21:45 | cinemax
Nastolatek zażywa crack i odbywa psychodeliczną podróż, która ukazując mu zdeformowany obraz rzeczywistości zapewne uratuje go nie tylko przed kontaktami z mafią, ale i przed skłonnością do narkotyków.

NACIĄGACZE ★★★
kom. krym., USA/Wlk. Brytania 2003, reż. Ridley Scott, wyk. Nicolas Cage, Sam Rockwell, Alison Lohman
19:40 | warner tv
Drobny oszust dowiaduje się, że jest ojcem nastoletniej córki: znaleźć z nią wspólny język nie będzie łatwo, chociaż dziewczyna okaże się nieodrodną córką swego ojca. Plus brawurowy Nicolas Cage.

PIES 51 ★★★
film sens., Francja 2025, reż. Cédric Jimenez, wyk. Gilles Lellouche, Adèle Exarchopoulos, Louis Garrel
21:45 | canal+ premium
Paryż jutra podzielony na strefy, nadzorowane przez sztuczną inteligencję. Człowiek, który ją stworzył, zostaje zamordowany, śledztwo prowadzi para policjantów: czy znajdą klucz do systemu, w którym żyją?

REPUBLIKA JAJOGŁOWYCH ★★
film s.f., Szwecja 2025, reż. Pella Kagerman, Hugo Lilja, wyk. Ella Rae Rappaport, Tyler Labine, Arvin Kananian
20:00 | cinemax
Ekranizacja prozy s.f. Arno Schmidta: w 2008 roku trwa zimna wojna, na Kazachstan zostaje ponoć rzucona bomba atomowa. Redakcja poczytnego medium internetowego wysyła tam ekipę, by poznać prawdę.

TAM I Z POWROTEM ★★★
film sens., Polska 2001, reż. Wojciech Wójcik, wyk. Janusz Gajos, Jan Frycz, Olaf Lubaszenko
20:00 | kino polska
Janusz Gajos i Jan Frycz jako dwaj byli akowcy szukający drogi ucieczki od polskiej rzeczywistości lat 60. Nagroda za reżyserię dla Wojciecha Wójcika i nagroda publiczności na festiwalu w Gdyni.

TO NIE TAK JAK MYŚLISZ, KOTKU! ★★★
komedia, Polska 2008, reż. Sławomir Kryński, wyk. Katarzyna Figura, Jan Frycz, Jacek Borusiński
22:25 | tvn 7
Gwiazdorska farsa po polsku: kiedy pan doktor jedzie na zjazd lekarzy, pani doktorowa postanawia spędzić weekend nad morzem i w rezultacie obydwoje lądują z kochankami w tym samym hotelu. Błyskotliwe.

TO SIĘ NIE DZIEJE ★★
thriller, Polska 2025, reż. Artur Wyrzykowski, wyk. Tomasz Schuchardt, Paulina Gałązka, Borys Otawa
23:30 | canal+ premium
Nastolatek jest zamieszany w morderstwo, jego ojciec próbuje go wywieźć za granicę, gdy dowiaduje się, że jego partnerka jest w ciąży. Plus wszelkie wynikające z tych sytuacji

KONRAD J. ZARĘBSKI

PONIEDZIAŁEK 1.06

TVP1

07:00 Msza święta
07:30 Studio Raban (434)
08:00 Serwis Info - magazyn
08:20 Czterdziestolatek
09:10 Ranczo IV (5/13)
10:10 Komisarz Alex V (1/13)
11:05 Ojciec Mateusz XII (13/13) - serial krym. Polska 14
12:00 Serwis Info - magazyn
12:10 Agrobiznes - magazyn
12:40 Rok w ogrodzie extra
12:55 Prawdziwy Kubuś Puchatek - film dok. Niemcy 24
14:00 Złoty chłopak
15:00 Serwis Info - magazyn
15:25 Gra słów. Krzyżówka
16:00 Dziedzictwo
17:00 Teleexpress
17:25 Jaka to melodia? (5674)
18:05 Reporterzy (537)
18:25 Akacjowa 38
19:30 19.30 - wiadomości
19:55 Pytanie dnia, pogoda

20:30 **Kanato, czyli wyprawa do krainy wierszy** - spektakl teatralny Polska 2026
21:25 **Postscriptum** (56) - mag. kulturalny
21:55 **Midway** - dramat wojenny USA/Chiny 2019, reż. Roland Emmerich (150 min)
00:25 **Dzieci duchy** - film dok. Francja 2023
01:50 **Biała sukienka** - film obyczajowy Polska 2003, reż. Michał Kwieciński (75 min)

TVP2

05:35 M jak miłość
06:25 Rodzina (nie od) święta
06:55 Barwy szczęścia
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7571) - mag.
07:55 Pytanie na śniadanie (7571) - mag. Polska 2026
11:30 Okrasa łamie przepisy
12:00 Rodzinka.pl (1)
12:35 Koło fortuny (1846)
13:15 Panna młoda (76)
14:05 Va banque (978)
14:35 Na sygnale
15:05 La Promesa – pałac tajemnic - telenowela
16:00 Koło fortuny (1847)
16:35 Familiada (3024)
17:20 Panna młoda (77)
18:15 Va banque (979)
18:50 Jeden z dziesięciu (19)
19:25 Barwy szczęścia - serial obycz. Polska 2026
19:55 Domowe patenty

20:05 **Omnibus – szybcy i mądrzy** (1) - teleturniej Polska 2026
20:55 **Postaw na milion** (212) - teleturniej
21:50 **Na sygnale** - serial obycz. Polska 2025
22:55 **Ludzie i bogowie** (1,2/13) - serial historyczny Polska 2020
00:40 **Na tropach przeszłości** (1/6) - serial kryminalny Francja 2023
01:40 **Nasz dom w górach** - serial obyczajowy Niemcy 2018

POLSAT

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień - mag.
08:30 Malanowski i Partnerzy VI (33,34)
09:30 Trudne sprawy XXV (18,19) - serial fab.-dok.
11:35 Gliniarze XIV (49,50,51) - serial fabularno-dok.
14:40 Dlaczego ja? 32 (2) - serial fab.-dok. Polska 2025
15:50 Wydarzenia
16:20 Interwencja (5910)
16:30 Na ratunek 112 XVII (3) - serial fab.-dok. Polska 2025
17:00 Gliniarze Śląsk (1)
18:00 Pierwsza miłość 50 (58) - serial obyczajowy Polska 2026, wyk. Aneta Zając
18:50 Wydarzenia, sport, pogoda - wiadomości
19:15 Gość „Wydarzeń" (601)
19:30 Sport - Polska 2026
19:55 Milionerzy (113)

20:35 **Czerwona jaskółka (Red Sparrow)** - film sens. USA/Węgry 2018, reż. Francis Lawrence, wyk. Jennifer Lawrence (170 min)
23:25 **Detonator** - thriller USA/Rumunia 2006, reż. Po-Chih Leong, wyk. Wesley Snipes, William Hope (135 min)
01:40 **Helikopter w ogniu (Black Hawk Down)** - dramat woj. USA/Wlk. Bryt. 2001, reż. Ridley Scott (190 min)

TVN

05:15 Jak to jest zrobione? XII
05:40 Uwaga! (7721) - mag.
05:55 Ukryta prawda (32/48)
06:50 Kuchenne rewolucje: Nowy Targ – „Na winklu" 28 (4)
07:45 Dzień Dobry TVN (5733)
11:20 Doradca smaku (40)
11:25 Kuchenne rewolucje: Cieszyn – Winiarnia u Czecha 32 (12) - reality show Polska 26
12:35 Kuchenne rewolucje: Restauracja „Gusto Kuchnia i Wino", Bydgoszcz 28 (1)
13:40 Ukryta prawda (4,5,9/48) - serial fab.-dok.
16:50 Szpital św. Anny (11/50) - serial obycz. Polska 2025, wyk. Jolanta Fraszyńska
17:55 Detektywi III (24/60) - serial fab.-dok. Polska 2024
19:00 Fakty, sport, pogoda
19:40 Raport Roland Garros
19:55 Uwaga! (8005) - mag.

20:15 **Na Wspólnej XXIV** - serial obyczajowy Polska 2026
20:50 **Bitwa o gości** (1) - reality show Polska 2025
22:00 **Ci, którzy życzą mi śmierci (Those Who Wish Me Dead)** - film sensacyjny USA/Kanada 2021 (120 min)
00:00 **Urodzony mistrz (Born a Champion)** - film akcji USA 21, reż. Alex Ranarivelo, wyk. Dennis Quaid (145 min)
02:25 **Co za tydzień** (1245)

TV PULS

06:00 Policjanci z Miami II (1,2/23) - serial krym. USA 1985, wyk. Don Johnson
08:00 Kobra – oddział specjalny XX (9,7/16) - serial sensacyjny Niemcy 2015
10:00 Triumf miłości - telenowela Meksyk 2011
12:00 Nie igraj z aniołem - telenowela Meksyk 2008
13:00 Wspaniałe stulecie III - serial obycz. Turcja 2013
14:00 Kurierzy (6)
15:00 Lombard. Życie pod zastaw X (6) - serial obycz.
17:00 Kurierzy (7)
18:00 Lombard. Życie pod zastaw XVIII (13,14) - serial obyczajowy Polska 2025
20:00 **Jeden gniewny człowiek (Wrath of Man)** - thriller Wlk. Brytania/USA 2021, reż. Guy Ritchie (155 min)
22:35 **Brygada ponad prawem (Antigang)** - film sensacyjny Francja 2015, reż. Benjamin Rocher (100 min)
00:15 **Droga bez odwrotu (Desperation Road)** - thriller USA 2023, reż. Nadine Crocker (135 min)
02:30 **Dzielnica strachu X**

TVN7

05:20 Ten moment (6/40) - serial fab.-dok. Polska 2021
05:55 Szkoła (47,48,49/67) - serial fab.-dok. Polska 2019
08:45 Ukryta prawda (27,34,35/71) - serial fab.-dok.
11:55 W-11 Wydział Śledczy - serial fab.-dok. Polska 2013
14:00 Detektywi II (38/40) - serial fab.-dok. Polska 2024
15:00 Szpital (1/72) - serial fabularno-dok. Polska 2018
16:00 Sędzia Anna Maria Wesołowska VI (26,27) - serial fabularno-dok. Polska 2019
18:00 Sekrety życia (30/40) - serial fab.-dok. Polska 2023
19:00 Ukryta prawda (38) - serial fab.-dok. Polska 2023
20:00 **Efekt motyla (The Butterfly Effect)** - thriller USA/Kanada 2004, reż. Eric Bress, J. Mackye Gruber, wyk. Amy Smart (145 min)
22:25 **To nie tak jak myślisz, kotku!** - komedia Polska 08, reż. Sławomir Kryński, wyk. Katarzyna Figura (135 min)
00:40 **Constantine** - horror USA/Niemcy/Kanada/Wlk. Brytania 2005, reż. Francis Lawrence (150 min)

MEZZO

12:10 Nuits Blanches & Take Back the Night – Hervé Koubi - taniec Francja 2025
13:30 Charles Gounod: Romeo i Julia - opera Niemcy/Szwajcaria 2023
15:50 Intermezzo
16:05 Alexandre Kantorow, Daniel Lozakovich, Gautier Capuçon - muzyka klasyczna
17:20 VIII Symfonia Mahlera pod batutą Alana Buribayeva
18:40 Hélène Grimaud, Orkiestra Tonhalle z Zurychu, Paavo Järvi - muzyka klas.
20:30 Efekt Nosedy - film dok.
21:10 Tarmo Peltokoski, Mao Fujita – Penderecki, Chopin, Lutosławski - muzyka klas.
22:40 Rodin - balet Francja 23
00:00 „Betroffenheit", balet w choreografii Crystal Pite - balet Wlk. Brytania 2017

PULS 2

08:50 Masza i niedźwiedź V
09:20 Bing (55,56/78)
09:35 Basia (14)
10:00 Jeżyk i przyjaciele
10:25 Spidey i superkumple
11:25 Marta mówi! II
11:55 Smerfy - serial anim.
13:00 Gumisie VI (11/18)
14:00 Kacze opowieści
15:00 Miraculous IV (6,25/26)
16:00 Fineasz i Ferb II
17:00 Marta mówi! II (14)
17:35 Superkoty
18:00 Blue (49,50/52)
18:15 Bing (55,56/78)
18:45 Masza i niedźwiedź V
19:00 Kacze opowieści
20:00 Lombard. Życie pod zastaw XVIII (51) - serial obycz.
21:00 Dzielnica strachu X (10,6) - serial krym. Polska 25
23:00 Wstydliwe choroby VII
01:00 Dzielnica strachu X (8)

TV4

07:00 Strażnik Teksasu V (3/25) - serial sens. USA 1997
07:55 Bogaty dom – biedny dom XIII (4) - serial dok.
08:55 Policjantki i policjanci
10:55 Na ratunek 112 XVIII (4,56) - serial fabularno-dok.
11:55 Dlaczego ja? 33 (24,25)
13:55 Trudne sprawy XXVII (17,18) - serial fabularno-dok.
16:55 Policjantki i policjanci
18:00 Łowcy skarbów (58)
19:00 Policjantki i policjanci XXIV (1) - serial obycz.
20:00 Uroczysko IV (1,2/52) - serial krym. Polska 2025
21:00 Sprawiedliwi. Trójmiasto III (1) - serial krym.
22:00 Sprawiedliwi – wydział kryminalny XX (1)
23:00 Purpurowe rzeki - thriller Francja 2000
01:10 Love Island IV

METRO

07:35 Magda gotuje Internet (7, 8) - talk-show Polska 2026
08:35 Szpital (62,63/69)
10:35 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
12:35 Szkoła (51/67)
13:35 Anatomia piękna II (8)
14:35 Zapukaj do moich drzwi
15:45 The Floor (11, 12)
17:00 Fani czterech kółek XVI (4/16) - serial dokumentalny
18:00 Prawo Agaty V - serial obyczajowy Polska 2014
19:00 Kartoteka X - serial fabularno-dok. Polska 2016
21:05 Kryminalni VII (13,1/13) - serial krym. Polska 2007
23:15 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas X (14/23)
00:15 Zbrodnie z pierwszych stron gazet VI (8/13)
01:15 Szpital (55/69)
02:15 Szkoła (26/63)

PONIEDZIAŁEK 1.06

STOPKLATKA

08:30 **Wojciech Cejrowski – boso przez świat** (54)
08:55 **Robert Makłowicz** (129, 202) - magazyn
10:45 **Pyszne dania w 10 minut z Julią Oleś** (6)
10:55 **Górski lekarz XVII** (11,12/16) - serial obycz.
13:00 **Katastrofy w przestworzach VI** (3,4,1/3)
16:00 **MacGyver III** (1,2/20)
18:00 **Wojny magazynowe: Kanada II** (6,7/12)
19:10 **Aukcja w ciemno** (2/21)
20:00 **Strażnik czasu (Timecop)** ** - film s.f. USA/Japonia 1994, reż. Peter Hyams, wyk. Jean-Claude Van Damme, Mia Sara (125 min)
22:05 **90 minut do śmierci (Castle Falls)** ** - film sens. USA 21, reż. Dolph Lundgren, wyk. Dolph Lundgren (110 min)
23:55 **Snajper (Sniper)** *** - thriller USA/Peru 1993, reż. Luis Llosa, wyk. Tom Berenger, Billy Zane, J. T. Walsh (130 min)
02:05 **Ostatni gliniarz (Der letzte Bulle)** *** - komedia Niemcy 2019, reż. Peter Thorwarth, wyk. Henning Baum (130 min)

KINO POLSKA

07:45 Nad Niemnem, cz. 1 - film obycz. Polska 1986, reż. Zbigniew Kuźmiński
09:30 Nad Niemnem, cz. 2 - film obycz. Polska 1986, reż. Zbigniew Kuźmiński
11:30 Akademia Pana Kleksa, cz. 1: Przygoda księcia Mateusza - film dla młodzieży Polska/ZSRR 1983
13:25 Akademia Pana Kleksa, cz. 2: Tajemnica golarza Filipa - film dla młodzieży Polska/ZSRR 1984, reż. Krzysztof Gradowski
15:00 Czarne stopy - film przygodowy Polska 1987, reż. Waldemar Podgórski, wyk. Sasza Depczynski
17:15 Pogranicze w ogniu (4,5)
20:00 Tam i z powrotem - film sensacyjny Polska 2001, reż. Wojciech Wójcik, wyk. Janusz Gajos, Jan Frycz, Olaf Lubaszenko, Mirosław Baka, Edyta Olszówka
22:10 Wtorek - komedio-dramat Polska 2001, reż. Witold Adamek, wyk. Bolec, Paweł Kukiz, Małgorzata Kożuchowska, Kinga Preis
00:10 Jak pies z kotem - komediodramat Polska 2018, reż. Janusz Kondratiuk, wyk. Robert Więckiewicz, Olgierd Łukaszewicz, Bożena Stachura

ALE KINO+

09:25 **The Hero** - film krótkom. Polska 21 (35 min)
10:00 **Bestia** (3,4/6)
12:05 **Vera** (6) - serial krym.
14:00 **Tuesday Club (Tisdagsklubben)** *** - komedia Szwecja 2022, reż. Annika Appelin, wyk. Marie Richardson, Peter Stormare (125 min)
16:05 **Nasze córki (Voor de meisjes)** **** - dramat obycz. Holandia/Austria/Belgia 2025, reż. Mike Van Diem, wyk. Fedja van Huêt (130 min)
18:15 **Vera XIII** (1/3) - serial krym. Wlk. Brytania 2024
20:10 **Largo Winch 3: Cena pieniądza (Largo Winch: Le prix de l'argent)** ** - film sens. Francja/Belgia 2024, reż. Olivier Masset-Depasse, wyk. Tomer Sisley, James Franco (120 min)
22:10 **Co się stało z Gracie Darling** (5,6/6) - serial obycz. Australia 2025
00:15 **Dig** - thriller USA 2022, ** reż. K. Asher Levin, wyk. Thomas Jane, Liana Liberato, Harlow Jane, Emile Hirsch (110 min)

POLSAT FILM

07:30 Doktor Martin II (2/8)
08:30 Przyjaciółki XXIII (5,6)
10:25 Świat według Kiepskich
13:05 Ron Usterka - film anim. USA/Wlk. Brytania/Indie 2021
15:15 Wojna o planetę małp - film sensacyjny USA/Kanada/Nowa Zelandia 2017
18:20 Gran Turismo - film przyg. USA/Japonia 2023
21:00 Egzorcysta papieża - horror USA/Hiszpania/Wlk. Brytania 2023, reż. Julius Avery
23:05 Terminator: Mroczne przeznaczenie - film sens. USA/Hiszpania/Węgry/Chiny 2019

KINO TV

08:35 Zagadki kryminalne panny Fisher II (10,11/13)
11:00 Panna Scarlet i komisarz (3,4/6) - serial kryminalny
13:10 Poirot IV (2/3)
15:15 Zagadki kryminalne panny Fisher II (12,13/13)
17:50 Panna Scarlet i komisarz (5,6/6) - serial kryminalny
20:00 Rodzina Flintstonów - komedia USA 1994, reż. Brian Levant, wyk. John Goodman, Elizabeth Perkins
22:00 Zmowa pierwszych żon - komedia USA 1996
00:05 Ninja: Cień łzy - film sens. Tajlandia/USA 2013

TVP KULTURA

08:40 **Kayak** - film krótkom. Francja 2021 (20 min)
09:00 **Zmiennicy** (6)
10:10 **Wydarzenie aktualne**
10:45 **Zgadnij, kto przyjdzie na obiad?** *** - komedio-dramat USA 67 (120 min)
12:45 **Pan Kleks – Wojna i miłość. Bajka dokumentalna** - film dok.
13:50 **Zabawa w chowanego** *** - film obyczajowy Polska 1986 (70 min)
15:00 **Dama Kameliowa** ** - melodramat Polska 1994 (115 min)
16:55 **Zmiennicy** (7)
18:05 **Dźwięk Nowego Jorku: Bilal** (1) - cykl reportaży
18:55 **Pan wzywał, Milordzie?** (1/5)
20:00 **Licencja na zabijanie (Licence to Kill)** *** - film sens. Wlk. Brytania/Meksyk/USA 1989, reż. John Glen (140 min)
22:20 **Jak zostać Marilyn**
23:30 **Pół żartem, pół serio (Some Like It Hot)** ***** - komedia USA 1959, reż. Billy Wilder, wyk. Marilyn Monroe (130 min)
01:40 **Sibelius. Siedem symfonii** (1) - muzyka klasyczna Finlandia 2015

WARNER TV

08:05 J.A.G. IX (3/23)
09:05 Bajer z Bel-Air III
10:05 Prawo Agaty (3/15)
11:00 Pełna chata VI (5,6/24)
12:00 J.A.G. IX (4,5/23)
13:55 Bajer z Bel-Air III
15:55 Pełna chata VI
17:55 Godziny szczytu II - film sens. USA/Hongkong 2001
19:40 Naciągacze - komedia krym. USA/Wlk. Brytania 2003, reż. Ridley Scott
22:00 Kula - film s.f. USA 1998
00:40 Mad Max: Na drodze gniewu - film s.f. Australia/USA 2015, reż. George Miller

PARAMOUNT

09:20 Policyjna grupa pościgowa XXI - serial dok.
10:20 Gwiezdny pył - film fantasy USA/Wlk. Brytania 2007
13:00 Czarodziejki (1,2/22) - serial fantasy USA 1998
15:00 Zapłata - thriller USA/Kanada 2003, reż. John Woo
17:35 Mission: Impossible - film sens. USA 1996
20:00 Planeta Singli. Osiem historii (1,2/8) - serial obycz.
22:00 Koliber - film sens. Wlk. Brytania/USA 2013
00:00 Jęk czarnego węża (Black Snake Moan) - dramat obyczajowy USA 2006

HBO

09:00 **IO** - film przyg. Polska/Włochy 2022, reż. Jerzy Skolimowski (90 min)
10:30 **Ona** - melodramat **** USA 2013, reż. Spike Jonze (125 min)
12:35 **Alita: Battle Angel** **** - film sens. USA/Japonia/Kanada 2019 (120 min)
14:35 **Życie** - dramat obycz. **** Wlk. Brytania/Japonia/Szwecja/Belgia/Finlandia 2022 (100 min)
16:15 **Pasażerowie** - film *** s.f. USA/Australia/Hongkong 2016, reż. Morten Tyldum (115 min)
18:10 **Priscilla** - film biograficzny *** USA 2023, reż. Sofia Coppola, wyk. Cailee Spaeny (110 min)
20:00 **Euforia III** (8/8) - serial obycz. USA 2026, wyk. Zendaya, Eric Dane
21:30 **Władca much** (3/4) - serial obyczajowy Wlk. Brytania 2026
22:35 **Fachowiec** - film sens. *** Wlk. Brytania/USA 2025, reż. David Ayer, wyk. Jason Statham (120 min)
00:35 **Przeznaczenie** - thriller *** Australia/USA 2014, reż. Michael Spierig, Peter Spierig (100 min)

CINEMAX

13:05 Faruk - dramat obyczajowy Niemcy/Turcja 2024
14:40 Strażniczka - dramat obyczajowy Francja 2023
16:35 Wszystkie piosenki, których nigdy nie śpiewaliśmy - dramat obycz. Japonia 2023
18:30 Złodziejska sztuka - kom. krym. USA/Kanada 13
20:00 Republika Jajogłowych - film s.f. Szwecja 2025, reż. Pella Kagerman, Hugo Lilja
21:45 Mozzarella - dramat obyczajowy Włochy 2024
23:15 8 - dramat obycz. Hiszpania 25, reż. Julio Medem

ROMANCE TV

09:30 Górski lekarz (7/9)
10:25 Diagnoza Betty (9,10/24)
12:20 Katie Fforde: Milczenie mężczyzn - dramat obyczajowy Niemcy 2016
14:15 Rosamunde Pilcher: Miłość jest nieobliczalna - romans Niemcy/Austria 2022
16:05 Rejs ku szczęściu (36/37) - serial obycz.
18:00 Zwierzyniec doktor Mertens (8/13) - serial obycz.
19:00 Górski lekarz (7/9)
20:00 Prawdziwa historia Marii Montessori - film biograficzny Włochy 2007
00:05 Górski lekarz (7/9)

CANAL+ PREMIUM

09:05 **Miss mokrego podkoszulka** *** - komedia Polska 2002 (60 min)
10:05 **Gorzko** - film krótkom. Polska 2024 (30 min)
10:35 **Riefenstahl** - film dok.
12:30 **Ida** - dramat obycz. ***** Polska/Dania/Francja/Wlk. Bryt. 2013 (80 min)
13:50 **Godzina zero** (1/4)
14:40 **Fukushima: atomowy koszmar** - film dok.
16:10 **Premierowa jazda**
16:25 **Wujowy dwór** - komedia *** Wlk. Brytania/USA 2025 (95 min)
18:00 **Łapu-Capu** (130)
18:05 **Saga „Zmierzch": Przed świtem, cz. 1** ** - film przyg. USA 2011, reż. Bill Condon (115 min)
20:00 **Brygada II** (5/8) - serial sens. Francja 2025
20:45 **Premierowa jazda**
21:00 **Kontyngent** (4/6)
21:45 **Pies 51** - film sens. *** Francja 2025, reż. Cédric Jimenez (105 min)
23:30 **To się nie dzieje** - thriller ** Polska 25, reż. Artur Wyrzykowski (80 min)
00:50 **Nieukończony film** **** - dramat obycz. Singapur/Niemcy/USA 2024 (105 min)

TVN FABUŁA

10:55 Szpital św. Anny (38/50)
11:55 Druga szansa IV (6,7)
13:55 Prawo Agaty (12)
14:55 Detektywi - serial dok.
16:00 Filmowe duety (1)
16:35 Po pierwsze kino (10)
16:45 Atramentowe serce - film fantasy Niemcy/Wlk. Brytania/USA/Włochy 2008
19:00 Szpital św. Anny (18/50)
20:00 Zmierzch - film fantasy USA/Wlk. Brytania 2008
22:40 Egzekutor - film sens. USA 1996, reż. Chuck Russell
00:55 Tabu - dramat psychologiczny Polska 1987

AMC

09:50 Niewinna - thriller Wlk. Brytania/USA 2008
11:45 Wielki podryw - komedia USA 2001, reż. David Mirkin
14:20 Przepowiednia końca świata - film s.f. Kanada 2011
16:20 Poza zasięgiem - film sensacyjny USA/Polska 2004
18:00 Błękitna laguna - film przygodowy USA 1980
20:10 Droga do Palomy - thriller USA 2014, reż. Jason Momoa, wyk. Jason Momoa
22:00 Extraterrestrial - film s.f. Kanada 2014
00:10 Głębokie wody - thriller Australia 16, reż. Shawn Seet

PONIEDZIAŁEK 1.06

AXN

08:25 Agenci NCIS: Hawaje
09:20 Castle VIII (3,4/22)
11:15 Detektyw Monk III
13:10 Agenci NCIS: Hawaje
15:10 Agenci NCIS XV
17:10 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas (13,14/23)
19:10 Castle VIII (5,6/22)
21:05 FBI: International IV (7/22) - serial akcji USA 2024
22:05 FBI: Most Wanted IV (10/22) - serial krym. USA 2023
23:00 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas (13,14/23)
00:45 Castle VIII (5/22)

EPIC DRAMA

09:10 Lekarze na start
10:45 Agenci NCIS XVIII (15,16/16) - serial krym.
12:35 Wszystkie stworzenia duże i małe V (1/6)
13:40 Księżycowy klejnot
14:35 Poirot: Karty na stół X: Po pogrzebie (3) - film krym. Wlk. Brytania 2005
16:40 Agenci NCIS XVI (1,2/24)
18:30 Sherlock i córka (3)
19:30 Lekarze na start
21:00 Projekt Błękitna Księga (2/10) - serial s.f. USA/Kan. 19
21:55 Próba niewinności (2/4)
22:55 Panna Marple V (4/4)
00:50 Lekarze na start

TVN STYLE

11:20 Ugotowani (5, 6) - reality show Polska 2013
13:30 Kuchenne rewolucje (4, 3) - reality show Polska 18
15:35 Jestem z Polski XV (6,7) - serial dok. Polska 2025
17:40 Kuchenne rewolucje (7, 8, 9) - reality show
20:50 Babski biznes (6/8) - serial dok. Polska 2025
21:50 Jestem z Polski XV (14,15) - serial dok. Polska 25
23:45 Hotel Paradise (5) - real tv Polska 2025
00:45 Prince Charming (1) - real tv Polska 2021

TVN TURBO

08:25 DeFacto (6, 7)
09:15 Fani czterech kółek XVII
10:15 Złomowisko PL XII
12:15 Naprawy nie do naprawy
13:00 Zawodowi handlarze
14:30 Wojny samochodowe
16:30 Jeździć, obserwować IV
18:00 Raport Turbo (4992)
18:15 Wojny samochodowe (2)
19:15 Usterka XVI (4/25)
19:45 Ciężarówką przez Chile
20:45 Naprawy nie do naprawy (9) - mag. motoryzacyjny
21:30 Uwaga! Oszust: Ściema z ogłoszenia (12/12)
22:00 Raport Turbo (4992)
22:15 Moto Fachury (2)

BBC FIRST

08:40 Lewis (4/6)
09:35 Ojciec Brown XI (6/10)
10:35 Śmierć z dala od palm IV
11:45 Zagadki doktora Blake'a
12:55 Shakespeare i Hathaway: prywatni detektywi III
14:55 Ojciec Brown V (5/15)
16:00 Lewis (4/6)
17:00 My Life is Murder IV
18:00 Morderstwa w Midsomer
19:50 Śmierć pod palmami XI (7/8) - serial kryminalny
21:00 Śmierć z dala od palm IV
22:15 Luther (1,2/6)
00:30 Ludwig (5/6) - miniserial

FX

09:05 Genialna Morgane V
10:15 Diabli nadali VII
12:05 Jim wie lepiej V (1,2/22)
13:00 Sposób użycia III
14:00 Wszyscy kochają Raymonda (14,15,16,17/22)
16:00 Simpsonowie 34
18:00 Jak poznałem waszą matkę VIII (10,11,12/24)
19:30 Współczesna rodzina IV
21:00 Family Guy: Głowa rodziny XXI (17,18/20)
22:00 Jak ugryźć 10 milionów? - komedia kryminalna
00:00 Genialna Morgane V (4/8) - serial obyczajowy
01:10 Współczesna rodzina IV

HGTV

08:00 Kupujemy dom na plaży
08:55 Remontujemy dom na plaży IX (12/12) - serial dok.
09:55 Widok, na który cię stać
11:00 Zarobić na remoncie VI
11:31 Usterka XI (1,2)
13:00 Zbudujemy fajny dom
14:55 Mieszkanie na miarę (1)
16:55 Polowanie na ogród VII
18:05 Weekendowa metamorfoza (8, 1) - reality show
20:00 Zgłoś remont (9)
21:00 Dorota was urządzi VI (6,7/12) - serial dok. Polska 17
22:30 House Hunters (2—5)
00:40 Kupujemy dom na plaży

BBC LIFESTYLE

11:20 Wielkie brytyjskie wypieki (4, 5) - program rozrywk.
13:40 Najdroższe brytyjskie domy III - serial dok.
14:40 Najpiękniej ukryte hotele (2/6) - serial dok.
15:45 Zapraszam do stołu: wielka porcja (4)
17:40 Najdroższe brytyjskie domy III - serial dok.
18:40 Mistrzowie szycia (9)
19:45 Wielkie brytyjskie wypieki (6) - program rozrywk.
21:00 Życie w Monako (3/3) - cykl reportaży Wlk. Bryt. 20
22:05 Ekskluzywne hotele
23:05 Wstydliwe choroby VIII

COMEDY CENTRAL

08:25 Dwóch i pół XII (14/16)
08:55 Przyjaciele X (9—14/18)
11:55 Teoria wielkiego podrywu XI (20—24,1/24)
14:30 Dwóch i pół XII (15,16,1,2/16) - serial kom.
16:30 Przyjaciele X (15—17,1,2/18) - serial kom.
19:30 Duchy (15,16/18)
20:30 Tata ma plan II (21,1,2/21) - serial kom. USA 18
22:00 The Office PL II (3,4)
23:05 Comedy Club (9, 10)
00:05 Miasteczko South Park
01:00 Pracoholicy V (10/13)

TVP SERIALE

08:30 Komisarz Alex XXIV (10)
09:25 Rodzinka.pl III (24)
09:55 Klan - telenowela
10:50 Ranczo VI (9,10/13)
12:40 Komisarz Alex XXV
13:35 Kulisy serialu „Ojciec Mateusz" (13) - felieton
13:45 Ojciec Mateusz 28 - serial krym. Polska 2022
15:40 Komisarz Alex XXIV (11)
16:30 Na sygnale (77,78)
17:40 Ranczo VI (11,12/13)
19:35 Ojciec Mateusz 28 (8) - serial krym. Polska 2022
21:30 Ranczo VI (13,1/13)
23:20 Ojciec Mateusz 28
00:10 Na sygnale - serial obycz.

CANAL+ KUCHNIA

14:25 ABC gotowania — kuchnia grecka (6) - mag. kulinarny
14:50 Kucharskiego pomysł na kuchnię (8, 9) - magazyn
15:45 Włoska kuchnia Gino: dla rodziny (5,6) - serial dok.
16:40 Jamie Oliver (2)
17:35 David Rocco w zaciszu domowej kuchni (26)
18:00 Luke Nguyen w Indiach
18:30 Jakubiak rozgryza Maltę
18:55 Nie tylko kimchi (2)
19:25 m jak mięso (6, 7)
20:15 Jamie Oliver (2, 3)
21:15 Anthony Bourdain XI
00:45 Bitwa na smaki (1, 2)

CANAL+ DOMO

08:00 Kupione i co dalej? (3, 4)
09:00 Rośliny Karoliny (11, 12)
09:55 Ucieczka na wieś XXV
10:55 Wielkie projekty
11:50 Wielkie amerykańskie rancza (8,9) - serial dok.
12:50 Gardeners' World (4)
14:00 Cudotwórcy VII (24)
15:00 Kupcie sobie zamek! (11)
15:55 Tomasz Pągowski. Remont u ciebie (2, 3)
16:50 Gardeners' World (7)
18:00 Ucieczka na wieś XXV
19:00 Wielkie projekty IX
20:00 Daleko od miasta X (7,8)
21:00 Cudotwórcy VII (25)
22:00 Wielkie Projekty

PLANETE+

12:35 Oman. Cuda Półwyspu Arabskiego (1/2) - serial dok.
13:50 Wiatr. Niewidzialna siła
14:50 Krajobrazy świata (6/12)
15:50 Niezwykłe podróże koleją IV (4/6) - serial dok.
16:55 360° — świat bez granic
18:05 Na targach świata II
18:40 Zdrajcy/Patrioci
19:45 Tutanchamon: wielkie odkrycie - film dok. F 2022
20:50 Niezwykłe podróże koleją XIV (8) - serial dok.
22:00 Normanowie na Sycylii
23:10 Krótka historia miłości

DISCOVERY CHANNEL

10:00 Klan z Alaski V (9/15)
11:00 Przetrwać nad Jukonem
12:00 Fani czterech kółek XVI
13:00 Nagi instynkt przetrwania XI (2,12/12) - serial dok.
15:00 Złomowisko PL IV (5)
16:00 Gorączka złota XVI (4)
17:00 Celnicy na straży Szwecji IV (2/14) - serial dok.
18:00 Kamperem przez świat
19:00 Nagi instynkt przetrwania: nagroda za przeżycie
21:00 Nic do ukrycia (5)
22:00 Celnicy na straży Szwecji IV (3/14) - serial dok.
23:00 Celnicy na straży Turcji
00:15 Gorączka złota XVI

TVP HISTORIA

11:05 Arsenał. Magazyn militarno-historyczny (1)
11:35 Najwspanialsze góry Afryki - serial dokumentalny
12:45 Zabójcza nauka (3/6)
13:50 Królowie (26)
14:30 Pogranicze w ogniu (14)
15:40 Sensacje XX wieku
17:30 Czas honoru (13/13)
18:25 Pokazowe dzieci PRL — gdańskie pięcioraczki
19:40 Królowie (65)
20:20 Ekstradycja II (6)
21:20 Zagłada Drednotów, czyli wielkie samozatopienie
22:25 Kroniki Hitlera (13/13)

HISTORY

13:05 Starożytni kosmici XVII
14:00 Tajemnice skute lodem III (8/10) - serial dok.
14:50 Niewyjaśnione tajemnice świata III (22/22)
15:45 Gwiazdy lombardu XII
16:15 Wykute w ogniu (5)
17:10 II wojna światowa w kolorze — przełomowe momenty (6/10) - serial dok.
18:10 II wojna światowa: walka o Europę (7/8) - serial dok.
19:05 Starożytni kosmici XIV
22:00 Największe tajemnice świata VII (7) - serial dok.
23:00 Niewyjaśnione tajemnice świata VII (16/18)

NATIONAL GEOGRAPHIC

13:00 Wojna widziana z powietrza III (2,2/6)
15:00 Strzegąc granic XII
16:00 Egipt III (1/8)
17:00 Zaginione skarby Biblii
18:00 Żelazna kurtyna: życie pod radziecką okupacją (1/3)
19:00 Historia Związku Radzieckiego (1/3) - serial dok.
20:00 Katastrofa w przestworzach XXV (5/10) - serial dok.
21:00 Katastrofa w przestworzach: raport specjalny (4/10)
22:00 Katastrofa w przestworzach XVIII (9,4/10) - serial dok.

FOCUS TV

08:00 Byli sobie podróżnicy
08:55 Wehikuł czasu
09:00 Starożytni kosmici IV
10:00 Gwiazdy lombardu XVIII
12:00 Wielkie konstrukcje III Rzeszy: wojna z Ameryką (4/6)
13:00 Poszukiwacze historii
14:00 Naziści: ściśle tajna nauka (7,8/8) - serial dok.
16:00 Dorwać tuńczyka VI
18:00 Rolnicy. Podlasie III
20:00 Galileo - program popularnonaukowy Polska 2022
21:00 Tajemnice zamków (4/8)
22:00 Ostatnie dni nazistów
00:00 Starożytni kosmici
01:00 Rolnicy. Podlasie VI (37)

BBC EARTH

09:20 W okowach mrozu XI
11:20 Wielkie archeologiczne odkrycia II - serial dok.
12:25 Zielona planeta (1/5)
13:30 Dynastie (1/5)
14:40 W okowach mrozu
15:40 Życie na pustkowiu XII
16:40 Amerykańskie Południe
17:45 Wielkie archeologiczne odkrycia II - serial dok.
18:45 Najpiękniejsze trasy spacerowe (1) - serial dok.
19:45 Układ Słoneczny (2/5)
20:55 Życie na pustkowiu (1)
21:55 W okowach mrozu (5/10)
22:55 Amerykańskie Południe

POLSAT VIASAT HISTORY

08:10 Naziści: korzenie zła (4)
10:10 Tajemnice Jezusa
11:20 Wojna światowa: 1914-1945 (1/8) - serial dok.
12:25 Militarny ranking (5/10)
13:30 W poszukiwaniu zaginionych wikingów
14:30 Tajne bazy nazistów III
16:30 Tajemnice Jezusa
17:40 Wojna światowa: 1914-1945 (1/8) - serial dok.
18:40 Militarny ranking (5/10)
19:50 Cesarstwo Rzymskie: mity i fakty - serial dok.
21:00 Naziści: korzenie zła
22:10 Najgroźniejsi ludzie Hitlera - serial dokumentalny

WTOREK 2.06

Od A do Z

BEZ MOJEJ ZGODY ★★★
dramat obycz., USA 2009, reż. Nick Cassavetes, wyk. Cameron Diaz, Alec Baldwin, Abigail Breslin
21:55 | **warner tv**
Kiedy jedenastolatka odkrywa, że została poczęta, by być dawcą organów dla cierpiącej na białaczkę siostry, próbuje sądownie odebrać prawa rodzicom. A to oznacza wyrok śmierci dla chorej.

DOBRY ROK ★★★
komediodramat, USA/Wlk. Brytania 2006, reż. Ridley Scott, wyk. Russell Crowe, Marion Cotillard, Albert Finney
20:00 | **stopklatka**
Russell Crowe jako londyński makler, który odziedziczywszy winnicę w Prowansji, nieoczekiwanie dla siebie samego odkrywa uroki życia z dala od zgiełku wielkiego miasta. Inspirujące.

KARATE PO POLSKU ★★★
dramat obycz., Polska 1982, reż. Wojciech Wójcik, wyk. Michał Anioł, Edward Żentara, Dorota Kamińska
22:00 | **kino polska**
Zwodniczy tytuł kryje polskie konflikty i kompleksy w gronie nie tylko ówczesnych trzydziestolatków – w mazurskim krajobrazie z obyczajową drastycznością.

MIDWAY ★★
dramat wojenny, USA/Chiny 2019, reż. Roland Emmerich, wyk. Ed Skrein, Patrick Wilson, Luke Evans
23:55 | **tvp 1**
Wojna na Pacyfiku od Pearl Harbor do tytułowej – przełomowej – bitwy pokazana jak cytat z gry komputerowej z (nad)użyciem efektów specjalnych. Szkoda Rolanda Emmericha za kamerą do takiego gniota.

MÓJ SYNEK ★★
thriller, Francja/Belgia 2017, reż. Christian Carion, wyk. Guillaume Canet, Mélanie Laurent, Olivier de Benoist
20:10 | **ale kino+ hd**
Mężczyzna, którego praca wymagająca nieobecności w domu doprowadziła do rozbicia małżeństwa, dowiaduje się o zaginięciu siedmioletniego synka. Rzuca wszystko, by rozpocząć poszukiwania na własną rękę.

Dotyk

20:00 | **canal+ premium**
★★★★

· FOT. FOCUS FEATURES

DRAMAT OBYCZ. ISLANDIA/WLK. BRYTANIA 2024
REŻ. BALTASAR KORMÁKUR, WYK. EGILL ÓLAFSSON, PÁLMI KORMÁKUR BALTASARSSON, KÓKI

Islandczyk studiujący w Londynie dorabia w japońskiej restauracji. Gdy wychodzi na jaw jego romans z córka właściciela, japońska rodzina znika. Po pół wieku Islandczyk rusza na poszukiwanie ukochanej.

NA PEŁNY ETAT ★★★★
dramat obycz., Francja 2022, reż. Eric Gravel, wyk. Laure Calamy, Anne Suarez, Geneviève Mnich
21:35 | **tvp kultura**
Po rozwodzie żyjąca pod miastem samotna matka dwójki dzieci podejmuje pracę pokojówki w luksusowym hotelu. Żyje w wiecznym niedoczasie, a szansę na awans może przekreślić strajk generalny transportu.

NIEMOŻLIWE ★★★★
film katas., USA/Hiszpania/Tajlandia 2012, reż. J.A. Bayona, wyk. Naomi Watts, Ewan McGregor, Tom Holland
22:10 | **tv puls**
Mistrz horroru J.A. Bayona z rozmachem i międzynarodową obsadą o słynnym tsunami, które w Boże Narodzenie 2004 r. uderzyło w plaże Tajlandii. Niezwykle sugestywne plus poruszająca kreacja Naomi Watts.

PEWNEGO RAZU W MEKSYKU: DESPERADO II ★★★
film sens., USA/Meksyk 2003, reż. Robert Rodriguez, wyk. Antonio Banderas, Salma Hayek, Johnny Depp
23:00 | **polsat**
Powtórka z rozrywki, czyli Robert Rodriguez bawi się w Sergia Leone: legendarny El Mariachi powraca ze swej samotni, by wyrównać kolejne porachunki. Plus niezawodny Antonio Banderas.

PLAN EMERYTALNY ★★
komedia sensacyjna, Kanada/Kajmany 2023, reż. Tim Brown, wyk. Nicolas Cage, Ashley Greene, Thalia Campbell
20:00 | **tv puls**
Kiedy pani zadziera z mafią, jedynym ratunkiem wydaje się odwiedzenie ojca (Nicolas Cage), który cieszy się emeryturą na Kajmanach, ale w sytuacji zagrożenia okazuje się uśpionym drapieżnikiem.

PLAN UCIECZKI ★★★
film sens., USA 2013, reż. Mikael Håfström, wyk. Sylvester Stallone, Arnold Schwarzenegger, Jim Caviezel
20:50 | **tvn**
Specjalista od zabezpieczeń więziennych trafia za kraty w placówce, której system ochrony sam zaprojektował. Aby uciec i oczyścić się z fałszywych zarzutów, potrzebuje wspólnika: Stallone i Schwarzenegger.

PRZYMIERZE ★★★★
film sens., USA/Wlk. Brytania/Hiszpania 2023, reż. Guy Ritchie, wyk. Jake Gyllenhaal, Dar Salim, Sean Sagar
23:15 | **hbo**
Po wyjściu Amerykanów z Afganistanu niedawny weteran wraca tam, by odnaleźć porzuconego na pastwę talibów miejscowego tłumacza, który uratował mu życie w trakcie niebezpiecznej misji.

SŁODKO-GORZKI ★★
dramat obycz., Polska 1995, reż. Władysław Pasikowski, wyk. Rafał Mohr, Rafał Olbrychski, Anita Werner
20:00 | **kino polska**
Kino jako autoterapia: opowieść o współczesnych nastolatkach uwikłanych w pierwsze dorosłe problemy lekiem na skrywane wcześniej kompleksy reżysera Władysława Pasikowskiego.

ŚWIAT TO ZA MAŁO ★★★
film sens., Wlk. Brytania/USA/Hiszpania 1999, reż. Michael Apted, wyk. Pierce Brosnan, Sophie Marceau, Robert Carlyle
21:40 | **tvp 1**
Bond nr 19: 007 plus kolekcja gadżetów kontra międzynarodowy terroryzm i Sophie Marceau. Oklaski dla Sophie – najbardziej stylowej (i aktorsko dojrzałej) dziewczyny Bonda w dotychczasowej historii.

WEJŚCIE SMOKA ★★★★
film sens., Hongkong/USA 1973, reż. Robert Clouse, wyk. Bruce Lee, John Saxon, Ahna Capri
20:00 | **tvn 7**
Pośmiertny triumf Bruce'a Lee w klasyku gatunku: chcący pomścić swoją siostrę mistrz kung-fu bierze udział w turnieju zorganizowanym przez demona zła. Lektura obowiązkowa.

KONRAD J. ZARĘBSKI

WTOREK 2.06

TVP1

06:20 Akacjowa 38
07:00 Msza święta
07:30 Kościół z bliska (720)
08:00 Serwis Info, pogoda
08:20 Czterdziestolatek (2)
09:10 Ranczo IV (6/13)
10:10 Komisarz Alex V (2/13)
11:05 Ojciec Mateusz XIII (1)
12:00 Serwis Info - magazyn
12:10 Agrobiznes - magazyn
12:40 Magazyn rolniczy (754)
12:55 Iberia – bezkresna natura - film dok. Hiszp. 2023
14:00 Złoty chłopak
15:00 Serwis Info - magazyn
15:25 Gra słów. Krzyżówka
16:00 Dziedzictwo
17:00 Teleexpress
17:25 Jaka to melodia? (5675)
18:05 Reporterzy (538)
18:25 Akacjowa 38
19:30 19.30 - wiadomości
19:55 Pytanie dnia, pogoda

20:30 **Dziecko z pyłu** - film dok. Polska/Wietnam/Szwecja/Katar 2025
21:40 **Świat to za mało (The World Is Not Enough)** ★★★ - film sensacyjny Wlk. Brytania/USA/Hiszpania 1999 (135 min)
23:55 **Midway** ★★ - dramat wojenny USA/Chiny 2019, reż. Roland Emmerich (145 min)
02:20 **Miłość, ślub i inne nieszczęścia** ★★ - komedia romantyczna USA 2020 (100 min)

TVP2

05:30 M jak miłość
06:25 Przystań nad Biblią
06:55 Barwy szczęścia
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7572) - mag.
07:55 Pytanie na śniadanie
11:35 Msza Święta Kościoła Polskokatolickiego w Strzyżowicach - transmisja
12:30 Koło fortuny (1847)
13:15 Panna młoda (77)
14:05 Va banque (979)
14:35 Na sygnale
15:00 La Promesa – pałac tajemnic (403) - telenowela
16:00 Koło fortuny (1848)
16:35 Familiada (3025)
17:20 Panna młoda (78)
18:15 Va banque (980)
18:50 Jeden z dziesięciu (20)
19:25 Barwy szczęścia - serial obycz. Polska 2026
19:55 Domowe patenty

20:05 **Omnibus – szybcy i mądrzy** (2) - teleturniej Polska 2026
20:55 **Postaw na milion** (214) - teleturniej
21:50 **Na sygnale** - serial obycz. Polska 2026
22:50 **Ludzie i bogowie** (3,4/13) - serial historyczny Polska 2020
00:40 **Na tropach przeszłości** (2/6) - serial kryminalny Francja 2023
01:45 **Nasz dom w górach** - serial obyczajowy Niemcy 2018

POLSAT

05:35 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień - mag.
08:30 Malanowski i Partnerzy VI (35,36/61)
09:30 Trudne sprawy XXV (20,21) - serial fab.-dok.
11:35 Gliniarze XIV (52,53,54) - serial fabularno-dok.
14:40 Dlaczego ja? 32 (3) - serial fab.-dok. Polska 2025
15:50 Wydarzenia
16:20 Interwencja (5911)
16:30 Na ratunek 112 XVII (4) - serial fab.-dok. Polska 2025
17:00 Gliniarze XVIII (1) - serial fab.-dok. Polska 2024
18:00 Pierwsza miłość 50 (59) - serial obycz. Polska 2026
18:50 Wydarzenia, sport
19:15 Gość „Wydarzeń" (602)
19:30 Sport - Polska 2026
19:55 Milionerzy (114) - teleturniej Polska 2026

20:35 **Venom** - film sens. ★★★ USA/Chiny 2018, reż. Ruben Fleischer, wyk. Tom Hardy, Michelle Williams (145 min)
23:00 **Pewnego razu w Meksyku: Desperado II (Once Upon a Time in Mexico)** ★★★ - film sensacyjny USA/Meksyk 2003 (130 min)
01:10 **Czerwona jaskółka (Red Sparrow)** ★★ - film sens. USA/Węgry 2018, reż. Francis Lawrence (175 min)

TVN

05:15 Nauka jazdy (22)
05:40 Uwaga! (8005) - mag.
05:55 Ukryta prawda (33/48)
06:50 Kuchenne rewolucje: Poznań – „Pomylone Gary" 28 (5) - reality show Polska 2024
07:45 Dzień Dobry TVN (5734)
11:20 Doradca smaku (2)
11:25 Kuchenne rewolucje: Restauracja „Ludwinka", Ludwina XX (2) - reality show
12:35 Kuchenne rewolucje: Restauracja „Karpielówka", Warszawa 28 (2) - reality show
13:40 Ukryta prawda (6,7,10/48) - serial fab.-dok.
16:50 Szpital św. Anny (12/50) - serial obycz. Polska 2025
17:55 Detektywi III (34/60) - serial fab.-dok. Polska 2024
19:00 Fakty, sport, pogoda
19:40 Raport Roland Garros
19:55 Uwaga! (8006) - mag.

20:15 **Na Wspólnej XXIV** - serial obyczajowy Polska 2026
20:50 **Plan ucieczki** - film ★★★ sens. USA 2013, reż. Mikael Håfström, wyk. Sylvester Stallone, Arnold Schwarzenegger (150 min)
23:20 **Kuba Wojewódzki** (8)
00:30 **Superwizjer** (1348)
01:10 **Kryminalni: Misja śląska** ★★★ - film krym. Polska 06, reż. Maciej Pieprzyca, wyk. Marek Włodarczyk (140 min)

TV PULS

06:00 Policjanci z Miami II (2,3/23) - serial krym. USA 1985, wyk. Don Johnson
08:00 Kobra – oddział specjalny XXI (7/16)
10:00 Maria z przedmieścia (2) - telenowela Meksyk 1995
12:00 Nie igraj z aniołem - telenowela Meksyk 2008
13:00 Wspaniałe stulecie III - serial obycz. Turcja 2012
14:00 Kurierzy (7) - serial obyczajowy Polska 2023
15:00 Lombard. Życie pod zastaw X (8) - serial obycz.
17:00 Kurierzy (8)
18:00 Lombard. Życie pod zastaw XVIII (14,15) - serial obyczajowy Polska 2025
20:00 **Plan emerytalny (The Retirement Plan)** ★★ - komedia sensacyjna Kanada/Kajmany 2023 (130 min)
22:10 **Niemożliwe (The Impossible)** ★★★★ - film katas. USA/Hiszpania/Tajlandia 2012, reż. J.A. Bayona (140 min)
00:30 **97 minut do śmierci (97 Minutes)** ★★ - thriller Wlk. Brytania/USA/Kanada 2023, reż. Timo Vuorensola (110 min)
02:20 **Dzielnica strachu X**

TVN7

05:20 Ten moment (7/40) - serial fab.-dok. Polska 2021
05:55 Szkoła (50,51,52/67) - serial fab.-dok. Polska 2019
08:45 Ukryta prawda (28,36,37/71) - serial fab.-dok.
11:55 W-11 Wydział Śledczy - serial fab.-dok. Polska 2013
14:00 Detektywi II (39/40) - serial fab.-dok. Polska 2024
15:00 Szpital (2/72) - serial fabularno-dok. Polska 2018
16:00 Sędzia Anna Maria Wesołowska VI (28,29) - serial fabularno-dok. Polska 2019
18:00 Sekrety życia (31/40) - serial fab.-dok. Polska 2023
19:00 Ukryta prawda (39/60) - serial fab.-dok. Polska 2023
20:00 **Wejście smoka (Enter the Dragon)** ★★★★ - film sens. Hongkong/USA 1973, reż. Robert Clouse (135 min)
22:15 **Na skraju jutra (Edge of Tomorrow)** ★★★ - film s.f. USA 2014, reż. Doug Liman, wyk. Tom Cruise (140 min)
00:35 **Heroski (Sheroes)** ★★ - film przyg. USA/Wlk. Brytania 2023, reż. Jordan Gertner, wyk. Sasha Luss (110 min)
02:25 **Żyjąc z potworem VIII**

MEZZO

10:00 Giacomo Puccini: Tosca - opera Włochy 2023
12:10 Brahms: Kwintet fortepianowy f-moll, opus 34
12:55 Intermezzo
13:30 Orkiestra Kapitolu z Tuluzy pod batutą Thomasa Guggeisa wykonuje utwory Ravela i Mahlera - Francja 2021
15:05 Mozart, Mahler
16:40 Intermezzo
17:05 Jascha Heifetz
18:30 Midori, Niemiecka Orkiestra Symfoniczna w Berlinie, Marie Jacquot
20:30 Xiaogang Ye: Sen czerwonego pawilonu: Chiński Balet Narodowy - balet Chiny 2024
22:20 Mozart: IX koncert fortepianowy – Mitsuko Uchida
22:55 Mozart: XLI symfonia
23:30 Jean-Philippe Rameau: Platée - opera Francja 2022

PULS 2

09:20 Bing (57,58/78)
09:35 Basia II (14)
10:00 Jeżyk i przyjaciele (11)
10:25 Spidey i superkumple
11:25 Marta mówi! II (14)
11:55 Smerfy - serial anim.
13:00 Gumisie VI (12,11/18)
14:00 Kacze opowieści
15:00 Miraculous (25,26/26)
16:00 Fineasz i Ferb II
17:00 Marta mówi! III (2)
17:35 Superkoty
18:00 Blue (51,52/52)
18:15 Bing (57,58/78)
18:45 Masza i niedźwiedź V
19:00 Kacze opowieści
20:00 Lombard. Życie pod zastaw XVIII (52) - serial obycz.
21:00 Dzielnica strachu IX (6,7) - serial krym. Polska 2025
23:00 800 - dramat historyczny Chiny 2020
02:00 Dzielnica strachu X (9)

TV4

07:00 Strażnik Teksasu V (5/25) - serial sens. USA 1997
07:55 Bogaty dom – biedny dom XIII (5) - serial dok.
08:55 Policjantki i policjanci
10:55 Na ratunek 112 XVIII (5,57) - serial fabularno-dok.
11:55 Dlaczego ja? 33 (26,27)
13:55 Trudne sprawy XXVII (19,20,21) - serial fab.-dok.
16:55 Policjantki i policjanci
18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej (59) - reality show
19:00 Policjantki i policjanci
20:00 Uroczysko IV (3,4/52) - serial krym. Polska 2025
21:05 Sprawiedliwi. Trójmiasto III (2) - serial krym.
22:05 Sprawiedliwi – wydział kryminalny XX (2)
23:05 Terytorium wroga - dramat wojenny Francja 2011
01:25 Love Island IV

METRO

07:40 Tajemnice miłości (3/68) - serial fabularno-dok.
08:35 Szpital (64,65/69)
10:35 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
12:35 Szkoła (52/67)
13:35 Przepis na życie V (5)
14:35 Zapukaj do moich drzwi
15:45 The Floor (13, 14)
17:00 Fani czterech kółek XVI (6/16) - serial dokumentalny
18:00 Prawo Agaty V - serial obyczajowy Polska 2014
19:00 Kartoteka X - serial fabularno-dok. Polska 2016
21:05 Kryminalni VIII - serial kryminalny Polska 2008
23:15 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas X (15/23)
00:15 Zbrodnie z pierwszych stron gazet VI (13/13)
01:15 Szpital (57/69)
02:15 Szkoła (28/63)

WTOREK 2.06

STOPKLATKA

08:30 **Wojciech Cejrowski – boso przez świat** (55)
08:55 **Robert Makłowicz** (219, 190) - magazyn
10:45 **Pyszne dania w 10 minut z Julią Oleś** (7)
11:00 **Górski lekarz XVII** (12,13/16) - serial obycz.
13:00 **Katastrofy w przestworzach VI** (1,5,2/5)
16:00 **MacGyver III** (2,3/20) - serial sensacyjny USA/Kanada 1987
18:00 **Wojny magazynowe: Kanada II** (7,8/12)
19:10 **Aukcja w ciemno** (1,3/21) - serial dok.
20:00 **Dobry rok (A Good Year)** - komediodramat USA/Wlk. Brytania 2006, reż. Ridley Scott, wyk. Russell Crowe, Marion Cotillard (150 min)
22:30 **Zabójca (War)** - film sens. USA/Kanada 2007, reż. Philip G. Atwell, wyk. Jet Li, Jason Statham, John Lone, Devon Aoki, Luis Guzmán (130 min)
00:40 **Kronika opętania (The Possession)** - horror USA/Kanada 2012, reż. Ole Bornedal, wyk. Jeffrey Dean Morgan (125 min)

KINO POLSKA

07:45 Wagary - film krótkometrażowy Polska 2024
08:25 Jeśli serce masz bijące - dramat psycholog. Polska 1983, reż. Wojciech Fiwek
10:25 Podróż za jeden uśmiech - film przyg. Polska 1972, reż. Stanisław Jędryka
12:10 Komedia małżeńska - komedia Polska 1993, reż. Roman Załuski, wyk. Ewa Kasprzyk, Jan Englert
14:20 Polska Kronika Filmowa 52AB/68 - reportaż Polska 68
14:55 1920. Bitwa Warszawska - dramat historyczny Polska 2011, reż. Jerzy Hoffman, wyk. Borys Szyc, Natasza Urbańska
17:15 Pogranicze w ogniu (5,6)
20:00 Słodko-gorzki - dramat obycz. Polska 1995, reż. Władysław Pasikowski, wyk. Rafał Mohr, Rafał Olbrychski, Anita Werner, Bogusław Linda
22:00 Karate po polsku - dramat obycz. Polska 1982, reż. Wojciech Wójcik, wyk. Michał Anioł, Edward Żentara
23:55 Przepraszam, czy tu biją? - film sens. Polska 1976, reż. Marek Piwowski, wyk. Jerzy Kulej, Jan Szczepański
01:50 Game Over - dramat obycz. Polska 2024, reż. Paweł Powolny, Nicolas Durand, wyk. Mikołaj Chroboczek

ALE KINO+

09:15 **Wolna krowa** - film krótkom. PL 23 (45 min)
10:00 **Bestia** (5,6/6)
12:05 **Vera XIII** (1/3)
14:05 **Arktyka (Arctic)** - film przyg. Islandia/USA 2018, reż. Joe Penna, wyk. Mads Mikkelsen, Maria Thelma Smáradóttir (120 min)
16:05 **Poprzednie życie (Past Lives)** - dramat obycz. USA/Korea Południowa 2023, reż. Celine Song, wyk. Greta Lee, Teo Yoo (130 min)
18:15 **Vera XIII** (2/3) - serial krym. Wlk. Brytania 2024
20:10 **Mój synek (Mon Garcon)** - thriller Francja/Belgia 2017, reż. Christian Carion, wyk. Guillaume Canet, Mélanie Laurent (105 min)
21:55 **Jej twarz (The Last Face)** - dramat obyczajowy USA 2016, reż. Sean Penn, wyk. Charlize Theron (155 min)
00:30 **Narysuj mnie** - dramat obycz. Polska 2024, reż. Piotr Matwiejczyk, wyk. Teresa Sawicka, Zofia Schwinke, Dominika Zdzienicka (100 min)

POLSAT FILM

07:30 Doktor Martin II (3/8)
08:30 Przyjaciółki XXIII (7,8)
10:25 Świat według Kiepskich
13:55 Piąty element - film s.f. Francja 1997, reż. Luc Besson
16:35 Pojutrze - film katas. USA 04, reż. Roland Emmerich
19:15 Oszustki - komedia krym. USA/Hiszpania 2019
21:00 Raj dla par - komedia USA 2009, reż. Peter Billingsley, wyk. Vince Vaughn
23:25 Serena - melodramat Czechy/Francja/USA 2014, reż. Susanne Bier
01:40 Fala zbrodni III

KINO TV

08:35 Zagadki kryminalne panny Fisher II (12,13/13)
11:00 Panna Scarlet i komisarz (5,6/6) - serial kryminalny
13:10 Poirot IV: Pierwsze, drugie... zapnij mi obuwie (3) - film krym. Wlk. Brytania 1992
15:15 Zagadki kryminalne panny Fisher III (1,2/8)
17:50 Panna Scarlet i komisarz II (1,2/6) - serial krym.
20:00 Jeden gniewny człowiek - thriller Wlk. Brytania/USA 21
22:35 Następne 48 godzin - komedia sensacyjna USA 90
00:20 Zderzenie - thriller Niemcy/Wlk. Bryt./USA 2016

TVP KULTURA

08:30 **Klub profesora Tutki**
09:00 **Zmiennicy** (7)
10:10 **Dama Kameliowa** - melodramat Polska 1994, reż. Jerzy Antczak (125 min)
12:15 **Papcio Chmiel**
13:20 **Skutki noszenia kapelusza w maju** - komedia Polska 1993, reż. Krystyna Krupska-Wysocka (95 min)
14:55 **Miasto z morza** - film historyczny Polska 2009, reż. Andrzej Kotkowski (130 min)
17:05 **Zmiennicy** (8)
18:15 **Poszukiwacze zaginionych dzieł sztuki**
18:55 **Pan wzywał, Milordzie?** (3/5)
20:00 **Norymberga** - spektakl teatralny Polska 2006, reż. Waldemar Krzystek, wyk. Janusz Gajos
21:35 **Na pełny etat (A plein temps)** - dramat obycz. Francja 2022, reż. Eric Gravel, wyk. Laure Calamy (100 min)
23:15 **Jak zostać Marilyn**
00:20 **Licencja na zabijanie (Licence to Kill)** - film sens. Wlk. Brytania/Meksyk/USA 89 (145 min)

WARNER TV

08:25 J.A.G IX (4/23)
09:25 Bajer z Bel-Air III
10:25 Prawo Agaty (4)
11:25 Pełna chata VI (7,8/24)
12:25 J.A.G. IX (5,6/23)
14:20 Bajer z Bel-Air III
16:20 Pełna chata VI
18:20 Akademia policyjna III – Ponowne szkolenie - komedia USA/Kanada 1986
20:00 Szczęściarz - melodramat USA 2012, reż. Scott Hicks, wyk. Zac Efron
21:55 Bez mojej zgody - dramat obycz. USA 2009
00:00 Yellowstone (7,8/9)

PARAMOUNT

07:30 Czarodziejki (1,2/22)
09:20 Policyjna grupa pościgowa XXI - serial dok.
10:20 Pingwiny z Madagaskaru
10:50 Lemony Snicket – Seria niefortunnych zdarzeń - komedia Niemcy/USA 2004
13:00 Czarodziejki (3,4/22)
15:00 Moja super eksdziewczyna - film s.f. USA 2006
17:10 Mission: Impossible II - film sens. USA 2000
20:00 Poszukiwacze zaginionej arki - film przyg. USA 1981
22:30 Jak stracić chłopaka w 10 dni - komedia romantyczna USA/Niemcy 2003

HBO

08:00 **Well Done!** - komedia Francja/Luksemburg 2023 (110 min)
09:50 **La Grazia** - dramat obycz. Włochy 2025, reż. Paolo Sorrentino, wyk. Toni Servillo (130 min)
12:00 **Czarne bractwo.**
BlacKkKlansman - film biograficzny USA/Chiny 2018 (135 min)
14:15 **Makbet** - dramat wojenny Wlk. Brytania/Francja 2015, reż. Justin Kurzel (115 min)
16:10 **Bohemian Rhapsody** - film biograficzny USA/Wlk. Brytania 2018, reż. Bryan Singer (135 min)
18:25 **Tripped Up** - komedia USA 2023 (95 min)
20:00 **Stamtąd IV** (4/10) - serial grozy USA 2026
21:00 **Półbrat** (6) - serial obycz. Wlk. Brytania 26
22:10 **Ród smoka II** (6/8) - serial przyg. USA 2024
23:15 **Przymierze** - film sens. USA/Wlk. Brytania/Hiszpania 2023, reż. Guy Ritchie (120 min)
01:15 **Sanctuary** - thriller USA/Francja/Rosja 2023, reż. Zachary Wigon, wyk. Margaret Qualley (95 min)

CINEMAX

11:40 Steve Jobs - film biograficzny USA/Wlk. Brytania/Japonia 2015
13:40 Wszystko wyjaśnione - dramat obycz. Węgry/Słowacja 23, reż. Gábor Reisz
16:15 Co się zdarzyło w Las Vegas - komedia romantyczna USA 2008, reż. Tom Vaughan
17:55 Rzeka życia - dramat obyczajowy USA 1992
20:00 Loteria! - komedia sens. USA 2024, reż. Paul Feig
21:45 Portland Tower (1,2,3/3)
00:05 Urodzeni mordercy - thriller USA 1994

ROMANCE TV

12:20 Rosamunde Pilcher: Kraina tęsknoty - film obycz. Niemcy/Austria 2006
14:15 Wszyscy lekko stuknięci - komedia Niemcy 2024
16:05 Inga Lindström: Konie z Katarinabergu - film obycz. Niemcy 2007, reż. M. Steinke
18:00 Zwierzyniec doktor Mertens (9/13) - serial obycz.
19:00 Górski lekarz (8/9)
20:00 Rosamunde Pilcher: Zranione serca - film obycz. Wlk. Brytania/Niemcy 2000
21:55 Lilly Schönauer: Miłość ma skrzydła - film obycz. Niemcy 06
23:50 Górski lekarz (8/9)

CANAL+ PREMIUM

09:15 **Kiler-ów 2-óch** - komedia kryminalna Polska 1998 (115 min)
11:10 **Łapu-Capu** (130)
11:15 **Hollywoodgate**
12:50 **Długi weekend** - film obycz. Polska 2004, reż. Robert Gliński (75 min)
14:05 **Godzina zero** (2/4) - serial krym. Wlk. Brytania 2025
14:50 **Rave** - film dok.
16:10 **Holiday** - komedia romantyczna USA 2006, reż. Nancy Meyers, wyk. Cameron Diaz (135 min)
18:25 **Łapu-Capu** (131)
18:30 **Peacock** - dramat obycz. USA 2010, reż. Michael Lander, wyk. Cillian Murphy (90 min)
20:00 **Dotyk** - dramat obycz. Islandia/Wlk. Brytania 2024, reż. Baltasar Kormákur (120 min)
22:00 **Girl Climber. Wspinaczka** - film dok.
23:25 **Miasteczko Shelby**
Oaks - horror USA/Belgia 2024, reż. Chris Stuckmann (90 min)
00:55 **Tak się poznaliśmy** - komedia romantyczna USA 2023, reż. Peter Hutchings (95 min)

TVN FABUŁA

09:50 Prawo Agaty (14)
10:55 Szpital św. Anny (39)
11:55 Druga szansa IV (8,9)
13:55 Prawo Agaty (13)
14:55 Detektywi - serial dok.
16:00 Top 100: filmy wszech czasów (1) - mag. filmowy
16:35 Po pierwsze kino (14)
16:45 Prosto w serce - komedia romantyczna USA 2007
19:00 Szpital św. Anny (19/50)
20:00 Saga »Zmierzch« – Księżyc w nowiu - melodramat USA 2009, reż. Chris Weitz
22:50 Meg - horror USA/Chiny 2018, reż. Jon Turteltaub

AMC

08:55 Tajemnicza wyspa (1) - film fantasy USA/Tajlandia/Niemcy 2005
10:45 Tajemnicza wyspa (2) - film fantasy USA/Niemcy/Tajlandia 2005
12:40 Nie moje życie - thriller Kanada/USA 2006
14:35 Papillon. Motylek - dramat obycz. Czechy/Hiszpania/USA 2017, reż. Michael Noer
17:45 Kuloodporny - film fantasy USA/Kanada 2003
19:50 Daredevil - film sens. USA/Szwajcaria 2003
22:00 Dziewięć i pół tygodnia - film erotyczny USA 1986

AXN

08:25 Agenci NCIS: Hawaje
09:20 Castle VIII (5,6/22)
11:15 Detektyw Monk III
13:10 Agenci NCIS: Hawaje (5,6/22) - serial krym.
15:10 Agenci NCIS XV (15,16/24) - serial krym.
17:10 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas (15,16/23)
19:10 Castle VIII (7,8/22)
21:05 Rekrut VIII (6/18)
22:05 Nocny lot (4/6)
23:05 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas (15,16/23)
00:50 Castle VIII (7/22)

EPIC DRAMA

08:55 Lekarze na start
10:30 Agenci NCIS XVI (1,2/24)
12:20 Wszystkie stworzenia duże i małe V (2/6)
13:20 Tess D'Urbervilles (3/4)
14:30 Poirot X (4/4)
16:30 Agenci NCIS XVI (3,4/24)
18:20 Sprawy pana Booka (5/6) - serial kryminalny
19:30 Lekarze na start
21:00 Joan (2/6) - serial krym. Wlk. Brytania 2024
22:00 Królowa węży (4/8)
23:05 Kochanek Lady Chatterley - dramat miłosny Wlk. Brytania 2015
01:05 Lekarze na start

TVN STYLE

06:45 Poukładani (2, 3)
07:45 Dzień Dobry TVN
11:20 Ugotowani (7, 8)
13:30 Kuchenne rewolucje (7, 6) - reality show Polska 18
15:35 Jestem z Polski XV (8,9/20) - serial dok. Polska 25
17:40 Kuchenne rewolucje (10, 11, 12) - reality show
20:50 Ostre cięcie (6) - reality show Polska 2025
21:50 Jestem z Polski XVI (1,16) - serial dok. Polska 2025
23:45 Hotel Paradise (6)
00:45 Prince Charming (2, 3) - real tv Polska 2021

TVN TURBO

08:45 Najdziwniejsze samochody świata (3) - magazyn
09:15 Fani czterech kółek XVII
10:15 Złomowisko PL XII
12:15 Naprawy nie do naprawy
13:00 Zawodowi handlarze
14:30 Wojny samochodowe
16:30 Jeździć, obserwować IV
18:00 Raport Turbo (4993)
18:15 Z drugiej ręki (2) - mag.
19:00 Duda kontra Szafrański X (9/10) - serial dok.
19:45 Moto Fachury (2)
20:30 Moto kombat (2)
21:15 Jeździć, obserwować VI
22:00 Raport Turbo (4993)
22:15 Naprawy nie do naprawy

BBC FIRST

08:40 Lewis (5/6)
09:45 Ojciec Brown XI (7/10)
10:40 Śmierć pod palmami XI
11:45 Zagadki doktora Blake'a
12:55 Shakespeare i Hathaway: prywatni detektywi III
14:55 Ojciec Brown V (6/15)
15:55 Lewis (5/6)
17:00 My Life is Murder IV (3)
18:00 Morderstwa w Midsomer
19:50 Śmierć pod palmami XI (8/8) - serial kryminalny
21:00 Ludwig (6/6)
22:15 Luther (3,4/6)
00:30 My Life is Murder (9/10)

FX

09:05 Genialna Morgane V
10:15 Diabli nadali VII
12:05 Jim wie lepiej V (3,4/22)
13:00 Sposób użycia III
14:00 Wszyscy kochają Raymonda (18,19,20,21/22)
16:00 Simpsonowie 34 (7,8,9,10/22) - serial anim.
18:00 Jak poznałem waszą matkę VIII (13,14,15/24)
19:30 Współczesna rodzina IV (16,17,18/24) - serial kom.
21:00 Family Guy: Głowa rodziny XXI (19,20/21)
22:00 Rok pierwszy - komedia
00:00 Genialna Morgane V
01:10 Współczesna rodzina IV

HGTV

08:05 Kupujemy dom na plaży
09:00 Remontujemy dom na plaży X - serial dok.
10:00 Najgorętsze nieruchomości pod słońcem (8)
11:05 Zarobić na remoncie VI
11:36 Usterka XI (3,4)
13:05 Zbudujemy fajny dom
15:00 Mieszkanie na miarę II
17:00 Polowanie na ogród VIII
18:10 Będzie pięknie (3/8)
19:05 Zgłoś remont (9)
20:05 Dorota inspiruje (6)
21:00 Dorota was urządzi VI
22:35 House Hunters (6—9)
00:45 Kupujemy dom na plaży

BBC LIFESTYLE

10:20 Zapraszam do stołu (9)
11:20 Wielkie brytyjskie wypieki (5, 6) - program rozrywk.
13:40 Najdroższe brytyjskie domy III - serial dok.
14:45 Mistrzowie szycia (1)
15:50 Zapraszam do stołu (5)
17:45 Najdroższe brytyjskie domy III - serial dok.
18:45 Mistrzowie szycia (10)
19:45 Wielkie brytyjskie wypieki (7) - program rozrywk.
21:00 Tajlandia z Sue Perkins
22:00 Kardashianowie (2/2)
23:10 Wstydliwe choroby: nowotwory - serial dok.
00:05 Wielkie Taneczne show

COMEDY CENTRAL

08:25 Dwóch i pół (2/24)
08:55 Przyjaciele X (15,16,17, 1,2/18) - serial kom. USA 2004
11:55 Teoria wielkiego podrywu XII (2—7/24) - serial kom.
14:30 Dwóch i pół (3—6/24)
16:30 Przyjaciele (3—8/24)
19:30 Teoria wielkiego podrywu XII (8—13/24) - serial kom. USA 2018, wyk. Johnny Galecki
22:00 The Office PL II (5,6)
23:05 Comedy Club (11, 12)
00:05 Miasteczko South Park XXII (2,3/10)
01:00 Pracoholicy V (12/13)

TVP SERIALE

08:30 Komisarz Alex XXIV (11)
09:25 Rodzinka.pl III
09:55 Klan - telenowela
10:30 Ranczo VI (10,11/13)
12:10 Pan Mama (14,15)
13:10 Zaraz wracam (44)
13:45 Ojciec Mateusz 28
15:40 Komisarz Alex XXIV (12) - serial krym. Polska 2025
16:30 Na sygnale (78,79)
17:40 Ranczo VI (12,13/13)
19:35 Ojciec Mateusz 28 (9) - serial krym. Polska 2022
21:30 Ranczo VII (1,2/13)
23:25 Ojciec Mateusz 28
00:15 Na dobre i na złe
01:20 Matylda - serial kostium.

CANAL+ KUCHNIA

13:35 m jak mięso (3, 4)
14:25 ABC gotowania — kuchnia grecka (7) - mag. kulinarny
14:50 Kucharskiego pomysł na kuchnię (9, 10) - mag.
15:45 Włoska kuchnia Gino
16:40 Jamie Oliver (3)
17:35 Luke Nguyen w Indiach
18:30 Jakubiak rozgryza Maltę
18:55 Nie tylko kimchi (3)
19:25 m jak mięso (7, 8)
20:15 Mistrzowie przekąsek w akcji — Nowa Zelandia (2)
21:15 Anthony Bourdain XI
00:45 Bitwa na smaki: David vs Matteo (2, 3) - real tv

CANAL+ DOMO

09:00 Rośliny Karoliny (1, 2)
09:55 Ucieczka na wieś XXV
10:55 Wielkie projekty
11:50 Wielkie amerykańskie rancza (9, 10) - serial dok.
12:50 Gardeners' World (5)
14:00 Cudotwórcy VII (25)
15:00 Kupcie sobie zamek!
15:55 Przekopiemy Ci ogródek
16:50 Gardeners' World (8)
18:00 Ucieczka na wieś XXV
19:00 Wielkie projekty
20:00 Daleko od miasta X
21:00 Cudotwórcy VII (26)
21:55 Pokochaj lub sprzedaj
22:50 Wiejskie domy do liftingu (7) - reality show

PLANETE+

12:35 Oman. Cuda Półwyspu Arabskiego (2/2) - serial dok.
13:50 Wiatr. Niewidzialna siła
14:50 Krajobrazy świata (7/12)
15:50 Niezwykłe podróże koleją IV (5/6) - serial dok.
16:55 360° — świat bez granic
18:05 Na tarcach świata II
18:45 Zdrajcy/Patrioci (2/5)
19:45 First Person Shooter. Idź, strzelaj, kombinuj
20:50 Cel: schłodzić planetę
22:00 Materiały przyszłości (1/3) - serial dok. Niemcy 2022
23:10 Krótka historia miłości

DISCOVERY CHANNEL

10:00 Klan z Alaski V (10/15)
11:00 Przetrwać nad Jukonem
12:00 Mike Brewer. Samochody świata (7/12)
12:30 Nagi instynkt przetrwania XI (3,11/12) - serial dok.
15:00 Złomowisko PL IV
16:00 Gorączka złota XVI
17:00 Nic do zgłoszenia II (8/8)
18:00 Kamperem przez świat
19:00 Nagi instynkt przetrwania: nagroda za przeżycie
21:00 Conspiracies & Coverups - serial dok.
22:00 Sara Price: Chasing Dakar (1/3) - serial dok.
23:00 Bimbrownicy XIV (14/16)

TVP HISTORIA

12:35 Zagłada Drednotów, czyli wielkie samozatopienie
13:40 Film dokumentalny
14:00 Królowie (27)
14:30 Pogranicze w ogniu (15)
15:40 Sensacje XX wieku
17:30 Czas honoru
18:30 Pamięć śladów
19:40 Królowie (66)
20:15 Ekstradycja II (7) - serial sensacyjny Polska 1996
21:20 Zapomniane agentki II wojny światowej (4/6)
22:25 Nieznana wojna na Północy II (5/6) - serial dok.
23:30 Sensacje XX wieku

HISTORY

12:10 Gwiazdy lombardu XXII
13:05 Starożytni kosmici XVII
14:00 Tajemnice skute lodem III (9/10) - serial dok.
14:50 Niewyjaśnione tajemnice świata III (1/10)
15:45 Gwiazdy lombardu XII
17:10 II wojna światowa w kolorze — przełomowe momenty (7/10) - serial dok.
18:10 II wojna światowa: walka o Europę (8/8) - serial dok.
19:05 Starożytni kosmici XIV
21:00 Tom Hanks: II wojna światowa (3,4/20) - serial dok.
23:00 Złoto Hitlera (2/4)
23:55 Jak to wyjaśnić IV (2/20)

NATIONAL GEOGRAPHIC

12:00 Era supertransportu
13:00 Wojna widziana z powietrza III (3,4/6)
15:00 Strzegąc granic XII
16:00 Egipt III (2/8)
17:00 Zaginione skarby Biblii
18:00 Żelazna kurtyna: życie pod radziecką okupacją (2/3)
19:00 Historia Związku Radzieckiego (2/3) - serial dok.
20:00 Katastrofa w przestworzach XXV (5) - serial dok.
21:00 Przetrwanie w kanadyjskiej dziczy II (1,2/8)
23:00 Wyjaśnić katastrofę

FOCUS TV

08:00 Byli sobie podróżnicy
08:55 Wehikuł czasu
09:00 Starożytni kosmici IV
10:00 Gwiazdy lombardu XVIII
12:00 Wielkie konstrukcje III Rzeszy: wojna z Ameryką (6/6)
13:00 Poszukiwacze historii XXIV (12,1) - serial dok.
14:00 Ludzie na wojnie — rok w Ukrainie (1,2/3)
16:00 Dorwać tuńczyka VII
18:00 Rolnicy. Podlasie III
20:00 Galileo - pr. popularn.
21:00 Tajemnice zamków (5/8)
22:00 Sekretne życie seksualne Hitlera (1,2/4) - serial dok.
00:00 Starożytni kosmici

BBC EARTH

12:30 Zielona planeta (2/5)
13:35 Dynastie (2/5)
14:40 W okowach mrozu
15:40 Życie na pustkowiu (1)
16:40 Ekspedycja: orka
17:45 Wielkie archeologiczne odkrycia II - serial dok.
18:45 Najpiękniejsze trasy spacerowe - serial dok.
19:45 Wielkie koty 24/7 II (3)
20:55 Życie na pustkowiu: powroty - serial dok.
21:55 W okowach mrozu (6/10) - serial dok. USA 2013
22:55 Superchirurdzy: między życiem a śmiercią (1)

POLSAT VIASAT HISTORY

10:00 Kto napisał Nowy Testament? - film dok.
11:15 Wojna światowa: 1914-1945 (2/8) - serial dok.
12:15 Militarny ranking (6/10)
13:25 Cesarstwo Rzymskie: mity i fakty - serial dok.
14:35 Naziści: korzenie zła
16:30 Kto napisał Nowy Testament? - film dok.
17:35 Wojna światowa (2/8)
18:40 Militarny ranking (6/10)
19:50 Ciemna strona starożytnej Grecji (1/5) - serial dok.
21:00 Faszyści i masoni (1)
22:05 Świta Hitlera (5/6)
23:20 Kto napisał Biblię?

ŚRODA 3.06

Od A do Z

AGENT I PÓŁ ★★★
film sens., USA/Chiny 2016, reż. Rawson Marshall Thurber, wyk. Dwayne Johnson, Kevin Hart, Amy Ryan
23:05 | polsat
Niby zgrane, ale zawsze działa: szkolny osiłek, po latach agent CIA, nieoczekiwanie potrzebuje pomocy dawnego kolegi, obecnie cichego księgowego, i wciąga go w sam środek niebezpiecznej akcji.

AŻ DO PIEKŁA ★★★
film sens., USA 2016, reż. David Mackenzie, wyk. Jeff Bridges, Chris Pine, Ben Foster
22:20 | ale kino+ hd
Jakby western: dwaj bracia dokonują napadu na lokalny bank w Teksasie, by zdobyć pieniądze na wykupienie zadłużonego rancza. Tropem rabusiów rusza doświadczony strażnik Teksasu i jego indiański partner.

CÓRKA TRENERA ★★★
dramat obycz., Polska 2018, reż. Łukasz Grzegorzek, wyk. Jacek Braciak, Karolina Bruchnicka, Bartłomiej Kowalski
21:05 | tvp kultura
Dobrze podpatrzone: brawurowy Jacek Braciak jako trener tenisa, który spędza lato na podróżach z turnieju na turniej i marzy, by jego córka spełniła młodzieńcze marzenia taty o udziale w Wimbledonie.

DOWÓD ŻYCIA ★★★
film sens., USA 2000, reż. Taylor Hackford, wyk. Meg Ryan, Russell Crowe, David Morse
20:00 | warner tv
Russell Crowe jako wysoko opłacany specjalista od odbijania zakładników wyrusza na poszukiwanie inżyniera, uprowadzonego przez latynoskich partyzantów – za darmo, z miłości do Meg Ryan, żony porwanego.

KUKUŁKA ★★
horror, Niemcy/USA 2024, reż. Tilman Singer, wyk. Hunter Schafer, Jan Bluthardt, Marton Csokas
22:35 | canal+ premium
Po śmierci matki nastolatka wraz z ojcem, jego nową żoną i jej niemą córką przenoszą się do Niemiec, gdzie ojciec modernizuje hotel. Atmosfera gęstnieje, gdy w okolicy pojawia się tajemnicza kobieta.

Kształt wody

22:20 | cinemax
★★★

· FOT. MATERIAŁY PRASOWE

Cztery Oscary, w tym za film roku i reżyserię Guillerma del Toro, dla opowieści o niemej sprzątaczce, która nawiązuje kontakt z obcym(?), przetrzymywanym w rządowym laboratorium czasu zimnej wojny.

FILM PRZYG.
USA/KANADA/MEKSYK 2017, REŻ. GUILLERMO DEL TORO, WYK. SALLY HAWKINS, MICHAEL SHANNON, RICHARD JENKINS

NA PEŁNY ETAT ★★★★
dramat obycz., Francja 2022, reż. Eric Gravel, wyk. Laure Calamy, Anne Suarez, Geneviève Mnich
23:20 | tvp kultura
Po rozwodzie żyjąca pod miastem samotna matka dwójki dzieci podejmuje pracę pokojówki w luksusowym hotelu. Żyje w wiecznym niedoczasie, a szansę na awans może przekreślić strajk generalny transportu.

OSTATECZNA ROZGRYWKA ★★
thriller, Wlk. Brytania 2018, reż. Scott Mann, wyk. Dave Bautista, Ray Stevenson, Pierce Brosnan
20:00 | stopklatka
Powtórka z rozrywki: kiedy terroryści uprowadzają podczas meczu futbolu siostrzenicę byłego komandosa, mężczyzna rusza z odsieczą, wydając jednoosobową wojnę przeciwko wszelkiemu złu. Rutyna jak się patrzy.

OSTATNI PROM ★★★
dramat obycz., Polska 1989, reż. Waldemar Krzystek, wyk. Krzysztof Kolberger, Agnieszka Kowalska, Dorota Segda
23:25 | kino polska
Wyraziste studium postaw i charakterów: spojrzenie na Polaków w obliczu stanu wojennego na przykładzie pasażerów promu płynącego do Hamburga w nocy z 12 na 13 grudnia 1981 roku.

POKERZYSTA ★★
thriller, USA/Australia 2022, reż. Russell Crowe, wyk. Russell Crowe, Liam Hemsworth, Elsa Pataky
20:00 | tv puls
Russell Crowe jako reżyser i główny bohater opowieści o miliarderze, który zaprasza swoich przyjaciół na pokera – nie tyle, by obdarować ich wielkimi pieniędzmi, ile by dokonać zadawnionej zemsty.

QUEER ★★★
dramat obycz., Włochy/USA 2024, reż. Luca Guadagnino, wyk. Daniel Craig, Drew Starkey, Jason Schwartzman
23:40 | hbo
Czytając prozę Williama S. Burroughsa: Daniel Craig jako Amerykanin w mieście Meksyk lat 50. XX wieku, który ulega silnej fascynacji młodszym mężczyzną i zaprasza go w podróż w głąb Ameryki Łacińskiej.

STAN GRY ★★★
thriller, USA/Wlk. Brytania/Francja 2009, reż. Kevin Macdonald, wyk. Russell Crowe, Ben Affleck, Jason Bateman
22:00 | tv puls
Opatrzone: Russell Crowe jako dziennikarz, który badając sprawę tajemniczej śmierci kochanki swego przyjaciela kongresmena, wpada na trop mrocznych machinacji na styku biznesu i polityki.

ŚCIGANY ★★★★
film sens., USA 1993, reż. Andrew Davis, wyk. Harrison Ford, Tommy Lee Jones, Sela Ward
20:50 | tvn
Wspomnienie po serialu: skazany jako żonobójca lekarz ucieka z więziennego konwoju, by odszukać prawdziwego sprawcę. Harrison Ford i ścigający go zapamiętale Tommy Lee Jones (Oscar). Niemal klasyka.

TRANSFORMERS ★★★★
film s.f., USA 2007, reż. Michael Bay, wyk. Shia LaBeouf, Megan Fox, Josh Duhamel
20:00 | cinemax
Od zabawki poprzez komiks na duży ekran: opowieść o kosmicznej wojnie dwóch klanów wysoko technicznie zaawansowanych robotów, w której polem walki staje się nasza planeta. Eskapizm w najczystszej postaci.

ZAPISKI ŚMIERTELNIKA ★★
dramat obycz., Polska 2025, reż. Maciej Żak, wyk. Ireneusz Czop, Magdalena Boczarska, Magdalena Popławska
21:00 | canal+ premium
Pięćdziesięciolatek traci chęć do życia i myśli o samobójstwie – wzorem swego ojca. Ale kiedy dojrzewa do samobójczego zamachu, pojawia się duch ojca, który próbuje odwieść go od tego zamiaru.

KONRAD J. ZARĘBSKI

ŚRODA 3.06

TVP1

07:00 Msza święta
07:30 Rodzina (nie od) święta
08:00 Serwis Info - magazyn
08:15 Czterdziestolatek (3)
09:10 Ranczo IV (7/13)
10:10 Komisarz Alex V (3/13)
11:05 Ojciec Mateusz XIII (2)
12:00 Serwis Info - magazyn
12:10 Agrobiznes - magazyn
12:40 Magazyn rolniczy (757)
12:55 Islandia – przebudzenie się do życia - film dok.
14:00 Złoty chłopak
15:00 Serwis Info - magazyn
15:25 Gra słów. Krzyżówka
16:00 Dziedzictwo
17:00 Teleexpress
17:25 Jaka to melodia? (5676)
18:05 Reporterzy (539)
18:25 Akacjowa 38
19:30 19.30 - wiadomości
19:55 Pytanie dnia, pogoda
20:25 Studio piłki nożnej

20:35 **Piłka nożna: Mecz towarzyski**: Mecz na PGE Narodowym w Warszawie: Polska – Nigeria (na żywo)
23:10 **Wałęsa. Człowiek z nadziei** (★★★★) - film biograficzny Polska 2013, reż. Andrzej Wajda, wyk. Robert Więckiewicz (135 min)
01:25 **Świat to za mało (The World Is Not Enough)** (★★★) - film sensacyjny Wlk. Brytania/USA/Hiszpania 1999 (135 min)

TVP2

05:30 M jak miłość
06:25 Pożyteczni.pl (372)
06:55 Barwy szczęścia
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7573) - mag.
07:55 Pytanie na śniadanie (7573) - mag. Polska 2026
11:30 Gwiazdorska kuchnia Ani (47) - mag. kulinarny
12:00 Rodzinka.pl (2)
12:35 Koło fortuny (1848)
13:15 Panna młoda (78)
14:05 Va banque (980)
14:35 Na sygnale
15:05 La Promesa – pałac tajemnic - telenowela
15:50 Domowe patenty
16:00 Koło fortuny (1849)
16:35 Familiada (3026)
17:20 Panna młoda (79)
18:15 Va banque (981)
18:50 Jeden z dziesięciu (21)
19:25 Barwy szczęścia

20:05 **Omnibus – szybcy i mądrzy** (3) - teleturniej Polska 2026
20:55 **Postaw na milion** (215) - teleturniej
21:50 **Na sygnale** - serial obycz. Polska 2026
22:55 **Ludzie i bogowie** (5,6/13) - serial historyczny Polska 2020
00:45 **Na tropach przeszłości** (3/6) - serial kryminalny Francja 2023
01:45 **Nasz dom w górach** - serial obyczajowy Niemcy 2018

POLSAT

05:40 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień
08:30 Malanowski i Partnerzy VI (37,38/61)
09:30 Trudne sprawy XXV (22,23) - serial fab.-dok.
11:35 Gliniarze XIV (55,56,57) - serial fabularno-dok.
14:40 Dlaczego ja? 32 (4) - serial fab.-dok. Polska 2025
15:50 Wydarzenia
16:20 Interwencja (5912)
16:30 Na ratunek 112 XVII (5) - serial fabularno-dok.
17:00 Gliniarze XVIII (2)
18:00 Pierwsza miłość 50 (60) - serial obycz. Polska 2026
18:50 Wydarzenia, sport, pogoda - wiadomości
19:15 Gość „Wydarzeń" (603)
19:30 Sport - Polska 2026
19:55 Milionerzy (115) - teleturniej Polska 2026

20:35 **Kochaj albo rzuć** (★★) - komedia Polska 1977, reż. Sylwester Chęciński, wyk. Władysław Hańcza, Irena Karel, Anna Dymna (150 min)
23:05 **Agent i pół (Central Intelligence)** (★★★) - film sens. USA/Chiny 2016, reż. Rawson Marshall Thurber (135 min)
01:20 **Jak poślubić milionera?** (★) - komedia romant. Polska 2019, reż. Filip Zylber, wyk. Małgorzata Socha (150 min)

TVN

05:15 Recepta na stary dom III (1/9) - serial dok.
05:40 Uwaga! (8006)
05:55 Ukryta prawda (34/48)
06:50 Kuchenne rewolucje: Nowy Tomyśl – Oaza Smaku 28 (6) - reality show Polska 24
07:45 Dzień Dobry TVN (5735)
11:20 Doradca smaku (3)
11:25 Kuchenne rewolucje: Zajazd „Florencja" XX (3)
12:35 Kuchenne rewolucje: Rybnik – Don Martinez 28 (3) - reality show Polska 2024
13:40 Ukryta prawda (8,9,11/48) - serial fab.-dok.
16:50 Szpital św. Anny (13/50) - serial obycz. Polska 2025
17:55 Detektywi III (41/60) - serial fab.-dok. Polska 2024
19:00 Fakty, sport, pogoda
19:40 Raport Roland Garros
19:55 Uwaga! (8007) - mag.

20:15 **Na Wspólnej XXIV** - serial obyczajowy Polska 2026
20:50 **Ścigany (The Fugitive)** (★★★★) - film sens. USA 1993, reż. Andrew Davis, wyk. Harrison Ford, Julianne Moore (165 min)
23:35 **Bodyguard** (★★★) - film sens. USA 1992, reż. Mick Jackson, wyk. Kevin Costner (160 min)
02:15 **Aż po grób (Get Low)** (★★★) - film obyczajowy USA/Niemcy/Polska 2009 (130 min)

TV PULS

06:00 Policjanci z Miami II (3,4/23) - serial krym. USA 1985, wyk. Don Johnson
08:00 Kobra – oddział specjalny XXI (10) - serial sens.
10:00 Maria z przedmieścia - telenowela Meksyk 1995
12:00 Nie igraj z aniołem - telenowela Meksyk 2008
13:00 Wspaniałe stulecie III - serial obycz. Turcja 2014
14:00 Kurierzy (8)
15:00 Lombard. Życie pod zastaw X (10) - serial obycz.
17:00 Kurierzy (9) - serial obyczajowy Polska 2023
18:00 Lombard. Życie pod zastaw XVIII (15,16) - serial obyczajowy Polska 2025
20:00 **Pokerzysta (Poker Face)** (★★) - thriller USA/Australia 2022, reż. Russell Crowe, wyk. Elsa Pataky (120 min)
22:00 **Stan gry (State of Play)** (★★★) - thriller USA/Wlk. Brytania/Francja 2009, reż. Kevin Macdonald (150 min)
00:30 **Jak dogryźć mafii (Once Upon a Time in Venice)** (★★) - komedia sens. USA 2017, reż. Mark Cullen (120 min)
02:30 **Dzielnica strachu X**

TVN7

05:20 Ten moment (8/40) - serial fab.-dok. Polska 2021
05:55 Szkoła (53,54,55/67) - serial fab.-dok. Polska 2019
08:45 Ukryta prawda (29,38,39/71) - serial fab.-dok.
11:55 W-11 Wydział Śledczy - serial fab.-dok. Polska 2013
14:00 Detektywi II (40/40) - serial fab.-dok. Polska 2024
15:00 Szpital (3/72) - serial fabularno-dok. Polska 2018
16:00 Sędzia Anna Maria Wesołowska VI (30)
18:00 Sekrety życia (32/40) - serial fab.-dok. Polska 2023
19:00 Ukryta prawda (40/60) - serial fab.-dok. Polska 2023, wyk. Agnieszka Czekańska
20:00 **Morderstwo doskonałe (A Perfect Murder)** (★★) - film sens. USA 1998, reż. Andrew Davis (140 min)
22:20 **Piekielna głębia (Deep Blue Sea)** (★) - film sensacyjny USA/Meksyk 1999, reż. Renny Harlin (135 min)
00:35 **Przemytnik (The Mule)** (★★★★) - dramat krym. USA/Kanada 2018, reż. Clint Eastwood, wyk. Clint Eastwood, Bradley Cooper (145 min)

MEZZO

11:25 Daniel Lozakovich, Michaił Pletniow - muzyka klas.
13:05 Intermezzo
13:30 Rachmaninow w nowej odsłonie - film dok. USA 2020
14:20 Boris Giltburg: Chopin, Rachmaninow – Salle Bourgie, Montreal - muzyka klasyczna
15:55 Arte Flamenco – 35 lat
16:20 Intermezzo
17:00 Wolfgang Amadeus Mozart: Wielka Msza - balet Niemcy 05, reż. Hans Hulscher
19:20 Dialogues II: Mats Ek, Akram Khan, Sharon Eyal, Samantha Lynch – Théâtre des Champs-Elysées - taniec
20:30 Edison Denisov: Piana dni - opera Francja 2025, aut. Boris Vian, wyk. Josefin Feiler
22:45 Nate Smith – Międzynarodowy Festiwal Jazzowy w Montrealu - koncert

PULS 2

10:00 Jeżyk i przyjaciele
10:25 Spidey i superkumple
11:25 Marta mówi! III (2)
11:55 Smerfy - serial anim.
13:00 Gumisie VI (13,12/18)
14:00 Kacze opowieści
15:00 Miraculous (26,1/26)
16:00 Fineasz i Ferb II
17:00 Marta mówi! III (3)
17:35 Superkoty
18:00 Blue II (1,2/52)
18:15 Bing (59,60/78)
18:45 Masza i niedźwiedź V
19:00 Kacze opowieści
20:00 Lombard. Życie pod zastaw XVIII (53) - serial obycz.
21:00 Dzielnica strachu IX (7,8) - serial krym. Polska 2025
23:00 Conan Barbarzyńca - film przyg. USA/Hiszpania/Meksyk 1982, reż. John Milius, Marcus Nispel, wyk. Mako
01:30 Dzielnica strachu X (10)

TV4

07:00 Strażnik Teksasu V (7/25) - serial sens. USA 1997
07:55 Bogaty dom – biedny dom XIII (6) - serial dok.
08:55 Policjantki i policjanci
10:55 Na ratunek 112 XVIII
11:55 Dlaczego ja? 33 (28,29)
13:55 Trudne sprawy XXVII (22,23,24) - serial fab.-dok.
16:55 Policjantki i policjanci
18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej (60) - reality show
19:00 Policjantki i policjanci
20:00 Uroczysko IV (5,6/52) - serial krym. Polska 2025
21:00 Sprawiedliwi. Trójmiasto III (3) - serial krym.
22:05 Sprawiedliwi – wydział kryminalny XX (3)
23:05 Purpurowe rzeki II: Aniołowie apokalipsy - thriller Francja/Włochy/Wlk. Bryt. 04
01:10 Love Island IV

METRO

07:40 Tajemnice miłości (4/68) - serial fabularno-dok.
08:35 Szpital (66,67/69)
10:35 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
12:35 Szkoła (53/67)
13:35 Przepis na życie V (6)
14:35 Zapukaj do moich drzwi
15:45 The Floor (15, 16)
17:00 Fani czterech kółek XVI (7/16) - serial dokumentalny
18:00 Prawo Agaty V (5)
19:00 Kartoteka X - serial fabularno-dok. Polska 2016
21:05 Kryminalni VIII (5) - serial krym. Polska 2008
23:15 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas X (16/23) - serial krym. USA/Kanada 2010
00:15 Zbrodnie z pierwszych stron gazet VI (10/13)
01:10 Szpital (62/69)
02:10 Szkoła (30/63)

ŚRODA 3.06

STOPKLATKA

08:30 **Wojciech Cejrowski – boso przez świat** (56)
08:55 **Robert Makłowicz** (207, 218) - magazyn
10:40 **Pyszne dania w 10 minut z Julią Oleś** (8)
10:55 **Górski lekarz XVII** (13,14/16) - serial obycz.
13:00 **Katastrofy w przestworzach VI** (2,6,3/5)
16:00 **MacGyver III** (3,4/20)
18:00 **Wojny magazynowe: Kanada II** (8,9/12)
19:10 **Aukcja w ciemno** (3,4/21) - serial dok.
20:00 ** **Ostateczna rozgrywka (Final Score)** - thriller Wlk. Brytania 2018, reż. Scott Mann, wyk. Dave Bautista, Ray Stevenson, Pierce Brosnan (130 min)
22:10 *** **Uprowadzona III (Taken 3)** - film sens. USA/Hiszpania/Francja 2014, reż. Olivier Megaton, wyk. Liam Neeson, Maggie Grace, Sam Spruell (145 min)
00:35 ** **Kod Merkury (Mercury Rising)** - film sens. USA 1998, reż. Harold Becker, wyk. Bruce Willis, Alec Baldwin, Miko Hughes, Chi McBride (140 min)

KINO POLSKA

07:40 Stara baśń. Kiedy słońce było Bogiem - film historyczny Polska 2003
09:50 Chłopi: Boryna (1) - film obycz. Polska 1973, reż. Jan Rybkowski, wyk. Władysław Hańcza, Emilia Krakowska
11:45 Chłopi: Jagna (2) - film obyczajowy Polska 1973, reż. Jan Rybkowski, wyk. Emilia Krakowska, Krystyna Królówna
13:40 Krzyżacy - film przygodowy Polska 1960, reż. Aleksander Ford, wyk. Urszula Modrzyńska, Grażyna Staniszewska
17:20 Pogranicze w ogniu (6,7) - serial sens. Polska 1988
20:00 Ekstradycja II (3,4/9) - serial sens. Polska 1996, wyk. Marek Kondrat, Małgorzata Pieczyńska, Maria Pakulnis
22:15 Misja Afganistan: Blizny (5) - serial wojenny Polska 2012, wyk. Paweł Małaszyński, Ilona Ostrowska
23:25 Ostatni prom - dramat obyczajowy Polska 1989, reż. Waldemar Krzystek, wyk. Krzysztof Kolberger, Agnieszka Kowalska, Dorota Segda
01:25 Czeka na nas świat - komedia Polska 2006, reż. Robert Krzempek, wyk. Sebastian Pawlak, Bartosz Żukowski, Cezary Żak

ALE KINO+

09:35 **Mother Dear** - film krótkom. PL 21 (25 min)
10:00 **Bestia II** (1,2/6) - serial obycz. Kanada 2023
12:05 **Vera XIII** (2/3) - serial krym. Wlk. Brytania 2024
14:00 **Perfect Days** - komedia **** Niemcy/Japonia 2023, reż. Wim Wenders, wyk. Kôji Yakusho, Tokio Emoto, Arisa Nakano, Aoi Yamada (145 min)
16:25 **Terapia dla par (Bajo terapia)** *** - komedio-dramat Hiszpania 2023, reż. Gerardo Herrero, wyk. Malena Alterio, Alexandra Jiménez, Fele Martínez (110 min)
18:15 **Vera XIII** (3/3) - serial krym. Wlk. Brytania 24, wyk. Brenda Blethyn
20:10 **Wiem, co widziałam** (1,2/6) - serial obyczajowy Nowa Zelandia 2023, wyk. Robyn Malcolm, Peter Mullan
22:20 *** **Aż do piekła (Hell or High Water)** - film sens. USA 2016, reż. David Mackenzie, wyk. Jeff Bridges, Chris Pine, Ben Foster (125 min)
00:25 **Zaginieni** (5,6/6) - serial krym. Szwecja 2022

POLSAT FILM

07:30 Doktor Martin II (4/8)
08:30 Przyjaciółki XXIII (9,10)
10:25 Świat według Kiepskich
14:00 O psie, który wrócił do domu - film przyg. USA/Chiny 2019, wyk. Jonah Hauer-King
15:55 Gran Turismo - film przyg. USA/Japonia 2023
18:45 Zmartwychwstały - dramat historyczny USA 16
21:00 Terminator: Mroczne przeznaczenie - film sens. USA/Hiszp./Węgry/Chiny 2019
23:40 Venom 2: Carnage - horror USA 2021
01:45 Fala zbrodni IV

KINO TV

08:35 Zagadki kryminalne panny Fisher III (1,2/8)
11:00 Panna Scarlet i komisarz II (1,2/6) - serial krym.
13:10 Poirot V (1/8)
14:10 Poirot: Przegrany gość V: (2) - film kryminalny Wlk. Brytania 1993
15:15 Zagadki kryminalne panny Fisher III (3,4/8)
17:50 Panna Scarlet i komisarz II (3,4/6) - serial krym.
20:00 Liberator - film sens. USA/Francja 1992, reż. Andrew Davis, wyk. Steven Seagal
22:10 Liberator II - film sens. USA 1995, reż. Geoff Murphy

TVP KULTURA

09:00 **Zmiennicy** (8)
10:15 **Miasto z morza** ** - film historyczny Polska 2009 (125 min)
12:20 **Figury niemożliwe i inne historie I** - film animowany Polska/Kanada 2021 (35 min)
12:55 **Legendy Paryża – opowieść o sztuce XIX wieku** (1/4)
14:00 **Droga** (5) - serial obycz.
15:15 **Cudze szczęście (Unser fremdes Kind)** ** - dramat obycz. Polska/Niemcy 1998 (100 min)
16:55 **Zmiennicy** (9)
18:10 **Muzeum polskiej piosenki** (11)
18:30 **Informacje kulturalne**
18:55 **Pan wzywał, Milordzie?** (3/5)
20:00 **Powrót Sherlocka Holmesa** (1/13)
21:05 **Córka trenera** - dramat *** obycz. Polska 2018, reż. Łukasz Grzegorzek, wyk. Jacek Braciak (100 min)
22:45 **Informacje kulturalne**
23:20 **Na pełny etat (A plein temps)** **** - dramat obycz. Francja 2022 (100 min)
01:00 **Jazz w Akwarium – Koncert Kwartetu Janusza Muniaka**

WARNER TV

08:10 J.A.G. IX (5/23)
09:05 Bajer z Bel-Air III
10:05 Prawo Agaty (5)
11:05 Pełna chata VI (9,10/24)
12:10 J.A.G. IX (6,7/23)
14:00 Bajer z Bel-Air III
16:00 Pełna chata VI
18:10 Randka z billboardu - film obycz. USA 1998
20:00 Dowód życia - film sensacyjny USA 2000
22:35 Akademia Policyjna IV – Patrol obywatelski - komedia USA 1987, reż. Jim Drake
00:15 Szczęściarz - melodramat USA 2012, reż. Scott Hicks

PARAMOUNT

07:30 Czarodziejki (3,4/22)
09:25 Policyjna grupa pościgowa XXI
10:30 Pingwiny z Madagaskaru II (1/39) - serial anim.
11:00 Kroniki Spiderwick - film przyg. USA 2008
13:00 Czarodziejki (5,6/22)
15:00 Dwoje do poprawki - komedia romant. USA 2012
17:20 Mission: Impossible III - film sensacyjny USA 2006
20:00 Indiana Jones i Świątynia Zagłady - film przygodowy USA 1984
22:30 Mechanik: Prawo zemsty - film sens. USA 2011

HBO

09:25 **Żegnaj Christopher Robin** **** - film biograficzny Wlk. Brytania/USA 2017 (105 min)
11:10 **Światełko w tunelu** *** - komediodramat USA 2024 (115 min)
13:05 **Wszystko pół na pół** *** - komedia Niemcy 2024, reż. Alireza Golafshan (110 min)
14:55 **Witajcie w Marwen** *** - komediodramat USA/Japonia/Chiny 2018, reż. R. Zemeckis (115 min)
16:50 **Bezmiar** - dramat *** obycz. Francja/Włochy 2022, reż. Emanuele Crialese (100 min)
18:30 **Amrum** - dramat **** wojenny Niemcy 2025, reż. Fatih Akin (90 min)
20:00 **Panna młoda!** - horror *** USA 2026, reż. Maggie Gyllenhaal, wyk. Jessie Buckley (130 min)
22:10 **Euforia III** (8/8)
23:40 **Queer** - dramat obycz. *** Włochy/USA 2024, reż. Luca Guadagnino, wyk. Daniel Craig (140 min)
02:00 **Na rauszu** **** - komediodramat Dania 2020, reż. Thomas Vinterberg (120 min)

CINEMAX

10:35 Rzeka życia - dramat obyczajowy USA 1992
12:40 Obietnica Mai - thriller Dania 2024
14:10 Gdyby ulica Beale umiała mówić - dramat miłosny USA 2018, reż. Barry Jenkins
16:10 Imię - komedia Francja/Belgia 2012, wyk. Patrick Bruel
18:00 Goodbye, Lenin! - komediodramat Niemcy 03
20:00 Transformers - film s.f. USA 2007, reż. Michael Bay
22:20 Kształt wody - film przyg. USA/Kanada/Meksyk 2017, reż. Guillermo del Toro

ROMANCE TV

09:05 Górski lekarz (8/9)
10:00 Podręcznik szczęścia - komedia romant. USA 2023
11:55 O jedną miłość więcej - dramat Niemcy 2021
13:50 Wszystko pół na pół - komedia Niemcy 2024
16:05 Dzieci i wielkie serce – Nowe drogi - film obycz. Niemcy 2008, reż. J. Delbridge
18:00 Zwierzyniec doktor Mertens (10/13) - serial obycz.
19:00 Górski lekarz (8/9)
20:00 Moje serce w Chile - dramat Niemcy 08, reż. Jörg Grünler, wyk. Hannelore Elsner
23:50 Górski lekarz (8/9)

CANAL+ PREMIUM

09:30 **LARP. Miłość, trolle i inne questy** *** - komedia Polska 2025 (95 min)
11:05 **Copa 71** - film dok. Wlk. Brytania 2023
12:35 **Wszyscy Święci** ** - dramat obycz. Polska 2002 (80 min)
13:55 **Godzina zero** (3/4)
14:40 **Kwiat ośmiu gór**
16:00 **Premierowa jazda**
16:15 **Krucjata Bourne'a** *** - thriller USA/Niemcy 2004, reż. Paul Greengrass (105 min)
18:00 **Łapu-Capu** (132)
18:05 **Saga »Zmierzch«: Przed świtem, cz. 2** ** - film fantasy USA 2011 (115 min)
20:00 **Para z sąsiedztwa** (6/6) - serial sensacyjny Wlk. Brytania 2025
20:50 **Making of C+**
21:00 **Zapiski śmiertelnika** ** - dramat obycz. Polska 25, reż. Maciej Żak, wyk. Ireneusz Czop (95 min)
22:35 **Kukułka** - horror ** Niemcy/USA 2024, reż. Tilman Singer (100 min)
00:15 **Skok stulecia II** - film *** sens. USA/Kanada/Hiszp. 25, reż. Christian Gudegast (130 min)

TVN FABUŁA

07:45 Receptura (1)
08:45 Detektywi - serial dok.
09:50 Prawo Agaty (15)
10:55 Szpital św. Anny (40)
11:55 Druga szansa IV (10,11)
13:55 Prawo Agaty (14)
14:55 Detektywi - serial dok.
16:00 Artystki (5) - talk-show
16:55 Duma: Podróż do domu - film przygodowy USA 2005
19:00 Szpital św. Anny (20/50)
20:00 Saga »Zmierzch« – Zaćmienie - film fantasy USA 2010, reż. David Slade
22:45 Meg 2: Głębia - horror USA/Chiny 2023

AMC

09:30 Miłość w Nowym Jorku - dramat miłosny USA 2000
11:45 Ad Astra - film s.f. USA/Chiny/Brazylia 2019
14:15 Niewinna - thriller Wlk. Brytania/USA 2008
15:55 Spokojny Amerykanin - dramat obycz. Wlk. Brytania/Niemcy/USA/Wietnam/Australia/Francja/Kanada 202
17:55 Quest - film sens. USA/Kanada 96, wyk. Roger Moore
20:00 Alienoid - film s.f. Korea Południowa 2022
22:55 Teksańska masakra piłą mechaniczną - horror USA 2003, reż. Marcus Nispel

AXN

08:25 Agenci NCIS: Hawaje
09:25 Castle VIII (7,8/22)
11:20 Detektyw Monk III (7,8/16) - serial krym. USA 04
13:20 Agenci NCIS: Hawaje (7,8/22) - serial kryminalny
15:10 Agenci NCIS XV (17,18/24) - serial krym. USA 18
17:05 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas (17,18/23)
19:05 Castle VIII (9,10/22)
21:05 Zabójcza broń III (4,5/15)
23:00 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas (17,18/23)
00:45 Castle VIII (9/22)

EPIC DRAMA

08:50 Lekarze na start
10:20 Agenci NCIS XVI (3,4/24)
12:15 Wszystkie stworzenia duże i małe V (3/6)
13:15 Rodzina Hardacre'ów (5/6) - serial obyczajowy
14:15 Poirot XI (1/4)
16:15 Agenci NCIS XVI (5,6/24)
18:10 Morderstwo w małym mieście (1/8) - serial krym.
19:30 Lekarze na start
21:00 Panna Scarlet VI - serial krym. Wlk. Brytania 2025
22:05 Projekt Błękitna Księga (2/10) - serial s.f. USA/Kan. 19
23:00 Dalgliesh (2/6)
01:00 Lekarze na start

TVN STYLE

11:20 Ugotowani (9, 10) - reality show Polska 2013
13:30 Kuchenne rewolucje (10, 9) - reality show Polska 18
15:35 Jestem z Polski XV (10,11) - serial dok. Polska 25
17:40 Kuchenne rewolucje (1, 2, 3) - reality show
20:50 Ugotowani (4) - reality show Polska 2025
21:50 Jestem z Polski XVI (2,17) - serial dok. Polska 2025
23:45 Hotel Paradise (7) - real tv Polska 2025
00:45 Prince Charming (4, 5) - real tv Polska 2021

TVN TURBO

09:20 Fani czterech kółek XVII
10:15 Złomowisko PL XII
12:15 Naprawy nie do naprawy
13:00 Zawodowi handlarze
14:30 Wojny samochodowe
16:30 Jeździć, obserwować
18:00 Raport Turbo (4994)
18:15 Zawodowi handlarze (2)
19:00 Naprawy nie do naprawy (9) - mag. motoryzacyjny
19:45 Uwaga! Oszust: Ściema z ogłoszenia (12/12)
20:15 Jeździć, obserwować VI
21:00 Wojny samochodowe (2)
22:00 Raport Turbo (4994)
22:15 Duda kontra Szafrański X (9/10) - serial dok.

BBC FIRST

09:40 Ojciec Brown XI (8/10)
10:40 Śmierć pod palmami XI
11:45 Zagadki doktora Blake'a
12:55 Shakespeare i Hathaway: prywatni detektywi III
14:55 Ojciec Brown V (7/15)
16:00 Lewis (6/6)
17:00 My Life is Murder IV
18:00 Morderstwa w Midsomer
19:50 Śmierć pod palmami XII
21:00 My Life is Murder III
22:00 Na niebieskich światłach II (3/6) - serial krym.
23:10 Shakespeare i Hathaway: prywatni detektywi III

FX

09:05 Genialna Morgane V
10:15 Diabli nadali VI
12:05 Jim wie lepiej V (5,6/22)
13:00 Sposób użycia III
14:00 Wszyscy kochają Raymonda (22,1,2,3/22)
16:00 Simpsonowie 34 (9—12/22) - serial anim.
18:00 Jak poznałem waszą matkę VIII (16,17,18/24)
19:30 Współczesna rodzina IV (19—21/24) - serial kom.
21:00 Family Guy: Głowa rodziny XXII (1,2/15)
22:00 Ja, szpieg - film sensacyjny USA/Węgry 2002
00:00 Genialna Morgane (6/8)

HGTV

08:10 Kupujemy dom na plaży
09:05 Remontujemy dom na plaży V - serial dok.
10:00 Design w australijskim stylu (7/8) - serial dok.
11:00 Zarobić na remoncie VI
11:31 Usterka XI (5,6)
13:00 Zbudujemy fajny dom
15:00 Mieszkanie na miarę II
17:00 Polowanie na ogród VIII
18:10 Zgłoś remont (9)
19:05 Będzie pięknie (3/8)
20:05 Dorota inspiruje (7)
21:00 Dorota was urządzi VI
22:35 House Hunters
00:45 Kupujemy dom na plaży

BBC LIFESTYLE

10:20 Zapraszam do stołu: profesjonaliści (10)
11:20 Wielkie brytyjskie wypieki (6, 7) - program rozrywk.
13:40 Najdroższe brytyjskie domy III - serial dok.
14:40 Mistrzowie szycia (2)
15:50 Zapraszam do stołu (6)
17:40 Najdroższe brytyjskie domy III - serial dok.
18:50 Mistrzowie ceramiki: Kanada (1) - teleturniej
19:45 Wielkie brytyjskie wypieki (8) - program rozrywk.
21:00 Mistrzowie szycia (3)
22:10 Zapraszam do stołu: profesjonaliści (1)

COMEDY CENTRAL

08:00 Dwóch i pół (5,6/24)
08:55 Przyjaciele (3—8/24)
11:55 Teoria wielkiego podrywu XII (8—13/24) - serial kom.
14:30 Dwóch i pół (7,8,9,10/24) - serial kom. USA 2003
16:30 Przyjaciele (9—14/24)
19:30 Teoria wielkiego podrywu XII (14—19/24) - serial kom. USA 2019
22:00 The Office PL II (7,8)
23:05 Comedy Club (1, 2)
00:05 Miasteczko South Park XXII (4,5/10)
01:00 Pracoholicy VI (1/10)

TVP SERIALE

08:25 Komisarz Alex XXIV (12)
09:15 Rodzinka.pl III
09:50 Klan - telenowela
10:25 Ranczo VI (11/13)
11:10 Na dobre i na złe
12:10 Pan Mama (16,17)
13:15 Zaraz wracam (45)
13:50 Ojciec Mateusz 28 - serial krym. Polska 2022
15:40 Komisarz Alex XXIV (13)
16:30 Na sygnale (79,80)
17:40 Ranczo VI (13,1/13)
19:35 Ojciec Mateusz 28 (10) - serial krym. Polska 2022
21:30 Ranczo VII (2,3/13)
23:25 Ojciec Mateusz 28 (8)
00:15 Pan Mama (16,17)

CANAL+ KUCHNIA

14:50 Kucharskiego pomysł na kuchnię (10) - magazyn
15:15 Włoskie życie Sophie Grigson (1) - serial dok.
15:45 Włoska kuchnia Gino: dla rodziny (7) - serial dok.
16:15 Sachie w Nowej Zelandii
16:40 Jamie Oliver (4)
17:35 Luke Nguyen w Indiach
18:30 Jakubiak rozgryza Maltę
18:55 Nie tylko kimchi (4)
19:25 m jak mięso (8, 1)
20:15 Dzień dobry, obiad (7, 8)
21:15 Anthony Bourdain XI
23:00 Bąbelki — historia szampana - film dok.

CANAL+ DOMO

10:55 Wielkie projekty: Nowa Zelandia IX - serial dok.
11:50 Wielkie amerykańskie rancza (10, 11) - serial dok.
12:50 Gardeners' World (6)
14:00 Cudotwórcy VII (26)
15:00 Kupcie sobie zamek!
15:55 Meblokreacje (4, 5)
16:50 Gardeners' World (9)
18:00 Ucieczka na wieś XXV
19:00 Wielkie projekty: Nowa Zelandia IX (5) - serial dok.
20:00 Daleko od miasta XI (1,2)
21:00 Cudotwórcy VII (1/13)
22:00 Tomasz Pągowski. Remont u ciebie (2) - mag.
22:30 Patent na zieleń

PLANETE+

12:35 Zebra. Gwiazda w paski
13:50 Wiatr. Niewidzialna siła
14:50 Krajobrazy świata (8/12)
15:50 Niezwykłe podróże koleją IV (6/6) - serial dok.
16:55 360° — świat bez granic
18:05 Na targach świata II
18:45 Zdrajcy/Patrioci (3/5)
19:45 Ołtarz pergamoński. Zrabowany zabytek - film dok.
20:55 Oceń tego sprzedawcę. Terror pięciu gwiazdek
22:00 Kongo. Kraina zbrodni
23:10 Krótka historia miłości (3) - serial dok. Niemcy 2025

DISCOVERY CHANNEL

08:00 Gorączka złota III (4/16)
09:00 Gorączka złota: rzeka skarbów V (15/16) - serial dok.
10:00 Klan z Alaski V (11/15)
11:00 Przetrwać nad Jukonem II (1/16) - serial dok.
12:00 Fani czterech kółek XVI (1/16) - serial dok.
13:00 Nagi instynkt przetrwania: rozbitkowie (1,2/8)
15:00 Złomowisko PL XII
20:00 Złomowisko PL XII
22:00 Nagi instynkt przetrwania XII - serial dok. USA 2026
00:00 Mike Brewer: przerobić i sprzedać (2/6) - serial dok.
01:00 Hotrod wg Kindiga III

TVP HISTORIA

10:40 Szyszko-Bohusz — architekt Niepodległej
11:45 Wszystkie kolory świata
12:55 Nieznana wojna na Północy II (5/6) - serial dok.
14:00 Królowie (28)
14:35 Pogranicze w ogniu (16)
15:40 Sensacje XX wieku
17:40 Czas honoru
18:35 Encyklopedia II wojny światowej (68, 79)
19:40 Królowie (67)
20:15 Ekstradycja II (8)
21:20 Dzień, który zmienił Azję - serial dok. Wlk. Bryt. 2020
23:15 Sensacje XX wieku

HISTORY

13:05 Starożytni kosmici XIV
14:00 Tajemnice skute lodem III (10/10) - serial dok.
14:50 Niewyjaśnione tajemnice świata VII (8/18)
15:45 Gwiazdy lombardu XII
17:10 II wojna światowa w kolorze — przełomowe momenty (8/10) - serial dok.
18:10 Największe tajemnice świata VI (19/20) - serial dok.
19:05 Starożytni kosmici XIV
20:00 Starożytni kosmici: najlepsze historie (6) - serial dok.
22:00 Jak to wyjaśnić V (15)
23:00 Niewyjaśnione tajemnice świata VII (17/18)

NATIONAL GEOGRAPHIC

13:00 Wojna widziana z powietrza III (5,6/6)
15:00 Strzegąc granic XII
16:00 Egipt: miejsce pełne tajemnic III (3/8) - serial dok.
17:00 Zaginione skarby Biblii
18:00 Żelazna kurtyna: życie pod radziecką okupacją (3/3)
19:00 Historia Związku Radzieckiego (3/3)
20:00 Katastrofa w przestworzach XXV (7) - serial dok.
21:00 Premiera: Ukryte pod miastami (1/3) - serial dok.
22:00 Inżynieryjne tragedie

FOCUS TV

08:00 Byli sobie podróżnicy
08:55 Wehikuł czasu
09:00 Starożytni kosmici IV
10:00 Gwiazdy lombardu XIX
12:00 Wielkie konstrukcje III Rzeszy: wojna z Ameryką (1/6)
13:00 Poszukiwacze historii XI (2,3) - serial dok.
14:00 Ludzie na wojnie — rok w Ukrainie (3,1/3) - serial dok.
16:00 Dorwać tuńczyka VII
18:00 Rolnicy. Podlasie III
20:00 Galileo - pr. popularn.
21:00 Tajemnice zamków (6/8)
22:00 Sekretne życie seksualne Hitlera (3,4/4) - serial dok.
00:00 Starożytni kosmici (6/6)

BBC EARTH

11:25 Wielkie archeologiczne odkrycia II - serial dok.
12:25 Zielona planeta (3/5)
13:35 Dynastie (3/5)
14:40 W okowach mrozu
15:40 Życie na pustkowiu
16:40 Brytyjskie fabryki X
17:45 Wielkie archeologiczne odkrycia II - serial dok.
18:45 Najpiękniejsze trasy spacerowe - serial dok.
19:45 Juliusz Cezar: narodziny dyktatora (1/3) - serial dok.
20:55 Życie na pustkowiu
21:55 W okowach mrozu (7/10)
22:55 Brytyjskie fabryki X

POLSAT VIASAT HISTORY

12:15 Militarny ranking (7/10)
13:25 Ciemna strona starożytnej Grecji (1/5) - serial dok.
14:35 Hitler i jego władza (1/3)
15:45 Najgroźniejsi ludzie Hitlera - serial dok.
16:35 W poszukiwaniu biblijnej prawdy - serial dok.
17:50 Wojna światowa: 1914-1945 (3/8) - serial dok.
18:50 Militarny ranking (7/10)
20:00 Kleopatra: tajemnicza władczyni - serial dok. F 2025
21:00 Adolf Hitler: zrozumieć dyktatora (5/6) - serial dok.
22:10 Przywódcy III Rzeszy
23:20 Zaginione miasta Biblii

Od A do Z

DLA CIEBIE WSZYSTKO ★★★
melodramat, USA 2014, reż. Michael Hoffman, wyk. James Marsden, Michelle Monaghan, Luke Bracey
20:05 | tvp 2
Stara miłość nie rdzewieje: po 20 latach dawni zakochani pierwszą miłością spotykają się ponownie. Czy tym razem mimo licznych przeciwności zdołają wykorzystać swoją szansę? Dla sentymentalnych.

GANGI NOWEGO JORKU ★★★★
film sens., USA/Włochy 2002, reż. Martin Scorsese, wyk. Leonardo DiCaprio, Daniel Day-Lewis, Cameron Diaz
21:55 | cinemax
Zamach Martina Scorsese na Oscary: 10 nominacji i żadnej statuetki. Monumentalny spektakl o narodzinach zorganizowanej przestępczości w Nowym Jorku w dniach wojny secesyjnej.

GDY ZGASNĄ ŚWIATŁA ★★
film sens., USA 2024, reż. Christian Sesma, wyk. Frank Grillo, Mekhi Phifer, Jaime King
20:00 | canal+ premium
Bezdomny weteran zaprzyjaźnia się z drobnym gangsterem, który wciąga go w wir nielegalnych walk. Razem zaczynają nieźle zarabiać, co łączy się z niechcianym rozgłosem. Pojawiają się też inne propozycje.

KAŻDY WIE LEPIEJ ★★★
komedia, Polska 2022, reż. Michał Rogalski, wyk. Joanna Kulig, Michał Czernecki, Grażyna Szapołowska
22:20 | tvn 7
Dwoje rozwodników postanawia założyć patchworkową rodzinę, co wzbudza gwałtowny sprzeciw ich rodziców, jak i byłych współmałżonków. Przekonujące wszystkich rozwiązanie podsuwa sztuczna inteligencja.

KOS ★★★
film historyczny, Polska/Szwecja/Niemcy 2023, reż. Paweł Maślona, wyk. Bartosz Bielenia, Jacek Braciak, Jason Mitchell
21:05 | tvp historia
Wielokrotnie nagradzana opowieść o Tadeuszu Kościuszce, który w przeddzień insurekcji podróżuje po kraju, szukając wsparcia politycznego i militarnego. Okrzyknięte „kinem a la Tarantino". Czy słusznie?

Sorry, Baby

20:10 | ale kino+ hd
★★★★

· FOT. A24

Dziewczyna wykłada literaturę na college'u, który sama ukończyła, doświadczając gwałtu ze strony swego promotora. Gorzkie doświadczenie niczego nie zmienia ani w jej otoczeniu, ani w życiu uczelni.

KOMEDIA
USA/HISZPANIA/FRANCJA 2025, REŻ. EVA VICTOR, WYK. EVA VICTOR, NAOMI ACKIE, LUCAS HEDGES

KSIĘŻNICZKA NA MANHATTANIE ★★★
komedia romantyczna, USA/Kanada 2022, reż. John Bradshaw, wyk. Emily Alatalo, Ryan P. Bruce, AnnaMaria Demara
23:35 | tvp 2
Następczyni tronu zamieszkuje incognito w Nowym Jorku. Ale czas mija i pora wrócić do swych obowiązków. Dziewczyna ma dwa tygodnie na podjęcie decyzji, a u jej boku pojawia się przystojny ochroniarz.

MIŁOŚĆ WYSOKICH LOTÓW ★★★
dramat obycz., Kanada 2021, reż. Christie Will Wolf, wyk. Jessica Lowndes, Christopher Russell, Amélie Will Wolf
23:55 | tvn
Podczas tradycyjnego festiwalu latawców odżywa uczucie między parą latawcowych liderów, konkurujących o palmę pierwszeństwa w czasach licealnych, po latach na nowo spotykających się w miasteczku.

MROCZNE CIENIE ★★★
komedia, USA/Australia/Wlk. Brytania 2012, reż. Tim Burton, wyk. Johnny Depp, Michelle Pfeiffer, Helena Bonham Carter
22:00 | warner tv
Tim Burton nie bez wdzięku próbuje wskrzesić serial telewizyjny sprzed pół wieku: zamieniony w wampira arystokrata po dwustu latach powraca, by odzyskać swoją pozycję i ukochaną. Plus Johnny Depp.

NIGDY NIE MÓW NIGDY ★★
film sens., Wlk. Brytania/USA/Niemcy 1983, reż. Irvin Kershner, wyk. Sean Connery, Klaus Maria Brandauer, Max von Sydow
20:00 | tvp kultura
Po 12 latach Sean Connery powraca jako 007 w remake'u „Operacji Piorun": film wyprodukowany bez udziału rodziny Broccoli, a więc nie należy do oficjalnej kolekcji przygód Jamesa Bonda.

OSTATNI LEGION ★★
film przyg., Wlk. Brytania/Francja/Słowacja/Tunezja/Włochy/Bułgaria 2007, reż. Doug Lefler, wyk. Colin Firth, Ben Kingsley, Thomas Brodie-Sangster
22:15 | tv puls
Kiedy barbarzyńcy zbliżają się do Rzymu jeden z jego obrońców przekrada się do Brytanii, by tam formować legion ochotników, którzy pospieszą z pomocą Wiecznemu Miastu. Bez emocji.

PLAN B ★★★
komedia romantyczna, Polska 2018, reż. Kinga Dębska, wyk. Kinga Preis, Marcin Dorociński, Edyta Olszówka
22:15 | tvn
Kilka przeplatających się opowieści z krzepiącą tezą: zawsze warto mieć z tyłu głowy plan awaryjny oraz mnóstwo empatii dla siebie i innych. Plus parada gwiazd i Marcin Dorociński jako rodzynek.

PODATEK OD MIŁOŚCI ★★★
komedia romantyczna, Polska 2018, reż. Bartłomiej Ignaciuk, wyk. Aleksandra Domańska, Grzegorz Damięcki, Roma Gąsiorowska
20:00 | tvn
Urzędniczka skarbówki ściga oszusta podatkowego, który podaje się za męską prostytutkę. W rzeczywistości jest ujmującym psychoterapeutą godnym jej uczuć. Miła niespodzianka na tle rodzimych dokonań gatunku.

ROBIN HOOD: POCZĄTEK ★★
film przyg., USA 2018, reż. Otto Bathurst, wyk. Taron Egerton, Jamie Foxx, Ben Mendelsohn
20:00 | tv puls
Legenda z lasów Sherwoodu po raz – co najmniej – 170: Wracający z krucjaty rycerz Robin z Loxley w towarzystwie Maura powraca w rodzinne strony – w samą porę, by stawić czoła skorumpowanym wielmożom, uzurpującym sobie prawa do korony.

WYJŚCIE AWARYJNE ★★
komedia, Polska 1982, reż. Roman Załuski, wyk. Bożena Dykiel, Jerzy Michotek, Maria Gładkowska
20:00 | kino polska
Polska obyczajowość z przymrużeniem oka: ślub z opłaconym rozwodem okaże się dla ciężarnej dziewczyny kluczem do prawdziwej miłości, czego nie potrafi docenić jej matka. Plus świetna Bożena Dykiel.

KONRAD J. ZARĘBSKI

CZWARTEK 4.06

TVP1

06:45 „Ciebie Boga wysławiamy" – jednym góralskim sercem i głosem - Polska 2025
07:00 Msza święta
08:00 Serwis Info - magazyn
08:15 Czterdziestolatek
09:10 Ranczo IV (8)
10:10 Komisarz Alex V (4/13)
11:00 Transmisja mszy świętej z bazyliki pw. Trójcy Przenajświętszej w Myszyńcu
13:00 Honk – opowieść o pewnym gąsiorze - film dok.
14:00 Złoty chłopak
15:00 Serwis Info - magazyn
15:25 Gra słów. Krzyżówka
16:00 Dziedzictwo
17:00 Teleexpress
17:25 Jaka to melodia? (5677)
18:05 Reporterzy (540)
18:25 Akacjowa 38
19:30 19.30 - wiadomości
19:40 Pytanie dnia

20:00 **63. KFPP w Opolu: Debiuty** - festiwal Polska 2026
21:55 **63. KFPP w Opolu: SuperJedynki** - festiwal Polska 2026
23:50 **Z biegiem lat, z biegiem dni** (1,2) - serial obycz. Polska 1980, wyk. Izabela Olszewska, Bolesław Nowak
02:35 **Powrót** (6) - serial dramatyczny Polska 2021, wyk. Bartłomiej Topa, Wojciech Mecwaldowski, Maria Dębska

TVP2

05:30 Bernadetta. Cud w Lourdes - film biograficzny Francja 2011, reż. Jean Sagols, wyk. Katia Miran
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7574) - mag.
07:55 Pytanie na śniadanie
11:30 Rodzinka.pl - serial komediowy Polska 2011
12:00 Wierzę w Ciebie (I Still Believe) - film biograficzny USA 2020, reż. Andrew Erwin, Jon Erwin (120 min)
14:00 Familiada (3027)
14:35 Koło fortuny (1850)
15:15 Szansa na sukces. Opole 2026 (2) - show
16:20 Tak to leciało! (84)
17:20 Panna młoda (80)
18:15 Va banque (982)
18:50 Jeden z dziesięciu (1)
19:25 Barwy szczęścia
19:55 Domowe patenty

20:05 **Dla ciebie wszystko (The Best of Me)** ★★★ - melodramat USA 2014, reż. Michael Hoffman, wyk. James Marsden (120 min)
22:05 **Daleko od szosy** (1) - serial obycz. Polska 76
23:35 **Księżniczka na Manhattanie (The Princess and the Bodyguard)** ★★★ - komedia romantyczna USA/Kanada 2022 (95 min)
01:10 **Kruk. Szepty słychać po zmroku** (1,2/6)

POLSAT

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień
07:25 Trolle 2 - film anim. USA/Japonia 2020, reż. Walt Dohrn, David P. Smith
09:10 Detektyw Bruno - komedia Polska 2022, reż. Magdalena Nieć, Mariusz Palej
11:35 Madagaskar II - film animowany USA 2008, reż. Tom McGrath, Eric Darnell
13:30 Maska Zorro (The Mask of Zorro) - film przygodowy USA/Meksyk 1998, reż. Martin Campbell (175 min)
16:25 Skołowani - komedia Polska 2023, reż. Jan Macierewicz (145 min)
18:50 Wydarzenia, sport, pogoda - wiadomości
19:20 Gość „Wydarzeń" (604)
19:30 Sport - Polska 2026
19:55 Milionerzy (116)

20:35 **Pokojówka na Manhattanie (Maid in Manhattan)** ★★ - komedia USA 2002, reż. Wayne Wang, wyk. Jennifer Lopez (135 min)
22:50 **Koniec świata, czyli Kogel Mogel 4** ★★ - komedia Polska 2022, reż. Anna Wieczur-Bluszcz (125 min)
00:55 **Azyl (Panic Room)** ★★★ - thriller USA 2002, reż. David Fincher, wyk. Jodie Foster, Kristen Stewart (145 min)

TVN

05:40 Uwaga! (8007) - mag. reporterów Polska 2026
05:55 Ukryta prawda (35/48)
06:50 Kuchenne rewolucje: Żnin, bar „Chicken Go" 28 (7) - reality show Polska 2024
07:45 Dzień Dobry TVN (5736)
11:20 Doradca smaku (1) - mag. kulinarny Polska 2026
11:25 Kuchenne rewolucje: Restauracja „Gościnna Ukrainka", Wejherowo XX (4) - reality show Polska 2019
12:35 Kuchenne rewolucje: Nowy Targ – „Na winklu" 28 (4) - reality show Polska 2024
13:40 Ukryta prawda (10,11/48) - serial fab.-dok.
15:45 Młode gliny (5,6/50)
17:55 Detektywi VI (41/60)
19:00 Fakty, sport, pogoda
19:35 Raport Roland Garros
19:50 Uwaga! (8008) - mag.

20:00 **Podatek od miłości** ★★★ - komedia romantyczna Polska 2018, reż. Bartłomiej Ignaciuk (135 min)
22:15 **Plan B** - komedia ★★★ romantyczna Polska 2018, reż. Kinga Dębska, wyk. Kinga Preis (100 min)
23:55 **Miłość wysokich lotów (Kite Festival of Love)** ★★★ - dramat obycz. Kanada 2021 (105 min)
01:40 **Szpital św. Anny III** (29) - serial obycz.

TV PULS

07:45 Strażacki pies - komedia USA/Kanada 2007, reż. Todd Holland
09:50 Mia i biały lew - film przyg. Francja/RPA/Niemcy 2018, reż. Gilles de Maistre
11:50 Matylda - film fantasy USA 1996, reż. Danny DeVito
13:50 Krokodyl Dundee (Crocodile Dundee) - komedia Australia 1986 (120 min)
15:50 Krokodyl Dundee II (Crocodile Dundee II) - komedia Australia/USA 1988, reż. John Cornell (130 min)
18:00 Wasabi - komedia sensacyjna Japonia/Francja 2001, reż. Gérard Krawczyk, wyk. Jean Reno (120 min)
20:00 **Robin Hood: Początek (Robin Hood: Origins)** ★★ - film przyg. USA 2018, reż. Otto Bathurst (135 min)
22:15 **Ostatni legion (The Last Legion)** ★★ - film przyg. Wlk. Brytania/Francja/Słowacja/Tunezja/Włochy/Bułgaria 2007 (125 min)
00:20 **Władcy ognia (Reign of Fire)** ★★ - film fantasy USA/Wlk. Brytania/Irlandia 2002, reż. Rob Bowman (125 min)

TVN7

05:20 Ten moment (9/40) - serial fab.-dok. Polska 2021
05:55 Szkoła (56,57,58/67) - serial fab.-dok. Polska 2019
08:50 Ukryta prawda (30,40,41/71) - serial fab.-dok.
11:40 W-11 Wydział Śledczy - serial fab.-dok. Polska 2013
13:45 Tom i Jerry (Tom & Jerry) - film animowany USA/Wlk. Brytania/Francja/Niemcy 2021, reż. Tim Story (125 min)
15:50 Rozumiemy się bez słów (La famille Bélier) - komedia muzyczna Francja/Belgia 2014 (125 min)
17:55 Dzieciak rządzi (The Boss Baby) - film anim. USA 17, reż. Tom McGrath (125 min)
20:00 **Focus** - komedia krym. ★★★ USA/Argentyna 2015, reż. Glenn Ficarra, John Requa, wyk. Will Smith, Margot Robbie, Adrian Martinez (140 min)
22:20 **Każdy wie lepiej** ★★★ - komedia Polska 2022, reż. Michał Rogalski, wyk. Joanna Kulig (135 min)
00:35 **Ci, którzy życzą mi śmierci (Those Who Wish Me Dead)** ★★★ - film sensacyjny USA/Kanada 2021 (125 min)

MEZZO

13:30 Sleeping Beauty - balet Szwajcaria 2022
15:35 Eugène-Auguste Ysaÿe: Wypadek: portret rodzinny - balet Czechy/Norwegia 2021, reż. Stein-Roger Bull, Jo Strømgren
16:15 Brahms: Sonaty wiolonczelowe – Miklós Perényi, Zoltán Kocsis - muzyka klas.
17:20 Marc-Antoine Charpentier: Medea - opera Francja 23, reż. Yan Proefrock
20:30 Jazz w Vienne: Manu Katché „One Shot Not"
21:30 Festiwal Sons d'hiver 2021: Hamid Drake, David Murray, Archie Shepp
22:50 Opera Now: Hans Abrahamsen - serial dok.
23:20 Wiktorija Mułłowa, Transylvania State Philharmonic Orchestra, Cristian Mandeal

PULS 2

08:30 Myszka Miki: Frajdomek II (15/30)
08:50 Masza i niedźwiedź V
09:20 Bing (61/78)
09:35 Basia II (16,17)
10:00 Jeżyk i przyjaciele
10:25 Spidey i superkumple
11:35 Zawieszeni na drzewie - komedia Włochy/Francja 70
13:30 Kapuśniaczek - komedia Francja 1981
15:35 Jaś i Małgosia - film fantasy Niemcy 2012
16:50 Kiedy smoka boli głowa - film familijny Czechy/Słowacja 2018
19:00 Stuart Malutki II - komedia USA/Niemcy 2002
20:50 Zwierzak - komedia USA 2001, reż. Luke Greenfield
22:35 Ibiza - komedia Belgia/Francja 19, reż. Arnaud Lemort
00:20 Lombard XII

TV4

07:00 Strażnik Teksasu V (9/25) - serial sens. USA 1997
07:55 Miodowe lata II (8/13)
08:40 Pingwiny z Madagaskaru - film anim. USA 2014
10:35 Asterix kontra Cezar - film anim. Francja 1985
12:15 Godzilla - film sens. USA/Japonia 1998
15:00 Holmes i Watson - komedia USA/Kanada 2018
16:55 1000 lat po Ziemi - film s.f. USA 2013
19:00 Policjantki i policjanci
20:00 Uroczysko IV (7,8/52) - serial krym. Polska 2025
21:00 Sprawiedliwi. Trójmiasto III (4) - serial krym.
22:05 Sprawiedliwi – wydział kryminalny XX (4)
23:05 Prawdziwe kłamstwa - komedia sensacyjna USA 94
02:05 Love Island IV

METRO

07:40 Tajemnice miłości (5/68) - serial fabularno-dok.
08:35 Szpital (68,69/69)
10:35 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
12:35 Szkoła (54/67)
13:35 Przepis na życie V (7)
14:35 Zapukaj do moich drzwi
15:45 The Floor (17, 18)
17:00 Fani czterech kółek XVI (8/16) - serial dokumentalny
18:00 Prawo Agaty V (6) - serial obycz. Polska 2014
19:00 Kartoteka X - serial fabularno-dok. Polska 2016
21:05 Kryminalni VIII (6,7) - serial krym. Polska 2008
23:15 Kuba Wojewódzki (2) - talk-show Polska 2025
00:25 Zbrodnie z pierwszych stron gazet II (1/12)
01:25 Szpital (64/69)
02:25 Szkoła (32/63)

CZWARTEK 4.06

STOPKLATKA

10:05 K–9 - komedia sensacyjna USA 1990, reż. Rod Daniel (150 min)
12:35 BFG: Bardzo fajny gigant (The BFG) - film fantasy USA/Indie/Wlk. Brytania 2016, reż. Steven Spielberg, wyk. Mark Rylance (150 min)
15:05 Miś - komedia Polska 1981, reż. Stanisław Bareja, wyk. Stanisław Tym, Barbara Burska (155 min)
17:40 Dobry rok (A Good Year) - komediodramat USA/Wlk. Brytania 2006, reż. Ridley Scott, wyk. Russell Crowe (140 min)
20:00 Seksmisja - komedia Polska 1984, reż. Juliusz Machulski, wyk. Olgierd Łukaszewicz, Jerzy Stuhr, Bożena Stryjkówna (155 min)
22:35 12 godzin (Stolen) - film sens. USA 2012, reż. Simon West, wyk. Nicolas Cage (120 min)
00:35 Boże Ciało - dramat obycz. Polska/Francja 2019, reż. Jan Komasa, wyk. Bartosz Bielenia, Aleksandra Konieczna, Eliza Rycembel (145 min)

KINO POLSKA

07:45 Quo vadis - film historyczny Polska/USA 2001, reż. Jerzy Kawalerowicz
09:30 Potop Redivivus - film historyczny Polska 1974/2014, reż. Jerzy Hoffman, wyk. Daniel Olbrychski, Małgorzata Braunek, Tadeusz Łomnicki
13:25 Poszukiwany, poszukiwana - komedia Polska 1974, reż. Stanisław Bareja, wyk. Wojciech Pokora
15:10 Rozmowy kontrolowane - komedia Polska 1991, reż. Sylwester Chęciński, wyk. Stanisław Tym
17:15 Pogranicze w ogniu (7,8)
20:00 Wyjście awaryjne - komedia Polska 1982, reż. Roman Załuski, wyk. Bożena Dykiel, Jerzy Michotek, Maria Gładkowska
21:55 Sztos - komedia sensacyjna Polska 1996, reż. Olaf Lubaszenko, wyk. Jan Nowicki, Cezary Pazura, Krzysztof Zaleski, Leon Niemczyk
23:45 Słodko-gorzki - dramat obycz. Polska 1995, reż. Władysław Pasikowski, wyk. Rafał Mohr, Rafał Olbrychski, Anita Werner, Bogusław Linda
01:50 W nich cała nadzieja - film s.f. Polska 2023, reż. Piotr Biedroń, wyk. Magdalena Wieczorek, Jacek Beler

ALE KINO+

09:25 Wolna krowa - film krótkom. PL 23 (35 min)
10:00 Bestia II (3,4/6)
12:05 Vera XIII (3/3)
14:00 Konie Valdeza (Valdez, il mezzosangue) - western USA/Włochy/Hiszpania/Francja 1973, reż. John Sturges, Duilio Coletti (125 min)
16:05 W sieci wojny (Fog of War) - thriller USA 2025, reż. Michael Day, wyk. John Cusack, Brianna Hildebrand (130 min)
18:15 Vera XIV (1) - serial krym. Wlk. Brytania 2025
20:10 Sorry, Baby - komedia USA/Hiszpania/Francja 2025, reż. Eva Victor, wyk. Eva Victor, Naomi Ackie, Lucas Hedges, John Carroll Lynch, Louis Cancelmi (130 min)
22:20 Krew na betonie (Dragged Across Concrete) - thriller USA/Kanada/Wlk. Brytania 2018, reż. S. Craig Zahler, wyk. Mel Gibson, Vince Vaughn, Tory Kittles (180 min)
01:20 Być kimś - film krótkom. Polska 23 (40 min)

POLSAT FILM

09:10 O psie, który wrócił do domu - film przyg. USA/Chiny 2019, wyk. Jonah Hauer-King
11:20 Sami swoi - komedia Polska 1967, reż. S. Chęciński
13:00 Nie ma mocnych - komedia Polska 1974
15:15 Oszustki - komedia krym. USA/Hiszpania 2019
16:55 Titanic - film katastroficzny USA/Meksyk 1997
21:00 Serena - melodramat Czechy/Francja/USA 2014
23:10 Oppenheimer - film biograficzny USA/Wlk. Brytania 2023, reż. Christopher Nolan

KINO TV

08:10 Mój przyjaciel orzeł - film przyg. Austria 2015
10:25 Nad Niemnem, cz. 1 - film obycz. Polska 1986
11:55 Max - film przyg. USA 2015, reż. Boaz Yakin
14:15 Ści(ą)gany - komedia sensacyjna USA/Niemcy 1998
15:55 Zmowa pierwszych żon - komedia USA 1996
18:20 Jumper - film s.f. USA/Kanada 2008
20:00 RoboCop - film s.f. USA 2014, reż. José Padilha, wyk. Joel Kinnaman, Gary Oldman
22:30 Zaginiona dziewczyna - thriller USA 2014

TVP KULTURA

08:30 Klub profesora Tutki
09:00 Zmiennicy (9)
10:20 Nasz człowiek w Hawanie (Our Man in Havana) - film obycz. Wlk. Brytania 1959, reż. Carol Reed (125 min)
12:25 Miałem farta - film dok.
13:10 Droga (6) - serial obycz.
14:20 Duma i namiętność (The Pride and the Passion) - dramat obycz. USA 1957, reż. Stanley Kramer, wyk. Cary Grant (145 min)
16:45 Zmiennicy (10)
17:55 Karnawał zwierząt
18:55 Pan wzywał, Milordzie? - serial kom.
20:00 Nigdy nie mów nigdy (Never Say Never Again) - film sens. Wlk. Bryt./USA/Niemcy 1983, reż. Irvin Kershner, wyk. Sean Connery (140 min)
22:20 Eric Clapton – tylko blues - film dok.
00:20 Córka trenera - dramat obycz. Polska 2018, reż. Łukasz Grzegorzek, wyk. Jacek Braciak (105 min)
02:05 Samuraj (Le samouraï) - dramat krym. Francja/Włochy 1967, reż. Jean-Pierre Melville (115 min)

WARNER TV

12:10 Invictus: Niepokonany - dramat historyczny USA 09
14:45 Wiecznie młody - film s.f. USA 1992, reż. Steve Miner
16:50 Dziedzic Maski - komedia USA/Niemcy/Francja/Australia 2005
18:45 Głupi i głupszy II: Kiedy Harry poznał Lloyda - komedia USA 2003, reż. Troy Miller
20:20 Godziny szczytu III - komedia USA/Niemcy 2007
22:00 Mroczne cienie - komedia USA/Australia/Wlk. Bryt. 12
00:10 Transporter III - film sens. Francja/USA/Wlk. Bryt. 08

PARAMOUNT

07:30 Czarodziejki (5,6/22)
09:25 Policyjna grupa pościgowa XXI - serial dok.
10:30 Goonies - film przyg. USA 1985, reż. Richard Donner
13:00 Czarodziejki (7,8/22)
15:00 Smoking - komedia sensacyjna USA 2002
17:05 Mission: Impossible – Ghost Protocol - film sens. USA 2011, reż. Brad Bird
20:00 Indiana Jones i ostatnia krucjata - film przyg. USA/Włochy/Hiszpania/Wlk. Brytania/Jordania 1989
22:35 Anihilacja - horror Wlk. Brytania/USA 2018

HBO

08:55 Siła naszych marzeń - komedia Francja/Kanada 2022 (110 min)
10:45 Przepiękne - komedia Polska 2025 (115 min)
12:40 Miami Vice - film sens. USA/Niemcy/Paragwaj/Urugwaj 2006 (130 min)
14:50 Locke - dramat obycz. Wlk. Brytania/USA 2013, reż. Steven Knight, wyk. Tom Hardy (85 min)
16:15 Kochanek królowej - dramat historyczny Dania/Szwecja/Czechy/Niemcy 2012 (135 min)
18:30 Wyśnione piosenki - dramat obycz. USA 2024, reż. Nick Wilson, wyk. Jessica Belkin, Malin Åkerman (90 min)
20:00 Nasienie świętej figi - dramat kryminalny Niemcy/Francja/Iran 2024, reż. Mohammad Rasoulof (165 min)
22:45 Lista A: 15 opowieści z azjatyckiej i pacyficznej diaspory
00:15 USA kontra reszta świata: Cztery lata z kadrą narodową (1)
01:20 Obcy: Romulus - horror USA/Wlk. Bryt. 2024, reż. Fede Alvarez (125 min)

CINEMAX

10:00 Goodbye, Lenin! - komediodramat Niemcy 03
12:00 Transformers - film s.f. USA 2007, reż. Michael Bay
14:20 Cena zwycięstwa - dramat obycz. Grecja 2025
16:10 U.S. Palmese - komedia Włochy 2025
18:15 Nauczyciel, który obiecał nam morze - film biograficzny Hiszpania 2023
20:00 Fargo II (7,8/10)
21:55 Gangi Nowego Jorku - film sens. USA/Włochy 2002
00:40 Ujęcie - thriller Rumunia 23, reż. Adrian Voicu

ROMANCE TV

10:25 Rejs ku szczęściu
12:20 O jedną miłość więcej - dramat Niemcy 2021
14:15 Rozwód dla zaawansowanych - komedia romant. Niemcy 2010, reż. J. Broecker
16:05 Mój brat, jego spadek i ja - komedia Niemcy 2011
18:00 Zwierzyniec doktor Mertens (11/13) - serial obycz.
19:00 Górski lekarz (9/9)
20:00 Inga Lindström: Słodycz życia - film obycz. Niemcy 23
21:55 Toni – akuszer: Ucieczka z gniazda - komedia Niemcy 2021, reż. Sibylle Tafel
23:50 Górski lekarz (9/9)

CANAL+ PREMIUM

09:25 Łapu-Capu (132)
09:30 Chopin, Chopin! - dramat obyczajowy Polska 2025, reż. Michał Kwieciński (130 min)
11:40 Hollywood Buzz (1)
12:05 Mamma Mia! - komedia muzyczna USA/Wlk. Brytania/Niemcy 2008 (110 min)
13:55 Mamma Mia! Here We Go Again! - musical Wlk. Brytania/USA 2018, reż. Ol Parker (110 min)
15:45 Saga »Zmierzch« – Zaćmienie - film fantasy USA 2010, reż. David Slade (120 min)
17:45 Łapu-Capu (133)
17:50 Battleship: Bitwa o Ziemię - film przyg. USA/Japonia 2012, reż. Peter Berg (130 min)
20:00 Gdy zgasną światła - film sensacyjny USA 2024 (110 min)
21:50 Kraina mroku - thriller USA 2025, reż. Bryan Fuller (105 min)
23:35 Megan Is Missing - horror USA 2011, reż. Michael Goi (95 min)
01:10 Zabójczy lot - film sens. Wlk. Brytania/USA 2024 (100 min)

TVN FABUŁA

10:55 Szpital św. Anny (41)
11:55 Najpiękniejsza muzyka filmowa (6) - mag. muzyczny
12:05 Scooby-Doo! - film anim. USA/Kanada 2020
14:05 Bella i Sebastian II - film przyg. Francja 2015
16:05 Kolory miłości - dramat miłosny Kanada 2021
18:00 Alvin i wiewiórki - komedia USA 2007
20:00 Saga „Zmierzch": Przed świtem, cz. 1 - film przyg. USA 2011, reż. Bill Condon
22:30 World Trade Center - film katas. USA 2006

AMC

09:40 Nie moje życie - thriller Kanada/USA 2006
11:35 Błękitna laguna - film przyg. USA 1980
13:40 Aleksander - dramat historyczny USA/Wlk. Brytania/Niemcy/Holandia/Francja/Włochy 2004
17:15 Siedem lat w Tybecie - film biograficzny USA/Wlk. Brytania 1998, wyk. Brad Pitt
20:10 Jumper - film s.f. USA/Kanada 2008, reż. Doug Liman
22:00 Kwarantanna II: Terminal - horror USA 2011
23:40 Wielki szef - film sens. Hongkong 1971, reż. Wei Lo

AXN

08:25 Agenci NCIS: Hawaje
09:20 Castle VIII (9,10/22)
11:20 Detektyw Monk III (9,10/16) - serial krym. USA 04
13:10 Agenci NCIS: Hawaje
15:05 Agenci NCIS XV (19,20/24) - serial krym.
17:05 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas (19,20/23)
19:05 Castle VIII (11,12/22)
21:05 Agenci NCIS XX (16/22)
22:05 Agenci NCIS: Hawaje II
23:00 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas (19,20/23)
00:45 Castle VIII (11/22)

EPIC DRAMA

09:05 Lekarze na start
10:40 Agenci NCIS XVI (5,6/24)
12:30 Wszystkie stworzenia duże i małe V (4/6)
13:30 Jane Eyre (3/4)
14:40 Poirot XI (2/4)
16:40 Agenci NCIS XVI (7,8/24)
18:30 Marlow: klub zbrodni II (1/6) - serial kryminalny
19:30 Lekarze na start
21:00 Tess D'Urbervilles (1/4) - serial obycz. Wlk. Brytania/USA 08, wyk. Gemma Arterton
22:05 Próba niewinności (3/3) - miniserial Wlk. Brytania 2018
23:05 Panna Marple VI (1/3)
01:05 Lekarze na start

TVN STYLE

11:20 Ugotowani (11, 12) - reality show Polska 2013
13:30 Kuchenne rewolucje (13, 12) - reality show Polska 18
15:35 Jestem z Polski XV (12,13) - serial dok. Polska 25
17:40 Kuchenne rewolucje (4, 5, 6) - reality show Polska 25
20:50 Zgłoś remont (10) - reality show Polska 2026
21:50 Jestem z Polski XVI (3,18) - serial dok. Polska 2025
23:45 Hotel Paradise (8) - real tv Polska 2025
00:45 Prince Charming (6, 7) - real tv Polska 2021

TVN TURBO

08:05 Polskie pościgi policyjne II (1) - serial dok. Polska 22
08:35 Brytyjskie gangi samochodowe - film dok.
09:30 Zawodowi handlarze
11:45 Jeździć, obserwować VI
14:00 Naprawy nie do naprawy
15:30 Wojny samochodowe
18:30 Duda kontra Szafrański X (9/10) - serial dok.
19:15 Mobilni mechanicy (10)
20:00 Prawko na świecie. Jazda bez zasad (1) - mag.
20:45 Zawodowi handlarze (2)
21:30 Z drugiej ręki (2)
22:15 Uwaga! Oszust: Ściema z ogłoszenia (12/12)

BBC FIRST

09:45 Ojciec Brown XI (9/10)
10:40 Śmierć pod palmami XII
11:45 Zagadki doktora Blake'a
12:55 Shakespeare i Hathaway: prywatni detektywi III
14:55 Ojciec Brown V (8/15)
15:55 Lewis II (1/8)
17:00 My Life is Murder IV
18:00 Morderstwa w Midsomer
19:55 Śmierć pod palmami XII
21:00 Na niebieskich światłach II (4/6) - serial krym.
22:05 Ojciec Brown XIII (7/10)
23:05 Shakespeare i Hathaway: prywatni detektywi III

FX

08:02 Genialna Morgane V
10:30 Diabli nadali VI (16,17,18,19/24) - serial kom.
12:22 Jim wie lepiej V (7,8/22)
13:16 Sposób użycia III (7,8/13)
14:09 Wszyscy kochają Raymonda II (4,5,6,7/25)
16:06 Kochanie, zmniejszyłem dzieciaki - komedia USA/Meksyk 1989, reż. Joe Johnston
17:50 Jak ugryźć 10 milionów? - komedia kryminalna USA 00
19:53 Jumanji: Następny poziom - film przyg. USA 2019
22:18 Grimsby - komedia sens. Wlk. Brytania/USA 2015
23:53 Genialna Morgane (4,7/8)

HGTV

08:10 Kupujemy dom na plaży
09:05 Remontujemy dom na plaży V - serial dok.
11:00 Zarobić na remoncie VII
11:31 Usterka XI (7,8)
13:00 Zbudujemy fajny dom
15:00 Mieszkanie na miarę III
17:00 Polowanie na ogród VIII
18:15 Weekendowa metamorfoza (3, 4) - reality show
20:05 Dorota was urządzi VI (12,1/12) - serial dok. Polska 17
21:35 Będzie pięknie (4/8)
22:35 House Hunters (2—5)
00:50 Kupujemy dom na plaży XXV - serial dok. USA 19

BBC LIFESTYLE

11:20 Wielkie brytyjskie wypieki (7, 8) - program rozrywk.
13:40 Demencja: cicha epidemia - film dok. Wlk. Bryt. 2024
14:40 Glukozowa Bogini: rewolucja na talerzu (1/2)
15:40 Zapraszam do stołu (7)
17:40 Najdroższe brytyjskie domy III (6) - serial dok.
18:50 Mistrzowie ceramiki: Kanada (2) - teleturniej
19:45 Wielkie brytyjskie wypieki (9) - program rozrywk.
21:00 Cena idealnego ciała z Olivią Attwood II (4,5/6)
23:00 Wstydliwe choroby: otyłość - serial dokumentalny

COMEDY CENTRAL

08:25 Dwóch i pół (10/24)
08:55 Przyjaciele (9—14/24)
11:55 Teoria wielkiego podrywu XII (14—19/24) - serial kom.
14:30 Dwóch i pół (11—14/24)
16:30 Przyjaciele (15—20/24) - serial komediowy USA 1995
19:30 Teoria wielkiego podrywu XII (20—24,1/24)
22:00 The Office PL II (9,10)
23:05 Comedy Club (3, 4)
00:05 Miasteczko South Park XXII (6,7/10) - serial animowany dla dorosłych
01:00 Pracoholicy VI (3/10)

TVP SERIALE

08:30 Komisarz Alex XXIV (13)
09:30 Na sygnale
10:05 Znachor - melodramat Polska 1981, reż. Jerzy Hoffman, wyk. Jerzy Bińczycki
12:30 Biała sukienka - film obyczajowy Polska 2003
13:45 Ojciec Mateusz 28
15:35 Komisarz Alex (1)
16:30 Na sygnale (80,81)
17:35 Ranczo VII (1,2/13)
19:30 Ojciec Mateusz 28 (8)
20:30 Komisarz Alex XXV (12)
21:30 Ranczo VII (3,4/13)
23:25 Ojciec Mateusz 28 (9)
00:20 Biała sukienka - film obyczajowy Polska 2003

CANAL+ KUCHNIA

12:30 Javier Peña zjada świat
13:35 m jak mięso (5, 6)
14:25 ABC gotowania — kuchnia hiszpańska (1) - magazyn
14:50 Włoskie życie Sophie Grigson (1,2) - serial dok.
15:45 Luke Nguyen w Indiach
16:15 Sachie w Nowej Zelandii
16:40 Jamie gotuje w Gruzji
17:35 Luke Nguyen w Indiach
18:30 Sachie w Nowej Zelandii
18:55 Nie tylko kimchi (5)
19:25 m jak mięso (1, 2, 3, 4)
21:15 Anthony Bourdain VII
23:55 Bitwa na smaki (5)
00:30 Jakubiak rozgryza... (2)

CANAL+ DOMO

09:00 Rośliny Karoliny (5, 6)
09:55 Ucieczka na wieś XXV
10:55 Wielkie projekty
11:50 Wielkie amerykańskie rancza (11, 12) - serial dok.
12:50 Gardeners' World (7)
14:00 Cudotwórcy VII (1/13)
15:00 Kupcie sobie zamek!
15:55 Daleko od miasta XIII
16:50 Gardeners' World (10)
18:00 Ucieczka na wieś XXV
19:00 Wielkie projekty.
20:00 Daleko od miasta XI
21:00 Cudotwórcy VII (2/13)
22:00 Cztery pory roku w ogrodach Kew - serial dok.
22:50 Gardeners' World (13)

PLANETE+

11:25 Wodne królestwo Komodo (4/5) - serial dok.
12:35 Planeta Kalifornia (1/2)
13:50 Wiatr. Niewidzialna siła
14:50 Krajobrazy świata (9/12)
15:50 Niezwykłe podróże koleją V (1/5) - serial dok.
16:55 360° — świat bez granic
18:00 Dokąd dzisiaj? IV (1,2)
18:40 Zdrajcy/Patrioci (4/5)
19:45 Normanowie na Sycylii
20:50 Futbol w Rosji — tajna broń KGB - film dok.
22:00 Berlin 1936 - film dok.
23:10 Krótka historia miłości

DISCOVERY CHANNEL

09:00 Gorączka złota: rzeka skarbów V (16/16)
10:00 Klan z Alaski V (12/15)
11:00 Przetrwać nad Jukonem II (2/16)
12:00 Fani czterech kółek XVI
13:00 Nagi instynkt przetrwania: rozbitkowie (3,4)
15:00 Złomowisko PL IV
16:00 Gorączka złota XVI (6)
17:00 Nic do zgłoszenia III
18:00 Kamperem przez świat
19:00 Nagi instynkt przetrwania: nagroda za przeżycie
21:00 Gorączka złota XVI (1)
22:00 Łowcy opali VIII (20/20)
23:00 Akta ekspedycji II (2)

TVP HISTORIA

10:05 Wszystkie kolory świata
11:05 Podziemne Włochy (1/8)
12:20 Dzień, który zmienił Azję
14:10 Królowie (29)
14:45 Pogranicze w ogniu (17)
15:55 Sensacje XX wieku
18:00 Czas honoru (3/13)
19:00 Koniec komunizmu w Seroczynie - film dok.
19:35 Królowie (68)
20:05 Deyna. Geniusz do zatracenia - film dok.
21:05 Kos - film historyczny Polska/Szwecja/Niemcy 2023
23:10 Historyk w świecie polityki. Bronisław Geremek

HISTORY

13:05 Starożytni kosmici XIV
14:00 Tajemnice skute lodem IV (1/10) - serial dok.
14:50 Niewyjaśnione tajemnice świata III (3/10)
15:45 Gwiazdy lombardu XII
17:10 II wojna światowa w kolorze — przełomowe momenty (9/10) - serial dok.
18:10 Starożytni kosmici: najlepsze historie (1) - serial dok.
20:00 Starożytni kosmici XVI
21:00 Klątwa Wyspy Dębów XIII (19) - serial dok.
22:00 Wojny magazynowe XVII
23:00 Absurdy przeszłości: historie pełne ryzyka (2)

NATIONAL GEOGRAPHIC

13:00 Hitler: siła dyktatury
14:00 Wielkie konstrukcje III Rzeszy. Wojna z ZSRR (1/3)
15:00 Strzegąc granic XII
16:00 Egipt: miejsce pełne tajemnic III (4/8)
17:00 Zaginione skarby Biblii
18:00 Wojna szpiegów
19:00 Gułag — system śmierci
20:00 Katastrofa w przestworzach XXV (4) - serial dok.
21:00 Premiera: Inżynieria po katastrofie (3/6) - serial dok.
22:00 Jak oni to zbudowali? II
23:00 Megametro (1/4)

FOCUS TV

08:00 Byli sobie podróżnicy
08:55 Wehikuł czasu
09:00 Starożytni kosmici IV
10:00 Gwiazdy lombardu XIX
12:00 Wielkie konstrukcje III Rzeszy: wojna z Ameryką (5/6)
13:00 Poszukiwacze historii
14:00 Ludzie na wojnie — rok w Ukrainie - serial dok.
16:00 Dorwać tuńczyka VII
18:00 Rolnicy. Podlasie III
20:00 Galileo - pr. popularn.
21:00 Poszukiwacze historii
23:00 Dziennikarze przeciwko Hitlerowi - film dok. Niemcy 18
00:00 Starożytni kosmici (6/6)
01:00 Rolnicy. Podlasie VI (49)

BBC EARTH

11:10 Mroczne dzieje Pompejów (1) - serial dok.
12:15 Zielona planeta (4/5)
13:20 Dynastie (4/7)
14:25 W okowach mrozu
15:25 Życie na pustkowiu
16:25 Układ Słoneczny (2/5)
17:40 Mroczne dzieje Pompejów (1) - serial dok.
18:45 Najpiękniejsze trasy spacerowe (4/8) - serial dok.
19:45 Przyszłość natury: Lasy
20:55 Życie na pustkowiu: powroty - serial dok.
21:55 W okowach mrozu
22:55 Zdrowa zmiana II (1,2)

POLSAT VIASAT HISTORY

11:40 Wojna światowa (4/8)
12:50 Militarny ranking (8/10)
13:55 Kleopatra: tajemnicza władczyni - serial dok.
15:05 Auschwitz: zapomniana muzyka - film dokumentalny
16:35 W poszukiwaniu biblijnej prawdy - serial dokumentalny
17:45 Wojna światowa: 1914-1945 (4/8) - serial dok.
18:50 Militarny ranking (8/10)
20:00 Kryminologia starożytności - serial dok.
21:00 Życie prywatne przywódców Rzeszy (4/4)
22:00 Sekrety Watykanu: papież i diabeł (1/4) - serial dok.

szyfropanorama

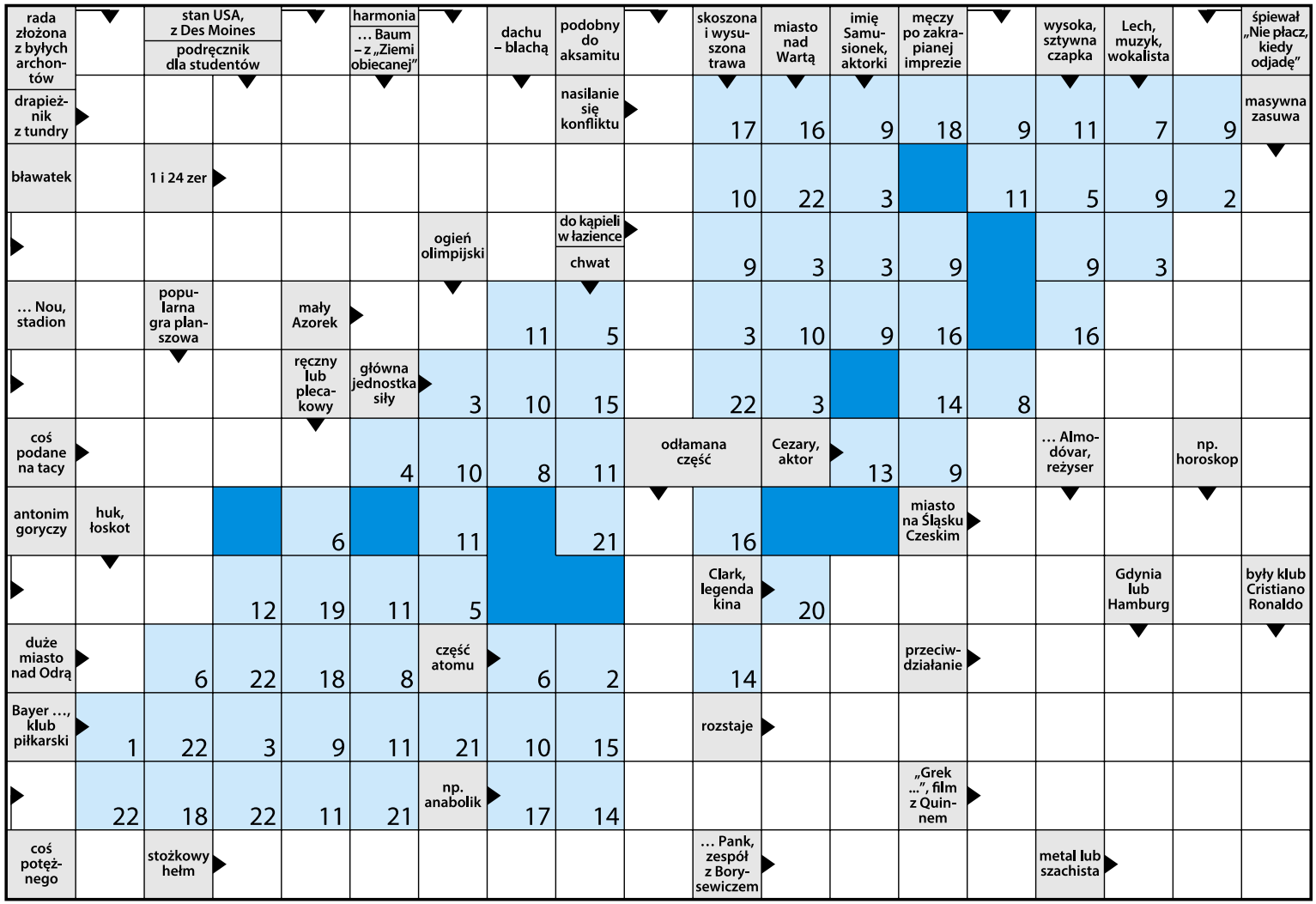

Tu wpisz litery z pól oznaczonych cyframi

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22

Rozwiązanie krzyżówki

6	2	8	5	8	3	14				
12	18	9		12	5	10	8	11	16	9

Rozrywka w „Wyborczej”

Codzienna porcja łamigłówek od poniedziałku do soboty na ostatniej stronie „Gazety Wyborczej”

JAK ROZWIĄZAĆ SZYFROPANORAMĘ?

Część „panoramiczną” należy rozwiązać jak zwykłą krzyżówkę panoramiczną. Przy okazji część liter z wpisywanych haseł wypełni niektóre pola zaznaczone kolorem, czyli te należące do szyfrokrzyżówki. W niej każdej liczbie odpowiada inna litera. „Rozkodowane” litery można wpisywać do pustych pól pod diagramem (pola 1-22).

Aby odczytać hasło trzeba przepisać je do właściwych kratek w polu „rozwiązanie krzyżówki”.

Rozwiązanie z wydania 22 maja:
SŁODKA TAJEMNICA

APLIKACJA WYBORCZEJ

Jeszcze więcej rozrywki w aplikacji i na ostatniej stronie „Gazety Wyborczej”

wyborcza

PROSTO Z POLSKI

TYGODNIK

Piątek, 29 maja 2026 | Redaktor prowadzący **Leszek Frelich**

Baza paliwowa w szczecińskim porcie

Afera goni aferę

Sądy zajmują się sprawą bazy paliwowej w szczecińskim porcie, za którą stoi Oktan Energy. Ta sama firma odpowiada za nielegalne zbiorniki w Podjuchach. – To wszystko dużo mówi o stylu działania tego inwestora – słyszymy od osoby znającej kulisy sprawy.

Adam Zadworny

• **Baza paliw Oktan Energy w Porcie Szczecin**
FOT. CEZARY ASZKIEŁOWICZ / AGENCJA WYBORCZA.PL

Około 500 osób protestowało przed dwoma tygodniami w szczecińskich Podjuchach przeciwko bezprawiu, jakiego dopuściła się firma Oktan Energy, potentat branży paliwowej. Nad Odrą, w rejonie chronionych terenów Natura 2000, postawiła bez pozwolenia na budowę siedem wielkich zbiorników na paliwo. Sprawa stała się głośna, inwestycja została wstrzymana.

Jak się dowiedziała „Wyborcza", poważne zastrzeżenia budzi też inna inwestycja tej samej firmy – w szczecińskim porcie. Jak ustaliliśmy, decyzją nadzoru budowlanego i sądów postawiona tam baza paliwowa straciła pozwolenie na budowę, a ministerstwo odmówiło Oktan Energy przedłużenia dzierżawy terenu.

„Wyszły nowe okoliczności"

W tym wypadku chodzi o cztery zbiorniki na paliwo. Co ciekawe, inwestycja jest już zakończona, a nawet ma pozwolenie na użytkowanie, ale wobec nowych faktów, zarówno wojewoda, jak i wojewódzki nadzór budowlany wszczęli procedury, mające na celu cofnięcie udzielonych wcześniej pozwoleń (na budowę i na użytkowanie).

Przedstawiciele Zarządu Morskich Portów Szczecin i Świnoujście, ze względu na trwające procesy sądowe, nie komentują tej sprawy. Udało nam się jednak dotrzeć do kilku osób mających wiedzę na ten temat i uzyskać stanowisko Zachodniopomorskiego Wojewódzkiego Inspektora Nadzoru Budowlanego. Po kolei.

Z przesłanego do naszej redakcji stanowiska ZWINB dowiadujemy się, że cztery zbiorniki na terenie bazy paliwowej w szczecińskim porcie zostały zbudowane „na podstawie ostatecznej decyzji wojewody zachodniopomorskiego z 5 stycznia 2021 r. (...) o pozwoleniu na budowę".

W piśmie ze ZWINB, podpisanym przez szefa tej instytucji Piotra Płudowskiego, czytamy też: „Następnie poszczególne składniki tej inwestycji (tj. poszczególne zbiorniki) były przyjmowane do użytkowania przez tutejszy organ, stosownymi decyzjami o pozwoleniu na użytkowanie. Już po przyjęciu do użytkowania wszystkich składników ww. inwestycji, na jaw wyszły nowe istotne dla sprawy okoliczności, nieznane wojewodzie zachodniopomorskiemu w dacie wydania ww. pozwolenia na budowę (jak również organowi w trakcie przyjmowania do użytkowania poszczególnych zbiorników)".

O co chodzi?

– Część inwestycji firmy Oktan Energy stoi na działce, do której spółka nie ma tytułu prawnego, tzn. umowy dzierżawy – tłumaczy jeden z prawników zaangażowanych w sprawę. – Inaczej mówiąc, zajmuje kawałek terenu bezprawnie.

Oktan Energy idzie do sądu

Dalej, z udzielonej nam przez ZWINB odpowiedzi, dowiadujemy się, że w związku z tym firma Oktan Energy straciła pozwolenie na budowę bazy paliwowej, którą już postawiła. Wbrew pozorom ma to ogromne znaczenie dla dalszych losów tej bazy (o czym za chwilę).

W stanowisku ZWINB czytamy: „Kwestie te [bezprawne zajęcie kawałka terenu pod bazę – red.] wprawdzie dotyczyły jednej tylko z kilku działek, na których inwestycja została zrealizowana, ale były na tyle istotne dla funkcjonowania tej inwestycji, że wojewoda zachodniopomorski wznowił z urzędu swoje postępowanie w sprawie wydania ww. pozwolenia na budowę. Postępowanie zostało zakończone wydaniem decyzji 31.10.2023 r. (...) odmawiającej udzielenia pozwolenia na budowę czterech zbiorników paliwowych, na terenie portu morskiego w Szczecinie" – czytamy w stanowisku nadzoru budowlanego.

Inwestor odwołał się od decyzji wojewody do Głównego Inspektora Nadzoru Budowlanego, ale 15 lutego 2024 r. GINB utrzymał w mocy decyzję uchylającą pozwolenia na budowę. Niezadowolona z tego spółka wniosła skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie, który prawomocnym wyrokiem z 28 sierpnia 2025 r. oddalił ją. Oktan Energy nie ustąpiła – zaskarżyła i ten wyrok, wnosząc skargę kasacyjną do Naczelnego Sądu Administracyjnego. Jak ustaliliśmy, sprawa przed NSA jest w toku.

Jak informuje ZWINB, trwa też spór cywilny pomiędzy zarządem portu a inwestorem, który może mieć wpływ na przyszłość bazy paliw. Ta sprawa również ciągnie się od lat i jest już w Sądzie Najwyższym.

Co to wszystko oznacza?

– Przede wszystkim to dużo mówi o stylu działania inwestora – twierdzi osoba dobrze znająca sprawę. – Czyli robimy swoje, nie oglądając się na prawo, a potem się odwołujemy, prowadzimy procesy, które potrwają latami.

W sprawie bazy w porcie nadzór budowlany wznowił z urzędu postępowania w sprawie przyjęcia do użytkowania wszystkich czterech zbiorników firmy Oktan Energy. Jest ono w toku. Nadzór może uchylić dotychczasowe pozwolenia na użytkowanie zbiorników na paliwo. Jeżeli taka decyzja się uprawomocni, „przeprowadzi z urzędu stosowne postępowanie naprawcze w stosunku do każdego ze zbiorników". To może oznaczać nawet rozebranie bazy paliwowej.

Problem w tym, że jeśli od dnia wydania zgody na użytkowanie upłynie pięć lat, to nic już nie można zrobić. W tym wypadku pięć lat minie w grudniu tego roku, a nadzór budowlany może odebrać zgodę na użytkowanie dopiero „po wyeliminowaniu z obrotu prawnego pozwolenia na budowę" (które, jak piszemy powyżej, zostało już uchylone przez wojewodę, ale po odwołaniach i zaskarżeniach ze strony Oktan Energy czeka teraz na rozpatrzenie przez Naczelny Sąd Administracyjny).

Działania inwestora mogą się więc okazać skuteczne.

„Niespotykana skala samowoli"

O firmie Oktan Energy głośno jest od kilku tygodni za sprawą nielegalnej bazy paliwowej stawianej w szczecińskich Podjuchach.

Mieszkańcy Podjuch od grudnia próbowali ustalić, co się dzieje w ich okolicy, dlaczego prowadzone są tam hałaśliwe prace, także w nocy, i dlaczego nikt nie spytał o zdanie w sprawie tej inwestycji choćby rady osiedla. Zaalarmowani radni osiedlowi ustalili, że w pobliżu trwa budowa siedmiu zbiorników na paliwa o wysokości 25-28 m. Ich całkowita pojemność ma wynieść ponad 161 tys. ton. Dopiero kiedy jedna z mieszkanek napisała w tej sprawie do Powiatowego Inspektoratu Nadzoru Budowlanego, okazało się, że inwestycja nie ma pozwolenia na budowę.

– Tak, rozpoczęliśmy budowę bez pozwolenia na budowę – przyznał niedawno Cezary Krzysik, dyrektor techniczny Octan Energy podczas spotkania z radą osiedla, dodając, że „zależało im na czasie".

Potem okazało się, że informacje podawane przez inwestora, iż w bazie mają być składowane paliwa dla Rządowej Agencji Rezerw Strategicznych, są nieprawdziwe

– Nigdy nie spotkałem się z taką skalą samowoli – mówił Mariusz Czasnojć, szef referatu orzeczniczo-prawnego w PINB w Szczecinie. Dopiero gdy to wszystko wyszło na jaw, a nadzór budowlany wstrzymał prace, inwestor wystąpił o zalegalizowanie budowy.

Miejscy radni zawiadomili prokuraturę, a prezydent Szczecina na 18 miesięcy zatrzymał proces legalizacji bazy. Ma to pozwolić na przygotowanie w tym czasie miejscowego planu zagospodarowania, który może wykluczyć w tym rejonie miasta podobne inwestycje i zbiorniki trzeba będzie rozebrać.

Ministerstwo odmawia Oktan Energy

Właścicielką Oktan Energy jest Iwona Bobrek – nr 6 na liście 100 najbogatszych Polek tygodnika „Wprost". Jej mąż to literka „B" w nazwie nieistniejącej już firmy BGM, która na początku tego wieku była największym prywatnym importerem paliw w Polsce. Przed dwudziestu laty, wraz ze wspólnikami, został oskarżony o kierowanie mafią paliwową. W 2018 r. został jednak uniewinniony przez sąd.

Jest jeszcze coś.

– Znamienne, że ministerstwo (nadzorujące port) jakiś czas temu odmówiło Oktan Energy przedłużenia okresu dzierżawy jednej z portowych działek z 10 do 30 lat, powołując się na bezpieczeństwo państwa (port morski to teren strategiczny), ale bez podania przyczyn – twierdzi nasze, dobrze poinformowane, źródło. – To się właściwie nie zdarza. ●

eprasa.pl 78f2f2c83a

Stowarzyszenie Nysa Patrzy

Aktywiści rozliczają władzę

– W Nysie mamy do czynienia z marnotrawieniem pieniędzy na ogromną skalę – mówi Patryk Cichy ze stowarzyszenia Nysa Patrzy, które od roku przygląda się działaniom lokalnych samorządowców.

• **Aktywiści stowarzyszenia Nysa Patrzy**
FOT NYSA PATRZY

Rafał Zieliński

To był rok ujawniania faktów, zadawania pytań i konsekwentnego patrzenia władzy na ręce. Rok, w którym wiele spraw wcześniej zamiatanych pod dywan ujrzało światło dzienne" – napisali w internecie członkowie stowarzyszenia Nysa Patrzy, obywatelskiej organizacji z Nysy.

ROZMOWA Z
PATRYKIEM CICHYM
ze stowarzyszenia Nysa Patrzy

RAFAŁ ZIELIŃSKI: – Skąd wzięło się Nysa Patrzy?
PATRYK CICHY: – Nie angażowaliśmy się wcześniej społecznie czy politycznie na takim poziomie. Zapalnikiem była powódź. Każdego z nas to jakoś dotknęło, jeśli nie osobiście, to znamy kogoś, kto ucierpiał. W trakcie powodzi byliśmy zaangażowani w różne działania, pomagaliśmy na różnych frontach.

Myślę, że wszyscy w Nysie od dawna mieli świadomość, jak pewne rzeczy tu wyglądają. Ale to powódź pokazała, że nie tylko mamy tu patologiczny układ władzy, ale też, że nie możemy na tych ludzi liczyć w chwili realnego zagrożenia. We wrześniu 2024 roku zostaliśmy sami i to uświadomiło nam, że musimy się zacząć organizować.

W kwietniu 2025 roku zorganizowaliście referendum w sprawie odwołania burmistrza i rady miejskiej. Okazało się nieważne z powodu zbyt niskiej frekwencji.
– Zrobiliśmy je dlatego, że władze zawiodły w chwili kryzysu. Wybraliśmy radnych, ale przecież mamy prawo ich odwołać, jeśli nie jesteśmy zadowoleni z ich działalności. I to referendum było zapalnikiem do dalszej działalności, już podczas niego zaczęliśmy odkrywać różne afery. Okazało się, że skala tego jest olbrzymia. Znajomi z innych miast nie mogą się nadziwić, że w niewielkiej Nysie „tyle się dzieje". Mamy tu jakieś bezgraniczne rozpasanie władz i dotyczy to osób z różnych ugrupowań politycznych, one niczym się od siebie nie różnią. Przez lata była krytyka rządów Kolbiarza z PiS-em, ale do władzy doszła KO i dalej ktoś załatwia pracę komuś z rodziny czy znajomym. Ci ludzie stawiają swój własny interes na pierwszym miejscu.

Jak wygląda Nysa Patrzy w liczbach?
– W tej chwili to około kilkudziesięciu osób, z czego ponad 20 jest bardzo aktywnych. Są wśród nas m.in. przedsiębiorcy, osoby z doświadczeniem w samorządzie, ludzie z dorobkiem naukowym. To szeroki przekrój społeczny i każdy wnosi coś od siebie. Ja jestem tylko małym trybikiem w tym gronie. Dla nas liczy się wyłącznie gra zespołowa.

Dlatego zapraszamy, aby się odzywać do nas, dołączać. U nas wszystko działa oddolnie, z dala od jakiejkolwiek polityki. Mamy zaprzyjaźnionych prawników, którzy z nami po koleżeńsku współpracują, ale nie mamy układu finansowego z żadną kancelarią.

Poza tym, jeżeli chodzi o kwestie prawne, to mamy też doświadczenia z własnej pracy zawodowej. Zanim powstała Nysa Patrzy, każdy z nas sobie radził i to stowarzyszenie nie było nam do niczego potrzebna. To, że się angażujemy, jest efektem wyniku referendum i poczucia, że trzeba wziąć odpowiedzialność za prawie 6 tys. ludzi, którzy wtedy poparli naszą inicjatywę.

Co postrzegacie jako swoje największe sukcesy w ujawnianiu działań władzy?
– Nie patrzymy na nasze działania przez pryzmat sukcesów. To są sprawy, które przez lata były zamiatane pod dywan, a my postanowiliśmy uświadamiać o nich mieszkańców. Nie dowiedzą się o tym z lokalnych mediów, bo one są po części opłacane z kasy gminy i powiatu. Poza tym to, co pokazujemy, to raczej nasze porażki, bo przecież my wybraliśmy tych ludzi. Jeśli ci, na których głosowaliśmy, robią takie rzeczy, to wszyscy przegrywamy.

Jeśli jednak mówimy o sukcesie, to jest nim to, że wiele osób uważało, że po referendum skończymy działać, a my się rozpędziliśmy. Siłą Nysa Patrzy jest gra zespołowa, drużyna, nie opieramy się na jednostkach. Potrafimy ze sobą rozmawiać, łączymy ludzi o różnych poglądach, także politycznych. Ale to wszystko nie ma znaczenia, gdy siedzimy razem przy stole i ustalamy wspólne działania.

Wygrywacie też sprawy z urzędnikami dotyczące dostępu do informacji publicznej.
– Mamy tych wygranych spraw już kilkanaście. Są skargi od wyroków złożone do NSA przez miejskie spółki komunalne, to jest oczywiście gra na czas ze strony ich prezesów. Ale nie będziemy odpuszczać spraw, które wymagają ujawnienia. Nie zgadzamy się z tym, że jakiś prezes odmawia udzielenia odpowiedzi. To jest ich obowiązek.

Cały czas walczymy też o to, żeby mieszkańcy Nysy mieli niczym niezakłócony głos na sesjach. Teraz jest on ograniczany, limitowany czasowo. A to głos mieszkańców jest najważniejszy.

Jaką macie skuteczność w działaniu?
– Ciężko to wyliczyć, ale prawie wszystko, za co się wzięliśmy, wiązało się z jakąś aferą. To sprawy dotyczące wydatkowania środków publicznych. Podkreślamy na każdym kroku, że w Nysie mamy do czynienia z marnotrawieniem pieniędzy na ogromną skalę.

Mam wrażenie, że przez ostatnią dekadę nie było w Nysie obywatelskiego ruchu, któ-ry byłby w opozycji do tego, co robiła władza z burmistrzem na czele. Sporo osób mówi, że w pierwszej kadencji on faktycznie podejmował działania, które pozytywnie wpływały na miasto. Jednak każdy kolejny rok to było obsadzanie spółek osobami z jego otoczenia, działania, których koszty spadają na mieszkańców, zadłużenia i olbrzymie straty w spółkach. Ludzie będący u władzy traktują środki publiczne jako spadające z nieba, nikt nie liczy tych pieniędzy. Dlatego najważniejsze są dla nas tematy związane z niegospodarnością. Nagłaśniamy to i niech ludzie sami oceniają, czy takie zachowanie władzy jest w porządku.

Jak mieszkańcy Nysy postrzegają wasze działania?
– Dostajemy bardzo dużo sygnałów, że robimy świetną robotę, dużo wyrazów sympatii, nawet na ulicy, od przechodniów. Jest masa ludzi, którzy nam kibicują, nawet jeśli nie mogą tego robić wprost, bo są jakoś związani z urzędami. Ale są po naszej stronie i to od początku naszych działań. Już w trakcie referendum było wiele osób, które wykazało się odwagą, pomimo tego, że groziła im utrata pracy. Ale to właśnie dzięki temu dziś mamy kontakt z pracownikami spółek czy urzędów. Oczywiście nieoficjalnie.

Ktoś wam już groził?
– Oczywiście. Są różne próby zniechęcania nas do działania: ma nas powstrzymać straszenie pozwami, policją czy postępowania prokuratorskie. Były nawet groźby bezpośrednie, mało parlamentarne. Oczywiście to też traktujemy jako jeden z grzechów władzy, ale na nas te rzeczy nie działają. Nie boimy się sądu, wręcz przeciwnie – dzięki procesom jest nam łatwiej nagłaśniać „wyczyny" władz.

Wśród radnych są osoby poza układem?
– Są, jak Sławomir Siwy czy Piotr Smoter, którzy mają zasady i nie wchodzą w ten układ. Są w opozycji do burmistrza. Był też Arkadiusz Kuglarz, który też jako jeden z niewielu wykazał się honorem i nie wszedł do koalicji z burmistrzem. Branie odpowiedzialności za własne słowa jest najistotniejsze i są wśród radnych tacy, którzy to robią. Trzeba ich zachęcać do tego, aby się dalej angażowali.

Ale jeśli chodzi o koalicję obecnie rządzącą w gminie i w powiecie, to nie widzę żadnej nadziei w tym temacie. Obserwuję radnych na sesjach. Niektórzy przez kilka lat nie złożyli żadnej interpelacji, żadnego wniosku. Głosują – i na tym się kończy ich aktywność. Nie wyobrażam sobie, żeby nadal mieli decydować o mieście, o gminie. Dla mnie to jest czerwona kartka i ludzie przy kolejnych wyborach powinni wziąć to pod uwagę. ●

www.nekrologi.wyborcza.pl/34436663

Rodzinie i Bliskim

ŚP. dr n. wet. Janusza Związka

wyrazy współczucia oraz głębokiej wdzięczności
za współpracę i empatię do zwierząt

składają

członkowie Towarzystwa Opieki nad Zwierzętami w Polsce Oddział w Częstochowie

OGŁOSZENIE PŁATNE Radom/34436796

mzdik Miejski Zarząd Dróg i Komunikacji

Dyrektor Miejskiego Zarządu Dróg i Komunikacji w Radomiu

informuje, że w Miejskim Zarządzie Dróg i Komunikacji w Radomiu, przy ul. Traugutta 30/30A

zgodnie z art. 35 ustawy z dnia 21.08.1997r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2024 r. poz. 1145 ze zm.), w dniu 18.05.2026 r. na tablicy ogłoszeń został wywieszony na okres 21 dni i na stronie MZDiK w Radomiu został zamieszczony

wykaz nieruchomości oznaczonej w ewidencji gruntów m. Radomia jako działka nr 11/33 (obr. 0040, ark. 31) stanowiąca własność Gminy Miasta Radomia zapisana w KW. Nr RA1R/00075058/1.

Przedmiotowa działka położona jest przy ul. Kilińskiego/ Miłej w Radomiu i przeznaczona została w najem na posadowienie pojemnika na odpady z działalności gospodarczej.

OGŁOSZENIE PŁATNE Szczecin/34436686

Burmistrz Polic

informuje o wywieszeniu w siedzibie Urzędu Miejskiego w Policach wykazów nr 17/Dz/26, 18/Dz/26, 19/Dz/26, 20/Dz/26 oraz 21/Dz/26 dotyczących przeznaczenia nieruchomości do dzierżawy w trybie bezprzetargowym oraz wykazu nr 35/2026 dotyczącego przeznaczenia nieruchomości do sprzedaży w trybie bezprzetargowym.

1 RP

eprasa.pl 78f2f2c83a

Stare Miasto w Olsztynie

Wojna na murach

Stare Miasto w Olsztynie jest upstrzone szpetnymi malowidłami niczym blokowisko.

Tomasz Kurs

Stali bywalcy Starego Miasta mogli się już do tego przyzwyczaić, jednak jeśli spojrzeć na nie świeżym okiem, to jedną z kłujących wzrok rzeczy jest skala graffiti, które pokrywa mury budynków.

Niektóre to dzieła sprzed lat, inne stosunkowo nowe elementy krajobrazu. Wszystkie szpecą miejsce uznawane za salon Olsztyna.

Niektóre z nich ulokowane są na starych murach, inne na odrestaurowanych niedawno kamienicach. Te ostatnie denerwują chyba najbardziej. Już od zimy możemy np. „podziwiać" prawicowe hasło na temat „czerwonych stalinowskich świń". Autor uszkodził w ten sposób odrestaurowaną elewację budynku tuż przy tłumnie odwiedzanej ławeczce z Kopernikiem. – Nie chce mi się po prostu wierzyć, że zrobił to ktoś tutejszy. Według mnie to była inicjatywa oddolna, tylko ktoś zrobił to w ramach działań hybrydowych, bo takie rzeczy i hasła skłócają ze sobą społeczeństwo – mówi nam jedna z mieszkanek kamienicy.

• **Skala graffiti, które pokrywa mury budynków Starego Miasta, jest ogromna** FOT. TOMASZ KURS

Nawet staromiejska kamienica, która jest siedzibą Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, została „udekorowana"

Kim był sprawca tego się jednak nie dowiemy, bo choć w pobliżu jest monitoring miejski, to sprawcy go nie zarejestrował. Winnego zatem brak.

Obecnie wspólnota mieszkaniowa stara się w urzędzie konserwatorskim o pozwolenia potrzebne, żeby usunąć wulgarny napis. Choć od czasu jego powstania upłynęło już kilka miesięcy, to formalności ciągle trwają.

W tym przypadku usunięcie napisu nie będzie łatwe, bo jest to barwiony na tynki i proste zamalowanie nie jest możliwe.

„Malunków" znajdziemy dużo więcej i nawet staromiejska kamienica, która jest siedzibą Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków została w ten sposób „udekorowana".

Ojciec z synem naprawiali szkody

Jacek Wilczewski z Komendy Miejskiej Policji w Olsztynie wyjaśnia, że w ubiegłym roku policja otrzymała 44 zgłoszenia dotyczące zniszczeń spowodowanych napisami czy malowidłami. Nie jest to jednak statystyka dająca wyobrażenie o skali zjawiska, bo większość takich spraw nie jest zgłaszanych. Natomiast te, które wpływają do policji, są tam kierowane z konkretnego powodu, np. są wymagane przez ubezpieczyciela. – Mniej więcej połowa pochodzi od spółdzielni, które za jednym zamachem informują o kilku-kilkunastu przypadkach, natomiast druga kategoria to zgłoszenia od kolejarzy dotyczące pomazanych wagonów – mówi Wilczewski.

W ubiegłym roku pięć spraw prowadzonych przez policję zakończyło się wykryciem sprawców, z czego jeden okazał się osobą nieletnią.

Lepiej poszło strażnikom miejskim, którzy w ubiegłym roku zatrzymali 7 osób. – Najczęściej są to osoby nieletnie, które ściany mażą dla zabawy. Ich rodzice najczęściej są zaskoczeni i rozgoryczeni, kiedy dowiadują się, co zrobił ich pupil – mówi Jarosław Lipiński, komendant straży miejskiej w Olsztynie. – Czasem wspólnie potem naprawiają szkodę. Mieliśmy przypadek, jak ojciec zamalowywał zniszczoną ścianę wraz z synem, który wcześniej po nim mazał.

Strażnicy przypilnują

Najczęściej to jednak nie sprawcy ponoszą koszty naprawy szkód. Jarosław Lipiński przypomina, że w sprawie graffiti odpowiedzialność nie spoczywa tylko na sprawcach, bo właściciele budynków też powinni o nie zadbać o budynek, jeśli już dojdzie do zniszczenia – bo to leży w ich obowiązkach.

Na polecenie władz miasta zrobiliśmy zestawienie takich „bohomazów" ze Starego Miasta i nakazaliśmy zarządcom, żeby je usunęli – mówi Lipiński.

Marian Jurak, szef PTTK na Warmii i Mazurach, przewodnik turystyczny i regionalista, mówi: – Zwykli turyści nie zwracają na to uwagi, ale kiedy miałem wycieczkę historyków sztuki, od razu zauważyli, że graficiarstwo u nas kwitnie. ●

REKLAMA

Wrocław/34433609

1 RP

eprasa.pl 78f2f2c83a

Puszcza Solska po wielkim pożarze

Eksperci: Zostawmy kilkaset hektarów naturze

Gigantyczny pożar na Roztoczu pochłonął ponad tysiąc hektarów lasu. Leśnicy planują wycinki i odnowienia, ale naukowcy apelują: część pogorzeliska trzeba zostawić naturze.

• **Pożar na Roztoczu wybuchł 5 maja**

FOT. JAKUB ORZECHOWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Kamil Kulig

Ogromny pożar na Roztoczu wybuchł 5 maja, w czasie akcji ratowniczej zginął 65-letni pilot gaśniczego Dromadera. Akcji nie pomagała pogoda, bo silny wiatr szybko rozprzestrzeniał ogień. Wielka chmura dymu pojawiła się m.in. nad roztoczańskim miasteczkiem Józefów.

W kulminacyjnym momencie w akcję gaśniczą zaangażowanych było ponad tysiąc osób, w tym strażaków, leśników, policjantów i żołnierzy obrony terytorialnej. Do gaszenia pożaru wykorzystano także śmigłowce, w tym policyjne Black Hawki i samoloty gaśnicze. Te działania trwały tydzień.

Skalę zniszczeń i powierzchnię spalonych drzewostanów leśnicy oceniają, oblatując teren dronami.

Pomocne są też zdjęcia satelitarne. Na ich podstawie wiemy, że pożar objął ok. 1157 ha lasów, w tym:

885 hektarów lasów w zarządzie Nadleśnictwa Józefów,

272 ha lasów prywatnych.

LEŚNICY: DO WYCIĘCIA 400 HEKTARÓW

– Nie oznacza to jednak, że każdy fragment tej powierzchni został uszkodzony w jednakowym stopniu. Na pożarzysku występują miejsca całkowicie spalone, powierzchnie częściowo uszkodzone, drzewostany nadpalone, fragmenty z naruszoną ściółką i systemami korzeniowymi, a także tereny, które będą wymagały dłuższej obserwacji, zanim będzie można jednoznacznie ocenić ich stan – wyjaśnia zastępca nadleśniczego Nadleśnictwa Józefów, Adam Kraczek.

Leśnicy ocenili, że do wycięcia kwalifikuje się około 400 ha lasu z pogorzeliska na gruntach Lasów Państwowych. „Osłabione, przypalone i zamierające drzewa mogą sprzyjać rozwojowi owadów zasiedlających drewno, a w konsekwencji zwiększać ryzyko dla sąsiednich, nieobjętych pożarem drzewostanów. Dlatego decyzje dotyczące prac na pożarzysku muszą być podejmowane sprawnie, ale jednocześnie z uwzględnieniem bezpieczeństwa, ochrony przyrody i przyszłej odbudowy lasu" – piszą leśnicy w komunikacie.

– W najbliższym czasie usuwane będą drzewa w miejscach, w których będzie to konieczne. Priorytetem będą powierzchnie, gdzie pozostawienie martwych lub silnie uszkodzonych drzew mogłoby stwarzać zagrożenie dla ludzi, utrudniać dalsze prace albo zwiększać ryzyko dla sąsiednich, nieuszkodzonych fragmentów lasu – tłumaczy starszy specjalista służby leśnej, Adam Bronikowski.

Dodaje, że nie chodzi o mechaniczne „wyczyszczenie" całego obszaru, lecz o działania prowadzone tam, gdzie będą one uzasadnione stanem drzewostanu, bezpieczeństwem i potrzebą ochrony sąsiednich fragmentów lasu. Po uporządkowaniu terenu rozpoczną się przygotowania do odnowienia lasu. Leśnicy planują wykorzystywać zarówno sadzenia, jak i naturalne procesy odnowienia lasu.

SPALONA PONAD POŁOWA „DŁUGIEGO BAGNA"

Pożar objął nie tylko drzewostany gospodarcze, ale także obszary cenne przyrodniczo. Ze wstępnych szacunków leśników wynika, że ogień dotknął setki hektarów terenów o wysokiej wartości przyrodniczej. W zasięgu pożaru znalazł się m.in. obszar projektowanego rezerwatu przyrody „Długie Bagno", który ma być utworzony dla ochrony ostoi głuszca i torfowisk. Spaliło się ponad 180 hektarów jego powierzchni, (cały rezerwat ma objąć 280 hektarów).

Pożar objął także siedliska Natura 2000 Puszcza Solska i Uroczyska Puszczy Solskiej, w tym lasy i bory bagienne, torfowiska przejściowe oraz torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą.

Tam, gdzie będzie to możliwe, pozyskane drewno zostanie zagospodarowane i przeznaczone do sprzedaży.

– Straty, które dziś widać na pogorzelisku, są skutkiem gwałtownie rozprzestrzeniającego się żywiołu. To nie był pożar punktowy, który dało się zatrzymać prostą interwencją w pierwszych minutach. Ogień rozwijał się na terenie o bardzo trudnej dostępności, przy niesprzyjających warunkach pogodowych i wśród siedlisk szczególnie podatnych na szybkie przenoszenie ognia – zauważa zastępca dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Lublinie ds. gospodarki leśnej, Mariusz Kiczyński.

W komunikacie Lasów Państwowych czytamy również, że dyrektor regionalny w Lublinie powoła komisję do analizy przyczyn pożaru, jego przebiegu i działań ratowniczych.

PRZYRODA JUŻ SIĘ ODRADZA

Tymczasem Państwowa Rada Ochrony Przyrody wydała opinię w sprawie zagospodarowania obszaru objętego pożarem w Puszczy Solskiej.

„Wiele gatunków i siedlisk leśnych jest stosunkowo dobrze przystosowanych do okresowych zaburzeń ekosystemu, w tym pożarów. Organizmy mobilne potrafią efektywnie schronić się lub uciec przed pożarem, by następnie szybko powrócić na pierwotne miejsce zaraz po wygaśnięciu ognia, organizmy niemobilne, tj. trwale związane z podłożem, potrafią skutecznie regenerować się po częściowym spaleniu. Regeneracja ekosystemu ma miejsce obecnie w Puszczy Solskiej, regenerację roślinności już widać na zdjęciach z miejsca pożaru" – podkreślają eksperci z rady działającej przy Ministerstwie Klimatu i Środowiska.

„Należy też przyjąć, że pożarzysko, z uwagi na specyficzną strukturę przestrzenną i charakterystyczne zasoby martwego, nadpalonego drewna, może stać się atrakcyjnym siedliskiem dla wielu gatunków, w tym rzadkich i pirofilnych (uzależnionych od obecności ognia), które nie były w tym miejscu obecne przed pożarem.

Według informacji, którymi PROP dysponuje, oraz według dobrej dokumentacji ekologicznych skutków podobnych pożarów lasu z innych lokalizacji, nie ma więc merytorycznych podstaw, by zakładać trwałą utratę wartości przyrodniczych obszaru leśnego, który uległ spaleniu" – czytamy w opinii podpisanej przez wiceprzewodniczącą rady prof. Ewę Jabłońską.

Naukowcy przypominają, że Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Lublinie jest zobowiązana do prowadzenia gospodarki leśnej zgodnie z wymaganiami Przejściowego Standardu Odpowiedzialnej Gospodarki Leśnej FSC dla Polski. Standard ten wymaga m.in. utrzymania i wzmacniania wartości przyrodniczych oraz minimalizacji negatywnego wpływu działań gospodarczych na ekosystem leśny.

„Zwracamy uwagę, że ewentualna decyzja o rozległym usunięciu spalonych drzewostanów i sztucznym odnowieniu tak uprzątniętej powierzchni pożarzyska, wymaga w tym przypadku jakiejś formy oceny oddziaływania na obszar Natura 2000" – zauważają eksperci i przestrzegają, że taki scenariusz zagospodarowania pożarzyska mógłby nie być optymalny dla niektórych gatunków ptaków, chronionych w obszarze Natura 2000 Puszcza Solska, jak np. głuszec, dzięcioł czarny, sówieczka, puchacz, włochatka, a także dla borów bagiennych, mopka lub wilka.

eprasa.pl 78f2f2c83a

ZAHAMOWANIE ODPŁYWU WODY

Eksperci przypominają, że przeważająca część obszaru Puszczy Solskiej to zmeliorowane siedliska pobagienne, pocięte siecią starych rowów odwadniających. Ponadto do silnego odwodnienia terenu przyczyniły się działające od ponad stu lat melioracje rolnicze przyległych do Puszczy Solskiej dolin rzecznych, połączone z regulacją rzek – Niepryszki i Tanwi. W efekcie lasy i torfowiska na terenie Puszczy są bardzo silnie przesuszone, co nie tylko sprzyja zarzewiu i rozprzestrzenianiu się ognia, ale też stwarza niebezpieczeństwo przeniesienia się go do pokładów torfu, co mogłoby wywołać znacznie poważniejsze skutki przyrodnicze.

„W tym kontekście należy wspierać inicjatywy, mające na celu poprawę lokalnych warunków hydrologicznych poprzez hamowanie odpływu wody rowami" – eksperci podkreślają, że należy działać szybko.

„ZOSTAWMY CZĘŚĆ POŻARZYSKA BEZ INGERENCJI"

Rada zaleca pozostawienie strefy kilkuset hektarów bez gospodarki leśnej: tokowiska chronionego głuszca, obszary Natura 2000, tereny na glebach organicznych i obszar planowanego rezerwatu. Dla tych terenów Rada zaleca rezygnację z usuwania martwych drzew, ograniczenie ingerencji gospodarczej oraz odstąpienie od nasadzeń i grodzeń. Argumentuje to m.in. znaczeniem martwego drewna dla procesów ekologicznych i potrzebą obserwacji naturalnej regeneracji lasu po zaburzeniu.

W kulminacyjnym momencie w akcję gaśniczą zaangażowanych było ponad tysiąc osób, w tym strażaków, leśników, policjantów i żołnierzy obrony terytorialnej

„Obecna sytuacja przyrodnicza w Puszczy Solskiej stwarza niezwykłą okazję do pozostawienia bez ingerencji i do naturalnej regeneracji przynajmniej części pożarzyska, w tym projektowanego rezerwatu Długie Bagno wraz z otuliną oraz innych cennych siedlisk Natura 2000, z jednoczesną poprawą uwodnienia całego tego obszaru poprzez pilne zatrzymanie odpływu wody siecią rowów melioracyjnych. Pozwoli to na zebranie cennych informacji na temat dynamiki lasu, szczególnie w sytuacjach poklęskowych, z którymi w najbliższej przyszłości przyjdzie nam się mierzyć coraz częściej" – podkreślają eksperci.

„Podejście to nie wyklucza prowadzenia aktywnych działań odnowieniowych na innych fragmentach pożarzyska, lecz pozwala na równoległe testowanie i porównywanie różnych modeli regeneracji ekosystemów leśnych po zaburzeniach" – dodają.

Katarzyna Klimek z Centrum Komunikacji Społecznej Lasów Państwowych podkreśla, że analiza opinii PROP pokazuje, że kolejne kroki po pożarze w Puszczy Solskiej to podejście bardziej wielowariantowe niż prosty wybór między realizacją działań gospodarczych a całkowitym pozostawieniem obszaru naturalnym procesom.

„Dokument PROP proponuje model mieszany: część powierzchni – szczególnie najcenniejszej przyrodniczo – miałaby pełnić funkcję obszaru naturalnej regeneracji i zaplecza badawczego, natomiast na innych fragmentach możliwe byłyby aktywne działania odnowieniowe" – podkreśla Katarzyna Klimek.

Zaznacza, że nie oznacza to automatycznej zgody na dowolne działania gospodarcze. Rada wskazuje m.in. na potrzebę analiz siedliskowych, monitoringu, oceny wpływu na obszary Natura 2000 i uwzględnienia standardów FSC, czyli zagadnienia nad którymi pracuje teraz lubelski zespół kryzysowy. „Nie jest to jednak tożsame z postulatem całkowitego zaniechania wszelkiej ingerencji na całym obszarze pożaru" – podkreśla Katarzyna Klimek.

I przypomina, że podejście zakładające pozostawienie części obszaru po dużym zaburzeniu bez klasycznego odnowienia nie byłoby w polskich lasach rozwiązaniem bez precedensu: „po katastrofalnym huraganie w Puszczy Piskiej w 2002 r. utworzono w Nadleśnictwie Pisz Las Ochronny „Szast" – około 475-hektarowy obszar wyłączony z zabiegów gospodarczych, na którym pozostawiono połamane i wywrócone drzewa, rezygnując z uprzątania drewna i odnowienia sadzeniem. Odbudowa lasu została tam pozostawiona procesom naturalnej sukcesji, a teren stał się miejscem badań nad regeneracją ekosystemów po wielkoskalowych zaburzeniach".

Zaznacza też, że rada popiera działania Nadleśnictwa Józefów, które na obszarze ok. 4,5 tys. ha planuje odtworzenie siedlisk podmokłych i bagiennych. Inicjatywa zakłada także budowę urządzeń spowalniających odpływ wody oraz rozwój monitoringu hydrologicznego i pomiarów poziomu wód. W tym celu przygotowywana jest obecnie ekspertyza hydrologiczna.

REKLAMA

Rzeszów/34430507

Młodzież w obliczu nowego trendu – lifelong learning jako sposób na przyszłość

Dynamicznie zmieniający się świat otwiera przed nami nowe perspektywy, ale przede wszystkim uczy nas elastyczności. Nieprzewidywalność rynku pracy sprawia, że tradycyjna, pojedyncza ścieżka kariery odchodzi do lamusa. Dziś kluczem do sukcesu jest nieustanny rozwój i proaktywne zdobywanie nowych kompetencji.

Wynika to ze zmian na rynku pracy, który staje się mniej przewidywalny. Coraz trudniej mówić o jednej ścieżce zawodowej, dlatego wiele osób już na początku swojej drogi stawia na rozwój i zdobywanie nowych umiejętności.

To wpływa także na sposób nauki. Młodzież chętnie korzysta z kursów online, materiałów w internecie czy krótszych form edukacji, które pozwalają rozwijać konkretne kompetencje i lepiej dopasować naukę do codzienności.

Takie podejście widać wyraźnie na Podkarpaciu, gdzie różnorodne działania i inicjatywy zachęcają mieszkańców do rozwoju i zdobywania nowych umiejętności. Lifelong learning nie ma jednego schematu, ale jedno pozostaje wspólne – nauka coraz częściej wychodzi poza szkołę i staje się naturalnym elementem życia.

Dowiedz się więcej: portalwzk.pl

Realizacja projektu w ramach inwestycji A3.1.1 Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO) Wsparcie rozwoju nowoczesnego kształcenia zawodowego, szkolnictwa wyższego oraz uczenia się przez całe życie pt. „Zbudowanie systemu koordynacji i monitorowania regionalnych działań na rzecz kształcenia zawodowego, szkolnictwa wyższego oraz uczenia się przez całe życie, w tym uczenia się dorosłych".

KRAJOWY PLAN ODBUDOWY | Rzeczpospolita Polska | Sfinansowane przez Unię Europejską NextGenerationEU | PODKARPACKIE

1 RP

eprasa.pl 78f2f2c83a

Nowe standardy opieki okołoporodowej

Dlaczego warto rodzić w szpitalu w Gorzowie

– Życie czasami nie wygląda bajkowo; zdarza się, że noworodek urodzony o czasie przebywa na intensywnej terapii – mówi dr Barbara Michalczyk.

• **Dr Barbara Michalczyk**
FOT. WIELOSPECJALISTYCZNY SZPITAL WOJEWÓDZKI W GORZOWIE

ROZMOWA Z
DR N. MED. BARBARĄ MICHALCZYK*

MAJA SAŁWACKA: – Są sytuacje, w których marzenie o ślicznym, zdrowym dziecku pryska, a wtedy kluczowy okazuje się wybór szpitala.
DR N. MED. BARBARA MICHALCZYK: – Dobry oddział to bezpieczna mama i bezpieczne dziecko. To złota dewiza, której się trzymamy. Nowe standardy opieki okołoporodowej, które są określone w nowej ustawie Ministerstwa Zdrowia, u nas są stosowane od kilku lat. Dokument zobowiązuje oddziały położnicze i oddziały noworodkowe do jeszcze bardziej troskliwej opieki nad ciężarną w trakcie porodu, w połogu, a także opieki nad noworodkiem.

Co się konkretnie zmieniło? To są rzeczy, które będą zauważalne przez rodziców?
– Powinny takie być, zwłaszcza że zmiany nie dotyczą jedynie ośrodków, które posiadają trzeci, najwyższy stopień referencyjności, tak jak nasz oddział, ale podwyższenia standardu opieki nad dzieckiem w mniejszych szpitalach. Przykład? Dziecko powinien zbadać neurologopeda, by ocenić długość wędzidełka języka. Zbyt krótkie może utrudniać karmienie, należy więc szybko reagować, by nie stresować mamy i dziecka tym, że dziecko nie nabiera masy. Zbyt krótkie wędzidełko z czasem prowadzi także do wad wymowy. Po co fundować dziecku terapię, skoro można tego uniknąć?

Cały czas mówimy o porodzie zdrowego dziecka, które po przyjściu na świat powinno być dobrze obejrzane przez specjalistów.
– Dlatego na oddziale mamy też fizjoterapeutę, który jest w stanie szybko wychwycić drobne wady postawy związane z ułożeniem dziecka w brzuchu mamy, np. kończyn, szyi. To nie są duże problemy, ale diagnoza może okazać się bardzo pomocna rodzicom. Można szybko zacząć ćwiczyć z maluchem, nie pogłębiać problemu. Jeśli wystąpią problemy adaptacyjne, noworodka również ocenia neurolog dziecięcy.

Jest także bank kobiecego mleka, nie tylko dla wcześniaków.
– Podajemy mleko z banku, gdy rozkręcamy u mam laktację. Mleko kobiety to cudowny pokarm, nie zastąpią go żadne mieszanki. Posiadanie banku także mówi o jakości oddziału. Oczywiście korzystamy z niego także w ciężkich chwilach, kiedy rodzi się skrajny wcześniak z wagą urodzeniową 500 gramów i zostaje z nami średnio przez sto dni.

Kolejnym aspektem, który powinniśmy brać pod uwagę jest fakt, że w szpitalu jest oddział chirurgii dziecięcej. To nas wyróżnia. Gdy potrzebna jest operacja, korekta, dziecko nie jest rozdzielane od matki. To bardzo ważne, nie tylko dla dziecka, ale i dla niej.

Niektórzy wybierają klinikę, w której można rodzić bez bólu, rodzinnie. Na drugi plan odkładamy komfort dziecka?
– Można pogodzić jedno i drugie. W naszym szpitalu można rodzić bez bólu, w znieczuleniu, niestety często takiej procedury nie ma w ofercie mniejszych szpitali. Komfort pacjentki jest ważny, tak samo jak komfort dziecka. Dlatego mama kanguruje dziecko nieprzerwanie przez dwie godziny po porodzie, o tym także mówi ministerialne rozporządzenie. Jeśli nie ma na to siły, może to zrobić tata, albo inna wskazana osoba. Ważne, by był kontakt – skóra do skóry. I myślę, że to już dobrze funkcjonuje w większości szpitali. Zawsze powtarzam: nie jest sukcesem kupić drogi sprzęt na oddział, ale wypracować miękkie, ciepłe podejście do pacjentek. Staramy się, żeby mama czuła się u nas dobrze, spokojnie, bezpiecznie.

Kobiety coraz później rodzą pierwsze dziecko, to zwiększa ryzyko wad, ale także ryzyko trudniejszego porodu, niedotlenienia. Pacjentki 35 plus powinny szukać szpitali, w których oddział neonatologii ma najwyższy stopień referencyjności?
– Na to pytanie powinien odpowiedzieć pacjentce ginekolog, który prowadził ciążę. Poza tym ryzyko nie jest związane tylko z wiekiem matki, ale także ojca. Nie można o tym zapominać. Myślę, że położnicy, choć mają zrobiony naprawdę dobry wywiad dotyczący ciąży, uwzględniający rozbudowane badania prenatalne, zawsze mogą być zaskoczeni stanem zdrowia dziecka. Dlatego warto wybrać szpital, gdzie opieka nad noworodkiem jest na najwyższym poziomie.

Przykład? Ostatnio urodziło się troje dzieci ze zrośniętym odbytem. Ciąże wyglądały na prawidłowe, ale taką wadę można rozpoznać dopiero po porodzie. Noworodki wymagały natychmiastowej pomocy chirurgów dziecięcych, operacji.

Zawsze powtarzam: nie jest sukcesem kupić drogi sprzęt na oddział, ale wypracować miękkie, ciepłe podejście do pacjentek

DR BARBARA MICHALCZYK

Życie czasami nie wygląda bajkowo; zdarza się, że noworodek urodzony o czasie przebywa na intensywnej terapii. Ostatni przypadek – mamy chłopca, który ma problemy z adaptacją do życia pozałonowego. Wymaga wsparcia oddechowego. Problemy dotyczące niedotlenienia okołoporodowego mają swoje konsekwencje w przyszłości.

Posiada pani aż trzy specjalizacje – pediatrii, neonatologii, neurologii. To mocne wsparcie.
– Mamy też lekarkę, która za miesiąc kończy drugą specjalizację, z kardiologii dziecięcej. Jesteśmy jedynym szpitalem neonatologicznym na północy województwa i chcemy mieć kompleksową opiekę. I wolimy, gdy dzieci są do nas dowożone w brzuchach mam, a nie po porodzie specjalną karetką. Brzuch mamy to najbezpieczniejszy transport, więc jeśli występują problemy z ciążą, jest u nas bardzo dobry oddział patologii ciąży. Nie ryzykujmy.

Nie wyobrażam sobie porodów na SOR, nawet zdrowych ciąż. Lepiej przyjechać do nas wcześniej, nie czekać z wezwaniem karetki, jeśli nie mamy transportu. Zwłaszcza jeśli jest to kolejna ciąża, więc poród przebiega o wiele szybciej. Ryzyko urodzenia w karetce już jest wtedy oczywiście większe.

Nowością w rozporządzeniu jest też inna ocena okołoporodowa noworodka.
Trzeba pobrać krew pępowinową, wykonać badania gazometryczne. Krew powinna być tętnicza i żylna, niestety wiele szpitali nie posiada aparatury, która umożliwia takie pobranie. U nas na szczęście sprzęt jest. Dzieci urodzone w naszym szpitalu zawsze ocenia neonatolog.

Chciałabym, by mocno to wybrzmiało: w reformie nie chodzi tylko o nowoczesny sprzęt – świetne aparaty USG, respiratory, urządzenia do hipotermii tak bardzo potrzebne w leczeniu chorych dzieci, ale codzienne podejście personelu. Ważne jest to, by stale szkolić się, trzymać wysokie standardy pracy, także w komunikacji. Kobieta otoczona ciepłem naprawdę lepiej przechodzi połóg. Powinniśmy znać jej imię, by nie była anonimowa. ●

Rozmawiała Maja Sałwacka

Dr n. med. Barbara Michalczyk, jest lekarzem pediatrą, specjalistą neonatologii oraz neurologii dziecięcej, szefową oddziału noworodkowego z pododdziałem intensywnej terapii noworodka w Wielospecjalistycznym Szpitalu Wojewódzkim w Gorzowie

OGŁOSZENIE Kraj/34415988

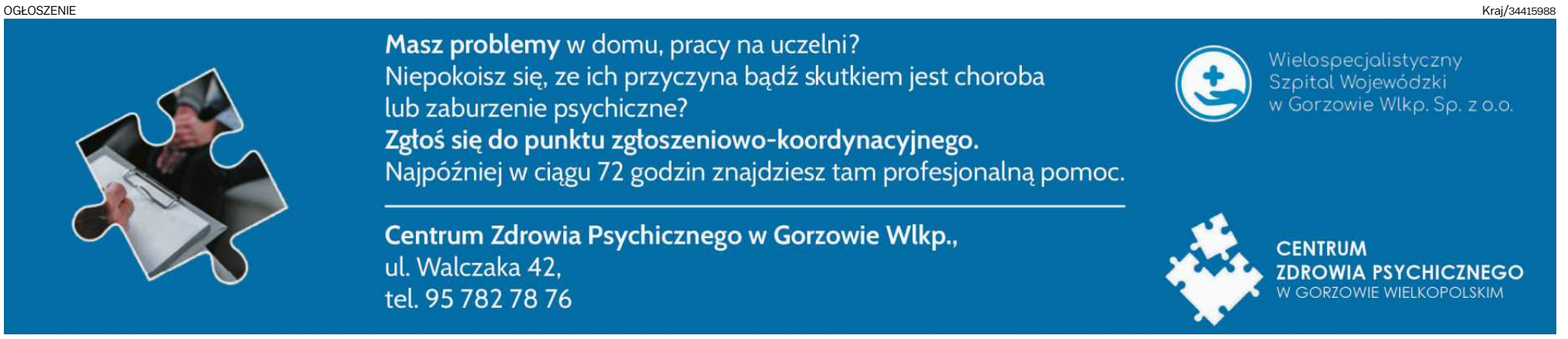

1 RP

eprasa.pl 78f2f2c83a

Rozmowa z dyrektorem Białostockiego Teatru Lalek

Piknik Teatralny z Muzami

Ma być świętem najmłodszych widzów i nową formy spotkania teatru z publicznością.

ROZMOWA Z
JACKIEM MALINOWSKIM,
dyrektorem BTL-u

TOMASZ KOWALEWICZ: Odliczamy już godziny pierwszego w tym roku Pikniku Teatralnego z Muzami. Właśnie tak wyobrażał pan sobie to wydarzenie, kiedy pierwszy raz o nim rozmawialiśmy, czy jednak przebiegnie ono inaczej?
JACEK MALINOWSKI: – Trudno mi jeszcze w tym momencie powiedzieć, czy wszystko odbędzie się dokładnie tak, jak sobie zaplanowałem. Piknik robimy po raz pierwszy, w związku z tym testujemy nową formułę spotkania z widownią.

Organizujemy go przy okazji Dnia Dziecka, głównie po to, żeby zadbać o najmłodszych odbiorców. Zresztą doskonale pan wie, że bardzo dużo robimy, by promować teatr lalek dla najmłodszych oraz dorosłych. Nasz repertuar jest jednak zbudowany tak, że około 70 procent przedstawień gramy dla dzieci. Z okazji ich święta chcemy zbudować nową jakość.

• **Białostocki Teatr Lalek dużo robi, żeby promować sztuki dla najmłodszych oraz dorosłych** FOT. MARCIN ONUFRYJUK / AGENCJA WYBORCZA.PL

A co konkretnie się wydarzy?
– Mam nadzieję, że dopisze pogoda w weekend, ponieważ przygotowaliśmy wydarzenia wpisane w przestrzeń plenerową – chociażby na patio, gdzie zagramy spektakle muzyczne. Zaplanowaliśmy też animacje, jak malowanie kredą po alejce przed teatrem. Ponadto odbędą się warsztaty ze storytellingu z Tomaszem Damulewiczem oraz warsztaty muzyczne, które poprowadzi kompozytor Marcin Nagnajewicz. W planach są również warsztaty tworzenia lalek teatralnych, spektakle z naszego repertuaru, a w niedzielę czytanie bajek z Martą Guśniowską. To pełen pakiet atrakcji skierowany do młodszej widowni. Oprócz tego przed teatrem zagoszczą specjalnie stworzone przez naszą pracownię grafiki prezentujące dziewięć muz, które opiekowały się sztukami i naukami. Działania związane z rysowaniem kredą po alejkach parkowych i teatralnych będą nawiązywać właśnie do nich. Przy okazji zabawy młodzi widzowie poznają element historii zaczerpniętej z antyku i zobaczą, jak wiele ze spuścizny dziewięciu muz funkcjonuje w naszej codziennej kulturze.

W planach są m.in. warsztaty tworzenia lalek teatralnych

Na kolejny piknik nie trzeba będzie długo czekać, ponieważ odbędzie się za niespełna miesiąc w ramach obchodów Dni Miasta Białegostoku. Jego program będzie podobny?
– Na pewno jego struktura będzie bardzo podobna. Wydarzenie składa się z animacji, spotkań warsztatowych i spektakli, które odbędą się na wszystkich naszych scenach. Dużo dziać się też będzie na patio teatralnym przy kawiarni oraz na scenie przy budynku teatru od strony opery. Specjalnie na tę okazję nazwałem ją „Eko-sceną pod klonami". Jeśli miałbym coś wyróżnić, to na pewno byłby to element eko, pojawiający się zarówno w programie pierwszego, jak i drugiego pikniku. Dlatego w ramach drugiego pikniku zagramy choćby „Puszczańskie opowieści". Większość tytułów, które się pojawią, mówią o przyrodzie. Nawet „Słowik", czyli nasza najnowsza premiera, zestawia to co z natury się wywodzi z tym co sztuczne, skopiowane...

A co widzowie zobaczą w teatrze przed wakacjami?
– Na pewno będziemy grać naszą ostatnią premierę, czyli „Słowika", oraz repertuar dla najmłodszych: „Hocki-klocki", „Karmelka" i „Ślimaka". Wrócimy też do „Amelki, Bobra i Króla na dachu" oraz „Misiaczka". A w ramach pikniku czerwcowego zagramy w plenerze wspomniane „Puszczańskie opowieści". ●
Rozmawiał Tomasz Kowalewicz

SPONSOR

BTL

REKLAMA

Białystok/34436065

1 RP

eprasa.pl 78f2f2c83a

Powstanie „najbardziej rozchwytywane miejsce w województwie”

Unikatowy projekt w Ostródzie

Warmia i Mazury zamierzają wydać dziesiątki milionów euro, by przyciągnąć turystów nad Kanał Elbląski.

Tomasz Kurs

Na Mazurach i Powiślu rozwija się Szlak Kulturowy Kanału Elbląskiego. To strategiczny projekt Związku Gmin i Powiatów Kanału Elbląskiego i Pojezierza Iławskiego, który decyzją zarządu województwa dostanie dofinansowanie z funduszy europejskich.

Wśród projektów wybranych do realizacji jest kilka ważnych inwestycji, które uczynią wiele miejsc na tym tym szlaku i w tym rejonie bardziej atrakcyjnymi w oczach turystów.

Pochylnia i historyczny statek

Jedna z najciekawszych inwestycji zostanie zrealizowana w Ostródzie. To właśnie tutaj powstać ma makieta pochylni kanałowej. – Będzie ona wykonana w skali 1 do 1, a historycznym elementem będzie oryginalny stateczek, który jest tu eksponowany – zapowiada Rafał Dąbrowski, burmistrz Ostródy, i przekonuje, że będzie to efektowna atrakcja turystyczna.

• **Wizualizacja makiety pochylni Żegluga Ostródzko-Elbląska** FOT. ŻEGLUGA OSTRÓDZKO-ELBLĄSKA

„Biedronka” nosiła niegdyś nazwę „Heini”. Statek pływał od 1925 roku.

Jeszcze większym entuzjastą jest pomysłodawca tego projektu. – Śmiem twierdzić, że będzie to zdjęciowo najbardziej rozchwytywane miejsce w województwie – mówi Cezary Wawrzyński, prezes zarządu Żeglugi Ostródzko-Elbląskiej.

Stateczek wycieczkowy o nazwie „Biedronka” ma być wisienką na torcie. – Kupiliśmy go 10 lat temu, chroniąc w ten sposób przed pocięciem na żyletki. Wtedy wpadłem na pomysł zrobienia tej makiety i przybliżenia turystom historii kanału – opowiada Wawrzyński.

Ten niepozorny stateczek ma bardzo interesującą historię i jest najstarszą jednostką pasażerską floty kanałowej, która zachowała się do dzisiaj. Z pozostałych jednostek, operujących niegdyś na kanale, jedna uległa zniszczeniu, a dwie trafiły na złom.

„Biedronka” nosiła niegdyś nazwę „Heini”. Statek pływał od 1925 roku. Był to mały motorowiec o długości nieco ponad 11 metrów i około szerokości 2,5 m, który zabierał na pokład 40 pasażerów. Można zatem mówić o czymś w rodzaju wodnego autobusu.

Teraz zostanie odmalowany, wypiaskowany i stanowić będzie ozdobę planowanej makiety pochylni, która stanie przy ul. Mickiewicza.

Jak Heini nie podbił Wielkiej Brytanii?

Niepozorny „Heini” o mały włos nie otarł się o wielką historię. Niewiele brakowało, by posłużył jako jednostka desantowa. W okresie bitwy o Anglię został zmobilizowany i miał posłużyć jako część niemieckiej floty, która szykowała się do desantu na Wielką Brytanię w czasie operacji „Lew Morski”. Nic z tych planów Hitlera jednak nie wyszło.

Teraz „Biedronka” ma być nową maskotką Ostródy. – Chcemy jej też przywrócić dawną nazwę, bo obecna za bardzo się kojarzy ze sklepową siecią – zapowiada Wawrzyński.

Budowa makiety pochylni ma kosztować nieco ponad milion złotych.

Dla Ostródy ważna będzie też inna inwestycja z tego projektu. To adaptacja tutejszego zamku wraz z wystawą tematyczną.

Wartość całego projektu wynosi 21 mln zł, a dofinansowanie unijne – 19 mln zł.

REKLAMA Szczecin/34435356

ORGANIZATORZY: Stowarzyszenie Filmowców Polskich; 50 lat Centrum Kultury 105 w Koszalinie; Koszalin Centrum Pomorza

WSPÓŁFINANSOWANIE: Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego; Filmoteka Narodowa Instytut Audiowizualny; „Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury”; Pomorze Zachodnie; Polski Instytut Sztuki Filmowej

1 RP

eprasa.pl 78f2f2c83a

Czy miejsce może zmienić sposób, w jaki myślisz o sobie?

Czy miejsce może zmienić sposób, w jaki myślisz o sobie? Na Pomorzu Zachodnim zaczynają się nowe historie. „Możesz wszystko" to opowieść o niełatwych wyborach, wielkiej pasji i sile działania autentycznych mieszkańców regionu. To też materiał, w którym wielu z nas może odnaleźć własne motywacje do zmian. W której historii odnajdziesz siebie? Obejrzyj najnowszy spot regionu i dołącz 2 czerwca do wydarzenia poświęconego edukacji oraz rozwojowi kompetencji. Wśród gości Janina Bąk, Katarzyna Niedzielska-Czyż, Grzegorz Łapanowski i Marcin Kruszewski.

Droga dostępna dla każdego

Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego, który stoi za realizacją kampanii społeczno-edukacyjnej „Pomorze Zachodnie – Możesz wszystko", przygotował spot pokazujący region jako miejsce wspierające rozwój swoich mieszkańców. Główne przesłanie opiera się na haśle „Możesz wszystko". To komunikat o możliwościach, jakie region oferuje swoim mieszkańcom, niezależnie od wieku, doświadczenia czy dotychczasowej drogi życiowej. Nie jest to klasyczna promocja regionu oparta na pocztówkowych widokach i utartych hasłach, lecz uniwersalne zaproszenie do budowania swojej przyszłości właśnie tutaj. To świetny zabieg.

– W tym projekcie świadomie odeszliśmy od klasycznego modelu promocji regionu opartego wyłącznie na krajobrazach i pocztówkowych widokach, których oczywiście nie brakuje. Pokazujemy Pomorze przez pryzmat ludzi, ich wyborów i codziennych wyzwań – mówi Marszałek Województwa Zachodniopomorskiego **Olgierd Geblewicz**.

Robin Rogalski

W spocie wystąpili ambasadorzy kampanii: **Aleksandra Medvey- Gruszka**, **Przemysław Kowalewski**, **Marek Rupiński**, **Agnieszka Piegat** i **Robin Rogalski**. Bohaterowie pojawiają się w nim jako oni sami, bez odgrywania wcześniej przygotowanych ról. – „Przeszkoda? To mnie nakręca. Wiek, sprzęt, warunki, to wszystko jest mało ważne. Ważna jest moja decyzja: skąd, dokąd jadę" – mówi Marek Rupiński, ultrakolarz, jeden z bohaterów kampanii.

Historia przekraczania własnych granic

Scenariusz filmu powstał na bazie rozmów z ambasadorami kampanii. Ich historie są pełne wysiłku, odwagi, momentów zwątpienia, ale także spełnienia i satysfakcji. – To niesamowita opowieść o mieszkańcach Pomorza Zachodniego. Oni właśnie tutaj odnaleźli swoją bezpieczną przestrzeń sprzyjającą kreatywności, zdobywaniu nowych kompetencji i odważnemu podejmowaniu wyzwań – podkreśla marszałek **Olgierd Geblewicz**.

Główne przesłanie opiera się na haśle „Możesz wszystko", które staje się komunikatem o możliwościach, jakie region oferuje

swoim mieszkańcom, niezależnie od wieku, doświadczenia czy dotychczasowej drogi życiowej. Pomorze Zachodnie to miejsce sprzyjające nauce, zdobywaniu nowych kompetencji, kreatywności i odważnemu podejmowaniu wyzwań.

Warstwa wizualna filmu w reżyserii **Magdaleny Chmielewskiej** i **Michała Bączyńskiego** została zbudowana w estetyce bliskiej dokumentowi – surowej, autentycznej, pozbawionej reklamowego przerysowania. Zdjęcia realizowano w miejscach związanych z bohaterami, a więc w przestrzeniach ich pracy, pasji i codziennego życia. Za zdjęcia i światło odpowiadał **Piotr Gołdych**, za montaż **Filip Wojciechowski**, a scenografię stworzyła **Marta Kubiak**. Producentką spotu została **Ewelina Marcinkowska**. Istotnym elementem narracji jest również muzyka skomponowana specjalnie na potrzeby tego spotu przez **Andrzeja Mikosza „Webbera"**.

Agnieszka Piegat

Komunikacja, dane i nowe technologie

Dodatkowo w ramach kampanii powstała seria podcastów dotycząca nowoczesnego marketingu terytorialnego. Odcinki skierowane są zarówno do samorządowców, jak i osób odpowiedzialnych za promocję miast i regionów oraz wszystkich, którzy chcą skutecznie budować wizerunek swojego miejsca na mapie Polski i Europy. Rozmówcy w bardzo przystępny sposób mówią o praktycznych narzędziach i sposobach, które pomogą przyciągnąć uwagę mieszkańców, reagować na kryzysy czy pozwolą pochwalić się zrealizowanymi inwestycjami.

W każdym z jedenastu odcinków jest mowa o tym, jak obecnie promować miasta, gminy i regiony, wykorzystując marketing, komunikację, dane oraz nowe technologie. To połączenie wiedzy ekspertów, doświadczeń praktyków oraz rozmów z osobami, które na co dzień zajmują się szeroko rozumianą promocją i marketingiem. Wśród gości **Krzysztofa Barczyka** znajdują się m.in. **Sylwia Czubkowska**, **Wojtek Kardyś**, **Artur Jabłoński**, **Anna Prończuk – Omiotek** czy **Piotr Bucki**.

Spotkaj się z nami

Po jeszcze więcej inspiracji warto sięgnąć 2 czerwca 2026 r. o godzinie 17 w Teatrze Polskim w Szczecinie. Właśnie w tym miejscu odbędzie się wydarzenie z pełnymi energii wystąpieniami osób, które z różnych perspektyw opowiedzą o rozwoju, zmianie i budowaniu drogi zawodowej oraz osobistej. Wśród gości znajdą się m.in. **Janina Bąk**, **Katarzyna Niedzielska-Czyż** („Co i komu warto w życiu odpuścić?"), **Grzegorz Łapanowski** („Lokalna gastronomia i edukacja jako motor ciągłej zmiany"), **Marcin Kruszewski** („Twoje prawa w prawdziwym świecie. Co warto wiedzieć przed wejściem w dorosłość"). Podczas wydarzenia wystąpią również bohaterowie kampanii „Pomorze Zachodnie – Możesz wszystko". Poznamy także zwycięzców konkursu na nowych ambasadorów.

Aleksandra Medvey-Gruszka

Dołącz do wydarzenia i zobacz, jak wiele możliwości daje edukacja i odwaga do zmian.

Obejrzyj spot „Pomorze Zachodnie – Możesz wszystko"

Wszystkich rozmów można posłuchać na kanale YouTube

Zapisz się na konferencję: https://biznes.wzp.pl

KRAJOWY PLAN ODBUDOWY

Rzeczpospolita Polska

Sfinansowane przez Unię Europejską NextGenerationEU

Pomorze Zachodnie

Kampania realizowana przez Województwo Zachodniopomorskie w ramach projektu pt. „Zbudowanie systemu koordynacji i monitorowania regionalnych działań na rzecz kształcenia zawodowego, szkolnictwa wyższego oraz uczenia się przez całe życie, w tym uczenia się dorosłych".

Szczecin/34434180

eprasa.pl 78f2f2c83a

Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko

Dofinansowane przez Unię Europejską

AB-I.7820.7.1.2026.KS

OBWIESZCZENIE WOJEWODY PODLASKIEGO

Zgodnie z art. 11f ust. 3 i ust. 4 w związku z art. 11f ust. 7 i ust. 8 ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 311 t.j.) oraz art. 72 ust. 6 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania inwestycji na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112, z późn. zm.) oraz art. 49 i art. 155 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2025 r. poz. 1691 t.j.)

WOJEWODA PODLASKI PODAJE DO PUBLICZNEJ WIADOMOŚCI

że na wniosek Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad – właściwego zarządcy drogi, wydał **decyzję Nr 9/2026 z dnia 22.05.2026 r. znak: AB-I.7820.7.1.2026.KS, zmieniającą ostateczną decyzję Wojewody Podlaskiego Nr 6/2020 z dnia 12.11.2020 r. znak: AB-I.7820.2.3.2019.MB,** (która stała się ostateczna z dniem wydania decyzji Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii, z dnia 30.07.2021 r. znak: DLI-III.7621.67.2020.PMJ.9), zatwierdzającą projekt budowlany i udzielającą zezwolenia na realizację inwestycji drogowej polegającej na **budowie drogi ekspresowej S-61, na odcinku od węzła Łomża Zachód" (z węzłem) do węzła „Kolno" (bez węzła) o długości ok. 12,923 km, od km 0+014,16 do km 12+937,09, wraz z budową odcinka drogi krajowej Nr 64 na odcinku od węzła „Łomża Północ" do Elżbiecina o długości ok. 6,220 km, od km 0+742,28 do km 6+962,20, wraz z drogowymi obiektami inżynierskimi i niezbędną infrastrukturą techniczną, na terenie gmin: Łomża, Miasto Łomża i Piątnica, w powiecie łomżyńskim,** w ramach zadania: *„Projekt i budowa drogi ekspresowej S-61 Ostrów Mazowicka – Szczuczyn, odcinek: od węzła „Łomża Zachód" (z węzłem) do węzła „Kolno" (bez węzła) wraz z budową odcinka drogi krajowej Nr 64"*, zmienioną ostateczną decyzją Wojewody Podlaskiego Nr 3/2023 z dnia 14.04.2023 r. znak: AB-I.7820.2.3.2022.MB oraz ostateczną decyzją Wojewody Podlaskiego Nr 16/2023 z dnia 08.11.2023 r. znak: AB-I.7820.2.3.2023.MB, dla której Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Białymstoku wydał decyzję z dnia 13.06.2025 r. znak: WOOŚ.420.3.2025.PL, o środowiskowych uwarunkowaniach, **w zakresie zmiany robót budowlanych obejmujących:**

1. zmianę niwelety drogi krajowej Nr 64 na długości ok. 250 m (km 5+250 – km 5+500),
2. zmianę niwelety drogi wojewódzkiej Nr 668 na długości ok. 320 m (km 0+000 – km 0+320),
3. zmianę powiązania krzyżujących się dróg na skrzyżowanie typu rondo w km 5+380 drogi krajowej Nr 64,
4. rezygnacja z wiaduktu WD-5/DK64 w km 5+380 drogi krajowej Nr 64,
5. zmianę niwelety dodatkowej jezdni DD24 na długości ok. 64 m (km 0+789,65 – km 0+853,62),
6. zmianę niwelety dodatkowej jezdni DD26 na długości ok. 96 m (km 0+000 – km 0+095,61),
7. zmianę przebiegu ciągów pieszo-rowerowych wzdłuż drogi wojewódzkiej Nr 668,
8. zmianę lokalizacji zatoki autobusowej (pierwotnie km 0+060 drogi wojewódzkiej Nr 668 – zmiana na km 0+250 drogi wojewódzkiej Nr 668),
9. zmianę zakresu wpustów i wylotów przykanalików do rowów drogowych,
10. zmianę zakresu i przebiegu rowów drogowych,
11. zmianę przebiegu ogrodzenia drogi krajowej Nr 64,
12. budowę nowego odcinka oświetlenia drogowego na odcinku zmiany powiązania krzyżujących się dróg na skrzyżowanie typu rondo,
13. nasadzenia dodatkowe w obrębie wyspy projektowanego skrzyżowania typu rondo w km 5+380 drogi krajowej Nr 64 oraz zmianę lokalizacji nasadzeń w obrębie projektowanego ronda,
14. dostosowanie wysokościowe projektowanych zjazdów indywidualnych do nowych niwelet dróg oraz ich przebiegu w planie,
15. zmianę rzędnych początku i końca rurociągu melioracyjnego na rowie b.n.7 zlokalizowanego na działkach ewidencyjnych nr 500/1, 500/2, 500/3 – obręb 0004 Czarnocin, gm. Piątnica.

PRZEDMIOTOWA ZMIANA DECYZJI OBEJMUJE DZIAŁKI:

a) stanowiące istniejący pas drogowy drogi krajowej Nr 64, o nr:

GMINA PIĄTNICA

obręb 0031 Piątnica Włościańska: 534, 215/1, 216/1, 217/1, 218/1, 221/1, 222/1, 223/1, 224/1, 227/1, 229/1, 230/1, 531/1,

obręb 0008 Elżbiecin: 54/13, 54/3, 54/16, 54/21, 55/1,

obręb 0004 Czarnocin: 500/1,

b) stanowiące istniejący pas drogi krajowej Nr 64 które po wybudowaniu i oddaniu do użytkowania zostaną przekazane właściwym zarządcom dróg publicznych, o nr:

GMINA PIĄTNICA

obręb 0031 Piątnica Włościańska: 230/2, 229/2,

obręb 0008 Elżbiecin: 53/5, 54/14, 54/19, 55/2,

c) stanowiące nieruchomości, z których korzystanie będzie ograniczone (tzw. „czasowe zajęcie"), niezbędne podczas realizacji inwestycji, o nr:

GMINA PIĄTNICA

obręb 0031 Piątnica Włościańska: 531/3, 531/2,

obręb 0008 Elżbiecin: 53/6, 54/15,

obręb 0004 Czarnocin: 500/2, 500/3.

Informuję jednocześnie, iż na wniosek Inwestora, zgodnie z art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych, został nadany ww. decyzji rygor natychmiastowej wykonalności.

Zawiadamiam wszystkich zainteresowanych, że z treścią decyzji, która zostanie także zamieszczona w Biuletynie Informacji Publicznej Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku w dniu 29.05.2026 r. na okres 14 dni oraz dokumentacją sprawy, można zapoznać się w siedzibie Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku, ul. Mickiewicza 3, w Punkcie Obsługi Klienta, w godz. 8^{00}-14^{00}, w terminie od dnia 29.05.2026 r. do dnia 12.06.2026 r.

Jednocześnie informuję, iż niniejsze obwieszczenie nie jest wezwaniem do osobistego stawiennictwa, lecz informacją o przysługującym zainteresowanym prawie do zapoznania się z treścią decyzji oraz dokumentacją sprawy.

Zapoznanie się z treścią decyzji oraz dokumentacją sprawy będzie możliwe po uprzednim umówieniu się pod wskazanym niżej numerem telefonu na konkretny dzień i godzinę.

Jednocześnie na podstawie art. 9 Kpa informuję, iż wszyscy zainteresowani, którzy chcieliby skorzystać w siedzibie organu z prawa zapoznania się z treścią decyzji oraz dokumentacją sprawy proszeni są o zaopatrzenie się we własny sprzęt (aparat fotograficzny, telefon komórkowy, kartkę i długopis do sporządzenia odpisu lub notatek). Istnieje również możliwość kontaktu telefonicznego z tutejszym organem (pod numerem telefonu 85 74 39 429) oraz przesłania w formie elektronicznej przez pracownika organu, po uprzednim zwróceniu się z taką prośbą (za pośrednictwem e-doręczeń: AE:PL-52577-37419-UFVCE-33) części dokumentacji **(w miarę możliwości technicznych, pojedyncze strony**) w formie skanu na adres wskazany przez stronę.

Białystok/34436654

Szczecińska Spółdzielnia Mieszkaniowa
z siedzibą w Szczecinie przy ul. Jodłowej 7a

OGŁASZA PRZETARG NIEOGRANICZONY

na wykonanie remontu instalacji elektrycznych w budynkach mieszkalnych wielorodzinnych w zasobach SSM.

Zadanie 1 – ul. Kostki 4A, 4B, 4C,
Zadanie 2 – ul. 26 Kwietnia 55,
Zadanie 3 – ul. Szafera 128, 130.
Każde zadanie będzie traktowane jako odrębne zadanie.

Preferowany termin realizacji robót: 30.11.2026 r.

Szczegółowe warunki przetargu zawiera Specyfikacja warunków zamówienia, którą w cenie 50 zł można otrzymać w siedzibie SSM przy ul. Jodłowej 7A w Szczecinie, pokój 103, 101 lub w formie elektronicznej – kancelaria@ssm-szczecin.pl, tel. 91 4 322 533 lub 91 4 322 515.

Oferty należy składać w kancelarii SSM przy ul. Jodłowej 7A w Szczecinie do dnia **15 czerwca 2026 r. do godziny 10^{00}.**

Otwarcie ofert nastąpi w siedzibie SSM przy ul. Jodłowej 7A w Szczecinie dnia **15 czerwca 2026 r. o godzinie 10^{15}.**

Termin związania ofertą : 60 dni od dnia wyznaczonego na złożenie ofert.

Wysokość wadium wynosi:
Zadanie 1 – 3750zł, Zadanie 2 – 13000zł, Zadanie 3 – 17500zł

Wadium należy wnieść do dnia **15 czerwca 2026 r.** do godz. **10^{00}** przelewem na konto Zamawiającego w Banku PKO BP nr 51 1020 4795 0000 9902 0003 9685**.**

Dopuszcza się wniesienie wadium w formie gwarancji bankowej lub w gwarancji ubezpieczeniowej.

Zamawiający zastrzega sobie prawo unieważnienia przetargu z ważnych przyczyn bez podania uzasadnienia.

Szczecin/34436905

OGŁOSZENIE O PRZETARGU

Spółdzielnia Mieszkaniowa "USTRONIE" w Radomiu z siedzibą przy ul. Wyścigowej 19

ogłasza przetarg ustny nieograniczony na pierwszeństwo ustanowienia prawa odrębnej własności i sprzedaży wraz z udziałami w nieruchomości wspólnej

lokalu mieszkalnego – **Świętokrzyska 25 m. 1 –** parter, **4 pokoje (do własnej aranżacji) z kuchnią,** o pow. użytkowej **64,60 m², cena wywoławcza – 274.000 zł –** wadium 10.000 zł

*Warunkiem uczestnictwa w przetargu jest wpłacenie wadium do godziny 14^{00} dnia **23.06.2026** roku na konto Spółdzielni:*
ING Bank Śląski SA nr konta 40 1050 1793 1000 0090 3137 3724

Przetarg odbędzie się w siedzibie Spółdzielni przy ul. Wyścigowej 19 w sali narad w dniu **24.06.2026 r.** o godz. **10^{00}**

Mieszkanie można obejrzeć w dniu **12.06.2026 r.** w godz. **10^{00} – 11^{00}.**

Przystępujący do przetargu zobowiązani są, pod rygorem wykluczenia z przetargu, do zapoznania się z Procedurą ustanowienia odrębnej własności ww. lokalu mieszkalnego i do złożenia w dziale członkowsko-mieszkaniowym (stanowisko Nr 1) w terminie do godziny 14^{00} dnia poprzedzającego termin przetargu:
– dowód wpłaty wadium,
– pisemne oświadczenie ze wskazaniem sposobu dokonania zwrotu wadium,
– pisemne oświadczenie o zapoznaniu się z Procedurą ustanowienia odrębnej własności lokalu,
– pisemne oświadczenie o akceptacji przewidzianej w regulaminie kary umownej,

Przetarg zostanie przeprowadzony zgodnie z Procedurą ustanowienia odrębnej własności lokalu mieszkalnego nr 1 przy ul. Świętokrzyskiej 25 w Radomiu – Uchwała nr 131 Zarządu Spółdzielni „Ustronie" z dnia 21.05.2026 r.

Osoba, która wygrała przetarg winna w terminie 30 dni od dnia, w którym rozstrzygnięto przetarg, wpłacić wylicytowaną cenę. Po spełnieniu warunków statutowych z nabywcą w terminie 14 dni zostanie spisana notarialna umowa o ustanowienie prawa odrębnej własności lokalu mieszkalnego i jego sprzedaży. Osoba, która wygrała przetarg winna odebrać klucze w terminie 7 dni od dnia podpisania aktu notarialnego.

Spółdzielnia zastrzega sobie prawo unieważnienia przetargu ustnego nieograniczonego – licytacji bez podawania przyczyn na każdym etapie postępowania.

Zwrot wadium nastąpi na konto bankowe w ciągu 7 dni kalendarzowych od dnia przeprowadzenia licytacji.

Zarząd SM "USTRONIE"

Radom/34436879

GAZETA wyborcza DLA FIRM, URZĘDÓW I INSTYTUCJI

• **Przetargi,** licytacje, zamówienia publiczne
• **Ogłoszenia** sądowe i rekrutacyjne
• **Nekrologi,** kondolencje, wspomnienia

KONTAKT: | **kontakt_komunikaty@wyborcza.pl, tel. 507 094 232 | nekrologi@wyborcza.pl, tel. 22 555 55 55**

Komunikaty.pl nekrologi.wyborcza.pl

eprasa.pl 78f2f2c83a

WYCIĄG Z OGŁOSZENIA O PRZETARGU

Znak: PPGN.6840.44b.2025 Mikołajki, 2026r.05.29

BURMISTRZ MIASTA MIKOŁAJKI

informuje

o ogłoszonym trzecim przetargu ustnym nieograniczonym na sprzedaż nieruchomości położonej w Mikołajki, obręb geod. Mikołajki oznaczonej nr geod. **19/19 o pow. 0,0908 ha**

Cena wywoławcza nieruchomości: 200.000,00 zł
Wysokość wadium: 30.000,00 zł, postąpienie nie mniej niż 2.000,00 zł

Przetarg odbędzie się w dniu 16 lipca 2026 roku o godz. 13.30 w sali obrad Urzędu Miasta i Gminy w Mikołajkach przy ulicy Kolejowej 7.

Dla w/w nieruchomości Sąd Rejonowy w Mrągowie – Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą nr OL1M/00039277/5.

Przedmiotowa nieruchomość jest objęta „Miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego terenów zabudowy mieszkaniowej i usługowej położonych przy ulicach Mrągowskiej i Warszawskiej w Mikołajkach" uchwalonym uchwałą Rady Miejskiej w Mikołajkach nr XXI/119/2020 z dnia 16 grudnia 2020r. (Dz. U. Woj. Warmińsko-Mazurskiego z 25 stycznia 2021r., poz. 340), którego treść jest dostępna na stronie https://mikolajki.e-mapa.net/.

Pełna treść ogłoszenia z dnia 29 maja 2026r. znak: PPGN.6840.44b.2025 znajduje się na tablicy informacyjnej Urzędu Miasta i Gminy w Mikołajkach przy ul. Kolejowej 7 oraz na stronie internetowej www.bip.mikolajki.pl i www.mikolajki.eu.

Dodatkowe informacje można uzyskać pod numerem telefonu: 087 – 4219056, drogą elektroniczną e-mail: gospodarka.gruntami@mikolajki.pl oraz osobiście w Urzędzie Miasta i Gminy w Mikołajkach ul. Kolejowa 7, pokój nr 110 – od poniedziałku do piątku w godzinach od 8.00 do 14.00.

ZASTRZEŻENIE:
Burmistrz Miasta Mikołajki zastrzega sobie możliwość odwołania przetargu z przyczyn uzasadnionych, informując o tym na piśmie poprzez wywieszenie na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu, w sposób zwyczajowo przyjęty oraz na stronie internetowej www.bip.mikolajki.pl i www.mikolajki.eu

Olsztyn/34436733

WYCIĄG Z OGŁOSZENIA O PRZETARGU

Znak: PPGN.6840.43b.2025 Mikołajki, 2026r.05.29

BURMISTRZ MIASTA MIKOŁAJKI

informuje

o ogłoszonym trzecim przetargu ustnym nieograniczonym na sprzedaż nieruchomości położonej w Mikołajki, obręb geod. Mikołajki oznaczonej nr geod. **19/18 o pow. 0,0921 ha**

Cena wywoławcza nieruchomości: 200.000,00 zł
Wysokość wadium: 30.000,00 zł, postąpienie nie mniej niż 2.000,00 zł

Przetarg odbędzie się w dniu 16 lipca 2026 roku o godz. 13.00 w sali obrad Urzędu Miasta i Gminy w Mikołajkach przy ulicy Kolejowej 7.

Dla w/w nieruchomości Sąd Rejonowy w Mrągowie – Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą nr OL1M/00039277/5.

Przedmiotowa nieruchomość jest objęta „Miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego terenów zabudowy mieszkaniowej i usługowej położonych przy ulicach Mrągowskiej i Warszawskiej w Mikołajkach" uchwalonym uchwałą Rady Miejskiej w Mikołajkach nr XXI/119/2020 z dnia 16 grudnia 2020r. (Dz. U. Woj. Warmińsko-Mazurskiego z 25 stycznia 2021r., poz. 340), którego treść jest dostępna na stronie https://mikolajki.e-mapa.net/.

Pełna treść ogłoszenia z dnia 29 maja 2026r. znak: PPGN.6840.43b.2025 znajduje się na tablicy informacyjnej Urzędu Miasta i Gminy w Mikołajkach przy ul. Kolejowej 7 oraz na stronie internetowej www.bip.mikolajki.pl i www.mikolajki.eu.

Dodatkowe informacje można uzyskać pod numerem telefonu: 087 – 4219056, drogą elektroniczną e-mail: gospodarka.gruntami@mikolajki.pl oraz osobiście w Urzędzie Miasta i Gminy w Mikołajkach ul. Kolejowa 7, pokój nr 110 – od poniedziałku do piątku w godzinach od 8.00 do 14.00.

ZASTRZEŻENIE:
Burmistrz Miasta Mikołajki zastrzega sobie możliwość odwołania przetargu z przyczyn uzasadnionych, informując o tym na piśmie poprzez wywieszenie na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu, w sposób zwyczajowo przyjęty oraz na stronie internetowej www.bip.mikolajki.pl i www.mikolajki.eu

Olsztyn/34436736

INFORMACJA

Wójt Gminy Osielsko
ogłasza ustny przetarg nieograniczony

na sprzedaż nieruchomości stanowiących własność Gminy Osielsko

Na podstawie art. 38 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997r. o gospodarce nieruchomościami (tj. Dz. U. z 2026r. poz. 399), § 3, § 6 i § 13 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004r. w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości (tj. Dz. U. z 2021r. poz. 2213) Wójt Gminy Osielsko ogłasza ustny przetarg nieograniczony na sprzedaż niezabudowanych nieruchomości gruntowych.

Lp.	LOKALIZACJA	Nr księgi wieczystej	Nr działki	Pow. w m²	Cena wywoławcza	Wadium
1.	**OSIELSKO,** ul. Jowiszowa	BY1B/00062959/6	17/45	873	325 000,00	32 500,00
2.	**OSIELSKO,** ul. Jowiszowa	BY1B/00062959/6	17/46	873	325 000,00	32 500,00
3.	**OSIELSKO,** ul. Puszczykowa/ ul. Szosa Gdańska	BY1B/00227420/4	1327	720	282 000,00	28 200,00
4.	**OSIELSKO,** ul. Polanka	BY1B/00002390/1	168/52	1048	402 100,00	40 200,00
5.	**OSIELSKO,** ul. Polanka	BY1B/00002390/1	168/57	1096	406 800,00	40 700,00
6.	**OSIELSKO,** ul. Polanka	BY1B/00002390/1	168/60	1089	404 200,00	40 400,00
7.	**OSIELSKO,** ul. Polanka	BY1B/00002390/1	168/64	1025	392 900,00	39 300,00

Termin i miejsce przetargów: 03 lipca 2026r. godz. 09:00
Urząd Gminy Osielsko ul. Jana Pawła II 28, Osielsko – sala obrad Rady Gminy

Wadium: wpłaty do dnia 29 czerwca 2026r.

UWAGA - Licytacja nieruchomości odbędzie się w kolejności podanej w ogłoszeniu

Pełna treść ogłoszeń została zamieszczona na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Gminy Osielsko (http://bip.osielsko.pl/) oraz na stronie internetowej www.osielsko.pl

Przetargi mogą być odwołane z ważnych powodów, o czym organizator przetargu powiadomi poprzez zamieszczenie informacji w prasie i na stronie internetowej Urzędu Gminy: www.bip.osielsko.pl.

Dodatkowych informacji udziela
Urząd Gminy Osielsko, Referat Gospodarki Gruntami i Rolnictwa, tel. (52) 324 18 32

Bydgoszcz-Toruń/34436804

eprasa.pl 78f2f2c83a

EDEKA center Schwedt
ODER-CENTER
ZAKUPY W SCHWEDT

Oferta obowiązuje od 01 do 06.06.2026 lub do wyczerpania zapasów.

Kinder czekoladki Yogurette
1 kg = 12,90 €
opak. 100 g
PROMOCJA 1,29

Batoniki Corny
różne rodzaje
1 kg = 11,93/18,65 €
n.c. - 2,39 €
cena za opak.
PROMOCJA 1,79

Knoppers Goodies
1 kg = 11,06 €
opak. 180 g
PROMOCJA 1,99

Kawa Dallmayr Classic
różne rodzaje
1 kg = 13,98 €
n.c. = 8,99 €
opak. 500 g
PROMOCJA 6,99

Herbatniki Prinzenrolle
różne rodzaje
1 kg = 5,42/4,48 €
opak. 330/400 g
PROMOCJA 1,79

Monster napój energetyczny
różne rodzaje
1 l = 1,98 €
n.c. = 1,49 €
opak. 500 ml
PROMOCJA 0,99 +0,25 € kaucja

Żelki Katjes
różne rodzaje
1 kg = 3,76 €
n.c. = 1,39 €
opak. 210 g
PROMOCJA 0,79

Ariel do prania
różne rodzaje
1 pranie = 0,28/0,24/0,21 €
n.c. = 21,95 €
opakowanie na 60/72/80 prań
PROMOCJA 16,99

Wszystkie ceny w euro. n.c. = najniższa cena z ostatnich 30 dni.

EDEKA center • Landgrabenpark 1 • 16303 Schwedt/Oder • godziny otwarcia: pon. – sob. 8:00 – 20:00

Wydawca: Dritte EDEKA-Markt Minden-Hannover GmbH, Wittelsbacherallee 61, 32427 Minden

Szczecin/34432266

OBWIESZCZENIE WOJEWODY KUJAWSKO – POMORSKIEGO z 26 maja 2026 r.

Na podstawie art. 61 § 4 ustawy z 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2025 r., poz. 1691) oraz art. 8 ust. 1 i 1b w związku z art. 15 ust. 1 i 4, art. 36a ust. 1 i art. 39 ust. 1 ustawy z 24 kwietnia 2009 r. o inwestycjach w zakresie terminalu regazyfikacyjnego skroplonego gazu ziemnego w Świnoujściu (Dz. U. z 2025 r., poz. 1222),

podaję do publicznej wiadomości informację

o wydaniu 26 maja 2026 r. na rzecz inwestora: Polskiej Spółki Gazownictwa Sp. z o.o. decyzji nr 24/2026 zmieniającej decyzję Wojewody Kujawsko-Pomorskiego nr 11/2022 z 24 lutego 2022 r. (znak: WIR.I.7840.9.3.2021.MB), zatwierdzającej projekt zagospodarowania terenu oraz udzielającej pozwolenia na budowę dla zadania pn.: „Budowa sieci gazowej w/c do Zakładu Produkcyjnego CIECH Soda Polska S.A. w Inowrocławiu", a także zezwalającej na usunięcie drzew i krzewów kolidujących z ww. inwestycją, znajdujących się na działkach nr ewid.: 183, 95/13 – obręb ewid. 0043 Tupadły_1 (gmina Inowrocław) – zmiana dotyczy punktu II.4 decyzji w zakresie określonego terminu zakończenia prac nasadzeniowych – zmiana z „do 18 miesięcy od dnia zakończenia wycinki" na „do 42 miesięcy od dnia zakończenia wycinki".

Z treścią decyzji można zapoznać się w Wydziale Infrastruktury Kujawsko - Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy w dniach pracy Urzędu, w godzinach 10:00 – 14:00 lub na stronie BIP Kujawsko - Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy w okresie 14 dni od jej zamieszczenia, bądź uzyskać informację mailowo (e-mail: mbagniewski@bydgoszcz.uw.gov.pl) lub pod nr telefonu 52 349 74 95 w godzinach 11:00 – 14:00.
Obwieszczenie zostało zamieszczone w urzędzie wojewódzkim i urzędach gmin właściwych ze względu na lokalizację inwestycji w zakresie terminalu, w Biuletynie Informacji Publicznej, na stronach podmiotowych urzędów tych gmin oraz urzędu wojewódzkiego, a także w prasie o zasięgu ogólnopolskim, ze skutkiem doręczenia na dzień obwieszczenia w urzędzie wojewódzkim.
Odwołanie od decyzji wnosi się w terminie 14 dni od dnia obwieszczenia o jej wydaniu. Skuteczne doręczenie decyzji następuje z dniem obwieszczenia w Kujawsko-Pomorskim Urzędzie Wojewódzkim w Bydgoszczy. Odwołanie powinno zawierać zarzuty odnoszące się do decyzji, określać istotę i zakres żądania będącego przedmiotem odwołania oraz wskazywać dowody uzasadniające to żądanie.

Z up. Wojewody Kujawsko-Pomorskiego
Agnieszka Żurawlew
Kierownik Oddziału Architektury i Budownictwa
w Wydziale Infrastruktury

WI.I.7840.18.20(12).2026.MB (D)

Bydgoszcz-Toruń/34436871

Prezydent Miasta Białegostoku

działający jako starosta, wykonujący zadania z zakresu administracji rządowej podaje do publicznej wiadomości, iż w siedzibie Urzędu Miejskiego w Białymstoku przy ul. Słonimskiej 1, został wywieszony na tablicy ogłoszeń na okres 21 dni, tj. od 29 maja 2026 r. do 19 czerwca 2026 r., oraz zamieszczony na stronach internetowych www.bip.bialystok.pl i www.bialystok.pl, a także na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku

Wykaz Nr 07/2026 nieruchomości stanowiącej własność Skarbu Państwa, położonej w Białymstoku przy ul. Władysława Wysockiego,

oznaczonej w operacie ewidencji gruntów i budynków obrębu 13 – Białostoczek Płn. jako działki nr 508/4 o pow. 0,1214 ha oraz 508/5 o pow. 0,1223 ha przeznaczonej do zbycia w drodze bezprzetargowej na rzecz użytkownika wieczystego.

Białystok/34436899

Na podst. art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 399 z późn. zm.)

WÓJT GMINY ZABÓR

informuje, że w siedzibie Urzędu Gminy Zabór został wywieszony wykaz nieruchomości przeznaczonych do **najmu w drodze bezprzetargowej** z obrębu Gminy Zabór.

Szczegóły na stronie internetowej www.gminazabor.pl oraz pod nr tel. 68 321 83 17.

Lubuskie/34436938

NEWSLETTERY WYBORCZEJ

Wszystkie piszą ludzie, nie maszyny. Nasi najlepsi redaktorzy.
Możesz wybrać z bogatej oferty ponad **40** różnych newsletterów.

Zapisz się na:
wyborcza.pl/newslettery

wyborcza.pl

eprasa.pl 78f2f2c83a

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY

W sprzedaży!

żyć lepiej
psychologia codziennie

Więcej o psychologii czytaj na **wysokieobcasy.pl/zyclepiej**

eprasa.pl 78f2f2c83a

KSSE
Katowicka Specjalna Strefa Ekonomiczna

Wyciąg z Ogłoszenia o I przetargu pisemnym nieograniczonym na sprzedaż nieruchomości

Katowicka Specjalna Strefa Ekonomiczna

działając w imieniu Prezydenta Miasta Jaworzno, na podstawie art. 12 ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o wspieraniu nowych inwestycji (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 459), w oparciu o zarządzenie Prezydenta Miasta Jaworzna Nr ON.0050.235.2026 z dnia 26 maja 2026 r. oraz na podstawie ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. z 2026 r. poz.399) i § 3 ust. 1 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 r. w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 2213),

informuje,

że na stronie internetowej Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej S.A. www.ksse.pl oraz w siedzibie Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej S.A., na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Jaworznie www.bip.jaworzno.pl, w zakładce „Komunikaty i obwieszczenia" – „Nieruchomości" oraz na tablicy ogłoszeń w budynku głównym Urzędu Miejskiego w Jaworznie przy ul. Grunwaldzkiej 33, zostało podane do publicznej wiadomości ogłoszenie o:

I przetargu pisemnym nieograniczonym na sprzedaż prawa własności nieruchomości gruntowej stanowiącej własność Gminy Miejskiej Jaworzno

1. Przedmiotem przetargu jest **prawo własności nieruchomości składającej się z działek gminnych nr 3833/566 o pow. 5,9076 ha, 3833/514 o pow. 0,0080 ha i 3833/517 o pow. 0,0082 ha, obręb geodezyjny Jeleń miasta Jaworzna, położonej przy ul. Rozwojowej w Jaworznie, objętej księgą wieczystą Nr KA1J/00030902/3, prowadzoną w Sądzie Rejonowym w Jaworznie – Wydziale V Ksiąg Wieczystych.**
2. Nieruchomość nie jest obciążona ograniczonymi prawami rzeczowymi oraz nie jest przedmiotem zobowiązań poza ograniczeniami w sposobie korzystania z nieruchomości (działka 3833/566) zapisanymi w Dziale III księgi wieczystej **Nr KA1J/00030902/3**.
3. Zgodnie z ustaleniami **miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Dąb" w Jaworznie –** etap I zatwierdzonego Uchwałą Nr XIV/195/2015 Rady Miejskiej w Jaworznie z dnia 26 listopada 2015 r. (Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dnia 9 grudnia 2015 r. poz. 6657), obowiązującego od 23 grudnia 2015 r., przedmiotowa nieruchomość położona jest głównie na terenie oznaczonym symbolem **4PU** – **tereny produkcyjno–usługowe** i w niewielkiej części na terenie oznaczonym **KDGP – Teren drogi publicznej klasy „główna ruchu przyśpieszonego".**

   Szczegółowe informacje w przedmiocie obowiązującego dla przedmiotowej nieruchomości planu zagospodarowania przestrzennego oraz dopuszczalnego sposobu jej zagospodarowania uzyskać można w Wydziale Urbanistyki i Architektury Urzędu Miejskiego w Jaworznie, ul. Grunwaldzka 52 (tel. 32 61 81 624).

   Ponadto miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dostępny jest na publicznym portalu planistycznym Miasta Jaworzna.

   Termin zagospodarowania nieruchomości: wykonanie i oddanie do użytkowania obiektów w terminie 5 lat od wydania nieruchomości, potwierdzone decyzją pozwalającą na użytkowanie obiektu.
4. **Cena wywoławcza nieruchomości: 7.223.700,00 zł netto** (siedem milionów dwieście dwadzieścia trzy tysiące siedemset złotych).
   Do ceny nieruchomości uzyskanej w przetargu zostanie doliczony należny podatek VAT wg stawki obowiązującej w dacie sprzedaży (aktualnie stawka ta wynosi 23%). Oferowana cena nabycia nieruchomości musi być wyższa od ceny wywoławczej.
5. Przetarg na sprzedaż nieruchomości odbędzie się **w dniu 31.07.2026 r. o godz. 10.00 w siedzibie Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej S.A. w Katowicach przy ul. Wojewódzkiej 42.**
6. **Warunki uczestnictwa w przetargu:**
   1) **złożenie pisemnej oferty** w dwóch egzemplarzach w zaklejonej kopercie z napisem: „Przetarg – prawo własności działek 3833/566, 3833/514 i 3833/517, obr. geod. Jeleń m. Jaworzna" w siedzibie organizatora przetargu w Katowicach przy ul. Wojewódzkiej 42, w terminie do dnia **22.07.2026 r. do godz. 16:00**
   2) **wniesienie w pieniądzu do dnia 22.07.2026 r. wadium w wysokości 1.083.555,00 zł** (słownie: jeden milion osiemdziesiąt trzy tysiące pięćset pięćdziesiąt pięć złotych), na rachunek Urzędu Miejskiego w Jaworznie prowadzony **w Banku Handlowym w Warszawie S.A. NRB 51 1030 1159 0000 0000 9206 6029 SUMY DEPOZYTOWE, z dopiskiem: „Przetarg pisemny – nieruchomość 6ha obr. Jeleń". Za potwierdzenie wpłaty przyjmuje się datę uznania rachunku bankowego Urzędu Miejskiego w Jaworznie**.
7. Szczegółowe informacje dot. procedury przetargowej uzyskać można w siedzibie Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej S.A. Podstrefy Sosnowiecko-Dąbrowskiej w Sosnowcu, ul. Żytnia 8, tel. 32 298 89 69 oraz w Wydziale Obrotu Nieruchomościami Urzędu Miejskiego w Jaworznie, Plac Górników 5, pok. 19, tel. 32 618 16 36.

Kraj/34436645

OGŁOSZENIE

o konsultacjach społecznych w sprawie projektu planu ogólnego Gminy Kamienica Polska

Na podstawie art. 13i ust. 3 pkt 8 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (j.t. Dz. U. z 2026 r. poz. 538), art. 39 ust. 1 pkt 2-5 w związku z art. 54 ust. 2-3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (j.t. Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 z późn. zm.) oraz uchwały Rady Gminy Kamienica Polska Nr 22/III/2024 z dnia 19 czerwca 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego Gminy Kamienica Polska, **zawiadamiam o rozpoczęciu konsultacji społecznych projektu planu ogólnego Gminy Kamienica Polska**, wraz z prognozą oddziaływania na środowisko i uzasadnieniem, w dniach **od 1 czerwca 2026 roku do 3 lipca 2026 roku**, w siedzibie Urzędu Gminy Kamienica Polska ul. M. Konopnickiej 12, 42-260 Kamienica Polska w pok. nr 13 od poniedziałku do piątku w godzinach pracy Urzędu oraz na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Gminy Kamienica Polska pod adresem: https://bip.kamienicapolska.pl/artykul/etap-konsultacji-spolecznych

Jednocześnie na podstawie art. 21 ust. 2 pkt 2, 5, 7 i pkt 23 lit. d, art. 39 ust. 1 pkt 2-5 w związku z art. 54 ust. 2-3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (j.t. Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 z późn. zm.) zawiadamiam o zamieszczeniu danych o projekcie planu ogólnego Gminy Kamienica Polska, a także o prognozie oddziaływania na środowisko i opracowaniu ekofizjograficznym oraz o opiniach Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w publicznie dostępnym wykazie danych o dokumentach zawierających informacje o środowisku i jego ochronie pod adresem: https://bip.kamienicapolska.pl/ekoportal/karta/2-26-27

W związku z art. 39 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (j.t. Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 z późn. zm.), każdy może złożyć uwagi i wnioski do projektu planu ogólnego. Organem właściwym do rozpatrzenia uwag i wniosków złożonych do projektu planu ogólnego jest Wójt Gminy Kamienica Polska.

W trakcie konsultacji społecznych można złożyć uwagę oraz wziąć udział w spotkaniu otwartym i dyżurach projektanta.

Uwagi do projektu planu ogólnego można składać w podanym powyżej terminie na dedykowanym formularzu, stanowiącym załącznik do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 13 listopada 2023 r. w sprawie wzoru formularza pisma dotyczącego aktu planowania przestrzennego (Dz.U. z 2023 r. poz. 2509), udostępnionym w siedzibie Urzędu Gminy Kamienica Polska oraz na stronie internetowej BIP Urzędu Gminy Kamienica Polska pod linkiem: https://bip.kamienicapolska.pl/artykul/etap-konsultacji-spolecznych

Uwagi należy składać na piśmie do Wójta Gminy Kamienica Polska na adres: Urząd Gminy Kamienica Polska, ul. M. Konopnickiej 12, 42-260 Kamienica Polska lub w formie elektronicznej, za pomocą środków komunikacji elektronicznej: poczty elektronicznej na adres: poczta@kamienicapolska.pl lub elektronicznej skrzynki podawczej Urzędu Gminy Kamienica Polska lub podczas spotkania otwartego bądź dyżurów projektanta z podaniem imienia i nazwiska lub nazwy jednostki organizacyjnej i adresu zamieszkania albo siedziby oraz adresu poczty elektronicznej, o ile taki posiada, oznaczenia nieruchomości, której uwaga dotyczy, a także wskazaniem, czy wnoszący uwagę jest właścicielem lub użytkownikiem wieczystym nieruchomości objętej uwagą.

Spotkanie otwarte wraz z prezentacją projektu planu ogólnego odbędzie się w dniu **22 czerwca 2026 roku** w siedzibie Urzędu Gminy Kamienica Polska, ul. M. Konopnickiej 12, 42-260 Kamienica Polska w Sali posiedzeń pok. 14 o godz. 15^{30}.

Dyżury projektanta odbędą się w dniach: **22 czerwca 2026 roku** w godz. 17^{00}-18^{00} (po zakończeniu spotkania otwartego) **oraz 23 czerwca 2026 roku** w godz. 17^{30}–18^{30} w siedzibie Urzędu Gminy Kamienica Polska, ul. M. Konopnickiej 12, 42-260 Kamienica Polska w Sali posiedzeń pok. 14.

Osoby ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz.U. z 2024 poz. 1411 z późn.zm.), wyrażające chęć wzięcia udziału w konsultacjach społecznych proszone są o kontakt telefoniczny pod numerem tel. 34/3273 333 lub mailowy na adres: poczta@kamienicapolska.pl najpóźniej 2 dni przed rozpoczęciem spotkania otwartego lub dyżuru projektanta.

Wójt Gminy Kamienica Polska
mgr Artur Furmański

W związku z obowiązkiem, o którym mowa w art. 13 ust. 1 i 2 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016r. oraz art. 8a ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, informuję, że:

1. Administratorem danych osobowych osób fizycznych lub prawnych składających uwagi jest Wójt Gminy Kamienica Polska, ul. M. Konopnickiej 12, 42-260 Kamienica Polska, tel. 34 327 33 38, poczta@kamienicapolska.pl
2. Dane osobowe będą przetwarzane w celu realizacji procedury sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.
3. We wszystkich sprawach związanych z przetwarzaniem danych osobowych oraz realizacją przysługujących praw, można kontaktować się z Inspektorem Ochrony Danych przez adres: iod@kamienicapolska.pl oraz tel. 34 327 33 38.
4. Pełen zakres informacji nt. przetwarzania danych osobowych znajduje się na stronie internetowej https://bip.kamienicapolska.pl/ w zakładce „Ochrona danych osobowych" oraz w siedzibie administratora.

Częstochowa/34436639

eprasa.pl 78f2f2c83a

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY

W SPRZEDAŻY, RÓWNIEŻ Z DOSTAWĄ DO PACZKOMATU

- Czy to Shakespeare napisał te wszystkie arcydzieła? Rozmowa z najsłynniejszym szekspirologiem świata Stephenem Greenblattem
- To miała być optymistyczna rozmowa o sukcesie. Agata Romaniuk opowiada Tomaszowi Kwaśniewskiemu o tym, jak to się stało, że utrzymuje się z pisania książek
- Tragiczna i bezwzględna.Zapowiedziała w książce własną śmierć i słowa dotrzymała. Pół roku po publikacji przedawkowała tabletki nasenne. Portret Tove Ditlevsen

Zamów magazyn z darmową dostawą na: **Prenumerata24.pl** Więcej na: **Wyborcza.pl/ksiazki**

eprasa.pl 78f2f2c83a

CZERWIEC 2026

TEATR ŻEROMSKIEGO W KIELCACH

spokojnie, to tylko awaria
sezon 2025/2026

25-507 Kielce, ul. Sienkiewicza 32 / kasa +48 41 344 75 00 / kasa@teatrzeromskiego.pl / sekretariat@teatrzeromskiego.pl / www.teatrzeromskiego.pl

PROTEST KIELECKI. DO KOGO NALEŻĄ KIELCE?

Julia Nowak i Jakub Skrzywanek
reż. Jakub Skrzywanek

06 CZERWCA / SB / g. 16:00 i 19:00
07 CZERWCA / ND / g. 16:00

NS/ DSP

PREZENT URODZINOWY

Robin Hawdon, reż. Jerzy Bończak

10 CZERWCA / ŚR / g. 19:00
11 CZERWCA / CZ / g. 19:00
12 CZERWCA / PT / g. 19:00

NS

KSIĘŻYC NAD BUFFALO

DS

Ken Ludwig, tłum. Elżbieta Woźniak
reż. Tadeusz Kabicz

13 CZERWCA / SB / g. 19:00 **PREMIERA**
14 CZERWCA / ND / g. 19:00
18 CZERWCA / CZ / g. 19:00
19 CZERWCA / PT / g. 19:00
20 CZERWCA / SB / g. 19:00
21 CZERWCA / ND / g. 17:00
Niania w Teatrze, opłata 20 zł, zapisy – tel. 41 344 75 00

01 CZERWCA / PN / g. 16:00
08 CZERWCA / PN / g. 16:00
15 CZERWCA / PN / g. 16:00
22 CZERWCA / PN / g. 16:00

ZWIEDZANIE TEATRU
wejściówka 20 zł
zapisy tel. 41 344 75 00

17 CZERWCA / ŚR / g. 19:00 / *NS*
MISJE PIĘKNA
spektakl grupy warsztatowej Dawida Żłobińskiego
| *wejściówka 5 zł*

26 CZERWCA / PT / g. 19:00 / *DZ*
NONSENSONIA koncert na dziedzińcu w ramach Święta Kielc | *wejściówka 10 zł*

ŚWIĘTO KIELC 2026

NS NOWA SCENA
DS DUŻA SCENA
DZ DZIEDZINIEC
MSP MAŁA SALA PRÓB
DSP DUŻA SALA PRÓB
FDS FOYER DUŻEJ SCENY

DZIKA RÓŻA

34 Plebiscyt Publiczności O DZIKĄ RÓŻĘ

23-28 czerwca 2026

Wybieramy najpopularniejszych: aktorkę, aktora i spektakl

Nagrody dla widzów!

23 CZERWCA / WT / g. 19:00 / *DS* / *bilet 5 zł*
KSIĘŻYC NAD BUFFALO
Ken Ludwig, tłum. Elżbieta Woźniak, reż. Tadeusz Kabicz

24 CZERWCA / ŚR / 17:00 i 19:00 / *NS* / *bilet 5 zł*
ŁATWY SPOSÓB NA RZUCENIE PALENIA
wg książki Allena Carra, adapt. i reż. Radosław Rychcik

25 CZERWCA / CZ / 18:00 / *DS* / *bilet 5 zł*
PROFESOR inspirowany książką Grzegorza Walczaka
„Profesor. Jak genialny chemik z Kielc stał się bossem narkobiznesu”
tekst Anna Wakulik, reż. Jan Hussakowski

27 CZERWCA / SB / 19:00 / *DS* / *bilet 5 zł*
POTOK. ĆWICZENIA ZE WSPÓLNOTY
Jolanta Janiczak, reż. Wiktor Rubin

28 CZERWCA / ND / 18:00 / *DS*
KONCERT FINAŁOWY wystąpi Monika Borzym

Mecenas
34. Plebiscytu Publiczności
O DZIKĄ RÓŻĘ
WODOCIĄGI KIELECKIE Sp. z o.o.

Teatr im. Stefana Żeromskiego w Kielcach jest jednostką organizacyjną Samorządu Województwa Świętokrzyskiego współprowadzoną przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego
WOJEWÓDZTWO ŚWIĘTOKRZYSKIE

Patronat honorowy
34. Plebiscytu Publiczności O DZIKĄ RÓŻĘ:
MARSZAŁEK WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO
WOJEWODA ŚWIĘTOKRZYSKI
Prezydent Miasta Kielce Agata Wojda

Kielce/34435209

eprasa.pl 78f2f2c83a